

ס פ ר

מפתח

כתבי רבי צדוק הכהן מלובלין זצוקללה"ה

מפתח מפורט לכל ספרי רבינו
דברי חפץ, פנינים יקרים מספריו הקדושים, ערוכים בסדר
נאה לפי ענינים על סדר א"ב

הוצתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשע"ג

ונצלה אליו

מפתח מראה מקומות

לתנ"ך, סידור תפילה, ש"ס בבלי וירושלמי,
מדרשים וזוה"ק

נערך ונסדר ע"י

אבא צבי ניימאן

מתבה"ס עדרי צאן על התורה

עיה"ק ירושלים תובב"א

תשס"ו לפ"ק

מהדורה PDF מיוחדת ע"י זכרון יעקב אליהו

כל הזכויות שמורות

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כל הזכויות שמורות

נדפס בישראל

Printed in Israel

Project of the Bais Medrash of Ranchleigh

הספר אפשר להשיג אצל

Naiman

6616 Chelwood Rd

Baltimore, MD 21209

U.S.A.

410-602-1169

Printed and Bound by:

EASTERN • BOOK • PRESS • INC.

Monsey, NY 10952 • 845.352.5600

בשער הספר

מודה אני לפניך ה' אלוקי ששמת חלקי מיושבי בית המדרש

תודות לה' שזכיתי ללמוד הרבה שנים בבית המדרש של הישיבה המפוארה, ישיבת נר ישראל דבאלטימאר, ועכשיו בכולל עבודת לוי דשם תחת הנהלת מו"ר מרן הגאון הרב שמואל יעקב וינברג שליט"א. ותודתי נתונה לראש הישיבה שליט"א על מה שמדריך אותי בתורה ועבודת ה'. ומודה אני גם לכל ראשי הישיבות ומנהלי הישיבה, ובפרט הגאון הרב נחום מאיר הלוי לנסקי שליט"א שמסר לי היסודות להבין את ספרי הרב צדוק הכהן. ותודתי נתונה גם למו"ר מרן הגאון הרב משה שפירא שליט"א דירושלים, שיעץ לי לשתות מהבארות אשר כרה הרב צדוק הכהן.

במה אוכל להודות להורי ר' יעקב אליהו ורחל דבורה ניימאן נ"י אשר הדריכו אותי ואת אחי ללכת בדרך האמת. יה"ר שיזכו לראות רוב נחת מכל בניהם ובני בניהם. ויהי רצון שגם חמתי פיגא ליבא יפה תחי' תראה רוב נחת מכל יוצאי חלציה, וזכות תורת הרב צדוק הכהן תגן על חמי ר' שמואל יפה ז"ל.

הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו שנתן לי את זוגתי היקרה רחל תחי' לעזור לי בתורה ובעבודת השם. יהי רצון שיתן לנו ברכה והצלחה ונזכה לגדל את בנינו לתורה, ולחופה, ולמעשים טובים, ונראה כל צאצאינו וצאצאי צאצאינו עוסקים בתורה ובעבודת השם.

ספר זה מחולק לשני חלקים: החלק הראשון כולל קטעים של כתבי הרב צדוק הכהן מסודרים לפי סדר א"ב על נושאים, והחלק השני מציין את מראה המקומות לתנ"ך, סידור תפילה, ש"ס, מדרשים, וזוה"ק המובאים בספריו הקדושים. יהי רצון שיהיה לתועלת ללומדי ספריו, שהם עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר, וללומדי אגדות חז"ל המבקשים ללמוד ולהבין קצת מעומק דבריהם.

אבא צבי ניימאן
מנחם אב תשנ"א

דברים אחדים להדפסה חדשה

להיות שלאיזה שנים כבר אזלו כל המפתחות מן השוק, החלטתי להדפיסו עוד הפעם במהדורא מצומצמת לעילוי נשמת אבי מורי, **יעקב אליהו בן דוד** הכ"מ, שלדאבון לבנו הלך לעולמו ח' שבט תשס"ה. ואף שיש עכשיו מהדורות חדשות של ספרי הרב צדוק שנדפסו בדפים שונים, השארתי המפתח כהדפסות הקודמות מיוסד על דפי דפוס ראשון של ספריו. יה"ר שספר זה יהיה לתועלת לרבים וזכות לאבי מורי.

א.צ.ג.
כסלו תשס"ו

This Sefer is dedicated in memory of
our father and grandfather

Mr. Gerald E. Naiman
יעקב אליהו בן דוד ע"ה

י ליד באלטימאר מעורב עם הבריה
ע וד בנערותו שימש גדולים בתורה
ק יים מצות בשדה מלחמה
ב אשת נעוריו שמח נ"א שנה

א ח נאמן עד דשבק חיים
ל אחר שנעשה ע"ז בשנים
י סורים סבל בסבר פנים
ה ניח אחריו בנים ובני בנים
ו כולם עוסקים בתורה וחסדים

נפטר בשם טוב
ח' שבט תשס"ה לפ"ק
ת. נ. צ. ב. ה.

By Irvin and Eleanor Naiman
Yehuda Mayer, Avrami, and Fayge

מפתח ראשי תיבות לשמות ספרי רבי צדוק הכהן

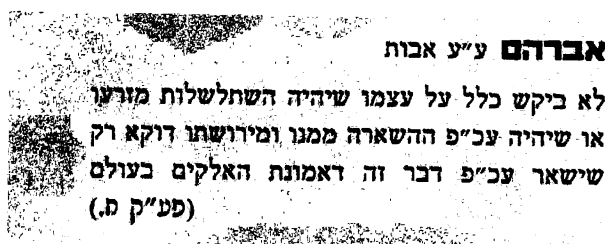
המובאים בתוך הספר

אז"ל — אור ודוע לצדיק	פק"ע — פוקד עקרים
ד"צ — דובר צדק	פר"צ-א — פרי צדיק חלק א' וכו'
ד"ס — דברי סופרים	צה"צ — צדקת הצדיק
יש"ק — ישראל קדושים	קד"ש — קדושת שבת (כפר"צ-א)
ל"מ — ליקוטי מאמרים	קד"מ — קמץ המנחה
מח"ח — מחשבות חרוץ	רס"ל — רסיסי לילה
מ"צ — משיב צדק	ש"מ — שיחת מלאכי השרת
סה"ז — ספר הזכרונות	תה"ש — תקנת השבין

הסבר לשמוש המפתח

(1) בכדי להפיק התועלת המירבית מהמפתח, על הלומד לשים לב להפניות הנמצאות במפתח.

דוגמא:

אברהם ע"ע אבות

לא ביקש כלל על עצמו שיהיה השתלשלות מורעו
או שיהיה עכ"פ ההשאה ממנו ומירושתו דוקא רק
שישאר עכ"פ דבר זה דאמנות האלקים בעולם
(פע"ק ט.)

הכוונה, עיין ערך אבות ששם מופיעים עוד ענינים השייכים לאברהם אבינו בתור אחד מהאבות.

(2) בדוגמא שלפנינו קודם מופיע הציטוט מהספר, ואחריו בכתב רש"י מופיע המראה מקום, דהיינו ספר פוקד עקרים דף ח עמוד א.

(3) לתועלת הלומד, סוג המפתח לערכים משניים בתוך הערך הראשי בכדי למצוא במהירות הענין שהלומד חפץ בו.

דוגמא

[מצרים] קבל מתנות ממצרים שעל ידי זה זכה לשני
כליותיו כשני רבנים והיו מלמדים אותו חכמה
שקלט החשק לחכמה שלהם רק שהוא חשק לחכמת
אמת (לה"נ [רמט])

הכוונה בכתיבת מלת מצרים בתוך סוגרים מרובעים באות דקה שענין זה שייך לענין של אברהם אבינו ביחס למצרים.

(4) לתשומת לב: בדוגמא השניה בא המראה מקום באותיות רש"י בתוך סוגרים מרובעים והכוונה שהענין נמצא בספר צדקת הצדיק ענין רמט ואין הכוונה

לדבר החסר כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

כא	אליפו	טו	אונקלום	א	אב
כא	אלישע	טו	אופנים	א	אב ואם
כב	אל"ף	טו	אומות העולם ע"ע עכו"ם; חכמת	א	אב, חודש
כב	אלף	טו	אור	א	אבא בנימין
כב	אלפים	טו	אור מקיף	א	אבות
כב	אלקים	טז	אורייתא וישראל וקוב"ה	א	אביגיל
כב	אם למסורת	טז	אורים ותומים	ב	אבידה
כב	אמ"ש	טז	אשפזין	ד	אבי
כב	אמהות	טז	אשר	ד	אבימלך
כב	אמונה	טז	אות	ד	אבן עזרא
כג	אמורי		אותו האיש ע"ע ההוא גברא	ד	אבן שתיה
כג	אמידה	טז	אותיות	ד	אבנט
כג	אמן	טז	אזנים	ד	אבר מן החי
כג	אמצע	טז	אחאב	ד	אברהם
כג	אמת	טז	אחד עשר	ד	אבשלום
כד	אני	יז	אחזה	ד	אנג
כד	אני אתה	יז	אחוריים	ח	אגדה
כד	אני אתה הוא	יז	אחו	ח	אגרת הקדש
כד	אנכי	יז	אחיה השילוני	ח	אדום ע"ע עשו; גלות: אדום
כה	אנשי כנסת הגדולה	יז	אחיתופל	ח	אדם
כה	אסורים	יז	אחר	ח	אדם הראשון
כה	אסנת	יז	אחשורוש	ח	אדם קדמון
כה	אסרו חג	יח	איה	יב	אדני
כה	אסתר	יח	איוב	יב	אדניהו
כו	אף	יח	אין סוף	יב	אדנים
כו	אפילה	יח	אין	יב	אדר
כו	אפיקורס	יח	אכילה	יג	אדרא
כו	אפרודיטי	יט	אכתריאל	יג	אהבה
כו	אפרים	יט	אל	יד	אהי
כו	אפרסמון	יט	אלה	יד	אהלות
כו	אפרתי	יט	אלול	יד	אהרן
כו	אצטננינות	כ	אלוף	יד	אוב
כו	אצילות	כ	אליאב	יד	אובדים
כז	אבי"ע	כ	אליבא	יד	אור
כז	ארכה	כ	אליהו	יד	אונן
כז	ארכע	כא	אלימלך	טו	
כז	ארכע אמות	כא	אליעזר		

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
 מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

מה	בעז	לה	בגדי כהונה	כו	ארבע כוסות
מה	בעל	לה	בגדים	כח	ארבע מאות
מה	בעל צפון	לו	כדן	כח	ארבע מינים
מה	בעל תשובה	לו	בה"ב	כח	ארבע מלכיות
	בעל חיים ע"ע בהמה	לו	בהמה	כח	ארבע פרשיות
מה	בעש"ט	לו	בועל ארמית	כח	ארבע רוחות
מו	בצלאל		בוקר ע"ע יום	כח	ארבעים
מו	בר מצוה	לו	בושה	כח	ארנמן
מו	בראשית	לו	בחירה	כט	ארון
מו	ברד	לו	בטול	כט	ארור
מו	ברזל	לו	בי"ת	כט	אריז"ל
מו	בריאה	לח	בין המצרים	כט	אריסטו
מז	ברית	לח	בינה	כט	ארמי
מח	ברית בין הבתרים	לח	בית	כט	ארנבת
מח	ברכה	לח	בית דין	כט	ארנון
מט	ברכות	לט	בית הכנסת	ל	ארץ
מט	ברכת המזון	לט	בית הלל	ל	ארץ ישראל
מט	ברכת כהנים	לט	בית המדרש	לא	אש
מט	בשול	לט	בית המקדש	לב	אשה
מט	בשלח	לט	בית שמאי	לב	אשור
מט	בשן	לט	ביתר	לג	אשכולות
מט	בשר	לט	בכור	לג	אשר
נ	בת קול	מ	ביכורים	לג	אשת זנונים
נ	בתולה	מ	בלימה	לג	אשת חיל
נ	בתיא	מ	בלעם	לג	אשת חיל וזנונים
		מב	בלק	לג	אשת מדינים
		מב	בלשצר	לג	את
		מב	במדבר, ספר	לג	אתה: אני
		מב	במדבר, פרשת	לג	אתה: הוא
		מב	ב"ן	לג	אתהפכא ואתכפאי
		מב	בן זומא	לד	אתון
		מב	בן כוזיבא	לד	אתערותא דלעילא
		מב	בן סירא	לד	אתערותא דלתתא
		מב	בן עזאי	לד	אתרוג
		מג	בנות לוט		
		מג	בנות מדין		
		מג	בני חיי מזוני	לד	בא
		מג	בני עלי	לד	באר
		מג	בני קטורה	לד	באר מרים
		מג	בנים	לה	באר שבע
		מד	בנימין	לה	בבל
		מה	בנין אב	לה	בג"ד כפר"ת

א

ב

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

עד	הח"ל	סה	דורדייא	נב	גיד הנשה
עה	הורדוס	סה	דורמיטא	נג	גידין .....
עה	הושע	סה	דחילו ורחימו	נג	גיהנום .....
עה	הושענא רבה	סה	דין	נג	גיתון .....
עה	הושענות	סו	דינה	נג	גיטין, מסכת .....
עה	היינו דאמרי אינשי ..	סו	דלילה	נג	גימטריא ....
עה	הילוך	סו	דל"ת ..	נג	גימ"ל .....
עה	היפך	סו	דס	נג	גל .....
עה	הכנה	סו	דמות	נג	גלגול .....
עה	הכנסת אורחים	סו	דמיון	נג	גלוי היחוד ע"ע יחוד
עה	הלכה	סז	דן	נג	גלות .....
עה	הלכה למשה מסיני	סח	דניאל	נה	גליל .....
עו	הלל	סח	דעת	נה	גלית ...
עו	הלל	סט	דרבנן	נה	גלעד .....
עו	המזן	סט	דרום	נה	גמילת חסדים .....
עז	המתקה	סט	דריוש ..	נה ..	גמל .....
עז	הנאה	סט	דרך	נה	גמרא .....
עז	הסתור פנים	סט	דרך ארץ	נו	גן עדן .....
עז	הפטורה	ע	דת	נו	גר תושב
עז	הפקד			נו	גרים
עז	הצלחה			נו	גרשום .....
עח	הקב"ה	ע	ה"א	נו	גשם .....
עח	הר גריזים	ע	האוינו	נו	גשמות — הגשמה
עח	הר הבית	ע	הבדלה		
עח ..	הר סיני	ע	הבחנה		
עח	הרהור	ע	הבמה	נו	דבור .....
עט	הרפניא	ע	הבל	נח	דבורה .....
עט	השגה	ע	הבל בן אדם ..	נח	דביקות
עט	השגחה	ע	הבלא דגרמי	נח	דבר .....
עט	השפעה ..	עא	הבערה	נח	דברי הימים
עט	השתדלות ..	עא	הגיון	נח	דברי רשות .....
עט	התחלה	עא	הגר	נח	דברים, ספר ..
פ	התלהבות	עא ..	הגשמה	נח	דגים ..
פ	התעוררות	עא	הדס ..	נח ..	דואג ...
		עא	הדסה	נח	דוד .....
		עא	הדר	סג	דודאים
			ההוא גברא (אותו האיש)	סג	דוה .....
פ	וא"ו	עא ..	הוא	סג	דומם
פ	והיה	עא	הוד	סד ..	דור .....
פ	וזאת הברכה	עב	הוה אמינא	סד	דור המבול
פ	ויצא	עב ..	הוי"ה	סה	דור המדבר .....
פ	ויקהל	עד	הולדה	סה ..	דור הפלגה .....
פא ..	וישב				

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

צב	חמשים	פה	חומר	פא	ושתי
צב	חן	פה	חומש		
צב	חנה	פה	חוצפה	ז	
צג	חנוכה	פו	חוק	פא	זב
צד	חנון	פו	חור	פא	זכול
צד	חנניה מישאל ועזריה	פו	חורבן	פא	זכולון
צד	חסד	פו	חושך	פא	זהב
צד	חסיד	פו	חזיר	פא	זוגות
צד	חסידות	פו	חז"ל	פא	זוהר הקדוש
צד	חסר	פו	חזקיה	פב	זיו
צה	חסרון	פז	חזרה	פב	זיווג
צה	חפזון		חטא ע"ע עבירה	פב	זיעה
צה	חצוצרות	פז	חטה	פב	זית
צה	חקל תפוחין	פז	חי	פב	זכור
צה	חרב	פז	חיה	פב	זכות
צה	חשבון		חיה יחידה ע"ע נשמה לנשמה	פב	זכירה
צה	חשד	פז	חיים	פב	זמן
צה	חשון	פז	חיל	פג	זמר
צה	חשך	פז	חירם	פג	זמרי
צה	חשמונאים	פז	חי"ת	פג	זנות
צו	חשמל	פז	חכמה	פג	זעיר אנפין
צו	חשק	צ	חכמה חיצונית	פג	זקן
צו	חת	צ	חכמים	פג	זקנה
צו	חתן	צ	חכמת האמת	פד	זרח
		צ	חכמת הטבע	פד	זריות
		צ	חכמה יוגית	פד	זרע
		צא	חלב	פד	זרעים
		צא	חלב		
		צא	חלבנה	ח	
צז	טבילה	צא	חלה	פד	טבו
צז	טבע	צא	חלול ה'	פד	טבלים
צז	טהרה	צא	חלום	פד	טבקוק
צז	טהרות	צא	חלון	פד	טברון
צז	ט"ו	צא	חלופים	פד	טגר
צז	ט"ו באב	צא	חלוקא דרבנן	פד	טדרד
צז	ט"ו כשכט	צא	חלזון	פד	טדרש
צח	טוב	צא	חמדה	פה	טדרש
צח	טומאה	צא	חמה	פה	טובל
צח	טומאת מת	צב	חמור	פה	טווה
צח	טחול	צב	חמץ	פה	טולי
צח	טי"ת	צב	חמשה	פה	טולין, מסכת
צח	טל	צב	חמשה עשר	פה	טומה
צח	טלה				
צח	טנא				
צח	טעות				

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

קבו	ישראל	קי	יחוד	צח	טעם .....
קלד	יששכר ...	קיא	יחוס ..	צח	טרף .....
קלד	יתרו	קיא	יחזקאל	צמ	טרפה ....
כ		קיא	י"י	י	
קלה	כבד	קיב	יין ..	צמ	י"א .....
קלה	כבוד	קיב	יבניה	צמ	יאוש .....
קלה	כבוד אב ואם	קיב	ילדותי	צמ	י"ב .....
קלו	כ"ד	קיב	ילדים	צמ	יבין .....
קלו	כה	קיב	ים	צמ	יבם .....
קלו	כהונה ..	קיב	ימים ..	צמ	יבנה .....
קלז	כהן גדול	קיב	ימין	צמ	יבן .....
קלז	כובע	קיב	ימין ושמאל ..	צמ	יבנה .....
קלז	כוונה ..	קיב	יסוד	צמ	יבן .....
קלז	כולל (קעסמ) ..	קיב	יסוד אבא	צמ	יבן .....
קלז	כוש	קיב	יסודין ..	צמ	יבן .....
קלז	כותל מערבי	קיב	יעבץ	צמ	יבן .....
קלז	כובי	קיב	יעל	צמ	יבן .....
קלז	כי	קיב	יעקב	צמ	יבן .....
קלח	כי תבא	קיב	יפת תואר	צמ	יבן .....
קלח	כל ..	קיב	יפתח ...	צמ	יבן .....
קלח	כלב	קיב	יצחק	צמ	יבן .....
קלח	כלי זיין ...	קיב	יצירה	צמ	יבן .....
קלח	כליות	קיב	יצר הרע	צמ	יבן .....
קלח	כלים	קיב	יקר	צמ	יבן .....
קלח	כנפי שכינה	קיב	יראה ..	צמ	יבן .....
קלח	כסא	קיב	ירבעם	צמ	יבן .....
קלח	כסף ..	קיב	ירדן	צמ	יבן .....
קלח	כעם ...	קיב	ירושלם	צמ	יבן .....
קלט	כף	קיב	ירח ע"ע לבנה	צמ	יבן .....
קלט	כפולות	קיב	ירידה	צמ	יבן .....
קלט	כפרה	קיב	יריחו	צמ	יבן .....
קלט	כרפס ..	קיב	ירמיה	צמ	יבן .....
קלט	כשוף	קיב	ירקות	צמ	יבן .....
קלט	כתובים	קיב	יש	צמ	יבן .....
קלט	כתיבה	קיב	ישועה	צמ	יבן .....
קלט	כתיבת ספר תורה	קיב	ישורון ע"ע יעקב: שמותיו ..	צמ	יבן .....
קמ	כתר	קבו	ישי	צמ	יבן .....
קמ	כתרים	קבו	ישיבה	צמ	יבן .....
כ		קבו	ישמעאל ..	צמ	יבן .....
קמא	לאה	קבו	ישעיה	צמ	יבן .....
		קבו	ישר ..	צמ	יבן .....

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

קנו	מיכאל	קמט	מגילה, מסכת	קמא	לאשתמודעיה
קנו	מיכה	קמט	מדבר	קמא	לב
קנו	מיכל	קמט	מדות		לבוש ע"ע בגדים; כבד
קנו	מילה	קמט	מדות, מסכת	קמג	לבן
קנו	מים	קמט	מדין	קמג	לבנה
קנו	מים אחרונים	קנו	מדרגה	קמד	לבנון
קנח	מינות		מדת הדין ע"ע דין	קמד	ל"ג בעומר
קנח	מיתה	קנא	מ"ה	קמד	לוג
קנט	מכת בכורות	קנא	מ"ה וב"ן	קמד	לוד
קנט	מכת מרדות	קנא	מואב	קמד	לח
קנט	מלאך	קנא	מודים	קמד	לחות
קס	מלה	קנא	מודעה רבה לאורייתא	קמד	לוט
קסא	מלוה מלכה	קנא	מוח	קמה	לוי
קסא	מלחמה	קנא	מוח ולב	קמה	לוייה
קסא	מליח	קנב	מוח לב כבד	קמה	לויית המת
קסא	מלך	קנב	מומר	קמה	לוייתן
קסב	מלכות	קנב	מוסף	קמה	לולב
קסג	מלכותא בלא תגא		מועדים ע"ע יום טוב	קמה	לוקוס
קסג	מלכויות שופרות וזכרונות	קנב	מופת	קמה	לח
קסג	מלכין קדמאין	קנב	מוקפי חומה	קמו	לחם
קסג	מלכת שבא	קנב	מוריקא	קמו	לחם הפנים
קסג	מ"ם	קנב	מזבח	קמו	לחשים
קסד	ממון	קנב	מזוזה	קמו	לידה
קסד	ממזר	קנב	מזיקין	קמו	לילה
קסד	ממלא כל עלמין	קנב	מזל	קמו	לילית
קסד	ממלא, סובב כל עלמין	קנב	מזל טוב	קמו	לימוד
קסד	ממרא	קנד	מזרח	קמו	לך לך
קסד	ממשלה	קנד	מחול	קמו	למד
קסד	ממתיק מר במר	קנד	מחלון	קמו	לעיטה
קסד	מן	קנד	מחלוקת	קמו	לעתיד לבא
קסה	מנהיג הדור	קנד	מחלצות	קמו	לצנות
קסה	מנוחה	קנד	מחלת	קמו	לשון הקדש
קסה	מנוחה	קנד	מחנות	קמח	לשון הרע
קסו	מנחה	קנד	מחצית השקל	קמח	לשמה
קסו	מנין	קנה	מחשבה		
קסו	מנושה	קנה	מחשבה דבור מעשה		
קסו	מס	קנו	מטבע	קמח	מאכר נפשו לדעת
קסו	מסירת נפש	קנו	מט"ט	קמח	מארה
קסו	מסכת	קנו	מי	קמח	מ"ב
קסו	מסעות	קנו	מי מריבה	קמח	מבול
קסו	מספר	קנו	מי רגלים	קמט	מגדל
קסז	מעין החכמה	קנו	מיין נוקבין	קמט	מגיד

נ

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

קפח	ניצוצי קדושה	קפא	מתן תורה	קמו	מעפילים
קפח	נכסים ע"ע ממון; קנינים	קפא	מתנה	קמו	מעריב
קפט	נמר	קפא	מתנות	קמו	מערות המכפלה
קפט	נודה	קפב	מתעסק	קמו	מעשה
קפט	ננס ע"ג ענק	קפב	מתיהו	קמו	מעשה בראשית
קפט	נס	נ			מעשה בראשית ומרכבה
קפט	נסוך המים				מעשה מרכבה
קפט	נסיון	קפב	נבואה	קסח	מפגיע
קצ	נסירה	קפג	נבוכדנצר	קסח	מצה
קצ	נעוץ סופה בתחלחה	קפד	נביאים ראשונים	קסח	מצוה
קצ	נעמה	קפד	נביעה	קע	מצורע
קצ	נעמי	קפד	ננע	קע	מצרים
קצ	נעשה ונשמע	קפד	ננעים ואהלות	מקדש ע"ע בית המקדש	
קצ	נפילה ע"ע ירידה	קפד	נרב	קעב	מקוה
קצא	נפילת אפים	קפד	נרב ואבדו	קעב	מקום
קצא	נפש	קפד	נדה	קעב	מקמי אמונה
קצב	נפתלי	קפה	נרחים	קעב	מקיף
קצב	נצח	קפה	נדרים	קעב	מקץ
קצב	נקבה ע"ע נוקבא	קפה	נחמא דכסופא	קעב	מקרא קודש
קצג	נקמה	קפה	נחר דינור	קעב	מקרה
קצג	נשא	קפה	נחרות	קעב	מראה
קצג	נשיא	קפה	נבולות חכמה, ספר	קעב	מראית עין
קצג	נשיאים	קפה	נוגה	קעג	מרגליות
קצג	נשים ע"ע אשה, נוקבא	קפה	נוכח	קעג	מרגלים
קצג	נשיקה	קפה	נו"ן	קעג	מרדכי
קצג	נשמה	קפו	נוסח אר"י	קעג	מרה
קצג	נשמה לנשמה	קפו	נוסחאות	קעד	מרה וכבד
קצג	נשר	קפו	נוקבא	קעד	מרור
ס		קפו	נויקין	קעד	מרים
		קפו	נויר	קעד	מרכבה
קצד	סאה	קפו	נח	קעד	משה
קצד	סגול	קפו	נחוש	קעח	משיח
קצד	סגולה	קפו	נחל	קפ	משכן
קצד	סדום	קפו	נחלה	קפ	משלוח מנות
קצד	סדרה	קפו	נחמה	קפ	משלי
קצד	סוכב כל עלמין	קפו	נחמיה	קפ	משמר
קצד	סוד	קפו	נחש	קפ	משנה
קצד	סודר	קפו	נחשון	קפא	משפמ
קצד	סומה	קפו	נחשת	קפא	משפיע
קצד	סוכה	קפח	נחילת ידים	קפא	משתה
קצה	סוכות	קפח	נילום	קפא	מתאוננים
קצה	סוס	קפח	ניסן	קפא	מתינות

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

סוף	קצו	עגמת נפש	רג	עמון מואב ואדום	ריא
סוד מרע ועשה טוב ...	קצו	עורשים	רג	עמוס	ריא
סח	קצו	עובריה	רג	עמלק	ריא
סיום	קצו	עובר	רג	עמרם	רמו
סיון	קצו	עוג	רג	ענוה	רמו
סיחון	קצו	עוזה	רג	עננים	רמו
סיחון ועוג	קצו	עולה	רג	עננים באר ומן	רמו
סייג	קצו	עולם	רג	עסמ"ב	רמו
סימנים	קצו	עולם הבא	רד	עפר	רמו
סיני ...	קצו	עולם הזה	רד	עפר ואפר	רמו
סיסרא	קצו	עולם הזה והבא	רד	עץ הדעת ..	רמו
סכנה	קצו	עולם קטן	רד	עץ החיים ..	רמו
סליחה	קצו	עולם שנה ונפש	רה	עץ החיים ודעת	רמו
ס"מ	קצו	עומק	רה	עצבות	רז
סמ"ך	קצו	עומר	רה	עצה	רז
סנה	קצו	עונג ..	רה	עציון גבר ..	רז
סנהדרין	קצו	עוני	רה	עצלות	רז
סנחריב ..	קצו	עונש	רה	עצם	רז
סעודה	קצו	עוף	רו	עקב	רז
סעודת הבראה ..	קצו	עור ..	רו	עקביא בן מהללאל ..	רז
ספורים	קצו	עורב	רו	עקידה ע"ע יצחק	
ספירות	קצו	עורש	רו	עקרה	רז
ספירת העומר	קצו	עזא ועזאל	רו	עקשות	רז
ספק	קצו	עזרא	רו	ער	רז
ספר	קצו	עזרת נשים	ח	ערב רב ...	ריח
ספר יצירה	קצו	עמרת חתנים	ח	ערבה	ריח
ספר סופר וספור	קצו	עילם	ח	ערבית ע"ע מעריב	
ספרא דצניעותא	קצו	עיי"ן	ח	ערובין, מסכת	ריח
ספרים חצונים	קצו	עין	ח	ערוה	ריח
סרוס	קצו	עיר ..	ח	ערוות	ריח
סתירות	קצו	עיר הגדחת ..	ח	ערלה	ריח
		עכו	ח	עשו	ריח
		עכו"ם	ח	עשר מדות	רכ
ע"ב	קצו	עכן	רי	עשר מכות	רכ
עבר	קצו	עלה	רי	עשרה	רכ
עבודה	קצו	עליה	רי	עשרה הרוני מלכות	רכא
עבודה זרה	קצו	עלמא דאתגליא ואתכסיא	רי	עשרה מאמרות	רכא
עבור נשמה	ר	עלמא דאתכסיא	ריא	עשרת הדברות	רכא
עבירה	ר	עלמא דשקרא	ריא	עשרת השבטים ..	רכא
עגול ויושר	רא	עם	ריא	עשרת ימי תשובה ...	רכא
עגל הזהב	רב	עם הארץ	ריא	עת	רכא
עגלה ערופה	רג	עמון ומואב	ריא	עת לעשות	רכא

ע

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

ק	פרעה ..... רכמ	עתיד ..... רכא
	פרץ ..... רכמ	עתידות ..... רכא
קב .. רלג	פרצוף ..... רכמ	עתיקא ..... רכא
קביעות ..... רלד	פרשה ..... רכמ	עתניאל בן קנז ... רכב
קבלה ..... רלד	פרת ..... רל	פ
ק"ג ..... רלד	פשתן ..... רל	פגיעה ..... רכב
קדוש ה' ..... רלד	פתי ..... רל	פדיון הבן .. רכב
קדושה ..... רלד	פתקא ..... רל	פה ..... רכב
קדושים, פרשת ..... רלה		פורים ..... רכב
קדושין ..... רלה		פורענות ..... רכה
קדוש ..... רלה	צ	פחד ..... רכה
קדיש ..... רלה	צאן ..... רל	פמר חמור .. רכה
קדש ... רלה	צבא .. רל	פלוסופים ..... רכה
קדשי הקדשים ..... רלה	צבאות ..... רל	פיגמס ..... רכה
קדשים ..... רלה	צדוקים ..... רל	פישון ..... רכה
קהלת ..... רלה	צד"י .. רל	פיתום ..... רכו
קוב"ה ושכינתיה ..... רלה	צדיק ..... רל	פלא .... רכו
קול .. רלה	צדק ..... רלא	פלגש ..... רכו
קומה ..... רלו	צדקה ..... רלא	פלמי בן ליש
קו"ף ..... רלו	צדקיה ..... רלב	פלמיאל
קוף ..... רלו	צואה .. רלב	פלפול
קתץ בנטיעות ..... רלו	צואר ..... רלב	פלשתים
קטורה ..... רלז	צום גדליה ..... רלב	פנים ..... רכו
קטורת ..... רלז	צומח ..... רלב	פסח ..... רכו
קטרוג ..... רלז	צופים ..... רלב	פסח שני
קין ..... רלז	צור ..... רלב	פסחים, מסכת
קיני ..... רלז	צורה .. רלב	פעור
קיסרי ..... רלז	צ"ח ..... רלב	פצר .. רכח
קיץ ..... רלז	צחוק .. רלב	פקודים
קלא דהדרא ..... רלז	ציון .. רלב	פקידה
קלות ראש ..... רלח	ציצית ..... רלב	פרד
קליפה ..... רלח	צל ..... רלז	פרדס
קליפת נוגה ..... רלח	צלם ..... רלז	פרה אדומה
קללה ..... רלח	צלפחד ..... רלז	פרה, פרשת
קמיעות ..... רלח	צמצום .. רלז	פרוטה
ק"ן .. רלח	צמר ..... רלז	פרוזת
קנאה ..... רלח	צניעות ..... רלז	פרידה
קנאה תאוה וכבוד	צער ..... רלז	פריה ורביה .. רכמ
קנינים ..... רלח	צפון ..... רלז	פרישה
קנמון ..... רלמ	צפוני	פרנסה
קנקתום ..... רלמ	צרעת ... רלז	פרס
קץ		

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

קראים	רלט	ר' שמעון בן נתנאל	רמו	רפואה	רנה
קרבן	רלט	ראובן	רמו	רפידים	רנה
קרח	רלט	ראיה	רמו	רצוא ושוב	רנה
קרי	רמ	ראש	רמח	רצון	רנה
קריאת שמע	רמא	ראש השנה	רמח	רציחה	רנה
קריעת ים סוף	רמב	ראש חודש	רמט	רקודין	רנו
קרן	רמב	ראשון ע"ע התחלה		רש	רנו
קרשים	רמב	רב	רנ	רשומות	רנו
קשת	רמב	רבא	רנ	רשות היחיד	רנו
		רבה	רנ	רש"י	רנו
		רבה בר נחמני	רנ	רשימו	רנו
		רבוא	רנ	רשעים	רנו
ר' אבהו	רמב	רבוי	רנ		
ר' אליעזר	רמב	רבינא	רנ		
ר' אלעזר בן דודיא	רמג	רבינו חם	רנ	ש	
ר' אלעזר ב"ר שמעון	רמג	רבקה	רנ	שאול	רנו
ר' גמליאל	רמג	רגלים	רנ	שאור שבועה	רנו
ר' המנונא סבא	רמג	רוה"ק	רנ	שבואל	רנו
ר' חייא	רמג	רוח	רנ	שבוע	רנו
ר' חיים ויטל	רמג	רוח הקדש	רנ	שבועות	רנו
ר' חנינא	רמג	רוח רעה	רנא	שבט	רנח
ר' חנינא בן דוסא	רמג	רוחות	רנא	שבמים	רנח
ר' חסדא	רמג	רוחניות	רנא	שבירת הכלים	רנח
ר' יהודה ב"ר אלעאי	רמג	רוכל	רנא	שבע מדות	רנח
ר' יהודה הנשיא	רמג	רות	רנא	שבעה	רנח
ר' יהושע	רמד	חיאל	רנא	שבעה דנחמתי	רנח
ר' יהושע בן חנניה	רמד	רחב	רנב	שבעה מינים	רנח
ר' יהושע בן לוי	רמד	רחיצה	רנב	שבעה עממין	רנח
ר' יוחנן	רמד	רחל	רנב	שבעה רועים	רנח
ר' יונתן בן עוזיאל	רמד	רחם	רנב	שבעים	רנח
ר' יוסף	רמד	רחמים	רנב	שבעים אומות	רנח
ר' ינאי	רמה	ריח	רנב	שבעים נפש	רנח
ר' ישמעאל ב"ר יוסי	רמה	ריש לקיש	רנב	שבת	רנח
ר' מאיר	רמה	רי"ש	רנב	שבת, מסכת	רסו
ר' נחמן	רמה	ריש"ש	רנב	שבת הגדול	רסו
ר' נתן	רמה	רישא דלא אתיידע	רנב	שבת שוכה	רסו
ר' עקיבא	רמה	רכוש	רנב	שבת שירה	רסו
ר' פנחס בן יאיר	רמו	רמ"א	רנב	שכתי צבי שר"י	רסו
ר' פפא	רמו	רמב"ם	רנב	שד	רסו
ר' קמינא	רמו	רמון	רנב	שדה	רסו
ר' שמואל בר שילת	רמו	רמ"ק	רנב	שדי	רסו
ר' שמעון בן גמליאל	רמו	רע	רנב	שוכבי"ם	רסו
ר' שמעון בן יוחאי	רמו	רפאל	רנה	שונג	רסו

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

רפג	שדרה	רעו	שלוש רגלים	רסז	שויתי
רפג	ששים	רעו	שלושה	רסז	שום
רפג	שתי הלחם	רעו	שלושים	רסז	שומרון
רפד	שתיה	רעו	שם	רסז	שונמית
רפד	שתיקה	רעז	שם בן נח	רסז	שועה
		רעז	שמאי	רסז	שופר
		רעז	שמאל	רסח	שור
		רעז	שמד	רסח	שורש הנעלם
רפד	ת'	רעז	שמואל	רסט	שושן
רפד	תאוה ...	רעז	שמנה עשרה	רסט	שושנה
רפה	תגין	רעח	שמות, ספר	רסט	שחומי חוץ
רפה	תהו	רעח	שמחה	רסט	שחוק
רפו	תהלים ..	רעח	שמחת תורה	רסט	שחי
רפו	תודה	רעח	שמיטה ..	ער	שחין
רפו	תוכחה	רעח	שמים	ער	שחרית
רפו	תולדות	רעח	שמיני עצרת ..	ער	שמים
רפו	תומכי אורייתא	רעט	שמיעה	ער	שמן
רפו	תוף	רעט	שמירה	ער	שיח
רפו	תורה	רעט	שמן	ער	שיחה
רצג	תורה שבכתב	רעט	שמעון	ער	שילה
רצג	תורה שבכתב ושבע"פ	רעט	שמעון הצדיק	ער	שימוש ת"ח
רצד	תורה שבע"פ	רפ	שמעי	רעא	שי"ן ..
רצז	תורה עבודה וגמ"ח	רפ	שמש ע"ע חמה	רעא	שינה
רצז	תורמוס	רפ	שמשון	רעא	שינים
רצז	תושב	רפא	שנאה	רעא	שיר השירים
רצז	תחום	רפא	שנה	רעא	שירה
רצז	תחיית המתים	רפא	שנה מעוברת ..	ערב	שישק
	תחלה ע"ע התחלה	רפא	שנים	ערב	שיתין
	תיבה ע"ע מלה	רפא	שעורה	ערב	שכחה
רצז	תיו	רפב	שעיר	ערב	שכינה
רצז	תכלת	רפב	שעיר המשתלח	רעג	שכל
	תלמוד ע"ע גמרא	רפב	שער	רעג	שכם
רצז	תלמיד	רפב	שערי בינה	רעג	שכר
רצז	תלמיד חכם	רפב	שערים ..	רעג	שלא לשמה
רחצ	תם	רפב	שפן	רעג	שלא
רחצ	תמוז	רפב	שפע	רעג	שלום
רחצ	תמיד	רפב	שקלים	רעג	שלחן
רחצ	תמיד, מסכת	רפב	שקר	רעג	שלחן ערוך
רחצ	תמנע	רפג	שרה	רעד	שליט
רחצ	תמר	רפג	שרטוט	רעד	שלימות
רחצ	תמרים	רפג	שריפה	רעד	שלמה
רחצ	תנוקות שב"ר	רפג	שרץ	רעז	שלוש עשרה
רצט	תנין				

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מפתח הערכים

דש	.....	תשובה	דש	.....	תקוני זהר	רצט	.....	תענית
שז	.....	תשוקה	דש	....	תקרה ..	רצט	.....	תפארת
שז	.....	תשעה באב	דש		תרגום	רצט	.....	תפוח
שז	....	תשרי	דש		תרומה	רצט	.....	תפלה
			דש	.....	תרועה	שב		תפילין
			דש	.....	תרמוד	דש	.....	תקון

מפתח

כתבי רבי צדוק הכהן מלובלין וצוקלר"ה

מפתח הענינים

אב. חדש

היה לחכמים הארה דר"ח יש בו ג"כ קדושה ואיקרי
מועד וזה עיקרו בחדש אב (פר"ט-ד ק"ז):

הצירופים אדי"ן ודינ"א נגד חודש אב (תה"ט כ"א).
השם הזה הוא בהעלם והוא נהגה מפני שיש לו פי
אחר אבל פירושו מורה על הויה ואישות שבאמת
בחדש זה אם שעל הגוון הוא בהעלם מאוד אבל
עיי"ו דייקא נברא אורו של משיח (פר"ט-ד ק"ח).
חורבן הבית היה בחדש אב שהוא נגד דן שמצידו
הוא זה (תה"ט כ"ג).

נגד שבט דן שהוא הירוד שבשבטים ומ"מ נקרא
אריה כיהודה ובכל מקום מחובר ליהודה מצד מדת
העגולים (תה"ט כ"א).

ממעטין בשמחה שהוא נגד שבט שמעון כי הוא לא
זכר בו ברכה בפ"י כלל כי הוא נגד אות ט'
(ל"מ לו).

נקרא כן לפי שאברהם בחר הגליות (תה"ט כ"א).
קדושת חדש אב הוא לזכות לשמיעה שיכנס ללב
(פר"ט-ד ק"ט).

תמוז ואב נקראים עיינין דמטרנותא שהם ימי
הקטנות ולכך הם העיינין לראות מרחוק (ל"מ ג).

אבא בנימין

נצטער על תפלתו סמוך למטתו שלא ילמוד קודם
ר"ל שבקש להגיע למדרגה זו שישכים וימצא לבו

אב

בן חכם בעל מעלה לבד מלוי חסרון ישמח אב
שמכחו הוא (ד"ט טו).

בעת גלות נקרא הקב"ה אב אבל בגאולה מלך
(קה"מ ט):

האל"ף מורה על יחודו ואח"כ נעשה ממנו ב"ת
המורכב כי אין אב אלא שם המצרף לפי שיש לו בן
(אז"ל י"ט):

אב ואם

בנפש האדם המוח אב בחכמתו לכלי המעשה והלב
אם בבינתה להשלמת החסרון, וזהו ק"ש ותפלה,
ק"ש קעמ"ש ומצות שלימות מעלתו ותפלה למלאות
חסרונו (ד"ט טו):

בנין אב שהלמוד למקומות אחרים שאין מפרשים
כאן הלמוד קרוי אב שמוליד כמותם בהעלם אבל
אם למקרא ולמסורת שהלמוד למקומו שניכר ונגלה
בפועל (ד"ט יח):

האם הוא השרש הנגלה משא"כ האב הוא בהעלם
(מח"ס כ).

כח העשה טוב שהוא השלמת המעלה הוא מן
האבות... אבל האשה מזרעת כל מיני חסרון
והשלמת חסרון וכח לסור מרע (ד"ט יח).

תואר אב ואם הוא רק לכחם המתפשט בבן
(ד"ט יח).

[אב ואם: כבוד] ע"ע כבוד אב ואם

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כנגד אדום ומואב ועמון שהם ג' מדות רעות כעס
(ד"ל ה:)
גאוה ושקר

כנגד בארות המים (קה"מ ל.)

כנגד בני חיי מזוני שהם ב' קצוות וקו אמצעי
(פע"ק ז:)

כנגד ג' קדושות של והתקדשתם והייתם קדושים
(יש"ק מו:; נה:)

כנגד ג' שמות א-ל-אלקים הוי"ה (קה"מ לא.)

כנגד ג' שרשי הטומאה דיצה"ר (מה"ש יג:)

כנגד המוח ששם חכמת התורה ומשכן הנשמה
שנתת בי טהורה שאין בה פסולת דע"כ נקרא איש
תם ועכ"ז אמרו שלא מת, ויצחק הוא נגד הלב שבו
משכן הרוח (קד"ש ב; ש"מ טו.)

כנגד הנהרות פישון גיחון... (קה"מ ז-ח:)

כנגד חכם גבור ועשיר (רס"ל לב:)

כנגד חכמה תורה ונבואה (מה"ש ו:)

כנגד כל דבר שיש לו ראש תוך וסוף (רס"ל לו:)

כנגד כסף זהב ונחשת (רס"ל כג:)

כנגד כתר תורה וכהונה ומלכות (אז"ל יג:)

כנגד מלכיות זכרונות שופרות וכן ג' קולות דתרוצה
(רס"ל כט:)

כנגד משה ואהרן ודוד דאתי ממרים (ד"ס ז:)

כנגד סעודות שבת (קד"ש ט:)

כנגד ענני כבוד מן והבאר (ל"מ מח:)

כנגד עשירות מאות אלפים (ל"מ מח.)

כנגד פסוק בהתהלךך... בשכבך תשמור... והקיצות
(רס"ל כז:)

כנגד פסח מצה ומרור (פרי"ג ג-כא:)

כנגד קנאה ותאוה וכבוד (קה"מ כ:)

כנגד תורה עבודה וגמ"ח (מח"מ יט:; קד"ש א; ש"מ טו.)

נענש שם דלא זכה לכהונה מחלציו, י"ל דלא זכה
שיהיה מכחו ויהיה הוא האב שמתחלה היה מוכן
לזכות הכהונה מכחו ואח"כ נלקח ורק אברהם נקרא
אב (ד"ל טו.)

נכון ומסור בידו בהכרת הנוכח ומוכן תיכף לילך
(ד"ל כג.)
להתפלל

אמת

אברהם היה שפלות יתירה... אבל יצחק יר"ש...
משא"כ יעקב דרגא דיליה ענוה ותמימות שאין חפץ
בכבוד מדומה וגם אין משפיל עצמו בשפלות
מדומה וזהו תפלין שאחר ציצת (רס"ל כז:)

אברהם ויצחק הם ב' קצוות זה בהתפשטות לבד
וזה בצמצום לבד, ויעקב מחובר משניהם

(יש"ק לו.-לז:; ל"מ עב.)

אברהם נקרא בכל לבבך... ואין נקרא בכל נפשך רק
כמו יצחק... ויעקב בכל מאדך (ל"ה"ז [רנד])

אהבה ויראה הם תרין גופין אברהם ויצחק ודביקות
הוא מאן דאחיד בגופא דמלכא צורתו של יעקב
(רס"ל ה.)

ב' ראשי מדות אשר הגוף פועל על ידם נחלקים לב'
שהם חו"ג מדרגת אברהם ויצחק, ויעקב הוא הגוף
ר"ל מקור ושורש הנפש הפועל באלו ב' הפעולות
(קה"מ מ.)

מאברהם ויצחק יצאו פסולת שאף שהם באמת
הכירו שהכל מהשי"ת מ"מ בשעת ההשתדלות
והעבודה כל אחד השתדל בכחו במדתו, משא"כ
יעקב הכיר שאף ההשתדלות מהשי"ת ולא מכחו
כלום (פרי"ז 7-מז.)

שמעתי כי אברהם ראש למבקשי ד' בהתחלת
השתדלות ויצחק הוא ת"ח ויעקב הוא הקדוש שכל
מעשיו בקדושה (ד"ס טז-יז:; רס"ל כז:)

בודאי לכל אחד מהם יש עשר ברווין ואצל אברהם
שהוא ההתחלה נזכרו כולם (ל"ה"ז [רנד])

בחרו בשרשי הקדושות והם ג' רגלים ורגל הד' אינו
עוד צורך להעמדה גמורה בפני עצמו רק הוא
להשאר את הקיום של ג' אלו (יש"ק נב.)

יש לנו כח מורשה מג' שכחות הבבנים

(מח"מ ג; רס"ל ה:)

ג' סימנים טובים בישראל מורשה להם מתלת אבהן
(יש"ק כד:; פרי"ז ה-קט:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כתר מלכות ויש מצד גבורתו והוא כתר כהונה ועבודה והכבוד הוא המעלה ומתנה הד'... והם תלת אבהן ודוד (רס"ל יג.)

[דוד] מדת האמונה מדת דוד שהוא אבן מאסו הבונים הם אבהן שרצו להגיע לאמת ולא בחרו באמונה (מח"ס ג.)

[משה] האבות היתה בחינתם רק הכנה שישתלשל מהם קדושת ישראל שיקבלו התורה בפועל... אמנם מדרגת משה הוא עצם היחוד בקבלת התורה מן השמים (פר"פ-ה עט.)

[משה] הדס נגד ג' אבות וערכה נגד משה ואהרן נגד הריקנים, כי האבות המשיכו כח קדושה לבניהם שיש בהם עכ"פ ריח מצות אמנם משה ואהרן היה בהם הכח לקשר אפילו נפשות הללו (פר"פ-ה קכג.)

[רחמים] גוף הרחמנות נמשך מצד מדת אברהם אלא שהוא היה מרחם על גוים, אבל יעקב הוא שלימות הרחמנות כאשר הוא מצומצמת בכח הגבורה ויצחק להתאכזר על האויבים (יש"ק כז.)

[שבת] שמרו כל התורה כולה עד שלא ניתנה ומסתמא גם השבת בכללם כי הם זכו לברכת ככל מכל כל שהוא קדושת השבת המקבלת שפעה ממדת כל כנודע (קד"ש ו; ט.)

[תורה] גוף אורייתא מסט' דגבורה נפקת והיינו גופי משפטים, אבל התורה עצמה מסט' דאמת ליעקב ונקרא ג"כ תורת חסד מסט' דאברהם (יש"ק כז.)

[תורה] תורה נגד כל ג' אבהן... תורת חסד וע"ז נמשלה לחלב, ותורת אמת וע"ז נמשלה לדבש... אבל מצד עצמותה נקראת תורת ד' ע"ז נמשלה ליינ (מח"ס ::; רס"ל למ.)

[תיקון] אברהם תיקן הסוף ועומק אחרית דחטא אדה"ר באמונה, ויצחק תיקן התחלת החטא בראיה, ויעקב תיקן גופו של חטא שלא רצה לאכול רק מה שה' יתן לו (מח"ס עמ.)

[תיקון] לא נזכר על האבות שהיו שופריה דאדה"ר רק על יעקב והיינו דאדה"ר קודם הקלקול ולמה לא נזכר על אברהם ויצחק שבודאי ג"כ תקנו הנחש (פר"פ-ה מט.)

שמעתי בשם המגיד מקאזניץ שאמר שאז בזמנו נמצא האבות, דהרב מאפטא נקרא אברהם... (פר"פ-ה קי.)

[אהבה] הימין עצמו ג"כ חלוק לג' ככל בעל גבול והם אהבת הקב"ה מדרגת אברהם אוהבי, ואהבת התורה מדרגת יצחק, ואהבת ישראל מדרגת יעקב (קה"מ כו.)

[אות] אברהם נגד אות ברית, ויצחק נגד אות תורה ויעקב נגד אות הארץ (ד"ל למ.)

[בארות] חפרו באר ויעקב נזדמן לו הבאר בשעת הזיווג (ל"מ מח.)

[בארות] ענין חפירת הבארות דאברהם ויצחק הוא השתדלות למצא המעיין אבל יעקב לא חפר עוד באר רק גלל האבן מע"פ הבאר (רס"ל מ.)

[בית המקדש] אברהם קראו הר שעדיין אין שם שום התחלה אבל מ"מ כבר מקומו ניכר ומסוים בעולם אבל יצחק קראו שדה שכבר נעשה התחלת הכנה לישוב אלא דעדיין אינו בית מיוחד (קה"מ כח.; רס"ל כו.)

[בית המקדש] יעקב קראו בית ר"ל מקום מוגדר ומוצנע כי הר ושדה יכול כ"א ליכנס בתוכן וכן מאברהם ויצחק יצאו עדיין פסולת (קה"מ לג.)

[דוד] אבות והודאה הם התחלה וסוף אבות ומשיח (ד"ל מ.)

[דוד] הם האיתנים מוסדי ארץ וצד הטיה שכלב אבן ונגד אותם נפשות הוא במקום חברון מקום טרשין ומ"מ שם הומלך דוד ז' שנים כי באמת לגבי הש"י אינם עקשים כלל (ל"מ סא., נט.)

[דוד] אע"פ שהמשיח הבא מזרע דוד ירום ונשא יגבר מאוד מאבות היינו לעתיד דד' עושה חדשה דנקבה תסובב גבר (פע"ק י.)

[דוד] ג' מועדות הם נגד אבות ושבת מעין עוה"ב נגד דוד (ד"ל לט.)

[דוד] ד' מדרגות בהמות חיות עופות דגים הם נגד אברהם יצחק יעקב ודוד (קה"מ ל.)

[דוד] ה' מיני השגות ודרכים לבוא לעבוד הש"י יש... כנגד אבות ודוד (רס"ל מח.)

[דוד] יש מכובד מצד חכמתו, ויש מצד עשרו והוא

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אבנט

ע"י האבנט החוגר וכורך סביב הלב ב' היצרים
מתאחדים (יש"ק נט.)

אבר מן החי

נבוכדנצר היה מצד פסולת הגבורה ע"כ אכל אבר
מן החי (מס"ס ז:)

אברהם ע"ע אבות

אברהם זקן בא בימים שנתברר בכל המדות עד כ"ע
(פר"ף-ה קיט:)

אז נדמו לו המלאכים כדמות ערביים שכל עסקם
בהילוך ונסיעה (פר"ף-א כט.)

אמר השי"ת לאברהם לך לך לאתקנא דרגא דילך
מארצך מזה עצמו תוכל לתקן דרגא דילך
(פר"ף-א נז:)

היה הלוח ונסוע הנגבה לדרגא דיליה (ד"ל נט.)
הכיר אחדות הש"י מתוך הבריאה (ל"מ נז.)
זכה לכל הג' כתרים (מס"ס פה.)

כשנכנס אברהם למערה זו שהיה קבור בה אדה"ר
הוה סליק ריחין עלאין שאז התחיל אברהם לתקן
פגם הנחש ולתקן קלקול אדם (פר"ף-ג כג.)

לא ביקש כלל על עצמו שיהיה השתלשלות מזרעו
או שיהיה עכ"פ ההשארה ממנו ומירושתו דוקא רק
שישאר עכ"פ דבר זה דאמונת האלקים בעולם
(פע"ק ט.)

לולי שיגע אברהם להעמיד רגל האמונה על תלה אנו
מנין היה לנו כח לזכות לה (מס"ס ג.)

לרוב שפלות אברהם אף שהש"י הבטיחו חשב עצמו
גרוע מכל ושאינו כדאי לנסים כאלו אלא שמ"מ
האמין בה' המבטיחו דרך אמונה (מס"ס ג.)

מאין בא לו שהוא יחשוק וישתדל לזה ולא אחר ע"כ
שהוא מלידה ומבטן הוכן לך וכשיגע ומצא בירוד
ד"ז ועמד על אמתיתו נקרא האזרחי (ד"ל נו.)

מה שהאדם עושה על פי לימודו כמו נח שקיבל
מתושלח הוא מה שהש"י מאיר לו אבל מה שהאדם
משתדל מעצמו כאברהם זה נקרא שהוא מאיר
כביכול לפניו ית' (ל"מ עד:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[תיקון] תיקנו חטאי ג' דורות, דור המדבר ודור
הפלגה וסדום (יש"ק סד:)

[תפלה] אברהם היה עמידה בכוונה ויצחק רק
יציאה אבל ביעקב גם יציאה לא רק ויפגע ופגיעה
הוא כמו מקרה וכמתעסק בעלמא דגרע מדבר שאין
מתכוין (ד"ס יז.; רס"ל כג:)

אביגיל

אביגיל נתחברה לשבט יהודה וייחס רחב ליהושע
בן נון ושבט אפרים (פר"ף-ג קג:)

אבידה

אבידה נקרא שנטמעו בין העמים ולא שיהיה כליון
(מס"ס סז.)

אבי

הלכה כבתראי מאביי ורבא ואילך שאז פסק קידוש
הראיה (ד"ל ג:)

אבימלך

אמרו שיראה זו היא שטות ואינו בא ממקום קדוש
מאברהם אלא מאבימלך שהיה ג"כ ירא
(קה"מ כג:)

עצירת כל רחם לבית אבימלך היה הגורם לפקידת
שרה דכך היתה ישועתה צריכה לבוא ע"י שיתנו
אדם תחתיו ואבימלך לא יכול ליזקק לה ואז לקח
אברהם הכח של אבימלך (פע"ק ג.)

אבן עזרא

ראב"ע ודומיו נהגו ככה [לחלוק על חז"ל] אבל
כבר שקלו למטרפסייהו מגדולי הדורות (אז"ל כה:)
ראיתי להראב"ע כתב ואל תשיב לך אל דברי
הגאון שאמר שהאדם נכבד מהמלאכים... ואני אומר
אל תשים לך אל דברי החכם (ט"מ ית.)

אבן שתיה

סדום ובנותיה כולם על אבן אחת והוא נגד האבן
שתיה (מס"ס פג.)

[בנים] בוהר דאברהם לא צלי כו' אך מצאתי
בתדבא"ר פיי"ח מפורש אברהם ושרה שהרבו
רחמים (פע"ק ז:)

[גלות] אף דמצד עצמו הוא רב חסד בחר בגליות
מצד חשק שלימות מדתו שמוכרח להוליד בנים
ומוכרח להוליד מדת הצמצום (תה"ט כא.)

[גלות] בחר בגלות הוא יסוד האמונה ואצלו היה
תחלת התגלות מדת דוד כמ"ש היכן מצאתיו בסודם
(מח"ט ג.)

[גלות] חדש אב נקרא כן לפי שאברהם בחר הגליות
(תה"ט כא.)

[גלות] ירא שמא יחטאו בניו ולא ישרא להם רק
קדושה המורשה מאבות ועל זה יבוררו במצרים
(ל"מ סח.)

[גלות] לפי שהיה טהור מטמא ולמראית העין לא
היה קדוש מרחם לכך מצידו נמשך גלות מצרים,
ושאלת במה אדע ר"ל שמא יחטאו בניו ורצה להגיע
למדרגה זו להיות קדושים מבטן ואע"פ שחטא
ישראל (אז"ל ג:)

[גרים] אברהם שנקרא תחלה לגרים הכיר את בוראו
תחלה בהשתדלותו (רס"ל לו:;; יש"ק י.)

[גרים] אבא יסד ברתא ויסודו של דוד נצמח
מאברהם ויסוד דרגא דאברהם הוא שהיה תחלה
לגרים (תה"ט ז:)

[גרים] אחר מיתת אברהם חזרו הגרים כולם לסורן
(יש"ק לו:;; ל"מ עה:)

[גרים] לא היה בטוח על האזרחיות כי החשיב עצמו
לגר ולכן נענש כי גר יהיה דצריך עדיין בירורין על
דבר זה וזהו גלות מצרים (ל"מ נח:;; מח"ט פה.)

[גרים] שייכות של גרים לקדושה שישאר גם מהם
איזה מכל אומה לעולמי עד הוא מצד אברהם דהוא
אב לגרים (יש"ק לט:;; כח.)

[גרים] תחלה לגרים שיצא מבבל לבוא לא"י כי כך
הוא סדר המדרגות לבוא מן האחרונים אל הפנים
ומשם הוא התחלת יציאת ישראל מן ההעלם
והאפילה (ד"ל עג.)

[דוד] אברהם ראש המחשבה ודוד סוף המעשה
(קה"מ כד:)

מה שהוא למטה עפר הוא ברוחניות אפר דעל זה
אמר אברהם ואנכי עפר ואפר שהוא מצד הגוף
והנשמה (תה"ט פד:)

נאמר לו לך לך בהיות בן ע"ה כידוע ק"נ מקוה
טהרה (קה"מ טו:)

נקרא אב המון גוים כי הוא אינו מלידה מבטן זרע
ישראל (ל"מ נד:)

נקרא ישראל מילתא עמיקתא הוא (פר"ט ה-ה קכ:)

עיקר ענינו להיות קביעות מקום לקדושתו ית' אצלו
לא כבתחלה שאין קביעות פעמים זה צדיק ובדור
אחר צדיק אחר מורע אחר... ולפיכך נתברך בירושת
הארץ שהוא הבטחת קביעות מקום (רס"ל כו:)

שלימות האהבה כאשר מעורבת עם היראה וזה
שאמרו מטבע של א"א זקן וזקנה מכאן בחור
ובתולה מכאן (קה"מ טו:)

שמעתי דג' המלאכים שבאו מלאו כל העולם כי
המלאך שליש עולם (פע"ק טו.)

שמעתי מרה"ק עה"פ ואברהם כבד מאד במקנה
בכסף שאברהם היה עליו למשא כבד הקניינים
(פר"ט ג-ג לו.)

[אכילה] אכילתו כנגד ע"ד אנשים נגד אכילה
הראשונה שנוכר אצל מתן תורה דחתן משה לפני
האלקים (מח"ט פג.)

[אבימלך] עצירת כל רחם לבית אבימלך היה הגורם
לפקידת שרה דכך היתה ישועתה צריכה לבוא ע"י
שיתנו אדם תחתיו ואבימלך לא יכול לזקק לה ואז
לקח אברהם הכח של אבימלך (ד"ל זב:;; פע"ק ג.)

[ארץ ישראל] הראשון שזכה להשיג קדושת הארץ
במאמר לך לך וגו' והובטח על ירושתה עי"ז שזכה
לקדש כל כחות הגופניים להש"י (יש"ק כד:)

[בנים] כשניתוסף בו הה' הוא ה' אחרונה דשם
הרומזת לכנס"י נכלל בו כל שורש כנס"י שבכל
הדורות ואז זכה להוליד (תה"ט טז:)

[בנים] לא נמצא בכתוב שהתפלל על בנים
(יש"ק מז:;; ל"מ נט:;; מח"ט נח:;; פע"ק ח:)

[בנים] מצד החשוכא דברישא המעלים אור האמת
בעוה"ז חשב אברהם להולך עירי וכן לוט החשיבו
לפרדה עקרה (יש"ק לט:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[יעקב] גוף הרחמנות נמשך מצד מדת אברהם אלא שהוא היה מרחם על גוים, אבל יעקב הוא שלימות הרחמנות כאשר הוא מצומצמת בכח הגבורה דיצחק להתאכזר על האויבים (יש"ק כו.)

[ישמעאל] כמו שמצד אהבה הקדושה של אברהם הוכרח להיות לעומת זה אהבה רעה דישמעאל כן מצד מדרגתו בנסים הוכרח להיות מצדו לעומת זה כשפי בני קדם (קה"מ כו.)

[ישמעאל] נקרא ראש המשתדלים... ובוה צריך פסולת וזהו ישמעאל שנקרא פרא אדם (רס"ל כג.)

[לוט] להיות אברהם יסוד בנין בית המקדש לכן נתחבר ג"כ ללוט שממנו תוצאות משיח בן דוד (ש"מ מה.)

[מבול] התעוררות דאברהם התחיל במבול ואז הותר לאכול בשר להשיב נפש הבהמית ג"כ (ד"ל נה.)

[מילה] אף שניתנה מילה לאברהם לא נתגלה הקדושה לגמרי דלא ניתנה לו פריעה ופריעה הוא ההתגלות (יש"ק סד.)

[מילה] המילה מעידה דתאותו להשיי וזהו השורש התקוע מאברהם (ל"מ עו.)

[מילה] לא מל אברהם א"ע קודם שנצטוו כי לתקן לגמרי א"א עד עת קץ... וא"כ המילה מעצמו אינו כלום (רס"ל פט.)

[מצרים] הלך למצרים מפני הרעב שידע שלא נתגלגל הרעב לעולם אלא בשבילו שילך למצרים לעשות הכנה לבניי שיוכלו לגדור עצמן שם מן העריות (מח"ס נא.)

[מצרים] קבל מתנות ממצרים שעל ידי זה זכה לשני כליותיו כשני רבנים והיו מלמדים אותו חכמה שקלט החשק לחכמה שלהם רק שהוא חשק לחכמת אמת (נ"ה"ל רמט.)

[מצרים] קיבל מתנות ממצרים ומרכוש סדום לא רצה ליהנות כי שם היה מצד מדת לב בשר ושלא בעקשות הוא ג"כ מותר ליהנות מזה (ל"מ סב.)

[נמרוד] כב' ענינים עשה אברהם במסירת נפש נגד הדין והיינו במסירת נפשו בעוה"ז ובעוה"ב דבנסיון כבשן האש דנמרוד לא היה מצווה (פרי"ג ס.)

[נמרוד] השלכתו לכבשן האש לצורך השעה כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

[דוד] מדת אברהם באהבה דדכורא שיש לה מילוי ולכן נסיונותיו היו בהעדר הדבר שאוהב אבל דוד הוא בחשק שאין לו שביעה לכן נסיונו בהזמנת חשק ולא בהעדר המילוי שלו (נ"ה"ל רנד.)

[דוד הפלגה] התחלת התעוררות אברהם היה בדור הפלגה שהתעוררו ג"כ במדת האהבה דרעים אלא שהם חשבו להפריד עצמם מהשיי (מח"ס פא.)

[דוד] אף שהיה מרתו חסד היה בו גם מדת הקנאה לנקום ממי שעושה נגד רצון השיי"ת (פרי"ג ה-ז.)

[דוד] לא נכתב בתורה מכל הכנסת אורחים שלו כלום כי כולם היו גוים גמורים (מח"ס פה.)

[דוד] מכל גמילות חסדים של אברהם לא נזכר בתורה לשבח אלא מה שעשה למלאכים דאין בזה אלא המחשבה והרצון הטוב (ד"ס ס.)

[דוד] מכח מצות הכנסת אורחים הגדול מהקבלת פני שכינה הוסיף כח וסעד לבם וקיבלו הארה ממדת החסד לאברהם ובכח הארה זו האירו הם אח"כ בלוט שנתעורר לקיים ג"כ הכנסת אורחים ועיי"ז נתנו אור דוד המלך (מח"ס פו.)

[דוד] ע"י התפשטות מדת החסד דאברהם בעולם נתפשט גם בין העמים אלא שאצלם הוא קריי חסד רק מצד השקר (יש"ק נה.)

[יצחק] היה הלוח ונסוע הנגבה היינו אוהז בהילוך והשתדלות להגיע להיות מנוגב מכל תאות עוה"ז לגמרי ויצחק כבר היה יושב בארץ הנגב (יש"ק נה.)

[יצחק] מצד אברהם הוא הכירור כאשר ישראל דומים לעמים אבל מצד יצחק הכירור להפך כאשר עמים רוצים להתדמות לישראל (רס"ל נה.)

[יצחק] אברהם חידש התגלות כח התורה ויצחק חידש התגלות כח התפלה (פס"ק ט.)

[יצחק] בירר גם ג' ראשונות בק' שנה ואז זכה לבן שממנו נשתל אומה שלימה (ל"מ ס.)

[יצחק] דודי צח ואדום ביציאת מצרים אף דפסח נגד אברהם מ"מ הגאולה מכל הפסולת שמסטרי הוא ע"י סטרא דיצחק דפסח נולד יצחק

(ד"ס כג.)

[יצחק] ע"כ ילדו אברהם ליצחק לק' שנה שהוא כח אות הק' שגם גופו קדוש לד' (ל"מ לו.)

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[עקידה] זכה לתואר אזורי אחר שנקר' איתן והיינו אחר נסיון העשר כי התקפות היא שאין שום דבר מזיו ממקומו שיוכל ליפול ממדריגתו (ד"ל מל).

[עשו] בפירוד דטוב מהרע לגמרי שע"י פטירתו גרם יציאת עשו לתרבות רעה דנתפקר אז (קד"ש כג).

[פסח] פסח נגד אברהם היה ע"י שועתם והתפלה דקודם מתן תורה (מח"ס נט).

[פסח] בפסח אנו מתפללין על טל שמרמז על תושבע"פ שנקראת תורת חסד וחג הפסח שהוא כנגד אברהם שמדתו חסד (פר"ל ג-כג).

[שבת] העונג של אברהם על ה' למעלה מבחי' שם הוי' והיינו מבחי' עתיקא ולכן סעודת עתיקא קדישא דשבת הוא נגד אברהם (פר"ל ה-קכ).

[שבת] סעודת ליל שבת שהוא סעודת דחת"ק שאז זמן זיווג קוב"ה ושכינתיה מצד עוה"ז הדומה ללילה שהוא נגד אברהם שהיה תחלה לגרים... ומצדו הוא גוון ההתדמות של ישראל לעמים ומצדו היא ג"כ עיקר ההבדל ביניהם (רס"ל כה).

[שם] כשהפריש בני אדם מכנפי השכינה אז היה התעוררות אור זה אצל אברהם להכיר שאלו אינם ראויים כלל ולכן אז נטלה הכהונה משם כי הכהונה הוא הבחירה במשפחה מיוחדת (אז"ל ט).

[שם] נענש שם דלא זכה לכהונה מחלציו, י"ל דלא זכה שיהיה מכחו ויהיה הוא האב שמתחלה היה מוכן לזכות הכהונה מכחו ואח"כ נלקח ורק אברהם נקרא אב (ד"ל טו).

[שם] זכה לכתר מלכות וכהונה בהצלת סדום ולוט שהיה כל התעוררותו להצלת נפש דוד המלך (מח"ס פה).

[שרה] אברהם ושרה מטומטמים היו כי הם היו התחלת תיקון חטא אדם וחוה (מח"ס ט).

[תורה] כל פעולת הישועות שישתנה וימולא החסרון ע"י תפלה הוא הכל ע"י התורה וע"כ התחלת פעולות הישועות שמצינו בתורה היה ע"י אברהם שממנו התחלת ב"א תורה (פע"ק ו).

[תפלה] לשון שיחה הוא דבור שמן השפה ולחוץ ולא ממעמקי הלב שזה נקרא דבור ולכן תפלת יצחק נקרא לשוח כי אברהם שהוא המתחיל בתפלה היינו דוקא בכוונה שלימה (רס"ל כג).

למיגדר מלתא וע"כ לא נזכר נסיון זה בתורה (פר"ל טו-טז).

[נמרוד] מצד שורת הדין לא היה לו להיות יהרג ואל יעבור בזה ששיכר צלמים אלא זהו מצד איתנותו (ל"מ סא).

[נמרוד] ע"כ לא נזכר הנס בהדיא בתורה בהתגלות רק ברמז ובהעלם כמו שהיה פעולת אותו הנס ע"י ד"ת שהיה בהעלם (פע"ק יז).

[נסיונות] י' נסיונות דאברהם נעשו במתן תורה י' דברות (יש"ק נא).

[נסיונות] כל אחד צריך להיות כלול משני המדות שע"ז היו כל נסיונות אברהם ויצחק לא היה צריך בירור ע"ז כי די בירור במה שהוא בן אברהם (קה"מ כד).

[סדום] אחר שזכה אברהם למילה נתבשר בלידת יצחק וזוהו נמשך הפיכת סדום שהיתה מלאה זוהמת היצר בתאות (ל"מ קיג).

[סדום] חשב דודאי הוא זכותו דבמלך סדום עצמו שזכה להיות כמוהו וכבר זכה להעמיד תלמיד אחד וכשראה אח"כ דגם הוא יחשוב אנכי העשרתי וגו' ע"ז נתיירא מאד (פע"ק ט).

[ספר יצירה] הכיר בספר יצירה שהוא חקיקת דברי חכמה ומחשבתו של הש"י (ל"מ קז).

[ספר יצירה] כמי שהיה עומד ד"מ ביום א' לבריות עולם וראה בעיניו התחלת בריאת יש מאין כך היתה הכרת אברהם וע"כ חיבר ס' יצירה (רס"ל כז).

[עקידה] נסיון העשר נוגע לעומק ראשית מחשבתו שגם שם לא היה רצונו לכך (ד"ל מה).

[עקידה] אחר שנתברר אברהם באהבה הגמורה בנסיון י' דעקידה אתכלל אז במדת יצחק (מה"ש י).

[עקידה] בעקידה אתכלל ביצחק ונשתלם לגמרי אז קנה מערה ומקום זה (ל"מ סא).

[עקידה] בשם הרה"ק מרימנוב נזדככו איבריו כל כך שלא היו יכולים לעשות דבר שהוא נגד רצון השי"ת וכאן שלא היה באמת רצון השי"ת לשחוט את יצחק לא רצה ידו לקח את המאכלת עד ששלחה אברהם בע"כ (פר"ל ג-לד).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ע"י שנאנח שיכלה זרעו זכה להוליד המן (רס"ל 5).
שמואל הוכיחו רק ומה קול הצאן ולא זכר מאגג כי
באמת באגג הסכים הש"י על ידו שיהיה חי עד בא
שמואל (ל"מ פו:)

אגדה

באגדה הרשות נתונה לחלוק על בעלי התלמוד זהו
אמנם בפירוש איזה כתוב כי ע' פנים לתורה אבל לא
להכחיש דבריהם ח"ו (אז"ל כה:)

בכל מקום יש לאגדה שייכות להענין (פרי"ז-ה קו:)

בני בבל היו שקדנים ביותר בדברי תורה... משא"כ
בני ארץ ישראל וכידוע דכל ספרי דאגדתא הם מבני
א"י... כי ההגדות הם המביאים יראה אל לב האדם
(ש"מ 7:)

ע"י ההלכות שהוא ידיעת דברי תורה למעשה
מעורר הצמאון אח"כ להכיר את מי שאמר והיה
העולם וע"י הגדה הוא מכיר (ל"מ עג:)

אגדת הקדוש

לידיד נעוריו רופא בעיר מאנשסטער (פע"ק כז:)

אדם ע"ע עשו; גלות: אדם

אדם ע"ע ישראל

כל חיות אדם בעוה"ז הוא מה שצריך להשתדל
להגיע אל מה שהוכן אליו והם בכלל ג' דברים מה
שהוא לצורך עצמו ולתעולת, ומה שהוא לצורך כלל
הבריאה, ומה שהוא לכבוד שמים
(ל"מ נד:; מח"ס פג:)

כמו שהון רב ויקר צריך שמירה יותר מדבר מועט
כי יותר מועד לקלקל שיותר משתדלים עליו כן
בנפש שכל שמעלתה גדולה כח של הנטי' היא גדול
אצלו (ש"מ יא:)

כשהולך מאור לחושך קצת אינו רואה אבל אם
יושב שם איזה זמן רואה ולכך כשאדם נולד אין לו
דעת עד שיגדל (קה"מ א:)

מחשבה שבמוח ורצון והרגשה שבלב וכחות
האברים שבים ובכבד ויציאת הפעולה ע"י מעשה

[תפלה] תיקן תפלת שחרית קודם העסק בתורה כי
הוא התחיל בתפלה ועי"ז זכה אח"כ לתורה... ויצחק
שהיה קדוש מבטן ממנו התחלת התורה בקביעות
והוא תיקן תפלת המנחה אחר לימוד התורה
(מח"ס נט:)

[תפלה] תפלה היא שורש כנס"י ולא נמצא תפלה
בתורה עד האבות ואברהם עדיין נקרא תחלה לגרים
וע"כ לא נמצא בפירוש בתורה אצל אברהם תפלה
שפעל (ד"ס יז:)

[ראשון] היה הראשון שזכה להשגת הנבואה ורוה"ק
(יש"ק כה:)

[ראשון] הראשון שהדליק הנר ואף אותן שלא
האמינו מ"מ כבר ידעו ונתפרסם מעלת אברהם
שהאמין באלקות ית"ש (ל"מ עד:)

[ראשון] אברהם ראש האומה הישראלית כוכבו הוא
כוכב המזהיר הנראה בכל לילה ראשון לכל
הכוכבים (רס"ל ג:)

[ראשון] בילדות האדם זריז ומהיר במעשיו כי כך
המדה להיות ההתחלה דרגא דמלכין קדמאין. כן
אברהם שהוא התחלת אומה ישראלית למדו ממנו
ענין הזריזות (ד"ל מח:)

[ראשון] עתי"ק הוא התחלת שורש הנעלם של
התגלות ההשגה ואברהם הוא היה המתחיל להעמיק
בהשגת אלקות (קד"ש י:)

אבשלום

היה באבשלום חסרון בשורש שהיה בן יפ"ת
(יש"ק כו:)

היה נזיר המופרש מתאות וע"כ קינא על זנות אמנון
(יש"ק כה:)

אגג

אגג שהיה כל אנחתו על שאינו מניח אחריו זרע זה
הדאגה בא לו מצד השורש שהיה בו דמבני בניו
למדו תורה ברכים (ל"מ פו:; 5; 3; 2; 1; 7) פע"ק 7.
המן עמלק ואגג כנגד ג' דברים שמתגבר המדמה
(רס"ל כב:)

מי שראה אגג בפניו לא היה אפשר שלא יתעורר
בו רחמנות וחמלה עליו (פע"ק יז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עצמה אין בה חסרון שיצטרך לעבודה דתפלה רק
קול תורה הוא חיי עולם (ל"מ סו:)

[הבריאה] העולמות הם משונים מאדם לאדם כפי
שינוי הדעות שאע"פ שכולם מודים בדמיון
שהמתוק הוא טוב והמר הוא רע הם חלוקים
בפרטים ונמצא העולם משונה אצל זה מאצל זה
(ש"מ כא:)

[הבריאה] הש"י ברא האדם בצלמו שכמו שהאדם
צריך להיות ירא מהש"י כך כל הברואים מתייראים
מהאדם (מח"ס עמ:)

[הבריאה] התאחדות כל פרטי הנבראים מכל עולם
ועולם איך כולם מתאחדים בעצמות הש"י
ונמשכים ממקור חיותו דבר זה נקרא צורת אדם
שבכל עולם (ש"מ סא:)

[הבריאה] ידוע דכל מה שלמעלה כן הוא למטה
בנפש האדם שהוא כצלמינו כדמותינו (מח"ס ב:)

[הבריאה] כאשר האדם מכיר ויודע כבוד השי"ת
וגדלו הרי כל כחות העולמים מכירים כולם כבוד
שמים (ש"מ כ:)

[הבריאה] כל כח האדם הוא מכח ד' אשר בו ולכן
הוא כולל כל הכחות כולם (ש"מ ו:)

[הבריאה] כמו שהאלו"ק הוא נפש העולם כולו
ואלו יצויר בטול כח ממנו לא היה אפשר לאותו כח
להיות נברא וכן נפשות הישראלים נקראו בנים לד'
ולכן אמרו אלמלא קבלו התורה היה מחזור העולם
לתוהו ובוהו (ש"מ כ:)

[הבריאה] לולא ימצא אדם אחד בעולם שיכיר
שהכל מהשי"ת העולמות כולם מתבטלים וכלא
היו... שכל קיומם רק ע"י התפשטות כחותיו
ומדותיו ית' בסוד צורת אדם ואין מקום לו רק כשיש
עד סוף כל דרגין צורת אדם (ד"ל סג:)

[מדרגה] כפי המעלה והשלימות שיש לאדם כך יש
לעומתו חסרון כנגדו (רס"ל ו:)

[מדרגה] סבת הבדל דיעות בני אדם לפי שרצה
השי"ת לברוא נפשות שונות יסד שלא יהיה הרכבת
וקבוצת כל הכחות שוות בכל הנפשות רק יהיה כח
אחד פרטי מיוחד לנפש ההוא (ש"מ כא:)

[מדרגה] האדם אינו עומד תמיד בסדר ומצב אחד
יש לו תדיר עליות וירידות (רס"ל טו:)

האברים נגד אבי"ע וד' המספרים ונקודה קו ושטח
וגשם (ד"ל ס:)

משנולד עד בן כ' הם בערך ימים שלפני הקדושה
ומבן כ' עד בן ס' הוא זמן השתדלות האדם ומבן ס'
לזקנה המשכת הקדושה מימים שלפניהם (ש"ק נג:)

נקרא אדם לשון אדמה לעליון שהוא בקדושה
שורש בריאת האדם לדבר זה (מח"ס ז:)

עיקר האדם הוא המחשבות והרהורים ורצונות
שבמוח ולב שזהו רוחניות האדם אבל הגוף הוא
גשמי ונקרא בשר אדם (ש"ל ריז:)

פותח באל"ף הרומו על יחודו ית' שהוא התכלית
וסופו דם כלשון שאמרו בר"ה דם תהא אחריתו
(אז"ל טו:)

שלשה אותיות אדם נגד חלקי נפש רוח ונשמה
שמג' עולמות ביי"ע ומשכנם במוח ולב וכבד
(מח"ס פג:)

שורש הבדלת האדם מן הבהמה שהולך בקומה
זקופה רומז על בקשת ממשלה והתנשאות היפוך
כפיפות הראש (רס"ל נב:)

[בריאתו] אמירת הש"י נעשה אדם עי"ז ממילא
ניתן בו כח מכל העולמות וזהו עיקר בצלמינו שהוא
כולל כל העולמות (רס"ל מא:)

[בריאתו] אמר בלשון רבים בצלמינו כי באור זה
המצומצם מאחר שהוא נחלק למדרגות כפי מדרגות
קומת האדם הרי יפול בו לשון רכוי (ל"מ נא:)

[בריאתו] האדם הוא תכלית הבריאה וע"כ הכל היה
בדמות אדם (מח"ס לב:)

[בריאתו] ידוע מכ' האריו"ל שכל המלאכים נתנו
חלקם ביצירת האדם במאמר נעשה אדם חרץ
מהס"מ (פ"ד-ז פה:)

[בריאתו] תכלית בריאת אדם שיהיה נברא מכיר
ומרגיש שיש בורא והכרה זו מאחר שהוא מתלבשת
באדם הרי הוא קרוי דמות אדם דהיינו שהיא
אצילות השגה כפי כח השגת אדם (רס"ל לו:)

[דבור] חיות האדם הוא הדבור (ל"מ סג:)

[דבור] יש לאדם ב' מיני חיות הא' החיות המלוכש
בגוף ויש עוד חיות הנצחית דנפש מצד עצמה ומצד

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

באה האל"ף גדולה [בדברי הימים] להוראת יחוד האמיתי וכתבה עזרא ולא בתורה בשם אדם כי אז בעת כתיבת הספור בתורה לא היה עדיין מציאות לחושך בעולם (אז"ל י.)

בגוף יעקב לא היה אחיזה כלל וכ"ש באדה"ר שהוא הדיקנא עצמו (מס"מ עו.)

בתחילה שהיו דו פרצופין ומכל צד היה פנים לא היה שום העלם לצורת אדם ואין שטן ואין פגע רע עד אחר הנסירה (מס"מ עו.)

בתחלת הבריאה עשה אלקים האדם ישר שכולו מצד הקדושה וכח הרע היה מבחוץ והוא הנחש (יש"ק טו.)

האומות נקראים בני נח ולא בני אדם שלא נתייחסו אחר אדה"ר שהוא יציר כפיו ית' (פס"ט פג.)

כח חכמת מעשה בראשית נשפע בו (ל"מ נד.) לא מצאנו אחר אדם הראשון בכל הש"ס ודברי רז"ל שם אדם פרטי הנקרא אדם... שהוא הוראת השתלמות היחוד על אופן היותר שלם (אז"ל טו.)

לא האמין עוד בעצמו שיוכל להתגבר על יצרו כיון שראה שאף קודם שטעם מעה"ד טו"ר היה בכח הנחש להסית אותו היה דן ק"ו (פר"ט ד-לו.)

[בריאיתו] נברא ביום ו' שהוא מדת צדיק יסו"ע שהוא היה ראוי להיות בחי' צדיק יסוד עולם (פר"ט ט-כז.)

[בריאיתו] כשבראו הש"י לאדם הכניסו ליום השבת מיד לקלוט הקדושה הגדולה שבו כדי דיוכל אח"כ להשתדל בימי המעשה שיגיע לזה אח"כ בשבת הב' (מס"מ לו.)

[דוד] דוד ושלמה הם נגד אדם ונח כי הם לבא ומוחא (ד"ט נה.)

[דוד] כל בנין בית דוד ע"י התעוררות מהאשה כי הם התעוררו לתקן עצמם שדוד הוא תיקון אדם כידיע (קה"מ כב.)

[דוד] אדם נגד דוד ומשיח דנפש דוד ומשיח הוא בקשת התכלית ושלמות שבסוף אבל אדם הוא מצד ההתחלה וסוף מעשה הוא במחשבה תחלה (ל"מ נט.; פר"ט ט-כט.; קה"מ כד.)

[הבריאה] האדם הוא חיות כל התחתונים וכמו שאמרנו ז"ל על פסוק ויקרא להם שמות דמלאכי

[מדרגה] האדם יש לו צלם ודמות שבידו להיות מושל על כל כחותיו הטבעיים להטותם ולשנותם כאשר ירצה משא"כ הבע"ח הכל מוטבע אצלו מתולדתו ואין בידו לשנות טבעו (ד"ט כ.)

[מדרגה] באדם יש ב' המדות דבר הוא כח המשפיע דרך משל רב המלמד לתלמידים ונוקבא הכח שמקבל מהש"י (ל"מ ס.)

[מדרגה] במומו פסול כי הכלל בכל אדם כפי מה שהוא כך הוא תפיסתו בחבירו (ד"ט לו.)

[מלאך] האדם כאשר יגיע לשלימות מעלתו שגבה מעלתו ממעלת המלאך הרוחני ולא יקרא בשמו אלא להיות עולה עמו ולא להיות יורד עמו (ט"מ ט.)

[מלאך] המלאכים צועקים איה מקום כבודו אבל האדם יש לו תפיסה מצד מדותיו (ל"מ סג.)

[מלאך] ראיתי להראב"ע כתב ואל תשיב לבך אל דברי הגאון שאמר שהאדם נכבד מהמלאכים... ואני אומר אל תשים לבך אל דברי החכם (ט"מ יח.)

[עולם קטן] האדם שנקרא עולם קטן יש בו כל הכ"ב אותיות (מס"מ מז.)

[עולם קטן] יש ביד האדם תפיסה והרגשה בכל הברואים כולם ויכול לעמוד על בורייך ועניינם מפני שהם כולם כלולים בו ולכן לא על חנם קראו הקדמונים עולם קטן (ט"מ כ.)

[עולם קטן] כמו שראשית המחשבה דהש"י הוא כולל הכל שממנו חיותם כך האדם נקרא עולם קטן שכולל הכל (רס"ל מו.)

[קומת] אינו דומה ההשגה שמשיג בחלק מן הנפש שנקרא ראש ההשגה שמשיג בחלק הרגל... ונמצא השגת אלקות שבנפש האדם הוא קומה שלימה כקומת הנפש והגוף וזה סוד בצלמנו כדמותנו (ל"מ נט.)

[תורה] לכך הוא ראוי לקבל החמדה גנוזה שהיא המגדרת את האדם ומנהיגתו (ט"מ י.)

אדם הראשון

אלו זכו אדם וחווה לשוב ע"י השמיעה היה מסתלק החושך והיו זוכים אח"כ גם לראיה כמו בשעת מתן תורה (מס"מ עח.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[עונשן] אף שהועילה תשובת אדם וחוה להאריך ימיהם מ"מ לבטל הגזירה מכל וכל אי אפשר כיון שיש הערכוב וירגיש הנאת הגוף (פר"ט א-ד:)

[עונשן] בכל צאצאיו שורש זה דעטיו של נחש התקוע בכ"א מורשה מאב הראשון א"א לתקן ולשוב לגמרי (מח"ט יט.)

[עונשן] אדה"ר נברא מהול אבל בחטאו נעשה משוך בערלתו ע"י בקשתו המותרות (מח"ט פ:)

[עונשן] נעשה אחר שחטא ערל גמור בהמשכה זו ומזה נעשה שרש ללדת הגוים ערלים (תפ"ט עא:)

[עונשן] החשש היינו שיהיה בו עדיין זוהמת עץ הדעת ויקח מעץ החיים (תפ"ט עב.)

[עונשן] חשב שאין צריך לדקדק אחריה כלל אם הוא איסור או היתר וע"ז נענש בקללת בועת אפך וגו' שהוחזר עמל המזון לו במלאכת חרישה וזריעה שאינו מלאכת אנשים (קד"ט כו:)

[עונשן] ע"י חטא אדם נקבע בו בטבע הבריאה גם ידיעת הרע שמזה ההסתה לצד הרע (מח"ט עו.)

[שבת] הוא האב העולם כולו וגם לישראל רק מצד הקליפה הקודמת להפרי גרם לחטא ושיצאו ממנו גם עכו"ם וע"כ הוא לא הוזהר מן השבת כנח (קד"ט ו.)

[תיקון] בעצרת שהיא זמן מתן תורה שיהיה התיקון כמו קודם החטא... וממילא מאכל אדם היה רק פירות האילן כמו שהיה קודם קלקול אדם... וזהו בעצרת על פירות האילן (פר"ט ג-קא.)

[תיקון] ע"י תיקון חטא אדה"ר לשעתו בשמיעת קול השופר ממשיך שפע בני חיי מזוני (מח"ט עח:)

[תיקון] אברהם תיקן הסוף ועומק אחרית דחטא אדה"ר באמונה, ויצחק תיקן התחלת החטא בראיה, ויעקב תיקן גופו של חטא שלא רצה לאכול רק מה שה' יתן לו (מח"ט עח:)

[תיקון] האבות כבר תיקנו חטא אדה"ר אבל מצד ההתפשטות בכניהם לא נתברר עדיין עד עת קץ (מח"ט כט.)

אדם קדמון

אותו אור פנימי וקו יושר שהיא הש"י לתוכו דרך צמצום נקרא אדם קדמון (ל"מ נט.)

שרת לא ידעו זה והיינו דשמו הוא חיותו וחיות כולם נמשך ממנו לכך הוא ידע מפני שידע את עצמו (ט"מ מז:)

[חטא] כשע"י חטא ירד קומת אדם ממילא ירד עמו גם התורה והשכינה... כן נתלבשה התורה להכתב ע"ג עורות בהמות והשכין השכינה במשכן תחת עורות (קד"ט טז:)

[חטא] אם היה ממתין עד השבת אכילת שבת הוא מסטרא דעץ החיים ואז אף אם היה אוכל מזה"ד היה טועם רק מהטוב שבו ולא היה ערבוך טו"ר (פר"ט ג-עב:)

[חטא] אדה"ר חטא רק במעשה אבל חוה חטאה גם בדבור שהסיתה לאדם (ד"ל לו.)

[חטא] אלמלא חטא אדם היה הכל בכתב ולא צריך לתורה שבע"פ (מח"ט נט:)

[חטא] הסתת היצר בא מצד התאוה דר"ז היה בשורש בפעל באכילת עץ הדעת, משא"כ השורש שבכח בהסתת והייתם כאלקים שהוא יצרא דע"ז לא יצא אל הפעל באדם הראשון (מח"ט לה.)

[חטא] חטא אדם ראשון היה במחשבה וזהו הדמיון שהכניס בו הנחש כמה שאמר והייתם כאלקים (מח"ט ז.)

[חטא] כל מה שנעשה בששת ימי בראשית נקבע לטבע קיים בבריאה בכל ימי עולם ואלמלי המתין אדם הראשון עד הלילה אפילו היה חוטא היה חטאו מקרה לבד ונוגע לעצמו לבד (מח"ט עו.)

[חטא] תחלת חטא אדם היה בתאוה ואח"כ נמשך חטא קין ברציחה (ל"מ עח:)

[חטא] תיכף ויראו כי ערומים נולד להם בושה בתאות שלהם וספק בלבם שמא הוא מן הרע ואינו כרצון השי"ת מאחר שידעו גם מרע (ד"ל סב:)

[לבוש] קודם החטא בג"ע כשהיה בשלימות זיו הפנים דצורת אדם גם בהתגלות לא הוצרך ללבוש כלל (מח"ט עו.)

[לבוש] אדם לא עשה כל ימיו רק מעשים טובים וזהו לבוש מג"ע התחתון ולהיות עשו פושט טלפיו ומראה טהור אני היה לו לבושים אלו, פ"י מתלבש בלבוש כמע"ט רק לא היה הולך בהם תמיד (ד"ל סו:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אדר

מזלו דגים הרומו על וידגו לרוב וכן שמעתי כי חודש זה מסוגל להוליד בו יותר מבשאר חדשים (רס"ל פו:)

בחדש אדר שבו הוא הרבוי דישראל אז הוא זמן העבור שנה שניתוסף חדש (ל"מ לו:)

קליטת עובר גופני הוא באדר שנגד אות הק' שהוא ג"כ דוגמת אות ה' דריש ההות וקבילת עוברה רק שעוברה הוא בעקימות (ל"מ לו: קי:)

אותו חודש מיוחד לניצוח ישראל נגד האומות דרך עי"ז הכח הוא בירור מעלת ישראל לעין כל (ל"מ עט:)

האי מאן דאית לי' דינא כו' כי משפטי עכו"ם הוא מצד המלכות שלהם ואז מתגלה דגם מלכות שלהם הוא ביד הש"י (רס"ל יא:)

באות ק' כקופא בתור בר נש שיוכל להתדמות לגבורה של מעלה להתעקש ולגזור ולבטל (ל"מ נג: קי:)

בראשון אין התגלות של קדושת הגוף שהרי כפי ההתגלות אין להם חלק לעוה"ב אבל מ"מ יש להם חיבור לקדושה וההתגלות הוא רק בשני (ל"מ לו:)

הגאולה דחדש הזה לא היתה שלימה רק הראנו הש"י דגם בעבודתנו לא עזבנו ואף דמיוני עוה"ז של בני"י אינם נפרדים מהש"י (מח"מ ז:)

חדש אדר הוא מסוגל יותר להתגבר בו על כח הדמיון (מח"מ ו:)

חודש אדר נוצר באות ק' כמ"ש בספר יצירה המליך אות ק' בשחוק (מח"מ מט:)

משנכנס אדר מרבין בשמחה כי בו הוא שורש השמחה בד' דעל ידו הוא יחוד קבה"ו וחבור כנס"י לאביהם שבשמים (פה"ש כג:)

נקרא לשון אדיר מורה כח וגבורה שעיקרה בכבישת היצר (מח"מ ו:)

עמלק הוא ראשית גוים שורש האשת זנונים דבעית לאתתקנא וע"כ בחר המן בחודש אדר שנברא באות הק' כגונא דקופא כו' (ל"מ עז:)

צדיק הוא המוגדר וכובש תאוותיו והוא שריו בלא שמחה כ"כ אבל ישרי לב שהלב ישר ואינו מראה רק

כח היחידה שהוא התאחדות פרטי הכחות במאציל ית"ש אסור להתבונן... והוא הנקרא בפי האר"ז"ל עולם אדם קדמון. (ט"מ כה:)

אדני

ד' כוסות נגד ד' אותיות אדני"י (מח"מ לו:)

ד' ספירות כתי"מ נגד ד' אותיות השם אדני"י (מח"מ לו:)

י' דשם אדנות שהוא אחרונה נגד י' דהוי"ה ראשונה (מח"מ לו:)

יש לשם אדני"י כ"ד צירופים משא"כ שם הוי"ה רק י"ב נגד יום לכד שהוא מדתו ית' שמש, וסטרא דנוקבא הוא מדת לילה (פה"ש כא:)

מורה שהוא אדון הכל ומלכותו בכל משלה... והוא הכח של ההתצמצמות והמצא בעלי גבול (ד"ף ז:)

מצד מדת האדנות הוא ההולדה מסט' דנוקבא (רס"ל לא:)

ענין מ"ש על ההוי' שם האדנות רמזו המקובלים ע"פ ור' בהיכל קדשו הס וגו' היכ"ל וה"ס בגימ' אד' שהוא היכל להוי', ר"ל כמו שהמלך מוצנע בהיכלו כך התגלות הוי' ע"י כח האדנות שהוא מוצנע בו (ד"ף ז:)

אדניה

בשמו נמצא ג' אותיות יה"ו משם הוי"ה ונחסרה ה' אחרונה שכנגד מלכות וכן נמצא בשמו ג' אותיות אד"נ משם אדני"י (פר"ף א-לד:)

אדנים

ענין תרומת אדנים כי תורה שבכתב הוא העמידה לתורה שבע"פ דלכן פתיחת הש"ס תנא אקרא קאי (לה"ף רנא:)

תרומת האדנים ודקרבנות שנאמר בה העשיר לא ירבה כי הוא לכפר על נפשותיכם ובענין הרחקה מן הרע כל ישראל שוים שכולם יוכלו לינקות מן הרע בתכלית רק חילוק המדרגות הוא בהשגת הטוב (לה"ף רנא:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

או לפניו כמו שנא' משכני אחריו נרוצה הביאני
המלך חדריו (פר"ט-ד לו.)

ענין רשבי' וחבריו באדרא שהביאם השי"ת לחדרי
הקדושה (פר"ט-ג כא.)

האידרא רבה רמוזה במס' תמיד כולה (ד"ל מז.)

אהבה

ג' אהבות הם: אהבת הקב"ה, תורה, וישראל
(מח"ס עט.)

ד"ז דואהבת אינו ביד האדם לקיימו כלל אם לא
כאשר יגיע למדרגת האמונה וכמו ששמעתי דבפי'
קדושים הפתיחה קדושים תהי' שא"א לאדם לקיים
המצות הכתובות בפרשה זו אם לא כאשר יהיה
קדוש (ד"ל כז.)

השמחה והאהבה דבר אחד כי ע"י השמחה מתעורר
אהבה (מח"ס פ.)

כל אתדל"ע הקודמת היא המעוררת מדת האהבה
(פס"ט י.)

[יראה] איך יתפאר הגרזן על החוצב לומר שאוהבו
רק כשהי"ת אוהב האדם ממילא האדם אוהבו, ולכך
מצד עבודת ישראל היראה קודמת אבל מצד מדותיו
ית' האהבה קודמת (פס"ט י.)

[יראה] אף דמ"מ רצון השי"ת שיעשה ויענש מצד
היראה אין עושה, אבל האוהב כל תשוקותיו
למלאות רצון אוהבו (פס"ט ט.)

[יראה] אהבה ויראה הם תרין גדיפין אברהם ויצחק
ודביקות הוא מאן דאחיד בגופא דמלכא צורתו של
יעקב (רס"ל ה.)

[יראה] תורה ומצות הם ב' כחות הנגלות שהם ו"ה
דשם ושם עיקר עבודת האדם, אך מ"מ כ"ז
שהנסתרות לא נתבררו שם ג"כ רק בלתי לד' לבדו
שהם הדחור"ר לא פרחא התו"מ דמעשה (ד"ל עמ.)

[יראה] אהבה יכול לבוא ממילא ללב האדם ולא
יראה ולכך אנכי אינו בלשון ציווי (אז"ל ו.)

[יראה] האהבה להשי"ת נותנת תקיפות בלב להיות
קום ועשה והיראה בהיפך מזה... ופסולתן הוא
להיפך, מפסולת האהבה בא השתקעות בתאות
גופניות המפילות עצלה ומפסולת היראה בא רציחה
וכס (רס"ל ג.)

למה שהוא רצון השי"ת ואין צריך להגדיר עצמו זה
יש לו שמחה וזה עיקר שמחת אדר (ל"מ לו.)

אדר מלשון אדרת שער שהיה לכוש הנביאים
(ל"מ פו.)

[דג] באדר צר בו דגים בעולם ונ"ל דהיינו לויתן
(מח"ס מט.)

[יוסף] אדר נגד יוסף דלכן יש ב' אדרים כמו שיוסף
נחלק לב' (ל"מ עו.; רס"ל נד.)

[יוסף] חדש אדר שמזלו דגים הוא נגד יוסף דברכתו
וידגו לרוב (מח"ס ו.)

[יוסף] יוסף הצדיק הוא נגד חדש אדר שנברא באות
ק' המורה קדוש (מח"ס כא.)

[משה] בחודש זה כח פו"ר... ופו"ר נמשך מהדעת...
ע"כ בו נולד משה שהוא סוד הדעת (רס"ל נד.)

[משה] ע"כ בז' אדר נולד ומת כי חודש זה נגד כח
התאוה ומזלו דגים דפריצי וז' ימים הם בנין שלם
לכל דבר (ל"מ עט.)

[ניסן] אדר וניסן נבראו באות ק' ואות ה' ע"ד הכל
בפני שכינה כקוף בפני אדם (מח"ס ו.)

[ניסן] אדר וניסן הם זמן פקידת עקרות שעיקרו
בנפשות ישראל (ל"מ לו.; פק"ע יח.)

[ניסן] אדר משפיל גאים אבל ניסן הוא גלוי האמת
ומגביה שפלים (ל"מ קי.)

[ניסן] הוא המחזיר לניסן שבו הוא כח זה דהחזרה
אחר שעבר כל מה שעבר ונתרחק מההתחלה תכלית
הריחוק האפשרי ובקצה האחרון הוא מחזירו שנית
להתחלה ורחוקים נעשו קרובים וזהו בכח הדעת
(רס"ל סט.)

[ניסן] כפי תוקף הריחוק שיש מניסן עד אדר נדמה
לריחוק גמור אבל באמת הוא אדרבא חוזר עי"ז
לעומק ראשית בסוד נעוץ סופן בתחלתן (רס"ל סט.)

[נפתלי] חודש אדר המוכן למחיית עמלק ושפיכת
הזעם דיוסף הוא נגד נפתלי משפחת רחל והוא הבא
לחברה עם לאה (ד"ל נה.; ל"מ עו., פכ.)

אדרא

על רמז זה נקבעה בזוהר האדרא קדישא בפ' נשא
שהוא סמוך לחג השבועות זמן מתן תורתנו לאחריו

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אהרן

אהרן הוא המכפר בקרבנות ע"י מדת ההודאה בוידי
דברים לפני כל קרבן (רס"ל נב:)

אהרן היה הנבדל מישראל להקדישו קודש קדשים
וע"כ הוא היה הנכנס לבית ק"ק (יש"ק ז:מ-מ).

[הוד] מדת הוד דאהרן הוא הוד דנוקבא מדת הבושה
וגם הוא הוד מלכות אלא שהוא מלכות בלא שבט
מושלים (תה"ש יב)

[משה] פעמים משה קודם פעמים אהרן קודם מצד
שופע ומושפע (קה"מ מא:)

[עגל] אהרן שנתכוין באותה מעשה דחטא לשם
שמים ושתיקן הנעשה זכה לקבל הכתר כהונה דכל
ישראל (מח"ס פד; קד"ש כו; תה"ש יא)

[עננים] ע"י שמת אהרן נסתלקו ענני כבוד ובא מלך
ערד (יש"ק ז:)

[עננים] ענני כבוד מקיף נגד אהרן... כי הכבוד הוא
מצד המקיף לאדם דבפנימיותו לא שייך כבוד כי אין
כבוד אלא מאחריים (ל"מ מח:)

[קטורת] בחי' אהרן הכהן לקרב הרחוקים להקדושה
והוא ענין הקטורת שמערבין בה החלבנה
(פר"פ ז-ז פ.)

אוב

ההבל דגרמי אינו מצד העליונים ומצד עצם הנפש
ולכך בעל אוב יכול לשאול מאותו אף מצדיק גמור
כשמואל (ד"ל נב:)

עיקר הכשוף בנשים וכן בבעלת אוב כי בהם תוקף
החשק והזימה ולכך אינו עולה בשבת שהוא מן
העוה"ב שיכולע רוח הטומאה (ד"ל נד)

אובדים

מקום התענוגים ששורשם בכח המנוחה ובא
למדרגת נדח שאינו אובד לגמרי כמו המשוקע
בטרדות (ל"מ עא)

איד

ד' אמות של הלכה קדוש בקדושת א"י שאויר ארץ
העמים נפלט מתוכו לגמרי מכל צד על ידי החרב
כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[יראה] ההתבוננות כי אני ד' השוכן אתם מולדת
היראה... וע"י ההתבוננות בקדושת הש"י הנבדל
מהשגת שכלינו מוליד תשוקה... והוא תוקף האהבה
(ד"ל ז:)

[יראה] הגם דאהבה גדולה מיראה זהו כשהיא ג"כ
כהתגלות והתלהבות בלב ונקרא אהבה רבה
(ס"ה"ל ר:)

[יראה] יראה הוא מקרוב כשעומד בפני המלך
מתיירא ממנו אבל האהבה מרחוק אדרבה חזקה
יותר (קה"מ כה)

[יראה] לאהבה א"צ השתדלות אדם כ"כ רק באה
ממילא אחר היראה שהיא נוקבא ואהבה ברוא
דדכורא ודרך איש לחזור (תה"ש נב)

[יראה] מדת המלכות הוא תוקף היראה לכבוש יצרו
להכפיא אבל מצד מדת האהבה יוכל להאפכא
ולעשותו טוב (תה"ש ט)

[יראה] שלימות האהבה כאשר מעורבת עם היראה
זה שאמרו מטבע של א"א זקן וזקנה מכאן בחור
ובתולה מכאן (קה"מ טו:)

אהי

ברמב"ן כשם שאתה הווה עמי כך אני הווה עמך
(פר"פ ז-ז ה:)

ד' ראשי שנים הם נגד ד' אותיות שם אק"י שהיא שם
הכתר (מח"ס כג:)

נאמר אהי לשון עתיד כי הוי"ה הוא מה שנגלה
לכל, ואהי היינו שהיית הש"י עמהם נעלמת
עכשיו עדיין ועתידה להתגלות (ד"ל נט:)

אהלות

ב' יצרים ברא הקב"ה בעולמו, ונגעים רומז לע"ז
ואהלות הוא בטומאת מת שבא ע"י יצר דתאוה
(תה"ש מה:)

הלימוד דנגעים ואהלות הוא אור יקרות בעוה"ז דכל
השתדלות אדם בעוה"ז הוא בניצוח היצר
(תה"ש מו:)

נקרא דברי תורה אהלים כי זהו זה לעומת זה נגד
המיתה באוהל שהוא ע"י התאות וביטולו ע"י
המיתה באהל ע"י דברי תורה (תה"ש מה:)

אח"כ לכל דזה כל ענין עסק הדורות שקבע השי"א
אע"פ שהם מתקטנים והולכים (רס"ל ז:)

כל השגת השי"ת מכונה זיו והוד ואור לגבי האדם
המשיג האור אבל לגבי השי"ת נקרא ענן וחושך
(ש"מ יד.)

מה שהאדם עושה על פי לימודו כמו נח שקיבל
מתושלח הוא מה שהשי"א מאיר לו אבל מה שהאדם
משתדל מעצמו כאברהם זה נקרא שהוא מאיר
(ל"מ עד.) בכיכול לפניו ית'

עצם האור נקרא טעם והרשימה נקרא ריח שמניח
אחריו (ל"מ קד.)

אור מקיף

ב' כחות שיש לאור המקיף לכללות המקום הא' מה
שהוא מקיף ואינו בתוך הכלי והב' מה שהוא בעגול
בכח (ל"מ נט.)

האור מקיף הוא היחידה והנשמה לנשמה (ל"מ ק.)
האור מקיף שהוא הנשמה לנשמה חלוק ג"כ לג'
מדרגות דנר"ג, אבל יש עוד אור מקיף הנקרא יחידה
שמקיף הכל בשוה (ל"מ קו.)

הוא מדרגת הכתר פ"י שורש הנעלם של מקור הולדת
המחשבות (ל"מ נז.)

יש ב' מיני אור מקיף הא' במדרגת יושר והב'
במדרגת עגולים והעגולים גדול מן היושר בזה
(ל"מ קו.)

מה שהאדם משיג זה נקרא אור"פ, ומה שהקב"ה
מנהיגו למעלה מהשגתו זה נקרא אור"מ והוא
השוה"נ ובחינת יחידה שבנפש שהיא נגד פרצוף
ארוך (ד"ל פט.)

ענין אור מקיף לשמרון מכל רע אבל האור פנימי
מלמד את האדם שידע איך להשמר מן הרע אבל
האור מקיף הוא השומר וזה ההבדל בין משה לאהרן
(ל"מ קא.)

שם הוא עיקר המור"מ של בני כשהם בהעלם גמור
כי ד' שומרים לעולם מכל רע וזה ע"י האור מקיף
(ל"מ קד.)

דשתי פיות ונכנס אור קדוש דדברי תורה שזהו אור
א"י אבל בית הכנסת ותפלה אין מועיל כלום
(ל"מ נז.) [רכג.]

האור הוא מקום הספק דדבר המבורר הוא כאלו יש
לו מצב חזק (רס"ל לה.)

האמצעי בין השמים והארץ הוא האור (ש"מ לג.)

און

אע"פ שהם כבר מתו ע"כ שמם נשאר קיים ולא
לחנם בכל מקום שנכתב תולדות הזכיר גם ער ואונן
(תה"ש מד.)

ער הוא נגד הלב חכם לימינו והשמאל הוא מסטרא
דנוקבא ששם התחלת הרע וע"כ היא קראה שמו
מסטרא דידה אונן לשון אנינות (תה"ש מד.)

אונקלוס

ג' קורין דמסאביתא ואבות הטומאה הם עכו"ם ג"ע
וש"ד ובשלששתן העמיק אונקלוס כשבא להתגייר מה
עניינם אצל ישראל (ד"ל נו.)

אפנים

ברוך אופנים שהם נגד הנפש הוא דאמרי לה
שהברכה ממקומו ולא מלא כל הארץ ומצד השגה זו
שפיר יכולים לומר ד' לאחר ב' תבות (ש"מ נז.)

אומת העולם ע"ע עכו"ם; חכמת

אור

בכל דבר יש אורות וכלים, הכלים הם אותיות וי'
ספירות הוא אור השי"א פירוש כח המדבר המלוכב
בהדבור (ל"מ נה.)

ה' פעמים אור שנוזר במאמר יהיה אור כנגד ה'
חומשי תורה (פר"ט-ף א:)

זה מענין ודרך ההנהגה שיסד השי"א כי הזריחה
נמשך מהחושך כברייתו של עולם ברישא חשוכא
והדר נהורא (רס"ל ט.)

כל דבר שכבר היה אחר שהרגיש בירור אור זה על
בוריו כבר נפתח שער אותו האור בעולם והוא פתוח

אורייתא ישראל וקביה

הם ג' קדושות של והתקדשתם והייתם קדושים
(יש"ק מו:)

אורים ותומים

הוא ידיעה מהשי"ת ע"י הבלא דגרמי דהשי"ת כבי
(ד"ל נד:)

אושפיזין

בשל"ה סדר האושפיזין כתולדתם נגד המפורש
בכ"מ בזה"ק (פר"ף-ה קכה:)

אשר

אשריך הוא על תענוג הגופני בעוה"ז (אז"ל ית:)

אות

אות ברית הוא בטרם ידע הנער שהוא אות על
היהדות מלידה מבטן ותפלין הוא אות דהשתדלות
(ד"ל לט:)

פירוש אות סימן המברר ומאמת הדבר הנרצה לברר
(ל"מ נב:)

אותו האיש ע"ע ההוא גברא

אותות

אותיות המחשבה הפועלים בלב שהוא היכל העליון
ר"ל משכן תחילת המחשבה שם הם רבובין
וגדולים, ר"ל בהתפשטות יתירה כי הם עדיין בסמוך
למקורם (ד"ל מט:)

אותיות המחשבה על ידם נשתלשלו עולמות אב"י...
ואח"כ אותיות הדבור שבהם נעשה עולם העשיה
(מח"ס מב:)

אותיות נקראים אבנים והמלות הנבנות מהם בתים
(מח"ס מו:)

אותיות רבובין בלב ואמצעין במוח וזעירין במעשה
(ל"מ נו:)

בבעלי חיים החיות נגלה רק שכל בעלי חיים הוא רק
מאותיות מיוחדות ואין בהם כל הכ"ב אותיות ולכך
אינם יכולים לדבר רק אותם אותיות שהם שורש
חיותם (ל"מ סג:; פר"ף-ג כב:)

בכל מקום שנזכר האות בראשונה בתורה מורה על
שורש החיים של זה האות (פר"ף-ה לט:)

בריאית העולם היינו שיהיה נבראים ומקבלים א"כ
ראשית הבריאה הוא האותיות שעל פיהם הוא
הקבלה (ל"מ קז:)

ג' אמות וז' כפילות וי"ב פשוטים (ל"מ נה:)
ג' דברים יש בכל אות צורם ומבטאו והוראתו וזה
ספר סופר וספור (מח"ס מז:)

האותיות הם הכלים והי' ספירות הם האורות
שבכלים (ל"מ קז:)

כ"ב אותיות התורה הם נמשכים מאותיות החכמה
שבמוח וכן הם משפיעים חכמה במוח, והמן
המשכתו מאותיות המחשבה שבלב (קד"ש ט:)

כל המתקה הוא ע"י התחלפות הצירופים (ל"מ קי:)

עומק הרצון הנעלם מתלבש באותיות ותיבות שהם
כלי לצמצמו להיות הרצון כפי האותיות והתיבות
(ל"מ קא:)

אזנים

אצל ישראל לא יועיל הכבודת הלב רק נמצא אזניו
הכבד (ל"מ דל:)

רמ"ח איברים שבאדם הזה ע"י האזן כולן חיים
(פר"ף-ג מא:)

אחאב

דרש תו"כ פ"ה אולי לפי שחידש עבודת הבעל
בישראל שעיקר עבודתו כפי הנראה קצת היה כפה
(פס"ט נו:)

שערך כעדר וגו' מהר גלעד, דפי' השערות הם דין
מורות כעס ורציחה רק מהר גלעד שם רציחה
הטובה וזה ביקש אחאב לכבוש רמות גלעד
(ד"ל מ:)

אחד עשרה

הי' גבוהות י"א אמות י"ל שהוא מכוון א' עם י"א
סמני הקטורת להכניע החיצונים ששרשם ממספר
י"א (פר"ף-ה קכט:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אחיה

האחיה מצד יעקב וריעות מצד יצחק (יש"ק נט:)

אחוריים

הוא המעשה הסתמית שעושה אדם כלאחר ידו
(ד"ף סו; ע"א:)

אחז

חתם התורה שמנע תשב"ר לפי שהוא היה כלי מוכן
להוליד חזקיה שהיה מרבץ תורה ביותר
(נ"ה"ף [מט:])

אחיה השילוני

בעבור זה היה לו חן לירבעם בעיני אחיה השילוני
מפני שהיה ירבעם מנוקה מתאוות ואחיה היה
משילה שהוא מחלקו של יוסף (פר"ף-א ס"א)

אחיתופל

דוד היה נגד יסוד העפר רק זכה בהשתדלותו לנערץ
סופה בתחלתה להשיג ההבלא שלו, ודואג
ואחיתופל שונאיו היו נגדיים לב' מדרגות אלו
(ד"ף ט:)

אחר

אחר טען ב' רשויות דיש רשות בפני עצמו לידע טוב
ורע וא"כ יוכל לבחור ברע כי הנה זו הקושיא היא
קושיא הידוע מדיעה ובחירה (ל"מ קג:)

אחר קרא בספרים חיצונים (ל"מ מ.)

אחר שמע בת קול זה ביוהכ"פ נראה דעיקר תוקף
התעוררות זה הוא ביוהכ"פ (מ"ה טו:)

הראש דכלים הסמוך לאור מקיף הוא בן עזאי...
והאמצעי בן זומא... וסופן אחר (ל"מ קג.)

זמר יוני לא פסיק מפומיה היפך דוד נעים זמירות
ישראל (ל"מ מ.)

חשב כי חטא כ"כ עד שאין התשובה מועלת לו עוד
ומן השמים פותחין לבא לטמא ע"י השמיעה דחוץ
מאחר (מ"ה טו:)

חשב שהנהגת התורה בבחירה היא למי שאינו משיג
יחוד האמיתי כמוהו אבל מי שמשיג האמת שאין
עוד מלבדו ממש אין מקום לתורה (ס"ה"ז לז)
ר' מאיר ור' יוחנן לא הצילוהו בכחם רק שפעלו
דנתקבלה תשובתו בכח הרחמים רבים שנתרבו
בעולמות עליונים על ידיהם (מ"ה טו:)

אחשוורוש

אחיו של ראש כי נ"נ הוא הגולגלתא דמלכות
הטמאה ואחשוורוש היה הלב הטמא (מ"ח טו:)
אכתי עבדי אחשוורוש אנן אף דכבר אבדה מלכותו
מ"מ אותו חלק רע השייך לו לא נאבד מן העולם
לגמרי (מ"ח טו:)

הגם דמבואר בפשט הכתוב דבאחשוורוש מדבר היא
רק מצד ההתלבשות בגלות השכינה (רס"ל י"א; יד:)
כוונת מרדכי להציל אחשוורוש מבגתו ותרש כי
המלך סתם בהקב"ה מדבר מצד התלבשותו
באחשוורוש להשפיע (ל"מ נ"א)

עושרו היה ע"י שאז היה התחלת יסוד תורה שבע"פ
ע"י אנשכנה"ג (ד"ס יג; ל"מ פד:)

רק בהמן נאמר דהתפאר ברוב עושרו ורוב בניו
משא"כ אחשוורוש (ל"מ פו:)

[משתתף] ודאי משתה שהאריך הכתוב בסיפורה אינו
דבר בטלה רק מפני הדורמיטא הוא קיבל כל השפע
והיה מעין עוה"ב (ל"מ נ"א)

[משתתף] סעודה זו באמת היתה מעין סעודה דלעתיד
מצד שהיא סעודתו דמלכו של עולם רק אז יהיה עין
לא ראתה (רס"ל כ"ה)

[משתתף] ענין משתה אחשוורוש הוא עצמו ענין
משתה מפורים עכשיו אחר הרפואה (רס"ל כג:)

[שלמה] אחשוורוש הוא הקליפה שכנגד הקדושה
דשלמה (מ"ח טו:)

[תוקפן] זה גופו מכלל עיקר הנס וקדושת היום עד
שמפני מורא אחשוורוש הוכרחו להזכיר תוקפו ועם
כל תוקפו לא עצר כח נגד ישראל
(מ"ח טו; רס"ל סג:)

[תוקפן] כלל המגילה לספר תוקפו של אחשוורוש

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

לבד בהש"י וע"י הברכה... אבל אכילת בשר אסור
רק לת"ח ולכן נקבעה מס' חולין בסדר קדשים
(פר"ט-א קיט)

מאחר שהלסטים ממונן גזל וכל אכילתן מגזילות
א"א שיהיה לרצון והקדושה (תה"ט נ:)

מניעת אכילה [עם גוים] תלוי במניעת החיתון מצד
קדושת הברית (יש"ק מח:)

מצוה ראשונה שנצטוו ביציאת מצרים שהוא
התחלת כניסת היהדות היה מצות אכילה
(תה"ט נא:)

מצות אכילות מצאנו או בזמן והתלוי בו או בכהנים
כי אכילה היא מחסרונות האדם וא"כ אא"ל שנברא
האכילה באדם לתקן איזה חסרון דא"א לחסרון
שיבוא לתקן חסרון רק שיש בו תוספת מעלה לאדם
(ד"ט יט:)

ע"י אכילה ושתייה בא לגיאות... דוקא באכילה
ושתייה שקודם התפלה שחושב שהוא בידו להחיות
את עצמו (ד"ט ז:)

ע"י האכילה זוכה לד"ת דלחם הוא קיום החיים
ועיקר החיים הוא התורה (פר"ט-ה פ:)

עיקר אכילה עכ"פ בצומח הוא מוכרח בטבע ודבר
זה נקרא מצוה (ד"ט נה:)

עיקר הבידורין של האם הוא ע"י האכילה בזה הוא
הבידורין דנפש הבהמות שלו כשאוכל לשם שמים,
פי' שמכיר שהש"ת הוא הנותן לו מזון זה ומקבלה
מידו של הקב"ה ע"י הברכה שתקנו חכמים מקודם
(ד"ט ז:)

עיקר שמירת הצלם הוא בזהירות מאכילת איסור
דע"כ דניאל שנבדל בפת פגם ניצול מגוב אריות
(מח"ט עט:)

שורש כל פרטי כחות הרע הוא בתאות אכילה שהוא
התחלת כניסת הרע (פר"ט-ג קט:)

[בקדושה] אכילת הירקות שבא ע"י קללה היא
קדושה ומכנים עוד קדושה לגוף (פר"ט-ג יט:)

[בקדושה] בכתבי הארז"ל, שיש קדושה יתירה
במאכלים מן החי ממאכלים מן הצומח כי בכל
המאכלים יש מוצא פי ה' המחיה את האדם ובחי יש
יותר מוצא פי ה' מן הצומח (פר"ט-ה קז:; יש"ק למ:)

שהוא כח מלכות הרשעה המתדמת כקוף בפני אדם
למלכות הקדושה כשלמה (מח"ט נה:)

איה

יש בקליפה ג"כ איה שכולל ג"ר דקליפה
(פר"ט-ה קכו:)

אזב

הראב"ד מנה כל הני שערי בינה שכתובים בספר
איוב (ל"מ נג:)

אין סוף

מעצמות האין סוף אין אנו מדברים כלל
(ל"מ עב; מח"ט לג:)

אין

אין נקרא הכתר שכבר הוא מכלל מנין המדות של
הש"י המתפשטות בסוד הצמצום לבוא לידי גילוי
והשגת אדם אלא שמדה זו היא שורש להם לכך
נקרא אין (ל"מ נח:)

אכילה

בזהיר נקרא בכל מקום מלחמה בחרבות וקשתות
ונק' שעת אכילה שעת קרבא כי עליית הניצוצות
הוא ע"י ניצוח יצ"ט ליצ"ר (פר"ט-א קיט:)

במאכל האדם יש בו מה ששייך לחיות נפש האדם
וכידוע דברי הכעש"ט על פסוק רעבים גם צמאים
נפשם בהם תתעטף דחלקי נפשו מעוטף במאכל
שהוא רעב וצמא לו (פע"ק לא; מח"ט נא:)

כשם האר"י דהנשמה נהנית מרוחניות המאכל
(יש"ק ו:)

החיות שמקבל מאכילה הוא רק ממה שרצון הש"י
היה שיאכל ויקבל מזה חיות (מח"ט לד:; ד"ט סח:)

זמן קר"ש תלוי בזמן אכילה כי אכילה הוא קיום
החיים וכך קבלת עול מלכות שמים (לה"ט [י])

להעלות כל מאכלים מצומח הוא רק ע"י האמונה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[פסח] בפסח יש אכילת מצוה שמכניס האכילה קדושה ואכילת שבת אף שהוא ג"כ אכילת מצוה מ"מ אין מברכין עליה... ובא מצות הפסח לתקן הקלקול של אדם הראשון (פר"ט ג יט:)

[פסח] פ' החדש הקדמה למצות הפסח דב"נ אין להם כח לאכול אכילה בקדושה ואחר שניתן להם פר' החדש שנעשו אומה ישראלית בחי' כנס"י אז ניתן להם מצות הפסח (פר"ט ג קיז:)

[ראש השנה] אחר הקלקול שהיה ע"י אכילה שנעשה הערוב טוב ורע מ"מ כשמגיע היו"ט של ר"ה שהוא הרת עולם יכולים ג"כ לזכות לטעום רק מהטוב וכמו שיהיה לעתיד (פר"ט ה פד:)

[שבת] בשבת ויו"ט האכילה מצוה דאז אף מה שאוכל מותרות הכל הולך לקדושה (מח"מ לד: מ.)

אכתיאל

נראה שהוא שם משמות השי"ת עצמו וצ"ע דבספר התמונה איתא שמות המלאכים ששם כשם רבם (ש"מ מ.)

א-ד

אברהם העמיק לברר ולפרסם תוקף השי"ת על כל ושכחו לשדד הטבע וזה שם א-ל לשון חזק (קה"מ כא:)

אלה

מ"י הוא בינה שהבינה שבלב סתום ושייך עליו שאלה משא"כ המעשים גולמים ושייך ע"ז אלה בדבר הנגלה לעין שאלה הם (ד"ז לז:)

אלול

הכנה באלול להכניס קדושה ברוח הבהמית (מח"מ כח:)

אחר שכבר נזדכך נפש בהמיותם כל חדש אלול יזכה ביום האחרון לביאת אליהו (מח"מ לא:)

באות י' שהוא ע"ש המחשבה כי מזלו בתולה דמשמעותו דבר חדש שלא נגעו בה עדיין (רס"ל לה:)

[בקדושה] וסעדו לבכם דמלאכים שאין להם יצה"ר אין להם אלא לב אחד וכן ע"י אכילה שבקדושה שממנו הוא חיות הלב ששם משכן הדם הוא הנפש שנעשה ע"י מזון האדם (קד"ש ט.)

[בקדושה] כל אכילות שבקדושה דעוה"ז דוגמת קרבנות (יש"ק למ:)

[בקדושה] כמו באכילת קדשי מקדש דהיה מצוה שלא להשאיר נותר כן מי שזוכה לאכול חייו על טהרת קודש אין כאן מותרות כלל וגם הרשות שלו הוא על טהרת הקודש (מח"מ מ.)

[בקדושה] מי שזוכה דכאלו קדוש שרוי במעיו אפילו יהיה לו איזה פעם כונת הנאה מ"מ שלא לשמן כשרין כקרבנות (טה"ש נא:; פר"ט ג למ:)

[בקדושה] מי שטעם טעם יראת חטא מימיו ונכנס בדרכי החסידות יודע כי התחלת החסידות לקדש אכילתו שיהיה בקדושה (רס"ל לא:)

[בקדושה] נקרא האכילה בלשון חוק כשהשי"ת הוא הזן ומפרנס אז האכילה הוא בקדושה ואז נחקק בלב הקדושה לתקן קלקול הנחש (פר"ט ד עג:)

[בקדושה] אפשר לאדם שיאכל כל מעדני עולם ואפ"ה לא יהנה מעוה"ז כלום כדרך שא' רבי ולא נהניתי באצבע קטנה (פר"ט ה קיט:)

[לשמה] כאשר אכילתו כראוי והיינו בידיע' שהשי" המאכיל ע"ז נא' וברך את לחמך שיהיה בכח הלחם והמים שאכל ושותה להסיר כל מיני מחלה (פר"ט ה קיט:)

[לשמה] ע"י מאכל א' וסעודה א' בשבוע שאוכל בכונה הראויה לכבוד שמים ולהעלות כחות נפש הבהמות להשיי מתעלים כל המאכלים והסעודות שלו (פר"ט ה קיט:)

[לשמה] שמענו מצדיקים שלא רצו לטחון וללעוס המאכל ובלעוהו בלא טחינה ולעיסה כדי למעט הנאתן (פר"ט ג יט:)

[עירות] כל הגדרות תאות גופניות הם גדר לערוה ומתאות אכילה ביחוד (יש"ק ב; פר"ט ה קיט:)

[עירות] תיקון תאות אכילה קודמת אל האדם שהיא הקלה ג"כ קצת אצלו וממנה ימשך אל תיקון תאוה השניה ולכך הקדימו חז"ל מס' נזיר למס' סוטה (פר"ט ה קיט:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ביאתו הוא פתיחת אור המקיף לעין כל שיראה איך נפשות בניי אפי' אותם שהם בסוד שבירת הכלים אור הש"י מקיפם והם אבני שיש טהור (ל"מ קד.) ביאתו לעשות שלום ש"מ דיש שייכות למחלוקת אבל גלוי המשיח הוא היחוד הגמור דלא שייך כלל מחלוקת (ל"מ קו.)

הוא בגימ' ב"ן ובמ"ק י"ו נגד י' דאדי' ר' דהוי' (מח"ס כט.)

י אחד אבות ובנים וזהו שלימות שם הוי"ה דב' אותיות הראשונות הם אבות והאחרונות תולדות (מח"ס כט.)

מגלה כל סתומות בתורה (מח"ס כט.)

מלוכת שאול לפני דוד דוגמת ביאת אלי' לפני משיח (ד"ל ג.)

פעמים שרואה בברור שהש"י מסייעו ומסכים עם מעשיו עם כל זה אינו ראה כי מעשיו ישרים באמת, הלא תראה באליהו שאמרו שהיה קשה לפניו ית' עצירת גשמים ואעפ"כ אל' לאליהו לך ונסתרת (ל"ה"ל [סד])

[אלישע] כח אליהו היה בתורה וכח אלישע בתפלה וכשנחה רוח אלי' על אלישע אז זכה לפי שנים ב' הכחות תורה ותפלה (פע"ק טו.)

[ג.] דוגמת משה שהוא מזרע גד ובזוהר שם על הפסוק והמן כורע גד כו' מה זרעא דגד כו' (ד"ל נא.)

[ג.] משבט גד שהוא היפך התאות הבהמית (מח"ס כט.)

[גלוי] גלוי אליהו הוא למי שהש"י מאיר לו נקיון פנימיות לבבו מכל שמץ תאוה (מח"ס כט.)

[גלוי] לעולם חודש אלול הוא זמן מוכן לגילוי אליהו להראוים לך (מח"ס לא.)

[הצרפית] הוכרח אליהו להחיות בן הצרפית שהיא טענה שבגרמתו מת כי בא להזכיר עונה ע"י צדקתו היתירה ולא למדה ממעשיו (יש"ק מט;; מח"ס סו.)

[הר הכרמל] גם הרשים במצות שנראה לעין שקלקלו ח"ו יוכלו להתקן להיות נחשב כאלהיו שהקריב בשעת איסור הבמות בהר הכרמל ועכ"ז נתברר שהיה לזכות לישראל (פר"ט-ה עט.)

תירש אותיות תשרי הוא מנוכב ומפריח בתולות הוא אלול (רס"ל לה.)

בס' משנת חסידים, וכוונת הכללית של חודש זה שנקרא אלול הוא שם ס"ג ושם אהי"ה במילוי יודין (פר"ט-ה מז.)

בתיבת לולא נרמזו אותיות אלול שאז הזמן לתקן מעשיו כדי שלא יגרום החטא (פר"ט-ה מד.)

הבעה"ט כתב רמז על חודש אלול מר"ת הפסוק ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך (פר"ט-ה מד.)

להמתיק גם הדינים דמחשבה בשרשם שהוא עומק ראשית דמחשבה מקדימים באלול להתפלל ולהמתיק שם בעומק ראשית (ל"ה"ל [קסט])

נברא חודש אלול באות י' במעשה היינו לתקן המעשה שיהיה בחכמה שהוא מאמר יהי אור (פר"ט-ה מז.)

נוהגין ישראל ללמוד בס' התיקונים בחדש אלול ועשי"ת שאלו המ' יום הם ימי רצון ואז הזמן רצוי לבקש אתה תן ולתקן הכל (פר"ט-ה נא.)

אחר

עשו שהוא רק בעוה"ז נקרא אלוף לשון שר אלף שהוא בתכלית הברכה של עוה"ז אבל אינו מדרגת מלך הקיים לעולמי עד (קס"מ כו.)

אליאב

כתוב בו כי מאסתיהו ואז"ל מפני כעסו על שחרה אפו בדוד וזה היה אח"כ רק דאח"כ היה היציאה לפעל וכבר היה החסרון בו בכח מקודם (רס"ל נד.)

אליבא

לשון רז"ל בכ"מ אליבא דר' פלוני כי כל המימרות שלהם היה כפי לבו (ד"ל עט.; ל"מ נג.; קטו;; מה"ש יח.; פר"ט-ד לג.)

אליה

ביאתו הוא גלוי אור מקיף... והוא ג"כ קיום מלכות בית דוד וזהו גלוי אור העגולים אז ירד טל של תחיה (ל"מ קד.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אליעזר

לא יצא מכלל ארור עד זיווג יצחק דכ"ז שאליעזר
חשב ג"כ שהוא יהיה ההשארה עדיין בכלל ארור
(פע"ק ט.)

תיכף שראה לכן את אליעזר אמר פניתי הבית מע"ז
כי הוא גילה ובירר שהניחושים מהשי"ת ולכן אמר
לו ברוך ד' שמעתה יצא מכלל ארור (קס"מ כו.)

אליפו

נקרא אליפו פי' שהכחות שלו הם נחמדים מפז זהו
עיקרו שמכיר שיש לו כחות שלו והם נחמדים
(רס"ל לז:)

אלישע

אין לבקש לראות רעת האדם אפילו רשע כמו
שאמרו יתמו חוטאים אין כתיב וזהו ברע שלשמים
אבל רע לבריות ענשו מדה כנגד מדה שמותר לבקש
רעתו ג"כ כמו שמצינו באלישע שקילל לנערים
(ל"ה"ל ע"א)

הקב"ה פוקד עקרת וכן אלישע ואע"פ שמפורש
בכתוב ויתפלל אל ד' ובתפלתו להשי"י פעל זה ולא
מעצמו מ"מ עיקר הפעולה היה ע"י התפלה
(פע"ק ו:)

נקרא איש קדוש על ידי אשה (יש"ק ז:)

ע"כ דרך הנאת חנם לא נהנה שמואל אבל בעד גילוי
הנעלמות למי שבא לדרוש היה מקבל ואלישע היה
מקבל גם כשהיה מתפלל בעדו (פע"ק ה.)

שהיה מדחה לגיחזי בשתי ידיים נאמר עליו שלא
ראה קרי מימיו (ל"ה"ל קד), [קכ:]

שם זה מורה על טהרה מתאות לשון אלי שע
(ל"מ זב.)

שמעתי על קציבת עץ דאלישע שצריך להראות דבר
שהשי"י עושה כה"ג שהעץ צף וע"י כן יכול לבקש
בחוזק שגם הברזל יצוף כי מאי נ"מ להשי"י בין עץ
לברזל (ל"ה"ל ריב), [ריג:]

תחילתו היה בחשק גדול לעזוב באמצע חרישתו
הכל ולזבוח הבקר העומדים לחרישה (פע"ק טו.)
כח אליהו היה בתורה וכח אלישע בתפלה וכשנחה

[הר הכרמל] הוצרך לברוח אחר הר הכרמל לכפרה
אהקרבתו בבמה אע"פ שהיה בדבר ה' (תפ"ט לט:)

[הר הכרמל] הוצרך להקריב בחוץ שזה נקרא כגוים
וכדרך עובד ע"ז (תפ"ט מ.; ד"ל ג.)

[הר הכרמל] ע"י המזבח שבנה בהר הכרמל חידש
אליהו שאף שאינו במקום המקדש מ"מ יוכלו
ישראל לזכות להתגלות כזה (פר"ט-ט פ"א.)

[הר הכרמל] תפלה צריך לכל דבר אעפ"י שנגזר
מהשי"י הלא תראה באליהו שאמר לו ה' הראה אל
אחאב ואתנה מטר ואעפ"כ נאמר אחר כך שעלה
לראש הכרמל ויגהר ארצה (ל"ה"ל קסו.)

[יחזקאל] רוח רעש ואש וקול דממה דקה הם ארבע
קליפות שראה יחזקאל ויחזקאל ראן בפחזיתן
ואליהו ראן בתיקונן (ד"ל נט.; יש"ק נמ.)

[יעקב] באליהו ה' הוא בהתגלות שהוא היחוד
שהיה בעוה"ז שלא חטא וחי לעולם... והוא עצמו
ה' הנעלמת דיעקב (מח"ס סג.)

[יעקב] יעקב לא מת ולא כאליהו שעלה לרקיע
ונתהפך למלאך רק צורת אדם שלו קיים לעלמי עד
(יש"ק מו:)

[יעקב] לא דאליהו היה גדול מיעקב כי באמת אין
כחו אלא מה שהוא זרע יעקב רק לפי שביעקב היו
כלולים גם נפשות זרעו אשר לא כן כפי הנגלה
בעוה"ז (מח"ס סג.)

[יצחק] יצחק הוא הממליץ בעד החטאים וא' פלגא
עלי ופלגא עלך ועלך היינו כטענת אליהו ואתה
הסבות שהוא בתפלת המנחה שאחר הפעולה דכל
היום (קד"ט י"א.)

[מילה] מכניסים כסא בשבילו בכל ברית מילה כי
זהו המבדיל בין ישראל לעמים בתאות (מח"ס כט.)

[פינוח] נדו"א חטאם בתוקף הזריזות חוץ לגבולו
ופינחם להיפך במתינות שלא במקום הראוי ותיקונו
באלי' שהוא קו המיצוע לקרב את הקרובים ולרחק
הרחוקים (ד"ל מט.)

אלימלך

צדיק גמור ומיתתו מכפרת עליהם כקומץ מכפר
(קס"מ ה.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אלקים

אותיות י"ם אינם סימן הרבים דא"כ יהיה ריבוי גמור רק מורה על שהוא בעל הכחות והוא ריבוי המתאחד (תה"ש פו:)

שם אלקים שהוא לשון רבים לא רצה לתרגמו ככתבו מפני הטועים התועים (תה"ש פו:)

מ"י הוא בינה שהבינה שבלב סתום ושייך עליו שאלה משא"כ המעשים גולמים ושייך ע"ז אל"ה בדבר הנגלה לעין שאלה הם (ד"ל לב)

שם זה נז' במעשה בראשית שהוא כח הטבע המנהיג הבריאה ממנו נשפע הידיעה בדבר והפכו וכח הבחירה בהיפך, וע"כ גם ע"ז נק' בשם זה שיש לו המשכה מהאחוריים (קד"ש יא:)

אם למסורת

בנין אב שהלמוד למקומות אחרים שאין מפרשים כאן הלמוד קרוי אב שמוליד כמותם בהעלם אבל אם למקרא ולמסורת שהלמוד למקומו שניכר ונגלה בפועל (ד"ל יח:)

אמיש

בספר יצירה מנו רק ג' אמות אמ"ש שהם אויר מים אש שמקורם ושרשם אלו האותיות אל"ף מ"ם ושי"ן ויסוד העפר לא נחשב שם כי הוא החומר של כל דבר (ש"מ כו:)

שלוש אמות אמ"ש כנגד ג' ראשונות... רק שם כתיב אמת בתי"ו (פר"ל 3-עמ:)

אמהות

ברזל ר"ת של ד' האמהות (מח"מ כו:)

חיות האמיתי שאין בו פסולת הוא חיבור אשא ומיא וזה היה ביעקב ובאמהות היה חלוקות לב' לאה ורחל כי באשה א"א להתחבר יחד (ל"מ לא:)

יעקב עם ד' נשיו הם מנעלים של כנס"י (מח"מ כו:)

אמונה

אפילו פושעי ישראל שהגדילו עבירות הרבה, אמונה זו עדיין תקועה בלבבם וכידוע דהרבה פו"י מסרו נפשם על קידוש השם (מח"מ לג:)

רוח אלי' על אלישע אז זכה לפי שנים ב' הכחות תורה ותפלה (פע"ק טו:)

אליך

א' הוא שורש האין הנעלם וע"כ אות א' נעלם ואין מורגש במבטא כלל (מח"מ ג:)

ב' דבראשית רבתי כי בריאת העולם בב' להיות נראה כאלו יש ב' בורא ונברא רק בני"י יקבלו התורה המתחלת בא' דאנכי להכיר שגם עתה ה' אחד (ל"מ נו:)

תורה שבכתב הוא רק הקו ואות ו' ולכך מתחלת בא' אנכי שהוא תרין יודי"ן ו' ביניהם (ל"מ קג:)

האל"ף ראש לכל האותיות והוא האויר ורוח החיוני שבלב שהוא ראשית הכל שגם המוח מקבל עיקר החיות מן הלב ואויר אינו נראה וכן החכמה היותר עמוקה שבמוח יוכל האדם להסבירה משא"כ הרגשה שבלב (ש"מ כז:)

הוראתו בלשון הקודש שמורה לסמן המדבר בעדו כמו ארדון אשיג כי היחידות היותר מובנת אצלינו במורגשתו הוא כאשר ייחד האדם בנפשו (אז"ל טז:)

י"ב יסודות באות אליך (אז"ל כא:)

מורה ורומז היחוד הגמור אם במספרו שהוא אחד ואם בתמונתו יו"י בגמט' שם הוי' המיוחד (אז"ל טז:)

אליך

אלף הוא מספר שלם החוזר ליחוד ולכן א' אותיותיו אלף שזה חוזר ליחוד (ד"ל ט; ; ל"מ נט:)

אלף הוא סוף המספרים בלה"ק (יש"ק יז:)

ברכת ד' אין פחות מאלף כי בסדר המספרים בלה"ק אלף חוזר למספר אחד להיות נמנה י' אלף ק' אלף (קה"מ כו:)

אלפים

תחום שבת גדר שלא לצאת משבת שהוא מעין עוה"ב וכן תורה גדר לעולם שלא לצאת מגדר הראוי (קה"מ ט:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[מצוה] מחלוקת ראשונים במצות אמונה (ס"ז כד).
[מצוה] מן המצות התמידות שחיובן תמיד שאין לך
רגע א' שיוכל ליבטל מזה שלא להאמין בהש"י ח"ו
ולא על תמידות המחשבה באמונה (ס"ז כה).

אמרי

אמונתם היתה אמונת האמרי... ולשון בכמה
מקומות דרכי האמרי (ל"ה"ז [רכג])

יעקב קטן הוא וזלעו"ז בקליפה אמורי שמתפאר
ומתגאה והוא שורש קליפת הגאווה (פר"ט-ל קיד):
קליפת מלכות האמורי שהוא השלישי להו' עממין
הוא כנגד מדת תפארת בקדושה ובקדושה מורה על
את ה' האמרת (פר"ט-ז עד):

קליפת האמורי שהוא הגאווה והכבוד כולל גם
הקנאה והתאווה (פר"ט-ז עד):

אמירה

בדבר ד' שמים נעשו ודבור הוא בקול וזה העשי'
משא"כ אמירה בלחישת זה ראשית ומקור המחשבה
(ד"ט ז):

אמן

הברכה הוא ההתגרות והרגזות יצ"ט על יצה"ר והוא
נצוח לשעה, ועניית אמן היינו קיום הדבר
(ל"מ קינ):

אמצע

האמצע ג"כ חלוק לג'
כל דבר חלוק רק לשלשה ההתחלה והאמצע והסוף
כי לעולם רובו ככולו ועד האמצע שהרוב עדיין
נשאר כאלו כולו שם (ד"ט ט).

אמת

האמת הוא מה שהוא קיים לעד ועל זה מורה התיי'
שאני אחרון אבל מה שאינו קיים לעד לא הגיע עד
מדרגת אות התיי' (ש"מ כג; ל"מ מג).
שורש מדת האמת שאין בו מיתה כמ"ש באתרי'
שמה קושטא כי הכרת האמת לאמיתו הוא הידיעה

האמונה הוא יסוד גדול להציל האדם מדמיונות של
תוהו ומהדברים המבלבלים אותו גם בשעת תורה
ותפלה (מח"ט ג):

האמונה הוא עיקר עבודת האדם משבא חבקוק
והעמידן על א' (מח"ט ז):

זהו העצה הגדולה לכל אחד הצריך ישועה ע"י
ההתחזקות באמונה דהש"י עמו בכל מקום
(ד"ט יד):

ישראל שבאותו דור היו בתכלית השיקוע ולא נגאלו
אלא בשביל האמונה (קד"ט כא):

כשם שצריך אדם להאמין בהש"י כך צריך אח"כ
להאמין בעצמו, ר"ל שיש להש"י עסק עמו ושאינו
פועל בטל (ל"ה"ז [קנד]):

לשון אמונה ר"ל קיום כמו יתד במקום נאמן ואוי"ר
אינו קיים לעד לכל יוזח ממנו אפי' רגע א'
(ד"ט יז; כז):

מצד ירושת היחוס וכנודע שכנס"י נקראת אמונה
(ל"ז"ל יג):

עיקר עסק אדם בעוה"ז הוא האמונה וכמ"ש בה'
נברא עוה"ז וכ"א ה' אחרונה מדת אמונה (רס"ל ז):

[אברהם] לולי שיגע אברהם להעמיד רגל האמונה
על תלה אנו מנין היה לנו כח לזכות לה (מח"ט ג).

[אמת] אמונה שבהעלם דרגא דדוד אבל ההגעה עד
כסא הכבוד [אמת] היא דרגא דשלמה (מס"ט ז).

[אמת] אמת ואמונה מתייחדים ואמונת השי"ת
דבוקה בהש"י שהוא אמת והאמת שופע בתוכו
(ד"ט מז):

[אמת] בהעלם האמת מתלבש באמונה וצריך
לאמונה שגם בהעלם מ"מ הוא מאמין בחי עולמים
דרך אמונה (מח"ט ג).

[יד] מדת האמונה מדת דוד שהוא אבן מאסו
הבונים הם אבהן שרצו להגיע לאמת ולא בחרו
באמונה (מח"ט ג).

[מצוה] אין שייך ציווי אמונת העיקר כי אם לא
יאמין בעיקר מציאות השם או נתינת התורה הלא לא
ישמע לציווי, ואם ראוי למנות הוא על אמונת
ההשגחה (ס"ז כד).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כנגד קול מראה וריח (ד"ל עג.)

כנגד תורה א"י ועוה"ב (ד"ל סז.)

אנכי

הפתיחה באנכי שאינו לשון ציווי דמשמע השתדלות דההתחלה הוא מהש"י לבד (רס"ל לו;; מח"ס לו.)

התחלת התורה אנכי שידע שהש"י הוא המנהיגו בכל דבר ואין שום מקרה בעולם (ל"מ נא.)

פתיחת התורה בא' דאנכי דמשם נובע שורש התורה מעומק ראשית של הדבור (מח"ס לא.)

אהבה יכול לבוא ממילא ללב האדם ולא יראה ולכן אנכי אינו בלשון ציווי (אז"ל ז.; רס"ל ס.)

אנכי נגד כופר בעיקר דפירושו בתיקונים מאן דנטל ט' ספירות בלב מלכות ולא י"היה לך נגד מקצץ בנטיעות (ש"מ מד.)

אנכי קודם ללא יהיה לך שזה התכלית (ל"מ נג.)

ב' דבראשית רבתי כי בריאת העולם בב' להיות נראה כאלו יש ב' בורא ונברא רק בנ"י יקבלו התורה המתחלת בא' דאנכי להכיר שגם עתה ה' אחד (ל"מ נו.)

בספר תילים דקאי אמצות מעשיות הקדים סור מרע משא"כ בשעת מעמד הר סיני נעקר מהם יצה"ר לפיכך אנכי קודם (ד"ל יז.)

דיבור זה דאנכי הוא הארת אור בכל נפש בפרט לפי חלקו (רס"ל ט.)

ההבדל בין אני לאנכי דאני מדת מלכות ואנכי היינו שיש בו כ' שרומז לכתר (פר"ט ז-ז; לד.)

ודאי מאנכי יבוא ללא יהיה לך וסופו לרחק (ל"מ קסו.)

מיכה בעט באנכי וזה שורש היהדות דישראל (מח"ס כב.)

ממצוה נברא מלאך ובמצות אנכי נברא כביכול התגלות השגחת הקב"ה בעצמו במוחו ודעתו של זה בריאה ממש יש מאין (ל"מ מא.)

תכלית כל התורה כולה ותרי"ג מצותיה להיות דבוק על ידם באלקים חיים ולהשיג אמיתות דבור הראשון אנכי (רס"ל סז.)

הברורה דאין עוד מלבדו... וע"י התחברות הא' המורה לאלופו של עולם למלת מת נעשה אמת (קד"ט כט.)

[אמונה] אמונה שבהעלם דרגא אבל ההגעה עד כסא הכבוד [אמת] היא דרגא דשלמה (מח"ס ד.)

[אמונה] אמת ואמונה מתייחדים ואמונת השי"ת דבוקה בהש"י שהוא אמת והאמת שופע בתוכו (ד"ל מז.)

[אמונה] בהעלם האמת מתלבש באמונה וצריך לאמונה שגם בהעלם מ"מ הוא מאמין בחי עולמים דרך אמונה (מח"ס ג.)

אני

אני הוא ולא אחר, ר"ל דרגא דאני שהוא מדרגה היותר תחתונה סוד השכינה הוא עצמו דרגא דהוא שהוא סוד כ"ע (רס"ל נא.)

אני הוא סעודתא דחקל תפוחין (ל"מ סט.)

ההבדל בין אני לאנכי דאני מדת מלכות ואנכי היינו שיש בו כ' שרומז לכתר (מח"ס כד.; פר"ט ז-ז; לד.)

אני אתה

אתה נקרא שירותא והוא הכרת הנוכח בפסח דראתה שפחה, ואני הוא מדה האחרונה שהש"י שוכן בתוך לבות בניי ממש (רס"ל יב.)

הגם שמעלת אני הוא פחותה מאתה שהרי זו מצומצמת כפי השגת לבו ומחו משא"כ תואר אתה אין לו גבול, רק מ"מ בסדר השגת אדם הוא להיפך (ד"ל סז.)

תורה בהכרת אתה ותפלה באני (ד"ל ע.)

אני אתה וא

ג' כחות דמחשבה דבור ומעשה הם כענין אני אתה הוא (ד"ל עד.)

הם דוגמת ענפי האילן וגוף ושרשים שבקרקע (ל"מ סט.)

מרמזים על היה הוה ויהיה והמה נגד ג' סעודות שבת (פר"ט ז-7; נא.)

כנגד ג' כתרים (מח"ס כד.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אנשי כנסת הגדולה

דור אנכה"ג הם הדור של סוף הנבואה והתחלת החכמה דתושבע"פ ולעומת זה המן בקלי" סוף כל עוה"ז והתחלת חכמתם דרע (פע"ק כו.; מח"ס זל.) נקראו כנסת הגדולה שנתגדלה הכנסי' על ידיהם (מח"ס סג.)

אסורים

אפילו דברים האסורים יש בהם איזה ני"ק המחיה אותה אלא שהוא שם אסור בבית האסורים (מח"ס חל.)

לפעמים יתוקן אסור ע"י תערובת כדי להתגלות עי"ז אורות יקרות בעולם ע"י נפשות יקרות שיוכלו לצאת ממאסר הקליפה (מח"ס חל.)

אסנת

אסנת היא בת דינה משכם רק שהמגדלו כאלו ילדו ופוטפרע גדלה (יש"ק סג.)

אסח חג

הוא קושר קדושת החג עם שאר ימות השנה (מח"ס פג.)

אסתר

אויבי היהודים והמן נעשו לשחוק בעולם שהם מכח הדמיון ונעשה זה ע"י לקיחת אסתר לאחשוורוש (ל"מ עט.)

אין לך עבירה לשמה גדולה מאסתר... מסתמא יש בזה שם אברה באמת מצד עבירה כזו דנבעלת לגוי (תה"ש מ.)

באות ק' עצמו נעשה הנס ע"י עבירה לשמה דאסתר שמלוי וקבלת העובר דרי"ש רשע שהוא אחשוורוש (ל"מ קי.)

בגלות השפע הולך לאומות העולם וישראל קולטין תמצית ובודאי השפע מאת הש"י הולך למינו ולדבר טוב שנמצא בהם... וזה טעם לקיחת אחשוורוש לאסתר (זה"ש רנז.)

גאולה דמצרים היה ע"י שהיו גדורים בעריות ואסתר שהוא סוף כל הנסים היה נראה עירוב בגוים (ל"מ פג.)

הם חשבו דאסתר ח"ו משוכה אחר תאות ממה דבאתה לאחשוורוש (ל"מ זד.)

זה כל ענין לקיחת אסתר לבית אחשוורוש לברר דבר זה של קדושת ימי הפורים שנתגלה אז אור זה דקדושת ישראל שכל טינופת לא תטנפם ואין שום דבר המונעם מקדושתם כלל (רס"ל סו.)

חישוב מרדכי לתפוס מדתו של המן לבוא בעקיפין להצילם ושלח לאסתר לבוא לפני המלך שלא כדת (ל"מ נג.)

לבשתה רוח"ק והיתה אז בתכלית תוקף הקדושה (מח"ס חל.)

לפי שקליטת ניצוץ קדוש דהמן היה ע"ד זה ע"כ היה נפילתו ע"ד זה ע"י לקיחת אסתר בת ישראל לגוי (ל"מ פא.)

תחלת שמה הדסה... ודרך גידול ההדס לפעמים ביני הוצי זה כל ענין אסתר לברר דאף שישראל בתכלית ההסתך וההעלם מ"מ דבוקים בו ית' בשרשם הנעלם (רס"ל סו.)

חיבת שושנ"ה בגימט' אסתר"ר כמ"ש בפע"ח והוא רומז לכנס"י שהיא כשושנה בין החוחים (פר"ש ז-ז חל.)

ע"כ היה הנס ע"י אשה שהיא המדריגה האחרונה בכל י' מדריגות רזא דאשת חיל (ד"ס חא.)

גם היא חטאה בזה שהשיבה תחלה למרדכי שאין ראוי להכניס עצמה לסכנה בשביל הצלת כל ישראל (תה"ש מ.)

[דרי"ש] דריוש לא נולד מצד הטוב והקדושה שבאסתר דהוא נולד מהשידה שהיא צד הרע שבה שידעה להפרישו ממנה (מח"ס זד.)

[דרי"ש] זה עוד פגם יותר גדול להוליד בן שנשאר בין הגוים (רס"ל סג.)

[דרי"ש] כפי הנראה אז שאמרה עכשיו ברצון נתעברה בדריוש והיה עדיין תוך ג' לקליטה ואלו כבשה ובא עליה היתה מתעברת ממנו וזרע אחשוורש נפלט (פע"ק כב.)

[מגילת אסתר] התגלות המגלה בסעודת של אותו רשע וסופו היה במשתה דאסתר (מח"ס נז.; עט.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

קרא שם השני אפרים כי הפרני אלקים וגו', ובודאי הקדושה שזכה מצד השי"ת הוא יותר מקדושה שקנה בעמלו (פר"ט-ט פט.)

אפרסמון

הוא תכלית העונג... ומתן שכר ישראל שהשי"ת מזמין להם דברים המייפין חנם והם י"ג כי כך יסד השי"ת י"ג מדות (ש"מ מ:)

אפרתי

בכ"מ בתנ"ך אפרתי ר"ל שלא ראה קרי מעולם (ל"מ קינ:; מה"ש לג.)

ירבעם נקרא אפרתי כי פירוש שם זה מי שלא ראה קרי מימיו ולכן מצא חן בעיני אחיה השילוני שזהו דרגא דשילה יש לו יחס עם שבט אפרים (ל"ה"ל קנט:)

תפש הקב"ה לירבעם בבגדו... דאף דנקרא אפרתי שומר הברית מ"מ מצד הלבוש יש תפיסה לעטיו של נחש (ד"ל מא.)

אצטגנינות

בהתחלת מלכות יון היה הסתלקות הנבואה ואז היה יסוד חכמת תורה שבע"פ וזה לעומת זה התחילה אז חכמת יונית ופילסופיא שהכחישו האצטגנינות והכישוף (מח"מ עב.)

כל נבואת הנביאים היה רק להזהיר על קיום התורה ובהודעת העתידות דרך נבואה ידבר זה יש לעומתו באו"ה חכמת האצטגנינים... והם למטה מהזמן (מח"מ עא.)

אצילות

גם המדות הנאצלות מאחר שהם אצילות לצורך האדם כדי שיוכל להשיג מציאותו ית' הרי מדתן כפי מדת השגתו של המשיג (מח"מ לג.)

ההשגות של כל המלאכים ושרפים ואופנים ונביאים וחכמים הכל רק במדות הנאצלות (מח"מ לג.)

השי"ת ברא אדם שיוכל להשיג השגה מצומצמת, והשגה זו נקרא אצילות שהאציל השי"ת מאורו הבלתי בעל תכלית (ד"ל לו.)

[מגילת אסתר] כל המגילה היא סיפור הדורמיטא דהקב"ה (ל"מ נא:)

[מגילת אסתר] מגלה לשון גלוי וכן פושטה כאגרת בהתגלות לכל כי היא מביא התגלות האור תורה שבמחשבה מהכח וההעלם לפעל ולגלוי

(מח"מ נד:; עד:)

[מגילת אסתר] מתחלת בספור תוקפו דאחשוורוש והסיום מתקפו ושימת המס (מח"מ פא.)

[מגילת אסתר] מתחלת ומסיימת ב' שהוא אות אמת וזהו מדת האמת כאשר כולו כך וכאשר נהפך הדמיון להיות ג"כ אמת (רס"ל פו.)

[מגילת אסתר] סיום המגלה במלת זרעו... והמכוון במחיית עמלק להיות השם שלם ואז האבות זוכים לראות צאצאים סמוכים להם (רס"ל פו:)

[מגילת אסתר] צריכה שרטוט כאמתה של תורה כי ענין מגילה היינו גילוי דברי חכמה מיסוד אבא הנכנס לנו ק' וכולט ממנה (ד"ס יג:)

אך

האף מיוחס לכעס ותכשיט האף ר"ל שאינו כועס (קה"מ כה:)

אפילה

אותן שמתו בג' ימי אפילה לא היה בהם שורש מקדושה (יש"ק סא:)

אפיקורס

האפיקורסים הם מגפשות הערב רב ולא מזרע ישראל כידוע (פע"ק כד:)

אפרודיטי

כתב הרמב"ם שבמרחץ אפרודיטי היה אליל כוכב נוגה (ד"ל פג.)

אפרים

אפילו ערלי ישראל נקראים מולים כי מקרי נעשה יקר ולכן נקראים אפרים (ל"מ קינ:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

במספר האותיות לפי שא"א כלל להתבונן בו
(ט"מ כו.)

רק אצילות כולו טוב ואין שם עירוב רע כלל אבל
מבריאה ואילך שהוא התחלת בריאת הנפרדים הכל
מעורב טוב ורע (מח"ט מז:)

שם הוי"ה רצוננו חיות של כל הבריאה הנמשך
מהש"י וד' אותיות אלו הם מכוונים לאור זה, וזה
סוד מה שחולקו כל הד' עולמות אבי"ע נגד ד'
אותיות השם (ל"מ קו.)

ארבה

כנגדו בקליפה הארבה שהאות ס' שהוא בינה ניתן
להברות (פר"ף 3-33)

מכת ארבה שהיה מכה ח' וכבר נתברר ויצאו מז'
הקלי' ונכנסו בקדושה מתתא לעילא בכלל הד' מדות
תחתונות דקדושה כתב אח"ז ולמען תספר באזני
בנך (פר"ף ג-כא.)

שמענו מרבינו הק' מאיזביצא בשם רב אחד על מכת
ארבה ששרש בריאת הארבה מאות ס' לכן גם קול
הברת פריחתם הוא קא (פר"ף ה-סו.)

ארבע

בכל דבר יש ד' מדות והרביעית לעולם היא רע גמור
ואפ"ה חשיב לו בכלל המדות דהולכי ביהמ"ד
ונותני צדקה, ד"מ מי שאינו עושה כלום מ"מ היא
מדה דבישראל א"א שלא יעשה כלום (ד"ף 5:)

לעולם ארבע הוא מספר האמצעי (ט"מ כט.)

ד' כתרים מתפשטים בד' ר"ה והם ג"כ נגד ד' כחות
הנפש נר"נ ונשמה לנשמה ונגדם ד' יסודות ארמ"ע
שבגוף שהם נגד ד' מיני נבראים (מח"ט כו:)

ארבע אמות

ענין ד' אמות של הלכה כי קומת אדם ד' אמות...
(קה"מ 1:)

ארבע כסות

בליל פסח אז הוא התעוררות אהבת הש"י וע"ז הוא
מצות שתיית יין ד' כוסות שהוא יין המשמח ולא יין
המשכר (מח"ט פב.)

ד' כוסות נגד ד' אותיות אדניי (מח"ט לו.)

נקרא זה אצילות מעצם אין סוף שהשגת הברואים
באין סוף ית' אינו כפי מה שהוא אין סוף רק כפי כח
שכלם להשיג כח אין סוף (ד"ף ס.)

התפיסה וההכרה שיש לנבראים בו זה נקרא עולם
אצילות... וכאשר אין הנבראים מכירים אותו והם
ישינים מהכרת הש"י הרי הוא כישן (ל"מ עב.)

לעצמות א"ס ית' אין שייכות לעבודה ומעשה
התחתונים רק לאצילות קדשו ית' (מח"ט לג.)

נשמת הכל הוא השי"ת ונמצא השי"ת כולל עולם
מלא רוחניי כזה הגשמי הנראה לנו ועולם זה הוא
הנקרא בפי המקובלים עולם האצילות (ט"מ כ.)

עולם הכסא דבריאה שם התחלת עלמא דפירודא
שיש בו חילוקים משא"כ באצילות כולי חד היינו
בחלקי חיה יחידה (מה"ט 7.)

אבי"ע

אותו הסדר שבאצילות הוא עצמו בבריאה וביצירה
ובעשיה רק שמשתלשל בענין המהותים (ד"ף סא.)

אותיות המחשבה על ידם נשתלשלו עולמות אבי"ע...
ואח"כ אותיות הדבור שבהם נעשה עולם העשיה
(מח"ט מב.)

ג' מתנות טובות הם נגד ג' עלמין ביי"ע (מה"ט כא:)

ה' מדרגות נרנח"י נגד ד' עולמות אבי"ע
(מח"ט יב:)

התחלת התגלות הכחות דרע הוא בלב וכן נודע
בהשתלשלות העולמות שהתחלתו בבריאה
(מח"ט נג:)

יחידות עשירות מאות אלפים נגד אבי"ע... בסוד
נערץ סופן בתחלתן (ד"ף ט; יט"ק יג:)

מחשבה שבמוח ורצון והרגשה שבלב וכחות
האברים שבדם ובכבד ויציאת הפעולה ע"י מעשה
האברים נגד אבי"ע וד' המספרים ונקודה קו ושטח
וגשם (ד"ף ט:)

נפש נגד עשיה והיצירה שהוא הצורה בישות רק
בהעדר תיקון החומר הוא נגד הלב והבריאה שהוא
התחדשות יש מאין הוא המחשבה שבמוח
(ט"מ כה.)

עולם החמישי שהוא מספר ח"ק לא נמצא כלל

כידוע שכל גליות הם בירורים לישראל שבכל מה שיעבור עליהם הם תקיפים באמונתם ודבוקים בקדושה (ד"ס נח:)

הם כלל ד' ספירות חסד גבורה תפארת מלכות דרע (ל"מ פט:)

כנגד ג' עבירות ולה"ד (ד"ס כ:)

כנגד האבות ודוד (קה"מ יט:)

ארבע פרשיות

ב' פרשיות דקודם פורים הם הכנה למחיית עמלק שהוא החירות דיצה"ר וב' דאחר פורים הכנה לחירות דמה"מ (מח"ס כ:)

ד' פרשיות הם נגד ד' אותיות שם הוי"ה ב"ה (מח"ס יד:)

כנגד ג' קדושות של והתקדשתם וכו' (יש"ק נא:)

קריאת ד' פרשיות סמוך לפורים ב' מלפניה וב' מלאחריה כי כל השפעת קדושה מושכת גם לפניה ולאחריה (יש"ק נב:)

ארבע חחות ע"ע רוחות

כשעומד למזרח שהוא פני העולם צפון ודרום שמאל וימין וזה הנגבה לדרגא דאברהם (קה"מ יט:)

ארבעים

המספר מ' נגד כחב"ד (מח"ס פח:)

מ' הוא מספר הבא אחר הל"ט וסכום כולם והוא קדושת השבת הבא אחר העמל דל"ט מלאכות להיות סכום כולם שכל הקדושה שבהם יהיה נבלע במעמקי לבבו כמנוחה ועונג בלא עמל ויגיעה (קד"ש כד:)

שלימותו בן מ' שעברו רוב שנותיו ולכך בן מ' שנה נשתלם יצחק בצורת אדם שהוא הנשואין (קה"מ ל:)

ארגמן

אותיות ארג"מ מן ארגמן מרמז ר"ת הד' מלאכים מיכאל גבריאל רפאל אוריאל והנ' מרמז לה' תתאה שהוא שכינתא (פר"ף-ה ג:)

חכמים הוסיפו היין ד' כוסות במקום הבשר כי אין שמחה אלא... (מח"ס נז:)

כוס ה' דרשות נגד הפרנסה (מח"ס לט:)

נראה דתקנת חכמים בשתיית ד' כוסות נגד ד' לשונות דגאולה שהוא ג"כ הישועה דהש"י הוא ג"כ כמו הקרבן פסח בזמנה"ז (פר"ף-ה ככ:)

ארבע מאות

בכל מקום מספר ארבע מאות נתפש בדברי חז"ל למספר גזמני (ש"מ ל:; מח"ס מד:; ד"ף ע:; פר"ף-ה קו:)

ארבע מינים

ארבע מינים כנגד שם הוי"ה (מח"ס סב:)

הדס נגד ג' אבות וערבה נגד משה ואהרן נגד הריקנים, כי האבות המשיכו כח קדושה לבניהם שיש בהם עכ"פ ריח מצות אמנם משה ואהרן היה בהם הכח לקשר אפילו נפשות הללו (פר"ף-ה כככ:)

סוכות הוא זמן שלימות השמחה שזוכה לחיי עולם דעל זה רומזים הד' מינים

(מח"ס סא:; פר"ף-ה ככ:)

ארבע מלכיות

בד' מלכיות הם רק בגלות לכד אבל הם עם מיוחד ובגוים לא יתחשב, אבל במצרים היו עבדים שהחשיבו לקנוים להם כעבד לאדון (קד"ש כז:)

ג' מלכיות הראשונות מעלי גרה שהם מגדלים צדיקים כשמכירים שזה צדיק ושהש"י רוצה בו, וטומאתם הוא בטלפיים היינו במעשה (ל"מ פט:)

שלשתן יש להם סימן טומאה בחוץ דשלשתן מורה על קליפת התאוה משא"כ אדום שנמשל לחזיר שסימן טומאה בפנים מפני שהוא מיוחד שהוא מקליפת הקנאה (יש"ק נז:; פר"ף-ה מז:)

הד' מלכיות כל א' כלול מב' אשור ובבל (ל"מ עא:)

הד' מלכיות שנתן להם הש"י ממשלה הם כוללות לכולם והם הד' חיות טמאות שבמרכבה הטמאה (יש"ק נז:)

הם ד' פרצופי או"א זו"נ, והם משעבדים בישראל

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אחון

ארון רומז לתורה ועצמותו עצי שטים וידוע דנחל השטים היא מרכה זנות ולעתיד יתייבש (תה"ט מו:)

הארון היה מעצי שטים דזהו העצה דמשכחו לביהמ"ד (מח"ט ז:)

עצי שטים כי עץ מרמז על התורה שנקרא עץ חיים ושטים מרמז על ההיפך מצד דכל הגדול מחבירו יצרו גדול (פר"ט ז עו:)

הארון רומז לקדושה דדוד שאע"פ שיש עצי שטים באמצע הם מצופה זהב מבית ומחוץ וע"כ מקומו בבית קדה"ק (תה"ט מו:)

מדות הארון הכל חצאים שזהו הכלי קבול לד"ת (מח"ט טו:)

נדרש ההוד על מלחמת ארנן שהיה ע"י הארון שהיו מונחים בו השברי לוחות שהם התחלה לבחי' תושבע"פ (פר"ט ה סא:)

אחר

לשון חסרון כידוע ולכך כנען נקרא ארור כי כנען בידו מאזני מרמה ורמאות היפך התמימות (קה"מ כה:; תה"ט כו:)

י"א ארורים שהם נגד השבטים החסרון דיהודה כלול בשמעון (מח"ט כא:; תה"ט כו:)

י"א ארורים שנגד השבטים היינו החסרונות שבכל שבט (מח"ט כח:; תה"ט כו:)

אריזל

בשנת של"ח לאלף הששי שנגמרו ב' אלפים שנה מחורבן בית ראשון היה זמן התפשטות תורת האר"י הק' (פר"ט ה לו:)

גילוי האריז"ל הוא מראה ראה כמראות יחזקאל ולא מצד שכל אנושי (ד"ל טט:; סה"ו לו:)

האריז"ל גילה רזי עולמות העליונים יותר ולא שמשה לא היה משיג מה שהוא השיג דברוה"ק ודאי היה משיג

(ל"מ לא:; מח"ט מז: עא:; רס"ל סה: עט:)

הזהיר שלא לקרות בכל ספרי המקובלים שמימות הרמב"ן עד זמנו שאינם על ישר זאת החכמה (סה"ו לג:)

הספיד האר"י הק' ז"ל להרמ"ק ואמר וכי יהיה באיש איש דא צדיק חטא משפט מות חטא לשון חסרון שיחסר בו הטעם למה מגיע לו משפט מות (פר"ט ה נו:)

השקה את רח"ו ז"ל מי באר וע"י כן יכול לקבל כל הסודות בזמן קצר (פר"ט ז עט:)

כשהיה מוסר להם יחודים לכוין על קברי הצדיקים היו מתגלים להם נפשות הצדיקים (סה"ו לא:)

כתב הרמ"ע דקבלת הרמ"ק והראשונים נגד קבלת האר"י כמדרגת הפשט נגד הסוד (תה"ט טט:)

אריסון ע"ע חכמת חיצונית; חכמת יונית; יון אריסטו ראש לחכמי האומות היה ג"כ בימי שמעון הצדיק כי זה לעומת זה עשה אלקים (ט"מ לו:). חכמת יונית נגד תורה שבע"פ דאריסטו ראש חכמיהם היה בימי שמעון הצדיק ראש חכמי המשנה (ל"מ קיח:; פע"ק כו:)

ארי

לכן התלמוד תושבע"פ מצד עה"ד בלשון ארמי שהוא חכמת חכמים וחכמים יש ג"כ באדום (קה"מ לו:)

לשון ארמי הוא המפרש ומתרגם למי שאינו יכול להשיג הקדושה ממש אבל משיגה בלשון שהוא מבין (קד"ט לא:)

לשון ארמי הוא מצד ההתייחסות של ישראל עם האומות משא"כ לה"ק לשון ישראל ביחוד (קה"מ לו:)

ארנבת

בארנבת אמר פרסה לא הפריסה כי בזהר אמרו על חכמי יון דאינון קריבין לאורחי מהימנותא (ל"מ ז:)

ארסן

נדרש ההוד על מלחמת ארנן שהיה ע"י הארון שהיו מונחים בו השברי לוחות שהם התחלה לבחי' תושבע"פ (פר"ט ה סא:)

ארץ

הארץ דומה לב' והשמים עגולים דומים לב' (מס"ס י')

הארץ עצמה דרגא דדוד רכה ונחרשת בהשתנות משורת הדין (ל"מ ס')

ארץ ישראל

אוריא דא"י מחכימם להכיר שגם מה שהם מסגלים בהשתדלותם מרכוש ומזון הכל הוא מהש"י (ל"מ מז')

אי' ברקאנטי על הפ' ארץ חטא וגו' שלא יתכן שנשתבחה א"י בזה בפשוטו שיש כמה ערים בחו"ל משובחין במינים... אך ז' מינים מרמזים לז' המדות וז' הרועים (פר"ט-ה ל')

ארץ אוכלת יושביה, לא דבר ריק דברו רק מכח משכא דחויא כל מיני שלוחה וחמדת עוה"ז הנמצא שם יכולים לימשך אחריהם (ד"ט ס')

ארץ ישראל יכולה להתרחב עד אין קץ מצד התקשרות עצמיותו עם עצמיות קדושה העליונה שהוא בלי גבול (יש"ק נא')

בא"י אין עושיין יו"ט שני של גליות שבא"י מנעימין זה לזה בהלכה (פר"ט-ד כא')

בנ"י נחלתם וחלקם הוא ארץ ישראל משא"כ הכהנים נחלתם שאין לה הפסק וחלקם הוא הש"י וזה למעלה מנחלת הארץ דזה הבדל דמשה ויהושע (ל"מ נט')

בנ"י נמשלו לצאן הנמשכים אחר הרועה להשתנות מכח לכח כפי רצון הרועה וכן קדושת המקום דארץ ישראל היא ארץ זבת שהוא מצד ריכוך הארץ (ל"מ נט')

גוים ערלים אין להם שייכות לקדושת הארץ וע"כ אסור למכור להם קרקע בארץ ישראל (יש"ק כד')

זהו התחלת הכניסה דשם יהודי להיות ד' אמות שלו מקום משכן להש"י (רס"ל כ')

יכולים לזכות שתתפשט קדושת א"י בכל משכן ישראל (פר"ט-ג מ')

יש בארץ ראי' וקנין, פי' ראי' השגה מצד החכמה

וזה נקרא ברית הלשון שהוא זיווג או"א, וזה נקרא ראי' לזיווג זו"ג שהוא בפועל ובקנין (ד"ט נב')

כאשר הוא מכיר בכל עניני הארץ שהכל מהש"י אז נקרא ארץ עלאה וארץ קדושה וא"י (ד"ט מג')

מקדושת הברית שהיא עיקר ההבדלה שבגוף בין ישראל לעמים מזה נמשך להם נחלת הארץ צדיקים ירשו ארץ (יש"ק כה')

נאמר כמה פעמים בתורה שכבישת הארץ תלוי בכשרון המעשים שכאשר יהיה על השלימות בו' מדות אלו אז ממילא תהיה א"י כבושה (קס"מ יב')

נקרא לעולם ארץ כנען שישאל לקחו חלקם וקלטו הטוב שבהם (רס"ל יד')

ע"ה אסור לאכל בשר כמו במדבר נאסרו בבשר תאוה שאין מכיר הנותן עד שלא נכנסו לארץ (ד"ט לו')

עיקר ענינו להיות קביעות מקום לקדושתו ית' אצלו לא כבתחלה שאין קביעות פעמים זה צדיק ובדור אחר צדיק אחר מזרע אחר... ולפיכך נתברך בירושת הארץ שהוא הבטחת קביעות מקום (רס"ל נז')

ענין ארץ ישראל הוא המיוחד לישראל לבד בלא תערובות עממין וע"כ העולים בהתחלה לכבוש אחר מות יהושע... יהודה אחר לשמעון יעלה אתי (תה"ט ל')

שמעתי כי ד' אמות של הלכה יש לו קדושת ארץ ישראל (ל"ט נט')

תכלית חכמתם בא"י לדעת שאינו שלהם מאומה ואע"פ שמשדלים ופועלים (ל"מ מה')

[בבלי] בבבלי מקדמי ומחשכי זהו שקידה יתירה ונמצא שיהיה היראה ועבודה שכלב קבוע, אבל זולת השקידה היתירה ויגיעה עצומה לא משכחת לה בקל כמו בא"י ששם הוא מקומה (ד"ט כח')

[בבלי] בני בבל היו שקדנים ביותר בדברי תורה... משא"כ בני ארץ ישראל וכידוע דכל ספרי דאגדתא הם מבני א"י... כי ההגדות הם המביאים יראה אל לב האדם (ש"מ ד')

[דוד] מה שלא נכבש כל ארץ ישראל בימי יהושע עד ימי דוד היינו שלא נתבררה קדושת ישראל עדיין לגמרי עד דוד דוד (תה"ט כז')

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[ישוב] מצות ישיבת ארץ ישראל נ"ל עיקר דהוא בזמן שביהמ"ק קיים (ד"ס ו.)

[לע"ל] ע"י הגלות שהם קולטים גם מעט הטוב שבאומות ומחזירים הכל לקדושה נתקדש גם המקום ההוא בקדושת אורא דארץ ישראל וע"כ אמרו עתידה ארץ ישראל להיות בכל העולם כולו (תה"ט נא.)

[לע"ל] רק לאחר הקלקול שיש פסולת מאדם שהוא רע הופרש מקום מיוחד משכן לשכינה ולעתיד כשיתוקן הפגם יהיה כל העולם כא"י (פר"ט 3-מ.) [מצרים] במצרים ה' ג"כ כל הג' כחות דחכמה גבורה ועשר כי היא המצרנות לאה"ק שיש בה הכל מצד הקדושה (מח"מ נא.)

[תורה] בהיות משה מקור התורה נשתוקק לארץ ישראל שהיא פרי התורה למדנו שהחכמה והתורה כוספת ומתאוה לפרי' הוא ערכה של ארץ ישראל (ל"מ נא.)

[תושבע"פ] בגבולות הארץ שהוא סדרי הארץ התחתונה נכלל כל סדרי ארץ העליונה שהוא שורש תורה שבע"פ (מח"מ נא.)

[תושבע"פ] דור באי הארץ אלמלי זכו להיות יגיעים ועמלים בתורה היתה אז ההתגלות דתושבע"פ לגמרי שהיו משיגים כל מה שאפשר להשיג בעוה"ז ולא היו צריכים לגלות כלל אבל הם פנו כ"א לזיתו ולכרמו (קד"ש כ.)

[תושבע"פ] היה ראוי שישתלם יעקב בקדושתו בארץ הקדושה ולא במצרים אכן מצינו כמו כן בגלות בכל ובגלות בית שני שעיקר התפשטות התושבע"פ היה דייקא בבבל (פר"ט א-קט.)

[תושבע"פ] הכניסה לארץ הוא שיהיה מאכל לגוף לחם מן הארץ וכך מאכל הנפש וחיותה תורה שבע"פ וחכמת בני אדם (ל"מ נא.)

אש

האש היא יראה מאיר בחושך והוא תקון כל המאכלים רק רוב הפירות נאכלים חיים (קס"מ טו.) יש ב' מיני אש כי גם היצה"ר משול לאש ויש אש של מעלה הטובה, ור"ל שיש ב' מיני כליונות לגוף

[חז"ל] לכן ברכת הזן שתיקן משה כולה מדברת בלשון נסתר ולא בנוכח להש"י לפי שהדר בחז"ל דומה כמי שאין לו אלוה ואין מכיר הנוכח ואין זה פגם למשה ח"ו דהוא מדרגה יותר גדולה (נ"ה"ל [רמז])

[חז"ל] מ"ש בתורה דברי בני לכן לקח יעקב את כל אשר לאבינו... בזה רמזו הידוע דרך א"י הוא נחלת ה' לישראל ושם מקבלים השפע מהש"י אבל חז"ל הוא תחת יד השרים (רס"ל נג.)

[חז"ל] בא"י היה בגד פשתן חשוב ובבבל א' סתם מצויינים והסודר משמע דלא היה דפשתן... ויש לתת טעם כי בא"י החסדים גוברים משא"כ בחז"ל (פר"ט 3-טו.)

[חז"ל] בחז"ל הכרת הנתינה של הש"י בנוכח נעלמת תוך הדמיון המסתירה שהם חמדות ותאות העוה"ז השופעים על הלב ע"י זדון האומות המטמאים את הארץ להיות טומאת האויר משפיע טומאה בלב הישראל (ד"ל לו; נ"ה"ל [ר"ה])

[חז"ל] כל הדר בחז"ל דומה כמי שאין לו אלוה והלשון דומה ר"ל שדמיון הוא כן כי באמת ח"ו הלא מלא כל הארץ כבודו ובארץ ישראל גם הדמיון הוא נקי (ט"מ ד.)

[חלוקת] חלוקת הארץ דספר יהושע היא חלוקת שרשי הנפשות מלמעלה בארץ התחתונה היא ה' אחרונה שבשם שהוא שורש כנס"י והחלוקה דס' יחזקאל היא חלוקת ארץ עליונה לעוה"ב (י"ט"ק נה.)

[יראה] ארץ אשר ד' אלקיך דורש אותה רומז נגד הכח בנפש אשר ד' דורש אותו והוא היראה כמ"ש מה ד' אלקיך שואל (קס"מ טו.)

[יראה] ענין א"י הוא יראה כולו לד'... וזהו דיצחק היה אסור לצאת לחז"ל (קס"מ טו.)

[יריחו] כל הכחות ה' בא"י ולכן כל מלך היה לו פלטרין בא"י שנמצא שורש כחו ומלכותו שם ושורש הכל היה ביריחו ולכן נקראת מנעלה של א"י (ד"ל עג.)

[ישוב] אפילו תימא דאינה מצוה חיובית על כל אחד בזמן הזה עם כל זה ליכא מאן דפליג דמעלה גדולה הוא דירת ארץ ישראל (פע"ק כח.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[בריאיתא] הס' רומז ליציה"ר כמ"ש בב"ר ע"פ ויסגור בשר דבא ביצירת האשה רומז ליצר התאווה (רס"ל עה).

[בריאיתא] כאשר הוא ישן ונסתלק החכמה שבמוח ניתוסף בה (ל"מ נא:)

[בריאיתא] נבראת מהשי"ת ובצירוף חשק האדם ולכן נברא שטן עמה (ד"ז ס).

[מ"ע] כל מ"ע דבכהונה אין נוהג בנשים לפי שכל מ"ע היא תוספת על מה שנולד ולכך אין נוהגין בנשים (ד"ז יע).

[מ"ע] מל"ת שהוא להשלים חסרונותיו שבתולדה השוה הכתוב אשה לאיש והמ"ע הם בקשת תוספות שלימות (ד"ז יח:)

[עזר] העזר שכרא הש"י כנגדו שלא יהיה בו ערוב לעסוק בצרכי הגוף ג"כ (ל"מ עא:)

[עזר] אלמלא שהקב"ה עוזרו הוא ע"י האשה שהש"י עשאה לעזר (ל"מ ס).

[תאווה] הסתת הנחש בתאווה היא רק באשה שבה שורש המים תחתונים מיין נוקבין דבוכין אנן בע"י למיהוי קדם מלכא דזהו שורש החשק ותאווה שבנפשות דבני"י (מח"ס כז:)

[תאווה] חכמת נשים להיות אשה יראת ה' במקום תוקף התאווה שבהם (מח"ס כז:)

[תאווה] שורש התאווה הוא בנוקבא דבה היתה התחלת הסתת נחש לתאווה ומ"מ יצרו של איש מרובה כי כבר הרג את הנקבה (ל"מ פ; מח"ס לח:)

אשור

אשור בקליפה כנגד אשר בקדושה ובא בו תוספת אות ר' שהוא אות משם הק' ע"ש שמאשרים עצמן מישראל (פר"פ 3-ז).

אשור ומצרים ב' מיני השתקעות בדמיון (רס"ל כח).

הד' מלכיות כל א' כלול מב' אשור ובבל (ל"מ עא).

ענין אשור שמשקיע עצמו בהשתדלות תדירה בעסקי עוה"צ... שהראש שלהם סנחריב שבלבל כל העולם כולו (רס"ל כח).

שכרו של אשור שיצא ממנו סנחריב, כי כאשר

חומריי האחת כאשר יהיה לחרפות ולדראון עולם והב' כאשר ישוב כולו צורה (ש"מ ח).

אשה

יש לנשים ג"כ חלק בלימוד התורה עד"ש גדולה שימושה של תורה (רס"ל סג:)

לא נצטוו נשים בפו"ר כי אין להם שייכות לחכמת תושבע"פ כלל דרך בתושב"כ שהוא שורשם שמלמעלה אחיזתם ע"י אחיזת האיש דאשתו כגופו (פע"ק כו:)

אפי' שהאשה נושאת ונותנת עיקר צינור השפע על ידי האיש שהיא תלויה בו (ד"ס ה:)

הגם שהה' שהיא ס' הנקבה היא רומזת מיעוט האור מצ"ע כמו שהוא הנוק' לגבי דכורא ונשים דעתן קלה מ"מ מצינו ג"כ שנתן בה בינה יתירה שע"כ זמן גדלות שלה קודם (קד"ש כ:)

התיקון הוא שיחזיר למקור והוא התחדשות שיעשה ד' דנקבה תסובב גבר שהה' קודמת לו' (מח"ס נח). כל התפשטות האצילות היה כדי להגיע להתכלית שהוא בנין קומת הכנס"י וע"כ אשת חיל נעשית עטרת בעלה (סה"ש לו).

מדרגת אשה בכל מקום ר"ל דבר החסר ומבקש השלמה והשתוקקות לדבר המשלימה היא נקראת חכמות נשים בנתה (ד"ז יז:)

מי שאין לו אשה היינו יר"ש רק מעשיו גולמים כפי המחשבה שבמוח בלא כונת הלב ולכן אפי' י"ל בנים שיש לו תולדות מהמוח לבד אינו רק כעין ביצה דספני מארעא (ד"ז לא:)

נמשלה לשדה שבה הוא הזריעה להוציא פירות כי הרבוי הוא רק ע"י העזר שקבע הש"י (ל"מ ס).

נשים אין מצוות בפ"ו כי גם פ"ו מחסרונות האדם שאינו במלאכים ולכן שייך רק באיש לתוספת מעלה ולא לאשה שצריכה להשלמת חסרון (ד"ז יע).

נשים עיקרה בלב והידים הם ענפי הלב וע"כ חכמת אשה הוא רק בפלך (ל"מ לא:)

תורה שבע"פ נקרא ספר תתאה שהוא למטה במדרגה כמו שהאשה במדרגה למטה מן האיש כמו שהיה עזרת ישראל למעלה מעזרת נשים (ל"מ מא:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אשת חיל

הקמת מלך הוא בנין קומת המלכות שמים שהוא
רזא דאשת חיל העוסקת תמיד בהשתדלות מעשה
ידי' ופרי כפי' (מח"מ נד:)

קדושת השבת מפיל יראה על האדם כי הוא נקרא
כלה ומלכה ועכ"א אשת חיל קודם הקידוש
(פר"פ ג-ג קי:)

אשת חיל זמנים

התורה היא אשת חיל וחכמת העוה"ז אשה זונה
(ל"מ מא:)

אשת חיל מכינה טרף לביתה וכן אשת זמנים מכינה
מזון לרע (ל"מ סו:)

ידוע דאשת זמנים רודפת לעולם אחר א"ח לגנוב
ולגזול שפעה וזה היה כל רדיפת פלשתים לבנ"י
וחשקם להתדבק בשמשון ביחוד (פע"ק כל:)

אשת זמנים

אשת זמנים הוא היפך רחל ואשת זמנים הוא
ההיפך מלאה (מה"ש כג:)

את

תיבת א"ת מרמז על השורש אל"ף הוא אותיות
פלי"א עליון ות' מרמז לעלמא דאתי (פר"פ ד-ד פ:)

אתה: אני

אתה נקרא שירותא והוא הכרת הנוכח בפסח דראתה
שפחה, ואני הוא מדה האחרונה שהש"י שוכן בתוך
לכות בני"מ ממשי (רס"ל יב:)

אתה: הוא

בעולם הבריאה התחלת עלמין דפירודין שהם העלם
הנוכח, משא"כ ביצירה שהוא נגד ר' דשם סוד אתה
(מח"מ מג:)

אתהפכא ואתכפיא

בחי' אתהפכא אם שהוא מדרגה יותר גדולה מבחי'
אתכפיא אעפ"כ נצטוינו ביוהכ"פ להתענות מצד כי

הצליח סנחריב היה אז כך בכל העולמות ועד מקום
מדרגת אשור במקום שהוא למעלה (ל"ה"ג [קלנ:])

אשכולות

כל האשכולות שעמדו מימות משה עד שמת יוסי בן
יועזר היו למדין תורה כמשה רבינו והיינו שהיה
להם כח ע"י התורה להפוך את הרע של הבריאה
לטוב מאד (פר"פ א-א עד:)

אשר

אשר גימט' מש"ה יוס"ף דהוא בחי' משה שהוא
התורה ובחי' יוסף שהוא היראה (פר"פ ב-ב טז:)

אשור בקליפה כנגד אשר בקדושה ובא בו תוספת
אות ו' שהוא אות משם הק' ע"ש שמאשרים עצמן
מישראל (פר"פ ב-ב יז:)

אשר הוא נגד שבט והוא ר"ה לאילנות נפש הצומח
באדם (מח"מ כז:)

אשר ונפתלי הם המחברים הירוד עם המעולה
ונפתלי הוא תכלית ועיקר המחבר (ל"מ פג:)

גר בו אות ג' דיהיב ואות ד' דלקיט רק נחסר האל"ף
אותיות פל"א ואות אלף אשתלים באשר
(פר"פ ב-ב טז:)

היופי בכל מקום הוא בשמירת הברית, וכמו
ששמעתי ע"פ הלא כבני כושיים דנאמר אותו פסוק
על ענין מקרה לילה והוא שכיח ביותר בשבט אשר
לכך אמר זה עמוס שהיה משבטו

(ד"פ פד:; מח"מ כח:)

נ"ל דגם משיח ודאי יהי' מצאצאיו מנוקבתא
(מח"מ כז:)

אשת זמנים

אשת זמנים הוא היפך רחל ואשת זמנים הוא
ההיפך מלאה (מה"ש כג:)

נחש הוא רזא דאשת זמנים (ל"מ סו:)

קומת האשת זמנים הוא השקוע בדמיונות של
חמדות עוה"ז (מח"מ ו:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אתון

פי האתון היינו שיוכל להיות בחי' פי ה' אף כשיצאו דרך מוצאות פי בלעם שהוא פי האתון (פר"ל-7 פכ)

אתערתא דלעילא

כל אתדל"ע הקודמת היא המעוררת מדת האהבה (סה"ט י.)

אתערתא דלתתא

כך היה רצון הש"י שיהיה האדם באתערותא דלתתא מוליד אתערותא דלעילא וכאילו הוא הראשית והאם (רס"ל סמ.)

אתחג

הדר דא צדיק והאתרוג פרי עץ הדר מלכות (פר"ל-ה קיט.)

הוא בעל ריח טוב ביותר מכל הפירות בעלי ריחן (פר"ל-ג קי.)

בא

שבת פ' בא הוא כעין ימים ראשונים דפסח בשלח ימים אחרונים דפסח יתרו שבועות (פר"ל-3 כו.)

באר

באר מים הרי המים מצוים שם רק על ידי היגיעה דחפירה הוא מוצא אותן כך כל יגיעת האדם למצוא את מעין נובע שבלב (ל"מ מח.)

באר רומזת למדת דוד דמדת מלך כך הוא יגיעה עד שמוצא דבר זה דהכל בידי שמים (ל"מ מח.)

האבות חפרו באר ויעקב נזדמן לו הבאר בשעת הזיווג (ל"מ מח.)

ענין חפירת הבארות דאברהם ויצחק הוא השתדלות למצא המעין אבל יעקב לא חפר עוד באר רק גלל האבן מע"פ הבאר (רס"ל מ.)

באר מרים

האריז"ל השקה את רח"ו ז"ל מי באר וע"י כן יכול לקבל כל הסודות בזמן קצר (פר"ל-3 עט.)

ענין אתהפכא הוא ענין פנימיות ונסתרות שכלב האדם שאין מבין ע"ז (פר"ל-ה קמ.)

ביו"כ הוא ע"י ענוי נפש שהוא לאכפייא ובפורים הוא ע"י ביסוס שהוא לאהפכא (יט"ק נט.)

המתענים ברה"ח חושבים זהו תיקון חטא אדרה"ר שהיה באכילה אסורה אף שזה ג"כ קצת תיקון אינו תיקון גמור כידוע בסוד לאכפייא ולאהפכא (מח"מ עט.; פר"ל-ה פה.)

היראה הוא ההגדרה בלב מהרע ואהבה הוא שמהפך המר שהוא היצר והחשק שבאדם למתוק שמושכו לבית המדרש (לה"ל [רמז])

יוסף נמשל לשור כשור לעול לקבל עול מלכות שמים בכבישת היצר אבל יהודה נמשל לאריה מלך בחיות והמלך פורץ גדר (ל"מ קכ.)

יש ב' מיני נוצחים או לאתכפיא דוגמת אליהו ומשיח בן יוסף או לאתהפכא דוגמת משיח בן דוד דצל ידו יתלבן (פע"ק יז.)

דוד כבש היצה"ר במלחמה שהרגו בתענית ושלמה כל ההנאות שלו היו דוגמת שבת וזהו לאהפכא (מח"מ ס.)

עיקר נסיון שמירת הברית שהוא לאכפייא הוא בארמית משא"כ נסיון דדוד בישראלית לא עלתה בידו דשם הנסיון היה לאהפכא (סה"ט יג.)

אכילת מצה בפסח הוא ענין לאכפיא ס"א וקדושת חג הסוכות הוא לאתהפכא חשוכא לנהורא (פר"ל-ה קכח.)

אז כשיהי' ביטול היצר לא בלאכפיא כבועה"ז רק בלהפכא חשוכא לנהורא אז אהפוך גם לאו"ה שיהיה להם שפה ברורה (מח"מ מד.)

לאכפייא היינו שישנו במציאות עדיין אלא שאינו שומע לו לעשות איסור וכופפו להיות נשמע לעצת התורה וזה כח היצר שישאר גם לעתיד רק דנק' לכן אבל שורש היצה"ר ועיקרו יבוטל לעתיד (רס"ל פז.)

כל עצות התורה לאהפכא דמיוני יצה"ר לקדושה (מח"מ ז.)

מדת המלכות הוא תוקף היראה לכבוש יצרו להכפייא אבל מצד מדת האהבה יוכל להאפכא ולעשותו טוב (סה"ט ט.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[תורה] עיקר הרכצת תורה היה בבבל כי רבוי התלמידים הוא ע"י הפלפול והחדוד שהוא ע"י המחלוקת וההפכים (נ"ה"ל [קפמ])

[תורה] בבל צריכים לברר היראה דשם עניות דתורה, ולכן חובלין זה לזה בהלכה, ולכן בבל לצפוננו דא"י קיימא (ד"ל נ"ה)

[תורה] גלות בבל מרמז שכל ענין הגלות הם רק לטובת ולישועות ישראל כמו שהיה בגלות בבל התחלת יגדיל תורה ויאדיר (פר"ל-ה קנ"ג)

[תורה] בני בבל היו שקדנים ביותר בדברי תורה... משא"כ בני ארץ ישראל וכידוע דכל ספרי דאגדתא הם מבני א"י... כי ההגדות הם המביאים יראה אל לב האדם (ש"מ ד:)

[תורה] כמו שהתושב"כ היה בגלות מצרים ששם ביררו והעלו מתן תורה דכתב, כך התורה שבעל פה היה בגלות בבל ומשם עלתה עמהם (ד"ל פ"ו)

[תורה] כשנחרכ בהמ"ק חזרו למטעתן לבבל שמשם התחלת הנטיעה ושם נתייסד התלמוד בבלי סוד התושבע"פ (קד"ש כ"ט)

בגיד כפרית

בג"ד כפרית הם נגד ד' ימי הבנין והד' נגד תפארת ור' נגד היסוד מדת יוסף הצדיק (ל"מ ק"א)

בגדי כהונה

בגדי כהונה דכה"ג כיוה"כ של פשתן כי אז שמתכפרין החטאים נעשה מהיצ"ר טוב מאוד (י"ט"ק נ"ט)

הכהן הוא נפש שקבע הש"י להיות נושא עון בני לכפר עליהם ושמונה בגדי כהן גדול הם תקון שמונה מדרגות ברע והתשיעי הוא גוף הכהן הגדול עצמו (נ"ה"ל [רסד])

בגדים ע"ע כבוד

אף דמצות הם לבוש מ"מ הוא לבוש כזה שהוא פושט ומורה הפנימיות וע"כ נקראים מחלצות (ל"מ פ"ו)

בגדי שבת מכניסין קדושה לישראל והיינו ד"ת (פר"ל-ה א"ק)

היו טועמין בו טעם יין מהיין המשומר בענביו מחמת ריפוי ידים ברפידים (מח"ס פ"ו; ל"מ מח:) מימיה היו רפואה לכל והיו בו ג"כ טעמים של כל מיני משקה (ד"ס ה)

תחלה היה הצור על הר סיני, פ"י שע"י ד"ת היה פתיחות לבם לעבודת השי"ת ועתה היה עומד על גבול א"י להיות פתיחות הלב שלהם ע"י המתנה השניה דא"י (ד"ל ע"א)

באר שבע

חפירות באר שבע הוא מדרגת דוד (קס"מ ל) לץ דקדושה הוא באר שבע הרומו למדת שבת המכונה בזוהר בת שבע שהוא המנוחה והעדר העבודה (קס"מ כ"ג)

בבל

בגלות בבל שהיו אז עוד נביאים אחרונים והיה אז בזלעו"ז חרטומים ופורה"י חלומות ומודיעים עתידות מצד הקליפה (פר"ל-ג ז"ב)

אנן עכשיו בגלות לתקן זה ולכן בחר בני בבל גר"י שעיקר העסק לברר היראה (ד"ל ע"א)

גלות בבל הוא גלות הא' שהיה בשביל החטא וגאולתה הוא גאולה הא' שהיה ע"י תשובה שמביאה גאולה וזה נגד מדת נצח (מ"ש ט)

גלות בבל היה נגד דור הפלגה כי הבקעה היה בארץ שנער (פר"ל-ג נ"א)

דבר זה עלה בידם מבבל דבת קול התחיל אז כי בבל הוא אחוריים דירושלים וכן המגדול אחוריים דביהמ"ק (ד"ל ע"ב)

הד' מלכיות כל א' כלול מב' אשור ובבל (ל"מ ע"א) יריחו יש לה שייכות עם בבל שגם היא נקראת עיר התמרים (ד"ל ע"ג; פר"ל-ה קכ"ט)

כאשר באו לבבל והרגישו בנפשם בקדושת השבת שאין לה דמיון להקדושה שהרגישו כשהיו על מכונם בא"י מזה גדלה הצעקה בנפשם והיו שובתין מתוך התרועה (פר"ל-ד מ"ז)

ממש אחוריים דארץ ישראל ולעומתה בסוד התרגום ובבלאי טפשאי לעומת אורא דארץ ישראל המחכים (ש"מ מד)

כל הבעלי חיים יש להם אותיות מכ"ב אותיות דאדם
המדבר י"ל כל הכ"ב אותיות והבע"ח י"ל לכל אחד
אותיות מיוחדים (פר"פ-ג-כ)

[סימנים] ב' סימני טהרה דבהמה רומזים על טהרת
נפש הבהמית בב' כחות אלו (יש"ק מ:)

[סימנים] סימני טהרה דנפש הבהמית הם טוב
לעצמו וטוב לבריות והם מעלה גרה שהוא עצירת
התאות ושסיעת הטלפים שאין יכול לדמוס ברגלין
מה שתחתיו (רס"ל לט:)

[בועל ארמית] אין בו עונש מפורש דמצד האמיתות
אין שייכות לזרע דישאל עם בת נכר כלל וא"א
שיחשוק בה אא"כ יש לו שייכות מה לה
(טה"ש יט:)

בעל ארמית

בועל ארמית הוא נותן שפע לה משא"כ נבעלת
לעכו"ם דהולד כשר נמצא לא קבלה שפע ממנו כלל
(ל"מ פ:)

ביאת ארמית הוא שורש הנפילה ושיקוע בתאות
רעות (מח"ס כט:)

בנו מן הגויה קרוי בנה ואותה טפה זרע קדש
משתנה לזרע טמא וע"כ בזה נמשך ערלתו
(יש"ק סג:)

ודאי אותן טיפות באים ג"כ בחזרה לישאל רק לא
כמחשבת בלעם שכזה יהיה עצה ותיקון לאומת
מואב (רס"ל מד:)

נעלם ממשלה הלכה דבועל ארמית שבעילת ארמית
הוא התערבות באומות היפך דרגא דמשה שהוא בא
מצד חסרון הדעת (רס"ל מד:)

קשורה בו ככלב כי מצד גילוי החטא נראה כיציאה
משורש היהדות ע"כ אברהם לא מבשקר ליה
(טה"ש כט:)

בקר ע"ע יום

בשה

בושה הוא ההיפך מהוד כמו שהיראה היפך מגבורה
שהגבור אינו מתיירא רק זה ירא מפני הגבור
(טה"ש יא:)

גם מיני ארונות בגדים שונים המתחדשים מידי יום
בא ע"י מה שמחדש איזה נפש מישאל (ל"מ לו:)
אדם לא עשה כל ימיו רק מעשים טובים וזהו לבוש
מג"ע התחתון ולהיות עשו פושט טלפיו ומראה
טהור אני היה לו לבושים אלו, פ"י מתלבש בלבוש
כמע"ט רק לא היה הולך בהם תמיד (ד"ל סו:)
לבושין דגן עדן הם ממע"ט והיינו שהצטמצמות כלי
גופו היה שיהיה מוגדר במעשים שמצד הגוף
(ד"ל סו:)

בדן

האריז"ל אמר דבדן אותיות נדב שהיה גלגולו
(ל"מ קו:)

בה"ב

קדושת המועדות דישאל מקדשו ל"י צריך לזהר
שיהיה בקדושה משא"כ קדושת שבת, דמטעם זה
תקנו להתענות בה"ב אחר הרגלים (פר"פ-ג-עד:)

בהמה

בבהמה לא שייך יחס אב כלל כי נפש בהמית הוא
רק חיי שעה דעוה"ז ואין לה שורש נעלם כלל
(מח"ס כ:)

בהמה הם ע"ה שחלבן פ"י המבורר אסור, וחיה
חלבן מותר ת"ח, ועוף הוא הטהור לגמרי
(קה"מ לו:)

בהמות הולכים ואין המוח שלהם כתקרה על הגוף
שאין בהם דעת וחכמה במוח (מח"ס ג:)

בכל אחד יש גם נפש בהמית מצד הגוף החומרי
ודוד הוא המתקן בזה להעלות גם נפש הבהמית
(מח"ס ג:)

כ' הקדמונים שלא לאכול ממוח לב כבד של בע"ח
(וסימן מל"ך) כי בג' אלו האדם נפרד מן הבע"ח
(ד"ל לג:)

בלשון הקודש יש לקול הבעלי חיים כל אחד שם
מיוחד בדאי כל אחד משמיע בקולו אותיות שלו...
והשם הוא התפיסה שיש לאחרים בו (ל"מ סג:)

שמעתי כי מכל מעללי אדם פ"י פעולותיו שלא
במתכוון אם לטובה נוצר בעל חיים טהור ולרע בעל
חיים טמא (טה"ל רמ:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

סוכה הוא הבטחון הגמור והחסיון בצל ד' הסוכך עליו ושולחנו הוא קיום החיים תוך הבית כשאז"ל חוץ מיראת שמים דקיום החיים נותן הבחירה ביד האדם אבל בש"א דבאמת הכל בידי שמים (ד"ל ו.)

רצון זה שיהיה מציאות הבחירה מזה נמשך חיות ומציאות לעמלק וזרעו (פע"ק ז')

בטל

כשהבטול ממילא מצד הבריאה הוא א' בעשר בטול הפרטי בקומה שלימה, ובאונאה והשתכרות שהוא מעשה האדם רובו ככולו א' משה בטל וכן בטול הטעם מה שנרגש לאדם (ד"ל ט.)

לפעמים יתוקן איסור ע"י תערוכת כדי להתגלות עי"ז אורות יקרות בעולם ע"י נפשות יקרות שיוכלו לצאת ממאסר הקליפה (מח"ט נא)

בטחון

טוב לחסות בד' מבטוח בנדיבים, ממה שנאמר טוב משמע דגם זה קצת בטיחות רק זה טוב יותר (ל"מ עג.)

כל השתדלות האדם בשבירת היצר בתאוות נקרא חן ויפיו לבד שהוא שקר כי היצר מתגבר בכל יום רק העיקר לבקש מהש"י שיהיה בעזרו שזהו מבטח נאמן (ל"מ נא)

בי"ת

אור בי"ת כפולה בדגש ורפה והיינו כי יש הרכבה חזקה והרכבה רפויה (אז"ל כא.)

ב' דבראשית רבתי כי בריאת העולם בב' להיות נראה כאלו יש ב' בורא ונברא רק בני"י יקבלו התורה המתחלת בא' דאנכי להכיר שגם עתה ה' אחד (ל"מ נו.)

הוראת הבי"ת היפך האל"ף והוא על הזיווג והרכבת ב' דברים וכן שימוש מורים על ההרכבה כמו בי"ת התוך במקום או בזמן (אז"ל יט.)

הכ' דומה לב' ג"כ מוגדר מג' צדדים רק שהוא בעיגול ואין לו קצוות וההגדרה מתצמצמת יותר (מח"ט נד.)

הבושה אינו מצד השפלות ועיקר הבושה הוא ע"י ההתקרבות כבן לפני אביו אבל היראה הוא כעבד לפני אדון (רס"ל כז.)

בחירה ע"ע ידיעה ובחירה

אע"פ שהבחירה נתונה לאדם מ"מ אין אדם יכול להשתנות משרשו ועיקרו (ל"מ קל.)

אע"פ שמצד ההשתדלות בבחירת אדם עיקר ההשתדלות הוא בכפיית נפש הבהמית מ"מ מצד שורש נשמת ישראל הוא בהיפך (ל"מ נד.)

בגוף מקום הבחירה הוא רק בג' ראשונות שבמוח ולב ולא בז' תחתונות דגמר הפעולה... ועיקר ההשתדלות אדם רק בז' תחתונות מצד הנפש ר"ל בהגדרת המעשים וכחות הפעולה מצד הנפש שבו (ד"ל פא.)

האדם שהוא בעל בחירה הוא הולך תמיד ממדרגה למדרגה... מצד כח היצר שיש בו לבחור ברע והוא גובר עליו ובוחר בטוב דזהו ההבדל בין בני אדם למלאכים (מח"ט סה.)

הגם דיש מדרגה שביעית שהיא המעשה מ"מ גם במדרגה אחרונה מן הששית אין הבחירה עוד בידו שלא לצאת עוד לפועל במעשה כל שכבר נשלמו שש המדרגות בכללותן (ל"מ רג.)

התגברות על כח הבחירה הוא רק בחכמה (ל"מ טט.)

ישראל אמרו שרוצים לעשות רצון השי"ת ע"מ שלא לקבל פרס רק כבן הרוצה לעשות רצון אביו וטוב להם שיעשו בלא בחירה אפילו לא יקבלו שכר (פר"ט ה-מד.)

כ"ז שהוא חושב שהוא חכמתו וגבורתו ועשרו היינו שהוא מצד העוה"ז שבו התגלות הבחירה וכאלו האדם נפרד מהש"י (מח"ט כה.)

כתב שיכול למחות בעי' דצריך שיהיה אפשריות למחות וקלקול הכתב והיינו בחירה ברע (ד"ל ד.)

לא ניתנה בחירה לשום נברא פרטי כי כל פרטי הוא כח מיוחד למה שהוא רק בכללות הכחות שהוא האדם יש כל השינויים של הכחות והוא בעל בחירה (ד"ל סב.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[זכמה] התורה שבכתב הוא נובלות חכמה העליונה ותורה שבע"פ הוא נובלות בינה שלמעלה
(ס"ה"ט לד:)

[זכמה] כל כח הבנה הוא ע"י החכמה אבל החכמה היא בהעלם תוך הבינה וע"כ נקרא אימא שבה כח אבא בהעלם והיא הגורמת ההתפשטות והתגלות
(ד"ס יב:)

[מלכות] בספר יצירה לב בגוף כמלך בעולם, ואע"פ שמדת המלכות היא ח' לבינה לבא ובסוד עטרת היסוד בהיותה נקודה לבד אבל בהתפשטותה לקומה שלימה קומת הנוקבא לא זו מחבבה וכו'
(ס"ה"ט לה:)

[שערי] הכתר הוא למעלה מן הראש כי מ"ט שערים הוא בלב האדם מצידו ויכול להגיע בהשתדלותו אבל בירור השורש ונקיין עטיו של נחש זהו למעלה מראש האדם רק על ידי הש"י שמסייעו (ל"מ נד:)
[שערי] הראב"ד מנה כל הנ' שערי בינה שכתובים בספר איוב
(ל"מ נג:)

[שערי] נגד נ' שערי בינה נ' שבתות השנה וג"ן סדרים באורייתא
(ל"מ נג:)
[שערי] שער הנ' הוא בירור שורש נשמתך בתחילת היצירה בשרשה העליון
(ל"מ נג:)

[תשובה] הרי אינו חטא כיון שזה רצון הש"י וזה ע"י תשובה עלאה דרגא דבינה שהוא בסוד יוה"כ... וכיון שהדבר תלוי בדעתו של בוחן לבות דתמן לב מבין כי ידיעת העתיד הוא מצד בינה שבלב שהוא למעלה מזמן
(רס"ל ל:)

[תשובה] טיפי הזרע מן המוח לכן אמרו בזוה"ק דאין מועיל תשובה להוצאת ז"ל כי תשובה בבינה רק המרירות שבלב ופגמו הוא בחכמה לכן אין תיקונו אלא בתורה
(ט"מ מד:)

בית

ענין בית הוא כשנבחר כל הבית כולו אף תינוקות בני יומן ולכך יעקב קראו בית כי אצל יעקב נמשך מטה שלימה
(אז"ל ז:)

בית דין

גם בדיני ממונות צריך שלשה כדי שיהיה אחד כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

התחלת הכרת הב' הוא בלב דשם הב' חללים למשכן הב' יצרים
(ל"מ נו:)
כ"ג יסודות באות ב"ת
(אז"ל כב:)

בין המצרים

איתא בשם הרבי ר' בער על פסוק כל רודפיה השיגוה בין המצרים פ"י כל רודפי ה' יוכל להשיגוה ביותר בין המצרים כמשל המלך כשאיננו בביתו יש ביכולת להגיע אליו בנקל יותר (פר"ט 7-קס:)
ג' שבועות אלו חל תמיד יום ראשון ואחרון ביום שחל בו א' דפסח והענין דבלייל א' דפסח ביצ"מ אז נבחרו ישראל לה' לעם... ובג' שבועות אלו נחבטל החיתון
(פר"ט 7-לד:)

השלשה שבתות שבין המצרים מפטירין דברי שמעו חזון והם מרמזים על תלת דרגין עלאין הג' ראשונות כתר חכמה ובינה
(פר"ט 7-לד, קס:)

נגד כ"ב ימים שבין המצרים הם מראש השנה עד שמיני עצרת... וידוע דטעם סוכה הוא החסיון בה' והבטחון בו ונגד תשעה באב הוא שמ"ע
(ל"ה"ט קע"א)

בינה

המלאכים אין להם בינה דהיינו הרגשה בלב שזהו רק לבני אדם שהם חסרים וצריכים לזה והש"י מבין כמו הבני אדם הוא מרגיש אבל לא בבינה שהרי אינו חסר
(ל"ה"ט רכ"א)

מ"י הוא בינה שהבינה שבלב סתום ושייך עליו שאלה משא"כ המעשים גולמים ושייך ע"ז אליה בדבר הנגלה לעין שאלה הם
(ד"ט לז:)

עת הדורמיטא שההשפעה נעלמת לגמרי אז החורב דהש"י מתפשטת מעצמה תוך לבבות בני"י ועל ידי זה נבנים בבינה יתירה
(ל"מ נא:)

תכלית בינה יתירה שניתן בה היינו שמבינים גם בעת תוקף ההעלם הגמור שנראה שהכל לאו"ה מ"מ בני"י מאמינים שהכל שלהם
(ל"מ נא:)

קשיות הבנת הלב ידוע שהוא לג' דברים עומק המושג וקוצר המשיג ואורך ההצעות (ט"מ נו:)

מערב נקרא אחר דראיית פנים זה היה ביהמ"ק ובעת תיקוף ההתגלות, אבל מכותל מערבי דהיינו בהעלם זה לא זו מעולם (ל"מ פג.)

משכן נגד קול תורה ומקדש נגד קול תפלה (פר"ט-ג קיג.)

משכן ר"ל שכינת הש"י בתוכנו ומקדש הוא לשון קדושה והבדלה והוא הרגשת הנבדל ע"י שלימות העבודה (ד"ט ג.; רס"ל טז.)

עיקר בנין הקיים לעד זהו של דוד אבל מה ששלמה בנאו הרי אחר שנהרס איננו עוד (מח"ס פס.)

איתא בסוף ספר היכלות שאע"פ שניתנה תורה מ"מ כל מעלותיה לא היו עד בית שני ואע"פ שלא שרתה בו שכינה (יש"ק סו.; מח"ס ע"א.; פט"ק ו.; נה"ט [נב]; רס"ל מז.; עט.; קד"ש כ.; מה"ש יח.)

בית שואי

לעתיד הלכה כב"ש דהוא לחומרא אבל בעוה"ז אין שייכים גדרים אלה אלא לשרידים (קה"מ ג.) מצד מדה"ד והצמצום כל הכונה בהדלקת נר חנוכה הוא לצמצם עצמינו ולהבדילנו מחכמת העמים ולמעטם ע"כ פוחת והולך (רס"ל פב.)

ביתר

גם בביתר היה להם בזה כונה לש"ש להשתמש בהגיאיות לעבודת השי"ת ואח"כ שהיה קטרוג שלקחו הגיאיות לדברי עוה"ז כאו"ה קצו ארזא (פר"ט-ה כא.)

בסר

הם קדשו באותו פרק שהיה גילוי שכינה ונתגלית קדושה גם להם אלא שהם קדושים בעצם ויכלו לסבול ולא יצאה חיותם אדרכא נתדבקו עי"ז באלקים חיים להיות שייך לו (רס"ל פו.)

זה עיקר קדושת הפסח שנשאר ממנו קדושה קבועה בבכורות (פר"ט-ג מד.)

בפסח זכו לקדושת הבכורות שהיא הקדושה מרחם שמצד הש"י (יש"ק לד.)

מכריע והיינו בחי' רחמים כי כל המשפטים והדינים השרוין על נפש ישראל הגם שנתחייב לפי מעשיו עכ"ז המה לטובתו כי זוהא אח"כ להתקרב להשי"ת ביתר שאת (פר"ט-ג נ.)

בית הכנסת

ד' אמות של הלכה קדוש בקדושת ארץ ישראל שאויר ארץ העמים נפלט מתוכו לגמרי מכל צד על ידי החרב דשתי פיות ונכנס אויר קדוש דדברי תורה שזהו אויר א"י אבל בית הכנסת ותפלה אין מועיל כלום (נה"ט [רכג])

כשבונים או מיסדים בית הכנסת או ביהמ"ד חדש באיזה מקום נעשה מקודם שם מחית עמלק באותו מקום דתיכף אחר מחית עמלק בא קדושת המקום... ולכן קבעו רז"ל פרק בני העיר במס' מגילה (נה"ט [קעו])

בית הלל

היו יודעים דאו"א דא"ח והי' שונים גם דברי ב"ש ומיד שיצא ב"ק דאו"א דא"ח תיכף אמרו ג"כ דהלכה כב"ה דזה תלוי בזה (ד"ט עה.)

בית המדרש ע"ע תורה

אמרו משכהו לכהמ"ד ולא שילך ללמוד בעצמו דיש אש חזק ביותר (ד"ס י.)

בית המקדש

בנין בהמ"ק ע"י שביית הארון לפלשתים שהוא ההיפך לגמרי והגורם לזה חטא בני עלי הוא ממש חטא דגרב ואביהוא שגרמו קדושה למשכן (רס"ל טז.)

יעקב קראו בית ר"ל מקום מוגדר ומוצנע כי הר ושרה יכול כ"א ליכנס בתוכן וכן מאברהם ויצחק יצאו עדיין פסולת (קה"מ לב.)

להיות אברהם יסוד בנין בית המקדש לכן נתחבר ג"כ ללוט שממנו תוצאות משיח בן דוד (ט"מ מה.) גלוי גמור הוא הבית המקדש וזה עיקרו בימות המשית אבל עיקר גילוי שכינתו בעוה"ז הוא בחדרי הלכות דבני"י (מה"ש יח.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

בלעם

שב למקומו היינו לעמו שאין לו שייכות לישראל אבל בלק הלך לדרכו הוא הדרך הנז' בכתוב לדודף אחר קדושת ישראל כי נ"ק דדוד היה מכשכש במעיו (רס"ל מד:)

בלעם שלא האמין מציאות קדושה בזה חשב לעשות עין שלמעלה כאלו אינו רואה ולסלק הסתכלותו ית' מזה שהיה עיקר הבריאה דלשבת יצרה (יש"ק סה:)

דינו בשכבת זרע ורותחת (יש"ק סה:)

כמו שבזרע ישראל יש שורש קדושה שאפילו יגדיל וירבה עונות לא יכול לנתק שורש קדושת ישראל ממנו כן יש באומות שורש רע שאפילו הטיבו מעשיהם כבלעם שבנה ז' מזבחות שרשם ברע א"א לינתק (יש"ק ס:)

לא ביקש להיות בהוה כמוהם כי ידע שהעוה"ז מנועים מהם (ל"מ מג:)

משה ביקש שלא תשרה שכינה באו"ה ונתנו לו, היינו לא מיד רק אחר מותו שהי' בלעם היה אח"כ בסוף ימיו (מס"ס ע:)

עדת מרגלים כנגדם בלעם והקורא בספרים חיצונים נגד מדת משה (ל"מ מט:)

רבן של כל הקוסמים והמכשפים שכולם מקבלים מבלעם (תה"ש מד:)

[אברהם] היה ג"כ מלמד דרך הש"י כעין אברהם שהי' היה נביא לה' רק כל זה היה בהתגלות לבו אבל מעמקי לבו הוא גוי (רס"ל מג:)

[דעת] היה לו דעת המחבר חכמה ובינה להיות כל דבוריו בכל כחו וכחו בפיו ג"כ לפעול כל מה שמדבר (ל"מ סה:)

[חכמה] העיקר להשגת החכמה החשק לה ובלעם היה לו תוקף החשק ושמך לחכמה חיצונית (ד"ל נג:)

[חכמה] השיג ממש דוגמת חכמת משה רק שחכמתו של משה הוא ספר התורה וחכמת בלעם נקרא ספרים חיצונים (ל"מ מט:)

[חכמה] שורש כל החכמות של כל חכמי עכו"ם בכל הדורות (ד"ל נג:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כל השתדלות יעקב להיות הקדושה ג"כ מלידה מבטן דהיינו מצד נפש הבהמית ג"כ כקדושת בכור בהמה זכה לכך (רס"ל לט:)

מעלת הבכור דבו נכלל כח כל הנולדים אחריו וזה טעם חיוב כיבוד אחיו הגדול כנודע מטעם האר"י ז"ל (תה"ש טו:)

קדושת בכור שהוא בלא פעולה ולא כמו שהיה פסיקת הוזהמא במתן תורה ע"י קבלת התורה רק מלידה ומבטן נתקדש הבכור זהו מסטרא דמיכאל חסד דרגא דאברהם (פר"ש 3-כח:)

ביכורים

אין מביאים ביכורים אלא מא"י ששם הוא הברכה שהשי"ת נותן לו ולכך צריך להזכיר ארץ בברהמ"ז (ד"ל לו:)

באכילת ביכורים מה שהכהן אוכל מתקן כל האכילות שיהיה רק מסט' דהטוב (פר"ש-ה סח:)
ט' פעמים מזכיר בפ' זו ה' אלקיך מרמז שע"י הבאת הבכורים זוכין להתברר בכל העשר מדות כי מדה עשירית שהוא מ' מלכות הלא כל אחד מישראל בכלל כנס"י מ' מלכות (פר"ש-ה סה:)

טעם בכורים שכל עיקר קדושת הארץ הוא הכרת הנותן (ל"מ לט:)

כתיב ושמחת בכל הטוב היינו שמתקן כל קלקול הנחש שלא יהיה ערוב רע... וזה הענין שלא נכתב אות סמך בפ' בכורים (פר"ש-ה סו:)

ענין הבאת בכורים הוא כידוע שכל חיי הבלו של אדם הוא טורח להרכות הון ובעת שיוצא לפועל הריחם ממעשה ידיו י"ל בלבו שכוחו ועצם ידו עשה לו החיל הזה (פר"ש-ה סז:)

ענין מצות בכורים ע"ד מצות קידוש בכורות שהוא ע"י ההכרה שהכל מהשי"ת (פר"ש-ה סה:)

בלימה

היינו דחכמה כ"ח מ"ה... ומי שמשים עצמו כמי שאינו נעשה מרכבה למדת אין (פר"ש-3 לה:)

[משה] משה שהוא בסוד הדעת הוא היפך השטות של נחל שיטים שגרים בלעם בזימה שהיא נקר' שטות (ד"ס נ:)

[משה] משה מלגאו יעקב מלבר... וכן נגדם היה אז עמלק ובלעם זה בפנימיות הדעת דרע וזה בחיצוניות להיות ראשית גוים (רס"ל סה.)

[נבואה] ג' נבואות שאמר נגד ג' כחות הלב דקנאה תאוה וכבוד שהבחין אז שהוא ההיפך מכולם ע"י ג' הכאות דאתון (רס"ל מד.)

[נבואה] כל השגתו היה מצד הקדושה שהרי דבריו נאמרו בתורה הקדושה (סה"ט מג:)

[נבואה] זכה לנבואה שהיה מוגדר בפעל בתכלית ואף דבא אאתונו היינו דעצמיותו באמת אדרבא הוא פרץ גדר עריות כי אין נקרא מוגדר במעשה אלא כשהגדרה הולכת השתלשלות הקדושה מראשית המחשבה (מס"ח נד:)

[נבואה] נבואתו נמשך ממה שהחטיא את בני ישראל בזנות... ומאותם טיפי נפשות שהוציאו לבטלה היינו שלא ברצון השי"ת נפלו ג"כ למקום שאין רצון השי"ת ונתגלו לבלעם (ד"ס נ:)

[עמלק] אותן האותיות של עמלק רק בחילוף הק' בב' כי הוא היה נדמה מוגדר במעשים באמת (מס"ח נד:)

[עמלק] בלעם ועמלק הם משרש א' מן הדעת דס"א נגד מרע"ה (י"ש ק י; סה;; סה"ט מג:)

[עמלק] בלעם ועמלק מחוברים יחד כי עמלק הוא הכתר דקליפה ובלעם הדעת (מס"ח סד:; י"ש ק סה;; רס"ל נד:; סה"ט מג:)

[עמלק] קל' בלעם מוח הדעת ועמלק שורש הרע שבלב (י"ש ק סה:)

[פרשת] בכל נביאותיו גילה דבר זה של הדביקות והיחוד הגמור דלכן בקשו לקבוע פ' בלק בק"ש (רס"ל לו:)

[פרשת] פ' בלעם אין לו שייכות לחכמת משה שהוא מדבר מאנשים שכפרו בתורה (רס"ל מד.)

[פרשת] שורש נשמת פושעי ישראל שהרכו חטאים

[חכמה] כך יש עצות איך להשיג כל מיני חכמות חיצוניות דבלעם הרשע שיתפשטו בתוכו בשפע חכמות דבלעם הרשע (ד"ס נג.)

[חכמה] מזרע לבן שנולד לו בנים רק ע"י יעקב, ולפי שנמשכו מכחו של יעקב לכך הגיע לו שפע חכמה (ד"ס נא:)

[ישראל] בלעם לא השיג אלא מעלת פושעי ישראל שאין להם חלק לעוה"ב ועכ"ז אין להם דמיון כלל לו (י"ש ק י:)

[ישראל] השגת בלעם היה להשיג תוקף מעלת ישראל מה שאין מושג להשגת אדם כלל וזה נקבע בדברי תורה (מס"ח עא.)

[ישראל] כל פרשתו היא על ענין מעלה זו של ישראל שאפילו יגדילו חטאים זו על זו אין אהבת הש"י ניתקת מהם כמלוא נימא (זה"ט קלא:)

[מזבח] הקריב כדי להטיל שנאה בין ישראל לאביהם שבשמים ע"יז והיה רק להרע (מס"ח יז:)

[מזבח] כח בלעם מחציפות דוגמת משה בישראל לכך הכח שהשיג יתוקן בישראל באחרית הימים ובעקבי משיח אז חוצפא יסגא יתגדל ויהיה במעלה (זה"ט מו:)

[מיתתו] אף שהוא זכה למה שביקש תמות כו' דמצד מיתת נפשו ואבידתו מעוה"ב נכלל בכלל אותן מישראל מ"מ מצד חזרתו ע"י דורשי רשומות לא נכלל עמהם כלל (רס"ל מג.-מד.; פר"ט ד ד:)

[מיתתו] הריגת בלעם ע"י פינחס שהוא הקנאי על קלקול הברית שדבר זה הוא ההבדל שבין ישראל לעכו"ם (ד"ס נז:)

[משה] זכ"י גדולה הוא לבלעם במה שנמנה במשנה דאין לו חלק לעוה"ב (רס"ל מג.)

[משה] בב' דברים בלעם גדול ממה (ל"מ נה.)

[משה] דוגמת משה בקדושה... זה לעומת זה להמשיך ולפשט יותר כח הרע שבתולדה (סה"ט מג:)

[משה] היה דוגמת משה שהיה עצם ומקור לכל חכמת התורה כך הוא היה עצם ומקור לכל חכמת מצרים (אז"ל י:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

במדבר, פרשת

בפרשת במדבר נתבררו כל פרטי נפשות שיש להם מספר וכולם נכללים בשורש הקדושה (פר"ז-ד 7).

בין

מילוי ב"ן הוא בנוקבא... ומילוי זה נקרא כפילא שהנעלם והמילוי הוא ממש כמו גוף האותיות (ל"מ קנ).

בן עזאי

הראש דכלים הסמוך לאור מקיף הוא בן עזאי... והאמצעי בן זומא... וסופן אחר (ל"מ קג).

בן סזיבא

בן כוזיבא דהיה לו ס' אלף נטולי טחול לפי שהיה סבור שהוא משיח ויהיה מחיית זרעו של עמלק לגמרי על ידו וידע דעמלק נגד הטחול (מס"ם נא); היה סבור בן כוזיבא וכן רע"ק שהוא משיח ב"ד ובאמת היה משיח בן יוסף ונהרג (פר"ז-ה כד); חשב שהוא משיח שכבר תיקן חטא אדה"ר (יש"ק יב).

רע"ק טעה על בן כוזיבא שהוא משיח כי מצד שהוא היה יסוד תורה שבע"פ חשב שכבר הגיע קץ לתורה שבע"פ ועת ביאת המשיח (אז"ל ט).

בן סירא

הם החטיאו לירמיה בהוצאת ז"ל אלא שהש"י חשב מחשבות לבלתי יהיה לבטלה ונולד מזה בן סירא ולכן בן סירא היה כלול טוב ורע (ל"ה"ז [קנה]).

בן עזאי

הציץ ומת דקידש ולא נסיב ולא עשה גופה של מעשה (ל"מ קט).

הראש דכלים הסמוך לאור מקיף הוא בן עזאי... והאמצעי בן זומא... וסופן אחר (ל"מ קג).

חשקה בתורה שזה נגד בכל נפשך ואהבת התורה רק שלא היה נאה מקיים (ל"ה"ז [רא]).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עד שכפי משפט חכמי המשנה אין להם חלק לעולם הבא מאותיות התורה דפ' בלעם (יש"ק י; מח"ס פה);

[שטיס] חז"ל דרשו איעצך אעצה דזנות ולכאורה הרי סיום הכתוב אינו כן אבל באמת אשר יעשה ד' ע"י דוד ומשיח הבאין מזרע רות שהיה ע"י התחברות עם בנות מואב (מס"ס כ).

[שטיס] חשב דיוקלט קדושה ע"י זה גם בזרע שיולידו בנות הגוים מהם (מס"ס עט);

[שלמה] בקשו למנות שלמה עמהם במקום בלעם (ל"מ מ; פר"ז-ד פג).

בלק

בקשו לקבוע פ' בלק בק"ש היינו לכוונה זו שאף פושעי ישראל בכלל אחדות האומה... וזה כל ענין ק"ש בשכבך ובקומך (רס"ל מד);

כל ענין פ' בלק לברר ענין זה מעלת ישראל על אומות עכו"ם (רס"ל מד);

נפשות הכופרים והמשומדים הם מאותיות שבפ' בלק (רס"ל מד);

נקרא הפ' ע"ש בלק לא ע"ש בלעם כי בלק הוא היה המתעורר להתדמות לישראל (רס"ל מד);

בלעם שב למקומו היינו לעמו שאין לו שייכות לישראל אבל בלק הלך לדרכו הוא הדרך הנז' בכתוב לרדוף אחר קדושת ישראל כי נ"ק דדוד היה מכשכש במעיו (רס"ל מד);

ראיית בלק היה שבו היה אז גנוז עדיין ניצוץ דוד שיצא מחלציו מרות והרגיש שיש לו שייכות לא"י (רס"ל מג);

בלשצר

עיקר סעודתו היה רק בשביל שמחתו ולא בשביל ההתחברות וע"כ הוא לבד שתה (מח"ס פ).

במדבר, ספר

ב' המספרים דבספר הזה המה להשריש בנפשות ישראל מקור הברכה של קדושת בחינת תושב"כ ותושבע"פ (פר"ז-ד ה).

כנגד שמחה ששון ויקר, ומצות היום (רס"ל מז:)
 כנגד ג' כתרים (מח"ס כד:)
 הם ב' קצוות וקו אמצעי... כנגד אבות (פע"ק י:)
 ע"י תיקון חטא אדה"ר לשעתו בשמיעת קול השופר
 ממשיך שפע בני חיי מזוני (מח"ס עמ; פר"ף-ה פו:)
 צורך האדם בעולם הם ג' דברים, חיים וקיום החיים
 דהיינו מזוני והמשכה לדורות דהיינו בני (רס"ל מא:)
 בשלשתן כ' ברכה (פר"ף-א קיד:)

בני עלי

בנין בהמ"ק ע"י שביית הארון לפלשתים שהוא
 ההיפך לגמרי והגורם לזה חטא בני עלי הוא ממש
 חטא דנדב ואביהוא שגרמו קדושה למשכן
 (רס"ל עז:)
 מתוך ששהו את קיניהם דע"ז מידי הרהור לא יצאו
 (פע"ק יד:)

בני קטורה

כמו שמצד אהבה הקדושה של אברהם הוכרח
 להיות לעומת זה אהבה רעה דישמעאל כן מצד
 מדרגתו בנסים הוכרח להיות מצדו לעומת זה כשפי
 בני קדם (קה"מ כז; פר"ף-א לז:)

בנים

אנחנו עמו ית' מצד מתן תורה וקבלת מלכותו אבל
 תואר בן זה יהיה לעתיד שיהיה נייחא (אז"ל ה:)
 בן האוכל אצל אביו אע"פ שהוא ג"כ חסד מ"מ חסד
 זה הוא מצד חוק ומשפט שסיד הש"י בעולמו ואין
 מתבייש כלל (רס"ל ז:)

כשאשה מזרעת תחלה שהתשוקה ממנה להשלמת
 חסרונה אז וילדה זכר שהוא ההשלמה כי
 ההשתוקקות להשלמת החסרון מוליד שלימות
 המעלה (ד"ף יז:)

כשהשי"ת רצה לחדש מדרגת בן שיהיה ממשלה
 לתחתונים כביכול בפמליא של מעלה נתפשט
 מדרגת הכשפים במצרים (אז"ל ו:)
 אין הכונה על זכרון השם לבד דמה נ"מ לאדם אם
 יזכרו שמו בעוה"ז וגם ע"י הבנים אין השם נשאר

לכ"א בן עזאי כל חכמי ישראל כקליפת השום חרץ
 מן הקרח דרך רע"ק דבק באמת בד' שנכנסו לפרדס
 והשאר בדמיון וב"ע הוא מדריגה עליונה דדמיון
 (ד"ף לד:)

בסת לוט

אין לך גרוע מבנות לוט ומ"מ אחר שיצא השורש
 הטוב שהיה בה ונקלט בישראל מצד הקדושה נקרא
 קדימה למצוה (תה"ש טו:)

בנות לוט ולוט הם שורש כח היצר הרע ומשם נצמח
 שורש בן דוד, והיינו שזהו תכלית השלימות שיהיה
 אז שיתהפך שורש הרע לטוב (לה"ף נקל"ן)

בשביל חשקם שהיה לשם שמים זכו לכך באמת
 להיות אותו זרע מהם אחר זיכוך הרבה דורות
 (תה"ש עג:)

שורש דוד שנמצא בסודם בחשק שהיה בבנות לוט
 להעמיד תולדות לקיום העולם שחשבו שנחרב כל
 העולם כולו ודאגו על השחתת העולם... וזהו
 השורש דוד שהקים עולה של תשובה לתקן העולם
 שלא יחרב (קד"ש טו:)

בסת מדין

זמרי ודור המדבר סמכו שידעו דכבר גדלו מ' שנה
 על התורה ונקיים מתאות לגמרי וא"א שיתאוו לזנות
 לדבר שאינו רצון ד' (תה"ש כ:)

ידוע מהאריז"ל דכזבי היה ניצוץ דינה וכן מסתמא
 בשאר בנות מדין נתחלקו ענפי ניצוץ זה (תה"ש כ:)

בני חיי מחזי

ג' דברים אלו אטיפה מה תהא עליה חכם כו'
 (ד"ף סג:)

הג' רגלים הם הממשיכים בני חיי מזוני לזרע יעקב
 (מח"ס נו:)

כל מה שנוגע לתורה ומצות ודאי תליא בזכותא
 ומשפיעין לו ג"כ שפע בני חיי ומזוני הצריך לסיוע
 לעבודת הש"י ומה דתלוי במזלא הוא גם שאינו
 לסיוע לעבודת ד' (ל"מ פה:)

כנגד מלכיות שופרות וזכרונות (רס"ל ז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
 מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כל מי שיש בו קדושה והגדרת ערוה יותר זוכה לריבוי בנים יותר (רס"ל ז).

כפי התחדשות התורה שבע"פ שכלב חכמי ישראל בכל דור ודור כך התחדשות הנפשות בכל דור ודור (מח"ס פ).

נאמר קרא דבנים אתם לד' גבי אזהרת גדידה על מת כי זה שייך באומות שאין להם אלא העוה"ז אבל ישראל המיתה טוב מאוד להתעכל הוזהמא (סה"ש פ:).

עיקר מכוון השלום בית והבנין עדי עד הוא בנים (מח"ס נד:).

תואר אב ואם הוא רק לכחם המתפשט בבן (ד"ל ית). [גבורה] בכח הגבורה שבשמואל נקרא גבורת אנשים... ונמשך מן הבינה אותיות בני שהוא מן הלב מבין דרשר כח הבנים הוא ממעמקי לב האבות (פע"ק ח:).

[גבורה] ע"י יראה יש בו כח גברא להזריע זרע דתלוי בגבורה (לה"ל [קמנ]; סה"ש מ:).

[עכו"ם] או"ה מונין לחמה לבד מקבלין שפע עשירות לבד משא"כ בנים דחשק זה של השארת בנים אינו בשורש או"ה (ל"מ פו:).

[עכו"ם] קדמוני המתפלספים מבני העתיקו מאמר חכם או"ה רוב הבנים רקב הממון כאלו הוא דבר חכמה באמת ובאמת זהו משיחתן של עכו"ם משא"כ בני"ה הם משתוקקים לרוב בנים (פע"ק ד:; רס"ל ז).

[תפלה] כשמתפלל על בנים צריך להתפלל לבנים כשרים ות"ח ושיהיה כבוד שמים מתגדל ומתקדש ומתרכה על ידיהם (פע"ק טז:; רס"ל לא).

[תפלה] לא קבעו בקשת בנים בתפלה כי התפלה רק לצרכי שעה ובני הוא חיי עולם דבר זה אי אפשר להשיג בתפלה לבד רק בכח התורה (מח"ס נט).

[תפלה] יש לאדם להתפלל להוליד בנים זכרים שהרי מברכין שלא עשני אשה (ד"ס ה).

בנימין

בנימין נלווה עם יהודה תמיד כי גם מדרגת בנימין הצדיק הוא מלוי מקום דרגא דצדיק (מח"ס ח:).

לדורות עולם... אבל ידוע כי שם האדם הוא שורש החיות שלו וזה נשאר ע"י התולדות

(פע"ק כג:)

אם הבן רשע ע"כ היה איזה פסולת בהאב הנעלם וכן יוכל להתבונן האדם מכל קניניו (לה"ל [פן]; מח"ס פט).

בבנים מתגלה מעמקי לב האבות (ל"מ נ; מח"ס יא:; ל:; סה"ש כח).

מעשי אבות סימן לבנים כי שורש נפש הבן מטיפי מוח של האב (רס"ל ה:; יס"ק מ).

נפשות הבנים כלולים באבות אלא שהם בהעלם עצום וע"י השגת האור דשבועות שהוא התגלות אותו האור הגנוז בהעלם מנפשות דורותיו שהם אורות התורה שבע"פ (מח"ס ס:).

נקראים תעלומות לב כי גלוי שוה"נ דאב הוא דרך הלב (ד"ל נד:).

האבות הם המזלזל של הבנים ומאחר שנפש הבן יש לו קיום לעולם אף השורש של האב שהוא שורשו קיים עמו (מח"ס סא:).

האדם חושב תכליתו להוליד בנים לפרות ולרבות ואחר שהוליד בן מה תכלית יש מבין יותר ממנו... והתכלית שיווליד בן זרע אלקים המכיר ומפרסם כבוד שמים (מח"ס מז:).

הבנים דומים לאם וזהו בזכרים אבל הנקבות דומות לאב (לה"ל [סג]).

ההשפעה מצד חבור הלבנה לחמה הוא בנים (ל"מ פו:).

[מזכה אבא] ברא מזכה אבא לפי ששורש זכותו היה תקוע גם בכח אביו אלא שלא יצא אצלו לפרוע (מח"ס עט).

[מזכה אבא] ברא מזכה אבא שיכול לזכות גם לאחר מיתה מה שלא תיקן בחייו ע"י בניו אחריו (סה"ש נה).

[מזכה אבא] יש בהולדת בנים הנאה לאב מצד האמת דברא מזכה אבא ונטפל לאות ה' שבעוון (סה"ש נד).

כל אב ובן הם מעין דוגמא קצת לב' קצוות (יש"ק לת).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הצדיק גמור משיג שמחה ע"י עניני עוה"ז כשלוקחם לש"ש... ובע"ת אין יכולים להשיג עוד כ"כ שמחה ע"י עוה"ז שכבר נתגשמו אצלם אבל הם מצד הזה אחר התשובה והכפרה משיגים לאור יותר גבוה מעין עוה"ב (רס"ל עו.)

לבו נשבר ושפל מפני עוונותיו ועי"ז מתקרב אליו השי"ת ביותר דקרוך ד' לנשברי לב (תה"ש נג.)

מעלת בעלי תשובה על צדיקים גמורים דעי"ז מתרחב גבולו יותר

(מח"ס כנ; יט"ק לד; תה"ש ה.)

משל בן מלך שגלה מעל שלחן אביו אין דמיון להרגשת עינוגו שם (רס"ל ג.)

צדיק גמור הוא היסוד עולם דע"כ נברא אדם ביום ו' ואחר שחטא ושב ניתן לו יום השבת שהוא מעין עוה"ב דאז הוא קיבול התשובה (תה"ש עג.)

הצדיקים גמורים אין יכולים לעמוד בו מפני שהוא רע אצלם ומעלת הבע"ת גדולה שנהפך המר למתוק (ל"מ קכ.)

זוכה להשיג עומק שורש נפשו... מדרגת היחידה (מח"ס למ.)

צדיקים חלוקים למדרגות וכל צדיק נכוה מחופתו של חבריו משא"כ בעל תשובה הבא לתקן זוכה להשגת אור העיגולים (מח"ס נח.)

בעלי חיים ע"ע בהמה

בעשי"ט

אמר על עצמו שאם היה יודע בטח בעצמו שהוא מזרע אברהם יצחק ויעקב היה הולך עם הכובע שלו מן הצד (פר"ף-ה קכ.)

אמר על עצמו שיעבוד את הש"י גם אם לא יהיה לו חלק לעוה"ב (פר"ף-ה ק.)

הבעש"ט ראה ע"י עליות נשמה שרע"ק הוא שומר הפתח בהיכל משיח והיינו דרע"ק הוא שורש תושבע"פ (פר"ף-ה כא.)

הראה לר' ר' בער ענין בקבלה... וא"ל אם כי הפשט הוא אמת אכן אין שום חיות בהדברים (פר"ף-ה קה.) שמענו מרבינו הק' מאיזביצא שמזמן התגלות עסק

הסייעתא דשמיא דאלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו הוא דרגא דבנימין הנטפל תמיד ליהודה כי אין כחו כ"כ בהגדרת עצמו כיוסף (מח"ס ט.)

רחל היא קראתו בן אוני... אבל היא גרמה לנפשה... ותקנא רחל באחותה וזה הביא עליה חרון אף דיעקב כי הקנאה והכעס שרש אחד להם (פע"ק ד.)

בנין אב

בנין אב שהלמוד למקומות אחרים שאין מפרשים כאן הלמוד קרוי אב שמוליד כמותם בהעלם אבל אם למקרא ולמסורת שהלמוד למקומו שניכר ונגלה בפועל (ד"ף יח.)

בעז

בעז עסק בתורה בהשגת התורה שבע"פ ואז נזדמנה לו רות הנקראת אמו של מלכות

(תה"ש יח; ד"ס יד.)

היה עוד בועז יותר כי יוסף הוא השורש וההתחלה למשיח בן יוסף שעדיין לא יגיע לתכלית השלימות דלאהפכא רק לאכפייא וניצוחו לאומות בדרך מלחמה ובוועז הוא השורש למשיח בן דוד

(קד"ש טו.)

תיקן שאילת שלום בשם שהוא אהב צוותא מאד ופחד שמא הוא אהבת צוותא בזולת הש"י ולכך היה פתיחת צוותא שלו בשם לומר שרוצה רק צוותא לכבוד שמים (לה"ף קל"ו)

בעל

דרש תו"כ פ"ה אולי לפי שחידש עבודת הבעל בישראל שעיקר עבודתו כפי הנראה קצת היה כפה (תה"ש נו.)

בעל צפון

היה צורת כלב רע, כשהגיע לבעל צפון שם היה עיקר הבחור על הים (ד"ף לא.)

בעל תשובה

גם בע"ת נקרא צדיק גמור לפי שהתשובה עוקרת החטא למפרע (רס"ל סו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ברד

ברד שהיא האחרונה בו' אלו כ' בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ (פר"ט-3 כג)

זכו אז ישראל במכת הברד שכנגד קדושת אברהם לקדושה זו דאש מתלקחת בלב ישראל (פר"ט-3 כג)

ברזל

ברזל ר"ת של ד' האמהות (מס"מ כו.)

ממנו הוא המחיצת ברזל שבין ישראל לאביהם שבשמים והוא כחו של עשו דברזל הוא הקשה והחזק שבדוממים והוא מצד הרע שעומד בקושי ולא ישוב מפני כל (מס"מ כו.)

בריאה ע"ע עולם

בכל יצורי העולם יש ב' כוחות אלו שהם כח המרכיב וכח הנרכב כי לולי זה לא היה אלא מורכב אחד הנרכב מאחד הפשוט (אז"ל יט.)

בכלל יקראו כל ענין השי"ת אצל הנבראים רק בלשון השגחה שהוא הבטה והסתכלות במעשיו וכאלו הם נפרדים ח"ו ממנו אמנם אמונה האמיתית הוא כי השי"ת כח עצמו כביכול הוא טמון וגנוז בכל פרט מהבריאה (ש"מ מו.)

הבריאה היה שיהיה מושג אור השי"ת אל נפש הנבראת והיינו שניתן היכולת להיות השגת השי"ת מצומצמת כפי כח השגה של הנפש

(ל"מ מ; קה"מ לו; ש"מ כ:)

כפי המחשבה שיהיה הכל ע"ד הטוב הנה זה נקרא במדה"ד דתכלית הבריאה להטיב (רס"ל מה.)

מזמור של יום השבת אחר גמר ר' ימי הבנין משבח ואומר טוב להודות לה' שזהו תכלית הנעשה והנברא בכל מע"ב (רס"ל פג.)

מלאה הארץ קנייך, אומרים בשם הרבי ר' בונם זצ"ל שכל העולם כולו מלא רק לקנות אותך היינו שבכל הבריאה יש ד"ת ללמוד ממנו (פר"ט-ה מה.)

עיקר בריאת העולם להתגלות כח מלכותו וההמלכה היינו ששיג האדם שכל שכלו מהש"י (רס"ל מו.)

תכלית בריאת העולם למענהו לקילוסו (רס"ל נ.)

הבעש"ט הק' בעולם זהו התנוצצות בחי' משיח רק בכל דור ודור יש בקליפה זלעז"ז מבחי' גומ"ג ועי"ז נתרבה המינות בעולם (פר"ט-ה פט.)

תכונת כל האו"ה שאפילו חסיד שבחסידים מהם וגם אם יהיה שומר הברית כל ימיו עכ"ז ע"י איזה הרהור מעט שיעלה על דעתו יתקלקל הכל כידוע ממעשה של הבעש"ט עם הכומר (פר"ט-7 קה.)

בצלאל

יודע היה בצלאל לצרף (ל"מ נו.)

משה נתקשה במנורה איך אפשר זאת לאמור שתאירו לי להאיר לה', משא"כ בצלאל שבא ממרים והבאר מזכות מרים ובאר מרמז על תושבע"פ (פר"ט-7 מד.)

בר מצוה

הדרשה שלו (מ"ט כט.)

הנפש זוכין משעת יצירה והרוח זוכין כשנעשה בן י"ג שנה (פר"ט-7 ג.)

בראשית

בריאת העולם היא בב' משום ברייתו של עולם הוא בריש"א חשוכא אבל התורה מתחיל בא' שהוא להיפך תחלה אנכי ואח"כ לא יהיה לך (מס"מ יט.)

בתיבת בראשית נכלל כל מעשה בראשית (פר"ט-א א.)

[190] יש בספר בראשית ג"כ י"ב פרשיות כנגד י"ב חדשים ושבתים (פר"ט-א קט.)

[190] פ' לך מתחיל מהנפש אשר עשו בחרן שהוא התחלת ב"א תורה והם י' פרשיות עד סוף הס' שהם בנין עולם התיקון (פר"ט-א נג.)

[פרשת] ג' סדרים בראשית נח ולך שעד לידת יצחק הוא חכמה המשפעת לבניה (ל"מ נד.)

[פרשת] כל ג' מצות שבספר בראשית רומזים על הגדרה בתאות ומדת דרך ארץ (אז"ל ד.)

[פרשת] תיקנו שיתחילו פ' בראשית בשבת אחרונה מתשרי שקדושת הפרשה שיזכו לאור רוחו של משיח (פר"ט-א ג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[עולס] עולם הכסא דבריאה שם התחלת עלמא דפירודא שיש בו חילוקים משא"כ באצילות כולי חד היינו בחלקי חיה יחידה (תה"ט ז).

[עולס] לגבי השי"ת בריאה קודם ליצירה ובריאה חושך אצלינו דיש אור גדול כ"כ החשך לעין קלי הראות (ד"ט יא).

[תיקון] אין שום ברי' שיהיה רע גמור רק הכל מעורב טוב ורע וכן לעתיד יתוקן הכל ולא יחסר שום בריה מן העולם (ש"מ מג).

ברית

הוא קשר ויחוד אומה זו להשי"ת (ד"ט לו):

הקשת סימן תיקון הברית (תה"ט מה):

כל פגמי הברית נתפרש בתורה אזהרתה חוץ ממוז"ל ובוכל נכרי (י"ט ק סה).

לפי שבאבר הברית הוא אות יהדות לכך צריך שיהיה טהור אפילו בלא דעת ומחשבה והשתדלות כלל כגון לאונסו ובשינה (ל"מ קיב).

מי שנקי בקדושת הברית לגמרי הוא יכול לבוא בזרע (פע"ק טו):

מקדושת הברית שהיא עיקר ההבדלה שבגוף בין ישראל לעמים מזה נמשך להם נחלת הארץ דצדיקים ירשו ארץ (י"ט ק כה).

ע"כ אמר עמלק טול מה שבחרת כי אות ברית קודש שבבשרם הוא המעיד שגם תשמיש אבר זה אצל זרע ישראל הוא רק לשם שמים (תה"ט מג):

עיקר איסור התחתנות הוא מצד קדושת הברית וכמפורש בתורה גבי דינה דאז עדיין לא נאסרו בחיתון באומות (פע"ק יט).

שורש הרע בבריאה הוא בריאת הערלה החופפת על הברית קודש (י"ט ק ס; סא).

[חיים] אילו היה נמצא אדם שומר הברית כל ימיו בתכלית שלא נתכון מעולם באותו אבר להנאתו היה חי לעולם (דה"ט קנן; תה"ט לג).

[חיים] ברית הוא בגימט' ט' פעמים חיים כי הוא נגד קדושת היסוד, וכן תורה בגימט' כן כי היא נובלת חכמה (מח"ט סג).

תכלית בריאת עולם הוא התעוררות מדת מלכותו (פר"ט ג-ה; רס"ל נו):

תכלית הבריאה להיות השגת השי"ת מתצמצמת בצורת האדם שברא (ד"ט מד).

ב' דבראשית רבתי כי בריאת העולם בב' להיות נראה כאלו יש ב' בורא ונברא רק בנ"י יקבלו התורה המתחלת בא' דאנכי להכיר שגם עתה ה' אחד (ל"מ נו; מח"ט ית).

דברים שנבראו ביה"ש היינו ענינים שאינם בריאה מיוחדת אלא גמר של כלל הבריאה (רס"ל עח):

חילוק הסדר החשבון בעשרה מאמרות שבין הזוה"ק ותלמוד בבלי שלנו (פר"ט ג-ה):

כמו שבנפש כשהוא מלובשת מגוף נמצא אלו הג' כחות של מחשבה דבור ומעשה הם באמת כמו לבושים כן כביכול השי"ת בבריאה שרצה וחשב לעשות שהוא כמו הולדה (ש"מ לא).

[אדם] האדם הוא חיות כל התחתונים וכמו שאמרו ז"ל על פסוק ויקרא להם שמות דמלאכי שרת לא ידעו זה והיינו דשמו הוא חיותו וחיות כולם נמשך ממנו לכך הוא ידע מפני שידע את עצמו (ש"מ מצ):

[אדם] יש ביד האדם תפיסה והרגשה בכל הברואים כולם ויכול לעמוד על בורין וענינים מפני שהם כולם כלולים בו ולכן לא על חנם קראו הקדמונים עולם קטן (ש"מ כ):

[אדם] כאשר האדם מכיר ויודע כבוד השי"ת וגדלו הרי כל כחות העולמים מכירים כולם כבוד שמים (ש"מ כ):

[אדם] כמו שהאלו"ק הוא נפש העולם כולו ואלו יצור בטול כח ממנו לא היה אפשר לאותו כח להיות נברא וכן נפשות הישראלים נקראו בנים לד' ולכן אמרו אלמלא קבלו התורה היה מחזור העולם לתוהו ובוהו (ש"מ כ):

[אדם] מה שפעל השי"ת בימי בראשית הן דוגמא לפעולת האדם כל ימי עולם כי כל מה שברא הקב"ה צריך תיקון כמשורז"ל בענין המילה (קד"ט א).

[עולס] בעולם הבריאה התחלת עלמין דפירודין שהם העלם הנוכח, משא"כ ביצירה שהוא נגד ו' דשם סוד אתה (מח"ט מג).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כריתת הברית לזרע להראות שהגם ששקועים בעבדות משם דייקא יצאו ברכוש גדול (יש"ק סג:)

ברכה

ברכה גורמת אחריה המשכת הקדושה (יש"ק לד:) הברכה הוא ההתגרות והרגות יצ"ט על יצה"ר והוא נצוח לשעה, ועניית אמן היינו קיום הדבר (ל"מ קיג:)

הברכה הוא הכרת האדם שהכל משל הש"י וכאשר האדם מכיר זה אז והארץ נתן (ל"מ מה; ממ"ס נו:) הברכה היא התפלה כמ"ש מדד ואח"כ בירך ה"ז תפלת שוא (ד"ס ז.)

הברכה לפני כל מעשה ליחד כל מעשיו לה', וכמו שאמרו השיעור בה קטן שידוע למי מברכין שהברכה עיקרה הידיעה למי מברכין שעל כך נוסדה (ל"מ ס"ג [ב])

הברכה שלפניה שתיקנו חכמים ואינו בתושב"כ כי הכתב הוא המפורש וגלוי לכל ודבר זה אינו נגלה עדיין לכל בעוה"ז כ"ז שלא נמחה עמלק אין השם שלם (ד"ל לו:)

המשילו הברכה לירידה למלחמה... מלחמת היצר הוא ע"י הברכה לר' על כל ענייני עוה"ז דמכיר שהכל מהש"י (ל"מ קיג:)

לאחר ברכה שקיבל עכ"פ עומ"ש מצד היראה והחכמה הפשוטה אז הארץ נתן לבנ"א להנות שהרי עכ"פ יש לו ממשלה על כחות גופו (ד"ל נו:)

לשון בריכה כמו מעין כי ברכה הוא דבר שאין לו הפסק (ד"ל נז:)

ענין ברכה הוא התפשטות השפע, והקדושה הוא היפך מזה דעיקר הוראתו על ההבדלה וההפרשה (רס"ל עז:)

[נוכח] הכרת הנוכח א"א להיות בתמידות דע"כ כל הברכות מתחילין בלשון נוכח ומסיימין בלשון נסתר, אבל הנוכח דזיו אפשר וזהו דרגא דעבודה דכהנים בביהמ"ק (תס"ט יא:)

[נוכח] הכרת הנוכח הוא בדרך כלל מה שהוא מורשה מאבות אבל בדרך פרט שיכיר בכל ענין כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

[לשון ומעור] ברית המעור יחודא תתאה היינו כח ההוצאה לפועל במעשה שהוא יחוד זכר ונוקבא, כך ברית הלשון הוא יחודא עלאה דאו"א מוח ולב וגילוי החיות היא בדבור (ל"מ סד:)

[לשון ומעור] היתר עריות ואשת איש דמיכל, כי כאמת ברית הלשון וברית המעור אע"פ שהם ב' הפכים הם תלויים זה בזה (ד"ל לא:)

[לשון ומעור] ברית הלשון וברית המעור מכוונים זה נגד זה בשניהם כח הנבראים להוציא נבראים אחרים (ל"מ נד:)

[לשון ומעור] ב' מיני יחוס שמירת הברית והוא היחוס בפועל אבל מ"מ יוכל להיות שורש פורה ראש... אבל שמירת הלשון זה לאות על יחוס בעצם ושרש (ל"ל יד:)

[לשון ומעור] ברית הלשון נגד ברית המעור ותלוי זה בזה... כי יסוד ומלכות מחוברים יחד (פע"ק כ:)

[לשון ומעור] יוסף הוא ברית המעור ודוד ברית הלשון וכמו שיוסף ניתן במצרים כדי לצרפו כך דוד ניתן בדור המלא לשון הרע (ל"ל טו:)

[לשון ומעור] יש בארץ רא"י וקנין, פ"י ראייה השגה מצד החכמה וזה נקרא ברית הלשון שהוא זיווג או"א, וזה נקרא ראייה לזיווג זו"נ שהוא בפועל ובקנין (ד"ל נב:)

[לשון ומעור] סעודה דליתן ושור הבר שהם שחיטת היצה"ר דלעתיד והם שני יצרים ברית המעור לצדיק גמור וזהו הליתן ב"ז בתמוז, וברית הלשון בתשעה באב (ד"ל פ:)

[לשון ומעור] קול ודבור הוא כמו ב' מיני הולדות דברית המעור דכר ונוקבא (ל"מ סו:)

[לשון ומעור] הכרובים ואת להט החרב המתהפכת הם שני מיני מסכים שנעשו ע"י שני הפגמים של ברית המעור וברית הלשון (פר"ט-צ ג:)

[לשון ומעור] ישמעאל ועשו נגד שני פגמים הנ"ל (פר"ט-צ ג-לא:)

ברית בין הבתרים

יוסף שהוא שורש קדושת היסוד נמכר לעבד התחלת גזירת ועבדות שנגזר בברית בין הבתרים, שזהו כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

בשר

האש היא יראה מאיר בחושך והוא תקון כל המאכלים רק רוב הפירות נאכלים חיים (קס"מ טז).

בשלח

שבת פ' בא הוא כעין ימים ראשונים דפסח בשלח ימים אחרונים דפסח יתרו שבועות (פר"ט-כ טו).

בשן

ברח"ו דבש"ן נוט' שמעון בן נתנאל והיינו ע"פ שא' ר' שמעון בן נתנאל ירא חטא (פר"ט-כ פא).

בשר

עם הארץ אסור בבשר מצד הנפשות המגולגלות והיינו כי ענין הגלגול בבע"ח שיש נפש שנשתקעה כ"כ במעשה בהמה בחייה עד שמלובשת בנפש הבהמית שלה אחר המות בהלבשה גמורה (ל"ה טז [רמ])

בזמן הזה ע"ה אסור לאכול בשר כי אין לנו אכילת בשר שמברכין עליו אקב"ו, רק ת"ח דא"צ לקדש גופן שהן עצמן קודש (פר"ט-כ טז קיט).

הכרת יושבי הארץ רק מצד ההגדרה בהתפשטות התאוה ולכך ע"ה אסור לאכול בשר משא"כ מצד התורה נאמר בכל אות נפשך תאכל בשר (ד"ל ל"ה).

להעלות כל מאכלים מצומח הוא רק ע"י האמונה לבד בהש"י וע"י הברכה... אבל אכילת בשר מותר רק לת"ח ולכן נקבעה מס' חולין בסדר קדשים (פר"ט-כ טז קיט).

ע"ה אסור לאכול בשר כמו במדבר נאסרו בבשר תאוה שאין מכיר הנותן עד שלא נכנסו לארץ (ד"ל לו).

בושה סרוחה רימה גם ג' ראשי מדות רעות קנאה תאוה וכבוד (ל"מ עג).

הא ודאי ופשוט דריבוי בשר הנעשה רימה ותלעה אינו אלא לגנאי (תפ"ט טז).

השם בשר רומז על כחות הגופניים היותר פחותים (יש"ק ל"ב).

רמז זה במלת בשר אינו אלא לאחר חטא אדה"ר כי

הנוכח מהש"י כענין שהיה בימות הנביאים זה נסתלק (קס"ל ז).

[נוכח] כל ברכה היא הכרת שם שמים נוכח עיניו לדעת מי צוה כן מי גזר כן וסופם בנסתר והיא היראה שבלב (ד"ל כד).

ברכת

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך, רבינו מאיזביצא אמר פירוש והשיגוך שלא תשתנה שלפעמים יוכל האדם להשתנות ע"י ישועה גדולה (פר"ט-כ עג).

[מסכת] לכך מסיים מס' ברכות בפסוק עת לעשות וגו' כי יסוד כל הברכות ק"ש ותפלה להגיע למדרגת שותי גו' הכרת ש"ש הברורה (ד"ל ז).

ברכת המזון

אברהם נגד אות ברית, ויצחק נגד אות תורה ויעקב נגד אות הארץ (ד"ל ז).

אין מביאים ביכורים אלא מא"י ששם הוא הברכה שהשי"ת נותן לו ולכך צריך להזכיר ארץ בברהמ"ז (ד"ל ז).

טעם ברהמ"ז שאחר האכילה דאף דאחר ברכה הארץ נתן לבנ"א לא שאדם יחשוב בדעתו ח"ו כן רק הוא לעולם צריך להכיר דהכל מהש"י (קס"ל ז).

לכן ברכת הזון שתיקן משה כולה מדברת בלשון נסתר ולא בנוכח להש"י לפי שהדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוה ואין מכיר הנוכח ואין זה פגם למשה ח"ו דהוא מדרגה יותר גדולה (ל"ה טז [רמז]).

ברכת כהנים

ג' ברכות של ב"כ י"ל שהם נגד ג' מתנות טובות שנבראו בעולם חכמה גבורה ועושר (פר"ט-כ ז).

הרמב"ן מפרש שברכת כהנים הוא כמו ברכת שבת ומש"ה הביא על יברכך וישמרך כמו זכור ושמור (פר"ט-כ ז).

יש ס' אותיות בברכת כהנים והם כנגד ס' רבוא נפשות ישראל (פר"ט-כ ז).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ע"י קליטת השורש הטוב של מצרים ע"י בתיא בת
פרעה שוב כל הנשאר מהאומה הלך לאבדון
(מס"ס יא:)

גאולה

אצל הש"י באמת נקרא כבוד ולא גאון וגיאות
(רס"ל ט:)

גיאות של מצוה תועלת לעבודת הש"י (מס"ס לה:)

הגיאות הוא בג' דברים חכמה וגבורה ועושר
(מס"ס ז:)

הענוה הוא הגדלות דאדם כאשר נפשו דבוקה
במקורה והגיאות הוא מצד הגוף המרוחק מהש"ת
(מס"ס טז:)

כל חליי הגוף נמשכים מחליי הנפש אשר שרשם
והתחלתן הגיאות כידוע דהתחלת שבירת הכלים ע"י
מחשבת אני אמלך (ד"ס ה; מס"ס לד:)

כלל הדמיונות וההרהורים שבאדם הם קבועים בג'
שרשים דקנאה תאוה וכבוד שהם שרשי המדות
רעות, ושרש השרשים הוא הגאות כנודע דשרש הרע
הוא מעולם התהו ושבירת הכלים (ז"ה"ל [רו:])
קליפת מואב הוא בגאווה והוא אתחלתא דרע
שבמדות (ד"ס יב:)

כשאדם חושב בנפשו שעשה הרבה בעבודת ה' ידע
שלא נגע בה כלום (ז"ה"ל [פה:])

[יעקב] יעקב קטן הוא וזלעז"ו בקליפה אמורי
שמתפאר ומתגאה והוא שורש קליפת הגאווה
(פר"ל-א קיד:)

[יעקב] גאווה הוא נגד מדת אמת ליעקב שמדתו
ענוה דרגא דנחשת (מס"ס יג:)

גאולה

כשזכו באחישה יח' לדברי הכל הגאולה בתשרי
כר' אליעזר וזמנו של ר' יהושע בניסן כשיהיה בעתה
(מס"ס לא:)

לעולם הגואל הוא מגידולי מדינת הגלות דוקא
(מס"ס טז:)

מצאנו קיצים באלף הששי על זמן רבותינו הארז"ל

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הרי מקודם שהיה ראוי לחיות לעולם לא שייך בו
הרמז דרמה והא בהא תליא דע"ז שנעשה לו ענין
הבשר לבושה לפי שהוא מרגיש תאות גופו הוכרח
להתקרב (פע"ק יט:)

יש עור ובשר והעור נקרא בוהר משכא דחויא
שמצידי החטאים (ל"מ ק:)

[היתר] אחר הקלקול נצרך הבשר שבבשר יש יותר
ני"ק להוציא ממה שיש להוציא מהצמחים
(פר"ל-א יט:)

[היתר] היה ראוי למאכל רק שלא הותר לו עדיין
להמית בע"ח ולאכול לחשיכות הבע"ח (פע"ק לא:)

[היתר] התעוררות דאברהם התחיל במבול ואז הותר
לאכול בשר להשיב נפש הבהמית ג"כ (ד"ל נה:)

בת קול

הוא אחוריים של קול וקלא דהדרא מתוך שאותן
קולות דקבלת התורה נשמעין להשומעים הקלא
דהדרא מאותן השומעים הוא אוי להם לבריות וכו'
(ז"ה"ל [נכא:])

הקול הוא מדת הקב"ה שהוא גזר למעלה אז, וע"י
הקול אז נצחו טליא באותו שעה (פר"ל-ה קיא:)
משחרב ביהמ"ק נסתלק ההכרה דפכ"פ לשמוע
הדבור מלפניו רק מאחוריו שהוא כטעם כלאחר יד
(ד"ל עא:)

בתולה

אלול באות י' שהוא ע"ש המחשבה כי מזלו בתולה
דמשמעותו דבר חדש שלא נגעו בה עדיין
(רס"ל לה:)

בתיא

היא ביחוד בררה ענין זה שאין אדם עומד על דברי
תורה אלא א"כ נכשל ולכן היא שקראתו משה
(אז"ל יב:)

לפי שבמצרים היה ההתחלה מצד ישראל עצמם
לגור בארץ לכן זכו ויצתה בתי' שמצד השתדלותה
זכתה להקרא משה בנה (אז"ל ט:)

[תורה] אורייתא מסט' דגבורה נפקא ומשם הם העצות לתקן כל מיני הקלקולים (יש"ק מג.)

[תורה] במיתה שנפסקה גבורת בשר ודם לגמרי גבורת התורה מתגברת יותר ליכנס לשיבה של מעלה (יש"ק לט:)

[תורה] אורייתא מסטרא דגבורא נפקת, והנה בתורה נברא העולם א"כ גם העולם במדת הגבורה ועזות נברא רק שקודם קבלת התורה היה עזות זה ברע (ד"ס ז.)

[תורה] מדת הגבורה אצל הש"י הוא הצמצום והעדר האור ומצד הזה היא התורה המגדרת את האדם (ל"מ לט.)

גבריאל

לשון גבורה להעניש לעוברי רצונו וכל פרעניות דעכו"ם נמשך ממנו (ד"ס עג.)
מיכאל אותיות מלאכי שכולו מלאך וגבריאל אותיות גבר וכן נקרא איש (ד"ס טו.)

גג

מלת גג הוראתו על הגובה והגיאיות ועל שם זה נקרא גוג (מח"ס לד:)

גד

ארור שוכב עם כל בהמה הוא נגד גד (מח"ס כח.)
גד בו אות ג' דיהיב ואות ד' דלקיט רק נחסר האל"ף אותיות פל"א ואות אלף אשתלים באשר (פר"ס ז-ב טו:)

גדחל

כמו שהון רב ויקר צריך שמירה יותר מדבר מועט כי יותר מועד לקלקל שיותר משתדלים עליו כן בנפש שכל שמעלתה גדולה כח של הנטי' היא גדול אצלו (ש"מ יא:)

גדי

ענין הגדי בעשיית קרבן פסח שעל ידו הוא התייחדות להם להשיי'ת לכן הם טעו לעבוד לו (אז"ל יג:)

והבעש"ט ז"ל שאז היה הזמן שיהיה הישועה בשלימות יותר (פר"ס ה-לו:)

גבורה

ביום השני לא נאמר כי טוב מפני שהוא מרמז על בחי' גבורה דיצחק (פר"ס ה-קכא.)

החכמה מכובד גם בין חכמים... משא"כ בגבורה ועושר שהוא בגבול מי שהוא כמותו אין לו כבוד נגדו (רס"ל יד.)

מברכין שחלק מחכמתו ואין מברכים ג"כ על גבור ועשיר... כי העושר וגבורה שבתחתונים הוא מצד ההתלבשות עושר וגבורה שלמעלה במדת כבודו (רס"ל יד.)

הנדר נמשך מצד מדת הגבורה והכעס (ל"מ לט.)
כבוד הוא נגד מעלת גבורה (מח"ס ז.)
עיקר השמחה הוא מסטרא דגבורא כמ"ש בלידת יצחק... שזהו עיקר הגבורה הכובש את יצרו ובזה זוכה לשמחת הלב (ד"ס יט:)

עשו הפסולת דמדת הגבורה להתגבר במעשה לחשוב כחי ועצם ידי (יש"ק לה:)

[ברכת] בברכת הגבורות נא' מחיה מתים סומך נופלים וכו' כשהש"י מתנהג בחסד ורחמים אין קלקול ורע כלל (יש"ק מג.)

[ברכת] סיום ברכת גבורות במחיה המתים שזהו תוקף הגבורה כשאין לו הפסק והשפלה (יש"ק לו:)
[דוד] דוד נשתבח בגבורה עצמיות כגבורת ארי' (ל"מ קיג.)

[יראה] בגימט' ראי' כי הראי' נמשך מזה והוא אותיות יראה כי ע"י הראי' בא היראה וכן ע"י היראה זוכה לראי' (מח"ס עמ.; מה"ש מ:)

[יראה] בוש'ה הוא ההיפך מהוד כמו שהיראה היפך מגבורה שהגבור אינו מתיירא רק זה ירא מפני הגבור (מה"ש יא.)

[יראה] הגבורות קדושות הוא תוקף היראה מהש"י בגין דאיהו רב ושליט ויש לו שמחה ג"כ מזה (מח"ס נא:)

[יראה] ע"י יראה יש בו כח גברא להזריע זרע דתלוי בגבורה (מה"ש מ:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

גדר

כאשר אדם גודר עצמו באיזה דבר להתגבר נגד יצרו ככל כחו הוא גודר בכחו זה כל הנפשות שבכל הדורות באותו דבר (ד"ס ט:)

גג

גוג הוא המלחמה אחרונה שיושלם כל הקומה עד העקבים שיתברר שלימות כנס"י (מח"ס סו.)
מלת גג הוראתו על הגובה והגיאיות ועל שם זה נקרא גוג (מח"ס לד:; פר"ג-ג מט:)
מפלת גוג ומגוג בסוכות שעשו הוא הראשון דאומות וגוג הוא האחרון שבהם (מח"ס כה.)
כתב המגיד דקאזיניץ דגם מלחמת גוג ומגוג לא יהיה עוד, והוא ג"כ מה שבא הוא לפעלו ולהיות צדיק גוזר והקב"ה מקיים (פר"ג-ד לט.)

גלם

זה הנוצר בקדושה ע"י ס' יצירה אין יכולים להכניס בו הדבור מצד הסט"א ורוח ממלאל דקדושה ג"כ א"א וע"כ אינו מדבר (רס"ל נב)

גוף

הגוף הוא סוף מעשה וקוף הוא כח הבריאה של מחשבה תחלה דסטרא אחרא (ש"מ מה:)
הגוף הוא קוף וג' מתחלף בק' כידוע המתדמה בפני אדם האמתי אבל בישראל הוא מתדמה לגמרי בקדושה (ל"מ לו.)
חיי הגוף וחיי הנפש ענין אחד שהרי מלוכב זה בזה (ל"מ מג.)
יש ב' מיני אש כי גם היצה"ר משול לאש ויש אש של מעלה הטובה, ור"ל שיש ב' מיני כליונות לגוף חומריי האחת כאשר יהיה לחרפות ולדראון עולם והב' כאשר ישוב כולו צורה (ש"מ ט.)
לא מצאנו שלימות תענוגים הגופנים... כי הגוף הוא מורכב והמורכב הוא היפך האחד (אז"ל יז:)
לכן נקרא אותו חדר של מחצב הנפשות בפי חז"ל גוף שהוא ממש דוגמת גוף האדם שכולל כל אותם פרטי הכחות שבגוף (ש"מ כא:)

גורל

כמו שהאומות לשעה כך כל פעולתם וכן הוראת גורלותיהם הוא כפי מה שהענין לשעה ולא כמו שהענין באמת לאמיתו כגורלות בני"י שהם מהש"י הם מורים האמת הקיים לעד (רס"ל פו.)
כשנתגלה ע"י הגורל שהוא מעתיקא שהוא עכן עשה הפעולה שם לא נקרא חטא כלל דשם מבורר השי"ת חטאי ישראל אחר שעושין תשובה מאהבה (פר"ג-ז נט:)

גזירה

ההצלחה האמיתית מגזירה הוא כאשר פועלת בקרב לבבות בני"י תשובה ומביאה ישועה וביטול הגזרה (רס"ל סט.)

גחזי

גחזי חשב כיון דנערי הנביאים רעבים וערומים ונעשה מצוה גדולה להלבישם ולהספיק להם חשב זה כעבירה לשמה (ל"מ פו.)
היה כחו לדחות רבנן מי שאין תוכו כברו אז היה מגאווה שנדמה לו שרק הוא ראוי לשמש אלישע ולקה בצרעת שבא על גסות הרוח (פר"ג-ג סה.)
גיחזי שחטאו היה שחמד למה שאינו שלו התחלת תיקונו הזמין לו השי"ת בשורת ביזת ארם ולא חמדו לשתוק ולהרבות בכזה לעצמם (ל"מ עג:)

גיד הנשה

אין מקום לאיסור אכילת גיד אלא בעוה"ז אבל לעת"ל יכלה זרעו של עשו ויבוער יצה"ר מהעולם (קס"מ לו.)
למדרגה זו זכה יעקב ביי"ז שנה אחרונות ולכן אין גיד הנשה נוהג בעוף דהוא מדרגת ישורון שאין עוד טומאה (קס"מ לו:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

גידין

שס"ה לאוין נגד שס"ה גידין כי הגידין אין להם חיות בפ"ע דקיי"ל אין בגידין בנו"ט רק שהם חוזק הגוף וכן הלאוין (קס"מ לו:)

גיהנם

העגמת נפש שיש לאדם על עבירות שעשה הם ממשי יסורי גיהנם על אותה עבירה (נ"ה"ז [נז:])

אש של גיהנם הוא מהעבירות עצמן (י"ט"ק כד:)

התענוג שיש לאדם בעוה"ז מן העבירות הרי הנפש ניוזנת מדבר האסור דינה ככל דבר שנבלע בו איסור ועל זה הוא האש דגיהנם ללבן ולהפליט כל מה שנבלע בה (נ"ה"ז [קסב:])

נקרא אור של גיהנם שיש בה ג"כ מקצת אור ע"י פרי"י (י"ט"ק סו.; פ"ט"ז-א יג.)

עיקר דינה של גיהנם הוא ע"י תאוה (קס"ל ג.) צעקת גיהנם הב הו כרי להשפיע מחלק רעתה (אז"ל כה.)

גיוחן

נהר זה הוא הסוכב פ"י מגדל אותה מדינה [כוש] (ד"ל פד:)

פשוט נגד בבל וממנו יצא נ"נ מצד התפשטות חכמה שבמחוזו בלי הגדרה... וגיוחן היינו לעומת פרוץ הבינה שכלב ומשם ינק שלמה ולכן היה כח לבבל להחריבו דפישון למעלה מגיוחן (ד"ל לו:)

גיטין, מסכת

מעשה חורבן כתוב בגיטין רק בפ' הניזקין ולכן מסיימת במגרש אשתו ראשונה מזבח מוריד דמעות (ד"ל נח.)

נכתב מעשה דשלמה בגיטין פ' מי שאחזו כי משמשתו נדה צריך גט, אך באמת הוא בסדר מי שאחזו קורדייקוס (ד"ל נח:)

נסדר בגיטין באגדות פ' מי שאחזו מענין הסרת שלמה ממלכותו שהיה נראה כמו גט וגירושין (פ"ט"ז-ה קו:)

גימטריא

טבע קדושת הלשון הקודש כי כל שם שבה אינו הסכמי רק השם ההוא היא דבר ד' שעשה אותו ואותם האותיות הם חיות אותו הענין... לכך נדרש גימטריא אותם האותיות (ש"מ כב:)

גימיל

יסודות באות ג' (אז"ל כב.)

גל

ענין הגל היה להבדיל בין א"י לחו"ל והיינו שאז בזה נבדלו כל נפשות ישראל להקדושה מאו"ה (פ"ט"ז-ה קכא:)

גלגל

זמין לו השי"ת בגלגול אחר כשאין רוצה שיהיה הבירור באותו גוף לגמר תיקונו כמו שהיה אדם קודם חטאו (ד"ל מח:)

גלוי היחוד ע"ע יחוד**גלח** ע"ע ארבע מלכיות

בגלות השפע הולך לאומות העולם וישראל קולטין תמצית ובוראי השפע מאת השי"ת הולך למינו ולדבר טוב שנמצא בהם... וזה טעם לקיחת אחשורוש לאסתר (נ"ה"ז [קנו:])

הנידוד לכל ד' כנפות הארץ בא ע"י זה שאו"ה קולטים השפע שאינו יורד לארץ הקדושה (תה"ש לא.)

כאשר ישראל בין האומות הם אז בריחוק מן השי"ת ואז נמשלו כשושנה בין החוחים... שזה רומז על עת נידות אלא דמ"מ מתייחד אדם עם אשתו נדה ולכן אני ה' השוכן אתם בתוך טומאתם (קס"ל כה.)

כל הגלות באומות לבורר שישראל אין שקועים באותו כח הרע של אותה אומה (קס"ל לא:)

כל הגליות והיסורין הוא רק ע"י להעלות כל עניני עוה"ז לרומו של עולם ע"י התפלה (קס"ל ו:)

כל הגליות ועיכוב התיקון הגמור הוא מצד מדת הדין (תה"ש כה.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[בבל] אן עכשיו בגלות לתקן זה ולכך בחר בני
בבל גרר' שעיקר העסק לברר היראה (ד"ל ט:)
[גאולה] הגם דהשכטים נזכרים בהתחלת הגלות
אבל עיקר הגלות בשביל הגאולה (פר"ט-ג ז)

[גאולה] כל הגליות הם הכנה לגאולה
(ל"מ מד; רס"ל עא.)

[גרים] הגלות שהוא לברר ניצוח הכחות עיי' יז
מקום לגרים שהשתדלות יש לגרים (רס"ל זב)
[השכינה] אור פנימי הוא מצומצם בכלי ומלבושים
והרע ג"כ מלבישו עד שאין ניכר וזהו הניצץ
המחיה בסוד גלות השכינה (ל"מ ק:)

[השכינה] בזמן שישראל תחת ממשלתם הוא גלות
השכינה שהיא מלכות שמים שמתלבשת בהם
להשפיע לישראל על ידם (תה"ט ז:)

[השכינה] השכינה בגלות אינה בהתגלות להתלבש
בלבוש קדוש דמלכי ישראל רק בלבוש שק דקליפה
(מח"מ לא.)

[השכינה] כל זמן שמשמש ברע הרי הטוב כפוף
לו וכל כח שימוש הרע בודאי אינו אלא ע"י מעט
הטוב שבו וזהו גלות השכינה (רס"ל נג:)

[השכינה] שכינת הש"י בתוך בני" גם בתוך
טומאותם אינו קררי גלות... דמיד שהש"י שוכן אין
כאן טומאה משא"כ הטפול בלב מלכים ושרים הוא
נקרא נדידה ממקומו (רס"ל יא.)

[עמלק] כל הגליות בא בהשגחה מהש"י במשפט
משא"כ עמלק הוא בא מעצמו ומקטרג על ישראל
(פר"ט-ג פח.)

[שינה] כל השפע בגלות נראה כישן שהרי כל
השפע הולך לאומות ובני" קולטין התמצית מהם
(ל"מ נא; ; טה"ט רנו))

[שינה] כאשר האדם בשינה כמו בזמן הגלות אז
כביכול הש"י כן (ל"מ עב.)

[שינה] התפיסה וההכרה שיש לנבראים בו זה נקרא
עולם אצילות... וכאשר אין הנבראים מכירים אותו
והם ישינים מהכרת הש"י הרי הוא כישן (ל"מ עב.)

[ששה] הששה מלכיות המה לברר הששה מדות מן
ההיפוך שנמצא בכל אומה ולהכניסה להקדושה
(פר"ט-ה קכמ:)

כל קטרוג בא ע"י בני" עצמם (מח"מ לה:)

כפי קליפת האומה שבני" תחת ידם ומשועבדים
להם כפי שרשם והשתקעותם באיזה כח דרע כן הוא
אצל בני" אז מצוי להיות נכשלים בזה (ד"ס כ:)

לעולם בירור ישראל ע"י גליות כי זהו תכלית
הבירור שאפילו ישתקע להיכן שישתקע עם כל זה
לבו קשור בהש"י (ל"מ פג.)

לעתיד כולם ידעו שכל דבורי האדם ומעשיו הכל
מהש"י שיהי' בכ"א ד"ת, ולבירור דבר זה הוא
הגלות (ד"ל עו.)

מיום שחבר בהמ"ק נפסקה חומת ברזל כו', פי'
חומה היא רק במעשה והיינו שמשחבר בהמ"ק
נדלדל כח המעשה שרוב מצות המעשיות נחסרו
מאתנו ואף מיעוט הנשאר מרופה בידינו (ד"ל זב.)

ע"י הגלות שהם קולטים גם מעט הטוב שבאומות
ומחזירים הכל לקדושה נתקדש גם המקום ההוא
בקדושת אורא דארץ ישראל וע"כ אמרו עתידה
ארץ ישראל להיות ככל העולם כולו (תה"ט לא.)

קיום בני" בגלות הוא ע"י שקורין ההבטחות
(מח"מ סה:)

שרש הגליות על פגם הברית (פר"ט-א יג:)
תכלית בינה יתירה שניתן בה היינו שמבינים גם בעת
תוקף ההעלם הגמור שנראה שהכל לאו"ה מ"מ בני"
מאמינים שהכל שלהם (ל"מ נא.)

גם בגלות הזה הוא הצווי שמה יהיה עד יום פקדי
(פר"ט-ה קכ:)

[אדום] אדום נקרא בכל מקום סתם מלכות הרשעה
כי הוא שורש מלכות דרע (ל"מ פט:)

[אדום] מלכות רביעית זו מליאה חכמות אנושיות
ואדום בראשם (אז"ל ט.)

[אדום] נתחברו יון ואדום יחד כי גם ביון יש קצת
פשיטות טלפים בהווה אלא שאין שרשו כן (ל"מ ז.)

[ארבע] ד' אבות נזיקין הבאים ע"י שאור שבעיסה
נגד ד' גליות מבחי' ד' מדות הרעות שבנפש
(פר"ט-א זב.)

[בבל] גלות בבל מרמז שכל ענין הגלות הם רק
לטובת ולישועות ישראל כמו שהיה בגלות בבל
התחלת יגדיל תורה ויאדיר (פר"ט-ה קכג:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הוא הדינים וגבורות שכאדם והם קדושות מהר
גלעד (ל"ה"ף [פ], [רנ])

שערך כעדר וגו' מהר גלעד, דפי' השערות הם דין
מורות כעס ורציחה רק מהר גלעד שם רציחה
הטובה וזה ביקש אחאב לכבוש רמות גלעד
(ד"ל מ:)

גמילת חסדים ע"ע חסד

גמל

בגמל אמר פרסה איננו מפריס לשון הוה כי כולו רע
מתחלה ועד סוף (ל"מ ז)
מבקש שאינו שלו (קה"מ כח:)

גמרא

בחתימת התלמוד אז נשלם כל התושבע"פ וע"כ אז
הותר כתיבת תושבע"פ כי אז כבר נגמר התגלות כל
קומה השלימה דתושבע"פ (רס"ל פג.)

התלמוד הוא העיון במעמקי דברי תורה שהיא עמוק
מי ימצאנה (ד"ס טז:)

חתימת התלמוד בבלי באות הש' כי התלמוד הוא
שלימות כל התורה שבע"פ דליכא מידי דלא רמיזי
בתלמוד (מח"מ מט:)

אור תושבע"פ מתגלה מתוך החושך דע"כ נקרא
תלמוד בבלי במחשכים (יש"ק סז.)

בתלמוד בבלי גנוז כל המסטורין דדברי תורה
(מח"מ ע:)

אף דר"י אמר לו טעית אינו טעות גמור דדבר טעות
לא נכתב בגמרא (מח"מ פו.)

בחתימת התלמוד אז נשלם כל התושבע"פ וע"כ אז
הותר כתיבת תושבע"פ כי אז כבר נגמר התגלות כל
קומה השלימה דתושבע"פ (רס"ל פג.)

ידוע דאפי' הס"ד דגמרא וההוה אמינא הנדחת היא
אמת ג"כ (פה"ט פא:)

כל הלכות של חכמי התלמוד לא היה אלא מדברים
המושגים בהתגלות לבם ולא מן השכל לבד
(רס"ל ז:)

לכן התלמוד תושבע"פ מצד עה"ד בלשון ארמי
שהוא חכמת חכמים וחכמים יש ג"כ באדום
(קה"מ לו.)

[תורה] כל התנשאות היא ע"י התורה אפילו מלכי
אומות העולם יש בהם חידושין דאורייתא בסוד
הגלות... הרי אפי' בתורה שבכתב נכתב הרבה דברי
רשעי אומות עכו"ם (ל"ה"ף [קעמ])

[תורה] ו"ה הם הגלות שהם תורה ומצות וי"ה
הנסתרות, והוי"ו לעולם מחוברת למעלה כענין כל
המקבל עליו עול תורה ושעבוד גלות רק הה'
(ל"מ קה.)

[תורה] בתורה שהוא מן השמים ולימוד הש"י לא
שייך גלות רק השליטה הוא על בני אדם ומעשיהם
שזה נקרא מצוה (ל"מ קה.)

[תורה] הגלות הוא מסודר מששת ימי בראשית
שהוא כמו אין אדם עומד על דברי תורה אלא א"כ
נכשל בהם (ל"מ מז.)

[תורה] הם למדו תורה בדרך חכמה בלא ידיעת נותן
התורה ית"ש זה גורם גלות הארץ (ל"מ לו:)

גליל

הוא מקום מלכות עשרת השבטים שורש משיח בן
יוסף (ד"ל עט.)

גלית

היה לגלית תוקף ע"י שהיה בן הנשיקה ע"י אותם
נשיקות ואותם טיפין דמחלון ותיקון מחלון ע"י
הריגת דוד לו (ד"ל סא:)

כי חרף וגו' כי ברית הלשון נגד ברית המעור
(פע"ק כ:)

גלעד

ב' יצרים דכעס ותאוה הם ב' הפכים דבגלעד ושכם
שכיחי רוצחים שהם מקומות דזרעא דיוסף דשם יש
עצירת תאוה (רס"ל טו.)

בגלעד שכיחי רוצחים והגל הוא המבדיל ביניהם כי
גלעד עצמו הוא ההבדל והוא ההתייחסות ביניהם
ג"כ מצד שצריכים גדר (קה"מ לה:)

במג"ע איתא שנרמז ענין חשמונאים בתיבת יג"ר
שהיה שנת רי"ג לתחלת בנין בית שני (פר"ט-טז-למ.)
שערך כעדר העזים שגלשו מהר גלעד, כידוע שער

ממקום נכרי וצריך להכריח עצמו ולהכניס זאת בישראל (פר"ט-ה עו.)

מה שאומרים שלא עשני גוי דיש נשמות ישראל שבאים בסוד הגלגול בגוים וזה אין לו ענין לגרים דנפש הגר ממקום אחר (תה"ט כ.)

מכל מדה רעה אפשר לקלוט הטוב ממנה כשישתמש בה לטוב וכיו"ב באומות ע"י גרים (רס"ל כד.) ענותנותו קרבתו כי מצד העניות שהוא הערכת חסרונו מול גודל השי"ת אין מקום התנשאות נגד גר זה (אז"ל ט.)

קשים כספחת כי גורמים לריחוק שכינה דאינה שורה אלא על משפחות המיוחסות אלא שהוא רק לשעה דמיד נרפא הנגע (תה"ט כה.)

[אברהם] אברהם שנקרא תחלה לגרים הכיר את בוראו תחלה בהשתדלותו (רס"ל לו.)

[אברהם] אחר מיתת אברהם חזרו הגרים כולם לסורן (יש"ק לו;; ל"מ עה.)

[אברהם] שייכות של גרים לקדושה שישאר גם מהם איזה מכל אומה לעולמי עד הוא מצד אברהם דהוא אב לגרים (יש"ק לט.)

[אזרח] א"א להם לזכות למעלת ישראל כיון שאינו מזרעו של יעקב (תה"ט סב.)

[אזרח] בתורה הזהירה כמה פעמים על הגר והשוותו לאזרח בכ"מ רק חכמים בתורה שבע"פ הם גלו הסוד ואמרו מפני שסורו רע (אז"ל ח.)

[אזרח] רק בנפשות הגרים נאמר שבשם ישראל יכנו לשון כינוי ולא שם העצם אבל בכניי הוא שם העצם ממש דיעקב (רס"ל יט.)

[אזרח] שרשם משם מידיעה דטו"ר לכך היה רע ואח"כ טוב משא"כ ישראל שרשם למעלה בטוב הגמור רק עוברים ג"כ דרך עה"ד דטו"ר (ד"ל עד.)

[אזרח] ההבדל בין ישראל לגרים דבישראל מתחלה והייתי לכם לאלקים ובגרים רק כשמקרבין עצמן (ל"מ נח;; רס"ל לב; לו.)

[אזרח] רק בישראל השיי הוא ע"כ להם לאלקים משא"כ בגרים (יש"ק מו.)

[העבר] כח התשובה דישאל שיכולים לתקן הקודם

קבלתי דכל המאמרים בגמרא אע"פ שכפי הפשט נראה דנמשכו אגב גמרא מ"מ על האמת יש להם שייכות גמור להמקום שנקבעו שם (יש"ק כד.) ענין נוסחאות השונות של גמרא (יש"ק ז.)

גן עדן

לא לכך נברא לעבודת עוה"ז רק לעבודת גן עדן שתמורתו ניתן לבניי עבודת השיי בעול תורה ומצות ענין גן עדן הוא משכן אדם קודם החטא (ל"מ סב.)

פירות גן עדן חוץ מעץ הדעת טו"ר ודאי הם כמו המן ולא היו צריכים לפנות כלל (מח"ט עו.)

גר תושב

בזמן הזה אין מקבלין גרי תושב כי קליפת נוגה אין נכללת בקדושה רק מחוברת אל שלש קליפות הטמאות לגמרי (תה"ט נחמה.)

גרים

אף דבאמת גם נפשות הגרים היו במעמד הר סיני מ"מ לא נכנסו תחת כנפי השכינה מיד בלידה רק אח"כ ויש להם חסרון זה בשורש (תה"ט ז.)

בכל מתנות טובות דישאל הי' גם גרים (ד"ל עג.)

גרים מוקדקים במצות יותר (מח"ט פה.)

הוספת הגרים שניתן גם כח דלב האבן של האומות להתחבר לבניי וכשישלים בירור זה אז יתבטל לב האבן לגמרי (ל"מ נט.)

המילה היא עיקר האות וחותם דישאל והטבילה עי"ז נעשה כקטן שגולד (פע"ק כב.)

התכלית של עכו"ם רק להאבידם וכל הגרים שמהם אינו מצד תכלית... דהתכלית הוא הכרת השיי בעל הכחות כולם ומצד ההתפשטות שישאל הם המכירים זה על אותן כחות קונים אותן לעבדים (רס"ל לא.)

ידוע מהאריז"ל דמשכן נפשות הגרים תחת כנפי השכינה (תה"ט מז.)

יש בכל אחד מישראל נקודה שנקראת גר שהוא

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[שמעון] מצד שמעון ולוי נמשך קבלת הגרים
בישראל ע"י דבריהם לאנשי שכם (ד"ל מ:)

[תורה] מצד תורה שבע"פ אין מקום לגרים אל
התורה כי התורה נובע רק מלכות בניי (אז"ל ס:)
[תורה] עיקר התורה מצד הש"י הוא לישראל לבד
וע"כ קרא לערב רב וגרים שקיבל משה עמך
(מח"מ פג:)

[תורה] רע"ק הוא יסוד תורה שבע"פ וע"כ היה בן
גרים כי אהבת התורה בהתגלות הוא אצל הגרים
ביותר (מח"מ פד:)

גרשם

על שהיה משה מכניס כח הקדושה ביתרו שיתגייר
ועסק משה לגייר גיורים ולקרבן (פר"ל ג-מא:)

גשם

האומות נמשלו לגשמים מצד כי בריאת האו"ה היה
רק בשביל טובת ישראל כמו שיהיה לעתיד ובאמת
להעוסקים בתורה אין להאומות שליטה עליהם
(פר"ל ג-כג:)

הגשמים ברכה לעולם ומ"מ נקרא גבורת גשמים
שיורדין בגבורה לפיכך יש בו קושי לעוברי דרכים
(ל"מ קא:)

שביתת הקב"ה הוא רק במלאכתו בששת ימי
בראשית שזה נקרא מלאכה דידי ומשנברא אדם
מסר הכל בידו וכל מה שנפעל בעולם אחר שנברא
הוא מעשה ידיהם של צדיקים ואף הגשמים
(קד"ש ד:)

גשמות ע"ע הגשמה

הרמב"ן הביא רק שאמונת הרוחקת הגשמות אמונה
אמיתית ומוסכמת מכל הגאונים אבל אין לקרות מין
המאמין היותו גוף (סה"י כח:)

דבר

אמר משה שנחסר לו הכח להוציא מן הכח אל
הפועל דהיינו שיכנסו דבריו בלב השומע ואמר ואני
ערל שפתים כמו שקראו ליצה"ר ג"כ ערל
(פר"ל ג-יב:)

משא"כ גר שנתגייר כקטן שנולד ופועל שהקודם
נשכח וכאלו אינם אבל אין יכולים לתקן שיהיה
הקודם ג"כ טוב (רס"ל למ:; מה"ש מט:)

[השתדלות] הגר יש בו הכח לשנות עצמו מגוי רק
שסובר שכח זה הוא השתדלותו שבדעתו ושכלו
בחר האמונה ישראלית (ל"מ סב:)

[השתדלות] אם ירבו גרים בהשתדלות באתערותא
שלהם בכל המדרגות עד שיזכו שיהיו ראויים להשגת
רוה"ק לא ימנע טוב להולכים בתמים (יש"ק מ:)

[השתדלות] גר לא הורגל בד"ת רק הוא מבחירותו
בחר בטוב ומזה חושב שבחירותו והשתדלותו
הטובה פעל כל זאת ולכך מדקדקים במצות ומרבים
בהשתדלות (ד"ל מו:)

[השתדלות] הגלות שהוא לברר ניצוח הכחות עי"ז
יש מקום לגרים שהשתדלות יש לגוים (רס"ל לב:)

[השתדלות] הגר הוא בא מכח השתדלות ובחירה
בטוב וזה אין נקלט בישראל כי התכלית אינו
השתדלות לטוב שזה התכלית מצד עוה"ז אבל
תכלית הכח הוא ההכרה הגמורה דהכל מהש"י
(רס"ל לג:; לו:)

[יתרו] זכה יתרו לדושנה של יריחו עד בנין ביהמ"ק
שאז האיר אור דגילוי שכינה בארץ ישראל ונתרחקו
הגרים מנחלתה (פה"ש כה:)

[יתרו] יתרו ועמלק סמוכים במדרגתם זה ראשית
גוים וזה ראשית גרים (מה"ש כד:)

[יתרו] נפשות כל הגרים שרשם הוא בפרשה
דוישמע יתרו (מח"מ פה:; מה"ש כה:)

[לע"ל] קיומם לעתיד יום שכולו שבת הוא רק מצד
חבורם לישראל (רס"ל לב:)

[לע"ל] אין מקבלים גרים אז שאז מצד גודל
ההתפשטות דאור דייקא הוא גודל ההגדרה בינם
לעוה"ם (ד"ל פה:)

[משה] מבחיה נצמח ענין אחיזת הגרים בתורה ולכך
משה קבל ערב רב מעצמו (אז"ל ס:)

[משה] מה שקיבל משה חיותו בעוה"ז ע"י יתרו
שהוא ראש הגרים הוא המשיך קדושה גם לגרים
(מח"מ פג:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[התגלות] כתיבה הוא רק התגלות החכמה שבמוחו אבל הדיבור הוא התגלות הבינה שבלב שזה נגלה בדבור (ל"מ נב; ו:)

[קול] הדבור מה מוצאות הפה וקול מהריאה (ל"מ סד)

[קול] קול ודבור הוא כמו ב' מיני הולדות דברית המעור דבר ונוקבא (ל"מ סו; רס"ל סד:)

[קול] תורה שבכתב נקרא קול ותורה שבע"פ דבור, וכן ההשמעה ללב הוא רק בדרך כלל לדעת אלקותו ית' ולחפש אחריו (ל"מ סו; רכ"א; ל"מ סו:)

[דבור מחשבה מעשה] מצינו דבור בלב מה שאין כן במוח כי ג' מדרגות מחשבה דבור ומעשה כך סודן מחשבה במוח ודבור בלב וכלי מעשים גומרין (ד"ל כב:)

[דבור מחשבה מעשה] ג' כחות דמחשבה דבור ומעשה הם כענין אני אתה הוא (ד"ל עד:)

דברה

אשה היה שופטת רמז לתושבע"פ דהוא מדה המקבלת דאז היה התחלת התגלות יסוד תושבע"פ בעוה"ז בלבוש עב דקליפה גרועה דסיסרא (רס"ל מז:)

תיקנה קדושת היסוד דנוק' דע"כ נקראת לפידות ע"ד בית יוסף להבה שצריך להיות לפיד אש (רס"ל לו:)

דביקת

אהבה ויראה הם תרין גופין אברהם ויצחק ודביקות הוא מאן דאחיד בגופא דמלכא צורתו של יעקב (רס"ל ה:)

דבר

ביד חזקה זה הדבר ובודאי אין הכונה על מכת דבר שהיה בבהמות שבמכה זו לא יצאו עוד ממצרים וע"כ הכונה על מכת בכורות (פר"ג ג סו:)

דברי הימים

כל עסק עזרא שהפריש נשים נכריות ועי"ז זכה לחבר ספר יוחסין הוא ספר דברי הימים (מח"ס ל:)

אף שבודאי לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות שלא לשמה ג"כ אך מ"מ לענין רוח"ק ולהשיג השגות יזיק אף דברים כאלו כל שלא ידבר בבחי' פי ה' (פר"ג ד-ז עו:)

בדבר ד' שמים נעשו ודבור הוא בקול וזה העשי' משא"כ אמירה בלחשה זה ראשית ומקור המחשבה (ד"ל ד:)

דבור של חול המורגל בפי האדם ומרגלא בפומיה הוא דברי תורה ממש אפילו אצל איש ההמוני מישראל (ל"מ נג:)

דבורים בטלים או אסורים כבר הבטיח הקב"ה כי לא ידח ממנו נדח וע"י תשובה אז מתבטלים לגמר אותם מלאכים וכחות רעות שפעל בדבורו ונעשו אותם קולות קלין דאורייתא וצלותא (ד"ל נה:)

הדבור בפה פועל להכניס רצון ללב (מח"ס יח; ל"מ נו, סד:)

המלאך נקרא דבר ד' שהוא עולם הדבור של השי"ת (ש"מ יד:)

כל רצון לאיזה כח פרטי נמשך מאותו כח כמו הרצון ללחום ולהתגבר הוא מכח הגבורה שבלב ונמצא הרצון לאיזה כח הוא עצמו הכח ההוא, והדבור הוא התגלות אותו הרצון והכח שבלב (ש"מ כ:)

מאמר ר"ג שאמר שמי שאין תוכו כברו אל יכנס הדיבור בעצמו היה שומר הפתח שמי שלא היה תוכו כברו לא היה לו חשק לכנוס (פר"ג ג-סה:)

מה שהוא חסר ומבקש השלמה הוא נמשך מדבור דתפלה ומה שהוא מדבר מה שהוא יודע מהתפשטות דבורים בתורה ותורה הוא בקול ותפלה בלחש (ל"מ סו:)

[ברית] ברית המעור יחודא תתאה היינו כח ההוצאה לפועל במעשה שהוא יחוד זכר ונוקבא, כך ברית הלשון הוא יחודא עלאה דא"א מוח ולב וגילוי החיות היא בדבור (ל"מ סד:)

[ברית] יש באותיות הדבור כח חיות ממש רק דכמי שיש בברית המעור שימוש באבר מת כך בלשון יש דבור מת (ל"מ סד:)

[התגלות] דבור הוא ההתגלות מה שבפנים לחוץ אל הזולת וזהו מלכות פה תורה שבע"פ (מח"ס לא:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

דברי רשות

דוד היה נגד יסוד העפר רק זכה בהשתדלותו לנערץ
סופה בתחלתה להשיג ההבלא שלו, ודואג
ואחיתופל שונאיו היו נגדיים לב' מדרגות אלו
(ד"ל 5:)

התיר עריות ואשת איש דמיכל, כי באמת ברית
הלשון וברית המעורר אע"פ שהם ב' הפכים הם
תלויים זה בזה (ד"ל 6א.)

נקרא אדומי מסטרא דאדום כי גם הוא כחו בפיו
(ד"ס יח:)

נקרא עמלקי שהוא ראשית גוים ושורש הנעלם דרע
(ד"ל 6א.)

רק דוד המקטרג לדואג ומצד הריגתו הפלשתי שהוא
זכיתו לשוה"נ בזה נתגבר על דואג ולכן נקרא
פלשת שלקח גבורה מהתגברותו על גלית (ד"ל 6ב.)
[תורתו] תורתו של דואג רק משפה ולחץ
(יש"ק ה.; מה"ש לט:)

[תורתו] אלמלא תורתו של דואג לא היה בא
לכלימה שבא נגד דוד ונוב וע"כ זה עצמו השכיחו
(מה"ש טז:)

[תורתו] דברי תורה אלו נבעו מלבו מצד הקנאה
ואלולי נגיעה זו לא היה טועה, באופן זה נעשים
ד"ת סם המות (ד"ל קטו:)

חד ע"ע משיח

מה שלא נכבש כל ארץ ישראל בימי יהושע עד ימי
דוד היינו שלא נתבררה קדושת ישראל עדיין לגמרי
עד דוד דוד (מה"ש כב:)

איש מלחמה מצד מלחמתו שבגופו עם היצר שהוא
כח דאו"ה ומצד זה נלחם ג"כ בפועל עם הגוים
(ל"מ סז.)

אמר שאול כי יחפרן רק בניצוחו נגד ערלות
פלשתים שבזה יבורר תוקף קדושתו נגד הטומאה
שלהם בזה (פע"ק כ:)

באר רומזת למדת דוד דמדת מלך כך הוא יגיעה עד
שמוצא דבר זה דהכל בידי שמים (ל"מ מח:)
בבית דוד עצמו ג"כ יש חילוק דזכר ונוקבא כמ"ש
הכא שכט והתם מחוקק (ל"מ ס:)

אמר גינאי נהרא אני הולך לעשות רצון קוני מה
שהוא בטבעו כך, ולפיכך גם האדם כשעושה
מעשים הטבעיים שהוא מוכרח בהם מצד טבעו נקרא
הולך לעשות רצון קונו ויש מצוה בדבר

(ל"ה 5 [קעג])

הכבוד של האדם בעוה"ז הוא כפי טהרתו בדברי
הרשות שלו שהם הלבושין בעוה"ז לדברי המצוה
(ל"ה 5 [קנה])

כל שמתעורר פ"א יוכל להעלות כל מעשיו של היתר
ודברי הרשות שעשה מקודם ע"י שעושה אותה פעם
אחרת עם חיות וכוונה לש"ש (פר"ל 6 קיט:)

מי שמתנהג אפילו בכל דברי הרשות וצרכים גופניים
בקדושה ר"ל שכל מעשיו לש"ש נקרא חסיד, ר"ל
שלאו דווקא מדקדק ע"פ שורת הדין (ל"ה 5 [קנ])

דברים, ספר

היהודי הקדוש למד בכל יום איזה פסוקים מס'
משנה תורה שאמר שהוא לו לספר מוסר (פר"ל 6א.)

התחלת אלה הדברים הוא התוכחה על העבר וסופו
הבקשה על העתיד שיהיו כאשר היו מעותדים קודם
העגל (ל"ל יח.)

דגים

בתלמידי חכמים ביחוד הם משורש משה וע"כ הם
נמשלו לדגים (ל"מ עט:)

דגים בכלל בשר (קה"מ ו:)

זה שאנו אוכלין בשר ודגים בשבת לתקן קלקולו ע"י
אכילה בקדושה (פר"ל 3 יג:)

עונג שבת בדגים גדולים ודבר מועט אר"פ כסא
דהרסנא דמים חסדים בקדושה (פר"ל 3 יא.)

ענג שבת בא לתקן הקלקול הראשון מהנחש ומין
דגים לא היו בקלקול (פר"ל 3 קי.; פר"ל 3 פה.)

דואג

באמת לא היתה עבירה וכך רצון השי"ת שהיו בני
עלי, אך מ"מ אמרו שמגלגלין כו' כי עכ"פ הרי הוא
גרמא בעונש חבירו (ד"ל 6ב.)

מכניע קליפת עורב כי הוא נגד עמלק (ל"מ סג:)

מעוזיה עד צדקיה הם אחוריים דנפשות שמדוד עד עוזיה (ד"ל סו:)

נשתבח בגבורה עצמיות כגבורת אר' (ל"מ קיג:)

שגם שרע ובעת שהוא רע מכיר האמת שהוא טוב זהו דרגא דדוד המלך (ד"ל לט:)

[אבות] האבות בחרו בשרשי הקדושות והם ג' רגלים ורגל הד' אינו עוד צורך להעמדה גמורה בפני עצמו רק הוא להשאת הקיום של ג' אלו (יש"ק נב)

[אבות] האבות הם האיתנים מוסדי ארץ וצד הטיה שכלב אבן ונגד אותם נפשות הוא במקום חברון מקום טרשין ומ"מ שם הומלך דוד ו' שנים כי באמת לגבי הש"י אינם עקשים כלל (ל"מ סא:)

[אברהם] אבא יסד ברתא ויסודו של דוד נצמח מאברהם ויסוד דרגא דאברהם הוא שהיה תחלה לגרים (תה"ט ב:)

[אברהם] אברהם ראש המחשבה ודוד סוף המעשה (קה"מ כד:)

[אברהם] מדת אברהם באהבה דכורא שיש לה מילי ולכך נסיונותיו היו בהעדר הדבר שאוהב אבל דוד הוא בחשק שאין לו שביעה לכך נסיונו בהזמנת חשק ולא בהעדר המילי שלו (ל"ה"ט [רנד])

[אבשלום] כשברח דוד מאבשלום חשב אם ח"ו יהרגנו בנו הרי חלול ה' גדול (מח"ס פט:)

[אבשלום] למ"ד דאותן חדשים שברח דוד מפני אבשלום היה מתכפר בשעירה כהדיוט א"כ לא היה לשמעי אז דין מורד במלכות (ל"מ פס:)

[ארץ] הארץ עצמה דרגא דדוד רכה ונחרשת בהשתנות משורת הדין (ל"מ ס:)

[ארץ] מי שהוא ברזא דארץ כגון דוד המלך כל עסקו היה בנסתרות וג"ר לבררם ולהדיקם בג"ר דנפש (ד"ל פב)

[בת שבע] אע"פ שאמרו דוד לא חטא באמת ובחיי שלמה בנו הודיע ד' דנמחק העון לגמרי מ"מ כיון דבחייו לא הודיע עדיין היה צריך לקבל עונש בחייו (תה"ט כח:)

בזכות דוד נפסקה הלכה לטובתו עמוני ולא עמונית (ד"ט ז:)

בחירת דוד היתה מצד מעלת עצמו וגם מצד אביו (רס"ל זד:)

בימי דוד אמצע שני לשבעים ברור ד' כחות ומדות שכלב ולא ג' ראשונות שבחכמה כי דוד הוא התחלת בירור דסוף מעשה (ל"מ ס:)

ד' תחלה וסוף והו' באמצע שזהו עיקר מלכות ישראל להיות מכיר דלותו וחסרונו (תה"ט כב)

הוא השלימות דחיי עולם שיצר הש"י שיהי' בתחתונים ע"י השתדלותם וחשקם לזה (מח"ס כ:)

הוא נפש היותר קטנה שבמדרגות הנפשות וזכה להיות לראש פינה ע"י התגלות העיגולין (מח"ס נח:)

היה במדריגה זו שד' עמו בכל רגע בלכתו ובשכבו ובקומו שם שמים נכחו תמיד ולכך הלכה כמותו כי הנהגת העולם בחסד (ד"ל כט:)

זכה להיות החיי שעה חיי עולם וזה יבורר בגאולה העתידה (ל"מ סט:)

חפירות באר שבע הוא מדרגת דוד (קה"מ ג:)

חשב דוד לדחות דבור הכללי שכתורה שאפשר להתקיים ע"י אחרים ולא יתבטל אותו דבור פרטי של הש"י שדיבר עמו (ל"מ פח:)

כל בנין בית דוד ע"י התעוררות מהאשה כי הם התעוררו לתקן עצמם שדוד הוא תיקון אדם כידוע (קה"מ כב)

כל הפסק המלכות דבית דוד שבעה"ז היה כחלום (מח"ס לא:)

כמו ששם ישראל לא ניתק מכל זרע יעקב כן שורש הקדושה שבדוד אין ניתקת מזרעו אחריו (מח"ס פט:)

לא גמר עקירת היצר דזנות לגמרי שלא נבנה ביהמ"ק עדיין (תה"ט מז:)

מדת האמונה מדת דוד שהוא אבן מאסו הבונים הם אבהן שרצו להגיע לאמת ולא בחרו באמונה (מח"ס ג:)

מדת היראה היא התרעא לדרתא והיא דרגא דדוד והוא עשה השערים לבהמ"ק (תה"ט ז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[יוסף] דוד דרגא דתפלה וההיפוך יוסף נקרא צדיק שהוא מן הניזונים בזרוע וכן מלכות דוד ברצונם המליכוהו משא"כ מלכות יוסף היה מצד הכח (ל"מ ס:)

[יוסף] יוסף הוא ע"ש ודוד שבת (קס"מ מ:)

[יוסף] יוסף הוא ברית המעור ודוד ברית הלשון וכמו שיוסף ניתן במצרים כדי לצרפו כך דוד ניתן בדור המלא לשון הרע (ל"ל טו:)

[יוסף] יוסף מדרגת עבד ודוד מדרגת בן (ל"ל ו:)

[יוסף] משיח בן דוד מתקן עטיו של נחש לגמרי ולכך הוא אתי דייקא מעמון ומואב משא"כ משיח בן יוסף אין בא מאדום כי אצלו צריך ד"ז להיות קבוע וקיימא גם לעת"ל (ד"ל מא:)

[יעקב] הוא חי וקיים כיעקב דלא מת כי כל עיקר המיתה הוא לתקן חטא זה שהתחיל בו אדה"ר בעטיו של נחש (מס"מ נג:)

[יצחק] אדמוני מסטרא דיצחק (ד"ס יז:)

[יצה"ר] הרג ליצה"ר בתענית כמו שיהיה לעת"ל שיתוקן חטא אדה"ר ואלמלי זכו ישראל היה דוד המשיח (מס"מ עו:)

[יצה"ר] מצד מדתו א"א לאכפייא לגמרי כי עיקר האחיזה בסטרא דנוקבה והוכרח להרגו לגמרי (תה"ש ט:)

[יצה"ר] ע"י השתדלותו זכה שאין יצה"ר שולט בו (יש"ק ז:)

[לבנה] הוא שורש אור הלבנה דנמי אור הוא (מס"מ פח:)

[לוט] אחר שנהפך ונתחלש אותו תוקף דרע אז התחיל להתגלות מעט הקדושה בכונת בנות לוט לשם שמם וזהו התחלת התגלות קדושת אור דדוד (ל"מ קיג:)

[לוט] מכח מצות הכנסת אורחים הגדול מהקבלת פני שכינה הוסיף כח וסעד לבם וקיבלו הארה ממדת החסד לאברהם ובכח הארה זו האירו הם אח"כ בלוט שנתעורר לקיים ג"כ הכנסת אורחים ועי"ז נתנו אור דוד המלך (מס"מ פו:)

[לוט] שורש דודו שנמצא בסודם בחשק שהיה בבנות לוט להעמיד תולדות לקיום העולם שחשבו

[בת שבע] חשש דהיה בכלל ביאת ארמית וע"כ נתיירא מיד כלב (מס"מ כט:)

[בת שבע] אכילת פגה הוא לפי שלא המתין שיקחנה בפרהסיא ובקדושין רק בצנעא כמתכוון רק להנאת עצמו לבד (תה"ש נד:; יש"ק סה:)

[בת שבע] נקרא פגה שהוא הפרי החשובה עצמה רק שלא נגמרה עדיין להיות חשיבותה בפועל (תה"ש לו:)

[בת שבע] אלו היה אותו ילד חי והיה הוא המולך אחריו והבונה ביהמ"ק נמצא לא היה אותו מעשה אכילת פגה גם בעוה"ז (תה"ש מז:; ד"ס יא:)

[בת שבע] בירוורו היה בנסיון זה דאף שלא עלתה בידו למראית העין הוא באמת נתברר בזה (ד"ס יא:)

[בת שבע] גרם חזרת הקלוקל במעשה דבת שבע (מס"מ עו:)

[בת שבע] הזכיר דוד בעוון הוחלתי בתשובתו אמעשה דבת שבע דגם הוא לא היה ראוי לאותה מעשה רק מהשי"ת היה לו זה (תה"ש עז:)

[בת שבע] כמו שבירת הלוחות היה תיקון לחטא העגל יצרא דע"ז דוד המתקן ליצרא דזנות ע"י שיבורר חטאו הוא מלא קדושה באמת (תה"ש מו:)

[בת שבע] לפיכך נכתב חטאו להיות אות וסימן לכל חטא בני" ומעשה רוח שטות שלהם אחר התשובה והתיקון (תה"ש מז:)

[בת שבע] מצידו היה מלא קדושה ולא היה חטא כלל ולפיכך לא התעורר לתשובה כלל על זה מעצמו עד שהוצרך השי"ת לשלוח אליו נתן הנביא (תה"ש מה:)

[בת שבע] עיקר חטאו היה במה שהביא עצמו לידי נסיון (יש"ק כו:)

[בת שבע] עיקר נסיון שמירת הברית שהוא לאכפייא הוא בארמית משא"כ נסיון דדוד בישראלית לא עלתה בידו דשם הנסיון היה לאהפכא (תה"ש יג:)

[דואג] רק דוד המקטרג לדואג ומצד הריגתו הפלשתי שהוא זכייתו לשוה"נ בזה נתגבר על דואג ולכן נקרא פלשת שלקח גבורה מהתגבורתו על גלית (ד"ל נב:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שלה הוא בתשוּקָה במה שמבקשת ההשלמה וזה דרגא דדוד שאמר בקשו פניו תמיד (ל"מ סו.)

[נוקבא] נסיון דוד היה בענין החשק שזה מדת המלכות בתוקף החשק ונבנה מחשקות דנוקבא בנות לוט ותמר ורות כי בנוקבא תוקף החשק שאין לו מילוי ושביעה (ל"ה"ל [רנד])

[נפש] תפס הנפש שהוא מדרגתו שהוא נגד פרצוף החמישי (ש"מ כה.)

[נפש] זכה לעבודת ככל נפשך למסור גם הנפש להשי"ת (תה"ש מב.)

[נפש] בכל אחד יש גם נפש בהמית מצד הגוף החומרי ודוד הוא המתקן בזה להעלות גם נפש הבהמית (מח"ס ל.)

[עשן] ידוע מ"ש חכמי האמת דהיה ראוי דוד להיות נוצר תאומים עם יעקב שהוא ג"כ אדמוני אלא דיצא הסרות תחלה בעשו (פע"ק י; תה"ש יט.)

[שאול] דוד גילה גופו בשביל כבוד שמים משא"כ בית שאול כי הצנע לכת הוא רק מדרגת צדיק (קס"מ יב.)

[שאול] שאול יחייב העכו"ם אבל לא היה פועל הצלחה כמו דוד שכשהיה מנצח מלחמה אז היה מתגלה ומתפשט אור חכמתו לכל (ד"ל עט.)

[שבת] יום ז' נגד דוד והיא נקרא מנוחה אע"פ שהוא כח העבודה כי עבודת הש"י הוא מנוחה (ל"מ עא.)

[שבת] קדושת שבת דרגא דדוד מצד קדושה פרטית שייך התנשאות ראדם (ל"מ סס.)

[שבת] שבת נגד דוד והוא דרגא דתפלה אבל מ"מ הוא חיים והיינו קדושת יום השבת שהוא טעימה לשעה מחיי עולם טעימה זו בעוה"ז (ל"מ סז.)

[שבת] ז' הרועים נגד ז' ימי בראשית ודוד הוא נגד יום השבת והוא רזא דשבת הסוד הנעלם שאין גלוי בפעל (קד"ש ז.)

[רות] חז"ל דרשו איעצך אעצה דזנות ולכאורה הרי סיום הכתוב אינו כן אבל באמת אשר יעשה ד' ע"י דוד ומשיח הבאין מזרע רות שהיה ע"י התחברות עם בנות מואב (תה"ש כ.)

שנחרב כל העולם כולו ודאגו על השחתת העולם... וזהו השורש דדוד שהקים עולה של תשובה לתקן העולם שלא יחרב (קד"ש טו.)

[מלכות] הוא תיקון לה"ר, והוא ג"כ בסוד המלכות דנקרא פה (ד"ל נב.)

[מלכות] עיקר ענין עת לעשות לד' הוא דרגא דדוד דעת מורה מדת מלכות (ל"מ פח.)

[משה] כמו משה היה רבן של כל הנביאים כן היה דוד רבן של כל בעלי רוה"ק (תה"ש לה.)

[משה] משה ודוד לא שלטו שונאים במעשה ידיהם כי הם המתחילים בעקירת היצר לגמרי מלב (תה"ש מו.)

[משה] פעולת משה היה להוריד השמים לארץ, אבל דוד להיפך העלה הארץ לשמים לזווגה למעלה (ד"ל פ.)

[משה] שניהם שוים משה ודוד בשניהם אבותם מתו בעטיו של נחש דשניהם האבות מצד בניהם היו צריכים להיות נקיים מכל חטא (אז"ל יב.)

[משיח] הוא משיח הוא סוף הבריאה ולכן בו חתימת הברכה מתייחס להתחלת המחשבה (קס"מ יט.)

[משתה] בכל האושפיזין מצינו שעשו משתה זולת בדוד (פרי"ז-ה קכו.)

[נ"נ] דוד עבדי ונ"נ עבדי כי שניהם עבדיו ועושים רצונו וכשבאים לחדרו שם אין רע כלל... רק נ"נ הגופני לא היה דבק באותו שורש כלל ודוד הגופני שהיה בעולם היה דבוק בו משרשו שבאצילות (ד"ל פז.)

[נ"נ] כמו שדוד מצד הקדושה היה שלם לגמרי כך נ"נ מצד הקליפה היה בתכלית הקלקול עד שא"א לשום תיקון שיצא מזרעו (מח"ס פט.)

[נ"נ] נ"נ היה נגד דוד בקדושה דנק' ג"כ אריה ומלך מ' שנה כמוהו (פע"ק יד.)

[נוב] עוזיה בקש להקטיר שביקש ליקח מעץ החיים ואכל וחי לעולם... ולפי שהוא מאחזרים דוד דבר זה הוא בירור אכילת דוד לחם הפנים (ד"ל סח; ל"ה"ל [קלג])

[נוקבא] מדת הנוקבא חסירה וקורת רוח והנאה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[תורה] דרגא דדוד רבן של בעלי רוח הקדש כי הוא השורש ותושבע"פ מדת המלכות פה
(יש"ק כד; מח"ס יב)

[תורה] הוואה דוד בחלום נזכר לתלמודו כי הוא יסוד תושבע"פ
(מח"ס פח:)

[תורה] משה ביקש שיכתוב סרחנו ודוד אמר אל יכתוב כי משה הוא שורש התורה שבכתב נגד חכמה בעולם ומאן דבחמה רווהי גליין ודוד מדת מלכות פה מדת לילה שהיא בהעלם (מח"ס מז; מט.)

[תשובה] דוד הוא התחלת מדרגות התשובה שהיא הרפואה להבא אבל להיות נתקן לשעבר שלא יהיה לו ברושה עוד בזה לא ידעו עדיין בחייו (מח"ס צ:)

[תשובה] הקים עול של תשובה שזהו עיקר התעלות מדרגתו מה' תתאה לעשותה ה' עלאה (מח"ס י:)

[תשובה] רפאל נגד דוד שהקים עולה של תשובה ושכ ורפא לו
(מח"ס פד:)

[דוד, מגן] ז"ש מגן דוד בהפטורה מצד שהוא יהיה הסוף
(מח"ס פ-פז כב)

[דוד, מגן] אומרים מגן דוד דהיינו שגם בפרט החיות של כל איש ישראלי במה שיש לו חיות פרטי גם בזה הש"י מגן שלא ינתק
(ל"מ סה:)

חדאים

ראובן שהוא בירור נקיון הראיה דזרע יעקב מצא הדודאים בשדה מקום הפקר שלא באיסור
(מח"ס טז:)

דה

בשעת הריחוק טרם נתגלה האהבה נקרא דוה שהוא ההיפך מהוד
(מח"ס יא; רס"ל ו:)

חגים

כדומים וצומחים החיות דמאמר הש"י הוא בהם בהעלם שהרי אין ניכר בהם רוח חיים כלל
(ל"מ סג:)

דומם אין לו שום שייכות לחיות האדם רק הוא כמו לבוש לאדם
(ל"מ פה:)

[שלמה] אמונה שבהעלם דרגא דדוד אבל ההגעה עד כסא הכבוד [אמת] היא דרגא דשלמה (מח"ס ז:)

[שלמה] בחי' דוד ושלמה המה נגד בחי' משיח בן יוסף ומשיח בן דוד
(מח"ס פ-ה קכמ:)

[שלמה] אחר הושענא רבה שהוא נגד דוד בא שמיני עצרת נגד שלמה
(ל"מ קו:)

[שלמה] דבקו השערים שהם מעשה ידי דוד דהוא שער הכניסה לקדושה הקיימת לעד וזה לא היה מדרגת שלמה
(מח"ס ט"ז מו:)

[שלמה] דוד היה מקשט הכלה ע"י עולה של תשובה בבינה שבלב, וממקום שפסק שם התחיל שלמה לזכך הנסתרות שבמוח ובחכמה (ד"ל פט:)

[שלמה] דוד ושלמה הם נגד אדם ונח כי הם לבא ומוחא
(ד"ל נה:)

[שלמה] דוד ושלמה דהן מוחא ולבא ידוע כי מחשבה שבמוח הוא בהעלם דע"כ רמזה ב"י וכשמגיע ללב הוא בהתפשטות ורמזה בה' וכל מעשה דוד התגלותם לפועל היה ע"י שלמה בנו
(מח"ס נג:)

[שלמה] דוד ושלמה המה נגד יסוד ומלכות שבמלכות
(מח"ס פ-ה קל:)

[שלמה] דרגא דשלמה הוא שמעשיו מצליחים ביותר ורואה שכל מה שפועל הכל הוא נמשך מאמיתות רצון השי"ת, משא"כ דוד קרי לנפשי עני
(ד"ל פט:)

[שלמה] עיקר בנין הקיים לעד זהו של דוד אבל מה ששלמה בנאו הרי אחר שנהרס איננו עוד
(מח"ס פח:)

[שלמה] תפלה ותושבע"פ חד דרגא נינהו והם מדת דוד ושלמה
(ד"ל לו:)

[תאוה] לא היה צריך לברוח מתאות לבו כי ידע שתאות לבו רק לטובה וכמו אדה"ר קודם החטא
(ד"ל סד:)

[תאוה] הוא שורש הכתר מלכות דקדושה המרחף על פני כל התאות להכניסם אל הקודש לא בשקוע רק מרחפת
(מח"ס כז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שהנפשות מתקטנים בכל דור מ"מ הנקודה שכלב נטהר בכל דור ודור (פר"ף-ה קט.; פר"ף-ה כ.)

[קטנות] אע"פ שהדורות הולכים ומתקטנים הנקודה שכלב הולכת ומזכדת ומאירה יותר בכל דור עד עת קץ כנס ע"ג ענק

(פע"ק כג.; כג.; ד"ס ט.; לה"ף [למ])

[קטנות] אי' בכהאריז"ל שאמר לתלמידו הרח"ו שבדור היתום הזה אף דבר קטן שישראל עושה בכונה לש"ש חשוב אצל השי"ת הרבה יותר ממה שהיו עושים גדולות בדורות הראשונים (פר"ף-הסא.)

[קטנות] גדולה מעלת דורות האחרונים מדורות הראשונים כי יש להם כח להשיג כל מה שהשיגו הראשונים רק שהוא כמו קב נגד הט' קבין (ד"ף ג.)

[קטנות] ואנו היום בעקבות משיח מן העקבים ועיקר בעבירות שאדם דש בעקביו... יש לו סייעת גדולה מאותם הנפשות שכבר יצאו שכשמיגיע למדרגה שלכל אחד הוא בא ומסייעו (לה"ף [קס])

[קטנות] כל שהדורות הולכים ומתקטנים רזי התורה הולכים ומתגברים (רס"ל ז.)

[תורה] תורה היא מפת העולם וכן ישראל שבכל דור הם מפת העולם באותו דור כפי ההתחדשות שבנפשות מישראל בכל דור כן התחדשות העולם באותו זמן (לה"ף [ז])

[תורה] כל מלכי ישראל ופרנסי כל דור ודור כל אחד יש לו חדוש דברי תורה מיוחד השייך לאותו דור (ל"מ קי.)

[תורה] כמו שהנפשות משתנות מדור לדור כן התורה והיינו התורה שבע"פ שמתחדש בכל דור חדשות ע"י חכמי ישראל וע"י כל חדשות התורה שבע"פ יוצא לאור נפשות חדשות מישראל (לה"ף [ז]; קד"ש לא.)

[תורה] כפי שלימות מדת התשובה באיזה דור כך הוא ההתגלות דתורה שבע"פ שבחכמי אותו דור דע"כ דוד שהקים עולה של תשובה ממנה התחלת תורה שבע"פ (מה"ש לה.)

דור המבול

דור המבול היה ראוי להיות מתן תורה כי עונם בהוצאת ז"ל וכתובת דברי תורה הוא תיקון לזה (ל"מ נד.)

הראהו שאף שהיא חתיכת דומם יש בו ג"כ רוחניות שהרי דוגמתו למעלה של אש (פר"ף-ז נ.)

ממנו הוא המחיצת ברזל שבין ישראל לאביהם שבשמים והוא כחו של עשו דברזל הוא הקשה והחזק שבדוממים והוא מצד הרע שעומד בקושי ולא ישוב מפני כל (מח"ס כז.)

[דומם צומח חזי] הדוממים אין לו שום כח זולת הנראה בפועל והצומח יש לו כח נעלם נגד הלב, והחיים בעולם הוא נגדו באדם המוח והנשמה (ש"מ כג.; כה.)

דור ע"ע מנהיג הדור

בכל דור ודור יש קומה שלימה מדמות אדם היושב על הכסא שהוא דמות יעקב (רס"ל לו.)

כל דור הוא סדר מיוחד מנפשות מאותו הדור (ל"מ מז.)

גם בדור א' יש הרבה נפשות הכלולים בלב (יש"ק ס.)

דורו של משה שורשם באותיות התורה שבכתב ושאר דורות שרשם בתורה שבע"פ שהוא ההתפרטות דתורה שבכתב (מה"ש לד.)

כלל הדורות כולם הם ג"כ יחד קומה שלימה (יש"ק ט.)

כמו שכלל הכנס"י סובל דור זה חטאי דור אחר כן עיני כנס"י דדור זה סובלין חטא עיניהם דדור אחר (ד"ס ד.)

[יעקב] אע"פ שהוא לעולם דמות יעקב אינו שוה בכל דור ודור שהוא כפי הנפשות שבאותו דור... כמו שהאדם משתנה ג"כ לפעמים בדמותו (ד"ס טו.; רס"ל לו.; מח"ס ו.)

[יעקב] הם בכלל קומת יעקב יש ראשי ישראל ועיני ישראל ושאר איברים (רס"ל יט.)

[קטנות] כל דבר שכבר היה אחד שהרגיש בירור אור זה על בוריו כבר נפתח שער אותו האור בעולם והוא פתוח אח"כ לכל דזה כל ענין עסק הדורות שקבע השי"א אע"פ שהם מתקטנים והולכים (רס"ל ז.)

[קטנות] שמעתי בשם הרה"ק מפרשיסחא שאף

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מהאריז"ל שהיו משורש תושבע"פ שנמסר לישראל ולא בשמים הוא (פרי"ז-ה קכה:)

התחלת התעוררות אברהם היה בדור הפלגה שהתעוררו ג"כ במדת האהבה דריעים אלא שהם חשבו להפריד עצמם מהש"י (מח"ס פא:)

דורדיא

אצלם הוא תוקף מדה הזו של שלווה ומנוחה רק שהם כחמרא על דורדיא, פי' דורדיא הוא הזנות שבהם כר"א בן דורדיא (ד"ל מא:)

דורמיטא

ידוע מטעם האריז"ל סוד הדורמיטא דז"א בר"ה שהשופר בא לעורר ז"א משינתו (רס"ל כט:)

ענין הדורמיטא שיש שם סתירה בפרי עץ חיים (ל"מ נא:)

עת הדורמיטא שההשפעה נעלמת לגמרי אז החו"ב דהש"י מתפשטת מעצמה תוך לכבות בני" ועל ידי זה נבנים בבינה יתירה (ל"מ נא:)

דחילו ורחימו

תחילה צ"ל דחילו ורחימו ואח"כ הוא בהיפך רחימו ורחילו (קה"מ יא:)

דין

גדולה הוא התפשטות בגודל אבל אינו בגבורה וכח... וכן התחלת ההרור תשובה בלב אדם שאינו עדיין בגבורת הלב מביא רק רפואה להבא (מה"ש ג:)

גם בדיני ממונות צריך שלשה כדי שיהיה אחד מכריע והיינו כחי' רחמים כי כל המשפטים והדינים השרוין על נפש ישראל הגם שנתחייב לפי מעשיו עכ"ז המה לטובתו כי זוכה אח"כ להתקרב להשי"ת ביתר שאת (פרי"ז-ג ג:)

דין נקרא גבול וגדר ושרש כבריאת העולם היינו שיהי' מקום בעל גבול וגדר (ל"מ קא:)

הצירופים אדיין ודינא נגד חודש אב (מה"ש כא:)

דור המבול ודור הפלגה הם כללות סתרי עריות כי הם נגד תורה שבכתב ותורה שבע"פ (ל"מ נד, נח:)

דור הפלגה הוא דוגמת בנין משכן ודור המבול דוגמת שבת (ל"מ נו:)

טבעו במים שהוא ג"כ רבוי חסדים כי לא יכול להציל נח לקיים העולם בענין אחר (פרי"ז-ג קט:)

פרצו בדרך ארץ שד"א הוא ההגדרה בתאות לבו בגזל ועריות שנפשו של אדם מחמדתן ודבר זה קודם לתורה שהוא מצות שכליות (אז"ל ז:)

דור המדבר

דור המדבר היו חפצים לאור התגלות דתושב"כ שאין בו העלם כלל שיהיה קבוע בלבם ושלא יצטרכו ליגיעה דתושבע"פ והוצרכו לכפיי' ע"ז (פע"ק כה:)

דורו של משה שורשם באותיות התורה שבכתב ושאר דורות שרשם בתורה שבע"פ שהוא ההתפרטות דתורה שבכתב (מה"ש ז:)

עוה"ב נקרא ארץ שהוא מוגדר... ויש גבוה מעל גבוה היא חכמה עליונה שלמעלה מבינה שמשם נמשך חכמת שלמה וכן דור המדבר (ל"מ קכ:)

דור הפלגה

דור הפלגה הוא דוגמת בנין משכן ודור המבול דוגמת שבת (ל"מ נו:)

דור הפלגה לא נענשו כדור המבול בשביל השלום שהיה ביניהם (מח"ס עט:)

הג' כתות הם תלת רישין שברע (ש"מ מד:)

הד' שנים שקדמו הם כנגד ג' ראשונות ומדת חסד שהיא מדתו של אברהם אבינו (פרי"ז-א י:)

הם רצו ג"כ להיות עם א' אבל לא לה' רק למלאות תאותם להיות איש אחיו יעזור בהשתקעות בחמדות עוה"ז (קד"ש כח:)

המדות כשהם עדיין בשורש הם אחד רק כשבאים לגלוי המעשה הם נחלקים וזה נעשה בדור ההפלגה כלל הלשון כידוע שהלשון קולמס הלב (קה"מ יד:)

המכשלה דתורה שבע"פ הוא דור הפלגה שהיה בארץ שנער ששם יסוד תורה שבע"פ (ל"מ נד:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מקבלת האשה ג"כ מבעלה ולכך הוא נגד הוי"ו שבשם, והרי"ש הוא ג"כ צמאון וחשק רק שהוא שקטנות (ל"מ קיא.)

ג' יסודות באות ד' (א"ל כב.)

ד' הוא רומז על עצם הבריאה שכל נברא בעל גבול בהכרח כלול בד' קצוות וזהו מצד הכלים וקבלת העובר הוא האור והי' של החכמה אז היא ה' (ל"מ נו.)

ק"ר הם נגד ד"ה רק שברע הקו"ף קודם כי אין לה מלוי ואין אדם מת וחצי תאווה בידו (ל"מ קטג. קיא.)

דס

אזהרת אכילת דס בהמה שלא לערב נפש הבהמה בנפש האדם (ד"ל מט.)

המכה ראשונה להפוך המים לדם והדגה אשר ביאור מתה והוא נגד מלכות תושבע"פ ים התלמוד והדגים דחמידו דאורייתא (פר"ל ז-יא.)

רשימתה על הפתח דאף דבריש כל מרעין אנא דם (כ"ב נח:) שהוא הנפש הבהמית שמכחה כל מיני רע שבגוף מ"מ הם מוסרים ומקריבים זה להש"י (רס"ל פו.)

דמת

צלם דכורא ודמות נוקבא (ל"מ קט;; טה"ש כז.)

דמיון

אשור ומצרים ב' מיני השתקעות בדמיון (רס"ל כט.)

בקניני האדם מתפשטים כחות נפשו ולכך ע"י ג"כ נכנסים הרהורים זרים ללב וכמו ששמעתי דאורא דארץ העמים הוא מכניס ללב כחות הזדון של האומות והיפוך בארץ ישראל (טה"ל רה.)

דמיונות שוא הם חוצצים בפני ידיעת אלקות והכרותו מלהכנס בלב ולכן אמר פרעה לא ידעתי את ה' (טה"ל רח.)

הדמיונות כולם נולדים מן הלב שבו הם ההרהורים ונמשכים ממנו למוח ומן העין שעל ידה הראיה נכנסים ההרהורים ללב (טה"ל רה.)

חייב מיתה בדין ודאי אין חוששין למה שעתידי לצאת ממנו ורק בדיני שמים הש"י מטה כלפי חסד בשביל העתיד (ל"מ פח.)

כל הגליות ועיכוב התיקון הגמור הוא מצד מדת הדין (טה"ש כא.)

כל מדת הדין הוא מסטרא דנוקבא כנודע כי כל מדת הצמצום היא מצד המקבל שהוא הכלי לקיבול (טה"ש כ.)

כפי המחשבה שיהיה הכל ע"ד הטוב הנה זה נקרא במה"ד תכלית הבריאה להטיב (רס"ל מה.)

דינה

כזבי היה בה ניצוץ דינה ודינה היתה חילוף של יוסף (מס"ס כא.)

לאה הבכירה דוגמת מואב הבכירה... שהיא פרסמה מאב... וכן לאה קרמה לדבר מצוה ולקדושה וג"כ תבעה בפה שהיא היפך הצניעות... אבל באמת עומקה היה טוב מאוד רק מ"מ פעל ביוצא יריכה שהיא דינה (ד"ל מ.)

לאה הודית דמצד מדת הדין הקשה עדיין לא הגיע זמן התיקון הגמור וע"י זה נתהפך לדינה אותיות די"ן על מדתה והה' בסוף היא ה' אחרונה שבשם (טה"ש כג.)

שמה מעיד עליה שהיא מצד מדה"ד וע"כ מנעה יעקב מעשו שידע שיחשוק בה כי שייכה למדתו (פע"ק כא.)... והי' ח"ו מוליד עמלק (כא.)

שמעון נשאה דינה לשם שמים כדי לתקנה שתוכל לפרוש ושיתפרד הזוהמא (מס"ס כא.)

דלילה

ברור דהיתה מישראל (יש"ק טז.)

היתה דוגמת חוה ראשונה (יש"ק יא.)

דלית

בג"ד כפר"ת הם נגד ז' ימי הבנין והד' נגד תפארת ור' נגד היסוד מדת יוסף הצדיק (ל"מ קיא.)

בוזהר דהיסוד ו' זעירא ודומה ל' כי ד' היינו הצמאון והחשק שהוא המ"ן ואתערותא דלתתא

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שלו ג"כ דבוק באמת עד שלא יהיה התפשטות כח המדמה שלו ג"כ רק ד"ת והבירור הוא בעת השניה ושלמה רצה ג"כ לברר בעת השניה (ד"ל פו:)

[עמלך] התפשטות כחות הדמיון אפשר להכניסם לקדושה אבל שורש הדמיון שהוא ההתדמות הדמיון לאמת שהוא שורש עמלק זה אין לו תקנה אלא למחותו (רס"ל פז:)

[עמלך] המן עמלק ואגג כנגד ג' דברים שמתגבר המדמה (רס"ל כג:)

[עמלך] דבר זה נראה בחוש שתיכף ע"י רפוי מד"ת גובר הדמיון בלב ולמדנו מזה שזהו השורש של עמלק שדרכו לבוא תיכף ברפוי מד"ת (רס"ל כא:; לה"ל [רז])

ד

אחת היתה ופרסמה... ומ"מ שבט דן עצמו הוא המאסף לכל המחנות (יש"ק ט:)

אין נקרא קיסרי רק מצד הרע ומצד הטוב נקרא דן כטעם וגם הגוי וגוי' דן אנכי (ד"ל לו:)

בשבט דן היה חסרון שלא נתברר עדיין במצרים והתחיל להתברר אחר מ"ת מלאכת המשכן (מס"ס מ:)

דן הוא שורש מדת הדין כשמו וע"כ שמשון היה שופט וידון עמי ולא מלך (מס"ס כג:)

התחלת לידת שפחת רחל היה דן הירוד שבשבטים בהם שורש הכעס (ל"מ פג:)

ירדן יורד מן, וקבלתי כי ירדן בעולם נגד כבוד בנפש ודן ידן עמו כאחד וגוי' שיש דינין קדושים ורוגזא דרבנן דטב (קד"ש יז:)

כח דן הוא מדה"ד כהוראת שמו, וידוע בשם מדה"ד שהוא שם אלקים שם אחיות האומות כי יש ג"כ אלהים אחרים... כי בשם זה היא פעולת הטבע המטעה לבנ"א לחשוב שהכל דרך הטבע (פע"ק כא:)

ל' ע"ז ודן הקצה האחרון מלא ע"ז ובנין ביהמ"ק הוא עבודה וצריך שיתוף דן ויהודה (קס"מ כג:)

לפי שכבר נתחלק ממנו היצר לדן שיצא תחלה נחלש גם ביוסף אח"כ (מס"ס כג:)

הצינור שדרך עליו יורדת החכמה תתאה לכחות הדמיון ג"כ הוא דרגא דיוסף... ונמצא יוסף נקרא בעל החלומות כולם (ל"מ קיט:)

הקוף אזיל בתר ב"נ להתדמות לו בכל דבר, ואדם נברא בצלמנו כדמותנו אבל רק דרך דמיון כקוף ומוזה נמשך כח הדמיון באדם (מס"ס ו:)

יש ב' דברים במוח... וכשמוח החכמה גובר אז היא מושך כח המדמה עמו להיות גם כל דמיונותיו רק לה' לבדו (מס"ס ה:)

כל הדמיונות הגוברות בלב בנ"א הם רק מצד השכחה (מס"ס יא:)

כל מה שלפי שעה נקרא דמיון כי שפת אמת תכון לעד ודמיון הוא המתדמה לאמת ואינו (ד"ל לו:)

כלל הדמיונות וההרהורים שבאדם הם קבועים בג' שרשים דקנאה תאוה וכבוד שהם שרשי המדות רעות, ושרש השרשים הוא הגאות כנודע דשרש הרע הוא מעולם התהו ושבירת הכלים (לה"ל [רז])

כפי יתרון הדעת והחכמה שבאדם כן מתגברים לעומתן הדמיונות במוחו ולבו (לה"ל [ריט])

עיקר מלחמת אדם עם יצרו הוא בדמיונות והרהורים שבלב ומוח (לה"ל [רז])

קראו לימים ע"ש הפור והוראת הדמיון כי זה כל קדושת ימי הפורים לברר האמת הגנוז ונעלם תוך הדמיון (רס"ל פו:)

[דביקות] אף באת תכלית ההשתקעות בדמיונות העוה"ז יש בו כח התעוררות להשי"ת מצד דביקות הלב באלקים חיים (מס"ס מד:)

[דביקות] כאשר מתברר שגם בעת הדמיון הוא דבוק בהש"י באמת... עי"ז ממילא נתתקן הדמיון (רס"ל כג:)

[חלום] הדמיונות והרהורים של בטלה ושל מה בכך שבמוח ולב כל אחד הוא ממש כחולם חלום שאינו אלא בכח המדמה, ולכן אמרו יושב בטל כישן דמי (לה"ל [רג])

[חלום] החלום הראשון בתורה הוא כיעקב שהוא שורש אמת שהיפך הדמיון אצלו שייך לספר מדמיון שלו (רס"ל כא:)

[חלום] כל עבודת האדם בעוה"ז לעשות כח הדמיון

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

דניאל דייקא לו נתגלה טהרת הכודנייתא כשהובטח
(ד"ל פד:) ע"י יחזקאל ונתתי להם וגו'

הוא הפרצוף הרביעי שהוא גמר הפעולה שהוא
דשלמה והוא נגד פרצוף דשלמה ולכן קראו נ"ג
(ד"ל פז:) אלוה

הטיפין דשלמה שהיו בני"ג לקחו דחמ"ו שנתנם
ללמד ספר ולשון כשרים וכל חכמות שלהם והם
העלו הכל שביירו שלא הטתם חכמתם החיצונית
והרי טיפי שלמה לא נטו לחוץ (ד"ל פו.)

היה סריס כי הוא היה ממש לעומת נבוכדנצר
(ל"מ קז:)

כתב דברי נבוככנצר בספרו עי"ז הוציא בלעו מתוך
פיו (ל"מ קז:)

מה שנק' ספר דניאל על שמו מורה דהד"ת הכתוב
שם זהו שורש חיות הנפש דדניאל והרי נשאר כל
שורש חיות עצמו וזה השארה טובה מבנים ובנות
שהם רק מה שהוא שורש להם

(פע"ק כג:; יט"ק נא:)

עיקר שמירת הצלם הוא בזהירות מאכילת איסור
דע"כ דניאל שנבדל כפת פגם ניצול מגוב אריות
(מח"ס עט.)

דעת

דעת דרע הוא שאין מחבר התבוננות עצמו עם
חכמת הש"י רק אדרבא חושב בינתו לדבר נפרד
(ל"מ פט:)

תכלית הידיעה שלא נדע דזהו תכלית וקצה מדרגת
ההשגה להשיג שיש עוד ד' והשגה שא"א להשיג
(מח"ס פז:)

אין מקום להתפלל בשבת ולבקש על חנינת הדעת כי
זהו המתנה טובה שחנן אותנו השי"ת בקדושת יום
השבת שמופיע בחי' הדעת בכלל נפשות ישראל
(פרי"ז ה- לו:)

דעת דקדושה הוא רוח"ק שמחבר בינתו עם חכמתו
של הש"י ויודע ומכיר שהכל מהש"י (ל"מ פט:)

דעת הוא רוח"ק שהוא המשכת אור נעלם דכתר
שהוא למעלה מהחכמה (מח"ס ע:)

דעת נגד חלב שיוצא מבע"ח וכן הדעת נובע מצד
החיים (קה"מ לג.)

[יהודה] בניצוח פלשתים היה שמשון מדין הראשון
ודוד מיהודה האחרון ג"כ נתחברו יחד (פע"ק כ:)

[יהודה] דן הוא השוה"נ ויהודה הסוף והוא הגדול
שמחבר הסוף לראש ומצד השתדלותו נקרא ארי'
וגבור משא"כ דן בתולדה הוא ארי' (ד"ל לא:)

[יהודה] דן תמיד מחובר עם יהודה דגם דוד אדמוני
(ד"ל לא:; ל"מ מח:; פנ:)

[יהודה] הגדול שבשבטים יהודה והירוד שבהם דן
והשוים הכתוב לחברם במלאכת המשכן שהוא
השראת השכינה לאחד כל הכנס"י (פע"ק יא:; כ:)

[יהודה] חדש אב נגד שבט דן שהוא הירוד
שבשבטים ומ"מ נקרא אריה כיהודה ובכל מקום
מחובר ליהודה מצד מדת העגולים (תה"ט כא:)

[יהודה] חשב יעקב שמשון הוא משיח כי אמו
משבט יהודה ויהודה ודן הם ראש וסוף השבטים
וחיבורם נעשה עגול (ל"מ נא:)

[יהודה] משה בברכתו על העתיד לבוא קרא דן
אריה מצד מדת העגולים ויהיה דן מחובר עם יהודה
להיות נעוץ הסוף בתחלה וזה היו"ט של ט"ו באב
שבו הותרו שבטים לבוא זה בזה (תה"ט כג:)

[מיכה] בקצוות אלכסונו של לוי הוא שבט דן דפסל
מיכה יצא ממצרים כאלו ח"ו יש בהם שורש להיפך
אבל גם הוא קדוש לאלקיו שמחובר תמיד עם יהודה
(ל"מ עו:)

[מיכה] היה לעמלק אחיזה בהם לזונבם ולומר טול
מה שבחרת כי היה בהם הפסולת דפסל מיכה שבעט
באנכי שהוא שורש היהדות (פע"ק כ:)

[מיכה] נתגלגל פסל מיכה לבני דן שהם התחלת
גילוי זרעא דרחל ע"י בלהה שפחתה (תה"ט כז:)

[נפתלי] אשר ונפתלי הם המחברים הירוד עם
המעולה ונפתלי הוא תכלית ועיקר המחבר
(ל"מ פג:)

[נפתלי] תיכף אחר דן שהוא תוקף הכעס גולד
ממנה נפתלי שבע רצון שהוא היפך הכעס
(ל"מ פג:)

דניאל

בנבואת דניאל קץ העתיד נכתב סתום כדי שיהיה
תלוי בזכות ישראל (מח"ס סח:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

דחם

אברהם היה הלוח ונסוע הנגבה לדרגא דיליה
(ד"ץ נא.)

כשעומד למזרח שהוא פני העולם צפון ודרום
שמאל וימין וזה הנגבה לדרגא דאברהם (קס"מ יט.)

דריש

דריש לא נולד מצד הטוב והקדושה שבאסתר דהוא
נולד מהשידה שהיא צד הרע שבה שידעה להפרישו
ממנה (מח"ס נד.)

כפי הנראה אז שאמרה עכשיו ברצון נתעברה
בדריש והיה עדיין תוך ג' לקליטה ואלו כבשה ובא
עליה היתה מתעברת ממנו וזרע אחשוורש נפלט
(פע"ק כב.)

לידת אסתר לדריש היא הולידה רק אותו ני"ק שבו
שבנה ביהמ"ק (ל"מ נב.)

דרך

בכל מקום דרך בספר משלי רוצה לומר דרך התורה
והמצוות (נא"ץ נא.)

דרך ארץ

באותן ב' אלפים תהו שעדיין לא ניתנה תורה נא'
ג"כ לא תהו בראה שיהיו עוסקין עכ"פ בישובו של
עולם וישמרו ז' מצות בני נח (קד"ש א.)

דרך ארץ גם הגוים זהירים יותר מישראל כי כבוד
אב ואם זהו ממדת דרך ארץ... רק באמת אין זה דרך
ארץ כלל כי עיקר הדרך ארץ היינו ההכרה בכל עניני
הארץ שהכל מהש"י (נא"ץ [קלא]; מח"ס יא.)

ענין דרך ארץ קדמה לתורה (יש"ק נה; לו.)

יוסף הוא שלימות הדרך ארץ ולכך זכה למלכות
שהוא הגדרת העם בדרך ארץ ולכך מלכות יוסף היה
קודם מתן תורה (אז"ל ז.)

כאשר ישראל בתכלית השלימות דתורה אז גם כל
העולם בתכלית השלימות ושלימות דאור"ה הוא
כאשר עוסקים בד"א לצורך ישראל (רס"ל עו.)

עיקר הזווג נקרא דרך ארץ (יש"ק ה.)

תורה היא ההכרה הברורה שכולו לדי' לבדו, וד"א
הוא רק הכרה נעלמת מאוד (ד"ץ נה.)

הדעת הוא מקום חבור מחשבת המח עם רצון הלב
הנעלם (מח"ס כג.)

העצה היא הנהגה לאדם איך יתנהג במעשיו וכן
הדעת מנהג לאדם מצד החכמה (ד"ץ לא.)

חבור חכמה ובינה ר"ל כשהחכמה שבמוח נובעת מן
הלב (ד"ץ לו.)

חבור מוחא וליבא היינו שאינו רוצה אלא מה שמבין
בשכלו שטוב ושראוי לעשותו ולא מחשב רק מה
שרוצה (רס"ל כג.)

חכמה זה סדר קדשים שאז עדיין צ"ל קדושים
ומגדרים מתאות עוה"ז אבל טהרה שייך אף בחולין
שנעשים על טהרת הקודש וזהו מדרגת הדעת
(ד"ץ כו.)

סירוס הדעת דקליפה דאסתרס ממילא ע"י
התגברותו ביותר משא"כ דעת דקדושה בני"י פרו
ישרצו (ל"מ עט.)

ענין הדעת דרע היינו שרצה הש"י לברוא זה ג"כ
בעולם כח זה המברר שהרע אין בו ממשות ושהדעת
שלהם מברר שאין לו דעת (רס"ל כד.)

[כתר] בפנימיות משלים מקום הי"ס הכתר, אבל
בחיצונית הדעת הוא מ"ס (ד"ץ סד.)

[כתר] דעת הוא ההשגה שאדם משיג מצד רוח"ק
שבו וכתר הוא מה שלמעלה מהשגת האדם
(מח"ס טו.)

[כתר] דעת הוא פנימיות של הכתר ר"ל קדמות
ותחלת השכל וראשיתו (ל"מ נד; עג.)

[כתר] השגת אור"ה מצד החיצוניות שהוא הכתר
ואומרים שהנהגת הגוף ע"י הראש כי לא ידעו
מפנימיות הכתר שהוא הדעת שהוא מחבר מוח ולב
להיות הלב מלא ג"כ מאור אלקי (ל"מ נה.)

דרבנן

בבני ישראל האתעדל"ע מוליד אתעדל"ת וחשק
בהם כנוקבא לגבי דכורא ואנו מוסיפים עוד מצות
וגדרים דרבנן הרבה יותר משל תורה מצד גודל
החשק שלנו (רס"ל נו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

דת

דת הוא נימוס המחוקק ע"פ יודעים ובעלי דעת שהוא למעלה מהשגת אדם ושכל אנושי (מח"ס עב)

היא

אות ק' וה' הם אתון דאשת זנונים ואשת חיל (ל"מ עו:)

ד' הוא רומז על עצם הבריאה שכל נברא בעל גבול בהכרח כלול בד' קצוות וזהו מצד הכלים וקבלת העובר הוא האור והי' של החכמה אז היא ה' (ל"מ נו:)

ה' הוא הסייעתא דשמיא דאדם מקדש עצמו מעט ומלמטה הקב"ה מקדשו הרבה ומלמעלה (מח"ס ו).

הגם שהה' שהיא ס"י הנקבה היא רומזת מיעוט האור מצ"ע כמו שהוא הנוק' לגבי דכורא ונשים דעתן קלה מ"מ מצינו ג"כ שנתן בה בינה יתירה שע"כ זמן גדלות שלה קודם (קד"ש כ:)

הה' רומז לכנס"י הדלה דלית ליה מגרמה רק קבלת העובר ברכת הש"י (ל"מ לו: קס:)

י"ז יסודות באות ה' (ל"ז כז:)

לשון דלות וריש אחד מורה על עניות וחסרון דלית לה מגרמה ומבקשת השלמה רק שזה צורתו בקיום ישירים וזה בעקמומיות כי זה מתאווה רק להשפעת קו היושר דהש"י וזו בעקמומיות (ל"ה ז' [לנו])

ניסן באות ה' והוא כלי קיבול וכלי מחזיק ברכה (רס"ל לה:)

ק"ר הם נגד ד"ה רק שברע הקו"ף קודם כי אין לה מלוי ואין אדם מת וחצי תאווה בידו (ל"מ קט, קיא:)

האזים

היה ראוי למנות מצוה מיוחדת על לימוד שירה זו לכל אחד מישראל (ספ"ו למ:)

הבדלה

טעם שמריחים במוצ"ש לפני ברכת ההבדלה שעדיין יש מקדושת שבת להכניס הריח מאותה קדושה בקרבו גם על ימות החול (קד"ש יד:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עיקר ההבדלה בין ישראל לעמים היא ע"י הקדושה שהם היפוך הקדושה כמ"ש בסדר הבדלות המבדיל בין קודש לחול וגו' ובין ישראל לעמים (יש"ק ו:)
ענין היין להבדלה להמשיך היראה דשבת (פר"פ 3-5 עט:)

הבחנה

צורך הבחנה הוא כדי להשרות שכינה על הודאים כי זה כל האדם להיות כלי להשראת שכינה (יש"ק כס:)

הבטה

מחלוקת פילוסופים אם זיקי הראות יוצאים אל המוחש או צורת המוחש נכנסת אל העין וזה מחלוקת בסוטה אני את דכא או דכא אתי ואפשר שזה החילוק בין הבטה לראיה (קפ"מ א:)

הבל

ההבל הגם שהוא למטה מן הקול ודבור מ"מ הם ממשיים, והוא במדרגת האין שאינו מהות נרגש כלל (ד"ל פא:)

תורת עוה"ז הבל בפני תורתו של משיח, לשון הבל אינו גנאי כי הוא בסוד ז' הבלים... שעוה"ז הוא דוגמת הבל היוצא מהקדירה (תפ"ש ית:)

הבל בן אדם

ודאי היתה הריגה זו ממשפט הש"י והיינו כי לא רצה הש"י שיהיה בעולם נברא מזיק לנברא אחר (ל"ה ז' [פד])

הבלא דגרא

הקו"ד והבל מיוחדים ממש ומאן דאחיד בהבל אחיד בקו"ד ג"כ (ד"ל ג:)

חיבור הגוף בנפש הוא ע"י ההד"ג והבל הזה הוא העולה ג"כ למעלה ודבק בשורשו שהוא האי"ן (ד"ל פא:)

כמו הבל העולה מהקדירה שההבל הוא כלול מכל מיני טעמים וריחות המאכלים אלא שהוא בקטנות עצום עד שאין בו ממשות כלל, ועי"ז ההבל הוא חבור הנפש בגוף (ד"ל ג:)

הבערה

בסודו בהנאה מזיו השכינה יוכל להלהב להיות כאש אוכלה ותגבר ההנאה אלא שצריך הגדרה שלה יהיה חכמתו מרובה ממעשיו (ל"מ נו:)

הגיון

בחלוקת הז' מיני חכמות נבוכו המתחכמים ואינו כמ"ש הם סדרם והם חשבו גם חכמת הגיון מכלל ז' חכמות ובאמת זה חוץ מהם ולמעלה מהם (רס"ל פא:)

הגר

ממדרגת יצחק דהגר בגימט' יצחק ואמרה הגם הלום ראיתי אחרי רואי (קה"מ כא:)

הגשמה ע"ע גשמות

אף שהראב"ד קראם גדולים וטובים היינו לפי שהיו שוגגים בזה אבל מ"מ מודה דשגו בזה (מה"ש כז:; סה"ז כח:)

הדס

הדס ריח ולא טעם שאז"ל נגד בעלי מצות ולא בעלי תורה היינו גם נגד פושעי ישראל שמלאים מצות כרמון והוא הריחן כריח שדה חקל תפוחין קדישין שגם עה"ד בקדושה והוא כאתרוג שיש בו גם טעם ולא ריח בלבד (קד"ש יב:)

הדסה

תחלת שמה הדסה... ודרך גידול ההדס לפעמים ביני הוצי וזה כל ענין אסתר לברר דאף שישראל בתכלית ההסתרה וההעלם מ"מ דבוקים בו ית' בשרשם הנעלם (רס"ל סו:)

הדר

הדר דא צדיק והאתרוג פרי עץ הדר מלכות (פר"ף-ה קיט:)
הוא בחי' יסוד כמו שא' הדרת פנים זקן ומי שקלקל במדה זו אין לו הדרת פנים (פר"ף-ה סד:; פר"ף-ז פג:)

ההא גברא ע"ע אלוה

ונתקיים בעכו"ם עד שיבוער הרע מן העולם לגמרי לפי שהיה בו שורש מישראל דעי"ז עבד פירין אבל כל שעשו עצמם אלוה מעכו"ם מצד שהיה מראשית המחשבה כגון המן לא קבלוהו עליהם (ד"ף נה:).
ע"י רבוי פרישותם של האיש וש"ץ גבר כח הדמיון שבהם לחשוב שיוכלו לדמות לעליון (ממ"ס ז).
עשו וישמעאל הם שרש דקנאה ותאוה אבל בגלגול שני עשו עצמם לאלוה שהגיעו לקו אמצעי דכבוד ועלו בו מקצה לקצה עד תכלית בקשת הכבוד וגאות להיות אלוה (נה"ל [רמון])

הוא ע"ע אני אתה הוא

אני הוא ולא אחר, ר"ל דרגא דאני שהוא מדרגה היותר תחתונה סוד השכינה הוא עצמו דרגא דהוא שהוא סוד כ"ע (רס"ל נה:).
עומק ראשית הנעלם מעין האדם כאילו אינו כלל נקרא ג"כ הוא (ד"ף נו:)

הוד

בכל קומה הג' תחתונות הם כחות המשפיעים לזולת וגם בכנס"י ישכן כח זה להשפיע לזולת ג"כ ומה שזולת כנס"י היינו או"ה וזה הרגלין היורדות מות מקום הקליפות והרע (רס"ל פג:)

הוא זיו של הכתר ולזה כתיב ומשה לא ידע כי קרן עור פניו כי אין שייך לומר ידיעה בדבר שלמעלה מהשגת ידיעת שכל האדם (פר"ף-ה עז:)

העתקת התורה יונית היה ע"י הרגשת ההוד דכנס"י עד שגם מלכי עמים הודו להם וע"כ היה ההעתקה ע"י כהנים (רס"ל פד:)

ידוע מהאריז"ל דדוה בהיפך אתון הוד שהגלות הוא ממדה זו (רס"ל ו:; מה"ש יא:)

משה כתב התורה על האבנים בע' לשון אלא שמצד מדתו שהוא בניצוח לעמים לא הזיק זה כי הוא לא הלך למסור להם רק כתב על האבנים והניח הפקד כי כן הוא המדה ימין דוחה ושמאל מקרבת (רס"ל פד:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עשיית הנסים וכבישת הגבורות לישראל עד
שאומרים הודו (קס"מ מא.)

הה אמינא

גם ההוה אמינא הוא דברי תורה שכן יסד הש"י
מושכל ראשון ואח"כ הגעה לאמת וגם המושכל
ראשון הוא מהש"י, אבל כשהוא מצד הנגיעה או
אינו נקרא דברי תורה כלל (ל"ה ז' [קטו])
המכשול עצמו גם הוא דברי תורה שהרי כל ה"א
נכתבו ג"כ בגמ' וכן הטעיות שטעה אמורא א' תחלה
ואח"כ הדר (ל"מ מז.; מס"ס פו.)

הייה

אינו נקרא בשם זה כי אינו נתפס לבני השגה זו
להיות חבר כל הד' אותיות יחד דהיינו יחד כל הד'
כחות שבאדם מוח ולב וכחות וגמר מעשה
(ל"מ סד.)

אליהו יאחד אבות ובנים וזהו שלימות שם הוי"ה
דב' אותיות הראשונות הם אבות והאחרונות תולדות
(מס"ס כט.)

ב' הראשונות הם רומזים לרצונו ית' וב' אחרונות הם
הרצונות של זרע ישראל (יש"ק מה.)

ב' ראשונות הם הנסתרות מוחא וליבא וב' אחרונות
רומזות לכח הפעולה וגמרה והם הנגלות (מס"ס י.)

בתיקונים יו"ד ה"א וא"ו הוא טל דתחיית המתים
כשירד על ה' אחרונה ונעשה יחד הגמור
(ל"מ קה.)

גימט' שם הוי"ה עם המילוי הנוקבא הרומז לכנס'
בגימט' בן (מס"ס כט.)

הה"א שבשם רומזים לנוקבין והיו"ד והיו"ו רומזים
לדבר ואיש והכל אחד שהיו"ו הוא רובו של יו"ד
ובכולו (ד"ל ט.)

החכמה רמוזה באות י' כי אין גילוי פחות מנקודה
שהיא י' ובלב הוא בהשתדלות לכל צד הוא ה'
שהוא שטח... (ל"מ קא.)

ו"ה הם הנגלות שהם תורה ומצות וי"ה הנסתרות,
והיו"ו לעולם מחוברת למעלה כענין כל המקבל
עליו עול תורה ושעבוד גלות רק הה' (ל"מ קה.)

מתתיהו תיקן ההוד וע"כ תיקנו על הנסים בהודאה
(רס"ל פג.)

נקרא זיו ויופי הבולט מחוץ ופנימית ישראל באמת
דבוק בהש"י רק מצד חוץ יש טענה הללו כו'...
והש"י רוצה להאיר גם לחיצוניות דישאל
(רס"ל ו.)

קראו לדברי תורה הוד שידיעת הנהגות השי"ת הוא
הודו והדרו וזה כבודו שתכלית הבריאה למען כבודו
והוא ע"י גילוי ההנהגות שונות (ש"מ יג.)

[אהרן] אהרן הוא המכפר בקרבנות ע"י מדת
ההודאה בוידי דברים לפני כל קרבן (רס"ל נז.)

[אהרן] מדת הוד דאהרן הוא הוד דנוקבא מדת
הבושה וגם הוא הוד מלכות אלא שהוא מלכות בלא
שבט מושלים (תה"ש יב.)

[גבורה] בושה הוא ההיפך מהוד כמו שהיראה היפך
מגבורה שהגבור אינו מתיירא רק זה ירא מפני
הגבור (תה"ש יא.)

[גבורה] הוד היא התפשטות מדת הגבורה דבמדה
זו הקב"ה יראוי ומאיים וכן במדת הוד שהרי משה
שזכה לקרני הוד ויראו מגשת אליו (תה"ש יא.)

[גלות] הודי דייקא ההוד דקדושה הוא עצמו נהפך
למשחית דע"י הופעתו להיות מורגש גם לאו"ה באו
להתחבר עמהם עד שנהפך עי"ז למשחית
(רס"ל פד.)

[הדר] הוד נקרא כתר ולבוש הדר כנגד חכמה
(פר"ט א-ב מט.)

[הדר] כנגד כ"ע שקשורים בשורש הוד נקרא כתר
ולבוש הדר כנגד חכמה (פר"ט א-ב.)

[נצח] אצל הקב"ה נקרא נצח ימין והוד שמאל אבל
אצל השכינה המקבלת האור מן המלבישים האלה
אצלה הוא ימין ונצח שמאל (קס"מ מא.)

[נצח] באדם השוקיים הם המעמידים הגוף, וכן
בהשגותינו לאור ד' אין לו מעמד בשכלינו והשגותינו
אלא ע"י כחות שוקיים ר"ל כחות ההעמדה לגוף
שמעמידים אותו על מקום אחד וז"ש דנו"ה הם
לבושי דקוב"ה (קס"מ מ.)

[נצח] הנצח הוא הניצוח בגבורה לאו"ה והוד הוא
כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שם הוי' מורה על היחוד הגמור אחר שנברא העולם כקודם כי שם הוי' מורה היה הוה ויהיה והכל בתיבה אחת כלול כאחד (ש"מ כח.)

תורה ומצות הם ב' כחות הנגלות שהם ו"ה דשם ושם עיקר עבודת האדם, אך מ"מ כ"ז שהנסתרות לא נתבררו שם ג"כ רק בלתי לד' לבדו שהם הדחור"ר לא פרחא התו"מ דמעשה (ד"ל עט.)

[אדנות] התיחדות ב' השמות ושילובם היא מ"ש אני יראתי מתוך שמחתי (קס"מ לו.)

[אדנות] י' דשם אדנות שהוא אחרונה נגד י' דהוי"ה ראשונה (מס"מ לו.)

[אדנות] יש לשם אדני" כ"ד צירופים משא"כ שם הוי"ה רק י"ב נגד יום לבד שהוא מדתו ית' שמש, וסטרא דנוקבא הוא מדת לילה (מס"מ כא.)

[אדנות] ענין מש"כ על ההוי" שם האדנות רמזו המקובלים ע"פ וד' בהיכל קדשו הם וגו' היכ"ל וה"ס בגימ' אד' שהוא היכל להוי", ר"ל כמו שהמלך מוצנע בהיכלו כך התגלות הוי' ע"י כח האדנות שהוא מוצנע בו (ד"ל כ.)

[ה"א] כח הולדת תולדותיהם של צדיקים כח ה' אחרונה דשם הוי' (מס"מ כח.)

[ה"א] ב' ההי"ן דשם הוי"ה הם ב' שבתות (מס"מ לו.)

[ה"א] ה' אחרונה באה אחר הוי' קצוות והראשונה קודמת להם והכל אחד רק זה הסוף מעשה וזה המחשבה תחלה (מס"מ לו.)

[ה"א] ה' ראשונה רומזת לבינה היינו מה שכלב הש"י התפשטות החכמה הסתומה שבי', והשגת הלב והתפשטות שכלב הוא ה' תתאה (ל"מ נו.)

[ה"א] ה' תחתונה חוזרת להיות ה' ראשונה (מס"מ נט.)

[ה"א] קודם שיחטא הוא ה' תחתונה ואחר שיחטא ישוב ה' עליונה (מס"מ לה.)

[ה"א] שבת הוא סוד ה' תחתונה היונקת מה' עליונה ויוהכ"פ סוד ה' עליונה עצמה (מס"מ לו.)

[קריאת] בכתב מצד המחשבה הוא נגלה בעוה"ז דישראל עלה במחשבה אבל בקריאה ודבור שהוא

ידוע מהאריז"ל דבכל מקום שנוספו אותיות משם הוי"ה מורים תוספת קדושה ומעלה וטובה (מס"מ לא.; נד., עג.)

ב' אותיות ראשונות רומזות על ג' ראשונות ושם אין שליטה לעמלק... וכל שליטת הרע הוא מצד הגלוי ולא מצד ההעלם ולכן ב' אותיות אחרונות אין נשלמות (רס"ל כא.)

כל זמן שזרע של עמלק בעולם אין השם שלם ודיו לעולם להשתמש בב' אותיות שהם ההתגלות ביוסף שטנו של עמלק דב' אותיות אלו עדות לקדושת ישראל בגדר ערוה... אבל קדושת הבעל תשובה היא ביהודה (פע"ק יג.)

כנגד ארבע מינים (מס"מ סב.)

כנגד ד' מצות דפורים (מס"מ יז.)

כנגד ד' פרשיות (מס"מ יד.)

כנגד הד' חקירות וידיעות שיש בכל דבר שהם חומר צורה פועל תכלית הם ד' מדרגות הנזכרים (ל"מ קט.)

מה שמתחיל לקדש עצמו מעט זהו ה' אחרונה ומה שמקדשין בג' מדרגות הם ג' אותיות ראשונות (יש"ק נו.)

מורה על אחדות כי המספר כ"ו בגימ' ב' פעמים אחד (אז"ל טז.)

מלוי כל אות היינו מה שיש בכחה להתפשט... והם ד' אופנים מילואים דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן (ל"מ קז.)

ר"ה יר"כ סוכות והו"ר וש"מ משלימים שם הוי"ה (מס"מ מה.)

שם הוי"ה מורה על תפארת שהוא גופא דז"א ר"ל ההנהגה אמצעית של השי"ת כפי עצם הנהגת השי"ת (קס"מ מ.)

שם הוי"ה רצונו חיות של כל הבריאה הנמשך מהש"י וד' אותיות אלו הם מכוונים לאור זה, וזה סוד מה שחולקו כל הד' עולמות אבי"ע נגד ד' אותיות השם (ל"מ קז.)

שם הוי' הוא שם העצם... אותיות אלו של השם הם כלי קבול לאור הש"י המתפשט בכל הבריאה דרך ד' עולמות (ל"מ קא.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עם כל תוקף הטומאה שבעון זה לא אמרו בזה ענשי גיהנם חמורים ביותר מבשאר עבירות רק כל חומר שבו בהעדר המעלה דראיית פני שכינה ומניעת הכניסה למדרגות עליונות (תש"ז סד:)

[איסור] עיקר חומר עון זה ומה דרע בעיני ד' הוא מפני ההרהור (תש"ז סה:)

[איסור] איסור הוצאת ז"ל הוא בכלל מצוה דפרו ורבו (לה"ל [קכד])

[איסור] בכל התורה כולה לא נזכר בפירוש עון הוצאת ז"ל רק נזכר שנענשו דור המבול ער ואונן כי לא היה אפשר לכתוב האיסור בפירוש מאחר שהש"י יסד בטבע העולם שיארע זה (לה"ל [קכא])

[איסור] היה נראה דהוא ג"כ בכלל מצות עשה שהרי לא מצינו עליו שום אזהרה בתורה (תש"ז סב:)

[איסור] יש ללמוד איסור הוצאת ז"ל דליכא דיבוק ולא באשתו (תש"ז סו:)

[תורה] ע"י הטעויות שיש בדברי תורה שטועה ואח"כ עומד על האמת לוקח אותם נפשות הוצאת ז"ל שבאים מצד יצה"ר (לה"ל [קמז])

[תורה] ע"י לימוד תורה ביגיעה נתקן עון הוצאת ז"ל (לה"ל [לז], [קנג])

[תשובה] אין מועיל תשובה מצד הבינה רק תקנתו מצד החכמה שבמוח על ידי דברי תורה (ל"מ נ; קיז; לה"ל [קמ]; ט"מ מד:)

[תשובה] כונת הזוהר לענין הריצוי דדון שיתרצה לגמרי לעלות וליראות פני ד'... והרוקח והארי" דברו כפי מדרגתם ומעלת רשב"י גבוהה מכולם (תש"ז ע:)

[תשובה] סימן לתשובה גמורה ושנתקבלה תשובתו על עון זה ובכלל תיקון הברית הוא כאשר נפתחו לפניו מראות האלקים ר"ל שרואה ומכיר שהש"י נכחו (לה"ל [קמ])

[תשובה] צדקה לעניים ג"כ מועיל לתקן עון הוצאת ז"ל... ובלבד שיהיה לעני הגון דבלאו הכי אין מועיל דהוא קצת מעין דוגמא דחטא (לה"ל [קנח])

גלוי עולם העשיה הרי הגלוי בעוה"ז היא דברים נפרדים (ל"מ נז:)

[קריאת] השם הזה הוא בהעלם והוא נהגה מפני שיש לו פ' אחר אבל פירושו מורה על היות וישות שבאמת בחודש זה אם שעל הגוון הוא בהעלם מאוד אבל ע"י דייקא נברא אורו של משיח (פר"ז-ד קיח:)

[קריאת] רק חצי השם המורה ה' ויהי' נקרא אבל חצי ה' המורה על היות אינו נקרא שאינו נגלה אלא ההיפך (קס"מ ז:)

[קריאת] מדת יעקב הוא נגד שם הוי' שהוא המקור שאינו נתפס בעוה"ז כלל דע"כ אינו נהגה כי העוה"ז הוא בגבול (תש"ז ו:)

[קריאת] י"ה מהשם נהגה וביחד עם ו"ה אינו נהגה ואדרבה אותיות י"ה שמורה על ג' ראשונות שהם במעלה יותר היה צריך שלא יהיה נהגה (פר"ז-ד קכד:)

[קריאת] ענין הוגה השם באותיותיו (ט"מ נב:)

הלדה

כל הולדה הוא רק ע"י תאוה וכאשר הוא בתוקף התאוה אז יהיה הנולד זריז וממולא וחכם דע"כ רובן של ממזרים פקחים (תש"ז לז:)

הצאת ז"ל ע"י יסוד; קרי

אין שום טפה מבנ"י לבטלה והכל נעשים נפשות קדושות לעת"ל (רס"ל ז; תש"ז מא:)

אף מי שלא חטא בזדון בהקץ הקב"ה מזמין לו באונס גמור לתקן אותו הבא על ידי הרהור ביום (לה"ל [קכב])

מאן דמוכי לחייביא מועיל ג"כ לתקן זה שהוא נקרא לוקח נפשות (לה"ל [קכז])

ע"י חטאת נעורים קשה לינצל ממחשבות זרות מאחר שהם חלקי נפשו ממש והיו ראויים להיות בניו הרי סובבים אותו ואויר שלו מלא מהם והאויר מכניס מחשבה ללב (לה"ל [למה])

בתורה נקרא מקרה לילה גם כשהיא במתכוין שד"ץ נקרא מקרה לפי שאפי' חסיד כו' וכל דבר שהוא להנאת עצמו נקרא מקרה (ד"ל נא:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הרחם

כשבא הורדוס לידבק בזרעם לא עלתה בידו כי זה כל שורש קדושת החשמונאים המתפשט בכל זרעם אחריהם שלא יניחו להתערב עמהם זרע נכר (רס"ל פד:)

ע"י שהם לקחו מלכות דממשלה לעצמם נענשו ע"י הורדוס שהאביד כל זכר למו ואז נבחר הלל שהוא מנוקבתא דבית דוד לנשיא (תס"ט יב)

השע

הושע מזרע ראובן אמר פ' שובה ישראל (מס"ט נו.) כוונת הושע שאמר החליפם באומה אחרת ע"כ על החוטאים שיעבירו מאומת ישראל לאומה אחרת ונתקיימה גזירתו בעשרת השבטים (תס"ט פג.)

השענא רבה

אחר הושענא רבה שהוא נגד דוד בא שמיני עצרת נגד שלמה (ל"מ קו.)

הוא יום ערבה שיש בו תיקון גם לפו"י (מס"ט סג:) קורין בתורה ביום הששי וביום השביעי המרמוז לחיבור יסוד מלכות מפני שביום הזה הוא עיקר התיקון על פגם הברית (פר"ט-ה קנח:)

השעמט

עושין הקפה עם הלולב כדי להמשיך האור מקיף בכל יום פעם אחת לפי בחי' דיליה זולת ביום השביעי עושין ז' הקפות (פר"ט-ה קמ:) נגד הז' רועים (פר"ט-ה קכד.)

היים דאמרי אינשי

בכל אחד יש איזה שורש מחכמת תושבע"פ שהוא עצמו אינו יודע רק החכם יוכל ללמוד ממנו כמו כל היינו דאמרי אינשי (יש"ק סו:; ל"מ מא.)

אפילו כל ע"ה שבישראל יש בהם מציאות איזה ד' של חכמה שיש בו שייכות לתושבע"פ רק שהוא אצלו בתכלית ההעלם... ובגמ' בכ"ד היינו דאמרי אינשי שהם ד"ת (פע"ק כו:)

הילוך

אות ה' בשיחה ורגל ימין בנפש, אף שאין שייכות שיחה לרגל באמת אצל השי"ת מצינו הילוך בדיבור (פר"ט-ג ח.)

היכר

בכל דבר הבירור הוא בהפכו כי המצות נותנים היפך מה שהם כפשוטן (רס"ל ג.)

הכנה

בא ללמדנו בלשון ויקרא שהעיקר הוא מצד האדם ההכנה (פר"ט-ג ג.)

הכנסת אורחים

מכח מצות הכנסת אורחים הגדול מהקבלת פני שכינה הוסיף כח וסעד לבם וקיבלו הארה ממדת החסד לאברהם ובכח הארה זו האירו הם אח"כ בלוט שנתעורר לקיים ג"כ הכנסת אורחים ועי"ז נתנו אור דוד המלך (מס"ט פו.)

הלכה

לשון הלכה הוא הנהגת ההילוך דעוה"ז בלוי ויששכר (תס"ט יח.)

פירוש לשון הלכה היינו מלשון הכתוב (ישעיה ל) זה הדרך לכו בו (ל"ט [קנח])

קדשים וטהרות הם א' רק קודם שמגיע למקור מצד ההלכה דר"ל הליכת האדם באותם המדריגות הם נראים כב' (ד"ט י.)

הלכה למעשה מסיני

יש חכמה זו שגם שני הפכים יוכל להיות אמת והתורה אמת וגם זה שהוא הפכה אמת ודבר זה אינו מושג עדיין בשכל בנ"א ולכך צריך לבטל לענין מעשה שכלו נגד ההלל"מ (ד"ט עה.)

כיון שנא' מסיני למה לא נכתב, ואמרנו שהוא תושבע"פ של משה שהופיע השי"ת בדעתו של משה וחדשם בפלפולו (פר"ט-א עא.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הלל

בא הלל מזרעא דדוד שהקים עולה של תשובה ועורר תיקון מדת התשובה מצד תיקון ההוד שהוא התיקון לשעבר ואין צריך עוד לריבוי סייגות

(תה"ש יב:)

הלל היפך עזרא ואנשי כנה"ג ששקדו להוסיף סייגות אע"פ שהוא נקרא תלמידו של עזרא היינו בענין הענוה והחסידות

היה הולך לגמול חסד עם הדא עלובתא, שר"ל שתענוגי הגוף שלו היה אצלו כגומל חסד עם אחר לפי שהלל כבר הגיע לכך

הלל לא הרגיש הנאת הגוף אלא מוצא פי ה' המחיה הנפש

ע"י שהם לקחו מלכות דממשלה לעצמם נענשו ע"י הורדוס שהאביד כל זכר למו ואז נבחר הלל שהוא מנוקבתא דבית דוד לנשיא

[שנא'] לכוון הלכה לאמיתה צ"ל בקרבו קדש וד' עמו ממש בלי שום נגיעה לגוף כלל והוא מדרגת הלל שאמר ברוך ד' יום יום משא"כ שמאי היה צריך להכניס קדושה בכ"ד ע"י כבוד שבת (ד"ל ה: כו:)

[שנא'] סוכה הוא הבטחון הגמור והחסיון בצל ד' הסוכך עליו ושולחנו הוא קיום החיים תוך הבית כשאז"ל חוץ מיראת שמים דקיום החיים נותן הבחירה ביד האדם אבל בש"א דבאמת הכל בידי שמים

[שנא'] שמאי היה ממדת הגבורה והדין וההלל ממדת החסד

(ד"ל כט:)

הלל

בזמן הזה נוכל לזכות ע"י הלילא לבד דפקע איגרא מסך המפסיק בינינו לאבינו שבשמים (מח"ס לו:)

המן

גדולת המן היה ג"כ במשפט לפי שהוא גרם למאי דהדר קיבלוה בימי אחשורוש. ולפיכך ניתן לו שכר מקודם

ההוא גברא ע"ע אלוה ונתקיים בעכו"ם עד שיבוער הרע מן העולם לגמרי לפי שהיה בו שורש מישראל

דעייז עביד פירין אבל כל שעשו עצמם אלוה מעכו"ם מצד שהיה מראשית המחשבה כגון המן לא קבלוהו עליהם

הכיר דלהתחכם נגד הש"י הוא שטות רק הוא חשב שיוכל להטות רצון הש"י לרצונו (ל"מ נג:)

חשב דאין כח אומה פרטית יכול נגדה רק הוא הבא מעמלק ראשית עכו"ם חשב כי יוכל נגדה (פע"ק כא:)

חשב דודאי הש"י בחר בו תמורת ישראל (מח"ס יז: מט:)

חשב שיוכל לקנותם בכסף שיהיו קנין כספו ככל עבדים מאחר שהם כבר עבדים לאחשורוש ואז ממילא יהיו מוכנעים תחת כח שלו (רס"ל טב:)

טען המן שיש לו מחיר לתת נגד היהודים שיש לו ג"כ כח זה

מאותו שעה נקרא שמו ממוכן שנעשה אז מוכן לאותן פורעניות (מח"ס עג:)

מלכו של עולם כביכול הסיר טבעת ממשלתו לשעה קלה ומסרה להמן

מלת המן הוא לשון שאלה ובזה ניתן פתח לטעות שהש"י צריך לשאול ומזה נמשך שורש המן שהוא שורש טעות לחשוב שהש"י סילק ידיעתו מתחתונים (ד"ס כ:; מח"ס יא:)

עשו אמר יש רב ויעקב אמר יש לי כל וכן המן אמר רוב בניו ואצל מרדכי נא' לכל זרעו (רס"ל ז:)

רק בהמן נאמר דהתפאר ברוב עושרו ורוב בניו משא"כ אחשורוש

שורש כח הדמיון שאנו ישראל (מח"ס יג:)

[אסתר] לפי שקליטת ניצוץ קדוש דהמן היה ע"ד זה ע"כ היה נפילתו ע"ד זה ע"י לקיחת אסתר בת ישראל לגוי

[אסתר] נפל לאנסה ולטמאה (ל"מ ד:; מח"ס עג:; פע"ק כא:)

[אסתר] כפי הנראה אז שאמרה עכשיו ברצון נתעברה בדריוש והיה עדיין תוך ג' לקליטה ואלו כבשה ובא עליה היתה מתעברת ממנו וזרע אחשורוש נפלט (פע"ק כב:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[תורה] מבני בניו שהוא הראשית גוים כאשר נקלט ממנו לקדושה ונעשה הראשית דקדושה בא הלימוד לתנוקת שב"ר (רס"ל סג:)

[תורה] עי"ז הכין לבב בני" לקבלת התורה מאהבה ומצד זה זכה לבני בניו שלמדו תורה (מס"ח עג:)
[תורה] קם בזמן תחלת צמיחת יסוד תושבע"פ ע"י אנכה"ג והוא הקליפה שקדם לפרי (רס"ל סה:)

המתקה

כל המתקה הוא ע"י התחלפות הצירופים (ל"מ קי:)

הנאה

הרי זה צדיק גמור שהוא מצד אמיתות השי"ת וגם השי"ת רוצה בטובת ברואיו (ד"ל סא:)
תקנו חכמים ברכת הנהנין קודם השיקוע בהנאה אז יאמר הברכה ברוך אתה וגו' בנוכח ומכיר שכל הנאותיו מהשי" (רס"ל ז:)

הסתר פנים

אע"פ שהוא חושך והסתר פנים החושך היא ע"י צל ידו ית' ולא ע"י דבר המחשיך באמת שעצמותו חושך (ד"ס כא:)

הפצרה

ענין הפטרות שנתקנו ע"י גזירה שלא לקרוא בתורה והבינו רז"ל דרצון השי" אדרבה דקורין רק מעט ודצריך להוסיף עוד קריאת מפטיר בנביאים (לה"ל קעמ:)

הפקר

כל מה שהוא מקנין האדם אשתו ובניו ועבדו ואמתו... וכל אשר לו הכל הוא משורש נפשו ומה שקניו לו הוא ששורש חיותם ממנו, וקנינים שהם הפקר וכל חיתו יער הוא מפני שעדיין לא תיקן כל שורש חיותו (לה"ל פו:)

הצלחה

כאשר האדם מצליח והשעה משחקת לו הוא מפני שבאותה שעה מחזיקין אותו לצדיק בכל העולמות (לה"ל קל"ז)

[גורל] היה עומד ומקטרג שהם ישינים מן המצות ומ"מ הפיל פור מחודש לחודש כי ידע דיש עת מוכן לפורעניות והרגיש דעל ידי טענות נצחיות לנצחם במשפט ומדת הדין שלמעלה אי אפשר (מס"ח טט:)

[גורל] כל דבר רע הגוון הוא להפך וגוון עמלק הוא שאין נתלה במקרה דענין הגורל מצינו בתורה ביוה"כ ובחלוקת הארץ (רס"ל י:)

[משה] האומות שאין יודעים מתורה שבע"פ חשבו דמיתת משה הוא בטולה של תורה אבל מיתתו היא שגרמה לזה שנחקק בכל לבבות דבנ"י כח ההשגה דברי תורה (מס"ח ע:)

[משה] שמח כשנפל על אדר דבכח זה דימה שיש לו טענה נגד ישראל וראי' דאז מת משה (ל"מ עט:)

[נבואה] דור אנכה"ג הם הדור של סוף הנבואה והתחלת החכמה דתושבע"פ ולעומת זה המן בקל"י סוף כל עוה"ז והתחלת חכמתם דרע (פע"ק נו:)
[נבואה] הרגיש שהוא דור של הסתלקות הנבואה (מס"ח ע:)

[עמלק] המן עמלק ואגג כנגד ג' דברים שמתגבר המדמה (רס"ל כז:)

[עמלק] הראשית דראשית גוים (מס"ח יא:)

[עמלק] כל כח המן הוא מצד תוקף חשקו להרוג אומה וזה כל כח עמלק שנקרא ראשית גוים (לה"ל רנ:)

[עמלק] מצד הציווי של השי" שלא יאכל מזה נמשך שורש המן דמזה שצריך לצוות למדנו דיש אפשרות ג"כ לעשות בהיפך וזה כח אפשרות הוא שורש עמלק (רס"ל כד:)

[עמלק] עמלק הוא ראשית גוים שורש האשת זנונים דבעית לאתתקנא וע"כ בחר המן בחודש אדר שנברא באות הק' כגונא דקופא כו' (ל"מ עו:)

[שמו] כל גזירות שמדות והריגות שעברו על ישראל היה הכל ע"י גזירת המן (ל"מ כז:; מס"ח סו:)

[תורה] כל התנשאות המן ע"י שגנוז בו נ"ק שמבני בניו שלמדו תורה (יש"ק נח:)

[תורה] מבני בניו למדו ע"י ביאת אחד מזרע עמלק על בת ישראל (ל"מ פא:; פע"ק יח:; רס"ל לד:; מה"ש כה:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הקביה

אינו דומה ההשגה שמשגיג בחלק מן הנפש שנקרא ראש לההשגה שמשגיג בחלק הרגל... ונמצא השגת אלקות שבנפש האדם הוא קומה שלימה כקומת הנפש והגוף וזה סוד בצלמנו כדמותנו (ל"מ נ"ח):

גזור גזירה והוא מקיימה תחלה, והיינו שהשי"ת מורה לילך בדרכיו והנהגותיו שהם המדות והם כלל הד"ת שבהם ברא עולמו (פר"ט ג קא).

הרמב"ן הביא רק שאמונת הרחקת הגשמות אמונה אמיתית ומוסכמת מכל הגאונים אבל אין לקרות מין המאמין היותו גוף (ס"ה"ז כח).

השי"ת נקרא ה' העולמים כי הוא החיות של כל העולמות (ל"מ סו).

כמו שבנפש כשהוא מלובשת מגוף נמצא אלו הג' כחות של מחשבה דבור ומעשה הם באמת כמו לבושים כן כביכול השי"ת בבריאה שרצה וחשב לעשות שהוא כמו הולדה (ש"מ לא).

מקיים המצות וכן מצות חכמים ע"ז נאמר צדיק גזור והקב"ה מקיים (רס"ל יד).

הר גריזים

נתפרש בתורה קללות ואורוים דהר עיבל ולא הברכות דהר גריזים כי מ"ש בתורה הם דברים הגלויים ומושגים לכל ואותן אורוים וקללות אינו אלא בעוה"ז משא"כ הברכות היו בעוה"ב (רס"ל ק).

הר הבית

גם הר הבית שאין שם שום מעשה עבודה בפעל גם הוא קדוש (יש"ק סו):

הר סיני

במ"ת קלטו כל כחות פרטים שבטוב של כח כל האומות והם נפרדו לרע לחלק עמלק וע"כ בהר סיני ירדה שנאה וחורבה להם (רס"ל נט; יש"ק מד):

ה' קולות דהר סיני הם נגד חמשה דרגין דיחזקאל... ושמעתי דקולות דמתן תורה היינו מפיות בני"ש שכללו כל חלקי נפשותם להשי"ת (ל"ה"ט רכט).

כפה הר כגיגית דהיינו למעלה מרצונם ודעתם בהכרח הם עושים כרצון השי"ת והוא עומק מעלת ישראל שגם שירצו ברצונם ודעתם היפך רצון השי"ת א"א שיטו מרצון השי"ת כמלא נימא (ד"ט מה):

כפיית הר כגיגית במעמד הר סיני שפסיקת הוזהמא היה בע"כ שאפי' ירצו להיות ככל הגוים לא יוכלו (יש"ק קא):

הרהור

אין הרהורים מצוים אלא בלב פנוי מדברי תורה (מס"ס ז).

ההבדל שבין הרהור למחשבה דמחשבה במוח והרהור בלב (פר"ט ג נד).

העיקר שלא יביא עצמו לידי הרהור אבל כניסת הרהור בלב מעצמו ע"ז ל"ש האזהרה רק שצריך לדחותו מלבו (פע"ק יד):

כיון שאין אדם ניצול בכ"י לא יצויר ע"ז תשובה כיון דאף לשעתו אינו עוזב כראוי וע"ז בא כפרת עולת התמיד ושפיר מיירי עם התשובה (פר"ט ג י).

לשון ולא תתורו משמע לא שיעקר ההרהור מלב לגמרי רק שיהיה בכוחו לדחותו (ל"ה"ט רכז).

ענין הנזכר בספרים ביאת נפשות לחכמי הדור לתקנם, פי' כאשר נולד בו מחשבה זרה והרהור מאיזה תאוה או קנאה שיודע שאינו מעצמותו כלל (ל"ה"ט רל"ח).

האמונה הוא יסוד גדול להציל האדם מדמיונות של תוהו ומהדברים המבלבלים אותו גם בשעת תורה ותפלה (מס"ס ג).

[מעשה] בודאי שמעשה העבירה עצמה בפעל חמורה הרבה יותר לכל דבר מההרהור ואע"פ שטומאתה בנפש קשה יותר זהו רק לפני השי"ת (תה"ט סד).

[מעשה] הרהורי עבירה קשה מעבירה שמכניס כח הרע למקום המחשבה שהוא האחדות אבל מ"מ אין נענש על זה כי הרע אינו אלא זיווג מקריי (אל"ל כא).

[מעשה] מחשבה טובה אין הקב"ה מצרפה למעשה משא"כ הרהורי עבירה קשין מעבירה כי הרהור בלב ומחשבה במוח (ד"ט ס).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הרפניא

שם הוא פתח ג"ע כטעם נעץ סופה בתחילתה
ובמקום עומק הרע שם הוא התחלה ופתח לטוב
(ד"ל פת).

השגה

ה' מיני השגות ודרכים לבוא לעבוד הש"י יש... כנגד
אבות ודוד (רס"ל מח:)

השגחה

בכלל יקראו כל ענין השי"ת אצל הנבראים רק
בלשון השגחה שהוא הבטה והסתכלות במעשיו
וכאלו הם נפרדים ח"ו ממנו אמנם אמונה האמיתית
הוא כי השי"ת כח עצמו כביכול הוא טמון וגנוז בכל
פרט מהבריאה (ט"מ מו.)

הש"י משגיח עליו עם קטנות מדריגתו כמו שהוא
משגיח על הגדול שבגדולים (ספ"ז כד:)

כל ענייני הטבע שכבר הוטבעו כן בתחלת הבראה
מ"מ בכל רגע השי"ת הוא השופע כח לדבר זה
שיפעול כך (ט"מ מו.)

עיקר היחוד הוא לדעת שמלא כל הארץ כבודו לא
יעדר שום נברא פרטי היותר שפל והכל מושגח
ומונהג ממנו (ספ"ז כח:)

פעמים שרואה בברור שהש"י מסייעו ומסכים עם
מעשיו עם כל זה אינו ראה כי מעשיו ישרים באמת,
הלא תראה באליהו שאמרו שהיה קשה לפיו ית'
עצירת גשמים ואעפ"כ א"ל לאלהיו לך ונסתרת
(ל"ה סד:)

מספרין מהרה"ק ה"ר זושא שהלך בדרך לתומו ובא
לנגדו ערל וביקש אותו שייסיעהו להעמיד את
העגלה... (פרי"ג ג-ג.)

על הרוח גלוי לבעלי עינים טהורים הסבות הפרטיות
של כל דבר מקרה שיארע לאדם (רס"ל נד:)

השפעה

בכל קומה הג' תחתונות הם כחות המשפיעים לזולת
וגם בכנס"י ישכן כח זה להשפיע לזולת ג"כ ומה
שזולת כנס"י היינו אור"ה וזה הרגלין היורדות מות
מקום הקליפות והרע (רס"ל פג:)

מי שמזכה לחייביא א"א שלא ידבק בו מאומה,
וכידוע המשל ע"ז ממי שגורף ביבין (ל"ה סקל:)

השתדלות

כל חיות איש היהודי הוא רק כאשר מכיר זה בביור
גמור שאין לו שום כח עצמי רק כל כחותיו מהש"י
ומוסרם אליו (רס"ל פו:)

כל שלמות המעשים באמת הוא רק מה שהש"י
אומר שהוא מפעולת והשתדלות אדם אבל באמת גם
כל מעשנו פעלת לנו (רס"ל עז:)

כשעוסק בהשתדלות צריך לדעת שגם זה הכח
מהש"י וזהו מחיית עמלק (רס"ל לג:)

לפי שש"י הכרה זו דהש"י הפועל הכל ודשוא
השתדלות אדם יוכל לבוא להתפשטות לכל הבליים
שירצה ויחשוב כי הכל מהש"י וע"כ עם הברכה
צריך קדושה ג"כ להיות מוגדר (רס"ל עז:)

מן הצד הזה שירצה האדם בהשתדלותו מצד הזה
נמשך מכשול (ל"מ מג:)

מצרף ומלקט כל גרגירי הכסף הנקי והנשאר יוצא
לחץ משא"כ כור לזוהב הוא להיפך שהוא מדחה
הפסולת מתוכו והנשאר כולו זך, ובמצרף וכור שם
נבחנים כל מיני השתדלות... פרטי וכללי (רס"ל כג:)

נגלה אלי בחלום כי כל ההשתדלות אדם הוא רק
לענין הסור מרע (ל"ז ו:)

ע"י שישאל מכירים שהכל מהש"י גם השתדלותם
ע"י הש"י מוסר הכל להם ובידם לחדש תורה
ומצות (ל"מ עה:)

ענין השביתה והעדר השתדלות הוא מצד הכרה
דפעולת אדם אינו כלום רק הכל מהש"י וזה חיותן
של ישראל והוא עצמו מיתתן של עכו"ם (רס"ל יז:)

התחלה

א' אצל החסד בבוקר ולא ביום כי למעשה די
אתדל"ת באו"ר רק בתחלת המעשה ואח"כ המעשה
כולה ממשכת הקדושה עליו ובוזה אתיישב טעם
ק"ש של שחרית דרשי' תחלה קימה ושל ערבית
זמנה כל הלילה (ד"ל טו-:)

בילדות האדם זריז ומהיר במעשיו כי כך המדה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כמו שיש בקניני העוה"ז פעמים שאדם מוצא מציאה הון רב או זוכה בגורל ומתעשר בלא שום יגיעה כך יש בקניני עוה"ב... ופעמים אדם זוכה להשיג השגות מדיעת הש"י ואורו (לה"ל פג)

לפעמים נפתח לאדם מדרגות ואם הוא רק לפי שעה ואח"כ נעלם ממנו והוא חוזר לסורו יש לו לדאוג פן הוא ח"ו על דרך שאמרו בפרק חלק בדור המבול שהטעימן הקב"ה מעין העוה"ב (לה"ל נכ)

תחילה הש"י מאיר לאדם והאדם אין רגיל בזה עדיין וקשה עליו לקבלו כיתר קבוע במקום נאמן שלא ימוט ומאבדו ואח"כ האדם נוהה אחריו ומבקשו והש"י אינו חוזר ופותח לו (לה"ל נג)

וא

תורה שבכתב הוא רק הקו ואות ו' ולכך מתחלת בא' אנכי שהוא תרין יודי"ן ו' ביניהם (ל"מ קב) ז' יסודות באות ו' (אז"ל כג)

המהר"מ אלשקר הביא בשם רב האי גאון שנקרא אות ו' מלשון ווי העמודים וגם צורתו כצורת ווי העמודים (פר"ט ג נב;; פר"ט ד נט)

והיה

כל לשון עתיד מורה על השגה דלעתיד לבוא כטעם אין והיה אלא שמחה (מה"ש טו)

וזאת הברכה

קריאת כל הסדרי תורה המה רק בשבת זולת סדר וזאת הברכה שהוא על הכנת תושבע"פ (פר"ט ה קלה:)

ויצא

אין שום פרשה פתוחה או סתומה דכל הפרשה ענין אחד הוא שמרמו לבנין כנסיי (פר"ט ו נב) מפטירין שובה ישראל דכל ענין הפרשה מרמו ויצא יעקב דנפיק מכללא דארעא דישראל וילך חרנה אזל לרשו אחרא (פר"ט ו נב)

ויקהל

פ' ויקהל לעומת פ' נח המדברת ג"כ מקהלת כל בני העולם (ל"מ נו)

להיות ההתחלה דרגא דמלכין קדמאין, וכן אברהם שהוא התחלת אומה ישראלית למדו ממנו ענין הזריות (ד"ל מח)

בילדות החשק והאהבה גובר באדם ואז הזמן להשתמש כמדת האהבה וכן שלמה אמר בילדותו שיר השירים (לה"ל רכ; ד"ל מח)

הבעש"ט היה מקנא חוזק ההתעוררות בימי הנעורים בהכנסו לשערי החסידות (פר"ט ז יד)

ההתחלה לדברי תורה הוא החשק כמו שכתוב בתורת ה' חפצו (לה"ל קפד)

התחלת כ"ד גולמי נקרא ראש וכל דבר שיש לו בית קבול התחלתו מכונה פה (ד"ל לה)

בכל מקום שזוכר האות בראשונה בתורה מורה על שורש החיים של זה האות (פר"ט ו לט; פר"ט ז נו)

כל דבר בפעם הראשון הוא פתיחת אותה שער לכל דורות עולם דאח"כ נקל לאחרים לפעול ג"כ ישועת אותו דבר (פע"ק ז)

לעולם המלה שבהתחלה הוא שורש הדבר מצד ההתחלה והמלה האחרונה הוא שורש סוף ותכלית המכון בדבר זה (רס"ל פו)

ההתחלה מחולק לג' והסוף בהוצאת הדבר לפועל מחולק לז' כנועד מסדר ה' ספירות (רס"ל מה)

כשמתחיל האדם לכנוס לתורה ועבודה שבלב אז הש"י מאיר לו מאד (לה"ל קמג)

ראשית כניסת האדם לעבודת ה' צריך להיות בחפזון כמו שמצינו בפסח מצרים מפני שההתחלה לנתק עצמו מכל תאות עולם הזה שהוא מקושר בהם צריך לשמור הרגע שמתעורר בו רצון ה' (לה"ל א)

התלהבות

מיום שחרב ביהמ"ק ובטל אש המערכה שממנו היתה הסייעתא לצמוח אש התלהבות להש"י נפסק זו (לה"ל כ)

התעוררות

יש ב' מיני מעוררים שכל לאדם הא' החכמה והשכל שבמוח ויש התעוררות ג"כ מצד הבינה שבלב וזהו רק בישראל (ל"מ עג)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

וישב

פרשה זו במספר תשיעי מספר בראשית המכוון נגד מדת יסוד (פר"ט-טו. סו.)

ושתי

היינו הנוקבא דקליפה המתדמית לקדושה כקוף בפני אדם (ד"ס טו.)

ע"י כונתם לש"ש היה ההצלה בהריגת ושתי שמוזה נכרת מלכות בבל ובית נ"נ לגמרי (מח"ס נג.)

זב

בראשית חכמה דז"ב בגימטריא ט' כי קלקולו במדה התשיעית ומתתא לעילא חכמה היא התשיעית (ל"מ קיז.)

זב אין משתלח ממחנה ישראל שדבר זה נמשך ממקור ישראל שהמקור לעבודה הוא התשוקה (קס"מ לה.)

זכים משתלחים ממחנה לוייה שהם בעלי תאות ואין התאות מצויות כלל בלב פנוי מדברי תורה (מח"ס עט.)

שורש התאווה הוא בקדושה דע"כ זב מותר במחנה ישראל משא"כ מצורע שבא ע"י כעס ולה"ר משתלח חוץ למחנה ישראל (ל"מ עז.; עח.)

זבל

הפעם יזבלני אישי לשון בית דירה לכן אמרי דזבל ביהמ"ק בנוי וזהו ע"י זבולון שהוא תמכו לאורייתא (קס"מ לד.; טה"ט מז.)

זבולן

דרגא דיראה דיוסף הוא להיות צדיק מוגדר בכל חמדות עוה"ז אבל כאשר השי"ת יקבע שכינתו בקרב לבו זהו החוט של תכלת של חלזון (טה"ט יט.)

היראה דזבולן הוא אחר החכמה דיששכר ע"י שהוא בית זבול לגלוי שכינתו דהכל צריכין לו בזה לקלוט יראה זו דזבולן ע"י חלזון (טה"ט יט.)

הקדים זבולן בצאתך ליששכר באוהלך שזה מדרגה

יותר גדולה שגם בצאתו בעניני העולם יהיה לבבו דבוק בד' ואע"פ דטוב לי תורה פ"ך ... (טה"ט יח.) חלזון וחוכית לבנה הם יראה ואהבה (קס"מ לד.) יזבלני היינו דביקות גם שלא בשעת חיבור (טה"ט יח.)

זהב

מצפון תפתח הרעה כי מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה להעונש אלא על המעשה ומצפון זהב יאתה עשירות במעשים (ד"ט כד.)

בסודם עפרות זהב לרב שהש"י השפיע להם הכל ע"י שורש משיח הנמצא שם שהוא נברא לבהמ"ק (מח"ס פכ.)

הזהב קונה את הכסף כי הזהב הוא בחי' דינים קדושים (אז"ל כ.; פר"ט-ג מג.)

כל חשיבות היינו צמצום שהוא מיוזג המדות להיות הכסף דוגמת זהב בחשיבות (ד"ט נח.)

מצרף ומלקט כל גרגירי הכסף הנקי והנשאר יוצא לחוץ משא"כ כור לזהב הוא להיפך שהוא מדרחה הפסולת מתוכו והנשאר כולו זך, ובמצרף וכור שם נבחנים כל מיני השתדלות... פרטי וכללי (רס"ל כג.)

זהות

הרבו דברים בענין הזוגות שכל הרע מן הזוג שהוא המורכב ולא היחוד (אז"ל יח.)

יסוד חלק רע בעולם הוא על ידי כח השניות והזוגות שנתגלה בעולם ולפי שתכלית המצות הוא להיפך לגלות כח היחוד האמיתי בעולם לכן כוס של ברכה אינו מצטרף (אז"ל כ.)

זהר הקדוש

קרא אותם תיקוני הזהר דשם זוהר נקרא מפני שהוא לשון אור ואור גימטרי' רז והוא האור הגנוז שגנוז הקב"ה בתורה (פר"ט-ה נא.)

האריז"ל הגיד על לשון הזהר הקדוש שהוא מסוגל לחכמה (סה"ו לה.)

סוד שחיבר הזהר"ק בלשון ארמי אף שכל דברי התנאים בתושבע"פ משניות וברי' כולם בלה"ק כי

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כל עיקר ההשתדלות לקדושת השבת היא רק בזכירה (רס"ל לט:)

סימן לתשובה גמורה כשאנו זוכר כלל החטא...
הש"י אין מזכיר לבע"ת הגמור וממילא אינו זוכר כי
כל כוחות האדם מהש"י (לה"ל נט:)

פקידה גם היא לשון זכירה אלא שהוא מוסיף עליו
בהשגחה יתירה ובאיכות ולעומת זה לשון זכירה
מוסיף עליו בכמות והמשך זמן (פע"ק ז:)

זמן

אצל האומות א"א שיהיה זמן מוכן לדבר והפכו
כלל, אבל ישראל הם למעלה מהזמן שהם מושלים
על הזמן (מח"ס סט:)

בכל הענינים ומעשה חלוקת הזמנים שמוטבעים
בעולם והנהגתו הם גם כן כך אצל השי"ת
(לה"ל יט:)

בכל שנה באותו יום מתעורר הענין הנעשה אז
באותו יום (רס"ל נט:)

הזמן מורכב מיום ולילה וכן חיי האדם אור וחושך
עולה ויורד (לה"ל יג:)

היקף בריאת חלוקת הזמנים נכלל הם ז' חלוקות
(לגבי מח' בגמ' אימתי אומרים המלאכים שירה)
(ש"מ טו:)

כך הוא סדר זמנים להיות מושכים הקדושה מזה לזה
ובמקום שמסיים קדושה שלפניו מתחיל שלאחריו
(יש"ק נז:)

כל הזמנים שוים רק מצד הרגשת קדושה פרטית
בכל נפש שמצד זה נולדה מלוכת דוד (ל"מ סז:)
כל התנשאות נקרא דקיימא ליה שעתא שבאותו זמן
היה הוא המנושא והראש (פר"ל ז-טו:)

כמו בנפש בהסתלקות הצדיק מ"מ אורו נשאר עוד
בהתפשטות יותר כן בשנה ובזמן כל יום שנקבע בו
פעם אחת אף שנסתלק אורו נשאר בהעלם עוד
בהתפשטות יותר... והתגלות אור דפורים הוא
התגלות זה (רס"ל סט:)

כמו שנקבע הקדושה באותו זמן לדור דור לאחריו
כן גם לפניו הארת קדושה (מח"ס לב, סה:)

התגלות הסודות נעלמות שהוא כל היקר שנתגלה
לרע"ק וחביריו ותלמידיו א"א לגלות בעוה"ז רק
בלשון ארמי (קד"ש לא:)

זי

גוון האודם הוא המזהיר דע"כ מתרגמין שני
זהוריתא (ד"ס כא:)

זינא

בזיווג צריך לראות סימנא מילתא (קה"מ י:)

זיעה

אמר האר"י ז"ל כי הזיעה שע"י עסקי המצוות הוא
תקון לקרי והיינו כי המזיקים הן הם כחות התאוה
שבחלל השמאלי שבלב והן נשרפין ע"י זיעה
(לה"ל קלד:)

זית

זית שמן יסוד כי זית משכח ושמן מזכיר והתחלת רע
הוא בשכחה והשורש הוא באבר היסוד (פר"ל ט-כ:)

זכר

קבלתי כי בפרשת זכור שקורין לעמלק תמחה
מסתמא בקדושה נגדו ריבוי והוספה ושפע בני
(ד"ס יז:)

זכות

כל הצלה בזכות אחר אין הכוונה בזכות של זה לבד
אף שהלה אין לו שום שייכות לצד זכות רק שזכותו
מאיר לזכך גם את הניצול ע"י השייכות שיש לו עמו
(מח"ס עט:)

זכירה

כאשר האדם נזכר מהש"י אז הש"י נזכר מהאדם
(ל"מ ע:)

כל זכירה הוא העלאת הדבר לשרשו כי הזכרון הוא
שמזכיר ומצייר הדבר עתה ממש כמי שהיה אז
(מח"ס סה:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

זמרי ודור המדבר סמכו שידעו דכבר גדלו מ' שנה
על התורה ונקיים מתאות לגמרי וא"א שיתאוו לזנות
לדבר שאינו רצון ד' (תה"ט כ.)

טען שמכיר שגם היא ראויה לו כצפורה למשה
וכנודע מטעם האריו"ל שהיה בה נשמת דינה
(מח"מ ז:)

יצר גדול כזה א"א באדם לכופו והוא אונס גמור
ואין בזה עונש אבל האדם עצמו אין יכול להעיד על
עצמו בזה כי אולי היה לו כח לכופ היצר וכמו
ששמעתי בזה מענין זמרי שטעה בזה (לה"ט [מג])

זנות

זנות הוא ריח רע (ל"מ לה.)
זנות נקרא מעשה בהמה שהוא מצד הרע בנפש
הבהמית שישנו גם בישראל (ל"מ לה.)
ע"ע עריות

זעיר אנפין

אנפין הוא השגת הש"י ונקרא זעיר מפני שיש עוד
השגה יותר גדולה הנקרא אריך (קה"מ לו:)
כפי מדת השגת כלל ישראל הוא עצמו מדת ההשגה
הנאצלת וכאשר הם בשינה והעדר ההשגה הרי נקרא
דו"א ישן כביכול (רס"ל כט:)
שהש"י משפיע לכנס"י כל מיני כחות שונות ובאותם
כחות מלוכש החיות אלקות (ל"מ לה.)

זקן

ר' יוחנן שהיה צדיק גמור ויניקתו מהגבורות דע"כ
עניש וקטיל לא היה לו זקן דהוא חותמו של בעלי
תשובה (תה"ט עד:)

זקנה

הזקנה מצד היגיעה (קה"מ כד:)
משנת נ' עד ס' דוגמת מעלי שבתא ובימי זקנה מס'
ועד ע' הוא שביתה ממעשה והשתדלות אבל כפי
טרחו בע"ש שלו כך הש"י משפיע לו קדושה יתירה
באותן י" שני הזקנה (יש"ק נג.)
זקני תלמידי חכמים קדושתם מתוספת כל זמן
שמזקינים... (יש"ק נג.; לה"ט [קפל])

כן סדר הזמנים שקבע ית' להיות הקדושה הולכת
בכל פעם ממדרגה למדרגה (יש"ק נא.)

לפי שכל העולם כולו כאדם אחד לפיכך כל אחד
מרגיש ג"כ כחות של כל הנפשות והוא ע"י השתנות
הזמנים שבכל רגע משמש כח אחר של נפש אחר
(רס"ל לה.)

ע"י נדיבות לב בני" במאודם נבנה קדושת המקום
משכן ומקדש וע"י נדיבות לבכם בנפשם דהיינו
בכחות הפעולה שבגוף נבנה קדושת הזמן
(לה"ט [רננ])

[בריאית] לא רצה שום חודש ויום לקבל פור להרע
לישראל כי הזמן ג"כ נברא מכלל הבריאה והוא ג"כ
לצורך ישראל (רס"ל פח:)

[בריאית] עולם וגוף גשמיים ועתידים להתבטל
משא"כ שנה דהיינו סדר הזמנים אין לו תפיסה
בגשם דמיד שנבראו הרוחניים נברא הזמן שהוא
רוחני כמוהם (ד"ט יט.)

[בריאית] הזמן עצמו ג"כ נברא כידוע לשון הכ'
ששת ימים עשה ה' ולא בששת רק הששת ימים
עצמן שהוא כלל הזמן של ימי עולם (קד"ט ג.)

[שבתי] היום והזמן עיקר להיות יוצא אדם לפעלו
והיום למלאכה ובזה הוא כל הגבלת הזמן משא"כ
שבת דלא שייך מלאכה לא נאמר ויהי ערב ויהי בקר
כי הוא מעין עוה"ב דאין לו שייכות לסדר זמנים
(רס"ל כד:)

[שבתי] העוה"ב נקרא יום שכולו שבת כי לא יהיה
חילוק זמנים דהכל קדוש בקדושת השבת
(מח"מ עה.)

זמר

הוראת שיר דבר המקיף סדר והיקף איזה ענין, וכן
זמר וניגון מקיף כל חלקי התנועות וסדורם ושירת
האזינו מקפת כל קומות לבני" בכל הדורות (ד"ט ג:)

זמרי

זמרי גלגול שכס והרגיש בדבר זה שיש נפשות גוים
מתגלגלות בישראל ודישראל בגוים ודימה מזה
דאפשר להיות ג"כ קלטה לני"ק גם בעודן בגיותו
ובפרט במדין שסמוך לעמלק (תה"ט כה;; פר"ט ד-ה:)

זרח

איתא בספר הבהיר שפרץ זרח מרמזים לחמה ולבנה
(פר"ל-א סו.)

פרץ זרח היו נשמות ער ואונן
(פר"ל-א סג.)

זריחת

בילדות האדם זריז ומהיר במעשיו כי כך המדה להיות ההתחלה דרגא ומלכין קדמאין, וכן אברהם שהוא התחלת אומה ישראלית למדו ממנו ענין הזריזות
(ד"ל מ.)

זרע ע"ע הוצאת ז"ל

נפשות ישראל הם כחות אצולות ממחשבתו ית' וכך ידוע ג"כ באדם טיפת הזרע נמשכת מן המוח
(ל"מ מ.)

זרעים

היו לומדים רק ד' סדרים כי זרעים שהיא התחלת האמונה ועיקרה בלב איש ישראל היא קבועה וקיימא בלב כל איש ישראל וכן הסוף וגמר הכל שהוא הטהרה הגמורה אינה ביד השתדלות האדם כלל
(ד"ל י.)

עיקרי צרכי האדם בעוה"ז הוא בזרעים שהם קיום חייו עי"ז באו המ"ע ול"ת שבזרעים שהם להשריש בלבו כי עיקר קיום חייו הוא מהשי"ת
(ד"ל י.)

חב

תפלין בי בר חבו משכח שכיחי דרומזו לשם שרמו האריז"ל בברכת תקע בשופר
(ל"מ זכ, קיז.)

חבלים

כל הסתות היצר נמשל לחבלים
(יש"ק יג.)

חבקוק

זכה ג"כ לראיה בגימט' של שמו והוא מסטרא דיצחק דע"כ מת היינו שחיים כאלו אין לו מציאות בעה"ז
(פע"ק ג.)

חבקוק מסט' דיצחק והוסיף צמצום על צמצום לצמצם כל מצות התורה באחת שהוא המכוון מכולם
(מח"ס ז; רס"ל ז.)

שמואל היה ההתחלה במדרגה זו שנק' תורת ד' וחבקוק בן השונמית הוא הסוף בעת תכלית התפשטות הנבואה בישראל
(פע"ק טו.)

חברון

האבות הם האיתנים מוסדי ארץ וצד הטיה שבלב אבן ונגד אותם נפשות הוא במקום חברון מקום טרשין ומ"מ שם הומלך דוד ז' שנים כי באמת לגבי הש"י אינם עקשים כלל
(ל"מ סא.)

חברון שהוא מקום טרשים מבונה אחד מז' בצוען כי גם הקשיות שבישראל אין דוחה להריכוך ולב בשר דאו"ה
(ל"מ נט.)

מקום טרשין לכך נבחר לקבורה ר"ל שאין מגדל תענוגי העולם
(קה"מ כד.)

חגר

סוד החגרים הגז' בתקונים
(יש"ק טו.)

חחד

לשון חדוד מן חד שנעשה אחד ומחובר שאינו מתפרד והיינו כי שלשה הוא חבור שתי קצוות והאמצעי המחבר
(ל"מ קפז.)

חזש

כל דבר שכבר היה אחד שהרגיש בירור אור זה על בוריו כבר נפתח שער אותו האור בעולם והוא פתוח אח"כ לכל דזה כל ענין עסק הדורות שקבע הש"י אע"פ שהם מתקטנים והולכים
(רס"ל ז.)

כל המצאות וחדושים של חכמה מסטרא דיצחק
(ל"מ קצט.)

כל חידוש ד"ת שיוצא לעולם ע"י איזה חכם בהכרח יוצא אז ג"כ ההיפך
(רס"ל ט.)

כמו מים מכונסים כשעומדים זמן רב מתקלקלין משא"כ במעין שנובע בכל עת טיפות חדשות, כן כל

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

חובל

ראש מנהיגי הגוף שהוא עומק הרצון שבלב נק' החובל (מח"ס 7)

חזה

כשנבראת חזה נברא שטן עמה דעיקר הקטרוג מצד השיקוע בתאות שזהו חטא אדם הראשון (מח"ס עה)

משיח צריך לתקן חטא אדה"ר ולתקן חטא חזה צריך שיהיה גם אשה דוגמת חזה לתקן חטאה (יש"ק יב)

חולי

כל חליי הגוף נמשכים מחליי הנפש אשר שרשם והתחלתן הגיאות כידוע דהתחלת שבירת הכלים ע"י מחשבת אני אמלוק (ד"ס ה; טה"ט ז)

מעולם היו רופאים אבל היו רק בחליים קלים שאין כדי להמית וחזקיה חידש תיקון השורש והמשכת תוספות חיים אפי' הגיע קץ חייו (ד"ס ה)

חולין ומסכת

להעלות כל מאכלים מצומח הוא רק ע"י האמונה לבד בהש"י וע"י הברכה... אבל אכילת בשר אסור רק לת"ח ולכן נקבעה מס' חולין בסדר קדשים (פר"ט א קיח)

חומה

עיקר מחנה ישראל הם המוקפים חומה כי זה שורש כנס"י להיות מעצור לרוחם וגדורים ע"פ תורה (מח"ס עט)

חומר

ענין חומר צורה פועל ותכלית (אז"ל כג)

חומש

כל ספר כלול מעשר כידוע (פר"ט ז-ז)

חוצפה

גם בישראל הקב"ה גוזר והצדיק מבטל זה לכאורה

המעשים שתחת השמש יש להם גבול אם לא כשהוא מדרגת מעין שיש בכל עת טיפה חדשה (ד"ל כז)

חודש

אמר מקודם מצות החודש הזה לכם למשה ואהרן שנתן להם כח להכניס קדושה לחודש (פר"ט ז-ז קיז):
בכל חודש הוא מתחדשת וטועמים טעם בתולה שפתחה סתום וצריך לפתוח מחדש (מח"ס כז)

בכל חודש יש קדושה חדשה שלכן נקרא חודש לשון חידוש שמקבלת הלבנה בכל חודש אור חדש מהשמש, משא"כ השנה שנקרא שנה מלשון שונה וכופל שבכל שנה חוזר ומקיף (פר"ט ז-ז נו; מח"ס מא)

הם י"ב גבולי אלכסון בו' עמקים (רס"ל לו).
זהו הקדמה למצות הפסח דכ"נ אין להם כח לאכול אכילה בקדושה ואחר שניתן להם פר' החודש שנעשו אומה ישראלית בחי' כנס"י אז ניתן להם מצות הפסח (פר"ט ז-ז קיז)

י"ב התחדשות בשנה נגד י"ב שבטי י"ה... ובכל חודש יש התנשאות לשבט מיוחד להיות הוא ראש ההנהגה אז (יש"ק נא; רס"ל לה)

יש נפשות שלהם החודש מיוחד לעסק זה ויש נפשות שלהם החודש מיוחד לעסק אחר (פר"ט א-א פה)

משה נתקשה בחדש כי הוא היה דבוק למעלה מהזמן והחודש הזה תלוי בזמן (ל"מ פה)

סדרן של חדשים לשבטים יש בהם כמה פנים וענינים גדולים ועמוקים יש בזה איך כל הסדרים אמת

(מח"ס ו; ח; רס"ל לו; טה"ט כא; פר"ט ז-ז טו)

ראו היונים בענין קידוש החודש גדלות ישראל בעולם דזה היה מסור לב"ד שהש"י מסר להם התחדשות הזמנים בעולם (פר"ט א-א לו)

רו"ל קבעו דיני קידוש החודש במס' ר"ה אף שההוא נאמר בניסן כי באמת גם ר"ה נמסר לישראל (רס"ל נח)

האריז"ל חשב ו' חדשי ימות החמה דמטרונתא ושש חדשים דחורף דמלכא (פר"ט ג-ג נה)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ערות הארץ ולכל בניי היה אור במושבותם כי הם
(רס"ל פו): היו גדורים בעריות

חזיר

היות משוקץ ומטונף במאכלו הוא החזיר כי כן מי
שהוא טמא באמת ופרסותיו שסועות ומראה עצמו
טוב לבריות (רס"ל לט):

חזיר נגד עשו דפושט טלפיים במעשה אבל
הפנימיות כולו רע והוא גרה לא יגר לשון עתיד ולא
יהיה שריד לבית עשו (ל"מ פט):

לעתיד השיבוקש עון ישראל ואיננו ויבוער הרע
ויצה"ר מן העולם יתבטל גם הטומאה מבעלי חיים
כמ"ש חזיר שעתיד לחזור להיתרו (מח"ס מד):

רק חזיר יש בו הטלפים דטהרה ולא שאר בע"ח
הטמאים והוא המשוקץ והמטונף מכל הבע"ח וכן
עשו (יש"ק מא):

חזיר

באגדה הרשות נתונה לחלוק על בעלי התלמוד זהו
אמנם בפירוש איזה כתוב כי ע' פנים לתורה אבל לא
להכחיש דבריהם ח"ו (אז"ל כה):

היטב חרה לי עליו בזה ששכח את מי הוא מדבר
וחשב כאלו ידבר עם חביריו ושכח כי את חז"ל
בעלי התלמוד הוא מתחרה אפר... ומיום שנחתם
התלמוד, אין רשות, אף אם יתקבצו כל חכמי ישראל
מכל הדורות גם יחד, לחלוק על כל שהוא ממנו
ומדבריהם הקדושים ז"ל (אז"ל כה):

חזקיה

אחז חתם התורה שמנע תשב"ר לפי שהוא היה כלי
מוכן להוליד חזקיה שהיה מרביץ תורה ביותר
(ל"ה"ל מט):

חזקיה היה גנוז בו שורש זה שהיה בו כח התעוררות
של תשובה כ"כ לעורר עי"ז רחמי שמים לשבור כל
מאמרי ד' (ספ"ט ו):

ידע שצריך עדיין לתקן אותן טיפין דשלמה שבבבל
וחשב להעלותן ע"י שהראה לשלוחיו כל בית נכאתו
(ד"ל פו):

מעולם היו רופאים אבל היו רק בחליים קלים שאין
כדי להמית וחזקיה חידש תיקון השורש והמשכת
תוספות חיים אפי' הגיע קץ חייו (ד"ס ה):

כעין חציפות כלפי שמיא אלא דעל האמת לא שייך
כלל חציפות בישראל שהש"י חושק ומתגעגע לזה
שינצחוהו בניו (רס"ל נג):

חק

הוא גזירה שאין להרהר אף שאין לו שום הרגשה
בלב מה טעם וטעימת קדושה בלב מזה (רס"ל נד):

חור

חור שנהרג זכה לזרעו הכתר מלכות דכל ישראל
(מח"ס פד):

חורבן

בחורבן שנאספו כל חכמ"י ומקום המקדש ונשארו
מעט מהרבה נתאמצו בהשתדלות ויגיעה יתירה
(מח"ס נד):

חורבן הבית היה בחדש אב שהוא נגד דן שמצידו
הוא זה (ספ"ט כג):

לפי שהחורבן כגירושין ע"כ מקומו בגיטין ולפי
שעל האמת א' הכתוב איה ס' כריתות אמכם ע"כ
הפרק הפרטי שנקבע בו סיפורים אלו אינו בפרק
המדבר בגיטין רק בפ' הניזקין (קד"ש ו):

מעשה חורבן כתוב בגיטין רק בפ' הניזקין ולכן
מסיימת במגרש אשתו ראשונה מזבח מוריד דמעות
(ד"ל נט):

היה החורבן להוליד ע"י זה נשמת משיח וע"כ אמרו
דמצאו אז כרוכים מעורים זה בזה
(ספ"ט פא;; ל"ה"ל עו):

חושך

אין לך שום אור מתגלה אלא מתוך החושך הקדום
לו (רס"ל טו):

כל השגת השי"ת מכונה זיו והוד ואור לגבי האדם
המשיג האור אבל לגבי השי"ת נקרא ענן וחושך
(ט"מ יד):

לגבי השי"ת בריאה קודם ליצירה ובריאה חושך
אצלינו דיש אור גדול כ"כ החושך לעין קלי הראות
(ד"ל יא):

[מכת] הוא הט' נגד היסוד ששם עיקר זוהמת מצרים

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

בהמה הם ע"ה שחלבן פי' המבורר אסור, וחיה חלבן מותר ת"ח ועוף הוא הטהור לגמרי (קה"מ לו:)

חיה יחידה ע"ע נשמה לנשמה

חיים

אין נקרא חיים אלא כשיש לו מנוחה ולא בעל יסורין השרוי בצער, וכשנגזר על אדם מיתה ר"ל ניצול ממיתה גמורה ע"י הצער... ונראה דגם לכלל שני החיים הקצובים לאדם אין עולים לחשבון הימים של צער (ד"ס ג.)

ברית הוא בגימט' ט' פעמים חיים כי הוא נגד קדושת היסוד, וכן תורה בגימט' כן כי היא נובלות חכמה (מח"ס סג.)

כ"מ שנוצר בתורה חייהם היינו שורש החיים שהוא הד"ת (פר"ט-ג כ.)

סכת חסר בגימט' ז' פעמים חיים... לבטל סטרא דמותא שהיא ג"כ בגימט' ת"פ כידוע (מח"ס סג:)

חיל

חי"ל גי' יוב"ל וכל א' יש לו עולם בפ"ע (פר"ט-ג-ג-ג.)

חיל מרמז על תושבע"פ (פר"ט-ד-ד-ד נח:)

חירם

כל חכמת שלמה היה יודע ג"כ חירם מלך צור (ל"מ נה.)

חי"ת

מצינו דאותיות ח' ט' לא היו בשבטים רק אות ט' היה כתב שבטי ישורון באורים ותומים ואות ח' ביצחק (פר"ט-ד-ד-ד נט.)

פעם ראשונה שהוזכר האות ח' הוא בתיבת חושך ואח"כ כתיב קודם מאמר יהי אור עוד ב' פעמים האות ח' בתיבות ורוח א' מרחפת (פר"ט-ד-ד-ד נט.)

חכמה

בחלוקת הז' מיני חכמות נבוכו המתחכמים ואינו

לא נסיב לפי שראה שיצא ממנו מנשה שיחטא... ומיד שגילה דבר זה שאין להשיג גם בנבואה בזה נתגלה לו שגם למנשה יועיל תשובה (טה"ט ז.)

ראה ברוה"ק דיהיו לו בנין דלא מעלו בהדי כבשי כו'... ומשיח שיצא מחלציו הוא יגלה ויאיר כבשי דרחמנא הללו איך הכל מסודר מששת ימי בראשית (טה"ט עג:)

היה לו מותרות מכפי הצורך לו (יש"ק יט:)

חזרה

השונה פרקו מאה ואחד האחד הוא החזרה פעם שני וזה שקול נגד הכל (ד"ל מד:)

חנא ע"ע עבירה

חנה

בגימ' כ"ב שמזה שורש כ"ב אותיות התורה דע"כ נמשך מזה דעת לתינוק שאז נעשה חיות האדם וקיומו מעה"ד שהוא החטה (קד"ט ז.)

בשבועות חזר להיות מין עץ וע"כ שתי הלחם הם הממשיכים ברכה לפירות האילן (מח"ס ס.)

חטה בגמט' כ"ב נגד כ"ב אותיות התורה וע"כ לעתיד עתידה שתתמר כדקל (מח"ס ס.)

בצומח עצמו יש בחטים חיות יותר מן השעורים שחטים עולה כ"ב כנגד כ"ב אותיות התורה לזאת הוא מאכל חשוב להאדם מן מאכל שעורים (פר"ט-ה-ה-ה קז:)

חי

בבעלי חיים החיות נגלה רק שכל בעלי חיים הוא רק מאותיות מיוחדות ואין בהם כל הכ"ב אותיות ולכן אינם יכולים לדבר רק אותם אותיות שהם שורש חיותם (ל"מ סג:; פר"ט-ג-ג-ג כב.)

בלשון הקודש יש לקול הבעלי חיים כל אחד שם מיוחד בודאי כל אחד משמיע בקולו אותיות שלו... והשם הוא התפיסה שיש לאחרים בו (ל"מ סג:)

חיה

נגד אברהם שחלבו פי' המובחר כשר ולכך לא אהב אברהם לישמעאל כמו יצחק לעשו (קה"מ לו:)

[בינה] או"א תרין רעין דלא מתפרשין (מס"ס ז)

[בינה] ב' ימים דר"ה הם נגד חכמה ובינה שהם או"א המולידות התשובה בפועל דימי התשובה וע"כ הם יומא אריכתא (רס"ל נו.)

[בינה] התורה שבכתב הוא נובלות חכמה העליונה ותורה שבע"פ הוא נובלות בינה שלמעלה (תה"ש לד.)

[בינה] ענוה היא בבינה שבלב והיר"ח היא בחכמה שבמח (יש"ק לז.)

[ברכה] לחכמי או"ה אומר מחכמתו לבריותיו משא"כ בחכמי ישראל נא' ליראיו כי ראשית חכמה דישאל הוא יראת ה' (רס"ל נח.)

[ברכה] ליריאיו מברכין שחלק כי אינו נפרד מחכמתו ית' משא"כ באו"ה אין לו שייכות לעצם החכמה כלל (מס"ס ט.)

[ברכה] מברכין שחלק מחכמתו ואין מברכים ג"כ על גבור ועשיר... כי העושר וגבורה שבתחתונים הוא מצד ההתלבשות עושר וגבורה שלמעלה במדת כבוד (רס"ל יד.)

[ברכה] עיקר הוראת מלת חכמה לשון הכרה זה שמברכין שחלק מחכמתו ליריאיו דחכמתם היא היראה שהוא ע"י הכרת הש"י (פע"ק י; ד"ל לו.)

[דעות] חכמה זה סדר קדשים שאז עדיין צ"ל קדושים ומוגדרים מתאות עוה"ז אבל טהרה שייך אף בחולין שנעשים על טהרת הקודש וזהו מדרגת הדעת (ד"ל כו.)

[חשק] ידיעת החכמה הוא מצד חשק ותאוה וכמ"ש דגם לעתיד לא יתבטל יצה"ר לחמירו דאורייתא (ד"ל נג; מס"ס ח. ט.)

[חשק] עיקר חשק האדם בחכמה והשגה הוא להשגת הנעלמות וכפי גודל החשק כן הוא ההשגה דתושבע"פ (רס"ל מז.)

[יראה] העיקר הוא שיהיה לו לב כלי קבול להחכמה שהוא היראה שבלב (תה"ש עז.)

[יראה] היראה היא המולדת מעשה המצוות וצריך לה החכמה עכ"פ להזרעה ביראה אלא שהוא בחשאי ובהעלם גבול אצל העמי הארץ אבל ת"ח אין מפסיקין לתפלה (נ"ה ט"ז [קנ"ה])

כמ"ש הם סדרם והם חשבו גם חכמת הגיון מכלל ז' חכמות ובאמת זה חוץ מהם ולמעלה מהם (רס"ל פא.)

החכמה הוא הענוה שבא מן החכמה... וזה תכלית הידיעה שלא נדע (ד"ל כה.)

חכמה תתאה הבא מלב התחתונים שהם בג"י והיא חכמת שלמה הבאה לו בחלום (ל"מ קיט.)

טיפי הזרע מן המוח לכן אמרו בזוה"ק דאין מועיל תשובה להוצאת ז"ל כי תשובה בבינה רק המרירות שבלב ופגמו הוא בחכמה לכן אין תיקונו אלא בתורה (ש"מ מד.)

יש ב' דברים במוח... וכשמוח החכמה גובר אז היא מושך כח המדמה עמו להיות גם כל דמיונותיו רק לה' לבדו (מס"ס ה.)

כל דפריש ממינות מיית כי השתדלות אדם באמת הוא רק בלב וכשהקלקול עד שם אז מועלת התשובה שהיא ג"כ בלב אבל כשהקלקול בחכמה שבמוח לשם אין מגיע כח התשובה (ל"מ קטז.)

כל ממשלה שהוא כבוד שחלק לבשר ודם הוא מצד החכמה (מס"ס יז.)

לב' נתיבות חכמה הם כ"ב אותיות ועשר ספירות (ל"מ נה.)

לעולם מקום ההשתדלות הוא רק בלב רק מצד הזה הוא ההשתדלות למוח אבל להשתדל במוח עצמו היינו בחכמתו לתקן החסרון על זה אמרו אפקורס ישראל כ"ש דפקר טפי (ל"מ קטז.)

נשים עיקרה בלב והידיים הם ענפי הלב וע"כ חכמת אשה הוא רק בפלך (ל"מ לא.)

עיקר המחשבה הוא החכמה שזהו עיקר האדם כח מ"ה, והוא המחשבה העושה רושם במוח להתפשט מיד ללב וממנה לכל הגוף (מס"ס ז.)

קנמון תשעה רומז ליסוד שהוא ה' מעילא לתתא ומתתא לעילא הוא חכמה ושלימות היסוד הוא כאשר יהיה נמשך ומחובר עם החכמה (ל"מ נ; כז; מס"ס מז; כג.)

רק אצל בג"י חכמתם הוא השגת רוה"ק להשיג שיש חכמה למעלה משכל אנושי וע"כ החכמים הם יודעי העתים... ואצל או"ה הם ב' מינים (מס"ס עב.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

סבי דבי אתונא מחכמי יון שהיו קרוב לזמנו רק שהשיגום בלבוש אחר מצד החיצוניות (ל"מ נה).

[עכו"ם] כפי ענין השפעת אור חכמה היוצא מן השי"ת באותו זמן כך הוא ענין החכמה שבין האומות באותו זמן (אז"ל י:)

[עכו"ם] אצל כל מלכות המושלת על ישראל היה תוקף חכמה (ל"מ ז).

[עכו"ם] חכמת או"ה הם הכל לימודים של חכמה בידיעות לבד אבל חכמת אדום הוא בנימוסים ובמעשים (ל"מ ז).

[עכו"ם] חכמת ישראל הוא להכיר שאין עוד מלבדו וממילא מכיר שפלותו משא"כ חכמת או"ה כל שמתחכם יותר הוא כופר יותר (ד"ס יב).

[עכו"ם] יציבא מילתא מ"ש הרמב"ם בפירוש מעשה בראשית כי אמת הוא כן דיש חכמה באו"ה רק שאינו מורגש ללב ואינו תורה (ל"מ נב; נה).

[עכו"ם] מלכות רביעית זו מליאה חכמות אנושיות ואדום בראשם (אז"ל ט).

[עושר] נמצאו החכמים בבתי העשירים ולא להיפך מפני שהחכם ידע מעלת העשיר אבל העשיר לא ידע מעלת החכמה (אז"ל יט:)

[עושר] החכמה מכובד גם בין חכמים... משא"כ בגבורה ועושר שהוא בגבול מי שהוא כמותו אין לו כבוד נגדו (רס"ל יד).

[עושר] להחכים ולהעשיר הם ב' הפכים (ל"מ פג:)

[תורה] בעוה"ז אין ניכר רק שתורה הוא דברי חכמה שחכמי ישראל מחדשים בחכמתם ושכלם וזה יש גם באו"ה חכמה ושכל אלא שאצלם הוא חכמה בעלמא ואינו תורה (מח"ס עא).

[תורה] החכמה והיא התורה שהיא חכמת השי"ת לא ניתנה לאדם אלא בשביל שיש בו יצה"ר וחכמה מפואר דוקא בכלי מכוער (תה"ט נד).

[תורה] התורה היא אשת חיל וחכמת העצ"ז אשה זונה (ל"מ מא:)

[תורה] כאשר א' מישאל מחדש איזה דבר בחכמת התורה חכמה זו מתפשטת בכל עלמין וגם בעולם הגשמי מתחדש כנגדה איזה דבר חכמה (ל"מ לו).

[יראה] כל חכמה תתאה דאדם הנברא הוא להגיע ליראה ואז זוכה לחכמה עלאה (מח"ס לו:)

[יראה] מפתח חיצוני רצון הלב להתעורר לחכמה ע"י יראת שמים שבלב ואז כשהחכמה נמשכת מצד היר"ש המתעורר בלב אז הוא מגיע לפתח שני תורה וחכמה שבמוח ואח"כ לדרתא שהוא יראת הלב (ד"ל כא).

[מאין] החכמה שהוא תחלת השגה יש מאין רמוזה במחצית השקל (מח"ס נז:)

[מאין] החכמה שהיא ראשית הגלוי דיש מאין רמוזה באות י' דשם הוי' כי אין גלוי פחות מנקודה (ל"מ קא:)

[מאין] כשירצה לעמוד על בירורה של ההתחכמות אם היא רק לד' זה א"א ביד האדם שהרי לידתה היא מאין ר"ל מן השורש הנעלם שנופל במוחו מחשבה ואהבה זו (ד"ל עח:)

[מאין] המחשבה התחתונה היא מעצמה שאינו פנוי רגע אחת בלא מחשבה והחכמה היא שמחתכם וממציא מחשבה שלכך נקרא יש מאין (ד"ל עח).

[נבואה] הנבואה אצלו בקנין כן אבל החכמה הוא הראיה לבד שהוא כרגע ומ"מ זה עדיף (ל"מ קס:)

[נבואה] כל נבואת הנביאים היא רק בנצח והוד משא"כ רוח"ק הוא המשכה מקודש עליון חכמה עליונה (מח"ס עא:)

[נבואה] אע"פ שמצד קדימות המעלה החכמים קודם רק בענין מלאכות ד' הנביא קודם כי יש ב' מיני מלאכות מי שהוא שליח בפרט שנשלח להגיד לפלוני איזה דבר ומי שהוא פועל העוסק בעבודתו (ש"מ ה:)

[נבואה] נביא הוא העדר יצרא דע"ז שהוא דבק בהשגת השי"ת והכחמה הוא היפך התאות כולם שנקראים שטות (ש"מ לח:)

[עכו"ם] ד' נהרות דג"ע הם ד' מלכיות, היינו דכולם ממשכות מג"ע כי כל חכמות העכו"ם מושכות מחכמה תתאה שבג"ע (ד"ל לו:)

[עכו"ם] אע"פ שיש לגוים חכמה מ"מ אין להם כח להתנהג בפעל ע"פ חכמתם (יש"ק כג:)

[עכו"ם] כל חכמתו דרשב"י בספר הזוהר ידעו ג"כ

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

חכמה חיצונית ע"ע אריסטו

בהתחלת התגלות החכמה דתושבע"פ היה ג"כ התחלת התגלות החכמה חיצונית דזלע"ז המן וחכמיו לעומת אנכה"ג (פע"ק כו.)

[חכמה חיצונית המצוי" גם באו"ה היא הלצנות מחכמה האמיתית (מח"ס כ.)

חכמת ישראל הוא בירור שליטת הש"י בעולם משא"כ חכמת חיצונית הוא היפך זה ממש רק חכמת הבריאה בטבע כאילו הוא מוטבע כך בלי השגחה (ל"מ מב.)

אלו החכמות שאין מקבלים שפעם מן התורה דוגמת אשת זונה (ל"מ מב.)

גם בחכמה חיצונית יש הרבה דברי חכמה כי כך יסד הש"י שיהיה זה לעומת זה ממש כדי שיהיה מקום להיות שקר ואמת (ל"מ מב.)

מי שרוצה בחכמה בזולת הש"י זה נקרא ספרים חיצוניים (ל"מ לט.)

חכמים

כפי לבו כך הוא חכמתו דרך משל שמאי היה קפדן והיה מחמיר בכל דבר (ל"מ קטז.)

נקראים כנאים וזה מחצדי חקלא שקוצרין שדה ג"ע דעביד פירין של אור זרוע שהוא אור עתיקא (פר"פ 3-5 יא.)

חכמת האמת

אין צורך להאריך מזה לכשרי ישראל עתה שנתפרסמה חכמת האמת בעולם כל הכופר בה הוא מכלל האפיקרסוס (סה"ז כט.)

אין שום נ"מ בין ספור מרכבה שבספר יחזקאל לסיפור פרצופין מדמות אדם המוזכר בכתבי האריז"ל ושאר תעלומות שבספר הזוהר וענין איסור המסורה כדרך מסירת חפץ שהוא אח"כ ביד חבריו (סה"ז לא.)

האריז"ל הזהיר שלא לקרות בכל ספרי המקובלים שמיות הרמב"ן עד זמנו שאינם על יושר זאת החכמה (סה"ז לג.)

הלומד בפרשת המרכבה ביחזקאל הוא ודאי קרוי

עוסק בתורה אע"פ שאין מבין אלא פשט הסיפור... הכי נמי בנסתרות כיון שהן דברי תורה ממש אע"פ שהוא אינו מבין הוא עסק בתורה (סה"ז לה.) חובת העסק בחכמת האמת הוא ממצות וידעת (סה"ז כט.)

כל הספרים שחברום חכמי הדורות האחרונים להסביר עניני חכמת הקבלה אין אלו מכלל הדברים שהם כבשוננו של עולם (סה"ז ל.)

כל ענין חכמה זו הוא להראות אמיתות היחוד הזה שכל הבריאה כולה שנראית כנפרדת מן הבורא באמת אין שום פירוד כלל (סה"ז כט.)

מה שהיה ברצון מהרח"ו שלא רצה לתת להוציא כתביו מרשותו כלל אבל כל חכמי ארץ הקדושה בזמנו התנגדו לו בזה והשתדלו לגנוב הכתבים (סה"ז ל.)

מה שקצת בני אדם נהגו היתר לעצמם לשאול ולדרוש בחבורה במשא ומתן בענינים הללו של הסברת סתרי התורה ללב מבין יראה שאין להם על מה שיסמוכו (סה"ז לו.)

מי שזוכה להשיג מחכמת האמת שהוא השגת אלקות שבמחוות המוליד הרגשה בלב והמשכה לכל כחות הגוף ממילא מעט מהאור דוחה הרבה מהחשך (מח"ס 3.)

עניני הקבלה הנודעים הם רשומים ורמזים דוגמת אותיות הא"ב יועיל לנו לעתיד לדעת עי"ז האמת כשיוסר החומר המבדיל (סה"ז לו.)

חכמת הטבע

חכמת הטבע ג"כ מכלל מעשה בראשית רק שאצל או"ה אינו דבר ה' כי הם מכירים הנהגת הטבע לדבר בפני עצמו (ל"מ נח.)

כל העוסקים בחכמות טבעיות כופרים גמורים כי א"א רק שיכפור בחכמות האמת דהש"י ולהאמין דהעולם כמנהגו נהג, וא"א ללב להכיל שניהם יחד רק מי שהוא בדרגא דשלמה (ד"ל פג.)

חכמת זנית ע"ע יון

בתלמוד נקרא חכמת יונית כלל חכמות אנושית (ל"מ עו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

החלום הראשון בתורה הוא ביעקב שהוא שורש אמת שהיפך הדמיון אצלו שייך לספר מדמיון שלו (רס"ל כא:)

החלומות הם בירור האדם במה מעמקי לבבו שקועים (מח"ס מא:)

חכמה תתאהבא מלב התחתונים שהם בני"י והיא חכמת שלמה הבאה לו בחלום (ל"מ קיט:)

כמו שנגלה לי בחלום (מח"ס כד:)

מהחלומות ניכר מעלת האדם אם גם כשאינו עושה כלום רעיונותיו רק והנה ה' נצב עליו (לה"ל ג:)

מי שנקי מתאוות כיוסף בתאוות נשים ודניאל בתאוות אכילה הם היו פותרי חלומות דשרש כל הרהורי בטלה הם בתאוות (לה"ל רג:)

בעל החלום הוא יוסף הצדיק המשפיע לחכמת שלמה כנודע (ל"מ קיט:)

הצינור שדרך עליו יורדת החכמה תתאה לכחות הדמיון ג"כ הוא דרגא דיוסף... ונמצא יוסף נקרא בעל החלומות כולם (ל"מ קיט:)

חלון

בכל מקום השקפה דרך חלון הוא השבת חכמה שלא דרך הלב (ל"מ לא:)

חלונים

את מספר ימיך אמלא שלא יהיה ח"ו החילופים וגם בהולדה יש פעמים ח"ו כן כברחל בלידת בנימין (פע"ק ג:)

ע"י הקלקולים מגיע פעמים המשפט להיות החילופים ח"ו בישראל עצמם וכמו שהיה בחנה שהיתה פנינה תחתיה (פע"ק ד:)

חלוקא דרבנן

כמו הגוף מתכסה בלבושים ואין ניכר מומיו... כך כלל התורה היא לבושי הנפש כידוע בסוד חלוקא דרבנן (רס"ל כו:)

חלון

היראה דבולן הוא אחר החכמה דישישכר ע"י שהוא

כל רבוי ע"ז וחרטומים ומכשפים היה כל זמן שהיה גלוי שכינה ומשנסתלקה והתחילו תושבע"פ התחילו ג"כ אצלם חכמת יוגית (רס"ל פא:)

בחנוכה היה הענין מסירת נפשם על קיום תושבע"פ כי אחר אנטטיגנוס התחילו הצדוקים שכפרו בתושבע"פ והוא ע"י קליפת יון וחכמת יוגית (פר"פ א-ב עב:)

חלב

דעת נגד חלב שיוצא מבע"ח וכן הדעת נובע מצד החיים (קה"מ לג:)

חלב

בהמה הם ע"ה שחלבן פי' המבורר אסור, וחיה חלבן מותר ת"ח ועוף הוא הטהור לגמרי (קה"מ לו:)

חלבנה

החלבנה בריח כמ"ש וירח ריח בוגדיו שהוא בנשמה (ל"מ נג:)

חלבנה הוא היסוד והמתקתו הוא ע"י קנמון (ל"מ נה: קיז:)

חלה

חלה הוא מן העיסה שהוא פעולת אדם שמכיר שגם במעשה אדם הוא הנותן כח (ל"מ נ:)

נהגו לאכול חלה בליל פסח לפי שאז הוא בלי שום השתדלות (ל"מ נ:)

חלול ה'

העון היותר גדול בעוה"ז שאין לו שום תיקון גמור בעוה"ז אלא ע"י מיתה הממרקת הוא עון דח"ה שהוא מכסה ומעלים התגלות דשם ה' בלבוש שק דקליפה (מח"ס פט:)

חלום

אחד מס' בנבואה כי בבני"י זרע אברהם יצחק ויעקב הנסתרות שהם חכמה בינה דעת בהעלמן לא מצד גלויין לפועל הם לה' אלקינו ע"י מורשה מהאבות שזיכרם שני כחות אלו (לה"ל רג:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

חמור אפי' בתקופת תמוז קרירא ליה, פי' בעת תוקף
חום האדם לעבודת ד' קרירא לי' וקרירות הוא
עצלות ושינה ובטלה (ד"ל יא:)

טיפש שבכהמה ותאווה מעשה שטות כי אין שטות
גדול מזה כי הוא דבר מאוס (פרי"ז ג-א:)

החמורים סייעו להוציא רכוש מצרים שהם הני"ק
וע"כ נשתנו פיטרי חמורים להתקדש (פרי"ז א-קו:)
קדושת פטר חמור נגד מצרים שנמשלו לחמור כי
מכה שלהם היה ע"י הרגשת קדושה אלא שהם
טמאים בעצם ע"כ אין שי"ך בהם קדושה בעצם כלל
רק קדושתם לפדותם בשה או לערפם ובמצרים הי'
שניהם (רס"ל פו:)

חמץ

זהו שורש התאווה והיצר בגבהות ומיעוטו יפה דע"ז
יש לעיסה טעם יותר וזהו טוב מאוד דיצה"ר
(מס"ס לו:)

חמשה

החמישי הוא חזרה כל הארבעה כמו ספר דברים
(ד"ל מד:)

חמשה עשר

בשלימות עצמו יש מעלות והם חמשה עשר כדתנן
ט"ו מעלות מעוז"נ לעזרת ישראל (ד"ל טו:)

חמשים

כך מדת הזיקוק מן הפסולת מזוקק שבעתים והנ'
הוא הכסף צרוף הבא אחר הזיקוק שבעתים
(ל"מ פד:)

חן

בח"י חן הונח על ענין שהוא למעלה מתפיסת האדם
(פרי"ז ד-נא:)

חן הוא מה שמתקבל בעיני בנ"א אע"פ שאינו יפה
כ"כ באמת (יש"ק כו:)

חנה

בחנה נא' ויזכרה ד' ולא נזכר שמה כברחל לפי
ש"מ נגרם עונש על ידה לפנינה (פע"ק ז:)

בית זבול לגלוי שכינתו דהכל צריכין לו בזה לקלוט
יראה זו דזבולן ע"י חלזון (תה"ש יט.)
חלזון וזכוית לבנה הם יראה ואהבה (קה"מ לד.)

חמדה

אזהרת לא תחמוד שהיא אחרונה ב' דברות ונערץ
סופן בתחלתן דמי שמכיר דאנכי ד' אינו חומר
ומתאווה במה שאינו שלו (תה"ש יז.)

דבור לא תחמוד האחרון הוא הסוף מעשה שנערץ
במחשבה תחלה (פע"ק כד:)

כל אדם יש לו חמדה מיוחדת ובאותו דבר שחמדתו
ותאווה גוברת ביותר בדבר זה עצמו הוא כלי מוכן
לקבל ברכת ה' אם ישוב אל ה' בכל לבו
(ל"ה ז' [קפ"א])

חמה

או"ה מונין לחמה כמ"ש דקרו ליה אלקא דאלקא
שסוברים שעזב את הארץ (ל"מ נה.)

אע"פ שקביעת הפסח ושאר מועדות לחדשי הלבנה
צריך שיהיה ג"כ בזמן אביב של חמה כי כל כח
הלבנה הוא מה שמתחברת לחמה (ל"מ נה.)

ד' מיני לקות לחמה נגד ד' עבירות (קה"מ ז:)

דין דלעתיד ע"י השמש המאיר לצדיקים ורשעים אין
יכולים לסבול ובזה נידונים כי כאשר מגיע תוקף
האור הוא קולט הטוב אליו (רס"ל נב.)

ע"כ נסיון העכו"ם לעתיד יהיה במצות סוכה דהם
אין יכולין לסבול כלל אלא דירת קבע ודבר קבוע
וזהו שמונין לחמה (מס"ס מט.)

עכו"ם מונים לחמה, והנה בכל מקום חמה גדולה
מלבנה רק הם סמא דמותא שבאורייתא (ד"ל ע.)

חמור

אף דאינם עתה עבדים בפעל להיות דומין בפעל
לחמור בשרם שאינו בשר אדם אמר שהוא בשר
חמור (פרי"ז א-כד:)

המעשים דוגמת חמור שהחמור אין לו חכמה אבל
יש לו הרגשת הלב וחמור אבוס בעליו ותאווה אכילה
היא בלב (ד"ל כט:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הוא התחלה מה שהאדם מתחיל לחנך עצמו ומזה נשאר קבוע לעלמי עד ע"י שמרגיל עצמו בתשוקה ורצון של ימי הנעורים (פר"ף-א עה:)

הוא לשון חנוך שימי חנוכה מחנכים לנו הקדושה על כל השנה (פר"ף-א עג:)

החשמונאים שתיקנו מדת ההוד זכו למלכות רק לפי שהם לקחוה בשבט מושלים נעשו (תה"ט יב:)

זה זכר לחנוכת המשכן שהיה ג"כ במדבר בחו"ל ולא היה קבוע במקום רק בכ"מ שחנו בני"י קבעו מקומו ושם היה משכן השכינה (פר"ף-א ג:)

עיקר מצותה להעמיד מחוץ להאיר לעולם ורק משנתערבו בגוים אור זה נעלם וע"כ אנו מדליקין בבית... דמ"מ הוא מאיר מבפנים (רס"ל פד:)

פרשיות אלו קורין בחנוכה שהיה הנס בשמן שרומז לחכמה (ל"מ קיח:)

י"ל שייכות לאותן הפרשיות שחל בהן והוא דהנה בפ' וישב כל הפר' מעסק בירור בחי' צדיק יס"ע מדת יוסף... ואז זכה להאור דכ' אור זרוע לצדיק (פר"ף-א פה:)

[זאת] ח' דחנוכה קורין זאת חנוכה... שתיבת זאת מורה על דבר המפורש לעין שיוכל להראות באצבעו... שכבר נקבעו ונחקקו כל הקדושות מכל השבטים בלב ישראל והוא כמפורש לעין (פר"ף-א פו:-פח:)

[חלב] המנהג לאכול מאכלי חלב הוא דוגמת מאכלי חלב בשבועות בקבלת תושב"כ כי החלב יונקי משדי האם ועיקר קבלת התורה הוא להכיר נותן התורה ית"ש שממנו יונק הכל (רס"ל פג:)

[נס] הנס היה רק בז' ימים כי על יום א' היה לדלוק רק אותו יום היה דוגמת אם הבנים שבו ועל ידו היה הנס על כל שאר הז' ימים (רס"ל פא:)

[נס] יציאת מצרים ראש הנסים שנתנו לכתוב שסופן אסתר תשלום התורה שבכתב, וחנוכה ראש לנסים שלא נתנו לכתוב והיינו תורה שבע"פ (ל"מ קיט:)

[נס] נס דחנוכה לא ניתנה לכתוב כי לא היה גלוי לכל שהוא דרך נס ויציאה מהטבע (מח"ס סו:)

[נס] ענין חנוכה נסדר בגמ' בפ' במה מדליקין ולכאורה היה שייך יותר במנחות בדיני הדלקת

ברחל וחנה לא נזכר עוד הפקידה שכבר נפתח ע"י שרה רק הזכירה לא נתגלה עדיין בשרה כי לא הוצרך ביצחק (פע"ק ג:)

לא היה אדם שקראו צב-אות עד חנה כי עד שמואל היה דבר ד' יקר ששמואל היה הראשון לעורר הנבואה שהוא ההשגה בשם צב-אות

(קה"מ מ:;; פע"ק ד:)

לא נתקנאה בצרתה כי ידעה ההלכה דאשה אין מצווה על פו"ר והיתה מסתפקת עצמה בהבטחת אלקנה אנכי טוב לך מ' בנים אבל צרתה הצירה לה להרעומה (פע"ק ד:)

ע"י הקלקולים מגיע פעמים המשפט להיות החילופים ח"ו בישראל עצמם וכמו שהיה בחנה שהיתה פנינה תחתית (פע"ק ד:)

חסכה ע"ע חשמונאים; יון

איתא בעץ החיים שלשה יחודים יש בחנוכה והם יחוד שמות הק' העולים נ"ר (פר"ף-א עג:)

אלו היה התגברות יונים נגדם ח"ו כמו שגברה האפיקורסות בדור אחרון להמשיך גם התורה לכותנ הבליהם היה קשה לצאת (רס"ל פג:)

בודאי יש כח להחכמים לתקן מצות וכן לעשות הרחקות וגזירות, משא"כ במצות חנוכה שהוא קביעות מצוה על נס זמן שכבר עבר ע"ז שאלו והיכן ציונו (פר"ף-א פח:)

בחנוכה היה הענין מסירת נפשם על קיום תושבע"פ כי אחר אנטיגנוס התחילו הצדוקים שכפרו בתושבע"פ והוא ע"י קליפת יון וחכמת יונית (פר"ף-א עג:)

בימי המן היה רק התחלת התעוררות מענין אמונה אבל הנס דחנוכה שהיה הצלה משמר לבד לא נקבע אלא להלל ולא לשום עונג גופני (רס"ל פא:)

דלק ח' ימים הם כל ח' מדרגות שאחר חכמה כי שמן הפך עצמו הוא עומק ראשית עצמו (ל"מ קיט:)

דעת אחרונים דהסעודות עצמן מצוה... נראה דתחלת קביעות הנס דלא ניתן לכתוב היינו שאין לו התלבשות בלבוש גופני אבל אחר שהותר הכתיבה גם נס זה יש לו התלבשות גופני בעוה"ז (רס"ל פג:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

חסד

עמוד הג' שהוא גמ"ח אינו נחשב לאור כפ"ע מפני שגם בעכו"ם יש גמ"ח (פר"ל-ב עג:)

גדולה הוא התפשטות בגודל אבל אינו בגבורה וכח... וכן התחלת הרהור תשובה בלב אדם שאינו עדיין בגבורת הלב מביא רק רפואה להבא (תה"ט ג.)

החסד בשפע וכן פעולת הימין בשפע ששם עיקר כח הפעולה אבל השמאל ילאה בפעולות הרבה (קה"מ יט.)

הימין עצמו ג"כ חלוק לג' ככל בעל גבול והם אהבת הקב"ה מדרגת אברהם אוהבי, ואהבת התורה מדרגת יצחק, ואהבת ישראל מדרגת יעקב (קה"מ כו.)

מצד הטוב הרי התוקף להשפיע כל מיני טובה לכך ההתחלה חסד (ל"מ סא:)

חסיד ע"ע צדיק

דייקא לחסיד הש"י מזמין זה להוציא יקר מזולל [יקר אותיות קרי] כי הנפשות דטיפי קרי הם יותר גדולות מהיוצאים מזיווג (ל"ה"ז [קב])

לשון חסיד ר"ל הפקרות בלא גבול כידוע דחסד הוא התפשטות עד אין קץ (קה"מ יב.)

מי שמתנהג אפילו בכל דברי הרשות וצרכים גופניים בקדושה ר"ל שכל מעשיו לש"ש נקרא חסיד, ר"ל שלא דווקא מדקדק ע"פ שורת הדין (ל"ה"ז [קב])

חסיחת

לא קשיא השינוי שיש בין הבבלי דחשיב חסידות מקמי ענוה ובירושלמי הגי' להיפך דהא לן והא להו (ד"ז)

חסד

הדיק בחסירות ויתירות פתוחות וסתומות אינו בשום כתב רק בתורה שהם מגלים ורומזים על הבינה שבלב שהקב"ה הטמין בה (ל"מ נג.)

המנורה, אך עיקר הנס היה בחנוכה מה שנצחו את היונים, אבל הנס שהיה בשמן היה רק מצד השי"ת (פר"ל-ב סח:)

[נרות] איתא בלקוטים מהרה"ק ר"פ מקארעץ שבנרות חנוכה יש התגלות אורו של משיח (פר"ל-ב עה.)

[נרות] החילוק בין כל המצות לנ"ח שבכל מצוה עיקר המצוה בשעת הפעולה והעשייה... אבל נרות חנוכה שמצותן כל החצי שעה ואז עושה פעולת ההארה בלב ישראל (פר"ל-ב עג:)

[נרות] כיון שישבנ"ח בחי' ההארה בלב כל א' מישראל שהשי"ת שוכן בלבם מן הדין שיקראו נ"ח קודש בעצם כעין מ"ש בזיבה שמטמא מכח ק"ו (פר"ל-ב עג:)

[נרות] מצות הדלקת נר חנוכה שאנו מאירין בעולם ניסיו כי כל יגיע עוה"ז בתורה שבע"פ הכנה לראיית כל בשר דלעתיד (ל"מ עו.)

חמן

אוצר מתנת חנם גדול יותר... וגם זה במשפט אע"פ שנראה כחוקה בעוה"ז (מח"ס נה.)

חנניה מישאל ועזריה

דניאל וחמור"ע הם נגד ד' פרצופין שבט' המדריגות (ד"ז פז:)

הטיפין דשלמה שהיו בנ"נ לקחו דחמ"ו שנתנם ללמד ספר ולשון כשדים וכל חכמות שלהם והם העלו הכל שביררו שלא הטתם חכמתם החיצונית והרי טיפי שלמה לא נטו לחורץ (ד"ז פז.)

עקירת יצרא דע"ז ע"י חנניה מישאל ועזריה (ל"מ קטו.)

אע"פ שבאמת כל ישראל מוכנים למסירת נפש מ"מ הוא רק בכח וכח ההתגלות בפעל פעלו חנניה משאל ועזריה בקרב כל ישראל במותן (מח"ס סח.)

ברוק טבעו לפי שעל ידם נגרם שהיה חילול השם מכל ישראל (יש"ק מט:; מח"ס סח.)

עליהם נאמר הסריסים אשר ישמרו וגו'... מאחר שמנע זה מהם מסתמא יודע שא"צ לזה להשלמת נפשותם (פע"ק כג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

חסרון

באותו דבר שבו החסרון של אדם באותו דבר ועל ידו עצמו הוא מעלתו כמו בתאנה בדבר שקלקלו בו נתקנו (לה"פ [ע])

החסרון מן הגוף וצריך לתקנו במעשה הגוף שהוא בפועל אבל המעלות מן הנפש ולפיכך המעלה בכח (ד"פ יח)

היה ברור שלמה המלך ונאמר בו רק לא בא אל היכל ה' שלא היה בו שום חסרון כי כל מעללי שלמה קדש קדשים וזה עצמו חסרון שאין לו חסרון (לה"פ [קנא], [רנח])

עיקר כח החסרון שבעולם נקרא אשה ונוקבא (ד"פ פו.)

חכמה

ראשית כניסת האדם לעבודת ה' צריך להיות בחפזון כמו שמצינו בפסח מצרים מפני שההתחלה לנתק עצמו מכל תאות עולם הזה שהוא מקושר בהם צריך לשמור הרגע שמתעורר בו רצון ה' (לה"פ [א])

חצוצרות

לשון חצוצרות חצי צורות היינו שרש יחוד קוב"ה (פר"פ ה-ז)

ושכינתי

חקל תפוחין

אני הוא סעודתא דחקל תפוחין (ל"מ סט:)

כריח שדה דחקל תפוחין קדישין דחוש הריח הוא מה שמריח מרחוק כאשר עדיין אינו נכנס לחיך (רס"ל כו.)

חרב

כלל התורה היא החרב והתושבע"פ נקרא פי החרב (רס"ל סה:)

חשבון

סיחון היה מלך חשבון שהיה מושל על החשבון להסתירו שלא יחשוב האדם כלל חשבוננו של עולם (פר"פ ד-ז עד:)

חדש

מי שאין בו שום שמץ חסרון לא יכול לחשוד את חבריו ג"כ בחסרון דאין מרגיש במציאת חסרון (תה"פ טז מח:)

חשון

המליך אות נ' בריח שאות נ' הוא רמיות הנפילה והשבירה... וחשון בשנה כי בחשון נשאר עדיין הריח והרשימה מן השמחה (ל"מ קד.; פר"פ ט-ח:)

נקרא בגמר בנין הבית ירח בול בלא מ' שבגמר בנין הבית פסקו המ' יום רושם משפט המבול (פר"פ ט-ח:)

רוב גזירות בו מפני שאז נתחלקה מלכות בית דוד (פר"פ ט-ח:)

חשך

אותן שמתו בג' ימי אפילה לא היה בהם שורש מקדושה (יש"ק סא:)

בורא חשך בריאה היא מדריגה יותר גדולה כי החושך נובע מרצון יותר עמוק שיש צורך לחושך (ל"מ סה:)

הש"י מלכותו בכל משלה רק בעוה"ז הוא באפילה שאין אותו ית' גלוי ורק ממשלתו נעלמת (ל"מ עד:)

חשך זה מלכות יון וכ' בסה"ק חש"ך ר"ת "חמור שור" כלב ג' קליפות (פר"פ ט-ז ע.)

תכלית תוקף החושך מתחיל ברגע של צמיחת אור הגמור (ל"מ סא:)

חשמונאים

איתא בכ' האריז"ל דהיונים רצו לבטל מישראל חודש שבת ומילה ומרומז בר"ת חש"מ מחשמונאי (פר"פ ט-ז לו.)

ברור בעיני דהכונה שלא נשתייר מזרעו בפירסום ומי שיתייחס אחריו (רס"ל פה.)

עלו למקורם ושוה"נ לגמרי ונעלמו לגמרי מצד תוקף ההתפשטות (ד"פ נח:)

החשמונאים שתיקנו מדת ההוד זכו למלכות רק לפי שהם לקחוה בשבט מושלים נענשו (תה"פ יב)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

גדולה שימושה יותר מלימודה ושמעתי ששימושה היא החשק שיש לאדם והחשק הוא גדול מההשגה עצמה כי ההשגה היא מהש"י והחשק הוא מצד האדם (פע"ק טו.)

ההעלם שמגיע לאדם הוא נראה לכאורה ראייה שגם החשק והחיות שהיה לו מקודם היה שקר כי שפת אמת תכון לעד, אבל באמת אדרבא עי"ז הקב"ה בונה שתכון לעד החשק (לה"ל [קמא])

ההתחלה לדברי תורה הוא החשק כמו שכתוב בתורת ה' חפצו (לה"ל [קפד])

החשק יש לו כח לפעול אותו דבר שהוא משתוקק לו הרבה אפילו הוא רע (לה"ל [רמט])

כמו ששורש כנסת ישראל הוא החשק שלהם להש"י כמפורש בשיר השירים כך שרש כל אומות עכ"רם הוא החשק שלהם לחמדות עוה"ז (לה"ל [רנו])

נסיון דוד היה בענין החשק שזה מדת המלכות בתוקף החשק ונבנה מחשקות דנוקבא בנות לוט ותמר ורות כי בנוקבא תוקף החשק שאין לו מילוי ושביעה (לה"ל [רנד])

נקרא סוף מעשה שהוא מסיטרא דנוקבא ומצד החסרון הוא חושק למילוי והוא דבוק במחשבה תחילה (לה"ל [רמט])

ע"י החשק הוא כלי קבול להשראת שכירת הש"י בקרב לבו וזהו תרומת המשכן מאת כל איש אשר ידבנו לבו דנדיבות הלב דבנ"י עי"ז הוא בנין המשכן דשכינת הש"י בתחתונים (לה"ל [רנא])

חת

החתי הם שנתנו חתיתם בארץ חיים נגד מדת הגבורה (ל"מ סא.)

חתן

חתן דומה למלך שנראה כבתכלית המנוחה והוא בתכלית הטרדא דלב מלכים אין חקר (יש"ק מ.) מנהג ישראל אוהבי תורה ורוצים שיהיו בניהם ת"ח שנותנים מזונות לבניהם אחר החתונה שנים רבות כדי שיהיו פגוים לתורה (פר"ט 3-לא.) סוד עטרות חתנים וכלות כי בעת יחוד מתוקף אהבה

כ' הארז"ל שהחשמונאים תקנו מדת הוד והיינו שתקנו כל אלף החמישי שנהפך הודי למשחית וכל היום דו"ה שאין בהמ"ק והם תקנו החנוכה לחנך המשכן לשכינה בלבא דבר נש (פר"ט א עב.)

כשבא הורדוס לידבק בזרע לא עלתה בידו כי זה כל שורש קדושת החשמונאים המתפשט בכל זרעם אחריהם שלא יניחו להתערב עמהם זרע נכר (רס"ל פד.)

ע"י שהם לקחו מלכות דממשלה לעצמם נענשו ע"י הורדוס שהאביד כל זכר למו ואז נבחר הלל שהוא מנוקבא דבית דוד לנשיא (סה"ט יב.)

מנקבות כל שלשלת הכהנים בא משבט יהודה שהרי אשת אהרן היתה אלישבע בת עמינדב, והיו אז החשמונאים שורש תושבע"פ מחוקק מבין רגליו (פר"ט א סט.)

חשמונ

ההתבוננות דחשמל נקרא מעשה מרכבה, ר"ל ההתבוננות בשם השי"ת המתייחד בכל העולמות שזה סוד המילה המעיד על עומק השורש נעלם המתייחד (ד"ל נט.)

המעכבים והמבלבלים המחשבה בתפלה ובעת רצונו להדבק בו ית' הם ראשי תיבות חשמ"ל (לה"ל [רסד])

כל אלו הקליפות הם חופפים על היסוד המכונה בשם חשמל כי היסוד שם ההבדלה בין ישראל לעכ"רם (ד"ל נט.)

חשק

אף שאין מקדש וא"א להקריבו ביומו רק כיון שהרצון והחשק לקיים ולהקריב החשק הזה כאלו נעשה (פר"ט 3-נט.)

בילדות החשק והאהבה גובר באדם ואז הזמן להשתמש במדת האהבה וכן שלמה אמר בילדותו שיר השירים (לה"ל [רצ])

ג' מיני חשקות יש, לתענוגים ולממשלה על הזולת ולהשארה וקיום לעד והם נגד קנאה ותאוה וכבוד והם נגד האבות (קה"מ כ.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כפרה לא בעי' רק לקדשים דהיינו ליכנס לפני ולפנים ולמי שרוצה להתקדש אבל לטהרה סגי רק בטבילה שהיא התעוררות האדם והערב שמש דממילא (ד"ף יא:)

טהרה

היה לומדים רק ד' סדרים כי זרעים שהיא התחלת האמונה ועיקרה בלב איש ישראל היא קבועה וקיימא בלב כל איש ישראל וכן הסוף וגמר הכל שהוא הטהרה הגמורה אינה ביד השתדלות האדם כלל (ד"ף י:)

סיום סדרי המשניות הוא בטהרות שע"י התושבע"פ יזכו להטהר מטמאת זוהמת הנחש (פר"ף ג-פט:)

קדשים וטהרות הם א' רק קודם שמגיע למקור מצד ההלכה דר"ל הליכת האדם באותם המדרגות הם נראים כב' (ד"ף י:)

חז

מספר ט"ו הוא נגד שם י"ק וה' ד' הוות רק בתר דקבילת עוברת נעשה ה', וי"ד הוא חבורם קודם קבלת העובר (רס"ל ע:)

חז באב

ביום הזה מתנוצץ התיקון של הפגמים מה שעיי"ז נחרב הבית ועיי' התיקון של הפגמים נזכה לבנין בהמ"ק שיבנה ב"ב באותו יום (פר"ף ה-כז:)

הוא יו"ט דחורבן תרמוד ועדיין בעוה"ז אינו מבורר ליו"ט גמור (ד"ף פה:)

משה בברכתו על העתיד לבוא קרא דן אריה מצד מדת העגולים ויהיה דן מחובר עם יהודה להיות נעוץ הסוף בתחלה וזה היו"ט של ט"ו באב שבו הותרו שבטים לבוא זה בזה (סה"ט כג:)

נאמר והפכתי חגיכם לאבל על ט' באב ונראה שהיה החג ד' ימים מט"ב עד ט"ו באב (פר"ף ה-כז:)

חז בשבת

ואזדו לטעמייהו דפליגי דשמאי כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת (פר"ף ג-לט:)

נעשו עטרות שיהיו המיין נוקבין ומיין דכרין נמשכין מעומק ראשית דכתר הנעלם (ט"מ מא:)

טבילה

הטבילה שנוהגין בו בעלי תשובה לחשוב עצמו כקטן שנולד וכאלו מעתה בא לעולם וכמ"ש הקדמונים לטבול בעיו"כ (מח"ט ז:)

טבע

אפי' המאמינים בטבע שהוא כח נפרד הרי אומר שיש כח אחר חוץ ממנו ית' (סה"ז כז:)

בוראי היה להם לחכמיהם אז לדברים אלו עילות וטעמים ידוע על פי חכמת הטבע אבל רז"ל ידעו שאין הטבע הוא המושל (ט"מ מז:)

הנהגת הטבע היא הנהגת עוה"ז שמצד ההעלם (מח"ט טז:)

חכמת הטבע אצל האומות חלוק לב' ספור הטבעים ואצל בני' חכמת אדם הראשון בקריאת שמות, ולימוד ידיעת כחות פנימית של כל דבר ואצל בני' נקרא ידיעת אורות הש"י (ל"מ נה:)

כח דן הוא מדה"ד כהוראת שמו, וידוע בשם מדה"ד שהוא שם אלקים שם אחיות האומות כי יש ג"כ אלהים אחרים... כי בשם זה היא פעולת הטבע המטעה לבנ"א לחשוב שהכל דרך הטבע

(פע"ק כא:)

כל ענייני הטבע שכבר הוטבעו כן בתחלת הבריאה מ"מ בכל רגע השי"ת הוא השופע כח לדבר זה שיפעול כך (ט"מ מז:)

מבבל שנעלמת הנבואה ולמראית עין נראה כחות הטבע ככחות בפני עצמם רק שעל ידי החכמה מכירים ומבינים שבאמת השי"ת מנהיג הטבע אז עלו שמות המלאכים בידם (ט"מ לט:)

תמצא בדברי רז"ל בקיאות בחכמת הטבע מופלגת מאוד מאין זה להם כי לא למדו מעולם בבתי מדרשיהם חכמות טבעיות אבל ידעו זה ע"י ידיעתם בסודות הבריאה (ט"מ יט:)

טהרה

טהרה יש בכל הנבראים שמקבלים טומאה אבל קדושה הוא רק באדם (רס"ל לט:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

טוב

הטוב הוא הצפון ונעלם שאין מושג לבריה (ל"מ לט.)

טוב מאוד זה יצה"ר ומות ושינה שכל זה ביטול להטוב רק דכל זה נמשך מן הטוב מאוד דהיינו שהש"י רצה להיות טוב מאד וזה ע"י שיהיה כח בחירה ויצה"ר והם יבחרו בטוב (רס"ל מה.)

מלת טוב הראשון שנא' בתורה ובתחלת הבריאה דמסתמא שם שורש ועיקר כל הטוב הוא באור שהוא אור תורה אבל אותו אור נגנו ואינו נגלה בעוה"ז (קד"ש כ:)

מצד הטוב הרי התוקף להשפיע כל מיני טובה לכך ההתחלה חסד (ל"מ סא:)

תורה שבע"פ טוב מכל עבודת האדם בעוה"ז באהבה ויראה שהם רק גדיפין (מס"ש יז:)

טומאה

אין שייך לעכו"ם טומאה אע"פ שהם שורש כל טומאה בעולם כי לא שייך טומאה אלא במקום שיש שייכות לטהרה (ד"ה ה.)

הטומאה בשער הנ' היינו שלא יוכל לחזור עוד לשרשו (מח"ס לד.)

טומאת מת

טומאת מת שהוא אבי אבות הטומאה לפי שהמיתה באה מצד טומאה ראשונה דנחש הקדמוני אבי אבות הטומאה (מח"ס יט.)

טחול

רוב השחוק דעוה"ז שהרע גובר בו הוא שחוק הכסיל שהוא שחוק דטחול דנטל מפסולת דפסולת דכבר (מח"ס ג.)

טי"ת

מצינו דאותיות ח' ט' לא היו בשבטים רק אות ט' היה כתב שבטי ישורון באורים ותומים ואות ח' ביצחק (פר"ש ד-ט.)

עיקר ההמשכה ע"י אות הטי"ת כטעם אמרו צדיק כי טוב (ל"ה"ל [קלמ])

טל

בפסח אנו מתפללין על טל שמרמו על תושבע"פ שנקראת תורת חסד וחג הפסח שהוא כנגד אברהם שמדתו חסד (פר"ש ג-ג: כג.)

ברוב המקומות שנוכר טל נדרש על טלא דעתיקא (פר"ש ט-ט: כ:)

רוה"ק היא הטל תורה היוורד מלמעלה על הנפשות דבנ"י כידוע שאותיות שאחרי שם הוי' הם בגימט' ט"ל (יש"ק לז.)

טלה

בניסן נגאלו דבו משמש מזל טלה דהיינו הכח אחר הרועה כי חודש זה נברא באות ה' שהוא מדת נוקבא שהיא הנמשכת אחר הדוכרא (ל"מ סז:)

לכך עבדו לטלה כי הם משלו עצמן כצאן הנמשכים אחר הרועה כך לבן נמשך אחר חכמתן (ל"מ סז:)

טנא

בבעה"ט מרמו על תיבת טנא שבגימ' ס' הענין הוא כי ג' אותיות הללו מרמזים על כללות ג' קדושת ישראל שהם נגד הג' שמות הק' שהם בגימ' יב"ק (פר"ש ה-ה: סז.)

טעות

אף דר"י אמר לו טעית אינו טעות גמור דדבר טעות לא נכתב בגמרא (מח"ס פו.)

המכשול עצמו גם הוא דברי תורה שהרי כל ה"א נכתבו ג"כ בגמ' וכן הטעיות שטעה אמורא א' תחלה ואח"כ הדר (ל"מ מז.)

טעם

הטעם הוא סוד שא"א לאדם אחד לגלות לחבירו ולהסביר לו טעם איזה מאכל (ל"מ מה:)

עצם האור נקרא טעם והרשימה נקרא ריח שמוניח אחרי (ל"מ קד.)

טרד

הוא לשון חטיפה והיינו מצד העלאת אותו ניצוץ חיות למקורו כשאוכלו בקדושה שאז הוא דוגמת הקרבן, והמוזב בחלקו של טורף (פר"ש ט-ט: קיט:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

טרפה

טריפה אינה חי' י"ב חודש לפי שבי"ב חודש יעבר
כל מיני ענינים שונים באוריהם וטבעיהם (ט"מ ו:)

י"א

י"א שבטים וכן מצינו מספר י"א בסממני הקטורת
(פר"ט-ג נח:)

י"אש

בנין האומה דוקא אחר היאוש הגמור שלא האמין
שום אדם ואפי' שרה שתפקד עוד כי זה כל האדם
הישראלי להאמין שאין להתיימש כלל (ד"ס ו:)
דברי ההיא סבתא אתתא דהוה לאביה שי"ח עבדי...
לעורר שאין יאוש כלל בזרע אברהם (ד"ס ו:)
שי"ח בגמטריא יאוש עם הכולל היינו שמספר זה
דהוא גימט' אליעזר היא המוציא מידי יאוש ומורה
שהשי"ח עוזר מכל דבר (ד"ס ו:)

י"ב

בכל פעולה יובחן י"ב מיני הבחנות שהם י"ב גבולי
אלכסון (ל"מ נו:)

יבין

יב"נ הוא ר"ת של הקדושה דיהושע ב"נ לרמוז שהיה
זלעז"ז (רס"ל נ:)

לא יכול יהושע בן נון לתקן היסוד לגמרי ועי"ז
נתעורר אח"כ קליפת יבין שמלך בחצור ששם היה
משכן קליפה דיסוד (רס"ל נ:)

יבם

גם לפי דעת הגאונים דיבם מומר אינו זוקק אבל
כששב ומתכפר למפרע אז זוקק ליבום למפרע
(ל"מ פח:)

יבנה

נקרא יבנה שהם העוסקים בבנינו של עולם
(טה"ש פא:)

יבק

בזוה"ק אי' שיש ג' קדושות יב"ק, גימ' ג' שמות הק'
אהי"ה הוי"ה אדנ"י, והם ג' קדושות שבת
(פר"ט-ד ק:)

ג' שמות הק' שם אדנ"י ושם הוי"ה ושם אהי' שהם
בגימ' יב"ק ר"ת יחוד ברכה קדושה
(פר"ט-ה סו:; סז:)

יגעה

באר מים הרי המים מצוים שם רק על ידי היגיעה
דחפירה הוא מוצא אותן כך כל יגיעת האדם למצוא
את מעין נובע שכלב (ל"מ מח:)

בעבודת השי" אין יגיעה רק בניצוח היצר יש יגיעה
(ל"מ עא:)

כל השגה ומדרגה אינו אלא ע"י היגיעה שהוא ע"י
החשק שיש לאדם לדבר זה (מח"ס ז:)

אחר היגיעה נודע שהוא מציאה הבא בהיסח הדעת
ומ"מ לא יגעתי ומצאתי אל תאמן דבלא היגיעה לא
היה בא למציאה זו (ל"מ מח:; מח"ס פח:)

ייד

מספר ט"ו הוא נגד שם י"ק וה' ד' הוות רק בתר
דקבילת עוברה נעשה ה', וי"ד הוא חבורם קודם
קבלת העובר (רס"ל ע:)

ידיעה

קדושה הוראתו רוממות ד' וגדולתו שהאדם מכיר
בה ודבר זה הוא תכלית הידיעה של הנבראים שלא
נדע ר"ל שהם מגיעים לידיעה שהשי"ת מובדל
ומופרש ומרומם מאוד מהשכל הנברא
(ט"מ לא:; ד"ט כה:)

ידיעה ובחירה

בעוה"ז משמש הבחירה וזהו קודם המעשה אבל
אח"כ דמה שעבר כבר איננו ואינו עוד בעוה"ז יוכל
לתקן הקודם ע"י התגלות אור הידיעה שהוא למעלה
מעוה"ז (קד"ש יא:)

באצילות ששם הידיעה אין מקום לבחירה ובבי"ע
ששם הבחירה אין מקום לידיעה (טה"ש פא:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

יהא שומיה רבא

מצד עניית אמן יש"ר בכל כחו הרי נעשה חיותו מאותיות אלו (ל"מ סד:)

יהודה

או יהודי או צלוב הוא השורש דיהודה למסירת נפש על קדוש ה' (יש"ק נא:)

הוא המברר דבר זה דאע"פ שחטא ישראל הוא (פע"ק יא:)

הוא שלימות השם כולו ומפסיק הד' דה' ד' הוות היינו קודם התיקון היא דלה (פע"ק יא:)

מי ששונא הנבחר משבט יהודה נקרא שונא ה' (לה"ל קל"ט)

ניסן הוא נגד יהודה כי בו ר"ה למלכים (מס"ס ו:)

ענין ארץ ישראל הוא המיוחד לישראל לבד בלא תערובות עממין וע"כ העולים בהתחלה לכבוש אחר מות יהושע... יהודה אמר לשמעון יעלה אתי (ספ"ט ז')

קדושת זרעא דלאה בפנימיות נתברר ביהודה אחר הירידה מאחיו (יש"ק לו:)

[T] בניצוח פלשתים היה שמשון מן הראשון ודוד מיהודה האחרון ג"כ נתחברו יחד (פע"ק כ:)

[T] דן תמיד מחובר עם יהודה דגם דוד אדמוני (ל"מ פג:)

[T] דן הוא השוה"ג ויהודה הסוף והוא הגדול שמחבר הסוף לראש ומצד השתדלותו נקרא ארי' וגבור משא"כ דן בתולדה הוא ארי' (ד"ל סא:)

[T] הגדול שבשבטים יהודה והירוד שבהם דן והשוים הכתוב לחברם במלאכת המשכן שהוא השראת השכינה לאחד כל הכנס"י (פע"ק יא: כ:)

[T] חדש אב נגד שבט דן שהוא הירוד שבשבטים ומ"מ נקרא אריה כיהודה ובכל מקום מחובר ליהודה מצד מדת העגולים (ספ"ט סא:)

[T] חשב יעקב שמשון הוא משיח כי אמו משבט יהודה ויהודה ודן הם ראש וסוף השבטים וחיבורם נעשה עגול (ל"מ סא:)

[T] לעולם יהודה ודן מחוברים (ד"ל סא:;; ל"מ מס:)

ד"ז א"א לשכל האדם להבינו על בורי' אם לא מי שהשיג ענין מדרגת יחידה

(ד"ל ו:; יש"ק לו:; ספ"ז לז:)

מצד הבחירה הוא כפר בתח"ה לפיכך אין לו חלק, ומצד הידיעה הוא בהיפך שמי שאין לו חלק בתח"ה הוא כופר בתח"ה (כס"ל י:)

מצד עוה"ז היא הבחירה שזה נעשה מצד התרדימה דהיינו העדר הדעת (ל"מ עב:)

נקרא עלמא דשקרא כי בהתגלות האמת אז יהיה כליון השמים וארץ מאחר שנגיע למדרגת הידיעה דהש"י מתבטל באמת ענין הבחירה (ל"מ קט:)

שניהם אמת כל אחד במקום בפני עצמו ושמשגי לאור זה העצום אז שבו כל זדונותיו בלתי יוצאים מעומק ידיעת הש"י (לה"ל מ:)

תירץ האריז"ל דהידיעה במקום אחר והבחירה במקום אחר זר"ל ממש תירוצ' הרמב"ם (ל"מ קט:; מס"ס כג:; ספ"ט יג:)

תכלית הבחירה להגיע על ידה לידיעה ברורה שאין עוד מלבדו גם משנברא העולם (כס"ל מה:)

אחר טען ב' רשויות דיש רשות בפני עצמו לידע טוב ורע וא"כ יוכל לבחור ברע כי הנה זו הקושיא היא קושיא הידוע מידיעה ובחירה (ל"מ קג:)

ואף דקרא דחטא ישראל נא' קודם ששב עכן ומשגילה זה לנביא א"א עוד שלא ישוב ואינו עוד שם בבחירותו י"ל מה בכך דהיה מוכרח לשוב מ"מ קמי שמיא גליא דגם בבחירתו בלא הכרח היה שב (ספ"ט פג:)

חזקיה ראה ברוה"ק דיהיו לו בנין דלא מעלו בהדי כבשי כו'... ומשיח שיצא מחלציו הוא יגלה ויאיר כבשי דרחמנא הללו איך הכל מסודר מששת ימי בראשית (ספ"ט עג:)

חכמת אור"ה להפריד הידיעה מבחירה שהוא חמה מלבנה (כס"ל נט:)

יו"כ הוא התנוצצות תרעא דחירו שממקום הבינה שבידיעת הש"י שלמעלה ממקום הבחירה (כס"ל נו:)

נעשה ונשמע הם ממש ב' הפכים בסוד הידיעה והבחירה רק אצל ישראל מתייחדים (ד"ל ע:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

דעוה"ז הוא ההגדרה בפועל וזהו דרגא דיוסף הצדיק (מח"ס כא.)

[יוסף] מילה ותורה הם ב' מדרגות לבריאת העולם והם יוסף ויהודה (אז"ל ו.)

[יוסף] עונש הטביעה במים הוא בעבור קלקול הברית כדאשכחן בדור המבול ויוסף דלא חטא כלל ברח ממנו ויהודה שחטא ושב קפץ לתוכו קודם שנקע (מח"ס נג.)

[יוסף] אביגיל נתחברה לשבט יהודה וייחס רחב ליהושע בן נון ושבט אפרים (פר"ט-3 קנג:)

[שמעון] בשמעון עדיין אינו מבורר בעוה"ז שהכל לדבר מצוה ולכבוד שמים רק ביהודה שהוא המבורר (ד"מ מ:)

[שמעון] י"א ארורים שהם נגד השבטים החסרין דיהודה כלול בשמעון (מח"ס כא.)

[שמעון] יהודה הוא הנגלות ושמעון הנסתרות (מח"ס ל:)

[תורה] אחר לוי שבו כלול כח הורדת תורה שבכתב לארץ נולד יהודה שהוא שלימות התורה שבע"פ ע"י משיח (מח"ס יח.)

[תורה] הוא שלימות התורה שבע"פ ע"י משיח וע"כ נקרא מחוקקי כביכול מחוקק אותי כי אורייתא וקוב"ה חד (מח"ס יח.)

[תורה] יהודה מחוקקי שהוא שורש המחוקק משה שהוא שורש התלמידי חכמים שבישראל ולשכת הגזית בחלקו וכידו לתקן הקודם דחטא ער ואונן התחלת התפשטותו בצאצאיו בכח התורה (מח"ס נח.)

[תורה] נגד סיון דנקרא כולו על שם הקב"ה שבו מתן תורה שע"י נתפאר ישראל (לי"מ עו.)

[תמר] בריאת אור משיח במעשה דיהודה... גם התעוררות התאוה לא היה מצידו רק מהשי"ת ולברר בזה שכל תאות גופניות דזרע ישראל הכל מהשי"ת (מח"ס עג:)

[תמר] רק ביהודה ותמר שהוצרך לתקן נפשות ער ואונן וקליטת אותן ניצוצות מיד להכניסן לקדושה לא היה אפשר אלא על דרך זה (מח"ס נג:)

[יהודים] נקראים כל ישראל באסתר ובכל תושבע"פ יהודים ע"ש יהודה דנקרא ע"י אודה את ה' שזה שורש המכוון דכל ישראל (רס"ל פג:)

[יהודים] על כן נקרא כל ישראל יהודים כי יהודה הוא עיקרם ושורשם (יש"ק נא.)

[יוסף] בישראל יש ב' מיני השלימות צדיקים ותלמידי חכמים, דהיינו בעלי תורה ובעלי מצות שהם שורשי ב' השבטים יהודה ויוסף (מח"ס סג.)

[יוסף] גבורה דיוסף הוא בעמים שעליהם היה עיקר מלכותו היינו בכבישת היצר שהם כחות העמים שבלב, וגבורה דיהודה באחיו היינו בכבישת החסרונות שיש בכל אחיו (מח"ס כא.)

[יוסף] דרגא דיהודה מחוקקי מצד קום ועשה ששקוע בעבודת הש"י תורה ותפלה, ודרגא דיוסף שפטפט ביצרו בנצוח היצר בשב ואל תעשה (ל"מ עא.)

[יוסף] יהודה ויוסף היו המרובים מכל השבטים מפני שהיה בהם קדושת היסוד יותר מכל השבטים יוסף צדיק גמור בפעל בלא חטא ויהודה בעל תשובה אחר החטא (מח"ס נח.)

[יוסף] יהודה נתברך בעורף שלא זכה לזה יהושע מיוסף ששבחו רק להיות צ"ג ואם חוטא ח"ו מיד הופכים עורף (פע"ק יא:)

[יוסף] יוסף נמשל לשור כשור לעול לקבל עול מלכות שמים בכבישת היצר אבל יהודה נמשל לאריה מלך בחיות והמלך פורץ גדר (ל"מ קכ.)

[יוסף] כבישת היצר של יהודה להודות אחר החטא נחשב יותר מכבישת היצר דיוסף שכבש בלא חטא כלל (מח"ס נג:)

[יוסף] כל זמן שזרע של עמלק בעולם אין השם שלם ודיו לעולם להשתמש בב' אותיות שהם ההתגלות ביוסף שטנו של עמלק דב' אותיות אלו עדות לקדושת ישראל בגדר ערוה... אבל קדושת הבעל תשובה היא ביהודה (פע"ק יג.)

[יוסף] כל נפש מישראל כלולה משניהם שהם נקראים על שם יוסף שארית יוסף ועל שם יהודה יהודים (מח"ס כג: כה:)

[יוסף] לא הגיע המלוכה ליהודה כי השלימות

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

לא יכול יהושע בן נון לתקן היסוד לגמרי ועיי' נתעורר אח"כ קליפת יבין שמלך בחצור ששם היה משכן קליפה דיסוד (רס"ל ז:)

ע"כ בחר ביהושע מזרעא דיוסף דאשת פוטיפר תעיד עליו בהגדרת ערוה (יש"ק י:)

רצה יהושע להכניסם בברית שיקבלו ברצון שמה שקבלו בימי משה היה ג"כ באונס כדי שיכניסו לא"י (פר"ף-ה פמ.)

[ארץ ישראל] מזרעא דיוסף תיחם וחילק הארץ לשבטים כי דרגא דיוסף הצדיק הוא לילך בקו הישר בלא נטייה (מח"ס כב:)

[לבנה] דפני לבנה ואמרי אוי לעושה בושה דמאן דלבנה אכיל לאו דיליה ואמרו מאן דאכיל דלאו דיליה בהית לאסתכולי באפי' (קה"מ ג:)

[לבנה] חכמת יהושע היתה מורגשת רק מה שסמכו משה וזהו הסיפוק ממן שבכליהם עד ט"ז ניסן והתחיל השגה חדשה של פני לבנה דיהושע (מח"ס לו:)

[משה] משה הוסיף לו י' שהוא על שם המחשבה והחכמה של הש"י, והמכוון דשם י-ה הוא חבור ב' העולמות (ל"מ מד:)

[משה] משה זכה לתאנה שהוא מקור לחכמה אבל לא זכה לפרי כיהושע (ל"מ לו:)

[משה] ע"י שחשב שאין ספיקות עוד עיי' עצמו נתרומם מעלת משה (ל"מ מח:)

[עמלק] המלחמה לא היה ע"י משה שהשער שכנגדו בד"ת נעלם בעוה"ז והוצרך לשלוח יהושע משרתו שהיה מסדר הספסלים (רס"ל ס:)

[עמלק] עיקר ניצוח עמלק ראשית הגוים שרוצה להתדמות לישראל הוא רק ע"י תושבע"פ וע"כ נלחם עמו יהושע ולא משה (מח"ס פו:)

[טו] אף שבח"י תושבע"פ לתקן הרוב כעס זה היה נצרך אף בלא הרוב כעס שיהיה כל אחד מישראל משיג חלקו בתושבע"פ מתוך תושב"כ (פר"ף-ה לז:)

[טו] בגבולות הארץ שהוא סדרי הארץ התחתונה נכלל כל סדרי ארץ העליונה שהוא שורש תורה שבע"פ (מח"ס נט:)

[תמוז] אפשר שקידשה בפני רעהו העדולמי כמאן דאמר דחוששין לקדושין בעד אחר (סה"ש נה:)

[תפלה] קול יהודה בלא דבור דביקש משה שישמע הש"י גם תפלה כזו שפעמים א"א להתפלל רק צועק לבד בנהמת לבו (ל"מ נג:)

[תשובה] גבר לברר דהכל מאמיתות רצונו ית' כשמתברר אחר התשובה דהחטאים הם זכויות גדולות ועשיית רצונו ית"ש ובזה נתמלא השם שלם אצלו (סה"ש נז:)

[תשובה] נתייחס תשובה מאהבה ליהודה וכל ישראל נקראים על שם יהודה דמקרב אחיך תקים עליך מלך (סה"ש נג:)

יהודה בריה דר' חייא

דוגמת מיכאל (יש"ק ו:)

יהודי

נקראים כל ישראל באסתור ובכל תושבע"פ יהודים ע"ש יהודה דנקרא ע"י אודה את ה' שזה שורש המכוון דכל ישראל (רס"ל פז:)

על כן נקרא כל ישראל יהודים כי יהודה הוא עיקרם ושורשם (יש"ק נא:)

יהנות

הראשון מנשמת משיח ב"י שנתגלה בעוה"ז (פע"ק יז:)

יהושע

היה המחדש שעשה ספר חורן לתורה ועם כל זה היה מתוך התורה (ל"מ מד:)

הנבחר מזרעא דיוסף מצד שהוא איתן לא יזרע ואין בו כח פו"ר (ל"מ קא:)

השתחוה למלאך שההשתחוי' מיוחסת אל החומר ביחוד ומצד החומר בעוד הנפש בגוף החומרי מעלת המלאך גדולה (ש"מ יח:)

התחיל לברר קדושת המעשה הגופניות (יש"ק לה:)

יוסף הוא ההמשכה מתורה שבכתב לתורה שבע"פ וכן יהושע מנחיל הארץ, ויהודה עצם התורה שבע"פ ולכן בו לא היה חשש למכשול (ל"מ מד:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

י' הוא קטן שבכל אותיות ורומז לחכמה (מס"ס לו):
לכך מילוי ה' הוא יו"ד (ל"מ קס).

יוחני

יוחני הוא שם לכח הכשפים שהוא אשה וממרא
מצד האיש (קה"מ כז):

יוחנן כהן גדול

לבסוף נעשה צדוקי ע"י עיבור נשמת רשע והיינו
כשכפגעה בו ולא תקנה (ל"מ כז)

יום

הרבי מלובלין אמר בכל יום בבוקר הנני מקבל עלי
מעתה להיות טוב באמת (פר"ט 3-5)

כאשר יקבע אמונת הש"י ויחודו במחשבתו בבוקר
אז כל היום יהיה נקל בעיניו להרגיז יצ"ט על יצ"ר
וזהו מצות ק"ש של שחרית (מס"ס ה):

כמו דיום א' בשנה חשוב שנה כן שעה א' ביום
חשוב יום (י"ט ק כא).

שירי היום בביהמ"ק (רס"ל נ:ג):

[לילה] אור יממא והוא מעלה לכן לשון זכר ולילה
חסרון לשון נקבה ותושב"כ נעלם מבנ"א משא"כ
תורה שבע"פ הוא מה שנוכח מלב ב"א
(ד"ל יס; כס; קה"מ ג):

[לילה] בחולין הלילה קודמת רק בקדשים כשבא
אל הקודש במקום קדושה ובהירות אז יום קודם
(ד"ל יז).

[לילה] הזמן מורכב מיום ולילה וכן חיי האדם אור
וחושך עולה ויורד (ל"מ יג):

[לילה] התפלה רק ביום ותפלת ערבית רשות וגבי
תורה אמרו אין רנה של תורה אלא בלילה, ובאמת
יום ולילה הם תורה ותפלה וצריך דייקא להפך הסדר
(ד"ל עז):

[לילה] לא איברי לילא אלא לשינתא משא"כ ביום
אי יכול יגרה עצמו בשניה (ד"ל טז).

[לילה] רק בק"ש היא קעמ"ש תמידי של לילה
קודם ולא בתפלה כי התחלת הכרת הנוכח הוא
בתחילת היום וצריך לזה השתדלות ויגיעה וזהו רק
ביום (ד"ל יא).

[190] החומר הוא מקראות מדברות שפת עבר
(ל"מ כג):

[190] הצדקנו את הצדיקים דמעיקרא בעלי התלמוד
[שאמרו יהושע כתב ספרו] מכל קושיות מהר"א
(ל"מ כו).

[190] התחלת ס' יהושע מתחיל בו' שהוא אות אמת
הרומז לתושב"כ (מס"ס לט).

[190] חלוקת הארץ דספר יהושע היא חלוקת שרשי
הנפשות מלמעלה בארץ התחתונה היא ה' אחרונה
שבשם שהוא שורש כנס"י (י"ט ק נה; פ"ק כד).

[190] ספר יהושע הוא חקיקת המשכת חכמה חוץ
לתורה ויוצאת מתוך התורה וזהו ערכה של ארץ
ישראל שהוא מהשתדלות אדם בדרך הטבע
(ל"מ מה).

[190] התורה הוא מצד הזמן והנפש וניתנה במדבר
דקביעות המקום הוא נתפרש בספר יהושע
(מ"ט לז).

[190] פתיחת ספר יהושע הוא על דרך תכלית
הידיעה שלא נדע (ל"מ מה).

יהושע בן יהוצדק

הוא שהיה כה"ג הראשון בבית שני מסתמא נתחזק
ונתאמץ במדת ההוד בשלימות (רס"ל פד).

אחאב וצדקיה בחרו ליהושע בן יהוצדק עמם לפי
שראו גם בו שמץ קלקול זה בורעו (מס"ס ל):

יהושפט

נקרא כן לשון משפט כי זה מדרגתו וכן הוא הקים
שופטים (רס"ל כו).

זבל

שער ה' הוא דוגמת שנת היוכל שאפי' עבדים
יוצאים לחירות (מס"ס לד).

זיד

אלול באות י' שהוא ע"ש המחשבה כי מזלו בתולה
דמשמעותו דבר חדש שלא נגעו בה עדיין
(רס"ל לה):

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

זם הכפרים

[יצה"ר] נעשו חרות מיצה"ר רק שאינו בפרהסיא רק יום נתינת לוחות האחרונות בצינעא (ל"מ עד.)

[יצה"ר] שחיטת היצר אשר כפי דעתי אם ניתן רשות לומר בזה ע"ד השערת הדעת תורה יהיה זה ביוה"כ (רס"ל עו.)

[יצה"ר] משחרב ביהמ"ק אע"פ שמ"מ עצמו של יום מכפר ול"ל רשות לאשטוני שההשטנה למעלה אין בכחו מ"מ ההסתה למטה לא ניטלה ממנו לפי שמצד ההתגלות למטה בטלו המעשים דעבודת היום בפועל (רס"ל עו.; ל"מ עד.)

[כה"ג] בגדי כהונה דכה"ג ביוה"כ של פשתן כי אז שמתכפרין החטאים נעשה מהיצ"ר טוב מאוד (יש"ק נט.)

[מוצאי] ענין סעודת מלוה מלכה הוא להמשיך את קדושת שבת גם על ימי החול וכח זה נמצא אך בקדושת שבת משא"כ בשאר מועדים... משא"כ אחר יוה"כ יש דייקא השראת הקדושה בימים הבאים (פר"ף-ה קיג.)

[מוצאי] בת קול יוצא במוצאי יוה"כ לך אכול בשמחה (מח"ס סא.)

[ערב] הטבילה שנוהגין בו בעלי תשובה לחשוב עצמו כקטן שנולד וכאלו מעתה בא לעולם וכמ"ש הקדמונים לטבול בעיו"כ (מח"ס ד.)

[ערב] כבר יש הרגשת שמץ מקדושה גם מקודם זה ענין אכילת ט' (מח"ס מח.)

[ערב] ערב יוה"כ הוא נגד היסוד (מח"ס מז.; פר"ף-ה קט.)

[ערב] מצינו בגמ' שהיו מהדרים אחר בשר ודגים דייקא לסעודת ערב יוה"כ (פר"ף-ה קז.; קט.)

[פורים] ביו"כ הוא ע"י ענוי נפש שהוא לאכפייא ובפורים הוא ע"י ביסוס שהוא לאהפכא (יש"ק נט.)

[פורים] יוה"כ הוא עולם הבינה... וזה נתינת לוחות אחרונות, ופורים הוא התחלת תורה שבע"פ (ד"ס כג.)

[פורים] יום כפורים הוא כמו פורים שביום פורים כולל כל הקדושות [של יו"כ] (יש"ק נו.)

[פורים] שורש לקבלת תושבע"פ מאהבה בפורים היה ביוה"כ בקבלת לוחות אחרונות (יש"ק סו.)

אחר שמע בת קול זה ביוה"כ נראה דעיקר תוקף התעוררות זה הוא ביוה"כ... דכמעט אין אחד מישראל שלא יעלה בלבבו אז איזה הרהור תשובה בלבבו (טה"ש נו.)

ביוה"כ הוא הפרדת הטוב מן הרע דאח"כ יעקב נסע סכותה (טה"ש עג.)

יו"כ בשנה דוגמת קדש הקדשים בעולם ולב בנפש (טה"ש לו.)

כשיזכו לתכלית התיקון שיכופר הכל גם עטיו של נחש וחסא אדם שזהו יהיה ביוה"כ שיוקבעו תרי שבי בהודי כבבריאית העולם (קד"ש ז.)

סידור רז"ל המאמרים מענין המן בפרק יום הכפרים כי אכילת המן הוא ממש דוגמת התענית דיוה"כ שהכונה בו לזכות ע"י לאכילה הרוחניות דעוה"ב (מח"ס מח.)

עיקר כפרתו אינו אלא לישראל לבד ואפי' לשאין שבים שרצוננו האמיתי לעשות רצונו רק השאור שבעיסה ושעבוד גורמים (רס"ל עה.)

ענין יוה"כ שאין מקום לחטא (ד"ל ד.)

תרמוד מבבל ובבל שהוא שאל הוא עונש לשורש העבירה ונגדו יוה"כ מכפר (ד"ל פח.)

[בינה] ביוה"כ מתעלה המלכות אל הבינה (מח"ס מח.)

[בינה] ז' ימים שבין ר"ה ליוה"כ לתקן כל מה שפגם בכל השנה כל יום ביומו במדותיו הנגלות, דהנסתרות הם ג' ראשונות שנגדם ב' ימים דר"ה חכמה וכתר ויוה"כ הוא נגד הבינה (טה"ש נח.)

[בינה] יו"כ הוא התנוצצות תרעא דחירו שממקום הבינה שבידיעת הש"י שלמעלה ממקום הבחירה (רס"ל נו.)

[בינה] יוה"כ נקרא בכל עת כי מגיע לאותה דרגא דהיינו תשובה שהוא מן הבינה שבלב ועי"ז כל המעשים טובים (ד"ל מט.)

[בינה] נקרא שבת שבתון שיונק משבת העליון בינה שכלב דלבבו יבין ושב שהוא תרעא דחירו נגד יובל הגדול (קד"ש ו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

חלוק חציו לד' וחציו לכם והוא ביו"ט שזוכין לראיית פנים בעזרה (ל"מ פה:)

יו"ט הוא כשהוא היחוד הגמור בין ישראל לאביהם שבשמים, ואין השכינה שורה אלא על משפחות המיוחסות, ולכך לא היה יו"ט לישראל כחמשה עשר באב וכיה"כ שבהם בנות ישראל וכו' (ד"ל פה:)

יו"ט הוא מה דישאל מקדשי אחר החטא שנגרשו מג"ע (מח"ס עה:)

כך הוא סדר זמנים להיות מושכים הקדושה מזה לזה ובמקום שמסיים קדושה שלפניו מתחיל שלאחריו (יש"ק נ:)

כל היו"ט הוא שיש באותו יום בהעלם האור שהיה בו כבר בגלוי ופורים הוא גילוי דבר זה שיש אור בהעלם אף שאינו מגולה (רס"ל טו:)

כל יו"ט האדם מקבל בו קדושה כפי הקדושה המתגלית באותו יום בפעל ללכות בניי (מח"ס עד:)

מי שתורתו אומנתו כרשב"י וחביריו שתיקן נפשו להיות כל עבודתו בעוה"ז רק לד' לבדו הרי כל ימיו קדושים בקדושת יו"ט (מח"ס עה:)

קדושת כל מועד הוא מה שנקבע בלכות כל הדורות מישראל אותה קדושה שנתגלה ע"י אותו נס פרטי וכאשר יתגלה קדושה יותר או נתבטל (ל"מ פג:; רס"ל פג:)

קדושת ששה ימי יו"ט בשנה על ידיהם נמשך קדושה לכל ימי החול של כל השנה (מח"ס עה:)

[שבת] אף ששבת שבת בסקילה ומועדות בלאו מ"מ יש קדושה בשמירת המועדות כמו בשמירת שבתות (פר"ג-ג פד:)

[שבת] ז' ימי יו"ט נגד ז' מדרגות דשבת (מח"ס לט:)

[שבת] מצד הקדושה שבת גדולה שהקדושה מהש"י אבל מצד גופניות ועצומו של יום המקבל הקדושה נחשב יו"ט גדול (ד"ס יט:)

[שבת] ישראל בהשתדלותם ועבודתם מקדשים גם ו' ימי המעשה בקדושת השבת (קד"ש כה:)

[שבת] נמשך באותן הימים שפע אור מעוה"ב שהוא הנהגה שחוץ לדרך הטבע המשמש בעוה"ז ואותו

[שבת] בתי הוא קדושת יו"ט, אחותי נקרא קדושת שבת ואמי הוא יוה"כ (יש"ק נג:)

[שבת] בשבת אותו הרגש רק בראיה וביה"כ הוא בקנין ולכן אז אין אכילה ושתייה דוגמת עוה"ב שאין בו (קד"ש כט:)

[שבת] יוהכ"פ הוא שבת שבתון מה דישאל מקדש יום אחד דוגמת השבת (מח"ס עה:; קד"ש ו:)

[שבת] נקרא שבת שבתון שהוא שבת המקובץ משבתות השנה (מח"ס עה:)

[שבת] נקרא שבת שבתון הקדושה של שבת דקביעא וקיימא והקדושה מכנס"י שמכניסין קדושה ליום זה קדושת השבת (פר"ג-ג סט, לט:)

[שבת] שבת הוא סוד ה' תחתונה היונקת מה' עליונה ויהכ"פ סוד ה' עליונה עצמה (טה"ש לו:)

[שמחה] לא היו ימים טובים לישראל אע"פ שהמצוה הנגלית בו הוא אדרכא לענות נפש היינו לפי שזהו תכלית השמחה של בני לא ע"י אכילה ושתייה ועינוגי עוה"ז (רס"ל עו:)

[שמחה] ר"ה יה"כ הוא מה דישאל מקדשי מצד הידיעה וע"כ לא שייך בהם שמחה נגלית כיון דאינו מצד השתדלותם הנגלות (רס"ל עה:)

זם הלידה ע"ע לידה

זם טב

אע"ג דישאל מקדשי לזמנים מ"מ עיקר הקדושה מהש"י מה שהש"י צוה לקדשו (מח"ס פח:)

ביו"ט הותר מלאכת אוכל נפש כי גם למעשה מצות יש מציאות ביו"ט (מח"ס עה:)

ביו"ט נכלל ב' הקדושות דחודש ושבת כי ישראל מקדשי ליה וגם הש"י הוסיף בהם קדושה קביעא וקיימא משלו (רס"ל עד:)

בכולם יש טובה גאולה ותורה ושמחה ולכך נקראים יו"ט (ל"מ ע:)

הימים טובים כנגד ששת ימי המעשה (יש"ק נה, נג:; רס"ל יא:)

הקב"ה וכנס"י כאשר הם דבוקים בו ית' העוה"ז

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אתונא מחכמי יון שהיו קרוב לזמנו רק שהשיגום בלבוש אחר מצד החיצוניות (ל"מ נה.)

מלכות יון המשילו בנמר ונמר ממזר מארי וחזיר הבר, ארי הוא בבל יסוד תלמוד בבלי והמשניות חוברו בארץ ישראל תחת ממשלת רומי וחבורם הוא תורה שבע"פ (ל"מ קיט.)

נתחברו יון ואדום יחד כי גם ביון יש קצת פשיטות טלפים בהווה אלא שאין שרשו כן (ל"מ נ.)

תושבע"פ אין מתלבשת אלא בשכל ע"כ אין הגזירות שלהם עוד על הגוף אלא על האמונה (רס"ל פא.)

[חכמה] בתלמוד נקרא חכמת יונית כלל חכמות אנושית (ל"מ עו.)

[חכמה] כל רבוי ע"ז וחרטומים ומכשפים היה כל זמן שהיה גלוי שכינה ומשנסתלקה והתחיל תושבע"פ התחיל ג"כ אצלם חכמת יונית (רס"ל פא.)

[חכמה] בחנוכה היה הענין מסירת נפשם על קיום תושבע"פ כי אחר אנטיגנוס התחילו הצדוקים שכפרו בתושבע"פ והוא ע"י קליפת יון וחכמת יונית (פר"ף א-ב עב.)

[תורה] בהתחלת מלכות יון היה הסתלקות הנבואה ואז היה יסוד חכמת תורה שבע"פ וזה לעומת זה התחילה אז חכמת יונית ופילסופיא שהכחישו האצטגנינות והכישוף (מח"מ עב.)

[תורה] בחכמה הנובע מלכות בני" דתושבע"פ יוכלו לטמא ח"ו כמ"ש על אחר ע"י זמר יוני אבל שורש החכמה בתושב"כ זה לא היו יכולים לשנות וליגע כלל (רס"ל פב.)

[תורה] הם זה לעומת זה נגד תורה שבע"פ לכך היו פום ממלל ורברבין ולכך ספרים נכתבים בלשונם (נ"ה] פט.)

[תורה] חכמת יונית נגד תורה שבע"פ דאריסטו ראש חכמיהם היה בימי שמעון הצדיק ראש חכמי המשנה (ל"מ עו., קיט.; פר"ף א-ב נג.)

זנה

יונה קרי דבר ברור לטהרה ועורב לטומאה (קה"מ נז.)

אור וקדושה נשאר קיים בו וע"כ גם הם נקראים שבת (מח"מ סו.)

[שבת] בשבת גם במנחה לא נקרא הסעודה דקוב"ה ושכינת' רק דו"א וחק"ת אחיא לסעודה בהדה, משא"כ יו"ט שהוא מקרא קודש שישראל מקדשי להו מכניסין הקדושה נקרא הסעודה דקוב"ה ושכינת' (פר"ף ג-ד; פר"ף א-ב ג.)

[שבת] קדושת המועדות דישאל למקדשולי' צריך לזהר שיהיה בקדושה משא"כ קדושת שבת, דמטעם זה תקנו להתענות בה"ב אחר הרגלים (פר"ף ג-ד עד.)

[שבת] קדושת יו"ט אינה מנוחה שלימה כשבת שהרי הותר בה מלאכת אוכל נפש היינו מה שלצורך האדם שזו רצון האדם יותר (רס"ל עב.)

[שמחה] אין אבילות נוהג בו כי ענין שמחת יו"ט דכל שמחה נמשך ע"י הרגשת חיות היפך אבל (ל"מ נג.)

זם כסר קטן

ר"ח יו"כ קטן ור"ח מצד ישראל דישאל מקדשי לי' והוא זמן כפרה אך בר"ח א"א להרבות בתחינות ור"ח אסור בתענית וקבעוהו בער"ח (פר"ף א-ב לה.)

ז"ן ע"ע חנוכה

אלו היה התגברות יונים נגדם ח"ו כמו שגברה האפיקורסות בדור אחרון להמשיך גם התורה לכוונת הבליהם היה קשה לצאת (רס"ל פב.)

בארנבת אמר פרסה לא הפריסה כי בזוהר אמרו על חכמי יון דאינון קריבין לאורחי מהימנותא (ל"מ נ., קיט.)

במלכות יון התחילו ורבו המסורות בבני" שהם כרודפים ושופכי דמים (ד"ס כ.)

העתקת התורה יונית היה ע"י הרגשת ההוד דכנס"י עד שגם מלכי עמים הודו להם וע"כ היה ההעתקה ע"י כהנים (רס"ל פד.)

חשך זה מלכות יון וכ' בסה"ק חשך ר"ת "חמור שור" כלב ג' קליפות (פר"ף א-ב ע.)

ידוע מהאריז"ל כי נפשות דגלות מצרים הם מטיפי קרי דאדה"ר וגלות יון בקלקול החכמה (ל"מ קיט.)

כל חכמתו דרשב"י בספר הזוהר ידעו ג"כ סבי דבי

[אפרים] קרא שם השני אפרים כי הפרני אלקים וגו', ובדאי הקדושה שזכה מצד השי"ת הוא יותר מקדושה שקנה בעמלו (פר"ט-ט פט.)

[אשת פוטיפרע] רצה לעשות צרכיו להוציא משם נ"ק (י"ט ק סג.)

[אשת פוטיפרע] ראתה שיוליד מבתה דלולי זה לא ה"ל מקום לתבוע צדיק כיוסף כלל (ל"מ פ:)

[אשת פוטיפרע] יצאו י' טיפין ממנו נגר מה שחשד י' אחיו (י"ט ק סד.)

[ברית] אין מצוי שמירת הברית לגמרי שלא ראה מימיו אלא בזרעא דיוסף (י"ט ק סה.)

[ברית] ספירת העומר לזכך קדושת היסוד דרגא דיוסף (מח"ט טו.)

[ברית] שורש קדושת היסוד נמכר לעבד התחלת גזירת ועבדום שנגזר בברית בין הבתרים, שזהו כריתת הברית לזרע להראות שהגם ששקועים בעבדות משם דייקא יצאו ברכוש גדול (י"ט ק סג.)

[יד] דוד דרגא דתפלה וההיפוך יוסף נקרא צדיק שהוא מן הניזונים בזרע וכן מלכות דוד ברצונם המליכוהו משא"כ מלכות יוסף היה מצד הכח (ל"מ ס:)

[יד] יוסף הוא ע"ש ודוד שבת (קה"מ כז.)

[יד] יוסף הוא ברית המעור ודוד ברית הלשון וכמו שיוסף ניתן במצרים כדי לצרפו כך דוד ניתן בדור המלא לשון הרע (אז"ל טו.)

[יד] יוסף היה בניצוח והגדרה מתאוה ודוד אדרבא לפי שמלוכה הוא ניצוח ומלך אינו רק אחד משא"כ צדיק יסוד עולם כולו (קה"מ יג:)

[יד] יוסף מדרגת עבד ודוד מדרגת בן (אז"ל ו.)

[יד] עיקר נסיון שמירת הברית שהוא לאכפייא הוא בארמית משא"כ נסיון דודו בישראלית לא עלתה בידו דשם הנסיון היה לאהפכא (טה"ש יג.)

[חלומות] הצינור שדרך עליו יורדת החכמה תתאה לכחות הדמיון ג"כ הוא דרגא דיוסף... ונמצא יוסף נקרא בעל החלומות כולם (ל"מ קיט:)

[חלומות] חלומותיו היו אמת אבל נתברר אמיתותן כשמלך שהוא אחר שאירע לו מה שאירע (ל"מ קיט:)

רמו לכל ענין יונה על האדם (מח"ט ד.)

זסי

שם היה קורין ליוסף יוסי (טה"ש כח.)

זסר

אחר שבירר א"ע בכל המדות היה לו עסק עוד לברר א"ע בענין עטיו של נחש (פר"ט-ט פט.)

איך יתכן שיהיה המשכה ע"י יוסף אף קדושת משה ואהרן שנולדו אחר יוסף (פר"ט-ה קכה.)

אלו הולידה לאה את יוסף היה תכלית התיקון ותוקף האהבה (טה"ש כ:)

דוכרא שהרי ממשלתו בזרוע ולכך לידת יוסף לא היה ע"י תפלה (ל"מ ס:)

העצמות של יוסף הוא יראת חטאו הקודמת לחכמתו וזה צריך ליקח בעת שרואה שינוי בהתנהגות שאינו מבין (טה"ט [רכה])

זכה למלכות מצד תוקף חשקו לזה מכח צדקתו והוא מלכותא בלא תגא (ל"מ מט:)

כשנקרא יהוסף עדיין חסר לו ה' אחרונה שבו נברא העוה"ז... מה יעשה מי שעבר וחטא (טה"ט נב:)

לפי שכבר נתחלק ממנו היצר לדן שיצא תחלה נחלש גם ביוסף אח"כ (טה"ט כב:)

נברא באות קו"ף שהוא ג"כ מצד עלמא דשיקרא אחר קבלת העובר דהיינו המילוי וריבוי להיות שבט שלם (טה"ט [כנו])

נפחתו לו י' שנים דהוספה הרי נראה כמוסיף ומעדיף על העיקר וצריך בזה שמירה יתירה שלא יבוא להתגאות (טה"ט יג:)

[אד] אדר נגד יוסף דלכן יש ב' אדרים כמו שיוסף נחלק לב' (רס"ל נד:; ל"מ עו.)

[אד] חדש אדר שמזלו דגים הוא נגד יוסף דברכתו וידגו לרוב (מח"ט ו:)

[אד] יוסף הצדיק הוא נגד חדש אדר שנברא באות ק' המורה קדוש (מח"ט כח.)

[אד] משכנס אדר מרבין בשמחה כי בו הוא שורש השמחה בד' דעל ידו הוא יחוד קבה"ו וחבור כנס"י לאביהם שבשמים (טה"ט כג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הברית כדאשכחן בדור המבול ויוסף דלא חטא כלל
ברח ממנו ויהודה שחטא ושכ קפץ לתוכו קודם
שנקרע (מח"ס נג.)

[יהודה] אביגיל נתחברה לשבט יהודה וייחס רחב
ליהושע בן נון ושבט אפרים (פר"ט-ג קנג.)

[יעקב] עיקר תולדות יעקב יוסף דכל ענין יעקב
מטתו שלימה היינו שכל תולדותיו בקדושה

(מח"ס יג.)

[ירבעם] משיח בן יוסף יהרג כי אמרו לו אחיו
המלוך תמלוך ומה בא יצרא דע"ז בזרעו ירבעם
ואחאב (מח"ס לה.)

[ירבעם] ירבעם עשה עגלי זהב וכן עגל דמדבר
נעשה בטס שהעלה יוסף והיינו שנמשך מצד
הפסולת של שורש מדתו שבקדושה (ל"מ פג.)

[מכירת] מה שהשבטים מכרוהו היה לברר כי הוא
בתכלית הריחוק מבני נכר וזה היה ג"כ ההשלכה
לבור שאין בו מים זו תורה ובוזה נתברר שהוא
מרוחק מרע בשרשו (רס"ל פה.)

[מכירת] מחשבת השבטים הוא שגרמה מכירת יוסף
והצרכת הבירורים וע"י זה גרמו התחלת התעוררות
שליטת האדם בליעל שהוא במדינים (מח"ס כד.)

[מכירת] הם חשבו שע"י מכירת יוסף יתרום קרן
יהודה להיות תכלית השלוה אבל כשראו אבלו של
יעקב הורידו יהודה מגדולתו שראו שעדיין אינו
בשלימות (ד"ל מז.)

[מכירת] יעקב חשב עי"ז שדרגא דיוסף יסוד ברית
קודש נטמע ח"ו בין העמים (מח"ס פא.)

[מכירת] לעבד נמכר יוסף עי"ז שהוא ביקש לפסול
מדרגת אחיו (יש"ק לה.)

[מכירת] ענין מכירת יוסף דרגא דצדיק יסוד עולם
למצרים ערות הארץ יסוד דקליפה היינו קלקולי
הברית (מח"ס ס.)

[מכירת] שורש מדין הוא לעורר מדינים נגד שורש
ויסוד ישראל וע"כ לעבד נמכר יוסף להם
(מח"ס כד.)

[מצרים] הגם דיוסף היה המבשר לגאולת מצרים
פקוד יפקוד בהיות הגאולה במדתו מ"מ לא נגאלו
ע"י א' מזרעו (פר"ט-א קיט.)

[יהודה] בישראל יש ב' מיני השלימות צדיקים
ותלמידי חכמים, דהיינו בעלי תורה ובעלי מצות
שהם שורשי ב' השבטים יהודה ויוסף (מח"ס סג.)

[יהודה] גבורה דיוסף הוא בעמים שעליהם היה
עיקר מלכותו היינו בכבישת היצר שהם כחות
העמים שבלב, וגבורה דיהודה באחיו היינו בכבישת
החסרונות שיש בכל אחיו (מח"ס כא.)

[יהודה] דרגא דיהודה מחוקקי מצד קום ועשה
ששקוע בעבודת הש"י תורה ותפלה, ודרגא דיוסף
שפטפט ביצרו בנצוח היצר בשב ואל תעשה
(ל"מ עא.)

[יהודה] יהודה ויוסף היו המרובים מכל השבטים
מפני שהיה בהם קדושת היסוד יותר מכל השבטים
יוסף צדיק גמור בפעל בלא חטא ויהודה בעל
תשובה אחר החטא (מח"ס נח.)

[יהודה] יהודה נתברך בעורף שלא זכה לזה יהושע
מיוסף ששבחו רק להיות צ"ג ואם חוטא ח"ו מיד
הופכים עורף (פע"ק יא.)

[יהודה] יוסף נמשל לשור כשור לעול לקבל עול
מלכות שמים בכבישת היצר אבל יהודה נמשל
לאריה מלך בחיות והמלך פורץ גדר (ל"מ קכ.)

[יהודה] כבישת היצר של יהודה להודות אחר
החטא נחשב יותר מכבישת היצר דיוסף שכבש בלא
חטא כלל (מח"ס נג.)

[יהודה] כל זמן שזרע של עמלק בעולם אין השם
שלם ודיו לעולם להשתמש בב' אותיות שהם
ההתגלות ביוסף שטנו של עמלק דב' אותיות אלו
ערות לקדושת ישראל בגדר ערוה... אבל קדושת
הבעל תשובה היא ביהודה (פע"ק יג.)

[יהודה] כל נפש מישראל כלולה משניהם שהם
נקראים על שם יוסף שארית יוסף ועל שם יהודה
יהודים (מח"ס כז, כה.)

[יהודה] לא הגיע המלוכה ליהודה כי השלימות
דעוה"ז הוא ההגדרה בפועל וזהו דרגא דיוסף
הצדיק (מח"ס כא.)

[יהודה] מילה ותורה הם ב' מדרגות לכריאת העולם
והם יוסף ויהודה (אז"ל ו.)

[יהודה] עונש הטביעה במים הוא בעבור קלקול

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[צדיק] ביוסף יש רק ג' אותיות ראשונות בשם שהיו"ו הוא אות אמת דרגא דיעקב והיינו הדבוק באמת שאינו חוטא כלל והם צ"ג שהם מועטים (פע"ק יא.)

[צדיק] דרגא דיראה דיוסף הוא להיות צדיק מוגדר בכל חמדות עוה"ז אבל כאשר השי"ת יקבע שכינוהו בקרב לבו זהו החוט של תכלת של חלזון (מה"ט יט.)

[צדיק] יהושע מזרעא דיוסף תיחם וחילק הארץ לשבטים כי דרגא דיוסף הצדיק הוא לילך בקו הישר בלא נטייה (מח"מ כג.)

[שבטים] הג' דבות הם נגד קנאה תאוה וכבוד (מח"מ ז.)

[שבטים] כל מה שעשה נגדם היה רק מצד תוקף האהבה כדי לנקותם מתוקף חטא המכירה וצער אביהם ולא משנאה כלל (קד"ש יח.)

[שבטים] מה שרצה להיות מלך היינו לש"ש להמשיך שפע ופרנסה לאחיו על ידו שידע שהוא הצינור של השפע שכל השפעות הוא דרך היסוד (מח"מ ז.; פע"ק יא.)

[שבטים] אחיו חשבו שמצד חשקו להשתרר עליהם חלם בלילה מזה, אבל הוא כל דמיונותיו היו אמת וגם מחשבת השבטים לא היה שקר שהרי מלכות יוסף היה רק לשעה ובעוה"ז לבד (מח"מ ו.)

[שבטים] השבטים חשבו ענין הגדות יוסף ע"ד פשיטת טלפיים דעשו (מח"מ ח.)

[שבטים] יוסף הוציא דבת השבטים רעה בקלקול היסוד ובודאי היה לו איזה טענה נגדם למראית העין בעוה"ז אבל לא השיג דרגא דתשובה דעיקרו בזרעה דלאה (מח"מ נח.)

[שבטים] לא שתו האחים ויוסף יין שראו קלקול שגרם החשק לישב בשלוה עד שהתראו עמו וחזרו להתחבר כל השבטים יחד במשתה (מח"מ פא.)

[שבטים] מה שיש ליוסף כעס ודבה רעה נגד אחיו הוא מצד מחשבתו שחושב שבאמת נותנים עיניהם בבנות הארץ, וע"כ שיש איזה ממשות בדבר שעדיין לא תיקן יהודה לגמרי ענין המלוכה שלו (ד"ל מב.)

[מצרים] הוא שלימות הדרך ארץ ולכך זכה למלכות שהוא הגדרת העם בדרך ארץ ולכך מלכות יוסף היה קודם מתן תורה (אז"ל ד.; מח"מ יא.)

[מצרים] התחלת הגלות התחיל ביוסף אף שעיקרו בא לבירור התאווה והוא היה נקי בזה יותר מהם מ"מ כל קטרוג ממהר לבוא על המקטרג עצמו (מח"מ לה.)

[מצרים] חשב מחשבות להכרית קלי' הערלה לגמרי מהעולם ע"י שגור על המצרים שימולו ובזה יבטל שורש קלי' הערלה (יש"ק סד. סה.)

[מצרים] לכך נמשך גלות מצרים על ידי יוסף כי הגלות ויסורין מורה שעדיין אין הדבר מבורר וזהו ע"י מדרגת יוסף שהוא היפך ממדרגת בן (אז"ל ו.)

[מצרים] ע"י שהשבטים התחילו לקטרג על יוסף בגיאות והוא הביא דבתם רעה בעריות ע"י גרמו קטרוג למעלה להצריך בירורין ע"י (מח"מ לה.)

[משה] משה ויוסף ברזא חד (מה"ט כ.)

[עשו] ניצוח עמלק לא ע"י שליטה על הדמיון לגמרי שלא ידמה שזה מדת יעקב... אלא ע"י מדת יוסף שהדמיונות אמת (רס"ל כא.)

[עשו] זרעא דיוסף שבהם מדת הכעס דקדושה שופכים חמתם במקום שראוי לכעוס בעמלק (ל"מ פב.)

[עשו] היה סבור שהוא משיח בן יוסף וכבר נתבררו כל ישראל ועל ידו יהיה מחיית עמלק שורש הקליפות (פר"ט א-ה.)

[עשו] אין עשו נופל אלא ביד זרעו של יוסף דשורש יוסף הוא הצמצום ועצירה מתאווה (רס"ל טו.)

[עשו] שטנו של עשו כי גם הוא משתדל במעשה (יש"ק לה.)

[עשו] בשכם וגלעד שכיחי רוצחים ושניהם חלקו של יוסף... רציחה דיוסף הוא לשרוף בית עשו... וד"ז של רציחה הטוב ההוא רק לפי שעה שיש עכ"ם ורע (ד"ז מ.)

[צדיק] בחי' להיות יראת ה' על פניו תמיד שיהיה נשמר מכל נדנוד דבר רע אבל אין רוב צבור יכולים לעמוד בו זולת כשיצטרף לזה בחי' יהודה (פר"ט א-ק.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

היופי כי מצינו ג"כ באומות שהיו נקיים מזה כמו
עוג שפלט מדור המבול (ל"ה"ז [ל"ו]; תה"ש מו);
עיקר היופי הוא רק בעינים (יש"ק כה);
עיקר היופי שייך בנשים דעיקר יראת ה' היא מסט'
דנוק' (יש"ק כה).

ישר

יעקב הוא קו היושר מחובר משניהם וע"כ מאהבה
ומהשמחה נק' שמו ישורון ע"י הישרות (פע"ק כ).

יתם

היה בירור שלמה המלך ונאמר בו רק לא בא אל
היכל ה' שלא היה בו שום חסרון כי כל מעללי
שלמה קדש קדשים וזה עצמו חסרון שאין לו חסרון
(ל"ה"ז [קל"ג], [רנח])

יחוד ע"ע קריאת שמע

יחודא תתאה דבשכמל"ו גם כל הפרטים והחלוקים
הכל מתייחד כאחד והכל דא"ח (ד"ל עד);

שמע הוא יחוד ההוי' ובשכמל"ו מדת המלכות
ואדנות (ד"ל ז; י"ש"ק סג).

כל מעשה התורה והמצות אמצעים ידועים לו ית'
המביאים לגילוי היחוד על עצם אמתותו (אז"ל ז);

כאשר נודע היחוד האמיתי שהוא התשובה שהוא
בלב אז אין לשום גדרים וחטאים כלל (ש"מ י);

כל מה שיגעו חכמי הדורות להסביר ענין הידיעה
והבחירה לא יועיל למשיגי יחוד האמיתי שאין עוד
מלבדו ממש (סה"ז לז).

מצד השגת היחוד האמיתי אין מקום לזכות וחובה
כלל (סה"ז לז).

משה מצד הפנימית יחודא עלאה דהיינו יחוד הגמור
שאין עוד מלבדו כלל אבל מצד החיצוניות דיחוד
ברואים נפרדים אלא שמכיר שמ"מ פנימיותם אחד
זה יחוד'ת של יעקב (רס"ל לו);

ע"י ההכרה שהכל מהש"י הנה יוכל לבוא עי"ז
לקלות ראש ולפריקת עול ויחשוב אדם שיעשה כל
התועבות וגם זה הכל מהש"י וזהו ביאת תמנע
להתדבק והרחיקה [וזה כל שורש חטאת ירבעם]
(רס"ל מ).

[שבת] מוסף שבת התוספות קדושה משבת שהוא
מדת מלכות הוא ע"י יוסף צדיק יסו"ע
(פר"ף-ה קכה).

[שלמה] בעל החלום הוא יוסף הצדיק המשפיע
לחכמת שלמה כנודע (ל"מ ק"ט).

[שמעון] חשב להחליש כח שמעון במאסר שיהיה
כפוף תחת ידו למשך אחר כחו (מ"ח ט).

[שמעון] שם שמעון היה מצוי בארץ ישראל מצד
המעלה בשורש שם זה, אבל בבבל מצוי השם יוסף
כי כח ההגדרה צריך להשתמש בו העיקר (תה"ש ל);

[שמעון] שמעון ממש היפך יוסף הצדיק באגליא
ואין מביט למעמקים והוא כל עסקיו רק במעמקים
(תה"ש לו).

יוסף בן אריז

סופר היה לא נביא וכתב דפי מה שידע וראה
ושמע... אבל רז"ל ידעו כל הדברים שבלב
והספורים אשר לא נתפרסמו (אז"ל כד);

יוסף בן שמעון

אין מצוי אותן שמות בבבל כ"כ... כי אינו גלוי ממש
כפועל בעוה"ז (תה"ש כט);

סתם בן המברר אביו יש לקרותו יוסף בן שמעון כי
בירור זה הוא ברור בכל ישראל (תה"ש כט);

תפס למשל יוסף בן שמעון אף שבשבת שמעון היה
רוב כ"ד אלף אשר מתו על דבר פעור שהוא היפך
ממדת יוסף הצדיק מ"מ באמת הוא ג"כ נקרא ע"ש
יוסף (פר"ף-ד סח).

יחי

הגדרת הערוה הוא יופי הגוף בעצם שנשאר קיים
לעלמי עד (יש"ק כה; סד; תה"ש יד; לא, מו);

כל השתדלות האדם בשכירת היצר בתאוות נקרא חן
ויפוי לבד שהוא שקר כי היצר מתגבר בכל יום רק
העיקר לבקש מהש"י שיהיה בעזרו שזהו מבטח
נאמן (ל"ה"ז [נא]);

מי שהוא שומר הברית ולא ראה קרי מימיו הוא
נקרא יפה תואר בכתוב, וע"ז נאמר שקר החן והבל

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

י"ן

בריש כל אסון אנא חמר (ד"ס ה.)
 דעת זקנים נוחה הימנו היינו שמוצאים הנייחא
 שלהם רק כאשר הש"י משפיע בדעתם השגת
 השמחה שלימה דעוה"ז (מח"ס פא.)
 הוא גדר ערוה (יש"ק ג.)
 היין רק למרי נפש שעיקר העצבון הביא הנחש
 שנזכר בקללות עצב בעצבון תאכלנה (פר"ט-ד-ו.)
 המשכת שופכין באמירת המכות (מח"ס פב.)
 הסעודה דלעתידי ביין המשומר בענביו דבעוה"ז
 אדרבא היין מביא יללה לעולם (מח"ס פ.)
 טעם ד' כוסות דאצל בני חמרא וריחני פקחין ואינו
 מערבב השכל (מח"ס לו.)
 יש שותה ורע לו ויש שותהו וטוב לו (מח"ס עג.)
 לצדיקים התחלת נפילה ביין ואפילו אינו גורם רע
 גמור מביא את השינה וריפוי ידים מעבודת הש"י
 (מח"ס פו.)
 מה שהיה נוהג האר"י הק' לשתות יין בתוך הסעודה
 בס"ג נראה שזה היה מעין מה שנא' תנו וגו' ויין
 למרי נפש (פר"ט-ה-י.)
 שונא גיאות וגאים שאינו מתקיים אלא בפחות
 שבכלים (ד"ס ה.)
 [אדם] הביא יללה לעולם באדה"ר לכן ברבר
 שקלקלו בו נתקנו לצאת ע"י נפש משיח (קס"מ כב.)
 [אדם] הנחש שבא על חוה ורצה להיות לו חבור
 גמור עם מין האדם הסית בסחיטת ענבים בהוספת
 שמחה ואהבה על מה שבבריאה (מח"ס פ.)
 [יצחק] ממדת יצחק מוליד שמחה לא יראה
 (ל"מ עב.)
 [תורה] לחם תורה שבכתב ויין שבע"פ (פר"ט-ג-יב.)
 [תורה] נמשלו דברי תורה ליין מצד הגבורה שבה
 (מח"ס נ.)

יכניה

שלשלו לו אשתו וראתה דם ופירש וכוה היה תיקונו
 בתשובה (מח"ס נד.)

עיקר היחוד הוא לדעת שמלא כל הארץ כבודו לא
 יעדר שום נברא פרטי היותר שפל והכל מושגח
 ומונהג ממנו (קס"ז כח.)

יחוס

ב' מיני יחוס שמירת הברית והוא היחוס בפועל אבל
 מ"מ יוכל להיות שורש פורה ראש... אבל שמירת
 הלשון זה לאות על יחוס בעצם ושרש (אז"ל יד.)
 ג' מיני יחוסים הם ג' כתרים כתר תורה וכהונה
 ומלכות נגד ג' אבות (אז"ל יג.)
 עיקר העבודה בכהנים שהם המיוחסים... והעבודה
 ביחוס תליא (אז"ל יג.)
 קבלתי שעל ידי רחמים יוכל לזכות להיות מיוחס
 (ד"ס ח.)

יחזקאל

בעת שגלו לבבל הלך בשמחה רבה מפני שהרגיש
 אור הקדושה אשר יורחיק הקב"ה לישראל בבבל יותר
 (פר"ט-ה-קכג.)
 דמות אדם על הכסא הוא יחזקאל עצמו שהיה ראש
 הדור ההוא, ומ"ש דמות יעקב היינו בכלל הדורות
 ובאותו דור היה יחזקאל דוגמת יעקב בכל הדורות
 (ד"ט לו.)
 והחלוקה דס' יחזקאל היא חלוקת ארץ עליונה
 לעוה"ב (יש"ק נה.)
 לא היה יכול לראות זה בא"י שהיה אצלו שם בגדר
 פני לא יראו, והיינו ע"י שהיה בן כפר פ"י שדורו דור
 החורבן היה במדרגה זו (ד"ט לו.)
 מראות יחזקאל היה בתמוז כי אז העיינין מתגברין
 (ל"מ ג.)
 רוח רעש ואש וקול דממה דקה הם ארבע קליפות
 שראה יחזקאל ויחזקאל ראן בפחזותן ואליהו ראן
 בתיקונו (ד"ט נט.)

י"א

עיקר סימן ב' יודי"ן היא על שם הוי"ה כשנקרא
 באדנות דעל זה רומזין הב' יודי"ן א' בראש שם הא'
 והב' בסוף שם הב' (מח"ס פה.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
 מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ילחתי

בילדותי ראיתי ספר מ"ע להאדומי (מח"ס מד.)

ילדים

יוכלו להכיר גם בילדים דיש שתחלת יצירתו בטבע טוב ויש להיפך (מח"ס כו.)

ים

ים מורה תוקף החשק וע"כ ראה אורנו של יוסף שהוא ההגדרה מחמדות עוה"ז וינוס ונעשה יבשה (מח"ס ז.)

כל הנחלים הולכים אל הים שהוא מיא דקביעי וקיימי והוא דוגמת תושבע"פ ותושב"כ (רס"ל מז.)

ימים

ג' ימים הראשונים הוא אופני ההשגות וקילוסים דרך צדיקים... וג' ימים אחרונים הקילוסים דרך רשעים (רס"ל נב.)

ימין

הימין עצמו ג"כ חלוק לג', ככל בעל גבול והם אהבת הקב"ה מדרגת אברהם אוהבי, ואהבת התורה מדרגת יצחק, ואהבת ישראל מדרגת יעקב (קס"מ כו.)

ימין ועומאל

החסד בשפע וכן פעולת הימין בשפע ששם עיקר כח הפעולה אבל השמאל ילאה בפעולות הרבה (קס"מ יט.)

העומד לעומת חבריו ימין זה שמאל זה (רס"ל ה.)

יסוד

בו כח המשפיע בדכורא וכח המקבל בנוקבא שממנו ההולדה אח"כ זה יסוד בנין כל קומה (מח"ס מז.)

בוזהר דהיסוד ר' זעירא דדומה ל' כי ד' היינו הצמאון והחשק שהוא המ"ן ואתערותא דלתתא מקבלת האשה ג"כ מבעלה ולכך הוא נגד הוי"ו שבשם, והרי"ש הוא ג"כ צמאון וחשק רק שהוא שקטנות (ל"מ קיא.)

ד' לשונות ש"כ"י נדרשת נגד כתר תפארת יסוד מלכות (ל"מ קיז.)

הנגיעה היה רק בירכין שהם המכינים ההשפעה ולא ביסוד שהוא גמר יציאת ההשפעה לפעל (רס"ל פה.)

זית שמן יסוד כי זית משכח ושמן מזכיר והתחלת רע הוא בשכחה והשורש הוא באבר היסוד (פר"ל-א קכ.)

יסוד דז"א הוא סוד מגדל הפורח באויר (מח"ס מו, מח.)

כאשר היסוד קדש אז הכל קדש כי הוא יסוד הכל (יש"ק לב.)

כל אלו הקליפות הם חופפים על היסוד המכונה בשם חשמל כי היסוד שם ההבדלה בין ישראל לעכו"ם (ד"ל נט.)

כל יסוד הוא עקשות שתקוע במדרגתו כיסוד קיים שאין לזוז (ל"מ כז; מח"ס כג.)

מדת היסוד שבכל מדה הוא שורש ויסוד הקדושה של המדה ואז השיגום חונים על הים שהוא רומז מדה האחרונה ים החכמה (קד"ש כז.)

מדת יסוד ידוע שהוא ההתקשרות והתחברות שבין ישראל לאביהם שבשמים שזה יסוד הבריאה (מח"ס כ.)

עיקר ההבדלה ביסוד (ד"ל נב.)

צדיק יסוד עולם זהו יסוד ההעלם והיינו להשיג גם בהעלם והוא ע"י הסרת הערלה המכסה ומעלמת קדושת ברית (יש"ק סג.)

תי"מ הם תורה וברית וארץ, וכתר הוא מ"ש חלק ד' עמו (ד"ל לח.)

[יוה"כ] ערב יוה"כ הוא נגד היסוד (מח"ס מז.)

[י'טז] יסוד מדת יוסף ר"ל עקשות והיינו הצדיק הוא שאין משתנה ולכן מדקדקים עמהם כחוט השערה (ל"מ ס.)

[ל'ז] שורש ענין ללויתן רומז לצדיק יסוד עולם ר"ל צינור הממשיך השפע מן המשפיע למושפע (ל"מ עח.)

[מצרים] מצרים ערות הארץ יסוד דבקלי' וז' בנים היה למצרים וה' הוא כסלוחים אשר יצאו משם

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כל לידה א"א אלא ע"י יסורין כי לעולם יש קטרוג
שאין מבורר עדיין שמגיע הישועה במשפט
(ד"ל סו.)

כל לידת טובה וצמיחת ישועה היא מלובשת
במשכא דחויא ולכך ע"י יסורין... לפי שהם ניתנין
לאדם והאדם מלובש במד"ח והיסורין ממתיקין
קצת המד"ח של הדבר הניתן (ד"ל סט.)

כל מיני צער ויסורין שיש לאדם ע"י אדם אחר הוא
הרצועת מרדות לו על עוונותיו... ולכן יש לאדם לזהר
שיהיה הוא נקי בזה (ל"א ס.)

לאו"ה שולח הקב"ה יסורין שאינם של אהבה רק
נגוף למצרים אבל ישראל יהיו ג"כ רק לרפואה
(פר"ל ג-ו:)

לבוא מהתחלת התעוררות שע"י יסורין לבד
לתשובה מאהבה לא כל אדם זוכה אבל יוכל
להתעורר אח"כ בהתעוררות חדשה לשוב באמת
שלא מהיסורין לבד (תה"ש נו.)

לעולם מן היסורים יוכל לשער התכלית המכוון מהם
(ל"א ה.)

ע"י היסורין הקודמין ג"כ השלוח יותר גדולה והם
ההכנה לשלוח שאח"כ (רס"ל פו.)
עיקר יסורין דעוה"ז הוא בממון (תה"ש ט:)

יעב

הרגישה שיוולד נפש יקרה כזו שהשתדלות הנחש
להכשילו בהעצבון וע"ז קראתו יעבץ להפך העצב
לטוב (פר"ל ז-פח:)

יער

אחר קליטת יעל הטוב דסיסרא כבר ויצא כל כחו
ממנו נאמר ותייבב אם סיסרא (רס"ל מח.)
הוצרכה לברכה להגן עליה מיסורים (תה"ש מ.)
יעל קלטה אז נפש רע"ק (תה"ש מא.; רס"ל לז:)

יעקב ע"ע אבות

אחז בדברים שעשו דש בעקביו שלא היה נחשב
בעיניו לכלום (פר"ל-ה קכז:)

פלשתיים ונמצא פלשתיים היסוד שביסוד דקלי' וע"כ
הם נק' ערלים ביחוד (פע"ק כ:)

[מצרים] מכת חושך הוא הט' נגד היסוד ששם עיקר
זוהמת מצרים ערות הארץ ולכל בניי היה אור
במושבותם כי הם היו גדורים בעריות (רס"ל פו:)

[קננון] קנמן תשעה רומז ליסוד שהוא הט' מעילא
לתתא ומתתא לעילא הוא חכמה ושלמות היסוד
הוא כאשר יהיה נמשך ומחובר עם החכמה
(ל"מ כז.; מח"ס מז.; כג.)

[שלוט] שלום רומז למדת היסוד שלום בית
(רס"ל ז:)

[תשובה] נמשכה תשובה זו בלבם מיסוד ר"ל
השפעת השי"ת לכנס"י כידוע, רק לפעמים משפיע
בחסד וברחמים ובלי צער וזה נקרא יסוד דגדלות
(ד"ל סו.)

[תשובה] תשובה שבמדת היסוד זוכה להארכת ימיו
ושנותיו (תה"ש לג:)

יסד אבא

התורה שהוא חכמתו של השי"ת שנתגלית בעולם
בפועל כתוב בספר נקרא יסוד אבא (ל"מ ז.)

יסוד אבא ר"ל התקשרות גמור וא"א להפריד חיבור
זה לגמרי ע"י הסתת אשת זנונים בזנות משא"כ
הסתת אשת מדינים היא רק בדברים המעוררים קטט
כרגע (תה"ש כג:)

נקרא היוצא מצד החכמה לא כיסוד זעיר שהוא ר'
קצוות שיוצא מצד כח המעשה לבד (תה"ש כ:)

יסרין

ברכת סלח שהסמיכו להשיבנו דזה צריך לבקש בכל
יום הסליחה לינצל מיסורין (תה"ש סא:)

ג' מתנות טובות באין ע"י יסורין שבאין מצד יגיעת
והשתדלות אדם (ל"מ ע:)

הגם דבהיסורין יש בטול תורה זהו המתקת המר
במר שגילה למשה במסע הראשון (תה"ש פג:)

העגמת נפש שיש לאדם על עבירות שעשה הם ממש
יסורי גהינם על אותה עבירה (ל"א [נו], [קגנ])

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אמר האלקים הרועה אותי שהוא כצאן נמשך אחר
הרועה ולכך זכה לפו"ר יותר (ל"מ ס:)

[אבות] מובחר שבאבות שכולם נקראו על שמו
(מח"ס סא.)

[אברהם] ביעקב אגלאי מילתא למפרע שגם אברהם
נקרא אורחי ויצא מכלל גרים (ל"מ סא:)

[אליהו] באליהו ה' הוא בהתגלות שהוא היחוד
שהיה בעוה"ז שלא חטא וחי לעולם... והוא עצמו
ה' הנעלמת דיעקב (מח"ס סג.)

[אליהו] לא דאליהו היה גדול מיעקב כי באמת אין
כחו אלא מה שהוא זרע יעקב רק לפי שביעקב היו
כלולים גם נפשות זרעו אשר לא כן כפי הנגלה
בעוה"ז (מח"ס סג.)

[אמת] החלום הראשון בתורה הוא ביעקב שהוא
שורש אמת שהיפך הדמיון אצלו שייך לספר מדמיון
שלו (רס"ל כא;; מח"ס ה; מא:)

[אמת] מדרגת האמת ליעקב שדבק באמת לגמרי עד
שנתהפך אצלו גם עלמא דשקרא לעולם האמת
(מח"ס טו:)

[אמת] גאווה הוא נגד מדת אמת ליעקב שמדתו ענוה
דרגא דנחשת (טה"ש יג;; מח"ס יט;; פרי"ט-3 פו:)

[בנין] הבנים אמרו שמע והאב ענה בשכמל"ו שהוא
יחודא תתאה ר"ל יחוד השכינה בתחתונים בקרב
איש ולב עמוק (קה"מ לז:)

[בנין] כל ענינו של יעקב לסבול צער גידול בנים
כדי להשריש הקדושה לזרעו אחריו לדורות עולם גם
לנפשות הנמוכים (פרי"ט-5 א-קט.)

[בנין] ענין בית הוא כשנבחר כל הבית כולו אף
חינוקות בני יומן ולכן יעקב קראו בית כי אצל יעקב
נמשך מטה שלימה (אז"ל ז:)

[בכורה] ענין מכירת הבכורה ביום מיתת אברהם
(יש"ק לח.)

[בכורה] הוצרך ליטול הבכורה והברכות בעקבה
מעשו כי כך ברייתו של עולם ברישא חשוכא והדר
נהורא (יש"ק לה.)

[בלעם] משה מלגאו יעקב מלבר... וכן נגדם היה אז
עמלק ובלעם זה בפנימיות הדעת דרע וזה בחיצוניות
להיות ראשית גוים (רס"ל סה.)

אע"פ שלא בוש מ"מ היה צריך ללבושים דענינים
להסיר הבושה כי מצד העוה"ז היה זה נעלם
(מח"ס עו; רס"ל עח.)

אף שהיה מלובש עור בלבוש הגופני דעוה"ז לא
היה מרגיש ענין הגוף אלא כמו שאדם מרגיש
המלבוש שהוא לבוש (רס"ל עח.)

ביעקב הובטח לא אעזובך עד וגו' שמקודם יהיה
ההארה כ"כ עד שיהיה בטוח שבעת העזיבה דאח"כ
ג"כ לא יהיה צדיק נעזב (רס"ל לח.)

בכל דור ודור קומת נפש יעקב היא קומת כל
הנפשות מישראל שבאותו הדור
(יש"ק נט;; מח"ס ו; טה"ש יז:)

דמות אדם על הכסא הוא יחזקאל עצמו שהיה ראש
הדור ההוא, ומ"ש דמות יעקב היינו בכלל הדורות
ובאותו דור היה יחזקאל דוגמת יעקב בכל הדורות
(ד"ס לו.)

זכה להנחלה בלי מצרים ע"י שכל המחשבות היו
מלא קדושה מעצמו וא"א לשום מחשבה ורצון שלא
בקדושה לעלות בלבו ומוחו (יש"ק נה:)

יעקב בעצמו היה נקרא שור"ק שמרמז לתרי"ג מצות
וזרעו כנס"י בחי' מלכות תורה שבע"פ (פרי"ט-5-6-7:)

כל השתדלות יעקב להיות הקדושה ג"כ מלידה
מבטן דהיינו מצד נפש הבהמית ג"כ כקדושת בכור
בהמה וזכה לכך (רס"ל לו:)

לא בחנם ביקש לישב בשלוה רק שעדיין לא הגיע
זמנו (יש"ק לה;; מח"ס פא.)

לא מצינו בו שעשה משתה אמנם יש לומר בזה
שזהו נרמז ג"כ בעת שנפרד מלבן
(פרי"ט-5-6 קכא;; מח"ס פ.)

מדת יעקב הוא נגד שם הוי' שהוא המקור שאינו
נתפס בעוה"ז כלל דע"כ אינו נהגה כי העוה"ז הוא
בגבול (טה"ש ו.)

תיקן חטא אדה"ר שהיה בתאוה (טה"ש יג.)

אע"פ שכבר היה שלם במחשבה דבור ומעשה מ"מ
לפי שהיה קודם מתן תורה לא היה עדיין קשור
המעלות בפרט שיהיה המעשים והדבורים רק כפי
הוראת החכמה (ט"מ טז:)

קו אמצעי ואחיד בב' סטריין פעם כך ופעם כך ולכן

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[מיתה] מה שלא מת היינו ע"י חיות זרעו שהוא ממש שורש חיותו המתפשט בהם
(יש"ק נט;; מח"ס ו; רס"ל יט; לו; מה"ש יב; נז.)

[מיתה] מי שכל עניניו הגופנים בקדושה כיעקב לא שייך ביה מיתה כלל
(יש"ק לב.)

[מצרים] היה ראוי שישתלם יעקב בקדושתו בארץ הקדושה ולא במצרים אכן מצינו כמו כן בגלות בבל ובגלות בית שני שעיקר התפשטות התושבע"פ היה דייקא בבבל
(פר"פ ה-ט קט.)

[מצרים] למלאות רצונו ומבוקשו לישב בשלוה דהיינו חיים שלא בצער וכיצה"ר קפץ עליו רגזו של יוסף שע"ז בא למצרים
(רס"ל פו;; יש"ק לה.)

[משה] יעקב הוא מדת אמת וכתוב שפת אמת תכון לעד אבל כתיב רק תכון לעד ולא כוננת לעד בהווה, משא"כ משה שכחו הוא שהוריד הד"ת לארץ הוא מרכבה לנצח שאין לא הפסק
(פר"פ ה-ט נב.)

[משה] משה מצד הפנימית יחודא עלאה דהיינו יחוד הגמור שאין עוד מלבדו כלל אבל מצד החיצונית דיש ברואים נפרדים אלא שמכיר שמ"מ פנימיותם אחד זה יחוד"ת של יעקב
(רס"ל לו.)

[נשיו] אהבתו של יעקב לרחל היינו שהוא אהב דרך זה להיות בזרוע ולא בבקשת עזר
(ל"מ ס.)

[נשיו] חיות האמיתי שאין בו פסולת הוא חיבור אשא ומיא וזה היה ביעקב ובאמהות היה חלוקות לב' לאה ורחל כי באשה א"א להחבר יחד
(ל"מ לא.)

[נשיו] מצד ההתגלות בעוה"ז היה רק באוהל רחל אבל לעוה"ב אינו כן שכן קבורתו במערת המכפלה עם לאה
(מה"ש טו.)

[עמלק] ד' מצות דפורים נגד ד' אותיות של שמו שירקב, וד' אותיות אלו של שמו הטמא בקליפה הם נגד ד' אותיות של שם הקדוש של יעקב
(מח"ס נג.)

[עשו] אותו לבוש כשלבשו יעקב ע"ז הריח יצחק ריח בוגדיו שמה שאצל עשו נחשב לחמדות והראות טהרה אצל יעקב נחשב זה לבגידה
(ד"ס יא.)

[עשו] אף שעשו רשע גמור בפעל כיון שהוא אחיו חשב יעקב אפשר דגם בו יש קדושה במעמקי הלב
(פר"פ ה-ט נד.)

[ברכות] הברכות שייכים ליעקב כשמתלבש בלבוש דעשו היינו שנראה ג"כ רע, רק אצלו הוא על הלבוש כי מעמקי הלב גלוי וידוע וכו'
(יש"ק מד.)

[גיד הנשה] אף שנשה הירך ממקומו לא ניתק לגמרי רק גרם צליעה לשעה וסוף נתורפא מצלעתו ע"ד אל תראוני שאני שחרחרות ששזפתני
(קד"ש י.)

[גיד הנשה] בהאבקו עמו אז ניתק כף הירך מהגוף היינו שלא היה נמשך ההשפעה לזולת עוד מהגוף שהוא האמת לאמיתו רק איזה כונה זרה חיצונית
(רס"ל פג.)

[גיד הנשה] הנגיעה בכף ירך יעקב היה כח למלאכו של עשו לקטרטג שם דשם יש שורש מה לסכלות מעט שבתולדה
(יש"ק ס.)

[גיד הנשה] הנגיעה היה רק בירכין שהם המכניים ההשפעה ולא ביסוד שהוא גמר יציאת ההשפעה לפעל
(רס"ל פה.)

[יוסף] חשב ע"ז שדרגא דיוסף יסוד ברית קודש נטמע ח"ו בין העמים
(מח"ס פא.)

[יוסף] עיקר תולדות יעקב יוסף דכל ענין יעקב מטתו שלימה היינו שכל הולדותיו בקדושה
(מה"ש יג.)

[יצחק] הקב"ה קרא לישראל אחי ורעי האחוה מצד יעקב וריעות מצד יצחק
(יש"ק נט.)

[יצחק] קדושת יצחק הוא בהגדרה וצמצום הנאות וקדושת יעקב הוא בהתפשטות דכל מעשיך לש"ש
(פע"ק י; מה"ש ה.)

[לבן] היציאה הוא ציווי רבקה רק הבריחה משם ולא לתכלית הזיווג, ומכוון ציווי ליצחק רק ההליכה לאחר לזיווג
(קס"מ לב.)

[לבן] ברור התמימות דיעקב הוא ע"י הרמאות שנהג עם לבן
(ד"ס יא.)

[רחמים] גוף הרחמנות נמשך מצד מדת אברהם אלא שהוא היה מרחם על גוים, אבל יעקב הוא שלימות הרחמנות כאשר הוא מצומצמת בכח הגבורה דיצחק להתאכזר על האויבים
(יש"ק כז.)

[מיתה] לא מת דוהו שלימות התקון לחטא אדה"ר, ההתחלה בנויד זה לסלק האבילות
(יש"ק לז; מו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

התפשטות כחותיו בזרעו אחריו הוא בקדושת הראיה שלו (מס"מ נג.)

[רב] רבינו הקדוש דבא לאחר מיתתו לביתו כתבו גורי האריז"ל דהיה ניצוץ יעקב דלא מת (תה"ש לג.)

[רכוש] ידע שהפכים קטנים הם שלו ושייכים לנפשו ונבראו בשבילו מסר נפשו להעבירם (פר"ש ג-לו.)

[רכוש] היה לו ס"ר עדרי צאן שיעקב כלול ס"ר נפשות ישראל והרכוש שלו מחלקי החיים (קה"מ לד.)

[רכוש] היה ממונו חביב מגופו אבל לא מפני תאות וחמדת הממון כלל (יש"ק יב.)

[שבת] קדושת יעקב שהוא קדושת השבת דהש"י מקדש זהו בלא גבול (יש"ק מז; סג.)

[שכס] בשלימותו בג' אלו בא לעיר שכם לתקן הג' קלקולים דשם להחזירם אל הקדושה ע"י המשכת קדושת השבת מיד בבואו לתחום העיר (קד"ש ט.)

[שם ועבר] היה איש חם מקודם שהיה עדיין במדרגת יעקב ואח"כ כשלמד בבית המדרש של שם ועבר והגיע למדרגת ת"ח היה אחיו של לבן ברמאות (ד"ל לו; פר"ש 3-5 קכב.)

[שם ועבר] הלך ללמוד לבהמ"ד של שם ועבר שתורת יצחק היתה בתכלית הצמצום וההעלם (יש"ק לו.)

[שמותיו] ד' אותיות יש בו כנגד ד' עטרות (פר"ש 3-ג.)

[שמותיו] השמות יעקב וישראל רומז לעם הארץ ותלמידי חכמים (יש"ק לה; ל"מ קיט; פר"ש 6-א סא.)

[שמותיו] ע' נפש לבית יעקב נמשכים משורש הע' דיעקב הנמשכת מן ה' של שם שקדמה לה (מס"מ נג.)

[שמותיו] ג' שמות יעקב ישראל ישורון נגד ג' כחות נר"ג (קה"מ לה.)

[שמותיו] הוא תכלית השלימות צורת אדם שיצר הש"י בעולמות וכמו שד'. אותיות השם כוללין כל קומות העולמות כך ד' אותיות דיעקב (מס"מ נג.)

[שמותיו] למדרגה זו זכה יעקב ב"ז שנה אחרונות כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

[עשו] רה"י יחידו של עולם ולא רה"ר מסיטרא דפירודא כעשו שכתוב בו נפשות רבים משא"כ בית יעקב נפש לשון יחיד (רס"ל פה.)

[עשו] דרגא דיעקב שהם עמי הארץ בעלי מצות לבד בפועל מעשה הנגלית זה ישנו גם באו"ה ובעשו לשון עשי"ה (תה"ש יט.)

[עשו] ה' בחר לו בלא שום טעם דהלא אח עשו ליעקב (יש"ק לד.)

[עשו] ידו פי' כח השתדלותו אוחזת בעקב עשו שהוא לשון עשוי שנוצר ולד נגמר בשערות ולא היה צריך השתדלות (רס"ל מט.)

[עשו] עשו נשתקע בכל קומתו בעשיות גופניות דעוה"ז, ויעקב אחז בעקביים דמדרגה זו כי לא המדרש עיקר אלא המעשה (יש"ק לה.)

[עשו] נטל חלק הטוב של עשו והוליד עי"ז אח"כ בקדושה נפש יוסף (יש"ק לו.)

[עשו] ע"י השופר ברה"ה נראה יעקב כחרד ועושה תשובה על הכל ונגלהו טוב ומעלים חטאיו כמדרגת עשו ואין זה מדרגת יעקב רק וחטאתי נגדי (קה"מ לה.)

[עשו] ע"כ קדם יצירת עשו ליעקב שהוא החשך הקודם המביא להשגת אור תורה דאח"כ (פע"ק ט.)

[עשו] עשו אמר יש רב ויעקב אמר יש לי כל וכן המן אמר רוב בניו ואצל מרדכי נא' לכל זרעו (רס"ל 5.)

[עשו] הרע וחלק גיהנם שלו הוריש לעשו ע"י הדורן ששלח לו שהוא דוגמת השעיר עזאזל שישא עליו כל עונות בני ישראל לארץ גזירה (קד"ש י.)

[עשו] נענש ע"ז תיכף בצליעתו ברגלו ע"י נחיתת מעות לנכרי שזה נקרא היקום שמעמידו על רגליו (לה"ל 5 [קפ])

[עשו] שעיר המשתלח הוא סוד המנחה ששלח יעקב לעשו, וידוע דכל מה שנותנים לאומות העולם הכל הוא ממעשה אבות באותו דורן סימן לבנים והרי אין לך בכל הקרבנות כפרה גדולה כמותו (לה"ל 5 [קפ])

[ראובן] ראובן בכורו נקרא על שם הראיה שהתחלת כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

האמת ועכ"ז יהיה העומק ראשית שלו דבוק באמת
שלא ישגה כלל זה נתברר אצל יצחק (ד"ל מה:)

לא הזכיר תדיר שם שמים רק אחר הכונה הראוי
(יש"ק לו.)

ע"כ ילדו אברהם ליצחק לק' שנה שהוא כח אות
הק' שגם גופו קדוש לד' (ל"מ לו.)

שלימותו בן מ' שעבור רוב שנותיו ולכך בן מ' שנה
נשתלם יצחק בצורת אדם שהוא הנשואין (קה"מ לו.)

תכלית הבריאה היה שיתפשט כבוד מלכותו ית"ש
ומלך שתהא אימתו עליך וזהו מדת יצחק
(פר"ט-ג מה:)

[אבימלך] עשה משתה לאבימלך כשאמר לו ראה
ראינו כי היה ד' עמך (מח"ס פ.)

[אברהם] אברהם היה הלך ונסוע הנגבה היינו
אוחז בהלך והשתדלות להגיע להיות מנוגב מכל
תאות עוה"ז לגמרי ויצחק כבר היה יושב בארץ
הנגב (יש"ק נה:)

[אברהם] אברהם חידש התגלות כח התורה ויצחק
חידש התגלות כח התפלה (פע"ק ט:)

[אברהם] אברהם תיקן תפלת שחרית קודם העסק
בתורה כי הוא התחיל בתפלה ועי"ז זכה אח"כ
לתורה... ויצחק שהיה קדוש מבטן ממנו התחלת
התורה בקביעות והוא תיקן תפלת המנחה אחר
לימוד התורה (מח"ס נט.)

[אברהם] מצד אברהם הוא הבירור כאשר ישראל
דומים לעמים אבל מצד יצחק הבירור להפך כאשר
עמים רוצים להתדמות לישראל (רס"ל כה:)

[אברהם] כל אחד צריך להיות כלול משני המדות
שע"ז היו כל נסיונות אברהם ויצחק לא היה צריך
בירור ע"ז כי די בירור במה שהוא בן אברהם
(קה"מ כד.)

[אכילה] היה יכול להעלות הני"ק מכל אכילת של
תאות גופניות הגם שנראה כאוכל לתאותו
(קד"ש יב.)

[גרים] לא מצינו שגייר גרים כי הוא מדת הצמצום
(יש"ק לו.)

[גרים] כאשר בא וראה שמכל היגיעה של אביו לא

ולכן אין גיד הנשה נוהג בעוף דהוא מדרגת ישורון
שאין עוד טומאה (קה"מ לו:)

[שמותיו] יעקב הוא קו הישר מחובר משניהם וע"כ
מאהבה ומהשמחה נק' שמו ישורון ע"י הישרות
(פע"ק כ.)

[תם] איש תם ותמימות הוא היפך החכמה והיינו
שאין לו חכמה מצד עצמו כלל כי מכיר דהכל
מהש"י (ל"מ פט:)

[תפלה] תיקן ערבית שהוא התפלה וההכרה גם בעת
החושך והעדר החכמה וההכרה ברורה רק הכרה
מצד האמונה הכללית (ש"מ לב.)

יפת תואר

אע"ג דיצתה מכלל אשת זנונים... מ"מ כיון דאינו
גירות גמור מרצונה אלא לשם איש או מאונס סופה
להוליד בן סו"מ (יש"ק כו.)

יפתח

מי שפותח שער חדש בעבודת הש"י בדורו הוא
המנהיג האמור כשמואל בדורו (מח"ס כג:)

יצחק ע"ע אבות

ג' מתנות טובות שנבראו בעולם חכמה וגבורה
ועושר כולם נתבררו ביצחק (פר"ט-ה קכא.)

הן ועושר בפשוטו הוא ע"י מדת פחד יצחק
ושיעשיר יצפין (פר"ט-ה קיט. קכא.)

המות והתחיה שניהם מצד יצחק (קה"מ כט.)
התחיל מלידת יצחק שהוא הראשון שנולד משורש
טוב מלידה מבטן (ל"מ נט.)

וילך הלך וגדל שלא היה לו נפילה כלל
(קה"מ כט:)

יהיה ראש ההנהגה לעתיד כידוע מהאריז"ל
(ד"ס כג.)

יצא לשוח בשדה שהוא מסר גם עניני השדה הכל
להש"י ולהיות גם בעניני השדה ועסקי עוה"ז מקום
השראת שכינה וא"צ מקום מסויים בהתרוממות כהר
או בהגדרה סביב כבית (קד"ש יא:)

כאשר הוא בהעלם מדעתו ורצונו שחושב היפך

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ופלגא עלך ועלך היינו כטענת אליהו ואתה הסבות
שהוא בתפלת המנחה שאחר הפעולה דכל היום
(קד"ש יא.; ד"ס כז.; יש"ק מג.; ל"מ פה:)

[מזלין] פלגא עלי ר"ל מכחי ומצד מדת הגבורה
והיסורים שנעשה הם מכפרים (קס"מ כג:)

[נסיונו] נסיון דיצחק היה בבירור שבין יעקב לעשו
(רס"ל לט:)

[סדום] אחר שזכה אברהם למילה נתבשר בלידת
יצחק ומזה נמשך הפיכת סדום שהיתה מלאה זוהמת
היצר בתאות (ל"מ קיג:)

[סדום] האש דיצחק שהתחיל להתנוצץ הוא
שהבעיר את סדום ונתהפך לים המלח הרומז ליסורין
כי יצחק חידש יסורין (פע"ק ט:)

[עקידה] אחר שנתברר אברהם באהבה הגמורה
בנסיון "דעקידה אתכלל אז כמדת יצחק
(תה"ש י.; ל"מ סא:)

[עקידה] השגה כזו אין לה מציאות בעוה"ז כלל
ולשלימות השגה זו הגיע בשעת עקידה וע"ז הוא
העקידה ופריחת נפשו שד"ז עולה כולו כליל להש"י
ואין לו שייכות מציאות בעה"ז הגופני

(פע"ק ג.; מח"ס עמ.)

[עקידה] זכה לראיית ה' בחייו בעקידה וע"ז כהו
עניו מחיזו דהאי עלמא (מח"ס עמ.)

[עקידה] ע"י הקרבת נפש שמסר עצמו כולו להש"י
ונעשה עולה תמימה הרי נתייחד בשרשו בלא דבר
החוצץ (ל"מ פה:)

[עשו] המלאכים אמרו והנה בן לשרה אשתך
יחסוהו לסטרא דנוקבא... ראו שיצא ממנו ג"כ
הגבורות רעות דעשו (מח"ס נ:)

[עשו] ממדת המשפט נמשך האהבה ועשו מפני
הציד שבפיו במעשה והמשפט להיות הכל לפי
המעשה הנגלה (קס"מ כט:)

[עשו] ראה הציד שבפיו שפיו פועל בקטרוגיו
למעלה וחשב דכח זה הוא מצד הש"י (ד"ס יח:)

[פסח] דודי צח ואדום ביציאת מצרים אף דפסח נגד
אברהם מ"מ הגאולה מכל הפסולת שמסטר"י הוא
ע"י סטרא דיצחק דבפסח נולד יצחק (ד"ס כז:)

[ראייה] דרגא דיצחק הוא למעלה ממדרגת הזכירה

הועיל לדורו שלא נשאר בקדושה מכל הגרים שגיר
ע"כ התחיל יצחק להתלהב בנפשו בבחינת היראה
(פרי"ז ה-ט עט.)

[הברכה] ביקש לברך את עשו כי זה כל ענינו לבקש
גם בעד הרשעים מזרעו שלא יאבדו.

(יש"ק מז:-מג.; נט.; סז:)

[הברכה] התחיל לברכו גם מצד מדתו מדת הדין
שלא יהיה עוד מקום לקטרג עליו (ד"ס כז:)

[הברכה] זכה לברכות אחר שנפרד עשו מיעקב
לגמרי (יש"ק מז:)

[הברכה] טעה בתחלה מצד [שורשי נשמות ר'
עקיבא ור' מאיר] לאהוב עשו (יש"ק סז:)

[הברכה] חשב שבעשו יהיה ברור עלמא דאתגליא
(יש"ק לו:)

[הברכה] מחלוקת בזה"ק אם היה פסח או יום
הכפורים (פרי"ז ה-ט מא:)

[הברכה] ע"י השמחה של סעודת מצוה שתרגיש
הנפש בהמטעמים הנפש בעצמה חברך כפי מה
שיבא בה מהשכינה (פרי"ז ה-ט מא:)

[זחמה] כל המצאות וחרושין של חכמה מסטרא
דיצחק (זה"ש קל"ט:)

[יעקב] הקב"ה קרא לישראל אחי ורעי האחוה מצד
יעקב וריעות מצד יצחק (יש"ק נט:)

[יעקב] קדושת יצחק הוא בהגדרה וצמצום הנאות
וקדושת יעקב הוא בהתפשטות דכל מעשיך לש"ש
(פע"ק י:)

[יעקב] שורש טוב בתולדה שזכה לו יצחק הוא
מוגבל בגבול ואם יפרוץ גדר הרי זה נעקר משם
ישראל משא"כ נחלת יעקב היא בלא מצרים
(תה"ש ה:)

[יראה] הזהיר מלהוציא יצחק חו"ל ששם אין מקום
ליראה רק אהבה (קס"מ כה:)

[יראה] עמוד העבודה ביראה שבלב וממנו נקבע
בזרעו הסי' דביישנים (יש"ק כה:)

[מילה] הוא הראשון הנימול לשמונה שהיה כבר
קדוש ומוגדר בתולדה (יש"ק יח:)

[מזלין] הוא הממליך בעד החטאים וא' פלגא עלי

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[תפלה] התפלל על בנים כי הוא ידע שיוליד רק לנוכח אשתו (ל"מ ס.)

[תפלה] זכה לתפלה ע"י התורה שקדמה לה וע"כ הוא הראשון שהתפלל על בני (מח"ס נט.)

יצירה

כענין השתמשות הלב באיברי הגוף שמשלח כל כח פרטי שבו אל אותו הכח פרטי שבגוף ומשתמש בו כך הוא השתמשות אותם עולם היצירה בעולם העשיה על ידי המלאכים (ש"מ כו.)

יצר הרע ע"ע תאוה

לפי שהשי"ת הוא כולל כל הכחות ההפכים ג"כ... ונמצא יש בכח רצונו ית' גם אותו כח הפכי המכונה כח היצר ולכך האדם שיש בו צלם אלקים גם הוא נמצא בו אותו כח (ש"מ ט.)

מצד ב' יצרין היה צריך הנסירה שלא להיות ב' פרצופין יחד ויהי' ערוביאי שא"א לברר טוב מרע (ל"מ עא.)

אלה ב' הכחות הם באדם שיוכל לשמש בהם לטוב וכן להיפך שבכח שמיימי ידבק לכל צבא השמים לעבדם ובכח ארציי ידבק לכל תענוגי הארץ ושאר היצרים הם טפלים להם (ש"מ לא.)

היצר הרע נקרא רע במה שהוא בתולדה (יש"ק ס.)

הכל א' כי הוא המסית והוא המקטרג והוא היורד ופועל העונש ומלבש בהמלכיות (יש"ק מט.)

ז' שמות ליצר הרע הם מצד ז' כחותיו (יש"ק ס.) יצה"ר הוא טבע תולדתו ומצד הגוף הבהמי דלכן מצנינו גם בבהמה יצה"ר (ד"ל כ.)

כל אחד ידע שבמה שיצרו תוקפו ביותר הוא כלי מוכן לאותם דברים ביותר להיות נקיים וזכים אצלו (ל"מ נט.)

כל מלחמת אויב החצון נמשך ממלחמת אויב הפנימי (מח"ס סד.)

כמו שהון רב ויקר צריך שמירה יותר מדבר מועט כי יותר מועד לקלקל שיותר משתדלים עליו כן בנפש שכל שמעלתה גדולה כח של הנטי' היא גדול אצלו (ש"מ יא.)

דאפרו צבור ומונח דזכירה שייך על דבר שאינו לפניו... ודרגא דיצחק דמחוי להו הקב"ה בעיני' וכך הוא נוכח עיני השי"ת (פע"ק ג.)

[ראייה] הראיה הגמורה לנוכח העין הוא ע"י יצחק דהשגה זו הברורה לעין ובחלוק מדרגות הוא מצד מדת הצמצום (מה"ש ה.)

[ראייה] אותו אור מופלא שהשיג בעקידה שגרם כהיך עיניו לזקנתו היה אחר שנתברר פסולת הרע שיצא ממנו בנשי עשו (יש"ק לו.)

[ראייה] ענין כהיך עיניו שתורתו היתה בהעלם (יש"ק לו.)

[ראייה] שהוא מדת היראה אותיות ראייה... הוצרך להסתמא מחזו דהאי עלמא ועי"ז זכה לראיה ברוחניות (יש"ק מג.)

[רבקה] זכה יצחק שכל שיחתו תורה כשהלך לזיווג דרבקה שהוא סוד היחוד (ד"ס ז.)

[רבקה] מדרגת יצחק שם אלקים ר"ל שהנהגת הטבעית ג"ר מושגחת מהש"י והוא מנהגה ולכך בא נישואיו חיווגו ע"י נישוש שהוא מקרה וג"כ מאת ד' (קה"מ כה.)

[שמחה] בלידתו נתרכה החדוה בעולם כי הוא לידת נפש ראשונה בעולם שיהיה מלידה מבטן מקודש לד' (ד"ס כז.; יש"ק מו.; מח"ס נ.)

[שמחה] בפסח נולד ונקרא על שם הצחוק שהוא כח חדש אדר (ל"מ לו.)

[שמחה] יין ממדת יצחק מוליד שמחה לא יראה (ל"מ עג.)

[שמחה] עיקר השמחה הוא מסטרא דגבורא כמ"ש בלידת יצחק... שזהו עיקר הגבורה הכובש את יצרו וזכה לשמחת הלב (ד"ס יט.)

[תורה] מיצחק הוא התחלת תורה מפי הגבורה שהתורה היא המייחדת בני' ביחוד שהם קדושים מרחם (אז"ל ג.)

[תפלה] בא והוסיף דגם תפלה שלא בכוונה הוא תפלה וזה דרגא דידיה דמחוי להו הקב"ה בעיניהו איך מלא כל הארץ כבודו ממש ובהכרה ברורה כזו אין שום נ"מ בכונת לבו (רס"ל כנ.)

ומניח איזה פעמים לעסוק בתורה ומצות שיהיה לו יניקה יותר (יש"ק פג:)

[דרכי] דרך היצה"ר כשרואה שהאדם נכשל באיזה עון בעצתו ובפיתויו אח"כ משליכו ביאוש לומר מה יועיל לך תשובתך אחר כי גדול עונך עד לשמים (פרי"ז-ג פז.)

[חשק] היינו חשק ונברא להיות חשק לחדוותא כשמעתא כמו שיואר ממנו גם לעתיד (פרי"ז-ג עד, עו:; פרי"ז-ג כא.)

[חשק] היצר רוצה להכניס החשק הנטוע בלב האדם בלא גבול שהוא החשק דיצ"ט לתורה ועבודת הש"י... להכניס חשק זה בתאות עוה"ז בלא גבול (יש"ק יג.)

[חשק] שורש היצר אינו לרע דהרי יש יצר טוב ג"כ נקרא יצר דחשקות הלב הוא הנקרא יצר כאשר יש בו תוקף חשק וחמדה ותשוקה לאיזה דבר טוב או רע (לה"ל [רמס]; מה"ש לב; ע.)

[טוב מאד] באמת דבר זה הוא טוב מאד דטובה תמידית אין מורגש עוד התענוג וע"י ההתירשות קצת בינתים שנופל ממדרגתו ואח"כ חוזר ומתגבר הטובה גדולה יותר (מס"ס עו.)

[טוב מאד] כשמכיר מתוך אותו חלק ההעלם שיש כאן העלם וחסרון אור הש"י הרי מכיר אור הש"י... וכשהאדם כופהו אז נעשה טוב מאוד (ל"מ קג:)

[כבישה] ב' יצרים לעולם ירגיז עד שיזכיר יום המיתה דאז נח בפשיה שהוא המנוחה (ל"מ נו:)

[כבישה] כפי תוקף העלייה אח"כ כן הוא הירידה הקודמת כי לעלייה גדולה היצר גובר יותר זה לעומת זה וכח ניצוחו נגדו ג"כ ביתר שאת (מס"ס סו.)

[כבישה] כאשר אדם גודר עצמו באיזה דבר להתגבר נגד יצרו בכל כחו הוא גודר בכחו זה כל הנפשות שבכל הדורות באותו דבר (ד"ס ט:)

[כבישה] ניצוח היצר הוא ב"ב חודש כי היצר הוא הטבע שבו נולד וכפי התחלפות העתים בעולם כך הוא התחלפות הטבע באדם ובשנה תמימה אז עובר עליו כל מיני השינוים (ש"מ ו:)

[כבישה] לא יוכל לבוא מיד להתחזקות באמונה רק

כשהוא למעלה שם לא שייך יצר וכחו הקטרוג שהוא היפך אמיתות רצון השי"ת שחפץ בטובה, רק מ"מ רצה השי"ת שיהיה כח זה בעולם ג"כ מצד שאורב משפט (ד"ל פג:)

מי שאין לו סכלות מעט דיצה"ר אין לו שייכות לחכמה (מה"ש ג:)

מי שיצר גדול מחבירו זה סימן שהוא הגדול ממנו מצד הני"ק שבו (ד"ס ט.)

מצד היצר כל אחד חולי באיזה מדה ודרך המיצוע נקרא ערכוב וקצה האחרון הוא ההפרדה ובאמת רצון הש"י האמיתי הוא דרך המיצוע (ל"מ עב) נמשל לאשה זונה בזוה"ק (מה"ש ט.)

נקרא עבדו כי לכך נברא לשמש לאדם בצרכים דרשות שיש במ צורך וסיועים לעבודת הש"י (יש"ק נו.)

פעמים יש אדם עומד בנסיון גדול כל כך עד שאי אפשר לו שלא יחטא, וגם בהסתת היצר בתוקף עצום שא"א לנצחו שייך אונס (לה"ל [מג])

שחיטת היצר אשר כפי דעתי אם ניתן רשות לומר בזה ע"ד השערת הדעת תורה יהיה זה ביוה"כ (רס"ל עו.)

שור של אדם הוא שטן הוא יצה"ר הוא שורש הרע שבעולם והראשית דכל מיני רע ומתלבש בכל דור באחד או איזה יחידים (יש"ק מט.)

[דרכי] תחלה הלך בעודו רובץ על פתח הלב, ואח"כ אורח שכבר נכנס לפנים, ואח"כ נעשה בעה"ב שהוא לבדו המושל (יש"ק נד:)

[דרכי] כך עצת היצ"ר בתחלה להכביד עליו העבודה להש"י עד שיראה עצמו עיף ממנו ושהוא למעלה מכחו ומעט מעט מכניס בתוכו כל רע (מס"ס יח:)

[דרכי] היום אומר לו עשה כך ומחר עשה כך שא"צ להסיתו על של אתמול שכבר הוא אצלו היתר (קה"מ ה.)

[דרכי] הסדר במזמור ד' צריכין להודות כסדר פיתוי היצה"ר (פרי"ז-ג סא:)

[דרכי] אחר שנעשה יצה"ר בעה"ב ונכנס למעמקי הלב אז הוא עומד צפון שם שאינו בהתגלות...

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

יום רק העיקר לבקש מהש"י שיהיה בעזרו שזהו מבטח נאמן (לה"ל נא)

[ענמלק] בהתחלה שעדיין אין כח היצר להסיתו לעבירה גמורה רק שמקורו מחשק תורה ועבודה העצה הוא בזכירת אשר עשה עמלק (מח"ס סה). [ענמלק] ראשית גוים הסתתו הוא לראשית הרע והתחלת הרע אינו מסיח לילך בפועל לחטוא רק שמזדמן לפניו הדבר וע"ז העצה ציצת שהוא רומז ליר"ש ועי"ז בא לזכירה (רס"ל ג:)

[רוח] הנשמה טהורה רק משכן היצר רע בלב ששם הרוח ולכן נקרא הטומאה רוח בכל מקום בגמרא רוח טומאה רוח רעה (ש"מ ל:)

[שכחה] כלל הרעות בנפש הוא השכחה מהש"י והוא ע"י השכחה לגמרי במדרגת אוכד דאשור או בהיצר ע"י העינוגים והוא נידח (ל"מ עא). [שכחה] למי שלא הוחזק ברשע ידוע אין היצה"ר מסיתו מיד לעבירה אלא שמשכיח ממנו חומר האסור ומראה לו פנים שאינו עבירה כלל (יש"ק ה:; פרי"ז-ח עט.)

[תאווה] לעתיד לבא נקרא לבן דאתלבן (יש"ק נו:; ל"מ עט. פנ:)

[תאווה] עיקר יצה"ר היינו בתאווה (מח"ס עט:). [תאווה וכעס] השמאל דהיינו יראת הש"י היא מפלת תאוות רעות ואהבת הש"י דוחה רציחה וכעס (רס"ל ה:)

[תאווה וכעס] האהבה להש"י נותנת תקיפות בלב להיות קום ועשה והיראה בהיפך מזה... ופסולתן הוא להיפך מפסולת האהבה בא השתקעות בתאוות גופניות המפילות עצלה ומפסולת היראה בא רציחה וכעס (רס"ל ג:)

[תאווה וכעס] שני יצרים הם רציחה וניאוף היינו כעס ותאווה שנגדם מצורע זוב (לה"ל רכט:)

[תאווה וכעס] שורש התאווה הוא בקדושה דע"כ זב מותר במחנה ישראל משא"כ מצורע שבא ע"י כעס ולה"ר משתלח חוץ למחנה ישראל (ל"מ עח:)

[תאווה וכעס] גם מי שבטבע תולדתו אין בו חסרון זה דתאווה יש לעומתו בו החסרון בכעס ומשה יוכיח (מח"ס ג:; לה"ל קיז:)

כשירגיז תחלה היצ"ט עכ"פ ואף שלא יועיל לנצח עי"ז לגמרי יועיל שיוכל להתעורר עי"ז לתורה (מח"ס ז:)

[כבישה] להשלמת האדם אין מספיק מה שבטבע תולדתו עי"ז ימלאנו דזה מקרי אשר לא עבדו רק צריך לפשוט בגדוד מלחמת היצר (ד"ל יז:)

[כבישה] למי שיגיע שניהם משכחת עון היינו שכוחה היינו אבודה שאינם אצלו כלל משא"כ המנצח במלחמה כבר ישנו אצלו (ש"מ ד:)... וזה ענין ב' מדרגות תורה ויראת חטא (ש"מ ז:)

[כבישה] סוף ותכלית הניצוח דיצר לברר השורש הנעלם שבחכמתו ושם הוא עיקר ושורש עטיי של נחש (ד"ל עח:)

[כבישה] הכבישה הוא מי שהוא מדרגא דליה ולא מי שהוא להיפך שאין עושה כלל ד"ז והכבישה היא רק מי שהוא ממש דוגמתו רק מ"מ הוא טוב הוא מתגבר עליו (ד"ל מא:)

[כבישה] מדת המלכות הוא תוקף היראה לכבוש יצרו להכפייא אבל מצד מדת האהבה יוכל להאפכא ולעשותו טוב (מח"ס ט:)

[כעס תאווה וגאווה] קדושת הסעודה דלעתיד מליתן ושור הבר ויין המשומר יזכו ע"י ניצוח ג' יצרים תאווה וכעס וגיאאות וכ"ה הסדר של נחש הקדמוני (מח"ס פז:)

[לבון] נקרא לבן דאתלבן (יש"ק נו:; לה"מ עט. קי:; רס"ל כט:)

[ע"ז] אנשי כנסת הגדולה בטלו יצרא דע"ז ולא יצרא דעבירה ולכן ניטלה מעלת הנבואה מן הנביאים ר"ל מצד כפיית היצרא דע"ז (ש"מ לח:)

[ע"ז] אע"ג דבטלו אנשי כנה"ג יצרא דע"ז ידוע דיצרא דכעס עומד במקומו (מח"ס מה:; רס"ל טו:)

[עזר ד'] אלמלא שהקב"ה עוזרו הוא ע"י האשה שהש"י עשאה לעזר (ל"מ ס:)

[עזר ד'] ההתגברות על יצה"ר הוא רק ע"י עזר הש"י וד"ז הוא רק בשורש שבלב דאחר שיצא לפועל מה שהיה כבר היה (מח"ס י:)

[עזר ד'] כל השתדלות האדם בשכירת היצר בתאוות נקרא חן ויפוי לבד שהוא שקר כי היצר מתגבר בכל

בהשגת השי"ת והחכמה הוא היפך התאות כולם
שנקראים שטות (ש"מ לם:)

[תאווה וע"ז] הם שורש דלא תרצח ולא תנאף,
ששורשם אנכי ולא יהיה לך, ששורשם ב' יצרים
דעריות ודעכו"ם (ד"ל עג:)

[תאווה וע"ז] יצר ע"ז אינו מצד בריאת הש"י שיסד
בעולמו רק בא מצד הסתת הנחש... רק בבריאת
האשה אז"ל נאמר ס' שבא שטן עמה הוא ההשטה
מצד השינה וההשתקעות בדמיון שוא (רס"ל כט.)

[תאווה וע"ז] הסתת היצר בא מצד התאווה דד"ז היה
בשורש בפעל באכילת עץ הדעת, משא"כ השורש
שבכח בהסתת והייתם כאלקים שהוא יצרא דע"ז לא
יצא אל הפעל באדם הראשון (מס"מ לה.)

[תאווה וע"ז] רז"ל חשבו רק ב' יצרים דע"ז ודעריות
כי רק מאברהם ויצחק יצאו פסולת דעשו וישמעאל
(ספ"ש יד:)

[תורה] התגברות נגד היצר הוא ע"י התורה ודבר זה
לא עשה כן לכל גוי וזכו ישראל לזה ע"י הקדמת
נעשה ונשמע (יש"ק כג:)

יקר

הנשמות היוצאות ע"י טיפי קרי הם יקרות ביותר
וכשנקלטו לקדושה נעשה מהם יקר (ל"מ לב:)

טומאת קרי היה בסוף שמורה שסופו להיות דבר יקר
אח"כ כשנולד הולד, אבל יקר היינו שבהוה הוא יקר
כמו כשהטפה עדיין במוח (ל"מ קלא:)

יראה

המשילו לקב חומטין שהוא עפר הארץ כי התחלת
היראה שמצד האדם עפר מן האדמה הוא דבר מועט
(ד"ס ו.)

יראת הש"י אינו חרדה באמת אלא כרגע אבל
תחלתו וסופו שמחה ואהבה (ל"מ עג:; ד"ס יח:)
יש ג' מיני יראו"ז דחשיב בס' רזיאל שהם אהבה
בקשה ויראה נגד עולה שלמים וחטאת, והם שלמה
דוד וירבעם (ד"ל לב:)

כל נסיונות מצד יסורי עוה"ז מצד היראה אינו
רבותא דאדרבא יותר יראה יש על האדם (ספ"ש ט:)

[תאווה וכעס] נחש ושרץ הם ב' ראשי הטומאות של
לא תרצח ולא תנאף שהם ראשים לכל העבירות
(ד"ל ה.)

[תאווה וכעס] עשו וישמעאל אמרו מה כתוב בה לא
תרצח לא תנאף שהם ב' שרשי כחות היצר והם
הכרובים ולהט החרב
(ספ"ש עא:; מס"מ נא:; פר"ט ז-טו:; קד"ש כה:)

[תאווה וכעס] צווחין מרמו על קליפת עשו ועקתין
על קליפת ישמעאל... כי קליפת עשו הוא ענין כעס
וקנאה... וקליפת ישמעאל הוא התאווה (פר"ט ז-טו:)

[תאווה וכעס] שני יצרים הם תאווה וכעס דרציחה
שהם באדם וחיה מהסתת נחש ודקין, רי"ש נגד
תאווה והקו"ף נגד רציחה (ל"ה טז [רנח])

[תאווה וכעס] עיקר היצר הוא בתאווה כמו שראינו
בתחילת הכנסת היצר לאדם הראשון ולכן היה אשה
ונוקבא, ויצר דרציחה נולד מכח התאווה ונתחדש
בעולם ע"י קין הנולד מהם (ל"ה טז [ריח])

[תאווה וכעס] יש ב' יצרים תאווה וכעס, ובזרעא
דלאה גובר כח התאווה ורחל כעס (ל"מ פב:)

[תאווה וכעס] ב' יצרים ברא הקב"ה בעולמו,
ונגעים רומז לע"ז ואהלות הוא בטומאת מת שבא
ע"י יצר דתאווה (ספ"ש מה:)

[תאווה וכעס] קנאה ותאווה הם ב' כחות ראשיות
דלא תרצח ולא תנאף, דכבוד הוא רק קו אמצעי
(ל"מ עד:)

[תאווה וכעס] שרשי כחות היצר הם תאווה ורציחה
שהם הגד חסד וגבורה (יש"ק נו:)

[תאווה וכעס] ב' יצרים דכעס ותאווה הם ב' הפכים
דבגלעד ושכם שכיחי רוצחים שהם מקומות דזרעא
דיוסף דשם יש עצירת תאווה (רס"ל טו.)

[תאווה וע"ז] שני הפכים היו במרכבה ומהם היה זה
לעומת זה במרכבה החיצונית פני אריה יצרא
דעריות ופני שור לקבל עול וע"ז נכריה (ל"מ קכ:)

[תאווה וע"ז] כמו שבירת הלוחות היה תיקון לחטא
העגל יצרא דע"ז דוד המתקן ליצרא דזנות ע"י
שיבוור חטאו הוא מלא קדושה באמת (ספ"ש מו.)

[תאווה וע"ז] נביא הוא העדר יצרא דע"ז שהוא דבק

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הוא ע"י ההתקרבות כבן לפני אביו אבל היראה הוא
כעבד לפני אדון (רס"ל כו.)

[גבורה] גבורה בגימט' ראייה כי היראה נמשך מזה
והוא אותיות יראה כי ע"י הראייה בא היראה וכן ע"י
היראה זוכה לראיה (מח"ס עמ.; מה"ש מ:)

[גבורה] ע"י יראה יש בו כח גברא להזריע זרע
דתלוי בגבורה (מה"ש מ.; מח"ס כח.)

[חכמה] היראה בלב כי היראה נמשך מן ההכרה
הברורה שהשי"ת נוכח עיניו וההכרה הברורה אינו
בחכמה שבמוח רק בלב ששם כח המרגיש (ד"ל כ:)

[חכמה] יראת חטא היא בחכמה שבמח (יש"ק לז:)

[חכמה] היראה היא המולדת מעשה המצוות וצריך
לה החכמה עכ"פ להזרעה ביראה אלא שהוא
בחשאי ובהעלם גדול אצל העמי הארץ אבל ת"ח
אין מפסיקין לתפלה (לה"ש קל"ה)

[חכמה] המשילו בשבת למפתחות חיצונות ואח"כ
המשילו לדרתא... באמת יראת ד' עצמה היא חכמה
(ד"ס ו.; ד"ל כא.; מח"ס לו:)

[י"ט] בעמלק נאמר ולא ירא אליקים וע"כ נופל ביד
זרעו של יוסף (מח"ס יא:)

[י"ט] דרגא דיראה דיוסף הוא להיות צדיק מוגדר
בכל חמדות עוה"ז אבל כאשר השי"ת יקבע שכינתו
בקרב לבו זהו החוט של תכלת של חלון
(מה"ש יט.)

[יצחק] חשב האריז"ל סעודת ליל שבת לקדושת
יצחק שתיכף בכניסת שבת נופל על ישראל הפחד
והיראה (פר"ט א-ג.)

[לב] היראה הוא רק בלב המלך שהוא היותר בשלוח
מכל הברואים (ל"מ מו.; נב:)

[לב] מי שאין לו יראת שמים קרי ליה לב אין
דמאחר שהקב"ה לבן של ישראל אם אין הקב"ה
שורה בתוך לבו הרי לב אין (יש"ק סב.)

[תורה] אצל מאמר דאין להקב"ה אלא ד' אמות של
הלכה אמר משחרב בהמ"ק ולא אצל מאמר דאוצר
של יר"ש כי לתורה יש שייכות לבהמ"ק אבל מצד
היראה אין לו תפיסה במקום (ד"ל כג:)

[תורה] ענין יראה ותורה (יש"ק כג:)

ע"י התאוה מסתלקת היראה וכמו שאמרו בטבילת
בע"ק משום דדברי תורה צריכים להיות באימה
ביראה ברתת ובזיע, והתיקון לזה טבילה במים
שרומזין למדת החסד (לה"ש קל"ב)

עיקר יראה פ"י הכרת החסרון שמפני זה הוא מתירא,
וכידוע דיראה נקרא נוקבא פירוש שהיא חסירה
ומבקשת השלמה (לה"ש רי"ג)

צדיק ורשע תלוי ביראת שמים דמי שעושה המצוות
מצד הרגלו מנעוריו לא שייך לקרותו צדיק על זה
(ד"ס ה:)

[אהבה] אף דמ"מ רצון השי"ת שיעשה ויענש מצד
היראה אין עושה, אבל האהבה כל תשוקותיו
למלאות רצון אוהבו (מה"ש ט.)

[אהבה] אהבה ויראה הם תרין גרפין אברהם ויצחק
ודביקות הוא מאן דאחיד בגופא דמלכא צורתו של
יעקב (רס"ל ה.)

[אהבה] לאהבה א"צ השתדלות אדם כ"כ רק באה
ממילא אחר היראה שהיא נוקבא ואהבה ברזא
דדכורא ודרך איש לחזור (מה"ש נב.)

[אהבה] אהבה יכול לבוא ממילא ללב האדם ולא
יראה ולכן אנכי אינו בלשון ציווי
(אז"ל ז.; פר"ט ג-מג.)

[אהבה] האהבה להשיי נותנת תקיפות בלב להיות
קום ועשה והיראה בהיפך מזה... ופסולתן הוא
להיפך, מפסולת האהבה בא השתקעות בתאות
גופניות המפילות עצלה ומפסולת היראה בא רציחה
וכעס (רס"ל נג:)

[אהבה] ההתבוננות כי אני ד' השוכן אתם מולדת
היראה... וע"י ההתבוננות בקדושת השיי הנבדל
מהשגת שכלינו מוליד תשוקה... והוא תוקף האהבה
(ד"ל צ:)

[אהבה] יראה הוא מקרוב כשעומד בפני המלך
מתיירא ממנו אבל האהבה מרחוק אדרבה חזקה
יותר (קה"מ כה.)

[בושה] בושה הוא ההיפך מהוד כמו שהיראה היפך
מגבורה שהגבור אינו מתיירא רק זה ירא מפני
הגבור (מה"ש יא.)

[בושה] הבושה אינו מצד השפלות ועיקר הבושה

ע"י ההכרה שהכל מהש"י הנה יוכל לבוא עי"ז לקלות ראש ולפריקת עול ויחשוב אדם שיעשה כל התועבות וגם זה הכל מהש"י וזהו ביאת תמנע להתדבק והרחיקה [וזה כל שורש חטאת ירבעם] (רס"ל מ. מ.)

רצה שלא יהיו מעשים מוגדרים שלא יצטרכו לעלות לרגל אל מקום מיוחד וכיוצא ממצות מעשיות (ד"ל ג.)

שם ירבעם הא' בדין ושם הוא שורש למציאות ע"ז בישראל (תה"ש כ.)

ירדן

יורד מן, וקבלתי כי ירדן בעולם נגד כבוד בנפש ודין עמו כאחד וגו' שיש דינין קדושים ורוגזא דרבנן דטב (ל"מ עמ. פ.) קד"ש ז.)

ירדן יורד מן שירדן בעולם נגד כבוד בנפש, ולכן גם חזרת ריש לקיש היה בירדנא (ד"ל ז.)

ירחשה

הבן הוא יורש האב מצד התפשטות שורשן מן שוה"נ עד יציאת הטיפה דרך עטרת היסוד שהוא מדרגתו האחרונה (ד"ל ז.)

מדת ע"ה העוסקים בישובה של ארץ או מי שהשי"ת משפיע לו הרבה הוא צינור שה' משפיע ע"י לאחרים וכן להניח לבניו אבל ת"ח שכל הנאותיו בקדושה אין לו לצמצם עצמו להניח לבניו (תה"ש נא.)

ענין הירושה עיקרו ירושת הכחות של האב לבן וידוע נוקבא הוא החשק וחסרון ודכורא המילוי ולכן הירושה לדכורא אך כשאין לו בן זהו שלא היה לו מילוי רק תוקף החשק לבד (לה"ל ז.)

עשיר או עני תלוי במזל ואיך בן עני ואב עשיר כשמת יורשו והרי אין הוא כלי קבול לכל כך עשירות, רק שבאמת היינו שמתפשט הבלא דגרמי דאב וכח מזלו ושוה"נ ממש בו ונעשה כלי קבול לכך (ד"ל ג.)

ירחשלים

היופי דירושלים הוא מדרגת שלימות היראה (תה"ש מ.)

[תורה] כפי יופי ובהירות היראה כך יתרון העונג בתורה שמשגיג בחכמתו עונג רב (ד"ל כ.)

[תורה] נקרא אוצר וכלי קבול שהלב מתפנה מכל מיני תשוקות וחמדות וממילא הוא כלי פנוי לקבל ד"ת (לה"ל קנב.)

[תורה] ע"י התורה והחכמה במוח והיראה בלב בידו לכפות כלי המעשה הגופניים להיות נמשכים אחר רצון השי"ת (ד"ל כ.)

ירבעם

באמת גם הוא לא האמין בע"ז ועיקר כונתו היה מצד הגיאות (תה"ש יד.)

בודאי הוא דרש להם איזה דרש ולימוד שחג האסיף הוא בחשון רק לפי שהיה מצד הנגיעה לעשות נגד ב"ד שבירושלים נקרא אשר בוא מלכו ולא נאמר בזה אלו ואלו דא"ח (לה"ל קטו.)

חשב עצמו ראש הסנהדרין ועיבר השנה במקומו ולכן הגיע חג הסוכות שלו בחודש השמיני (ד"ל ג.)

בעבור זה היה לו חן לירבעם בעיני אחיה השילוני מפני שהיה ירבעם מנוקה מתאוות ואחיה היה משילה שהוא מחלקו של יוסף (פר"ט א. טא.)

דרש תו"כ ק"ג פעמים בגמטריא עגל כי היה דורש דרשות של דופי לפתור דרכי עבודת השי"ת במעשה העגל (תה"ש נו.)

כבר נתברר במדבר כי עגל הוא ע"ז רק התחכם ירבעם לעשות ב' עגלים רומז לב' המדרגות של שור (ד"ל ז.)

הוא ממלכין דמיתו ונתבטלו (ד"ל עט.)

נקרא אפרתי דר"ל שלא ראה קרי מימיו ושם אמו צרועה היסוד שלו כעס

(ל"מ פ.) לה"ל [קז]; תה"ש ג.)

תפש הקב"ה לירבעם בכגדו... דאף דנקרא אפרתי שומר הברית מ"מ מצד הלבוש יש תפיסה לעטיו של נחש (ד"ל מא.)

נקרא אפרתי כי פירוש שם זה מי שלא ראה קרי מימיו ולכן מצא חן בעיני אחיה השילוני שזהו דרגא דשילה יש לו יחס עם שבט אפרים (לה"ל קנט.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

האחורים והוא ידע והשיג כי שורש החורבן יהיה מבבל ששם הוא האחוריים (ד"ף עג.)

יש לה שייכות עם בבל שגם היא נקראת עיר התמרים (ד"ף עג.)

כל הכחות ה' בא"י ולכן כל מלך היה לו פלטרין בא"י שנמצא שורש כחו ומלכותו שם ושורש הכל היה ביריחו ולכן נקראת מנעלה של א"י (ד"ף עג.; פר"ף-ה קכט.)

ניתנה לבני יתרו הגרים שמשם מדרגתם (ד"ף עג.)

ירמיה

הם החטיאו לירמיה בהוצאת ז"ל אלא שהש"י חשב מחשבות לבלתי יהיה לבטלה ונולד מזה בן סירא ולכן בן סירא היה כלול טוב ורע (ל"ה"ף [קכה])

ודאי החזיקו ירמיה לנביא אמת שהרי שאלוהו רק ידעו שיש בנבואה טעות ודמיון המתדמה כאשר יש לו נגיעה לגרמי, והיינו נגיעה דברוך ב"נ שלא היה חפץ שילכו למצרים כי היה רוצה להשיג נבואה וזה א"א בחור"ל (ד"ף פא.)

ירקת

אכילת הירקות שבא ע"י קללה היא קדושה ומכניס עוד קדושה לגוף (פר"ף-ג יט.)

יש

צדיק הוא הנוחל הי"ש כי יש ר"ל דבר של ממשות וישיות ולא דמיון כחב שהיא אפס ואין כל רשע שאצלו עולם המחשביי דמיון כחב ואינו בגדר יש (ש"מ כז.)

ישועה

כל ישועה הוא ביציאה מגדר הצמצום... תחלת היציאה א"א אלא ע"י התפלה הבאה מכח היראה ואח"כ גוף ההתפשטות הוא ע"י התושבע"פ (פע"ק י.)

מה שגילו לנו הנביאים כל מיני קדושות וברכות

ירושלים אינה מחלקים המוגבלים לכל אחד (י"ש"ק נה.)

מדת המלכות (פר"ף-ג סג.)

ידה ע"ע לבנה

ירידה ע"ע מדרגה

הפרדה זו להיות צרכי גוף נעשים בפני עצמם ואין מתערבים יחד עם עסקי נפש זה נעשה ע"י תרדימה כטעם ירידה שלצורך עלייה (ל"מ עא;; ל"ה"ף [ללח])

פן יפול לב האדם היודע נגעי לבבו כמה קלקל ובאיזו פנים יקבל עול תורה ועול מצות ע"ז רצו לקבוע פ' בלק בק"ש שיהיה להתחזקות שלא יפול בדעתו (פר"ף-ד פג.)

יש מצוות המועילות למי שנפסק ממדרגתו להחזירו לקביעותו וכיחוד הוא לזה מצות שבת (ל"ה"ף [ללו])

כל אחד יש זמן שהוא בקטנות וא"א להיות לעולם בגדלות ודבקות הראוי וכמו שנבראת השינה, וכן צריך לינוח מעט מדברי תורה לפעמים וביטולה של תורה זהו יסודה (ל"ה"ף [רד])

כל דבר שבקדושה אינו עומד רגע אחד במדריגה אחת ולעולם הוא מתעלה והתחלת הנפילה הוא כשאינו הולך למעלה רק עומד במדרגה א' (ל"מ קטו:)

כפי תוקף העלייה אח"כ כן הוא הירידה הקודמת לעלייה גדולה... היצר גובר יותר זה לעומת זה וכח ניצוחו נגדו ג"כ ביתר שאת (מס"ס סו.; פר"ף-ה נד.)

לעולם לא הגיעו ישראל בכלל ואדם פרטי בפרט לאיזה שלימות ומעלה בלי ירידות ונפילות מקודם (ד"ף מס.)

ענות הירידה שיש לאדם שאין לו שום חשק לתורה ועבודה זהו הכנה לעליה גדולה, והיינו ע"י הצעקה שצועק כשמתבונן על דרכיו (ל"ה"ף [קנא])

יריח

הקיפו יריחו ובוזה הכניעו את כללות ז' אומות שבא"י (פר"ף-ה קכט.)

יהושע קלל על הבונה יריחו כי בזה יגביר כח

[אברהם] אברהם הכניס קדושה ואור בישמעאל ע"י המילה (פר"ט א-כז.)

[אברהם] בעוה"ז הועיל גם זכות אברהם לישמעאל (ד"ס ז.)

[אברהם] מצד כח אברהם שבו לא הי"ל כח לישאר כך וסוף מצד שורש אברהם שבו עשה תשובה אלא דלא הועילה לו לתקן הקודם (ד"ס כז.)

[אברהם] תפלת אברהם פעל שאינם עובדי ע"ז כלל (ל"מ נה.)

[לבנה] ישמעאל מונין ללבנה אבל אין משוים חדשה עם החמה כי אינם עובדי ע"ז (ל"מ נה.)

[עשו] ע"י הזריחה וההופעה שקבלו חכמה וחסד מעשו וישמעאל פיה פתחה בחכמה (פר"ט א-נד.)

[עשו] עשו וישמעאל אמרו מה כתוב בה לא תרצח לא תנאף שהם ב' שרשי כחות היצר והם הכרוכים ולהט החרב (טה"ש עא.)

[עשו] עשו וישמעאל הם ראשי גוים ולאומים ושרשם ב' היצרים רעים הנמשכים מזוהמת הנחש, חטא אדם בתאוה וחטא קין ברציחה (קד"ש כה.)

[עשו] ישמעאל ועשו נגד שני פגמים של פגם הברית ומעור (פר"ט ז-נא.)

[עשו] צווחין מרמוז על קליפת עשו ועקתין על קליפת ישמעאל... כי קליפת עשו הוא ענין כעס וקנאה... וקליפת ישמעאל הוא התאוה (פר"ט ז-סח.)

[עשו] קליפת עשו קש שהוא תבן ומין הוא קליפת ישמעאל (פר"ט ז-פד.)

ישועה

אמר כסדום היינו כי היה אז דורו של משיח אך כיון שקלקלו אמרו כמעט כסדום היינו ענין סוכתה של סדום (פר"ט ה-קכו.)

השתלמות הדבור הנבואי היה אצל ישעי' ביחוד ומשה אע"פ שהיה אדון הנביאים אמר לא איש דברים אנכי לפי שמדרגתו היה מדרגת החכמה המיוחסת למוח שהוא למעלה ממדרגת הדבור המיוחס ללב (ט"מ ז.)

ע"י שקטרג על בני"ה שהם טמא שפתים הקדים לומר על עצמו איש טמא שפתים אנכי (מח"ט לו.)

שהיו הלבבות בני"ה כשיגיעו ימי הישועות והנחמות כדי לעורר רושם מקדשותה זו בלבנו גם עתה (מח"ט סה.)

עיקר הישועה הוא כשנושעים באותו דבר שהיה להם חסרון מחמתו (מח"ט יז.)

על כל מיני ישועות של הש"י לאדם יש בעתה ואחישנה ובעתה היינו כשכבר חסר לו הדבר והוא צמא ומשתוקק ונצרך לה ואחישנה היינו טרם יקראו (לה"ט נ.)

ישחן ע"ע יעקב: שמותיו

ישי

בחירת דוד היתה מצד מעלת עצמו וגם מצד אביו (רס"ל נד.)

ביקש לבא על אמה העבריה והיה יכול ליעדה ותהיה אשתו אלא שהרגיש שאינה בת זוגו... ומ"מ הרגיש שכנו שיוליד יהיה נחשב בנה (טה"ש לב, עג.)

זה אינו מחשבה רעה דאינה חטא כלל רק לגבי סביביו כישי נחשב זה לעוון מלא (טה"ש נג.) מת בעטיו של נחש ואמר אפי' חסיד כו' על ישי (אז"ל ג.; ל"מ עז.; טה"ש יג.)

עיקר תיקון זוהמת הנחש הוא משיח וכמשו"ל ד' מתו בעטיו של נחש ואחד מהם ישי שעליו אמרו אפי' חסיד שבחסידים, רק משיח הוא יתקן זה ויבלע המות לנצח ולכן יוצא מעמון ומואב כמ"ש מני' וכו' אבא ניזיל ב' נרגא (ד"ט מ.)

ישיבה

אין נקרא ישוב אלא בישיבה בשלוה (ד"ס ו.)

ישמעאל

[אברהם] אברהם חשב שגם ישמעאל ירשנו היינו שיהיה השארה ממנו בעבודת ה' מצד האהבה לכד (קה"מ כג.)

[אברהם] אברהם נקרא ראש המשתדלים... ובוה צריך פסולת וזהו ישמעאל שנקרא פרא אדם (רס"ל כז.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ישר

בלא טעם כמו סגולה שאינו עפ"י הרפואה והשכל
(פר"ף-ג מא.; מח"ס נה.)

[בחירת] יהודי בכל מקום נקרא אורח ואינו גר
ואכסנאי כי יש לו קרוב והוא הש"י (ל"מ סב.)

[בחירת] בניסן היה התחלת ההתגלות לעין כל
דבנ"י יוצאים ביד רמה ונבדלו מהעמים וזהו נגד
קדושת לוי הדבוקים לגמרי בהש"י (ל"מ פא.)

[בחירת] זהו השמחה תמידית שיש לאיש הישראלי
מה שנוצר יהודי נטע תוך מטע ה' להתפאר
(רס"ל סז.)

[ברית] מילה משעבר עליו שבת היא הקדושה
שבתולדה (מח"ס עד.)

[ברית] עמך כולם צדיקים דעיקר שבצדיק ידוע
שומר הברית כיוסף ואין הערלה נקראת אלא על שם
אור"ה (תה"ט יב.)

[גלות] עיקר בנין האומה בגלות בעת הריחוק שאו
הוא תכלית היגיעה ועבודה ושלימות העוה"ז
(קס"מ לב.)

[גרים] הגר הוא בא מכח השתדלות ובחירה בטוב
וזה אין נקלט בישראל כי התכלית אינו השתדלות
לשוב שזה התכלית מצד עוה"ז אבל תכלית הכח
הוא ההכרה הגמורה דהכל מהש"י (רס"ל לג.; לו.)

[גרים] כל ישראל קדושים בקדושת הכהונה
והמלכות והן הם הב' כתרים שקיבלו בשעת מתן
תורה אלא שגרים החטא וניטלו מהם ומ"מ עתיד
להחזירם כי עדיין הקדושה נשאר במעמקי לבם
(מח"ס פד.)

[דביקות] ע"י שישראל מכירים שהכל מהש"י גם
השתדלותם עי"ז הש"י מוסר הכל להם ובידם לחדש
תורה ומצות (ל"מ עה.)

[דביקות] דביקות ישראל להש"י הוא בעצם בלי
שום לבוש כלל כמ"ש אם אומר היא בבגדה, כי מצד
הלבושים אפשר להיות דמיון שוא (ל"מ עו.)

[דביקות] הקב"ה וכנס"י כאשר הם דבוקים בו ית'
העוה"ז חלוק חציו לד', וחציו לכם והוא ביו"ט
שזוכין לראיית פנים בעזרה (ל"מ פה.)

[הבריאה] ישראל שבכל דור הם מפת העולם באותו

תורה נקרא ישר שמדרכת לאדם בדרך הישר
(ל"מ מו.)

ישראל ע"ע רשומות

אין להם שום מקום בעוה"ז דוגמת הש"י מקומו של
עולם ואין העולם מקומו (קס"מ יב.)

בישראל כל א' הוא דגול ומנושא באיזה דבר מה
שאין בכל ישראל כמותו בדבר זה (פר"ף-ג נה.)

הקב"ה קרא לישראל אחי ורעי האחוה מצד יעקב
וריעות מצד יצחק (יש"ק נט.)

חבור המוחין דישראל הם אותיות התורה וחבור
עבודת שכלב דישראל הוא מלאכת המשכן
(רס"ל יח.)

ס' רבוא הוא מספר הפחות מישראל ובצירוף
הרשעים הם עכ"פ נ' פעם (ל"מ פד.)

עיקר היהודות בקריאת שם ישראל שלא יהיה לו רק
מעלה זו שמכונה בשם ישראל די (לה"ל נד.)

עיקר ענין הריבוי וברכת פו"ר הוא בשביל ישראל
דבהם הוא הריבוי האמיתי (ל"מ לו.)

עלו במחשבה כי הם מתעלים עד המחשבה דהש"י
ושם אין הכרה לב' כלל לכך הם מכירים היחוד
אמיתי (ל"מ מז.)

עשו נקרא ישראל מומר כי כל זרע יצחק זכו לשם
ישראל אלא דעזר שלא בא יעקב להיות חוט
המשולש שלא ינתק עדיין היה אפשר לינתק
(יש"ק מו.; מח"ס נא.)

שם הוא עיקר המו"מ של בני"י כשהם בהעלם גמור
כי ד' שומרם לעולם מכל רע וזה ע"י האור מקיף
(ל"מ קד.)

[אהבת] מי שאוהב הש"י בכל לבבו ובכל נפשו
ובכל מאורו להתאחד שורש נפשו במקורה היא
מתאחדת ממילא ג"כ עם כל הנפשות דישראל שהוא
שורש הכנס"י (קד"ש יז.)

[בחירת] אין הבטת עיני השי"ת אלא עליהם מפני
עניים (תה"ט כו.)

[בחירת] והייתם לי סגולה שאהבת השי"ת לישראל

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[מדות] אצל ישראל כל עניני קנאה וכעס אין לו שייכות לעצמויותו רק מצד הלבוש דכתנות עור בשר שעל גביו (תה"ט טז מט:)

[מדות] אצל ישראל לא יועיל הכבדת הלב רק נמצא אזניו הכבד (ל"מ נד:)

[מדרגות] כולם קומה שלימה אלא יש בקומת אדם אברים ראשיים וכו' (יש"ק מ.)

[מדרגות] כל אחד ואחד נכוה מחפתו כי כל נפש פרטי מישראל יש לו כח מיוחד שהוא מתייחד בו ומתעלה בו על הכל (ל"מ לט:)

[מדרגות] כל זמן שיש ניצוץ אחד מן הקומה שלא נתקן לגמרי הרי חסרונו גורם חסרון לכל הקומה (תה"ט טז לה:)

[מדרגות] כל ישראל קומה א' וע"י האהבה שאוהב לת"ח ולכל ישראל מצד הקדושה שיש בהם עי"ז יש לו שייכות והתחברות יותר עם קדושה (ד"ס י:)

[מדרגות] מאחר שהנפשות מסודרות בסדר מאת הש"י א"כ בדבר המסודר אין שייך שיהיה יתר או חסר ומאחר שיהיה ב' שוות ממש הרי האחר יתר (ל"מ מ:; פר"ט-ג נה:)

[מדרגות] פנימיות הנפש שהוא הנשמה שהוא מצד הש"י אין שם חילוק מדרגות... רק החילוק הוא מצד הלבושים שאין כל אחד לבוש שוה (מח"ט טו.)

[מדרגות] פרטי נפשות שהם כנס"י הוא שכינת"י היינו מה שהש"י שוכן בקרב לבבות בני"ה בהתגלות הלב (ד"ס טו.)

[מדרגות] בשעת מתן תורה כשהאיר בלבם דבור אנכי ונתקע בלבם כל הדברי תורה לא הוצרכו להתלמד ולא היה מדרגת שרי אלפים (פר"ט-ג מז:)

[מלאכים] אין השירה יוצאת מפי המלאכים אלא מצד התחלפות הזמן וההכרה מזולתם משא"כ בישראל ההכרה מצד השינוי שבעצמם לכך יכולים לומר בכל זמן שירצו (ט"מ טו.)

[מלאכים] נשמתן גדולה ממה"ש שבעולמות בריאה יצירה (מח"ט מז:)

[מלאכים] מחיצתן לפנים ממלאכי השרת (יש"ק לו.)

[מלאכים] מעלת ישראל על המלאכים הוא רק מצד שיש להם יצה"ר (מח"ט מג.)

דור כפי ההתחדשות שבנפשות מישראל בכל דור כן התחדשות העולם באותו זמן (לה"ט נ:)

[הבריאה] הכל אחוים בנפשות מבני"א אפי' בע"ח טמאים ואו"ה... וכולם מקבלים חיותם מהנפשות דישראל (מח"ט מד:)

[הבריאה] לישראל נאסר סירוס לשום בריה כי מכירים שכל מה שבא הש"י הוא הכל לצורך (ל"מ פו:)

[הבריאה] פומא היא מדרגה האחרונה שבגוף שבו ההתגלות לזולת דהוא דרגא דכנס"י בעוה"ז (מח"ט כג:)

[זמן] דבר זה לעשות יו"ט ולקדש הזמן הוא עיקר ההבדל בין ישראל לעמים (מח"ט עד:)

[זמן] אצל האומות א"א שיהיה זמן מוכן לדבר והפכו כלל, אבל ישראל הם למעלה מהזמן שהם מושלים על הזמן (מח"ט סט:)

[זכמה] ישראל ר"ת יש ששים רבוא אותיות לתורה שהם כל מיני חלוקות חכמה שאפשר לימצא... והחכמות הגנוזות באותיות התורה הם עצמם החכמות שונות של התחלקות הנפשות מישראל (ל"מ מא:)

[לבנה] הגם דישראל מונין ללבנה אינו ללבנה לבד רק שהם משוות חדשי הלבנה עם שנת החמה (ל"מ פו:)

[לבנה] חשכות הלבנה ולקותה הוא ע"י שהארץ עומדת ומפסקת בינה ובין החמה כך העוה"ז היא מחיצה בין ישראל לאביהם שבשמים (ל"מ מו.)

[לבנה] ישראל מונין ללבנה שהיא המקבלת אור החמה... וזהו עיקר אצל ישראל לקבל אור התורה ואין מסתפקים בתורה עצמה (רס"ל מז:)

[לבנה] כשסמוכה הירח לחמה פניה המאירים למעלה ואין נרגש על הארץ אע"פ שבאמת יש לה אור וכן חסרון שבשורש ישראל היינו בגולה (רס"ל ח:)

[לבנה] נמשלו ללבנה כי כל חידוש הוא ע"י קבלת אור שמקבלת השמש, וכך התחדשות דבני"א הוא ע"י קבלתם אור הוי' המאיר להם מאצילות אורו ית' (מח"ט כז, נה:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מסודר מאמיתות רצון הש"י שיהי' כן וא"כ גם בזה
עשו רצון הש"י והכל הי' כמו עבירה לשמה
(מס"ח ט, י; פר"ט-ד קיז:)

[עבירות] נכתבו כל חטאי ישראל בתורה... ע"כ
דאחר התיקון הגמור שהכל נעשה כזכיות אין כאן
מזכרת עון (תה"ט טז)

[עבירות] ע"ז של ישראל אין לה בטול דודאי אינו
באמת אלא שעשה לעבודה לדי' אלא שבעוה"ז אין
נגלה עדיין (ל"מ קט:)

[עבירות] ע"י מעללים רעים הוא יצירת נפשות
העכו"ם וסופן ליאבד כשיבוקש עון ישראל ואיננו
(ל"מ לו)

[עבירות] שמעתי מאדמו"ר מאיזביצא פי' הפסוק
ממרים הייתם עם ה' דהול"ל נגד ה' אך הפי' שיכיר
השי"ת שמה שהיו ממרים היה ג"כ עם ה'
(פר"ט-ד קיז:)

[עבירות] כל עבירות בני"ה הם עבירות לשמה
הגדולות ממצות שלא לשמה (רס"ל יג:)

[עניות] אצלם הקשיות רק בעורף שהיא אחורי האדם
לא בפנים המורה פנימיות האדם (ל"מ טז:)

[עכו"ם] במ"ת קלטו כל כחות פרטים שבטוב של
כח כל האומות והם נפרדו לרע לחלק עמלק וע"כ
בהר סיני ירדה שנאה וחורבה להם
(רס"ל נט:; יש"ק מד:)

[עכו"ם] או"ה חושבים דהם פועלים בהשתדלותם
ולכן שאלו מה כתיב בה אבל ישראל כתיב בהו
תומת ישרים תנחם... שאין בו כח התשדלות
(ל"מ עד:)

[עכו"ם] בני"ה הם לב העולם כולו שגם כל האומות
יונקים מהם (מס"ח ג:)

[עכו"ם] בני לן ביתא באוריא, כי כל אומה יש לה
יסוד בחשקם ותאות לבם וא"א להם לשנותו כלל,
אבל כנס"י מקומה הוא באוריא דעלמא (ד"ל ע:)

[עכו"ם] זרע ישראל שרשם מצד שורש אדה"ר
שקודם החטא והגוים בהיפך שהם משורש הערלה
והזוהמא שנקלט ונשרש בו אחר החטא (תה"ט טז)

[עכו"ם] עבירה שיש בה תאוה סתמא לתיאבון
ובישראל כהאי גונא לא הוי פושעי ישראל בגופן אם

[נצחיות] אומרים מגן דוד דהיינו שגם בפרט החיות
של כל איש ישראלי במה שיש לו חיות פרטי גם בזה
הש"י מגן שלא ינתק (ל"מ סח:)

[נצחיות] הקב"ה לבן של ישראל ולכן כ"י יש להם
חלק לעוה"ב דידוע דעלמא דאתי הוא בינה ובינה
ליבא (ל"מ נב:)

[עבירות] אע"פ שחטא ישראל הוא ע"י המילה
שהוא חותמו ית' בינינו (ל"מ עה:)

[עבירות] אפי' בעת כשלוננו רבו אשר המית במות
מאשר המית בחייו דגרם בזה ניצוח הרע עוד יותר
ומבורר יותר דנפש ישראל אפי' ישתקע במעמקי
הקלי' הכל הוא לרע להם (ל"מ קיג:)

[עבירות] כמו קדושת דמים יש לה פדיון שדבר
אחר נתפס תמורתו וחלה עליו הקדושה כך הוא
מחלל את ישראל באחרים וחל עליהם העבירות
וכענין ונשא השעיר עליו את עונותם (ל"מ קכ"ג עה:)

[עבירות] ביום הזה יכפר פירושו קינוח כי כך
נמשלו כל חטאי ישראל שאינו קלוקל בעצם
(ל"מ עז:)

[עבירות] זה היה כלל הבריאה שיהיה כנסי' שלימה
מבני אדם דבקים בהש"י אפי' בהיותם משוקעים
במקום שמשוקעים (מס"ח לג:)

[עבירות] כפה הר כגיגית דהיינו למעלה מרצונם
ודעתם בהכרה הם עושים כרצון הש"י והוא עומק
מעלת ישראל שגם שירצו ברצונם ודעתם היפך רצון
השי"ת א"א שיטו מרצון הש"י כמלא נימא
(ד"ל מה:)

[עבירות] לא נפסק הזוהמא לגמרי ביעקב להיות כל
זרעם כן לגמרי שהרי היו רשעים שמתו בימי אפילה
שלא זכו ליצי"מ ומשא"כ אחר מ"ת אע"פ שחטא
ישראל הוא (קד"ט טז:)

[עבירות] מחשבה רעה אין מצרפה למעשה דעומק
ראשית דמחשבת איש הישראלי הוא רק לעשות
כרצון הש"י (ל"מ קט:)

[עבירות] לכל נפש מישראל בפרט הקב"ה עוזרו
לזכות לשלימותו... ופעמים הש"י מזמין איזה סבות
המעוררים לחשובה (רס"ל י:)

[עבירות] לעתיד יתברר על כל חטאי בני"ה

ישתנה בו משא"כ ישראל אין להם שום כח רק מהש"י (ל"מ פג:)

[עכו"ם] בשביל חטאי ישראל השפע הולך לאו"ה רק דאצלם הוא מתפשט כפי מה שהם כלים לקבל וישראל קולטין התמצית (ל"מ סמ:)

[עכו"ם] באו"ה שהעיקר אצלם הגוף והנאת עוה"ז ולכן הנימוס אצלם לכבד אבותם שהביאוהו לעוה"ז שזה כל מגמתם משא"כ בישראל דבאמת נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא (פרי"ג ג. עג.)

[עכו"ם] דרך ארץ גם הגוים זהירים יותר מישראל כי כבוד אב ואם זהו ממדת דרך ארץ... רק באמת אין זה דרך ארץ כלל כי עיקר הדרך ארץ היינו ההכרה בכל עניני הארץ שהכל מהש"י (ל"ה ז' קל"א); יש"ק כו.)

[עכו"ם] גוף הישראל מלידה מבטן מובדל מגוף עכו"ם ואפי' תינוק בן יומו ניכר שזה בשר קודש וזה בשר חמורים (ל"מ עו:)

[עכו"ם] הא דמתוך שלא לשמה כו' אינו אלא בישראל דאנו מברכין אשר קדשנו במצותיו ולא עשה כן לכל גוי (תה"ט מ"א)

[עכו"ם] החילוק בעושה שלא לשמה.. כי בישראל עלה במחשבה ומושרשים בשורש המחשבה דהש"י וכל המחשבות שלהם מהש"י משא"כ עכו"ם (רס"ל כה:)

[עכו"ם] האומות נותנים כבוד לסכות אמצעיות ואנחנו משיבים כל הכבוד לסבה ראשונה ולא לאמצעיים כגון השתדלות בעוה"ז במשא ומתן (אז"ל יג:)

[עכו"ם] הבריאה דקי"ל נוח שלא נברא רק האומות עושים חג יום גנוסיא של מולדתם לא אצל בני ישראל לכך נקראים ימים נוראים שממשיך מורא לאדם (ל"מ ע:)

[עכו"ם] הגוים אצלם חוש המשוש חרפה גמורה והקדושה אינו אלא פרישות הגמורה, משא"כ יעקב אמר הבא אשתי (יש"ק לא:)

[עכו"ם] כל הגוים ערלים ושקועים בתאוות באמת במעמקי נפשותם אבל ישראל כבר שמו ית' העיד על שורש בנין הכנס"י ביצ"מ שהם גדורים מעריות (יש"ק י:)

לא דרך זלזול וביזוי אבל באו"ה גם לתיאבון הוא בכלל פושעים בגופן (תה"ט עו.)

[עכו"ם] אף שמצות התורה ביומו תתן שכרו זהו בשכיר שאין עושה אלא בשביל קבול השכר כמו אומות העולם אבל בני"י אין עושים ע"מ לקבל פרס (יש"ק נג.)

[עכו"ם] אפילו אותם שלא עלה בלבם הרהורי תשובה בשום פעם ונשתמדו להכעיס מ"מ אם יבשרום שמשיה בן דוד בא ודאי יאמינו וישובו בתשובה שלימה, משא"כ או"ה דאין בהם שורש זה במעמקי הלב להיכן ישובו (מח"ס לג:)

[עכו"ם] אצל הגוים הוא קרוי חסד רק מצד השקר הגובר בעלמא דשקרא שאין מביטים אלא למראית העין ולא לאמיתת הכולה שהוא רק להנאתן... והגמ"ח של אמת שהכונה רק לעשות החסד לא נשאר אלא בזרע יעקב איש האמת (יש"ק כה.)

[עכו"ם] באו"ה כי ירעב והתקצף וקולל במלכו ואלקיו משא"כ ישראל מברכים על הרעה (ל"מ פו.)

[עכו"ם] באו"ה שאין להם שייכות לתורה זכרון יום המיתה לא יועיל להם אבל ישראל יוכל להוציא את עצמו גם משאול תחתית (מח"ס ד:)

[עכו"ם] באו"ה מי שנראה בגון טהור עינים ונקי מאיזה דבר הוא באמת בשרשו בהיפך, ואצל בני"י הוא להיפך דבמקום שנראה למראית עין לא טוב הוא באמת בשרשו בתכלית הטוב (תה"ט לא:)

[עכו"ם] במעט כיבוס אנו מתכבסין משא"כ עכו"ם שחורין ממעי אמן (מח"ס עז:)

[עכו"ם] בני"י כל מה שמוסיף להם גדולה מקטינין עצמן אבל או"ה חושבים שמשתדלים ומה שהוא משיג איזה דבר ושלמות הוא מצד השתדלותו (מח"ס יג.)

[עכו"ם] חכמת ישראל הוא להכיר שאין עוד מלבדו וממילא מכיר שפלותו משא"כ חכמת או"ה כל שמתחכם יותר הוא כופר יותר (ד"ס יב.)

[עכו"ם] תאות העכו"ם להיות קשורים בתאותם וישראל מתקשרים בדברי תורה וזהו תאותם (מח"ס כח.)

[עכו"ם] בעמים כל אחד יש לו כח מיוחד לא

[עכו"ם] טוב לבו של ישראל שילידו עי"ז בנים זכרים נפשות יקרות, אבל טוב לבם דאו"ה הוא מלוי התאוה עצמה לבד (יש"ק טז; ; פע"ק 7.)

[עכו"ם] וזה החלוק בין ישראל לעמים דאצלם כל התאות דבוק באמת ואינו דמיון כאשה זונה (ל"מ עט;)

[עכו"ם] ההבדל בין ישראל לעמים שהם רוצים בשלוה ובנורחים מפחד ואפי' מפחד הש"י אבל בני רוצים בפחד הש"י כי זהו אמיתות השלימה (רס"ל עה;)

[עכו"ם] זהו ההבדל שבין ישראל לעמים שאמרו דעושה מצוה לקבל פרס ולהנאת עצמו בישראל נקרא צדיק גמור ובאו"ה חשיב החמין (תה"ט עט.)

[עכו"ם] העמים דאין להם שייכות לתורה ולדפוס מע"ב ע"כ בהם העקרות ראוי בטבע הבריאה משא"כ זרע ישראל שומרי תורתו שהם מקיימין הבריאה כרצון הש"י אין ראוי להיות אצלם כלל יציאה מסדר הבריאה (פע"ק 3;)

[עכו"ם] הקדושה של ישראל בתולדה משא"כ בגוים אם אין בו נפש הגר מתולדה א"א שיכנס בו קדושת ישראל כלל (יש"ק 5.)

[עכו"ם] הש"י הוא לבן של ישראל וזהו החילוק בין ישראל לעמים דאפי' פו"י מלאים מצות ומעמקי לבבם דבוק בהש"י (רס"ל מז; ; עז;)

[עכו"ם] ישראל קודש לה' ועי"ז בדילים מכל העמים (יש"ק ז;)

[עכו"ם] ישראל שורשם הוא יראת הרוממות ויראת העונש גוברת בגוים (יש"ק נב.)

[עכו"ם] ישראל שורשם מהאבות נטוע במקום קדוש והחטאים הם רק דוגמת חושים הסובכים לשושנה, והאומות הם שורש הרע (יש"ק נו;)

[עכו"ם] ישראל שמונים ללבנה שהם בעל חסרון ומקום השלמתן מהש"י אבל או"ה מונין לחמה שאין להם שום חסרון לפי שאין להם שום השלמה (רס"ל יז.)

[עכו"ם] כאשר ישראל בשעת ריחוק וטומאה ויש טענה לאו"ה הללו עובדי עי"ז... אז גם הם נקראים

[עכו"ם] כמו שהאדם מוליד אדם ובהמה מוליד בהמה כך ישראל מוליד ישראל ועכו"ם מוליד עכו"ם (רס"ל 5; ; ד"ס יט;)

[עכו"ם] כמו שהאומות לשעה כך כל פעולתם וכן הוראת גורלותיהם הוא כפי מה שהענין לשעה ולא כמו שהענין באמת לאמיתו כגורלות בני"י שהם מהש"י הם מורים האמת הקיים לעד (רס"ל פו.)

[עכו"ם] כמו ששורש כנסת ישראל הוא החשק שלהם להש"י כמפורש בשיר השירים כך שרש כל אומות עכו"ם הוא החשק שלהם לחמדות עוה"ז (ל"ה 5; [כנן])

[עכו"ם] לגוים יש מורא מלך בור"ד המסלקת מילוי תאותו כרצונו אבל אצל ישראל שהם יראים מהש"י אדרבה זהו כל תאותם (מח"מ כז;)

[עכו"ם] לחכמי או"ה אומר מחכמתו לבריותיו משא"כ בחכמי ישראל נא' ליראיו כי ראשית חכמה דישאל הוא יראת ה' (רס"ל נח; ; מח"מ 5;)

ושורש החשק שלהם הוא זימה אבל בני עיקר
 ושורש החשק שלהם והחיות הוא רק לד"ת (ד"ל נ.)
 [עכו"ם] ר"ה דמלכי עכו"ם הוא מתשרי כי ענין
 מלכותם הוא כדי להאבידם... ושיתף בעשי מדה"ר
 בניסן שהוא ראש לחדש הלבנה וממנו מונין למלכי
 ישראל (רס"ל נ:)

[עכו"ם] ריחוק האומות הוא מצד מדת הדין שבזה
 הוא ההבדלה בין ישראל לעמים (יש"ק נד.)

[עכו"ם] רק אצל בני חכמתם הוא השגת רוח"ק
 להשיג שיש חכמה למעלה משכל אנושי וע"כ
 החכמים הם יודעי העתים... ואצל אור"ה הם ב' מינים
 (מס"ס עב.)

[עכו"ם] שבת אות וברית ביני וגו' כי נייחת ישראל
 הוא בהעדר הפעולה אבל נייחת אור"ה הוא רק
 השתקעות בכח (רס"ל לב.)

[עכו"ם] שמש ידע מבואו שהוא סימן לאור"ה והם
 מתנהגים כסדר המערכה, ירח סימן לישראל לא ידע
 מבואו שאין מזל לישראל (קס"מ ג:)

[עמלק] ישראל אינם כח פרטי כלל כי הם שורש
 כלל העולם שנגדם הוא עמלק ראשית גוים
 (רס"ל נט:)

[ענוה] אפי' הוא מרבה עבודה והשתדלות כל מה
 שמוסיף העבודה והכרת אלקותו ית' מוסיף בהכרת
 שפלות ופחיתות עצמו (מס"ס נה.)

[ענוה] שורש הרע דגיאות אינו בהם בעצמותם רק
 מצד המקיפים וזהו האיגרא המקיף (מס"ס לה.)

[ענוה] כל חיות איש היהודי הוא רק כאשר מכיר זה
 בבירור גמור שאין לו שום כח עצמי רק כל כחותיו
 מהש"י ומוסרם אליו (רס"ל פז:)

[עניות] עניות דישאל הוא כברזא סומקא לסוסא
 חיוורא שהוא יופי היפך העניות שהוא גיוול
 (מס"ס כא:)

[קדושת] כנסת ישראל בכלל הם הם עצם השכינה
 שהנפשות מבני ישראל הם חלק אלוך ממעל
 (מס"ס ו:; יש"ק מז.)

[קדושת] נפשות ישראל הם כחות אצולות
 ממחשבתו ית' וכך ידוע ג"כ באדם טיפת הזרע
 נמשכת מן המוח (ל"מ מ:)

[עכו"ם] לכך באור"ה מחשבה רעה מצטרף למעשה
 ולא בישראל כי ממחשבה שבמוח עד שיצא לפועל
 למעשה יש באמצעה לב שאפשר שיתחרט
 (ל"מ עג.)

[עכו"ם] לפושעי ישראל מהני כפייה משא"כ
 האומות (יש"ק מד:)

[עכו"ם] מן החשך של העכו"ם נמשך האור
 לישראל (רס"ל ת.)

[עכו"ם] מצד מחשבתו ית' שיהיו ישראל דבוקים בו
 ית' ממש וכמו שיהיו לעתיד ה' שהעכו"ם יהיו כמו
 שהם ישראל עכשיו שלא יוכלו לקבל רוב טובה
 בעוה"ז וסוף סוף גם הם יזוככו (רס"ל מה:)

[עכו"ם] נאמר קרא דבנים אתם לד' גבי אזהרת
 גדידה על מת כי זה שייך באומות שאין להם אלא
 העוה"ז אבל ישראל המיתה טוב מאוד להתעכל
 הזהומא (מס"ס פ:)

[עכו"ם] נחלת האומות הוא מצד השתדלותם וע"כ
 יש לה גבול כפי ההשתדלות אבל נחלת ישראל אינו
 מהשתדלותו כלל רק מה שהש"י נותן וע"כ הוא בלי
 גבול (רס"ל עו.)

[עכו"ם] נפשות בני משוקעים ביותר מנפשות
 אור"ה (רס"ל כ:)

[עכו"ם] עיקר ההבדל בין ישראל לעמים הוא
 בברית קודש דגוים יסודם ברע וזרע ישראל יסודם
 קודש (מס"ס סא.; מס"ס יג.)

[עכו"ם] עיקר מעלת ישראל שיש להם יחוס משא"כ
 עכו"ם עם הדומה לחמור אין אב לעכו"ם (מס"ס ל:)

[עכו"ם] עכו"ם אע"פ שהם עיקר תחת המזל היינו
 מזלות דרקיע זה יש אף לצמחים אבל מזל דאדם
 להצילו מפגעים רעים זהו רק ע"י האין מזל דישאל
 (מס"ס ל:)

[עכו"ם] עכו"ם נקראים בהמה בגימט' נ"ב, משא"כ
 בני נקראים אדם שהוא בגימט' מ"ה הרמוז לעלמא
 דדכורא (מס"ס כט:)

[עכו"ם] עמלק שהוא ראשית דגוים כל התערומות
 על הבדל שבן ישראל לגוים (יש"ק י:)

[עכו"ם] פושעי עכו"ם בגופן בעבירה שעיקר

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
 מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[קדושת] אף שגוף האדם למטה בעוה"ז נפשו מלמעלה מעלה (יש"ק נד.)

[קדושת] כל נפש מישראל כלולה משניהם שהם נקראים על שם יוסף שארית יוסף ועל שם יהודה יהודים (מח"מ כג.; כה.)

[קדושת] הם עצמן הפה של הש"י דכנס"י הוא מלכות פה (ל"מ נו.)

[קדושת] לפיכך הם קרוים כסא כבודו והוא עולם שלמעלה ממלאכים כי הכבוד שמים נשען דוקא על אלו (רס"ל כ.)

[קדושת] מקירים אותי כביכול כמו התקרה שהוא לצמצם אויר האוהל לכל יתפשט למעלה עד אין קץ (אז"ל ד.; מח"מ ג.)

[רציחה] עיקר ציון אומה הישראלית הוא בהיפך הרציחה (מח"מ עד.)

[רשעים] אין לך רשע מישראל שאינו מתחרט איזה רגע אחר שעברה ההנאה (מח"מ מז.)

[רשעים] אפילו אותם שלא עלה בלבם הרהורי תשובה בשום פעם ונשתמדו להכעיס מ"מ אם יכשרום שמשח בן דוד בא ודאי יאמינו וישוּבו בתשובה שלימה (מח"מ לג.)

[רשעים] אפי' פושעי ישראל יש להם אחיזה בקול זה של צעקה אמיתית איזה פעם בכל ימי חייו מעומקא דליבא להש"י (מח"מ מה.; כג.)

[רשעים] במצרים נאמר וישרצו שהוא לשון מגונה רק לפי שבכלל הריבוי היה הרשעים ומ"מ רצון הש"י היה גם בזה (ל"מ פה.)

[רשעים] באותה פרשה דבלעם אחיזה כל הנפשות דפושעי ישראל (מח"מ פה.; רס"ל מד.)

[רשעים] אפילו אינו הולך כלל עם הש"י וממרה את פיו זה ג"כ מתהלך בדרכיו אלא שאינו מתהלך עמו (ל"מ עה.)

[רשעים] באותם שהרכו לפשוע בכל מיני רע שבכח בחירתם באופן שמצד מעשיהם הרי הם ככל הגוים ולא נשאר בהם אלא אותו שורש טוב הנעלם ואין יד וכח הבחירה מגעת לשם (מח"מ פז.)

[רשעים] לא רצו לגלות במשנה שיש מדריגה

בעוה"ב שבה יש חלק גם לאלו דלא יבואו לקלות ראש ומ"מ רמזו זה במה שלא אמרו חוץ (מח"מ פ.)

[רשעים] הפושעים דישראל הם מצד הלבושים דעשו המלכשים אותם בשעור שבעיסה ושעבוד מלכיות (יש"ק מד.; ד"ל נו.)

[רשעים] הרי ראינו דיש חפץ להש"י במעשיהם של רשעים כי יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים כדוד בנסיון דבת שבע (מח"מ כו.; יש"ק לד.)

[רשעים] ויקוד העם וישתחוו ופירש"י על בשורת הבנים ואף שזה הוא שאלת בן הרשע... אך עיקר הבשורה היה להם שאף הבנים רשעים שיולדו להם לא ידחו מכלל ישראל לעולם (פר"ל ג-כ.)

[רשעים] כאשר אומות העולם מקבלים ולמידים איזה מדה טובה ודבר טוב מיהודים על ידי זה יכולים היהודים לנצחם ועי"ז יכולה הכבשה להתקיים בין הזאבים ע"י רשעי ישראל דייקא המתבררים לאומות העולם (ל"מ נא.)

[רשעים] לא משכחת לו פו"י בגופן אלא קרקפתא דלא מנח תפלין שזה לא מצד התאוה... היינו שהראש מצד עצמו אין לו שום שייכות לקדושת התפלין (פע"ק יא.)

[רשעים] מ"מ יש מציאות קצת לינתק כאותן שנמנו שאין להם חלק לעוה"ב וגם זה הוא רק על הגופות ההם (ל"מ נה.)

[רשעים] תענית הוא על כל צרה סילוק הרע שהוא מפני הרע שבבניי אינו אלא ע"י הצירוף דפו"י כי הם המבררים ההבדל לבין פושעי או"ה (ל"מ נג.)

[שבת] קדושת שבת קבוע וקיימא דנקרא שבת ע"ש השביתה מכל השתדלות ופעולת אדם וכנס"י בת זוגו דשבת והם דבוקים במדה זו שא"א לנתקם כלל (רס"ל יב.)

[שופר] קול שופר הוא קול בלא דבור וזה מדמים השטן כי בכלל כל ישראל דבוקים בהש"י מצד השורש שלהם מאבות (ל"מ קז.)

[תאוה] זכ מותר במחנה ישראל דיצרא דעריות ישנו גם בישראל (ל"מ עו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[ישראל ואורייתא וקוב"ה] ג' נקודות הסגול הם
קוב"ה ואורייתא וישראל (ל"מ מו:)

[ישראל ואורייתא וקוב"ה] הם חד ממש דכנס"י
ר"ל קיבוץ ישראל אבל שורש ישראל הוא עצמו
שורש התורה שנלקח מחכמה עילאה (ל"מ קב.)
[ישראל ואורייתא וקוב"ה] ישראל ואורייתא
וקוב"ה נגד ג' עבירות דיהרג ואל יעבור (מח"ס עג:)

יששכר

בני יששכר יודעים בכל עת כפי הראוי לאותו עת
והרפואה המועלת לטבעי הדור ההיא ולפיכך הם
הראויים להיות מורים מה יעשו ישראל וכן שבט לוי
הם מסוגלים ונבחרים לזה (ט"ז ה:)

הקדים זבולן בצאתך ליששכר באוהלך שזה מדרגה
יותר גדולה שגם בצאתו בעניני העולם יהיה לבבו
דבוק בך' ואע"פ דטוב לי תורה פ"ך... (מח"ס יס:)
זכתה לאה ליששכר שהוא קיבול השכר אחר
שסילקה רחל קנאתה ממנה (מח"ס יז:)

יודעי בינה לעתים שמעתי שר"ל שהיה להם הכרה
בכל עת מה נשתנה מעת אחר דכל עת משונה כמו
שבת ויו"ט ור"ח... וזה ע"י בינת הלב כי ההרגשה
בלב וזהו מדת החמור (ד"ל ל:)

לשון הלכה הוא הנהגת ההילוך דעוה"ז בלוי
ויששכר (מח"ס יח:)

ע"י עמידה ללדת נעשה הכנה ללידת יששכר שהוא
השגת התורה שבע"פ בבינה שבלב להילוך
שבעוה"ז (מח"ס יח:)

עיקר מתן תורה הוא מלוי שמזרעו הוא התגלות
התורה לפועל בעולם אבל החכמה שבלב כל חכם
שא"א לו לגלותה ולהוציאה מכח לפועל זה נקרא
בינה שזכו לה בני יששכר (מח"ס יח:)

יתח

ביתרו נאמר לאכול לחם ולא משתה כי בקשתו
התורה היה להניח המתנות (מח"ס פא:)

משה אמר ליתרו והיית לנו לעינים כי הסנהדרין
נקראו עיני העדה ומזרעו של יתרו ישבו בלשכת
הגזית (מח"ס כה:)

[תאווה] למראית העין יש לעשו אחיזה בדרך יעקב
רומז למקום התאווה (ל"מ עו:)

[תורה] אפילו כל ע"ה שבישראל יש בהם מציאות
איזה ד' של חכמה שיש בו שייכות לתושבע"פ רק
שהוא אצלו בתכלית ההעלם... ובגמ' בכ"ד היינו
דאמרי אינשי שהם ד"ת (פער"ק כו:)

[תורה] בישראל יש ב' מיני השלימות צדיקים
ותלמידי חכמים, דהיינו בעלי תורה ובעלי מצות
שהם שורשי ב' השבטים יהודה ויוסף (מח"ס סג:)

[תורה] כאשר א' מישראל מחדש איזה דבר בחכמת
התורה חכמה זו מתפשטת בכל עלמין וגם בעולם
הגשמי מתחדש כנגדה איזה דבר חכמה (ל"מ לו:)

[תורה] כמו הס"ת הוא כלי קבול לדברי תורה כך
אדם מישראל (ל"מ קב.)

[תורה] רק אחר מתן תורה אגלאי מילתא למפרע
דהיו ישראל מלידה מבטן רק מקורם בארץ מצרים
היו גרים ממש ובזה יתרון סתירות אם ישראל קודם
מתן תורה היה להם דין ישראל או דין בן נח
(ל"מ נט:)

[תורה] שאר נפשות של כל הדורות הם מהתפשטות
התושבע"פ שבכל דור וכפי ריבוי התחדשות חכמת
תושבע"פ של חכמי הדור כן הוא הריבוי בהנפשות
מישראל שבאותו דור (קד"ש לא:)

[תורה] כל שורש חיות דנפשות מישראל הוא רק
מד"ת ואין לך ריק בישראל שלא יהיה לו איזה
ידיעת בית רבו באיזה דבר מד"ת
(פער"ק ה:; ל"מ סג:)

[כנסת] הם המדרגה האחרונה שבמדרגות הנאצלות
שהיא המדרגה שאפשר שתתלבש בלבוש הגופני
דעוה"ז (מח"ס לה:)

[כנסת] אמך זה כנסת ישראל שע"י הזרעת הקב"ה
בכנס"י הכנס"י מוציאים זה לאויר בלידת אותה נפש
(ל"מ מ:)

[כנסת] היא קיבוץ הקדושה של כל כללות ישראל
והיא שורה בלב כ"א בפרט (פער"ק כג:)

[כנסת] כנס"י וקבוץ כלל הנפשות דישראל שהם
חלק ה' ממש שנפח באפיו מרוחו ית' כאדם הנופח
מרוחו (מח"ס לג:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מניחתו מ"מ שורש הכעס מהמרה והכעס הוא שורש היצה"ר (פר"ט-ה לה:)

כבוד

אצל הש"י באמת נקרא כבוד ולא גאון וגיאות (רס"ל ח:)

הכבוד של האדם בעוה"ז הוא כפי טהרתו בדברי הרשות שלו שהם הלבושין בעוה"ז לדברי המצוה (לה"ט קנהה)

כבוד הוא מצד הלבוש כי הכבוד הוא מאחרים והאחרים אין מכירים אלא הלבוש (ל"מ פה:)

כבוד הוא נגד מעלת גבורה (מח"ס ה:)

כבוד הוא קו אמצעי דרע שהוא מברייח מקצה אל הקצה ועלה עד למוח ולכך הוא נגד ע"ז (לה"ט רמון)

מברכין שחלק מחכמתו ואין מברכים ג"כ על גבור ועשיר... כי העושר וגבורה שבתחתונים הוא מצד ההתלבשות עושר וגבורה שלמעלה במדת כבודו (רס"ל יד:)

נקרא המדה האחרונה המושגת לבריותיו שהם משיגים אדנותו ומלכותו ומדה זו עיקרה הוא כתר מלכות ולכך על מלכים אומרים בישראל שחלק מכבודו (רס"ל יד:)

ענני כבוד מקיף נגד אהרן... כי הכבוד הוא מצד המקיף לאדם דבפנימיותו לא שייך כבוד כי אין כבוד אלא מאחרים (ל"מ מח:)

כבוד אב ואם

נא' כבוד באם ומורא באב כי האהבה למי שמשלים חסרונו כענין ואלו תשוקתו ויראה להשלים המעלה כתלמיד לרב ועבד לאדון (ד"ט טו:)

כונת עשו לא היה לש"ש רק מפני ד"א חייבו שכלו לכבוד או"א שהביאוהו לחיי עוה"ז היקר בעיניו (פר"ט-ה-א מא:)

דרך ארץ גם הגוים וזהירים יותר מישראל כי כבוד אב ואם זהו ממדת דרך ארץ... רק באמת אין זה דרך ארץ כלל כי עיקר הדרך ארץ היינו ההכרה בכל עניני הארץ שהכל מהש"י

(יש"ק כו:; פר"ט-ג-ג-ג; פר"ט-ה-יג:; לה"ט קנא)

שבת פ' בא הוא כעין ימים ראשונים דפסח בשלח ימים אחרונים דפסח יתרו שבועות (פר"ט-ג כו:)

[גרים] יתרו ראש הגרים הבאים בשביל אהבת התורה וע"כ זכה להיות בניו יושבים בלשכת הגזית (מח"ס פג:)

[גרים] מה שקיבל משה חיותו בעוה"ז ע"י יתרו שהוא ראש הגרים הוא המשיך קדושה גם לגרים (מח"ס פג:)

[גרים] יתרו ועמלק סמוכים במדרגתם זה ראשית גוים וזה ראשית גרים (טה"ט כד:)

[גרים] נפשות כל הגרים שרשם הוא בפרשה דוישמע יתרו (מח"ס פה:; טה"ט כה:)

[דיינים] בשעת מתן תורה כשהאיר בלבם דבור אנכי ונתקע בלבם כל הדברי תורה לא הוצרכו להתלמד ולא היה מדרגת שרי אלפים (פר"ט-ג-ג-ג)

[דיינים] התמנות הראשים היה ע"י יתרו דבאמת נפש הישראלית אין יכול לסבול התנשאות כלל אפילו מן הגדול בחכמה לפי שכל ישראל יש להם חלק בתורה (לה"ט רלל)

[דיינים] קודם מתן תורה היו כאיש אחד שאין מרגיש קצתו על קצתו רק איש זר הוא יכול להרגיש זה (ל"מ סח:; מח"ס פא:)

[יריחו] זכה יתרו לדרושנה של יריחו עד בנין ביהמ"ק שאז האיר אור דגילוי שכינה בארץ ישראל ונתרחקו הגרים מנחלתה (טה"ט כה:)

[יריחו] יריחו ניתנה לבני יתרו הגרים שמשם מדרגתם (ד"ט עג:)

[תורה] מתן תורה נאמר בפ' יתרו לומר דכתר תורה מונח לכל (מח"ס פג:)

[תורה] נק' כל פר' של מ"ת יתרו שממנו יצא ר' עקיבא שהיה שורש תושבע"פ כמ"ש האריו"ל (פר"ט-ג-ג-ג)

[תורה] קבלת התורה נכתב בפ' יתרו שנתגלה לו אהבת התורה ביתר שאת שהניח כבודו ועושרו לילך למדבר שממה (מח"ס פה:)

כבוד

אף שמהגמ' נראה דכבוד כועס מרה זורקת בו טפה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כיד

כ"ד מיני מדריוגות של עונות הנכתמים שהם נגד כ"ד שביקי להו דבתענית ה. (רס"ל נה.)

כה

בנבואה יש מראה והעלם וזה כה שהוא רוה"ק ומ"מ מראה שאומר כה אמר ד' (ל"מ סה.)

כהונה

הכרת הנוכח א"א להיות בתמידות דע"כ כל הברכות מתחילין בלשון נוכח ומסיימין בלשון נסתר, אבל הנוכח דזיו אפשר וזהו דרגא דעבודה דכהנים בביהמ"ק (תה"ש יא.; מח"ס כד.)

יהיה נחלת הכהנים סמוך יותר לביהמ"ק מנחלת הנשיא, כמ"ש המקובלים דלעתיד יהיה יצחק ראש ההנהגה ואהבה מלבוש ליראה ויהיה בתוכו יראה (ד"ל נח.)

כהונה הוא אור מקיף דהש"י כי ע"י עבודת אהרן הוא מקבל השפע למעלה ולכן על הכהונה ביחוד נאמר לא יקרב וגו' (ל"מ ק.)

כהן רוצח פסול לעבודה כלנשיאת כפים (תה"ש נ:)

מלך כהן ונביא הם דרך כלל ג' מדריוגות של ראש תוך סוף דקומה השלימה (פע"ק יד:)

ריבה בהם מצוות יתירות לפי שנבדל אהרן להקדישו קדש קדשים לעומתו גם היצר מובדל מיצר מחשבות אחרים וצריך עצות יתירות להשמר ממנו

(ל"ה ז' [ריט])

שורש קדושת הנפשות דישאל מצד יחוס מורשה מאבות (פע"ק יד:;; יט"ק נ.)

שלמה כמו הלב והכהנים בני צדוק המוח שבמוח (ד"ל נח.)

[אברהם] כשהפריש בני אדם מכנפי השכינה אז היה התעוררות אור זה אצל אברהם להכיר שאלו אין ראויים כלל ולכן אז נטלה הכהונה משם כי הכהונה הוא הבחירה במשפחה מיוחדת (א"ל ת; ד"ל טו.)

[אהרן] אהרן שנתכרין באותה מעשה דחטא לשם שמים ושתיקן הנעשה זכה לקבל הכתר כהונה דכל ישראל (מח"ס פד.)

[אהרן] ב"י חכמה שבמח דהיא הנשמה שבמוח שאין בה פגם וקלקול לעולם וזהו בחי' אהרן הכהן שלא היה בו שום חטא ועון (פר"ג ג-ז:)

[ארץ ישראל] בני"י נחלתם וחלקם הוא ארץ ישראל משא"כ הכהנים נחלתם שאין לה הפסק וחלקם הוא הש"י וזה למעלה מנחלת הארץ וזה הבדל דמשה ויהושע (ל"מ נט.)

[בגדי] הכהן הוא נפש שקבע הש"י להיות נושא עון בני"י לכפר עליהם ושמונה בגדי כהן גדול הם תקון שמונה מדרגות ברע והתשיעי הוא גוף הכהן הגדול עצמו (ל"ה ז' [רסד])

[זריזות] הכנים הש"י בהם מדה זו של זריזות במעשה כדי להכניס קדושה בלב (ל"ה ז' [סא])

[חשמונאים] מנקבות כל שלשלת הכהנים בא משבט יהודה שהרי אשת אהרן היתה אלישבע בת עמינדב, והיו אז החשמונאים שורש תושבע"פ מחוקק מבין רגליו (פר"ג ט-טז)

[טומאה] אהרן זכה ע"י היראה שהשי"ת שוכן תמיד בלבו והוא תמיד במקדש ולכן נאסר לו ולבניו עד סוף כל הדורות טומאת המת אף בזה"י שהם תמיד כמו במקדש (פר"ג ג-פב)

[ישראל] אין מעלות מעזרת ישראל לעזרת כהנים דמה שנבחרו בכהונה אינו מצד מעלה יתירה שבהם על ישראל וע"כ אין הכהן מברך שעשאני כהן (פר"ג ג-פה;; קד"ש נו.)

[כתר] אלו ב' כ"ז שאין מבורר יחודם כמו שיהיה לעתיד אז הוא כמו שני הפכים ונולד להם פסול וטענה על כתר כהונה (ד"ל נח.)

[כתר] כתר כהונה הוא שורש שמירת היחוס דבני"י והוא ע"י ההגדרה בתאות דעיקרה בכהנים (מח"ס כח:)

[כתר] כתר כהונה היא מדת הכתר כי כהן אין לו שום טעם ועילה רק שהוא מזרע של אהרן (ל"מ קיט:)

[מתנות] ד' חלקם וכל מאכלם ורכוש השייך להם בעוה"ז הוא הכל משלחן גבוה וכל מתנות כהונה מצוה קעבדו בקבלתם ומאכלם (ד"ל לו:)

[נשים] כל מ"ע דבכהונה אין נוהג בנשים לפי שכל

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שכ"כ היה מכוין בתפלה כעומד לפני המלך עד שממילא כשהגיע להודאה היה הראש נכפף (מח"ס פט.)

סלל (קעסט)

מנהג ישראל אוהבי תורה ורוצים שיהיו בניהם ת"ח שנותנים מזונות לבניהם אחר החתונה שנים רבות כדי שיהיו פנוים לתורה (פרי"ז-ג-לא.)

סש

היפוי בכל מקום הוא בשמירת הברית, וכמו ששמעתי ע"פ הלא כבני כושיים דנאמר אותו פסוק על ענין מקרה לילה והוא שכיו ביותר בשבט אשר לכך אמר זה עמוס שהיה משבטו (ד"ל פד.) כוש א' מס' בעולם שכוש הוא גרוע מכל העולם דע"כ לקה בעורו (קד"ש כמ.)

סתל מערבי

לעולם לא זזה שכינה מכותל מערבי היא הכותל ששם שקיעת אור (ד"ל ג.) מערב נקרא אחות דראיית פנים זה היה ביהמ"ק ובעת תוקף ההתגלות, אבל מכותל מערבי דהיינו בהעלם זה לא זו מעולם (ל"מ פג.)

כזבי

כזבה באביה והיתה מתרצית להתגייר ג"כ אלו רצה זמרי (תה"ש כה.) ראש ומקור חטא התאווני שהיה בדור המדבר נקראת האשה ההיא בשם כזב"י להוראת הכזב (ש"מ כב.) ידוע מהאריז"ל דכזבי היה ניצוץ דינה וכן מסתמא בשאר בנות מדין נתחלקו ענפי ניצוץ זה (פע"ק כא.; מה"ש כ.) כזבי היה בה ניצוץ דינה ודינה היתה חילוף של יוסף (מח"ס כא.)

כי

ר' לשונות שכי נדרשת נגד כתר תפארת יסוד מלכות (ל"מ קי.)

מ"ע היא תוספת על מה שנולד ולכך אין נוהגין בנשים (ד"ל יט.)

[תורה] התחלת תורה שבע"פ ע"י עזרא שהיה כהן וכן אחר החורבן ע"י ר' יוחנן בן זכאי הכהן (ל"מ קיט.)

כהן גחל

בכל דור ודור יש נפש אחת דוגמת הלב שהוא נגד בית ק"ק והוא הכהן הגדול שבדור (יש"ק ט.) כשנכנס לקה"ק שם נתפשט מכל גשם וגוף והיה רק נשמה בלא גוף (פרי"ז-ה-קי.) נקרא הכה"ג בכל סדר היום אישי כה"ג שהוא מלשון אש שאז היה כה"ג בבחי' אש אוכלה אש נשמתא בלא גופא (פרי"ז-ה-קז. קי.)

סבע

נתפשט המנהג בישראל ללבוש בשבת על הראש כובע משונה בתוארה מאותה שלובשים בימי החול והיא מקפת הראש כעין עטרה מפני שהכובע ירמוז על כתר תורה שניתן לנו בשבת (פרי"ז-ג-לט.)

סנה

אף במעשה המצות שהאדם עושה צריך שיזכיר בפיו שעושה לש"ש כדי שתשרה קדושה בזה (פרי"ז-ג-ס.) האמונה הוא יסוד גדול להציל האדם מדמיונות של תהוה ומהדברים המבלבלים אותו גם בשעת תורה ותפלה (מח"ס ג.) לשון כיוון הוא ישרות הלב והוא ליישר הלב שלא יהיה פזור בתאוות וחמדות ענייני עוה"ז (פרי"ז-א-סב.) מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה נ"ל לאיזה מעשה שהיה בלא מחשבה... וא"צ שיהיה הכוונה דוקא בשעת העשייה דמצוה (ד"ס טו.) רוב המקובלים המתבוננים מתוך הכתוב בספרים לכד בלא התגלות דרך השגת רוח הקודש... כל כוונותיהם בתפלה ובמצות לכוין ככתוב בספרים לא זו שאינו חיוב אלא שאין בו תועלת כלל (פס"ו לה.) דכי מטי מודים כרע מנפשיה שלא היה צריך לכוין לכרוע לעשות פעולת הכריעה בראש מצד רצונו רק

כי תבא

אי' בלק"ת מהאריז"ל שענין הצ"ח קללות שבפ' זו הם תיקון על פגם הברית, וי"ל שלרמז זה ההפטורה של סדרה זו הוא הששית ממספר השבעה דנחמתא (פר"ף-ה סט.)

כל

שבת נקרא כל (פר"ף-ג ל.)

כלב

בהג"ה רח"ו ז"ל נוקבא דסט"א נקרא כלב הפך בכ"ל (פר"ף-ג נג.)

בהמה בגימט' כלב כי הוא היסוד דנפש הבהמית (מח"מ כח, כט.)

החשק הוא המיין נוקבין ובסט"א הוא קליפת הכלב (מח"מ כח.)

הקליפה כלב נובח מקטרג על מה שאז נתבררו בכורי ישראל שהם בקדושה (פר"ף-ג כז.)

עמלק קליפת כלב שהוא פנימיות משור וחמור שהם קליפת עשו וישמעאל ופנימיות שו"ר חמו"ר ו' מ"ו גי' כל"ב (פר"ף-ג פט.)

כלי זין

החכמה הוא הזיין כמ"ש חגור חרבך על ירך ודרז"ל בתורה כמשז"ל הר חורב שירד בו חרב לאו"ה וכמשז"ל הסייף והספר ירדו כרוכין (ד"ל ג.)

כליות

השי"ת נתן בכליות פלא יועץ מאור הראשון שנקרא פלא שיוכל להגביר הכוליא הימנית היועצתו לטובה (פר"ף-ג נב.)

כלים

בכל דבר יש אורות וכלים, הכלים הם אותיות וי' ספירות הוא אור הש"י פירוש כח המדבר המלוכש בהדבור (ל"מ נה.)

ענין הכלים הם המצמצמים ומונעים שפעת אורו ית' בהתפשטות ומצידו נמשך העדר ומניעות לאור השי"ת (ד"ל סו.)

כנפי שכינה

ידוע מהאריז"ל דמשכן נפשות הגרים תחת כנפי השכינה (טה"ש מז.)

כסא

הכסא הוא עולם הבריאה כמו מושב אדם הוא על כסא והוא מקום מקבל לאדם וכך ישיבת הש"י על הנבראים שבהם הוא הכרתו (רס"ל כד.)

לפיכך הם קרוים כסא כבודו והוא עולם שלמעלה ממלאכים כי הכבוד שמים נשען דוקא על אלו (רס"ל כ.)

עיקר המלה כס כי כן דמות הכסא עגול ודומה לס' ולכ' (מח"מ י.)

כסא הכבוד מקום מחצב הנשמות שאין יד המלאכים משגיח שם ונשמתן של צדיקים גנוזות תחת כסא הכבוד (טה"ש ג.)

כסף ע"ע ממון; קנינים

לשון כיסופין חמדה וחשק כי הוא חמדה הכוללת כל חמידות העולם (יש"ק יב; מח"מ טז.)

כל חשיבות היינו צמצום שהוא מיוזג המדות להיות הכסף דוגמת זהב בחשיבות (ד"ל כח; פר"ף-ג מג.)

מצרף ומלקט כל גרגירי הכסף הנקי והנשאר יוצא לחוץ משא"כ כור לזהב הוא להיפך שהוא מדחה הפסולת מתוכו והנשאר כולו זך, ובמצרף וכור שם נבחנים כל מיני השתדלות... פרטי וכללי (רס"ל נב.)

כעס ע"ע יצר הרע

אצל ישראל כל עניני קנאה וכעס אין לו שייכות לעצמותיו רק מצד הלבוש דכתנות עור בשר שעל גביו (טה"ש מט.)

כל עיקר שימוש הכעס ורציחה שנברא בעולם אין בו צורך כלל רק לזרע עמלק (רס"ל טו.)

זרעא דיוסף שבהם מדת הכעס דקדושה שופכים חמתם במקום שראוי לכעוס בעמלק (ל"מ פב.)

יצרא דכעס לא נזקקו לבטל דלא שכיח כלל בישראל (ט"מ מד.)

כל הזכויות שמו"ת לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כל רבוי ע"ז וחרטומים ומכשפים היה כל זמן שהיה גלוי שכינה ומשנסתלקה והתחיל תושבע"פ התחיל ג"כ אצלם חכמת יונית (רס"ל פא.)

כמו שמצד אהבה הקדושה של אברהם הוכרח להיות לעומת זה אהבה רעה דישמעאל כן מצד מדרגתו בנסים הוכרח להיות מצדו לעומת זה כשפי בני קדם (קס"מ כז.)

כשהשי"ת רצה לחדש מדרגת בן שיהיה ממשלה לתחתונים כביכול בפמליא של מעלה נתפשט מדרגת הכשפים במצרים (אז"ל ו:)

מכשפים מזכירים שם אמו כי כל כחם הוא בנגלה והאם היא שורש הנגלה (מח"ס כ.)

מקום הכשוף במקום הזימה כי הזימה הוא השתקעות בחומר ארצי ומצדו הכשוף ששולט רק בארץ ולא באויר (קס"מ כז.)

עיקר הכשוף בנשים וכן בבעלת אוב כי בהם תוקף החשק והזימה ולכך אינו עולה בשבת שהוא מן העוה"ב שיכולע רוח הטומאה (ד"ל נד.)

כתובים

החילוק בין כתובים לתלמוד כי כל כתובים נכתבו ע"י נביאים או ע"י בעל רוח"ק שהיה מצד הבל שלהם, משא"כ המשנה ותלמיד אין לו שייכות לנבואה (ד"ל עו, נד.)

כתיבה

כל כתיבה הוא ביסוד דכורא שהוא הקולמס הכותב ויסוד דנוקבא הוא נייר המקבל הכתיבה (מח"ס נז:)

כשכותב דברי תורה הקב"ה כותבם ג"כ וכתיבת הש"י היינו התהוות נפשות (ל"מ נד.)

כתיבה הוא רק התגלות החכמה שבמוחו אבל הדיבור הוא התגלות הבינה שבלב שזה נגלה בדבור (ל"מ נז, נו:)

רק מתוך הכתב יכול להשיב אותו חיות שהוא גנוז תוך הכתב כי אותן כתובים הם לבושים גופנים לדבר ה' (רס"ל עח:)

כתיבת ספר תורה

זהו המצוה האחרונה ומצוה הראשונה הוא מצות

יש רוגז בקדושה שנקרא פחד יצחק והיינו היראה והפחד מהשי"ת לבל יעבור רצונו ית' (פר"ט 5-6 פד:)

תיקון לכעס שינוי מקום כמו שכתבה תורה גלות לרוצח (נ"ה 5 פ[פ])

כ"ד

הכ' דומה לב' ג"כ מוגדר מג' צדדים רק שהוא בעיגול ואין לו קצוות וההגדרה מתמצמצמת יותר (מח"ס נד.)

הכ' רומזת לכתר וכן הוא דמות הכתר וכן מושחין מלכים כמין כ' והוא כתר מלכות של היושב על הכסא (רס"ל עה.)

כ' רומז לכתר והוא ההתקשרות שיש לכל קומת האדם להשי"ת בקבלת עול מ"ש הכתוב בפ' שבתפלין (מח"ס טו:)

סכה בינה אי' ברע"מ ולא למעלה מעשרין דאיהי כ' כ"ע (פר"ט 5-ה קיס:)

כפולות

כפולות מצד התמורות של דבר והפכו (ל"מ נו.)

כפרה

ביום הזה יכפר פירושו קינוח כי כך נמשלו כל חטאי ישראל שאינו קלוקל בעצם (ל"מ עג:)

הכהן גדול נגד יוהכ"פ ובעולם מזבח דכפור ג"כ לשון רצוי (ל"מ עג.)

כרפס

טבול ראשון דכרפס ידוע סודו מהאריז"ל דרומז למוחין דקטנות (פר"ט 5-א קכ:)

כשף

כח כשפים כאשר כל הדבורים יוצאים ממוח ולב זה יש בהם כח הפועל להכחיש פמליא של מעלה דהוא סדר הש"י (ל"מ סה.)

כך יסד הש"י שיהיה כח פעולות לשנות הטבע ע"י כשפים ואע"פ שאסר הש"י אותן פעולות והעושה הוא נגד רצונו הרי מסר הבחירה לבני אדם (ס"ה כז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

תי"מ הם תורה וברית וארץ, וכתר הוא מ"ש חלק ד' עמו (ד"ל נט.)

[דעת] בפנימיות משלים מקום הי"ס הכתר, אבל בחיצונית הדעת הוא מ"ס (ד"ל סד; ל"מ נד.)

[דעת] דעת הוא ההשגה שאדם משיג מצד רוח"ק שבו וכתר הוא מה שלמעלה מהשגת האדם (מח"ס נז.)

[דעת] מה שמונין חב"ד במנין הי' הוא מצד הפנימיות אבל מצד החיצונית יבוא הכתר במקומה שהוא למעלה מחכמה והשגה שבמוח כי הוא האור מקיף (קד"ש כ:)

[דעת] דעת הוא פנימיות של הכתר ר"ל קדמות ותחלת השכל וראשיתו (ל"מ עג.)

כתרים

אברהם זכה לכל הג' כתרים (מח"ס פה.)

אורה ושמחה וששון ויקר הם כל ד' כתרים (רס"ל יג.)

ג' מיני יחוסים הם ג' כתרים כתר תורה וכהונה ומלכות נגד ג' אבות (לז"ל יג.)

ד' כתרים מתפשטים בד' ר"ה והם ג"כ נגד ד' כחות הנפש נר"ג ונשמה לנשמה ונגד ד' יסודות ארמ"ע שבגוף שהם נגד ד' מיני נבראים (מח"ס כו:)

הם לג' שלימות שיש לאדם (מח"ס פד.)

יש מכובד מצד חכמתו, ויש מצד עשרו והוא כתר מלכות ויש מצד גבורתו והוא כתר כהונה ועבודה והכבוד הוא המעלה ומתנה הד'... והם תלת אבהן ודוד (רס"ל יג.)

כנגד ג' קדושות של והתקדשתם והייתם קדושים וכו' (יש"ק ג.)

כנגד ג' מדרגות אני אתה הוא (מח"ס כד.)

כנגד כתר חכמה בינה (ל"מ קיע;)

כנגד נעשה ונשמע היינו תורה ומצות שהם כחות גוף ונפש (יש"ק כג.)

ענני הכבוד היה להם אור מקיף ובאר זמן אור פנימי שהם ג' כתרים דתורה וכהונה ומלכות (ל"מ ק.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

פז"ר להיות קיום המין בפעל... וזה סוד נעוץ סופה בתחלתה (מח"ס נז.)

מצות כתיבת ספר תורה בסי' ע"ר דהוא תיקון לחטא ער הנקרא רע כי אינו חפץ בקיום המין להשאיר זרע בעוה"ז ותיקונו הוא במצות כתיבת ספר תורה ותורה שבע"פ שהוא הקיום בעוה"ז לתולדות הרוחניות (מח"ס נז.)

הוא ענין בריאת העולמים כולם דוגמת הקב"ה (ד"ל ז.)

זה מצוה אחרונה בתורה שזה א"א אלא אחר שכבר השלים נפשו בכל השערים הקודמים (ד"ל ג.)

מצוה זו לא נשלמה אלא במיתת משה (מח"ס עא.)

עיקר הכתיבה הוא למען ידעו דורות הבאים וע"כ זוכה לדורות (מח"ס נח.)

כתר

אין נקרא הכתר שכבר הוא מכלל מנין המדות של הש"י המתפשטות בסוד הצמצום לבוא לידי גילוי והשגת אדם אלא שמדה זו היא שורש להם לכך נקרא אין (ל"מ נט.)

ד' לשונות שכי נדרשת נגד כתר תפארת יסוד מלכות (ל"מ קיז.)

הוא עומק ראשית פירוש דבקומת אדם עומק ראשיתו מהש"ת זהו כתרו וכתר דהש"ת היא עומק ראשית דישאל עלו במחשבה (ש"מ מ:)

הכתר הוא למעלה מן הראש כי מ"ט שערים הוא בלב האדם מצידו ויכול להגיע בהשתדלותו אבל בירור השורש ונקיון עטיו של נחש זהו למעלה מראש האדם רק על ידי הש"י שמסייעו (ל"מ נד.)

השגת אור"ה מצד החיצונית שהוא הכתר ואומרים שהנהגת הגוף ע"י הראש כי לא ידעו מפנימיות הכתר שהוא הדעת שהוא מחבר מוח ולב להיות הלב מלא ג"כ מאור אלקי (ל"מ נה.)

כתר הוא ההתחלה ושורש הנעלם של כל קומה שלימה מ"י ספירות (ל"מ מט.)

כתרא נקרא העומק שאין נגלה אף לאדם עצמו (ד"ל מח.)

[עשׂו] בזה נתעלית לאה על רחל דזרעה הם רק שטנו של עשו היינו מקטרגים בהיות הם טובים והוא רע אולם לאה שורש מעשיו שנזכרים אצלה (תפ"ט יז).

[עשׂו] לאה היא עלמא דאתכסיא וחשבו הגדולה לגדול דלמראית העין היה נראה בעשו כח זה (קפ"מ לג; תפ"ט יט);

[עשׂו] עשו היה דכורא ביצרא דכעס וע"ז חשבו כאלו לאה ח"ו הנוקבא ביצרא דעריות לעשו (תפ"ט יד);

[רחל] אשת זנונים הוא היפך רחל ואשת מדינים הוא ההיפך מלאה (תפ"ט כג);

[רחל] זכתה לאה ליששכר שהוא קיבול השכר אחר שסילקה רחל קנאתה ממנה (תפ"ט יז);

[רחל] יש ב' יצרים תאוה וכעס, ובזרעא דלאה גובר כח התאוה ורחל כעס (ל"מ פג);

[רחל] לאה היא המולידה שבטים בפועל ורחל כל ימיה חמדה וכספה להולדת שבטים ובפעל לא הולידה אלא ב' (רס"ל ס);

[רחל] לאה דרגא דתשובה שהיא אימא עילאה משא"כ רחל מדרת כנס"י הנקראת ברתא (תפ"ט טו);

[רחל] מדרת רחל בשתיקה ומדרת לאה כנגדה בהודייה ולידבק במדת ההוד שלו ית' (תפ"ט יא);

[רחל] רחל עקרת הבית עלמא דאתגליא ולאה דאתכסיא (תפ"ט יז);

לאשתמודעיה

נקרא יום הזכרון כי כוונת הבריאה בגין לאשתמודעיה ובכל יום זה מתעורר זכרון ההכרה מחדש (ל"מ ע);

לב ע"ע מוח ולב

אמר כל נדיב לבו כי לולי כן לא היה בו חיות כלל ולא היה יכול בצלאל לצרפן כלל כי אינם אותיות כלל (ל"מ נו);

אצל ישראל לא יועיל הכבדת הלב רק נמצא אזניו הכבד (ל"מ נד);

הכתרים שניתנו להם עדים שמהר חורב זהו הקדוש לעוה"ב (יש"ק נו);

לאה

כי שנואה אנכי דדיוקנו של יעקב בכסא הכבוד והקב"ה נקרא שונא זימה והוא הריח רוח זה בה (ל"מ פג; מח"מ נח);

כל עסק קדושת לאה זרעה הוא בטהרת המחשבה ושלא להשגיח במעשה (תפ"ט טו);

לא נשקט ממנה החשק להעמיד שבטים שענין חשק זה הוא ממש מה שאמר הכתוב צמאה נפשי לאלקים לקל חי (תפ"ט טז);

עמדה מלדת עד מעשה הדודאים אז התחדש גילוי ענין נוסף במעלת לאה... והתורה נובלות חכמה למעלה ממדרגת בינה (תפ"ט טו);

[בינה] כח זה בזרעא דלאה הרומזת לבינה שהוא סוד התשובה (ל"מ פג);

[בניה] ר' בני לאה ובת אחת הם נגד ז' מדות (תפ"ט כו);

[בניה] לידת ראובן ושמעון הוא התיקון שבכת, ולוי ויהודה הוא בפעל שכבר נסתלק השנאה בפועל (תפ"ט כז);

[בניה] ענין לידת בניה (תפ"ט טו-:ח);

[דינה] לאה הבכירה דוגמת מואב הבכירה... שהיא פרסמה מאב... וכן לאה קדמה לדבר מצוה ולקדושה וג"כ תבעה בפה שהיא היפך הצניעות... אבל באמת עומקה היה טוב מאוד רק מ"מ פעל ביוצא יריכה שהיא דינה (ד"ל מ);

[דינה] לאה הודית דמצד מדרת הדין הקשה עדיין לא הגיע זמן התיקון הגמור וע"י זה נתהפך לדינה אותיות ד"ן על מדרתה והה' בסוף היא ה' אחרונה שבשם (תפ"ט כג);

[יוסף] אלו הולידה לאה את יוסף היה תכלית התיקון ותוקף האהבה (תפ"ט כז);

[יוסף] יוסף הוציא דבת השבטים רעה בקלקול היסוד ובודאי היה לו איזה טענה נגדם למראית העין בעוה"ז אבל לא השיג דרגא דתשובה דעיקרו בזרעא דלאה (מח"מ נח);

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[בינה] הקב"ה לבן של ישראל שיש אור עצמי בקרב הלב שא"א ליחשך וזהו השגת הבינה שכלב (מח"ס לו; ועי' גם ד"ל לו; יש"ק סא, סב; ל"מ נב; נז; עג; מח"ס ב; לג; נג; לה"ל [סח]; קד"ש יז; רס"ל לו; מב; נז; מה"ש מד.)

[גאווה] כפי נקיון הלב מכל מיני פסולת כך הוא כלי קבול יותר לטובה וברכה ועיקר שיהיה נקי מגיאות וקנאה (לה"ל [רטו])

[דמיונות] הדמיונות כולם נולדים מן הלב שבו הם ההרהורים ונמשכים ממנו למוח ומן העין שעל ידה הראיה נכנסים ההרהורים ללב (לה"ל [ריה])

[יראה] היראה בלב כי היראה נמשך מן ההכרה הברורה שהשי"ת נוכח עיניו וההכרה הברורה אינו בחכמה שבמוח רק בלב ששם כח המרגיש (ד"ל כ; ל"מ נב.)

[יראה] העיקר הוא שיהיה לו לב כלי קבול להחכמה שהוא היראה שכלב (מה"ש טז.)

[יראה] מי שאין לו יראת שמים קרי ליה לב אין דמאחר שהקב"ה לבן של ישראל אם אין הקב"ה שורה בתוך לבו הרי לב אין (יש"ק סב.)

[יראה] עיקר היהדות בלב ויראה שהוא עיקר אשר ד' שואל מעמך אינו אלא בלב (ד"ס טז.)

[מוח] השגת אר"ה מצד החיצוניות שהוא הכתר ואומרים שהנהגת הגוף ע"י הראש כי לא ידעו מפנימיות הכתר שהוא הדעת שהוא מחבר מוח ולב להיות הלב מלא ג"כ מאור אלקי (ל"מ נה.)

[מלכות] בספר יצירה לב בגוף כמלך בעולם, ואע"פ שמדת המלכות היא ח' לבינה לבא ובסוד עטרת היסוד בהיותה נקודה לבד אבל בהתפשטותה לקומה שלימה קומת הנוקבא לא זו מחבבה וכו' (מה"ש לה.)

[מלכות] הלב בגוף כמלך בעולם שהוא מושל בכל אברי הגוף גם כמוח מקבל חיות מהלב וע"כ יכול להמשיך גם רוח חכמה שבמוח להיות נגרר אחר רצון הלב לרע (מה"ש ג.)

[נבואה] השגת תושב"כ ונבואה עיקרה בלב שממנה תוצאת חיים לכל הגוף והשגת תושב"כ ועיקרה בחכמה שבמוח שאין פועל כ"כ הארה בכל אברי הגוף (פע"ק מד.)

בכל דור יש נפש אחד שהוא הלב שבאותו דור וממנה תוצאות חיים לכל הדור (מה"ש לה.)

בלב מקום רתיחת הדם וע"י החשק וכיסופין למתיקות הד"ת מתגבר כח האש שבו (לה"ל [רכה])

בעמידה דפנים בפנים אין קשיות ונימוח לב האבן וההכרה דפנים בפנים הוא בלב (ל"מ לא.)

האל"ף ראש לכל האותיות והוא האויר ורוח החיוני שכלב שהוא ראשית הכל שגם המוח מקבל עיקר החיות מן הלב ואויר אינו נראה וכן החכמה היותר עמוקה שבמוח יוכל האדם להסבירה משא"כ הרגשה שכלב (ש"מ כז.)

הלב אע"פ שבאמת כולו דבוק בהש"י מצד ההתפשטות שבהתגלות לבו אינו מבורר בעוה"ז כ"כ (מח"ס נג.)

הרגשת האור בלב א"א כלל להטעים ולהסביר לחבירו רק הדברים היוצאים מן הלב הם הנכנסים ללב כי בהם מצומצם רושם הרגשתו (ל"מ נז.)

התחלת התגלות הכחות דרע הוא בלב וכן נודע בהשתלשלות העולמות שהתחלתו בבריאה (מח"ס נג.)

כל העבודות שבאברי הגוף והמצוות שבהם הם רק להישיר הלב והעיקר הוא הלב ששם מעון השי"ת (לה"ל [סח])

כל שיש לו לב מבין אפילו רק בדבר אחד שנפתחו שערי הלב כחודה של מחט הקב"ה פותח כפתח של אולם (מה"ש טז.)

ספר של צדיקים רשעים ובינונים הוא לב האדם עצמו וכששובר לבו ועשה תשובה ונשבר לבו בקרבו הרי נקרע הספר של גזר דין (מה"ש לו.)

כשאינו מתעסק בהמקור שהוא הלב צריך על כל פרט עבודה אחרת (קה"מ יז.)

עיקר החכמה והידיעה כאשר נבלעת בלב (ד"ס ו.)

עיקר החיות הוא בלב וע"כ כלל דרך טובה שידבק האדם הוא לב טוב (יש"ק סא.)

עיקר העבירות באים מחמת השכחה שהיא בלב (לה"ל [נה])

קדושת הלב באדם הוא קדושת בית המקדש בעולם (יש"ק סב.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

י"ב חדש בשנה נגד י"ב שבטים דבכל שבט יש מעלה וחסרון מיוחד שאין בשבט אחר ולפיכך הם י"ב מיני מילויים וזה ענין הביא עלי כפרה על שמעטתי הירח כי שורש החסרון שבכל שבט הוא בתולדה מהש"י (רס"ל טו:)

[TDT] דוד הוא שורש אור הלבנה דנמי אור הוא (מס"ס פח:)

[חמה] הגם דישראל מונין ללבנה אינו ללבנה לבד רק שהם משוות חדשי הלבנה עם שנת החמה (ל"מ פו:)

[חמה] אע"פ שקביעת הפסח ושאר מועדות לחדשי הלבנה צריך שיהיה ג"כ בזמן אביב של חמה כי כל כח הלבנה הוא מה שמתחברת לחמה (ל"מ נה:)

[חמה] ההשפעה מצד חבור הלבנה לחמה הוא בנים (ל"מ פו:)

[ישראל] ישראל מונין ללבנה דלית לה מגרמה כלום (מס"ס נה:)

[ישראל] ישראל מונין ללבנה שהיא המקבלת אור החמה... וזהו עיקר אצל ישראל לקבל אור התורה ואין מסתפקים בתורה עצמה (רס"ל מז:)

[ישראל] ישראל נמשלו ללבנה כי כל חידוש הוא ע"י קבלת אור שמקבלת מהשמש, וכך התחדשות דבנ"י הוא ע"י קבלתם אור הו"י המאיר לאם מאצילות אותו ית' (מס"ס כז:)

[ישראל] כשסמוכה הירח לחמה פניה המאירים למעלה ואין נרגש על הארץ אע"פ שבאמת יש לה אור וכן חסרון שבשורש ישראל היינו בנגלה (רס"ל יז:)

[לקות] חשכות הלבנה ולקותה הוא ע"י שהארץ עומדת ומפסקת בינה ובין החמה כך העוה"ז היא מחיצה בין ישראל לאביהם שבשמים (ל"מ מו:)

[לקות] יש פעמים לקות ללבנה... והוא הגוף המעכר ומאפיל מהש"י (רס"ל יז:)

[לקות] כשלבנה לוקה סימן רע לישראל כי הרע המגיע לארץ ממנה עצמה (קס"מ ז:)

[תורה] בכל יום יהיו כחדשים כשידע דאע"פ דהתורה כתיבא ומנחא אין יודע בה כלום אלא מה שהש"י מאיר לו בה... כמו הלבנה (רס"ל ע:)

[עור] טעם קריאת יהודה שם בנו ער על שם ולבי ער... דאע"פ שכל קומת הגוף הוא בהעלם עדיין לבי ער ודבוק בהש"י (תה"ש מד:)

[עור] ער הוא נגד הלב חכם לימינו והשמאל הוא מסטרא דנוקבא ששם התחלת הרע וע"כ היא קראה שמו מסטרא דידה אונן לשון אנינות (תה"ש מד:)

[עוה"ב] סוד העוה"ב נגד ליבא (מס"ס יד:)

[ראש השנה] בכל השנה ה' יראה ללבב לבד והיינו אל צורת אדם של כלל הקומה אבל בר"ה כל באי עולם עוברים כבני מרון זה אחר זה (רס"ל לו:)

[שכינה] עיקר שכינה בתחתונים שרצה הקב"ה היינו בתוך לבבות בנ"י אבל בגלות נאמר לב מלך ביד ה' שאין להם בחירה (רס"ל יא:)

[שכינה] שורש הלב היא מושרש בקדושתו ית' השוכן בלבבות דבנ"י (יש"ק נ:)

[תאוה] טוב לבו של ישראל שיולידו עי"ז בנים זכרים נפשות יקרות, אבל טוב לבם דאו"ה הוא מלוי התאוה עצמה לבד (יש"ק טז:)

[תאוה] תאוה הלב היא עיקר כלה טומאות כי חיות הכל נמשך מן הלב וכן הקנאה והכבוד שורשם התאוה שמתאוה לכבוד ומתאוה לקנאה (ד"ס כא:)

לבש ע"ע בגדים; כבוד

לבן

ד"ז נמשך בישראל מצד לבן שהוא שורש האמהות והבנים אין מתייחסים אלא אחר האב... לכך ויגנוב כדי לעקור ההשתלשלות והשייכות לו (קס"מ לה:)

תיכף שראה לבן את אליעזר אמר פניתי הבית מע"ז כי הוא גילה וכירר שהניחושים מהש"י ולכך אמר לו ברוך ד' שמעתה יצא מכלל ארור (קס"מ כו:)

לבנה

בזמן שביהמ"ק קיים דנקרא סיהרא באשלמותא והי"ל שלימות ומעלה היה צריך להכיר שאותו התעלות ושלימות שיש לו הוא מהש"י וע"ז היה העבודה בקרבנות להראות שכל כחות נפשו שייכים להש"י (ד"ס מו:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

לבמן

בגליון הרמ"ז ז"ל ל"ב נו"ן חכמה ל"ב נתיבות
חכמה ובינה נ' שע"ב (פר"ף-ג סג.)

ל"ג בשומד

הימים דלכתר פסח עד ל"ג בעומר... ואז הוא
התחלת הימים דמקמי שבועות (יש"ק נג.)
ענין הגל היה להבדיל בין א"י לחו"ל והיינו שאז
בוזה נבדלו כל נפשות ישראל להקדושה מאו"ה
(פר"ף-ה קכא.)

לחג

הוא שיעור שלם ולא תמצא בתורה מדות קטנות
יותר (ד"ף ט.)

לחז

לודאי יש להם תוקף גדול בשוה"נ דרע דמצידו הוא
תאות אכילה... ואיתא אחר ר"א ללוד בודאי לוד
בא"י היא נגד לודים ור"א הי"ל כח זה כדאיתא
בכ"מ שנתן עינו נשרף (ד"ף כג.)

לחז

אותם שיחיו לכשיקומו אז יתברר דגם במותם לא
היה מיתה גמורה רק כעין שינה כי הלוח שבשדרה
חי לעולם (מס"מ כג.)
הלוח שבשדרה שאינו נרקב הוא הנקודת אמת בלבבו
שלא נשקעה כלל (מס"מ טו.)
לוח באילן נגד תרנגולת (קס"מ כח.)
לוח שבשדרה במקום קשר של תפלין כי בעוה"ז היא
ג"כ נגלה זה לנפשות בני"ק רק הוא במראה אחורים
(ל"מ קה.)

לוחות

בזוה"ק תרי לוחי אורייתא דאתייהבו בשבת, ואף
דהלוחות לא נתנו בשבת רק הוא עפ"י מה שאמרנו
שבשעת מ"ת שבדיבור אנכי נתקע ת"ת בלבם אז
נחקקו הד"ת על לב ישראל על לוח לבם
(פר"ף-ד יט.)

בחלל דבין דבור לדבור היה רמז הכל לחכם ומבין
מדעתו שהתפשט האור של כל דבור בגליון שסביבו
(מס"מ נט.)

האבני שיש מפורש בזוהר דהוא סוד שבירת הלוחות
וידוע דשבירת הלוחות ושבירת הכלים הכל אחד
(ל"מ קא.)

הלוחות מתחילות בא' ומסיימות בכ' הם אותיות
הקודמות לאותיות ב' ל' שבהתחלת וסיום התורה כי
הם שורש התורה (מס"מ מט.)

לוחות אחרונות חזרו להיות ראשונות במקום לוחות
הראשונות אחר תיקון החטא וקודמין להם וכך
חביבים דברי סופרים יותר מיינה של תורה
(מס"מ נט.)

מלוחות אחרונות הוא יניקה דתורה שבע"פ ותורה
שבכתב היא הראשונות (מס"מ מט.)

ע"י שבירת לוחות ע"י החזירו תושבע"פ להיות
כמו תושב"כ שיוכל להתלבש בעוה"ז (רס"ל עט.)

לחז ע"ע בנות לוט

אחר שנהפך ונתחלש אותו תוקף דרע אז התחיל
להתגלות מעט הקדושה בכונת בנות לוט לשם שמים
וזהו התחלת התגלות קדושת אור דרוד (ל"מ קיג.)

בנות לוט ולוט הם שורש כח היצר הרע ומשם נצמח
שורש בן דוד, והיינו שזהו תכלית השלימות שיהיה
אז שיתהפך שורש הרע לטוב (ל"מ קיא.)

היה יושב בפתח הכניסה למנהג סדום... ששקולה
היה אז ולכך חציו נאבד (קס"מ כא.)

יצא מלוט השורש דמשיח בשכרות דייקא כי לא היה
אפשר להוציא ממנו אותו ניצוץ קדוש שהיה בו אלא
בעת שכרות והסרת הדעת לגמרי (מס"מ פג.)

להיות אברהם יסוד בנין בית המקדש לכן נתחבר
ג"כ ללוט שממנו תוצאות משיח בן דוד (ט"מ מה.)

מכח מצות הכנסת אורחים הגדול מהקבלת פני
שכינה הוסיף כח וסעד לבם וקיבלו הארה ממדת
החסד לאברהם ובכח הארה זו האירו הם אח"כ
בלוט שנתעורר לקיים ג"כ הכנסת אורחים ועי"ז
נתנו אור דוד המלך (מס"מ פו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

לז

אל תחשוב שהבדלת שבט לוי הוא חוקה שהם
נבראו כך כמלאכים... רק כאשר התורה יוצאה מפיו
(ט"ז ע"ג)

באו אליו כל בני לוי שזהו השורש שיש בישראל
שדבוק לגמרי בהש"י וע"כ א"א לו לחטוא בע"ז
כלל (ל"מ ע"ז)

בניסן גאולת ישראל להיות כנסי' מיוחדת ואשת חיל
דזהו שורש ישראל מצד דיבוקם להש"י וע"כ הוא
נגד שבט לוי (ל"מ ע"ז; פ"א)

בפ' ואתנה את הלויים נא' ה' פעמים בני ישראל
להודיע חבתן לומר דלא נבררו הלויים אלא מתוך
רבי חבתן דבני ישראל (ד"ס י')

זכ אסור במחנה לוייה שהם נקיים מזה (ל"מ ע"ז):
זכה אהרן לבגדי כהונה ע"ד דא"י אין אשה אלא
לתכשיטין והיינו הלבושים הוא לכבוד ולתפארת
שאין בו שום אחיזה לרע וממנו שורש התורה
(ל"מ ע"ז)

חומרו של לוי ג"כ מצד הצורה ע"כ קרא הוא שמו
ולכן שבט לוי לא חטאו בעגל ולא נשתעבדו
במצרים שהכל מצד החומר (קס"מ ל')

[יהודה] אחר לוי שבו כלול כח הורדת תורה
שבכתב לארץ נולד יהודה שהוא שלימות התורה
שבע"פ ע"י משיח (מ"ט ע"ז)

[יששכר] בני יששכר יודעים בכל עת כפי הראוי
לאותו עת והרפואה המועלת לטבעי הדור ההיא
ולפיכך הם הראוים להיות מורים מה יעשו ישראל
וכן שבט לוי הם מסוגלים ונבחרים לזה (ט"ז ע"ז)

[יששכר] לשון הלכה הוא הנהגת ההילוך דעוה"ז
בלוי ויששכר (מ"ט ע"ז)

[יששכר] עיקר מתן תורה הוא מלוי שמזרעו הוא
התגלות התורה לפועל בעולם אבל החכמה שכלב
כל חכם שא"א לו לגלותה ולהוציאה מכח לפועל זה
נקרא בינה שזכו לה בני יששכר (מ"ט ע"ז)

[מצרים] בני לוי שלא היו מעונים במצרים לא היו
בכלל ברכה דרך כאשר יענו כתיב (קס"מ ע"ז)

[נפתלי] לוי המחבר ישראל לאביהם שבשמים
ונפתלי הוא המחבר ישראל זה לזה (ל"מ ע"ז)

לז

לוייה לת"ח שכשיוצא מעיר ממשיכין הזיו והאור
להיות נשאר ע"י הלוייה (מס"מ פג.)

לז

לויית המת לקלוט ע"ז כח קדושתו ואורו שהופיע
בעוה"ז בחייו (מס"מ פג.)

לז

גבראל יהרוג הלויית ואלמלא הקב"ה עזרו אינו
יכול לו (פר"ט-ה קכ"א)

ומלחה רומז ליסודין והיא קללת הרבה ארבה
עצבונך (ל"מ פ')

לשון מער איש ולויות דהוא יצר התאוה (פע"ק יז):
סעודה דלוייתן ושור הבר שהם שחיטת היצה"ר
דלעתידי והם שני יצרים ברית המעור לצדיק גמור
וזהו הלוייתן ב"ז בתמוז, וברית הלשון בתשעה באב
(ד"ל פ')

סעודת לוייתן מרמז על בירור מתאוה כי לוייתן הוא
מין דגים דפריצי (פר"ט-ה קכ"א)

שורש ענין ללוייתן רומז לצדיק יסוד עולם ר"ל צינור
הממשיך השפע מן המשפיע למושפע (ל"מ ע"ז)
תחלת בריאתן היה לפרות ולרבות ולא היו מחריבין
העולם (ל"מ ע"ז)

באדר צר בו דגים בעולם ונ"ל דהיינו לוייתן
(מס"מ מט')

לז

עושיין הקפה עם הלולב כדי להמשיך האור מקיף
בכל יום פעם אחת לפי בחי' דייליה זולת ביום
השביעי עושיין ז' הקפות (פר"ט-ה קכ"ז)

לז

המזבח נקרא זאב הטורף שכן קראתו לזקוס
(פר"ט-ה קכ"א)

לז

בכלל כל לחלוח מורה על תאוה כענין המים

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כל לידה והוספת קדושה יתירה וריבוי בנפשות
מישראל אינו אלא ע"י התשובה הבאה אחר החטא
והריחוק (פס"ז טו.)

לילה ע"ע יום

רומז על דבר היוצא מן הסדר הראוי כי כאשר הולך
כפי הסדר המסודר כל דבר ניכר מה הוא ואיה הוא
(ש"מ לו.)

[יום] בחולין הלילה קודמת רק בקדשים כשכא אל
הקודש במקום קדושה ובהירות אז יום קודם
(ד"ל יז.)

[יום] לא אברי לילא אלא לשינתא משא"כ ביום אי
יכול יגרה עצמו בשינה (ד"ל טז.)

[יום] רק בק"ש היא קצמ"ש תמידי של לילה קודם
ולא בתפלה כי התחלת הכרת הנוכח הוא בתחילת
היום וצריך לזה השתדלות ויגיעה וזהו רק ביום
(ד"ל יח.)

[יום] אור יממא והוא מעלה לכן לשון זכר ולילה
חסרון לשון נקבה ותושב"כ נעלם מבנ"א משא"כ
תורה שבע"פ הוא מה שנובע מלב ב"א
(ד"ל יט.; כט.)

[שינה] לילה זמן שינה פי' העדר ההיזק כי בחושך
די השמירה מן ההיזק אמנם לא סגי בשינה וחייב
בק"ש (ד"ל יא.)

[שינה] נראה דגם בכל עבודת ה' הלילה רק למשמר
והיינו שלא יעשה עבירות ולכן בשינה די
(כ"ה יז.)

[תורה] מדת יום זכר ומדת לילה נקבה ולכן כשלמד
תורה שבכתב ידע שהוא יום שבע"פ לילה
דתושבע"פ מקבלת מתושב"כ (קס"מ ג.)

[תורה] מדת לילה הוא תורה שבע"פ ועיקר הארת
התורה שבע"פ שלמד ושחידש בכל השבוע הוא
ביום השבת המאחד כל ששת ימי המעשה לעשותן
כולן יום אחד דלא מפסקי לילות (ממ"מ פג.)

[תורה] שבת דוגמת עוה"ב וכולו יום ולכן כ'
האריז"ל דמותר ללמוד תושב"כ בליל שבת
(ד"ל טז.)

[תפלין] לילה לאו זמן תפלין שהתפלין להיות הכרת
כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מצמיחים כל מיני תאוה וחשקות כי החשק והתאוה
באדם הוא מצד הלחות שבו (ש"מ ל.)

לחם

לחם תורה שבכתב ויין שבע"פ (פר"ג ג יב.)

לחם הפנים

בקש האריז"ל יגלה לן טעמי דבתריסר נהמי, דאין
הכוונה על גילוי הטעמים והסודות רק הכוונה הוא
על הרגשת הטעם וחיות הקדושה שבהם
(פר"ג ג פז.)

כמו שהועיל אכילת לחה"פ בשבת לכהנים לתקן כל
אכילתם שיהיה בקדושה ולא יהיה בהם קטרוג
יצה"ר כן מועיל כל אכילת שבת בקדושה לתקן כל
פגם האכילות (פר"ג ג נו., עג.)

לחשים

אין להשתמש בלחשים שבגמ' שלא ילעיגו מפני
שאין מועילים דצריך להיות יודע ללחוש אותם
(ל"מ סה.)

לידה

את מספר ימין אמלא שלא יהיה ח"ו החילופים וגם
בהולדה יש פעמים ח"ו כן כברחל בלידת בנימין
(פע"ק ג.)

דם לידה נטמא ע"י שבא טעות מסטרא דנחש
(ד"ל סט.)

הבריאה דקיי"ל נוח שלא נברא רק האומות עושים
חג יום גנוסיא של מולדתם לא אצל בני ישראל לכך
נקראים ימים נוראים שממשיך מורא לאדם (ל"מ ע.)
היום שהאדם נולד בו אז הוא בתוקף מזלו ואין לו
לירא באותו יום בכל שנה משום דבר שיוורע מזלו אז
(רס"ל נה.)

הלידה הגם שהיא שמחה מצד כי תולד אור וחיות
חדש היא עצב מצד כטעם בעצב תלדי והיינו כי
נכנס במשכא דחורא ואינו יודע מה יהיה בסופו ולכן
נמשך העצב לאם (ד"ל קז.)

לעתיד לבא

לעתיד הלכה כב"ש דהוא לחומרא אבל בעוה"ז אין שייכים גדרים אלה אלא לשרידים (קה"מ ז).

לצמח

לשון צחוק על דבר שא"א להאמין ומ"מ הוא כן אבל אם אינו מאמין כלל אינו נקרא צחוק רק מתלוצץ (קה"מ כה).

פתי מאמין לכל דבר ומלא עבודות לכ"ד ולץ אין מאמין כלל ואינו עובד כלל (קה"מ כג).
הוא ההיפך מאמת שכל מעשיו ומחשבותיו הכל לפנים (רס"ל נט).

זה שורש גוים להיות כ"ד האמת אצלו לליצנות (מח"ס יס).

חלוק לשנים בשב ואל תעשה היינו פריקת עול לילך בשרירות לבו זה נקרא קלות ראש.. ושחוק הוא בקום ועשה הוללות במעשה... כנגד דוד ושלמה (לה"ל [רנט]).

ע"י ההלצה שבמוח נעשה כל גופו צוה בהיותה מוחו בהכ"ס גמור שהוא מקום ליציאת פסולת המאכל (מח"ס כ).

שורש כל דבר רע הוא ליצנות שהוא היפך האמונה שהוא מתלוצץ מכל דבר וזה טעם ראשית גוים עמלק (לה"ל [רנט]).

לשון הקדש

בלשון הקודש הכתב גם הוא קדוש עוד למעלה מקדושת הלשון כי הוא סוד ציור האותיות כפי מה שהם במחשבה (ל"מ קו).

רוב מלות לה"ק הם מורות בתמונתן על הדבר שהם מורים עליו (מח"ס י).

ורוממנו מכל לשון שבכל ע' לשון יש תיבה אחת מלה"ק שהוא הג"ק המקיים הלשון (פר"ל-ה קנט; פר"ל-ד כב).

טעם שנקרא קודש כתב במורה נבוכים מפני שלא הונח בו שם כלל לכלי המשגל (אז"ל כג).

כל שורשי לשון הקודש מורים דבר והיפוכו, והיינו

קריאת שם ד' עליו בפועל במעשה ולכך היא רק בימי המעשה ולא בשבתות ויו"ט (ד"ל עז).

[תשובה] נראה דדרך לשוב בלילה לפני השינה (טה"ש למ).

לילית

היא נוקבא דקליפה לעומת מלכות דקדושה (ט"מ מז).

נקרא כח האשת זנונים שבעולם (ד"ל נה).
שני מיני כלי זמר של תופים ומחולות מכניעים את שתי הקליפות של שתי הנשים שהם כללות הקליפה... לילי ומחלת (פר"ל-ה כד).

לימוד

כל בנין לימודו יהיה על המקרא שציוה השם (לה"ל י).

לר לר

ג' סדרים בראשית נח ולך שער לידת יצחק הוא חכמה המשפעת לבינה (ל"מ נד).

למיד

ענין הלמ"ד וקו"ף בשם עמלק (מח"ס נד).
התורה מסיימת בל' שהוא ו' על גבי כ', והו' הם הו' קצוות והמדות הנמשכות ממדת האמת ליעקב הוא פורח באויר על גבי הכ' (מח"ס נד).

סיום התורה באות ל' המורה שאע"פ שכבר ניתנה תורה הכוללת אבנים ובתים המגדירות האדם מ"מ כולו כלול באות ל' הפורח באויר (מח"ס מח).

ל' נקרא מגדל הפורח באויר (מח"ס מו).

למ"ד הוא לשון לימוד שממנו הוא הלימוד והיניקה דתורה שבע"פ (מח"ס מו).

תשרי באות ל' כי מזלו מאזנים... ואות ל' היא המאזנים (רס"ל לה).

לעיטה

נקרא ע"י אחר (פר"ל-ז יח).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מותר גם לאבד נפשו לתשובה (מ"ט נ.)

מארה

טעם הלשון מארה כידוע ברז"ל על מארת חסר ובא ע"י חסרון הלבנה וכשהיא חסר מן האשה היפך הבריאה תביא המארה לו (ד"ס ה.)

מ"ב

בפרשה ראשונה יש שם מ"ב ובפרשת והיה אם שמוע שם ע"ב ונודע דשם מ"ב הוא לעולים במרכבה והיורדים יורדים בשם ע"ב ואין צריכים טהרה כ"כ משא"כ שם מ"ב צריך טהרה גדולה (ל"ה"ל [רכד])

בשם מ"ב נברא העולם, והיינו להיות מקום להנאת בני אדם הנראה למראית עין בזולת השי"ת ושיהיה בני" המכירים שגם ההעלם הכל מהשי"ת (ד"ל נא.) ענין המ"ב מסעות כתוב בספרים שהם כנגד שם מ"ב... ונסתפקו על מקומות שהיו באות שוה... והשם מ"ב הוא השם לעליות נשמה או לעלות לפרד"ס וענין המסעות היה ע"פ וינוסו משנאיך מפניך (פ"ד-ד קס.)

עיר קדש נגד אנת ה' משם בן מ"ב אותיות (ד"ל ע"א.)

מבל ע"ע דור המבול

המבול היה גם למעלה בעלומות עליונים, והוא קשירה דעזאל ועזאל ע"י פרשה זו שבה נפתח ד"ת דאורייתא מסטרא דגבורה (ד"ל נא.) השי"ת הראה להם הארות מעין עזה"כ להשיג שורש מציאות עזה"ז ועי"ז שהבינו איך שורש מציאות הרע ג"כ מאמיתות ית' הלכו אחר תאוותם (רס"ל ט.)

חכמי אר"ה מונין למבול מניסן כי המבול הוא השחתת העולם בעבור החטאים ומצד חכמת ישראל הוא נמנה מתשרי דר"ל שהיה מצד מדה"ד כי אז לא היה עדיין ישראל להמתיקה לרחמים (רס"ל נמ.)

מים היינו תורה והם הפכוהו למים הזידונים והתורה היא תכלית קיום העולם ושכשכילו נברא והם גרמו אבדנו (ל"ה"ל [עו])

משער התמורות דהכל זה לעומת זה עשה אלקים (ד"ל מז;; יט"ק לו.)

ליודע דרכו של מקובלים חכמי האמת בענין עולמות העליונים אשר כולם נעשו מצרופי אותיות הקדושות... לו נאה לקראו לשון הקודש (לז"ל כד.) לשון הקודש מצד הפנים ושאר לשונות הם מצד אחוריים (ל"מ קז.)

הרמב"ן כתב שנקרא קודש לפי שדברי התורה ונבואה כולם בלשון ההוא נאמרו (לז"ל כד.)

טבע קדושת הלשון הקודש כי כל שם שבה אינו הסכמי רק השם ההוא היא דבר ד' שעשה אותו ואותם האותיות הם חיות אותו הענין... לכך נדרש גימטריא אותם האותיות (ט"מ כז.)

[ארמ'] לשון ארמי הוא מצד ההתייחסות של ישראל עם האומות משא"כ לה"ק לשון ישראל ביחוד (קס"מ לו.)

[ארמ'] כל הלשונות נמשכים מלה"ק בעת דור הפלגה והמשכה הראשונה הוא ללשון ארמי שהוא הקלא דהורא מלשון הקודש עצמו ואח"כ שאר הלשונות הם מקדה"ד דלשון ארמי (ד"ל עז.)

לשון הרע

אף שהרוכל לא חידש לו כלל רק א"ל הפסוק כצורתה ואך הרוכל היה לו עסק בענין זה שע"ש כך נקרא רוכל ואחר שתיקן הרגיש בהפסוק טעם מחודש (פ"ד-ז קג.)

הא דלא כתב הרמב"ם דלוקה מכת מרדות גבי לשון הרע ורכילות אולי משום דפריצי בהו כולי עלמא (מ"ט סג.)

לשמה

לשמה לשון נקבה ידוע מטעם האריז"ל דר"ל לשם ה' לשם השכינה (ד"ל כו.)

עיקר חשיבות המעשה כאשר אינו מרגיש כ"כ היקרות שיש בה (ד"ס ט.)

מאבד נפשו לדעת

אין לו חלק לעזה"ב ויש קצת רמז בגיטין נו.

(מ"ט ט.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מכל מדה רעה אפשר לקלוט הטוב ממנה כששתמש בה לטוב וכיו"ב באומות ע"י גרים (רס"ל כד).
 שלימות המדות אף שנטועים בו בטבע לא ישתמש בהם מצד טבעו לבד רק לשם שמים (ד"ס יא).
 איש היהודי מזרע יעקב צריך לנטות מכל אחד מהקצוות להפכו שעי"ז יבוא לקו המיצוע מידת יעקב וכידוע דברי רמב"ם (ד"ס כב).
 ההתשמשות באהבה ויראה בצד הראוי לו במקום ובזמן זהו קו האמצעי והוא התמימות אשר גם הוא אם יהיה לבדו באדם בהעדר ב' הקצוות ויתפש עד קצהו האחרון יגיע למדרגת הפתיות והשטות (ד"ס מז:).

מצד היצר כל אחד חולי באיזה מדה ודרך המיצוע נקרא ערבוב וקצה האחרון הוא ההפרדה ובאמת רצון הש"י האמיתי הוא דרך המיצוע (ל"מ עב).
 בסדר המדות רעות סידר התנא קנאה קודם לתאוה כי כשזה לעו"ז הוא מקביל ימין זה נגד שמאל השני (קה"מ יט, כ:).

הי"ג מדות של רחמים הן הם הי"ג מדות שהתורה נדרשת שהוא היסוד לתושבע"פ וחכמת חכמי ישראל (קד"ט כב).

כללות המדות טובות הם ז' כל אחד כלול מ' שנגדם ע' נפש (ד"ס יא).
 כפי מה שהם בעצמיותן ואמיתותן בפנימיות הבלתי מתגלה בעוה"ז... מ"מ ניכרת השפעתן בכלי המעשה שע"פ הגדרת התורה (מס"ס נד).

מחנה, מסכת

חמשה פרקי דספרא דצניעותא רמזים בחמשה פרקי מס' מדות (ד"ס מז:).

מדין

[אברהם] המדינים הם זרע אברהם מבני קטורה וע"כ נכללים בכלל ישמעאלים בסיפור מכירת יוסף (תה"ט כג:).

[אברהם] לפי שהם יצאו מאברהם אחר העקידה דאחלילו אברהם ויצחק ע"כ נקראו מדין שהוא לשון דין ומדינים (תה"ט כג:).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
 מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עשרה דורות מאדם עד נח היה דוגמת דרך ארץ שקדם לתורה, והתחיל להתעורר קומת ד"ת ואין מים אלא תורה (ד"ס נה).

נסתלק ההשפעה בעת המבול לגמרי, ואח"כ ניתן לו הקשת להראות שמ"מ ההשפעה יורה כחץ ואין נפסק לגמרי (ד"ס נה).

עוג דפלט מדור המבול שהיה נקי מחטא דור המבול... והיה לו קצת שייכות בהכרח לתורה (רס"ל מג:).

עון דדור המבול רומז לשבירת הכלים (ל"מ נו:).

מגדל

ל' נקרא מגדל הפורח באויר (מס"ס מו).

מגיד

ענין המגידים הוא ע"ד הדיבוקים שהיא מנפשינ דאזלין ערטילאין כך המגידים אלו ממלאכים ממצות שלו (ד"ס פא).

מגילה, מסכת

כשבוניס או מיסדים בית הכנסת או ביהמ"ד חדש באיזה מקום נעשה מקודם שם מחית עמלק באותו מקום דתיכף אחר מחית עמלק בא קדושת המקום... ולכן קבעו רז"ל פרק בני העיר במס' מגילה (נ"ה"ט [קטו]).

מדבר

התחלת אומה ישראלית במדבר כי בהתחלת כל דבר צריך עקשות (ל"מ נט:).
 לכך מתן תורה במדבר שעיקר מתן תורה למי שיש לב אבן לישרו (ל"מ סג).

מחנה

אין לך שום מדה וכח שאין בה צד טוב גם כן רק צריך שישתמש בה כפי רצון הש"י (נ"ה"ט [מו]).

בירור כל מדה הוא בההיפך כי אין לך שום מדה שאין בה צד שראוי להשתמש בהיפך (ד"ס יא; קה"מ יג:).

בכל יום מדרגה שהוא עולה יש לו לחזור ולשוב על חטאיו (לה"ל [סו], [קלד])

האדם אינו עומד תמיד בסדר ומצב אחד ויש לו תדיר עליות וירידות (רס"ל טו:)

נודע דברי הארז"ל כי בגן עדן כל עת שמעלין למדרגה יותר גדולה מוסיפין לדקדק עליו בחטאיו ולהענישו על כל חטא קטן וכן הוא בעולם הזה (פר"ט 3-נ; לה"ל [סו])

הגם דראתה שפחה כו' היה מדרגות דלולי כן לא שייך לקרות שפחה כלל (רס"ל ט.)

חילוק מדרגות רק במוח ולב חכמה ורצון אבל ההצלחה בגמר מעשה בזה אין מדרגות וכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא מצד גמר המעשה במצוות ומעשים טובים (לה"ל [רנב])

תרומת האדנים ודקרבנות שנאמר בה העשיר לא ירבה כי הוא לכפר על נפשותיכם ובענין הרחקה מן הרע כל ישראל שוים שכולם יוכלו לינקות מן הרע בתכלית רק חילוק המדרגות הוא בהשגת הטוב (לה"ל [רנא])

פנימיות הנפש שהוא הנשמה שהוא מצד הש"י אין שם חילוק מדרגות... רק החילוק הוא מצד הלבושים שאין כל אחד לבוש שוה (מס"מ טו.)

יש מצוות המועילות למי שנפסק ממדרגתו להחזירו לקביעותו וביחוד הוא לזה מצות שבת (לה"ל [נלנ])

ישראל כולם דבוקים באמת וכפי המדרגות כך יוכל להגיע בהשתדלותו... וכן בעת שפיכת הרוח לכל בשר יהיה כן מדרגות (רס"ל ט.)

כל דבר שבקדושה אינו עומד רגע אחד במדרגה אחת ולעולם הוא מתעלה והתחלת הנפילה הוא כשאינו הולך למעלה רק עומד במדרגה א' (ל"מ קטו:; לה"ל [נלנ], רס"ל טו:)

לעולם לא הגיעו ישראל בכלל ואדם פרטי בפרט לאיזה שלימות ומעלה בלי ירידות ונפילות מקודם (ד"ל מח.)

לעולם מדרגה האחרונה מאיזה דבר הוא ראש למדרגות במדרגות שאחריה (ל"מ ק.)

בשלימות עצמו יש מעלות והם חמשה עשר כדתנן ט"ו מעלות מעז"נ לעזרת ישראל (ד"ל ט.)

[בנות] אירע דבר זה סמוך לפטירת משה שרק אז היה באפשר דבר זה להתגבר בישראל (ל"מ מג:)

[בנות] בנות מדין חשקם להיות ישראל נדבקים בהם כמות שהם בגיותם (מה"ש כד.)

[בנות] נצטוו על המלחמה וליקח המלקוח היינו הרוח חיים שלהם ועי"ז נתבטלה הקליפה מכל וכל שהוא קליפת נחש אשת זנונים ועי"ז היה תיקון להחוטאים בבנות מדין (פר"ט 7-קטו:)

[יו"ף] מחשבת השבטים הוא שגרמה מכירת יוסף והצרכת הבירורים ועי"ז זה גרמו התחלת התעוררות שליטת האדם בליעל שהוא במדינים (מה"ש כד:)

[יו"ף] שורש מדין הוא לעורר מדינים נגד שורש יוסד ישראל וע"כ לעבד נמכר יוסף להם (מה"ש כד.)

[כעס] קליפת מדין הוא כעס כמו"ש רוא דא אשת מדינים (פר"ט 7-5:)

[משה] הטוב שבמדין שהוא הכח שרוצה להיות פירוד ומדינים לאביהם שבשמים קלט משה לעורר מדינים בין האומות לאבינו שבשמים (מה"ש כד:)

[משה] ענין מה שנתגדל משה במדין ונמכר יוסף למדינים שהוא נגד יוסד אבא שבקדושה דשם תוקף האהבה ולא מתפרשין ושנגדו בקליפה אשת מדינים (מה"ש כ; כג:)

[משה] מיתת משה היה תלוי בנקמת המדינים כי הוא בסוד הדעת המחבר חכמה ובינה (מה"ש כד:)

[משה] נקמת מדין היה מעכב פטירת משה כי משה נתגדל במדין וחלק חבירו דמשה הם המדינים, והסתלקות אדם מן העולם היינו כשכבר השלים כל מה שיכול להשתלם וגמר שלימות דמשה היה הנקמה במדינים (ד"ל נב:)

[עמלק] מדין ועמלק מחוברים כמה פעמים (מה"ש כד.)

מדרגה ע"ע אדם: מדרגה

בכל דבר יש מדרגות עד אין קץ ואחר השגת אורות כפי מדרגתו כשרוצה להשיג יותר הרי אותו אור הוא נעלם ממנו עדיין וצריך לבח"י אמונה

(קד"ש כז.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אלקי ומכאן מודעא דיכולים לומר בשעת העלם לא
היו מקבלים (ל"מ נ:)

מוח

ארבעה חדרים יש במוח כנגד אבות ודוד (ד"ף עט:)
המחשבה באדם היא למעלה מהרגשת הלב דבמוח
יוכלו לעלות הרהורים ומחשבות אפילו בעת השינה
שאין לו שום הרגש (מח"ס נג.)

יש ב' דברים במוח... וכשמוח החכמה גובר אז היא
מושך כח המדמה עמו להיות גם כל דמיונותיו רק
לה' לבדו (מח"ס ה:)

כמו התקרה המגינה על הבית כך המוח שבו משכן
הנשמה מגן על כל הגוף שלא יכנס לפנימיותו
דברים חיצוניים (מח"ס ג:)

מוח ולב

אע"פ שבבריאה המוח ואח"כ הלב מ"מ הרי מן הלב
תוצאות חיים לכל האברים וגם למוח עצמו (ד"ף כ:)

בנפש האדם המוח אב בחכמתו לכלי המעשה והלב
אם בבינתה להשלמת החסרון, וזהו ק"ש ותפלה,
ק"ש קעמ"ש ומצות שלימות מעלתו ותפלה למלאות
חסרונו (ד"ף טו:)

בעולם הזה העיקר הוא טהרת הלב כמ"ש רחמנא
לבא בעי כי שם משכן היצר ושם היא היגיעה אבל
העולם הבא שהוא הנייחא שם העיקר הוא בחכמה
שבמח (לה"ף [קלנ])

דוד ושלמה דהן מוחא ולבא ידוע כי מחשבה
שבמוח הוא בהעלם דע"כ רמוזה ב' וכשמגיע ללב
הוא בהתפשטות ורמוזה בה' וכל מעשה דוד
התגלותם לפועל היה ע"י שלמה בנו (מח"ס נג.)
דוד ושלמה הם נגד אדם ונח כי הם לבא ומוחא
(ד"ף לה:)

האדם יש לו ב' מנהיגים המוח והלב זה בשכליות
ועצות דרך חכמה וזה בכחות הנפשיות שכולם
מהלב (רס"ל כ:)

הכרת התורה הוא הכרת החכמה שבמוח והכרת
השבת הוא ההכרה שמצד הבינה שכלב (רס"ל עו.)
השגת תושב"כ ונבואה עיקרה בלב שממנה תוצאת

כפי המעלה והשלימות שיש לאדם כך יש לעומתו
חסרון כנגדו (רס"ל ו.)

סבת הבדל דיעות בני אדם לפי שרצה השי"ת לברוא
נפשות שונות יסד שלא יהיה הרכבת וקבוצת כל
הכחות שוות בכל הנפשות רק יהיה כח אחד פרטי
מיוחד לנפש ההוא (ש"מ כא.)

מדת הדין ע"ע דין

מיה

עולם התיקון נבנה ע"י שם מ"ה החדש, פ"י מה כמו
ונחנו מה מורה עונה (לה"ף [רו]; מח"ס כט:)

מיה ובין

עכו"ם נקראים בהמה בגימט' נ"ב, משא"כ בני"י
נקראים אדם שהוא בגימט' מ"ה הרומז לעלמא
דכורא (מח"ס כט:)

מואב ע"ע עמון

אדום הוא כתר דקליפה ומואב נגד חכמה דקליפה
ועמון נגד בינה דקליפה (ד"ס יב.)

לאה הבכירה דוגמת מואב הבכירה... שהיא פרסמה
מאב... וכן לאה קדמה לדבר מצוה ולקדושה וג"כ
תבעה בפה שהיא היפך הצניעות... אבל באמת
עומקה היה טוב מאוד רק מ"מ פעל ביוצא יריכה
שהיא דינה (ד"ף מ.)

מה שהוזהרו ללחם עם עמון ומואב ואדום ושלא
יהיה להם מארצם עד מדרך כף רגל לא מפני
מעליותא דידהו הוא רק מפני טומאת הארץ ביותר
(ד"ס מ:)

קליפת מואב הוא בגאווה והוא אתחלתא דרע
שבמדות (ד"ס יב.)

מדים

ברכת הודאה הוא נגד משיח שאז הוא יודו כל באי
עולם להשי"ת ועי"ז נתקן חטא הנחש (ד"ף מ.)

מזערה רבה לאורייתא

כפיית הר כגיגית שהבינם מצד תוקף התגלות אור

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

לבא ושם ההרגשה אבל חכמה שבמוח אינה מורגשת רק הרשימו ממנה מורגש בלב (תה"ט כ; רס"ל עב.)

מוח לב כבד

ג' עמודי עולם תורה עבודה וגמ"ח שהם מוח ולב ומעשה זכו ג' אבות העולם ונטולם (ש"מ טו.)
ג' מדרגות חכם נביא ומלך (קה"מ לג.)

נאמר על משה ויהי כישורון מלך וכוונה"ק פירש דר"ת מלך מוח לב כבד והוא הראשון שנקרא מלך שהוא הממשלה השלימה על כל ג' הכחות (ש"מ טז.)

המחשבה במוח והדבור בלב והמעשה הוא באיברים החיצונים כלי המעשה שבגוף שמקורם הכבד שהוא מקור הדם (ש"מ יג.)

ג' מיני טומאות הנשלחים מג' מחנות הם כוללים ראשי המדות רעות שבגוף האדם קנאה תאוה וכבוד... ומקביל להם בצלם אלקיי שבאדם החכמה שבמוח ובנית הלב וגמר יציאה למעשה (ד"ל כא.)
ע"י התורה והחכמה במוח וחלילה בלב בידו לכפות כלי המעשה הגופניים להיות נמשכים אחר רצון השי"ת (ד"ל כ.)

נפש נגד עשיה והיצירה שהוא הצורה בישות רק בהעדר תיקון החומר הוא נגד הלב והבריאה שהוא התחדשות יש מאין הוא המחשבה שבמוח (ש"מ כה.)

ממור

יש גאונים סוברים דאין קדושת מומר קדושין (תה"ט פ.)

כל המומרים מבניי שנתחברו להם לגמרי בעוה"ז ידוע דברי הרמב"ן שהוא ע"י איזה שורש פורה ראש בתולדתו מערכוב בני נכר (רס"ל פד.)

מסך

מוסף שבת התוספות קדושה משבת שהוא מדת מלכות הוא ע"י יוסף צדיק יסו"ע (פר"ף-ה קכה.)

חיים לכל הגוף והשגת תושבע"פ ועיקרה בחכמה שבמוח שאין פועל כ"כ הארה בכל אברי הגוף (פע"ק כד.)

הכתב גלוי המחשבה דמוח והדבור גלוי הלב (ל"מ נו.)

הקב"ה לבן של ישראל כי מוחא וליבא תרין רעין וע"י שהוא שוכן במוחו ממילא הוא גם בלבו (מס"ס ז.)

חבור המוחין דישאל הם אותיות התורה וחבור עבודת שכלב דישאל הוא מלאכת המשכן (רס"ל יח.)

יש ב' מיני מעוררים שכל לאדם הא' החכמה והשכל שבמוח ויש התעוררות ג"כ מצד הבינה שכלב וזהו רק בישראל (ל"מ עג.)

יש ג' שותפים בתולדות המע"ט, ב' כחות מן האדם לנצח היצר והם חכמה שבמוח ושולח ללב להתבונן והיא המולדת המעשה שהיא ההולדה הנגלית... וא"א לשניהם בלא הקב"ה (ד"ל כב.)

כל פעולה שאינה ע"י רצון הלב ה"ז שוגג ואונס, ומי שעשה עפ"י רצון הלב אבל בלא התבוננות המוח הוא נקרא מזיד אבל מי שעשה בהסכמת החכמה שבמוח והרצון שכלב זה נקרא מורד (ד"ל כ.)

לית המחשבה היא במוח והוא מושכל ראשון ואח"כ מתבונן בלבו אם כשר הדבר לפניו (ד"ל כ.)

לעולם מקום ההשתדלות הוא רק בלב רק מצד הזה הוא ההשתדלות למוח אבל להשתדל במוח עצמו היינו בחכמתו לחקן החסרון על זה אמרו אפקורס ישראל כ"ש דפקר טפי (ל"מ קטז.)

סוכות הוא זמן השמחה שכלב ושמע"צ נגד מחשבה שבמוח (רס"ל עד.)

עיקר האדם הוא המחשבות והרהורים ורצונות שבמוח ולב שזהו רוחניות האדם אבל הגוף הוא גשמי ונקרא בשר אדם (ל"ה [יז])

עץ החיים הלב כי ממנו תוצאות חיים, ועץ הדעת היא המוח שהוא המבדיל בין טוב ורע (קה"מ טז.)

רשומות נקרא דרגא דחכמא שלמעלה מבינה והוא

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מסערים ע"ע יום טוב

מזוזה

מפת

ע"י מצות מזוזה ביחוד זוכה לקדושת קביעות מקום
לנפש (רס"ל כו:)

ענין מזוזה הוא מה שהשי"ת שומר על הפתח
(פר"ט-ג מג:)

אפשר לעשות מופתים ע"פ התורה וכך היו כל
מופתי משה, ואפשר לעשות ע"י תפלה... ויותר יש
לפעול ע"י תפלה אבל מ"מ מה שע"פ תורה גדול
(לה"ל [ענ])

מזיקין

מקפי חמה

כל עניני העולם הם מליאים דברים המזיקים הנפש
לכל צד, כל חמדה וכל חפץ הנמצא בבריאת העולם
הוא מעורב טוב ברע הטוב כאשר ישתמש בו רק
לרצון השי"ת והרע להיפך וזה שמלא מזיקין
(ט"מ י.)

ערי מוקפי חומה יש להם קדושה יתירה והוא ג"כ
בב' מדרגות אלו להכניס ד"ת וקדושה ללב חכם
לימינו ולהתגבר על היצה"ר שלא יוכל לכנוס
(פר"ט-ה כח:)

מוריקא

מזל

או"ה שהם תחת המזל היינו שהשי"ת אין עושה
בשבילם שינוי מכפי מה שיסדר אבל מ"מ גם הנהגת
המזל הוא ממנו ית' (סה"ז כו:)

עכו"ם אע"פ שהם עיקר תחת המזל היינו מזלות
דרקיע זה יש אף לצמחים אבל מזל דאדם להצילו
מפגעים רעים זהו רק ע"י האין מזל דישראל
(מח"ס ל.)

אע"ג דאינהו לא חזו מזלייהו חזו, חזו היינו בחכמה
ומזל היינו עתיקא (פר"ט-א מ., קיד:)

החילוק דמזל שאין תלוי בזכותא דהגם דתרוויי'
צדיקים גמורים ושנים במעשיהם מ"מ אצל זה
מתעורר כח אותו מלאך מליץ ולא אצל זה
(רס"ל מא:)

מזל היינו שורש הנפש במקורה המזיל ומטיף חיות
לכל התפשטות הנפש (רס"ל פח.; ד"ט ז.)

מצד שרשו בעולם המלאכים הוא המלאך מליץ
דהיינו כח נפשו עצמה ולכן נקרא מזל שהוא שורש
הנפש מה שנפל לגורלו בתולדה
(רס"ל מא.; ד"ט עח.; ט"מ ל:)

מזל נזב

המזל הוא האין שממנו נמשך היש והוא כח הנעלם

כל התבלין מפיג טעמן כשנידוכין חרץ ממוריקא כי
כשהוא בשלימות נקרא שהוא דבוק בשורשו,
ומוריקא הוא עיקר שוה"נ של הטעם ואין פירודו
מפיגו כלל (ד"ט זב.)

מזבח

טורף הוא לשון חטיפה והיינו מצד העלאת אותו
ניצוץ חיות למקורו כשאוכלו בקדושה שאז הוא
דוגמת הקרבן, והמזבח בחלקו של טורף
(פר"ט-א קיח:)

המזבח נקרא זאב הטורף שכן קראתו לוקוס
(פר"ט-א קט.)

לא נזכר בתרומה מזבח הקטורת שזה הוזכר סוף פ'
תצוה בזמן שכבר היה במחשבה בישראל לקלקל
ואז צפה השי"ת שיהיה הקלקול ולא יהיה עבודה
בבכורות ויהיה נבחר אהרן (פר"ט-ד נד.)

לכך פרשת מזבח מקטר קטורת כתוב בסוף פרשת
תצוה אחר צווי עשיית בגדי כהונה ואחר קידוש
ומשיחת גוף הכהנים לפי שהכתר חרץ לגוף ומקיף
א"א לצוות עליו אא"כ זכר אותם מקודם
(לה"ל [רמד])

מיום שחרב ביהמ"ק ובטל אש המערכה שממנו
היתה הסייעתא לצמות אש התלהבות להשי"ת נפסק
זו (לה"ל [ר])

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שבאב שממנו נמשכו הבנים וע"כ כשנולד בן או כשנושא אשה כדי לקיים המין והיחוס אומרים מז"ט (מח"מ לא).

פי' מלבוש שיוכלו לחלצו ולפשטו תמיד כי לא יעזוב מדריגתו אלא שכשכלכלך קצת יוכל לפרשטו מיד (רס"ל פד).

מזרח

מזרח הוא נגד גוף הנשר ואמיתות בהירות השי"ת מצד שורש הנעלם (ד"ף פג:)
צפון הוא לשמאל ודרום לימין כמ"ש צפון וימין וגו' שכן הוא בעמידת האדם למזרח דע"כ נקרא מזרח קדם (פר"ף ד-מ).

מחלת

שני מיני כלי זמר של תופים ומחולות מכניעים את שתי הקליפות של שתי הנשים שהם כללות הקליפה... לילי ומחלת (פר"ף ה-כד).

מחסת

ג' מיני טומאות הנשלחים מג' מחנות הם כוללים ראשי המדות רעות שבגוף האדם קנאה תאוה וכבוד... ומקביל להם בצלם אלקיי שבאדם החכמה שבמוח ובינת הלב וגמר יציאה למעשה (ד"ף לא).
הלומד לקנטר שהוא הקנאה אינו בכלל מחנה ישראל והלומד לעשות קרדם להתפרנס שהוא תאוה אינו בגדר ת"ח אבל הוא בכלל ישראל אבל הלומד להתייחר שהוא הכבוד הוא בכלל מחנה לוי' הת"ח (ד"ף לא: עג:).

מחול

מחול הוא בעיגול והעיגול היא שכולם שוים וזה הסעודה דלעתיד בין המשומר בענביו (מח"מ פ).
שני מיני כלי זמר של תופים ומחולות מכניעים את שתי הקליפות של שתי הנשים שהם כללות הקליפה ... לילי ומחלת (פר"ף ה-כד).

מחלון

היה לגלית תוקף ע"י שהיה בן הנשיקה ע"י אותם נשיקות ואותם טיפין דמחלון ותיקון מחלון ע"י הריגת דוד לו (ד"ף לא:).

קדושת מחנה ישראל הוא העוסקין בעניני הגוף רק בכונה לש"ש וקובעים עתים לתורה (פר"ף ד-ל).
זב אין משתלח ממחנה ישראל שדבר זה נמשך ממקור ישראל שהמקור לעבודה הוא התשוקה (קה"מ לה:).

מצורע משתלח חוץ למחנה ישראל שאין זה מטבע ישראל בתולדה (קה"מ יד).

מחלוקת

כל ישראל זרע קודש וגוי אחד וכל המחלוקת ביניהם הוא רק איך לעבוד את ה' (רס"ל נא).

כמו שיש ברפואת הגוף חילוקים בין טבעי גופים ובין השתנות הדורות שלא מה שיועיל לגוף זה ודור זה יועיל לאחר כן ברפואות הנפש ומזה נצמחו כל המחלוקות בתורה שבע"פ (ש"מ ה).

ממחלוקת השבטים עד אחר מתן תורה במחלוקת קרח היה בירור שאין בישראל שנאה באמת... ואז התחיל שירותא דמחלוקת להתגלות (רס"ל נא:).

מחצית השקל

הוא היו"ד הוא י' גרה ורומז לי' ספירות היינו שיתעורר לבבו דאפי' נשקע מ"מ יש נקודות אמת בלבבו שלא נשקעה כלל (מח"מ טו).

החכמה שהוא תחלת השגה יש מאין רמוזה במחצית השקל (מח"מ טז:).

מחצית השקל רומז דהוא פלג גוף ורוצה להשתלם (יש"ק נ:).

מצד ישראל נותנין חצי לד' (ל"מ פה:)
מקדש הלבוש והוא בשקל הקודש להיות הכל נעשה על טהרת הקודש (ל"מ פה:).

מחלצות

אף דמצות הם לבוש מ"מ הוא לבוש כזה שהוא פושט ומורה הפנימיות וע"כ נקראים מחלצות (ל"מ פו:).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מחשבה

במקום שהוא המחשבה של אדם שם הוא כל האדם כי עיקר האדם אינו הגוף רק הנפש והנפש אינה דבר רק כח המחשב ומהרהר והרצון שבאדם (ל"ה"ז [קמד])

גם במחשבה יש פנימיות שהוא האמת שבעצמותו וחיצוניות מה שמרמה את עצמו ג"כ לחשוב הכל לפנים (ת"ס"ט נז:)

היא עיקר האדם אבל כמה מחשבות אינן (מח"מ ז; ת"ס"ט ג.)

המחשבה התחתונה היא כח המחשב ומהרהר תמיד שאינו פוסק גם בחלום שישנו בע"ה וגם בבהמות, וכאשר משעבדה להשי"ת שלא יחשוב רק מה שהוא רצון השי"ת אז היא נקרא שכינתא תתאה (ד"ל עמ.)

המחשבה התחתונה היא מעצמה שאינו פנוי רגע אחת בלא מחשבה והחכמה היא שמתחכם וממציא מחשבה שלכך נקרא יש מאין (ד"ל עמ.)

חכם הוא דבוק בחכמתו של השי"ת שהוא במחשבה שבמוח שם אפשר להיות ב' הפכים בנושא א' ולא עוד אלא שהוא כמעט מוכרח כפי מה שיסד השי"ת כל הבריאה דבר והפכו (רס"ל ט:)

חלוק לב', מחשבה ושכל שבמוח והרצון וחשק שכלב (רס"ל עב.)

יש עומק ראשית דמחשבה שממנו המשכת כל המחשבות הסתום ונעלם מהאדם וזהו המחשבה סתומא (מח"מ ז.)

מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה נ"ל לאיזה מעשה שהיה בלא מחשבה... וא"צ שיהיה הכונה דוקא בשעת העשייה דמצוה (ד"ס טו:)

מכל גמילות חסדים של אברהם לא נזכר בתורה לשבח אלא מה שעשה למלאכים ראין בזה אלא המחשבה והרצון הטוב (ד"ס ט:)

עיקר זכות השתדלות אדם בעוה"ז הוא רק החשק שיש לו לעשות רצונו ית' אבל גמר המעשה הוא מהשי" (ד"ס ט:)

שורש כל המחשבות של תוהו שבאדם לדמות עצמו שעיקר איזה מעלה וענין שהוא למעלה ממנו (מח"מ ז.)

שרש המחשבות זרות כולם הוא הגיאות כידוע דמחשבות זרות הוא מצד התוהו דמלכין קדמאין דמיתו (ל"ה"ז [רמו])

[הרהור] ההבדל שבין הרהור למחשבה דמחשבה במוח והרהור בלב (פר"ט ג-ד.)

[הרהור] המחשבה באדם היא למעלה מהרגשת הלב דבמוח יוכלו לעלות הרהורים ומחשבות אפילו בעת השינה שאין לו שום הרגש (מח"מ נג.)

[מעשה] במעשה כרישא חשיכא כו' ובמחשבה הוא להיפך (קד"ט כב.)

[עבירה] במחשבה לא שייך עבירה לשמה דרק עת לעשות כתיב במעשה ולכן אמרו הרהורי עבירה קשין מעבירה (ל"מ קיא.)

[עבירה] הרהורי עבירה קשה מעבירה שמכנים כח הרע למקום המחשבה שהוא האחדות אבל מ"מ אין נענש על זה כי הרע אינו אלא זיווג מקריי (אז"ל כא.; ד"ל ח:)

[עבירה] מחשבה רעה אין מצרפה למעשה דעומק ראשית דמחשבת איש הישראלי הוא רק לעשות כרצון השי" (ל"מ קט:)

[עבירה] מחשבה רעה אין הקב"ה מצרף למעשה דאין חטא מגעת למחשבה שבמוח ולב (מח"מ י.)

[עבירה] לכך באו"ה מחשבה רעה מצטרף למעשה ולא בישראל כי ממחשבה שבמוח עד שיצא לפועל למעשה יש באמצעה לב שאפשר שיתחרט (ל"מ עג.)

מחשבה דבור מעשה

המחשבה במוח והדבור בלב והמעשה הוא באיברים החיצונים כלי המעשה שבגוף שמקורם הכבד שהוא מקור הדם (ט"מ יג:)

אם במחשבה דבור ומעשה ח"ו עושה נגד רצון השי"ת נעשה גם שורשו הנעלם שהוא מכלל הבריאה נפרד מהשי"ת... ונמצא שורש הנעלם זכה תלוי בג' כחות דמחשבה דבור ומעשה (ד"ל נט:)

המחשבה דבור מעשה דתורה ומצוות הם מלבושי כבוד לאדם (ל"ה"ז [רסג])

עצם הנפש הוא כח החיות ומחשבה דבור ומעשה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מיכאל

מיכאל אותיות מלאכי שכולו מלאך וגבריאל אותיות
גבר וכן נקרא איש (ד"ל טו, ענ:)

קדושת בכור שהוא בלא פעולה ולא כמו שהיה
פסיקת הזוהמא במתן תורה ע"י קבלת התורה רק
מלידה ומבטן נתקדש הבכור זהו מסטרא דמיכאל
(פרי"ז-ג כט.) חסד דרגא דאברהם

מיכה

בעט באנכי זה שורש היהדות דישאל (פס"ט כב)
ד' צוה משה להוציא מיכה לפי שאליו היה לו
שייכות שהרי נתחבר אליו יהונתן מזרעו (פס"ט כב:)
ודאי מוטעה היה ומ"מ נקרא בעט לפי שהיה לו
ללמוד ולא למד (פס"ט כב:)

מיכה נתמכרך בבנין כי אותם ששמו במקום לבנים
בבנין כאלו אין בהם אלא חומר העפרי לכד עד שלא
היה לו התחברות כלל אם נפשו הרוחנית
(פס"ט כב)

פעמים נדמה לאדם שיש לו סיעתא דשמיא לדבר
שהוא עושה אל יסמוך על זה לאמר שדבר טוב
הוא... דפעמים יש דלגסיון סעיוהו וכמו דאיתא
במיכה (נ"ה"ז [לט])

[209] ההתחלה של פסל מיכה והגורם היה שטופו
בתאות ממון (י"ש"ק יג.)

[209] נתגלגל פסל מיכה לבני דן שהם התחלת
גילוי זרעא דרחל ע"י בלהה שפחתה (פס"ט כב:)

[209] סידר סיפור פסל מיכה אחר סיפורי שמשון
להקדים הרפואה למכה כי שמשון היה היותר גדול
שבשבת דן בכוה"ז (פס"ט כג.)

מיכל

הניחה תפלין אחר אותה מעשה שהרגישה בחטאה
שנראה שבא לה ע"י חמלת שואל על אגג (ל"מ ז:)
מיכל שחקה על דוד על שנגלה לעינו שהוא היפך
הצניעות שלמדה בבית אביה אבל באמת היה לכבוד
שמים וע"כ נענשה (ל"מ ז:)

הם לבושי הנפש שעצם החיות מתלבש בהם
במעשה הפרטית שעושה (נ"ה"ז [לט])

מטבע

לשון טבע שזהו מצד טבע עוה"ז עיקר מטבע
היוצאת בו (מח"מ טז.)

מטי"ב

טעם המלה בלשון רומי מנהיג (סה"ז לב)
כולם נכנסו לפרדס שהוא גן עדן דמט"ט דיצירה
(ל"מ קג.)
כותב זכיות וחובות לפי שהוא טו"ר היינו זכות וחוב
(ל"מ קג.)

מ"י

מ"י הוא בינה שהבינה שכלב סתום ושייך עליו
שאלה משא"כ המעשים גולמים ושייך ע"ז אלה
בדבר הנגלה לעין שאלה הם (ד"ז לב)

מ"י מריבה

עונש מי מריבה כי ד' צוה ונתן מימיו כפי הראוי
לאותו סלע שהם מועטים לא יספיקו רק והוצאת
והשקית הכל אתה בעצמך... (קה"מ ז:)

מ"י רגלים

הוא ג"כ מהמוח והוא מצד התדמוותם במדמה
שבמוח רק שזה מצד עצמי וזה מצד הדמיון
(ד"ז לד:)

מ"יין מקבין

החשק הוא המיין נוקבין ובסט"א הוא קליפת הכלב
(מח"מ כט:)
הסתת הנחש בתאווה היא רק באשה שבה שורש
המים תחתונים מ"יין נוקבין דבוכין אנן בע"י למיהוי
קדם מלכא דזהו שורש החשק ותאווה שבנפשות
דבני"י (מח"מ כז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מילה

[אב] הקדושה מאבות שהאב מל את בנו ובלא דעתו וידיעתו מכניסו לקדושת ישראל (יש"ק מו.)

[אברהם] אחר המילה נעשה אברהם תמים שגופו מוכן תמיד להתגלות ה' (פר"ט ח כג.)

[אברהם] אף שניתנה מילה לאברהם לא נתגלה הקדושה לגמרי דלא ניתנה לו פריעה ופריעה הוא ההתגלות (יש"ק סד.)

[אברהם] לא מל אברהם א"ע קודם שנצטוו כי לתקן לגמרי א"א עד עת קץ... וא"כ המילה מעצמו אינו כלום (רס"ל פט.)

[רפואה] עיקר ענין הרפואה למכה שנברא בעולם היא בשביל המילה (פע"ק יג.)

[שבת] מילה משעבר עליו שבת היא הקדושה שבתולדה (מח"ס עד.)

[תאווה] מכניסים כסא בשביל אליהו בכל ברית מילה כי זהו המבדיל בין ישראל לעמים בתאות (מח"ס כט.)

[תאווה] מעידה דתאותו להש"י וזהו השורש התקוע מאברהם (ל"מ עו.)

[תאווה] מצות מילה הוא מורה על קדושת אותה תאווה והוא נימול לח' טרם ידע כלל מאוס ברע (ל"מ נד.)

[תפלין] מילה הוא שורש החילוק בין ישראל לעמים מתולדה קודם להשתדלותו ותפלין הוא התקשרות הש"י עם ישראל אחר השתדלותם (רס"ל פא.)

מים

יסוד המים מוליד תאווה ולכך אין מים אלא תורה שתיקון התאווה ע"י התורה (קה"מ יב.)

תחלת התגלות יסוד העפר ע"י הקלקול נעשה מים כבוד המבול (מח"ס כו.)

מים אחרונים

נלמד מוהייתם קדושים שר"ל על הסיוע מהשי"ת אחר המים ראשונים שהוא הכנת האדם וא"צ ליסורים ומלח סדומית (קה"מ כב.)

אדם נולד מהול וכה היה ראוי להיות תולדת בנ"א כולם רק שבחטאו מושך בערלתו היה (פע"ק יג.)
אע"פ שחטא ישראל הוא ע"י המילה שהוא חותמו ית' בינינו (ל"מ עה.)

ב' עורות המכסים הברית קודש נגדם הם בב' קליפות דעוזה ועוזה (יש"ק סד.)

ביום הח' כי ע"י יזכו ליום ההוא דכל ישראל י"ל חלק לעוה"ב (פע"ק יג.)

סימן היהדות המבדיל בין ישראל לעמים מצד שרשן בתולדה דמבטן לשמן הם נימולים בטרם ידע הנער מאוס ברע (יש"ק י.)

ההגדרה שהוא מצד היראה שהוא על ידי תואר אדנות ושהשי"ת נוכח עיניו (אז"ל ו.)

ההתבוננות דחשמל נקרא מעשה מרכבה, ר"ל ההתבוננות בשם השי"ת המתייחד בכל העולמות שזה סוד המילה המעיד על עומק השורש נעלם המתייחד (ד"ל נט.)

הכרה בשורש ההולדה שהם רשומים למושל הקב"ה בשרשם ולכך נקרא אמרתך אמירה בלחשישה (רס"ל יג.)

מוהלין הוא תחלת כריתת הערלה ופריעה הוא ההתגלות אחר שנכרתה ועדיין צריך אטופי דרמא משום רפואה (פע"ק יג.)

ע"י המילה שהוא היפך בקשת הממשלה והתענוגים שהם לפי שעה רק להיות חסר נתבשר על מה שכנגדם והוא ההשארה לעד (קה"מ כה.)

ענין המילה להגיד דמעשה בשר ודם חשובין ממעשה הש"י, והתורה שבכתב היא דפוס כל הבריאה גם היא צריכה תיקון והוא התורה שבע"פ (ל"מ עה.)

שורש היסורין של אהבה, ומולים היו כל העם היוצאים ממצרים לפני מ"ת וכן בכניסה לארץ דאז ניתנה פריעה, וגלות זה שהיא הכנה לעוה"ב היא אטופי דרמא והתחלת הרפואה (פע"ק יד.)

[אב] האב חייב למול את בנו כי הוא כן בתולדה מצד האב המילדו כי באמת הם בשורש כן מולים (יש"ק סא.)

מיתת

כל דפריש ממינות מיית כי השתדלות אדם באמת הוא רק בלב וכשהקלקול עד שם אז מועלת התשובה שהיא ג"כ בלב אבל כשהקלקול בחכמה שבמוח לשם אין מגיע כח התשובה (ל"מ קטז).

מיתה

אכילת סעודת הבראה לנחמו שהמת ימות והבא בחיים יחיה ויסעד לבבו כי אע"פ שזה מת חיותו שבק לכל חי (יש"ק למ).

כאשר הצדיק מת הוא משאיר חיותו להיות נקבע כן בכל ישראל (ל"מ עט; מח"ס סת).

גוף ענין המיתה היא חוקה דכך גזר (מח"ס ית): הקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים לפי שמיתתם אינו עונש רק התעלותם למדרגה יותר גבוה (מח"ס טט):

התחלת החמדה לעוה"ז בעין רואה וע"כ נותנים שברי חרס על עיני המת (מח"ס סת):

ודאי היתה הריגה זו ממשפט הש"י והיינו כי לא רצה הש"י שיהיה בעולם נברא מו"ק לנברא אחר (ל"מ פד):

חייב מיתה בדין ודאי אין חוששין למה שעתידי לצאת ממנו ורק בדיני שמים הש"י מטה כלפי חסד בשביל העתיד (ל"מ פח):

כל מקום שנזכר בכתוב וכן בתלמוד מיתה מפני איזה דבר לא היה בו שום דבר וחטא אחר וזלת זה (תה"ש מט):

לא שייך כלל הרגש חיות אלא במקום שיש מציאות מיתה (רס"ל לו):

נאמר קרא דבנים אתם לד' גבי אזהרת גדידה על מת כי זה שייך באומות שאין להם אלא העוה"ז אבל ישראל המיתה טוב מאוד להתעכל הזהומא (תה"ש פ):

נקמת מדין היה מעכב פטירת משה כי משה נתגדל במדין וחלק חבירו דמשה הם המדינים, והסתלקות אדם מן העולם היינו כשכבר השלים כל מה שיכול להשתלם וגמר שלימות דמשה היה הנקמה במדינים (ל"מ נז):

ע"י מסירות נפש למיתה במחשבתו באמת גמור שמסכים בלבו אם רצון הש"י וטוב לו יותר למות ח"ו הוא רוצה כך ברצון טוב הוא ניצול מגזירת מיתה ר"ל (ל"מ קנח):

עשיר או עני תלוי במזל ואיך בן עני ואב עשיר כשמת יורשו והרי אין הוא כלי קבול לכל כך עשירות, רק שבאמת היינו שמתפשט הבלא דגרמי דאב וכח מזלו ושוה"נ ממש בו ונעשה כלי קבול לכך (ד"ש נג):

פעמים נגזר על אדם למות ח"ו משום אין מלכות נוגעת בחבירתה והעצה לזה העדר הקנאה ושיסכים שיאפיל הש"י אורו בחייו (ל"מ פל):

[זכירת] דבר זה הוא תחבולה בעלמא נגד היצר ואין בזה מצוה שיזכור אדם יום המיתה תמיד שאין זו מתרי"ג מצות דאורייתא או מצות דרבנן כלל (מח"ס ה):

[זכירת] כאשר יתבונן באחריתו וסוף גופו לרמה ותולעה אז גם מפני אהבת גופו יעזוב דרכו ברשע וחמדת עוה"ז (מח"ס ה):

[טומאה] טומאת מת שהוא אבי אבות הטומאה לפי שהמיתה באה מצד טומאה ראשונה דנחש הקדמוני אבי אבות הטומאה (מח"ס יט):

[י'ום] ביום הסתלקותו נקרא הילולא דרשב"י דכל ישראל שבדורו קבלו ונקבע בלבם אז הדר"ת שלו (פר"ש ג-פט):

[י'ום] ביומי הילולא דצדיקים גמורים יש שמחה גדולה בעולמות עליונים ומרוב שמחה בטלים כל המקטרגים (תה"ש נט):

[י'ום] בשעת מותו או יוצא הקול דעורו ישינים לעורר כ"א להשתמש בכח זה (ד"ש נג):

[י'ום] כל עבודת האדם בחייו ביום מותו נקבע בלב בניו ותלמידיו הנשארים אחריו ההולכים בדרכיו (יש"ק לו; מח"ס ע, פג):

[י'ום] ענין יומא דהילולא שבפטירת הצדיקים מצינו איפכא בו' אדר פטירת משה מתענין וכן כל תענית צדיקים מדורות הנביאים כי הנביא שמת לא נשאר מנביאתו בעוה"ז משא"כ חכמי תושבע"פ אדרבא במיתתם נקבע חכמתם (פע"ק נג):

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

נגד דברי חז"ל עם כל זה ימצא הרבה אשר א"א להתעקש (ש"מ יח.)

ביום ה' נבראו ועל אלו למד מועוף יעופף שהוא מצד ההשפעה למטה אבל ביום ב' הוא מצד שורשם למעלה (ד"ל ז.)

במלאכי השרת ליכא מיתה דמי שאינו יכול לעלות אינו יכול לירד ג"כ (מח"ס פנ:)

ההבדל בין מלאכיו לצבאיו כי צבאיו יאמר על העסק בענין העבודה השייך אל הצבא משא"כ תואר מלאכיו הוא אל הענין השליחות עצמה (ש"מ ו.)

הם בעלי כחות מיוחדים וכמו דאיתא שאין מלאך אחד עושה ב' שליחות שכל אחד הוא כח מיוחד כי מלאך הוא תואר לכח המשולח מהשי"ת (ש"מ יג.)

השתחוה למלאך שהשתחויו מיוחסת אל החומר ביחוד ומצד החומר בעוד הנפש בגוף החומרי מעלת המלאך גדולה (ש"מ יח.)

חכמי ישראל מייסדי תושבע"פ הגם שלא זכו לנבואה זכו להתגלות מלאכים כידוע (קד"ש כג:)

כענין השתמשות הלב באיברי הגוף שמשלח כל כח פרטי שבו אל אותו הכח פרטי שבגוף ומשתמש בו כך הוא השתמשות אותם עולם היצירה בעולם העשיה על ידי המלאכים (ש"מ כו.)

לא שייך לתארו בתואר עושה רצון ד' כאשר לא יתואר הגרון שעושה רצון החוצב ואלא מה יעשה (ש"מ ט:)

מכח מצות הכנסת אורחים הגדול מהקבלת פני שכניה הוסיף כח וסעד לבם וקיבלו הארה ממדת החסד לאברהם ובכח הארה זו האירו הם אח"כ בלוט שנתעורר לקיים ג"כ הכנסת אורחים ועי"ז נתנו אור דוד המלך (מח"ס פו.)

נקרא דבר ד' שהוא עולם הדבור של השי"ת (ש"מ יד.)

שם ד' משותף עם כל מלאך שבשיתוף שמו ר"ל בשיתוף כח זה שאצל השי"ת הוא עושה לפי שהמלאך אינו בעל בחירה ורצון בעצמו כלל (ש"מ לו.)

[אדא] האדם כאשר יגיע לשלימות מעלתו שגבה

[מנוחה] נקרא המיתה נח נפשיה שנחה במנוחה ממלחמת היצר (ל"מ נב:)

[מנוחה] המיתה נק' מנוחה מצד המנוחה הנגלית שבעוה"ז (יש"ק מ.; רס"ל ז.)

[קדוש ה'] ע"י שליטתו על נפשם בצאת נפשם על קדושת הש"י שעלתה תיכף למקום קדושתה מעלה מעלה העלו עמם כל נ"ק שהיו שקועים שם (יש"ק טו.)

[שינה] הקב"ה מראה לצדיקים מתן שכרן והם ישנים (מח"ס פא.)

[שינה] אחר תח"ה יהיה המיתה כשינה בעלמא (מח"ס כא.)

מכת בסחת

גלוי שכינה גרם מיתת בכוריהם והבטול להם לגמרי כי נתגלה השורש שאין מציאות לטומאה כלל (מח"ס טו.)

הקליפה כלב נובח מקטרג על מה שאז נתבררו בכורי ישראל שהם בקדושה (פר"ש ז-ז כו:)

קדושת פטר חמור נגד מצרים שנמשלו לחמור כי מכה שלהם היה ע"י הרגשת קדושה אלא שהם טמאים בעצם ע"כ אין שייך בהם קדושה בעצם כלל רק קדושתם לפדותם בשה או לערפם ובמצרים ה"י שניהם (רס"ל פו.)

מכת מרחת

אין דרכו של רמב"ם לכתוב בכל איסורין כולם דאורייתא או דרבנן עונש מכת מרדות (תה"ש סג:)

מלאך

אם השאלה על גוף הבריאה של השי"ת לאיזה צורך בראם... השב נא לי צורך בריאת כמה מיני שרצים ורמשים ומהם מזיקים ומסוכנים ומהם הקטנים ביותר... אשר כבר חכמים הגידו עליהם שכולם לצורכו של עולם (ש"מ יח:)

ענין מציאות מלאכים רוחנים הוא דבר מבואר ומסופר בתנ"ך בהרבה מקומות... אף לכל מתעקש לפרש בהרבה מקומות על נביאים ושלוחים גשמיים

ישראל ואפילו לתינוק בן יומו... דעצם נפש האדם
שהוא חצובה מכסה"כ שהוא למעלה מעולם
המלאכים הנה יש בו מכל העולמות שתחתיו
(רס"ל מא.)

[מזיגן] ההמלצה לבדה מצינו אם יש עליו מלאך
מליץ וגו' ואין כאן עבודה לחכם או מלאך כלל
(ספ"ז כח.)

[מזיגן] כח המליצה הוא כפי כח המעשים כי אין
בחירה ורצון במלאכים רק שהוא ממילא כשהאדם
זכאי הרי כח המלאכיי שבו למעלה הוא מלאך
המליץ (רס"ל מא.)

[שם] הוראת השם הזה בלה"ק על השליח הנשתלח
לעשות שליחות המשלח (ש"מ ג.)

[שם] מלאך נקרא פלא שכפי הנהגה הטבעית א"א
לכח שישנה אל כח אחר כי כחות הטבע לא ישנו
מהלכם (ש"מ לה.)

[שם] שמות המלאכים עלו מבבל שעד שלא עלו
מבבל והיתה השכינה בתוך בני" בגילוי היה בכל עת
המצרך שינוי סדר ונשתנו שמות המלאכים
(ש"מ לו.)

[שם] מבבל שנעלמת הנבואה ולמראית עין נראה
כחות הטבע ככחות בפני עצמם רק שעל ידי החכמה
מכירים ומבינים שבאמת השי"ת מנהיג הטבע אז
עלו שמות המלאכים בידם (ש"מ לט.)

[שירה] אין השירה יוצאת מפני המלאכים אלא מצד
התחלפות הזמן וההכרה מזולתם משא"כ בישראל
ההכרה מצד השינוי שבעצמם לכך יכולים לומר בכל
זמן שירצו (ש"מ טו.)

[שירה] במלאכים אין יצה"ר אבל מ"מ יש להם
השתדלות שזהו אמירת שירה (רס"ל מא.)

מלה

אותיות נקראים אבנים והמלות הנבנות מהם בתים
(מח"ס מו.)

במקום שמלה נזכר פעם ראשונה בתורה שם הוא
שורש הענין (יש"ק לג.)

לעולם המלה שבהתחלה הוא שורש הדבר מצד
ההתחלה והמלה האחרונה הוא שורש סוף ותכלית
(רס"ל פו.)

ממעלת המלאך הרוחני ולא יקרא בשמו אלא
להיות עולה עמו ולא להיות יורד עמו (ש"מ טו.)
[אדס] האדם השלם אשר יודע שכל תכליתו מה
שנברא בעוה"ז לעשות רצון ד' ואל זה נשתלח הנה
עליו יוכל ליפול שם התואר מלאך (ש"מ ג.)

[אדס] הם הכחות שונות שישד"ש שכולם כלולים
באדם שהוא בצלם אלקים בעל הכחות כולם
(רס"ל כט.)

[אדס] אין להם בינה דהיינו הרגשה בלב שזהו רק
לכני אדם שהם חסרים וצריכים לזה והש"י מבין
כמו הבני אדם הוא מרגיש אבל לא בבינה שהרי אינו
חסר (ספ"ז רכא.)

[אדס] האדם שהוא בעל בחירה הוא הולך תמיד
ממדרגה למדרגה... מצד כח היצר שיש בו לבחור
ברע והוא גובר עליו ובוחר בטוב דזהו ההבדל בין
בני אדם למלאכים (מח"ס ספ"ז; פר"ט-ה לה.)

[אדס] ראיתי להראב"ע כתב ואל תשיב לבך אל
דברי הגאון שאמר שהאדם נכבד מהמלאכים... ואני
אומר אל תשים לבך אל דברי החכם (ש"מ יח.)

[אדס] כסא הכבוד מקום מחצב הנשמות שאין יד
המלאכים משגיח שם ונשמתן של צדיקים גנוזות
תחת כסא הכבוד (ספ"ז ט.)

[ארמית] אינם נזקקין ללשון ארמית ואצ"ל לשאר
לשונות, והיינו דאין להם שייכות לכחות פרטיות של
האומות כלל רק השבעים שרים שלהם ולא
המאה"ש שרי ישראל (ד"ז עג.)

[הכרתם] אין להם ההכרה הברורה לדעת שמלא כל
הארץ כבודו וצריכים לשאול איה מקום כבודו
(ש"מ יב.)

[הכרתם] לפעמים בהשגת המלאכים משיגים עצם
הכבוד המלוכש בהם והוא רק כמו מלך הלוכש
בבגדיו (ש"מ מ.)

[הליכה] אין יכול להלך מאחר שאין יכולים לצאת
גם לבוא אין יכולים (ש"מ י.)

[מזיגן] מצד שרשו בעולם המלאכים הוא המלאך
מליץ דהיינו כח נפשו עצמה ולכן נקרא מזלא שהוא
שורש הנפש מה שנפל לגורלו בתולדה (רס"ל מא.)

[מזיגן] שורש ענין מלאך מליץ שיש לכל אחד

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

השתדלותינו פועל אבל באמת לב מלך ביד ה'
שבאמת לב המלך הוא היותר מסור ביד הש"י
(ל"מ מו:)

מלך כהן ונביא הם דרך כלל ג' מדריגות של ראש
תוך סוף דקומה השלימה (פע"ק יד:)

נראה שאין להוכיח מלך (מח"ח מז.), כי המלך יש
לו עומק בבינה שכלבו מה שלא נגלה לאדם אחר עד
שמחמתו מוכרח פעמים לעבור על דברי תורה ואין
יכול להוכיחו אלא מי שהגיע למקומו (מח"מ מז:)

[אב] בעת גלות נקרא אב אבל בגולה מלך
(קס"מ ט:)

[חור] חור שנהרג זכה לזרעו הכתר מלכות דכל
ישראל (מח"מ פד:)

[ישראל] באמת שאלה זו הגונה הוא תדע שהרי
הקים להם מלך אמיתי הראוי למלוך רק היה להם
לבקש תחלה את ה' השיבנו (ל"מ מז:)

[ישראל] רצון הש"י שיהא הוא מלכם שלא יצטרכו
לרב ולמלמד רק הם בקשו מנהיג ומורה דרך
(ל"מ עג:)

[ישראל] נאמר שום תשים עליך מלך דאצל בני
הוא רק מה שהם משיגים אותו ומקבלים מלכותו
עליהם על דרך עשה לך רב (תה"ש לב:)

[ישראל] עיקר ענין המלכות נקרא ככל הגוים כי
הוא שייך רק לגוים דבנ"י אין להם מלך אלא הקב"ה
(תה"ש לב:)

[ישראל] מלכות דישאל אף דמלך במשפט יעמוד
ארץ בו תוקף החסד (מח"מ מז:)

[כהן] אלו ב' כ"ז שאין מבורר יחודם כמו שיהיה
לעתיד אז הוא כמו שני הפכים ונולד להם פסול
וטענה על כתר כהונה (ד"ל נח:)

[מצוות] ג' לאוין למלך הם נגד אל יתהלל בחכמתו
וכי' (מח"מ נב:)

[מצוות] מצוות המלך הם להנצל מיצר הכללי
דכללות ישראל ולכן צריך הספר תורה על לבו
(ל"ה ר"ע)

[שואל] בשביל אותה מעשה איכר שאול מלכותו
שזה היפך ענין המלכות (ל"מ פח:)

רוב מלות לה"ק הם מורות בתמונתן על הדבר שהם
מורים עליו (מח"מ י:)

מלה מלכה

אכילת שבת הוא טעם מן אלא שהוא רק לשעה,
וסעודה דמוצאי שבת היא דוגמת אסרו חג וקושר
וממשיך הקדושה דיום השבת לו' ימי המעשה
שיהיה הכל בקדושת המן
(מח"מ פג:; קד"ש יב:; פרי"ה-ה קיג:)

יש בכח אותה סעודה כח הקיום לעד וע"כ נקרא
סעודתא דדוד החי וקיים לעד והוא מעין הסעודה
לדעתיד דיהיה דוד המברך בכוס של ברכה
(מח"מ פג:)

מלחמה

כל מלחמת אויב החצון נמשך ממלחמת אויב
הפנימי (מח"מ קד:)

כשנצחו איזה אומה לא היה רק הריגת הגופים אך
שבירו אותה כח הרע, וכפי החידושין דאורייתא
והבירורין דכוחות הקדושה כך היו מנצחין לכחות
הרע שלעומתם (ד"ל עט:)

מליח

מליח כמבושל כי יסורין מביאים ליראה (קס"מ טז:)

מלך

גם אדם בביתו נקרא שליט אבל מלך אינו בלא עם
דמלוכה הוא לשון עצה (רס"ל נ:)

המלך אשר יצמצם מדינתו להיות הכל בגבול בנוגע
לצרכו הוא בתכלית ההתפשטות (מח"מ מז:)

המלך הוא הצלחה לבד שנבחר ועלה עליו הגורל
אבל אינו נגלה לבני אדם מעלה שלו רק מסתמא אין
הש"י בוחר במי שאינו כלום וה' יראה ללבב
(ל"מ מו:)

כל מלוכה מצד התורה והחכמה... ואף בגדולת
חכמת ירבעם אחאב ומנשה הפליגו רז"ל שהיו
חכמים ביותר (פע"ק יד:)

לכך נקרא הקמת המלך ככל הגוים שנראה כאלו

בלא השתדלות וזהו קדושת השבת שהוא מתנה מאחר שאינו בהשתדלות (ל"מ נט.)

מדת הש"י שהוא שוכן בתוך לבבות בני"ו והוא מדת המלכות (רס"ל יא.)

ראשית ההמשכה הוא למלך האומה שהוא ראש המקבלים וכמו שסוף המשפיע הוא ג"כ מדת המלכות (מס"ח כב.)

שורש מדת מלכות שאין לו רק מה שהש"י נתון לו ואין יכול לעשות דבר נגד רצון הש"י כלל

(ל"מ פח.)

תי"מ הם תורה וברית וארץ, וכתר הוא מ"ש חלק ד' עמו (ד"ט לט.)

[א]דום נקרא בכל מקום סתם מלכות הרשעה כי הוא שורש מלכות דרע (ל"מ פט.)

[ארץ] מלכות נקרא ארץ ר"ל הכח של הש"י שרצה שיהיה בריאה שלימה שיהיה אפשר להפרידה ולחשוב שהוא חוץ ממנו (ל"מ מ.)

[ד]ד באמת גם מלכות א"א להשיג חוץ מבית דוד שהוא מדת העיגולים (ל"מ ק.)

[ד]ד דוד הוא סוד הראש דקומת מלכות ונ"ג בקליפה נגד דוד בקדושה (מס"ח פח.)

[ד]ד נסיון דוד היה בענין החשק שזה מדת המלכות בתוקף החשק ונבנה מחשקות דנוקבא בנות לוט ותמר ורות כי בנוקבא תוקף החשק שאין לו מילוי ושביעה (ל"מ קנ.)

[ד]ד אע"פ שכל מדת מלכות הוא מדת הדין וזהו רק להעמדת ארץ והנהגת המלכות אבל עצם המלך אדרכא מלא רחמים (מס"ח כא.)

[ד]ד הוא הדין שכאשר האור מצומצם זה נקרא דין (קס"מ מא.)

[הבריאה] עיקר הבריאה היה מכח התעוררות מדת המלכות וזה כל הבריאה שיכירו כולם כח מלכותו ע"י הזכירה שיש בורא (ל"מ עב;; רס"ל מו.)

[הבריאה] נאצל כח מדה זו בהש"י לחשוק להראות מלכותו וכח זה הוא המדה התחתונה שבמדות הנאצלות ממנו ית', פי' התחתונה הסמוכה אל הנבראים (ד"ט פ.)

[שלוה] שלימות המלוכה היא שלימות כל שלוות הגופניות בלי שום חסרון דכלום חסר מבית המלך (פע"ק יד.)

[שלוה] היראה הוא רק בלב המלך שהוא היותר בשלוה מכל הברואים (ל"מ מו.)

[תורה] אין אדם זוכה למלכות אלא ע"י התורה אפי' מלכי או"ה בודאי גנוז ובלוע בהם ד"ת יקרים כמו בפרעה ונבוכדנצר שנאמרו דבריהם תוך דברי תורה (ל"מ קיז.)

[תורה] כל מלכות מלכים בפועל הם ע"י חכמת תושבע"פ (רס"ל יד.)

[תורה] ציווי דמחיית עמלק הוא אחר הקמת מלך שהקמת מלכות ישראל הוא העמדת התושבע"פ (מס"ח נד.)

מלכות

ד' לשונות שכי נדרשת נגד כתר תפארת יסוד מלכות (ל"מ קיז.)

החשק שלו לבד נשאר ולא הפעולות הנמשכות ממנו כי הוא נגד הלב בקומת המלכות והוא נעלם (מס"ח פח.)

הקמת מלך הוא בנין קומת המלכות שמים שהוא רזא דאשת חיל העוסקת תמיד בהשתדלות מעשה ידי' ופרי כפי' (מס"ח נד.)

התגלות מדת מלכות הוא במלת אני (מס"ח נד.)

ידוע סודם מהאר"י שהוא הכל הביטולים שמצד המחשבה שהיה במדה"ד וכל מלכות העכו"ם נמשך מזה (רס"ל נו.)

כופר בעיקר מאן דנטל ט' ספירות בלא מלכות ר"ל שאומר לית דין ולית דיין זהו מכחיש במדת מלכותו, ומקצץ בנטיעות היינו מלכות בלא ט' ספירות היינו אמונת אל אחר שאינה נמשכת ממקור חיות העליון ית' (ש"מ מד.)

מלך ישראל מלכותו נמשכת ממלכות שמים וע"כ מברכין שחלק מכבודו ליריאו (מס"ח נז.)

מלכות נקרא ההנהגה דרך מלוכה והוא הנקרא כבוד מלכותו אבל תואר מלך הוא למלך מצד עצמו כשהוא נבדל מהנהגת המלוכה (מס"ח נז.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

התשובה מאהבה שנעשו גם הזדונות כזכיות ונתברר
דאין שום דבר נגד כבוד מלכותו (תה"ש נג.)

מלכותא בלא תגא

היא התפשטות מלכות אך שאין לו שורש כלל
בשרשה העליון רק הוא בהתפשטות הט' מדות
(ל"מ מט:) דהתגלות בעוה"ז

מלכות שפחת זכחות

כנגד ג' אבות (רס"ל כט:)

כנגד בני חיי מזוני (רס"ל לו:)

כנגד חיילות של ב"ד, בית מרון, בני אמרנא
(רס"ל לו:)

זה שתקנו לומר פסוקי כתובים קודם פסוקי הנביאים
(פר"ף-ה פה:)

מלכין קדמאין

ידוע סודם מהאר"י שהוא כל הביטולים שמצד
המחשבה שהיה במדה"ד וכל מלכות העכו"ם נמשך
מזה (רס"ל נו:)

מלכת שבא

היא האשת זנונים צריך יראת ד' דאשת חיל
להגדירה ולעשות ממנה אשת חיל (ד"ף פז:)

היא המלכות דקליפה ביקשה השגת הרעת דקליפה
דבלעם (תה"ש עג:)

מסתמא היתה מופלגת בחכמה בעכו"ם בדורה
מדבאה לנסות שלמה והיה בה שרש גדול מבלעם
ובקשה לעמוד על חכמה איך להשיג חכמה
(ד"ף נג.)

שלמה הוליד ממלכת שבא נ"ג כי מלכת שבא
מסתמא היתה מופלגת בחכמות חיצוניות (ל"מ מז:)

חיים

אמצע האותיות בהדי מנצפ"ך שהם כו' והמ"ם היא
אות הי"ד י"ג מכאן וי"ג מכאן וענין הי"ג הוא מספר
שלם (ש"מ כו:)

התחלת המשניות באות מ"ם וכן סיומו כי יסוד תורה
שבע"פ הוא השלמת המעשים (ש"מ כו:)

[הוד] מדת הוד דאהרן הוא הוד דנוקבא מדת
הברשה וגם הוא הוד מלכות אלא שהוא מלכות בלא
שבת מושלים (תה"ש יב:)

[חכמה] מלכות הוא שורש לחכמה אנושית שהיא
חכמה תתאה (ל"מ פט:)

[כנס"י] בריאת עולם הוא בהתעוררות מדת המלכות
ומדה זו צריכה לזולת להשלימה ומדה זו היא שורש
כנס"י שהם העם וצריכים להשלמה לרועה שלהם
שהוא המלך (רס"ל יז:)

[כנס"י] המלכות מתפשט בכנס"י להיות מושל
בגוים משא"כ בבנ"י היסורין רק כאב המייסר את
בנו להחיותו (תה"ש כא:)

[לב] בספר יצירה לב בגוף כמלך בעולם, ואע"פ
שמדת המלכות היא ח' לכינה לבא ובסוד עטרת
היסוד בהיותה נקודה לכד אבל בהתפשטותה לקומה
שלימה קומת הנוקבא לא זו מחבבה וכו'

(תה"ש לה:)

[נבואה] נביאים רואים רק הדבר שמראים להם אבל
בעלי רוח"ק משיגים הדבר בהתבוננות וחקירת
שכלם ע"י מדת המלכות (מח"ס יב:)

[נקבה] כל עניני הארץ שהם למראי עין נעלם אור
השי"ת מהם ונראים לנפרדים מן השי"ת ובאמת הם
מיוחדים בו מדרגה זו נקרא בכ"מ מלכות ונוקב'
וארץ (ד"ף מג:)

[נקבה] נקרא נוקבא שמקבל שמלכותו וממשלתו
הוא מצד שהם מקבלים אותו למלך (ל"מ ס:)

[עם] מקבלת מאת הממליכים אותו דלולי הם אין
מקום למדת המלכות (תה"ש כז: לו:)

[פה] ע"י הפה מגלה מה שבפנים לחוץ להזולת ע"י
הדבור פה וכן על ידו מקבל מה שבחוץ לפניו ע"י
אכילת פה, וזהו מדת מלכות שהוא משפיע לזולתו
כדרך המלכים וכן מקבל מזולתו כי כל כבוד
המלכות הוא מהזולת (מח"ס לז:)

[שלחן] זר דשלחן רומז לכתר מלכות שמדת
המלכות הוא התענוג וההרחבה דשלחן מלכים
(מח"ס פג:)

[תשובה] מלכות הוא ה' אחרונה דשם וזכו לה ע"י

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כל פירוד הוא לד' ונעשה מ' מ' סתומה שהוא ג"כ נקודה סתומה כמו י' גדולה אלא שאינה כולה חר כי יש חלל בתוכה המפריד כל רוחותיה זה מן זה (מח"ס נג):

ממון ע"ע כסף; קנינים

אותם לבושים שיתחדשו יש מאין אחר הרקבון יהיו קיימים לעולם (מח"ס טז):

ממון נקרא יקום שמעמיד האדם על רגליו והוא מוסר זה להש"י לומר שכל כחותיו הגופנים ג"כ מהש"י (רס"ל טז)

עיקר יסורין דעוה"ז הוא בממון (סה"ט ט):

חמדת ממון הוא שורש השרשים של כל מיני רע (יש"ק יב):

עיקר חמדות עוה"ז הוא נכלל בתאות ממון שהוא תאוה הכוללת... וזה תכלית שלימות האהבה שהאדם מוסר גם המאור להש"י (מח"ס טו):

ממזר

אפי' לממזר ידוע אר"י דיטהר (ד"ל פח):

פסול ממזרות הוא רק מצד הגוף דבנפש לא שייך ממזרות כלל (ד"ל פד):

ממלא כל עלמין

היחוד האמיתי שיתגלה לעתיד על מילואו ושלימותו והוא מתגלה ע"י מעשה התורה והמצוות (אז"ל כ):

עיקר העבודה הוא מזה שהוא ממלא כל עלמין בצמצומים (ל"מ לח):

ממלא, סובב כל עלמין

יחידות עצמו ויחידות שאין זולתו (אז"ל טז):

עלמין השגת העיגולים מצד שהש"י סובב כל עלמין בשוה לכל ישראל דיש אלוך בורא משגיח ויכול, ומדרגת היושר שהוא ממלא כל עלמין בהתגלות לבו ובזה יש מדרגות (רס"ל ח):

ממרא

יוחני הוא שם לכת הכשפים שהוא אשה וממרא מצד האיש (קה"מ כז):

יעץ על המילה

ממשלה

כל ממשלה שהוא כבוד שחלק לבשר ודם הוא מצד החכמה (מח"ס יז):

ממתיק מר במר

בהטלת זוהמא תיקנה אסתר עצמה וכל ישראל... וכך מדתו של השי"ת ממתיק מר במר (סה"ט מ). במרה נצטוו על השבת דבשבת התענוג מצוה וזה המר שהמתיק את המר שע"י המרירות דעוה"ז זוכין לעולם שכולו טוב ועונג (סה"ט פג):

כשמוסיף על טיפה ומתקרב יותר מזה נמשך תאוה יתירה ובאים כל המחלות וע"כ נקרא שמה מרה והקב"ה ממתיק מר במר כי זה כל קיום החיות (סה"ט פג):

בקשת דוד כבסני מעוני שמהעון עצמו יהיה כבוס שכן מדתו של הקב"ה ממתיק מר במר (סה"ט מא):

הראה זה הקב"ה למשה מיד ביציאת מצרים בהכנה לקבלת התורה כי הם חיינו וניתן ע"י יסורים הקודמים דיציאת מצרים דוימדרו חייהם (סה"ט פג):

כאשר הרע גובר ח"ו... רק למצוא עצות להמשיך שפע ע"י מדה"ד דוקא (יש"ק מג):

מן

דור המדבר היה רק מונהגים בהנהגה שכל רואיהם יכירום כי הוא הנהגת הש"י לכך היה מאכלם מן השמים (ל"מ מז):

הערב רב הרגישו בו רק טעם אחד פשוט וע"כ קצו ברגילות (רס"ל נג):

חכמת יהושע היתה מורגשת רק מה שסמכו משה וזהו הסיפוק ממנו שבכליהם עד טו' ניסן והתחיל השנה חדשה של פני לבנה דיהושע (מח"ס לו):

לחם שמלאכי השרת אוכלין, היינו בלא שום הנאה לגוף ולכן לא היה ממנו פסולת כי היה כולו לד' והפסולת הוא ממה שנתכוין להנאת עצמו (ד"ל נא):

סידרו רז"ל המאמרים מענין המן בפרק יום הכפורים

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

בכל דור יש התחדשות ופתיחתו הוא ע"י מנהיג הדור (מח"ס כנ):

בכל הדור הצדיקים חשוכי בנים הם הממשיכים שפע בני לכל הדור... וע"כ אמר הש"י למשה רד במעשה העגל כדי שיצטרך גם הוא לישועה זו להתקרבות ועי"ז קירב גם כל ישראל עמו (ד"ס יב):
כאשר נכלל נפשו בנשמת גדולי הדור הם מעלים אותו ודוקא כשאין יכול לצאת מן הבית האפל (ז"ל) (כח)

כל מלכי ישראל ופרנסי כל דור ודור כל אחד יש לו חודש דברי תורה מיוחד השייך לאותו דור (ל"מ קיז):

כל ראשי מנהיגי הדורות הם גלגולי דור המדבר (ל"מ נט):

כל החכמים ופרנסי הדורות שעברו הם כולם גם פרנסי הדור הזה שהרי כל דור הקודם היה כולל בתוכו גם דור הבא (ל"מ מו):

כל עון שרוב בני הדור נכשלים בה פרנסי הדור וגדוליו נכשלים מעונו (ל"מ קיז; תה"ש מ):

כמו שכלל הכנס"י סובל דור זה חטאי דור אחר כן עיני כנס"י דדור זה סובלין חטא עיניהם דדור אחר (ד"ס ד):

ראש הדור הוא כדור לקבל עונש הנגזר על כל ישראל (תה"ש מ):

מנוחה

המיתה נק' מנוחה מצד המנוחה הנגלית שבעוה"ז (יש"ק מ):

צדיקים כל מנוחתם כשיוכלו לרדוף אחרי ה' (יש"ק לט):

מסרה

אף המנוחה יש לה כתר תורה אך כתר דתושבע"פ הוא בארון בבית קה"ק (פר"ש-ג פה):

לא נזכר בעל הנסים הנס שהיה להם בזה דאין זה מענין הנס והישועה דחנוכה רק הוא מה שגילו להם מן השמים שנתרצו לפניו ית' (רס"ל פד):
משה נתקשה במנוחה איך אפשר זאת לאמור

כי אכילת המן הוא ממש דוגמת התענית דיוהכ"פ שהכונה בו לזכות עי"ז לאכילה הרוחנית דעוה"ב (מח"ס מח):

[מן באר ועננים] כנגד ג' עבירות שהיו צריכים לחוש במדבר (קה"מ ט):

[משה] החכמה מעלת משה לכך בזכותו המן דתורה נקראת לחם והוא מזון גם למלאכי השרת (ל"מ מח):

[עומר] אע"פ שהיה עומר שוה לכולם מ"מ מדת העומר נמדד ע"פ מדת האצבעות ואמות ולכל אחד יש מדת עומר מיוחד כפי מדתו (מח"ס לט):

[שבת] כל סעודת מצוה כאכילת מן, ועל אכילת שבת נמצא רמז בגמרא סוכה בכדי מן שנו (פר"ש-ג-נ):

[שבת] משה לא אמר לישראל פרשת המן עד יום ו' כי ידע שלא יוכלו להגיע בהשתדלותם להשיג אח"כ קדושת שבת רק כאשר יבוא להם תחלה קדושת שבת ראשונה מצד הש"י (מח"ס לו):

[שבת] שורש הברכה והקדושה דקביעא וקיימא שבשבת מששת ימי בראשית הוא מה שנתגלה במן (קד"ש ה):

[תורה] היה המן גבוה ב' אלפים שנה... על ב' אלפים תורה (מח"ס לט, נו):

[תורה] השפע של אותיות התורה (מח"ס לח):
[תורה] כ"ב אותיות התורה הם נמשכים מאותיות החכמה שבמוח וכן הם משפיעים חכמה במוח, והמן המשכתו מאותיות המחשבה שבלב (קד"ש ט):

מנהיג הדור

אין גזירה יוצאה מפי הקב"ה אלא בהסכמת צדיקי הדור שהם בית דינו... ולכן צריך שמירה בזה שלא יצא לעולם דבר מפיו (ז"ל) (פז):

התמנות אב"ד יש בזה ודאי מעלה והתעלות גדול לנפש ג"כ כיון שהוא מעלה בקודש דע"כ גדולי ישראל מצינו שהיו מתאווים לנשיאות (תה"ש סו):

בכל דור נפש פרנס ומנהיג הדור הוא נפש הכוללת כל נפשות הדור (ל"מ מז; מו; תה"ש לה):

בכל דור יש ב' מנהיגים דוגמת משיח בן דוד ומשיח בן יוסף (מח"ס כנ):

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מס

מס נקרא מה שיותר לפי הכח וכמו שאמרו לרחבעם
אביך הכביד את עולנו (לה"ל [קעה])

מסירת נפש

אע"פ שבאמת כל ישראל מוכנים למסירת נפש מ"מ
הוא רק בכח וכח ההתגלות בפעל פעלו חנניה
משאל ועזריה בקרב כל ישראל במותן (ממ"ס סס.)

במס"נ למיתה קלט הני"ק מהם כידוע בסוד י' הרוגי
מלכות (פע"ק כל.)

מס"נ בשביל אהבת ה' אינו הנפש לבד אלא גם
הנשמה (לה"ל [רל])

ע"י מסירות נפש למיתה במחשבתו באמת גמור
שמסכים בלבו אם רצון הש"י וטוב לו יותר למות
ח"ו הוא רוצה כך ברצון טוב הוא ניצול מגזירת
מיתה ר"ל (לה"ל [קנח])

מסכת

יש שייכות לכל מאמר אל הענין המדובר והנרצה
בפרק ומסכתא שבא בו (קה"מ לו.; פר"ט-ה קו.; קט.)

מסעת

בכל מסע היה עסק אחר ובהחנ"י היו משיגים קדושה
מאות אחד משם מ"ב ואח"כ היה נסיעה חדשה והיה
משונה לפי הקדושה מהחניה שיצאו משם
(פר"ט-דקמ.)

ענין המ"ב מסעות כתוב בספרים שהם כנגד שם
מ"ב... ונסתפקו על מקומות שהיו באות שוה...
והשם מ"ב הוא השם לעליות נשמה או לעלות
לפרד"ס וענין המסעות היה ע"פ וינוסו משנאיך
מפניך (פר"ט-ד קס.)

מספר

יחידות עשירות מאות אלפים נגד אבי"ע... בסוד
נערץ סופן בתחלתן (ד"ל ט.; יש"ק יג.)

כל מקום שיש מספר ז' הם כנגד ז' המדות כמ"ש
שבעה מי יודע (פר"ט-ט יז.; פר"ט-ד עט.)

מחשבה שבמוח ורצון והרגשה שבלב וכחות

שתאירו לי להאיר לה', משא"כ בצלאל שבא ממרים
והבאר מזכות מרים ובאר מרמו על תושבע"פ
(פר"ט-ד מד.)

ענין מצות נרות דכהמ"ק להאיר לפניו במבואות
האפלים כי העוה"ז הוא מבואות האפלים מאור
הש"י ע"י האו"ה (רס"ל פד.)

מנחה

תפלת המנחה הוא מה שמוסר כ"מ שעבד
מהשתדלותו הכל להש"י וז"ש דאליהו לא נענה
אלא במנחה כי הוא בא בטענה ואתה הסבות את
לכם (קד"ט יא.)

מנין

במנין כל א' נמנה בפ"ע וכל א' מצד עצמו מלא
חסרונות וצריך כופר נפש (רס"ל לו.; ממ"ח טו.)
בפרשת במדבר נתברר כל פרטי נפשות שיש להם
מספר וכולם נכללים בשורש הקדושה
(פר"ט-ד ד., לד.)

היה המנין עם משה דרגא דחכמה ואהרן דרגא
דעבודה והם לכאורה ב' הפכים (רס"ל יט.)

עיקר המכוון של המספר היה לנשיאות ראשם
עדמ"ש אין לך אדם שאין לו שעה (פר"ט-ד ג.)

כל מספר הוא מצד שאין עושיין רצונו של מקום ואף
דדור מקבלי התורה היו אז בתכלית הקדושה מ"מ
היה בהם רשעים ומתו בימי אפילה (ל"מ פה.)

מנשה

א"ל דכפי החסרון שלנו כך היה השלימות ג"כ
בהשגת נוכח דהש"י כמראה באצבע כי גם כל
מעשינו פעלת לנו (רס"ל ט.)

דרש תורת כהנים כשני מלכותו הרי גם בשנות רשעו
לא זו מלדרוש רזי תורה בעבודת השי"ת (תה"ט ט.)

לא נסיב לפי שראה שיצא ממנו מנשה שיחטא...
ומיד שגילה דבר זה שאין להשגיח גם בנבואה בזה
נתגלה לו שגם למנשה יועיל תשובה (תה"ט יז.)

סתם משנה שאין לו חלק ס"ל ששב רק מיראת
העונש ולא שנטהר לבו לשוב לקדושת ישראל
(תה"ט פג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מעשה

בין אדם לחבירו העיקר המעשה שחבירו אינו מרגיש יותר משא"כ בין אדם למקום כל לבבות דורש ד' ורחמנא לבא בעי (ד"ז לז).

במעשה א"א לאדם שלא יצא מעט משורת הדין רק במחשבה ורצון הלב שגומר בלבו שיתנהג כך יוכל לרצות ולחשוך כך (ל"ה"ז [קלא]).

מש"נ בפ"ך ובלבבך לעשותו ולא כ' במעשיך שבאמת גמר המעשה הוא מהשי"ת (פר"ט-ז-ג קיד).

כל שלימות המעשים באמת הוא רק מה שהשי"ת אומר שהוא מפעולת והשתדלות אדם אבל באמת גם כל מעשנו פעלת לנו (רס"ל עד).

המעשה הוא עלים והן עמי הארץ וזהו עיקר עוה"ז ולכך יש עמי הארץ (ל"מ סט).

המעשה כלי קבול כמ"ש יראת ד' היא אוצרו דהיראה ר"ל המעשה וכמ"ש ל"מ הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום שהוא שלימות חלק המעשים (ד"ז לה).

חילוק מדרגות רק במוח ולב חכמה ורצון אבל ההצלחה בגמר מעשה בזה אין מדרגות וכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא מצד גמר המעשה במצוות ומעשים טובים (ל"ה"ז [רנב]).

ידוע מהאריז"ל כי התדבקות נפשות הצדיקים הוא ע"י שעושה מעשה דוגמת מעשיו (ד"ז לג).

יש ג' שותפים בתולדות המע"ט, ב' כחות מן האדם לנצח היצר והם חכמה שבמוח ושולח לבב להתבונן והיא המולדת המעשה שהיא ההולדה הנגלית... וא"א לשניהם בלא הקב"ה (ד"ז כז).

כל העוסק בתורה ובגמ"ח ודילג עמוד העבודה לעולם המעשים נמשכים מן הלב (ד"ז כט).

לעתיד יתגלה שאין שום תנועה בעוה"ז גם בעניני גשמיים שבין אדם לחבירו שיהיה למגן ובכלם יש הנהגת הקדושה (פר"ט-ג-ה).

מעשה בראשית

ההכרה איך כל הנבראים הם מעשה השי"ת לקילוסו (ס"ה"ז כט).

ענין הדרישה במעשה בראשית המסור לכל אחד

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

האברים שבהם ובכבוד ויציאת הפעולה ע"י מעשה האברים נגד אבי"ע וד' המספרים ונקודה קו ושטח וגשם (ד"ז ס).

עשירות מאות אלפים הם נגד האבות (ל"מ מת).

מעין החכמה

ספר מעין החכמה מיוחס למשה רבינו כמדומה בעיני שחובר מאחד קדוש שהשיג ברוח קדשו דרך המראה שנתגלית למשה (ס"ה"ז לד).

מעבילים

אמר להם משה והיא לא תצלח נראה שעצה היא אלא שלא תצלח ודייק היא, שיש זמן אחר שמצליח והוא זמננו זה שהוא עקבי משיחא (ל"ה"ז [מו]).

מעריב

לכך תפלת ערבית רשות כי תפלה הוא הכרת הנוכח יותר מקריאת שמע ואי אפשר לחייב בלילה דזה שמי לעולם כתיב בעולם הזה שדומה ללילה רק האידנא בעקבות דמשיחא קרוב לאור היום קבלינהו לחובה (ל"ה"ז [ס]).

תיקן ערבית שהוא התפלה וההכרה גם בעת החושך והעדר החכמה וההכרה ברורה רק הכרה מצד האמונה הכללית (ש"מ לב).

לשון תפלה דר"ל כמו פגע שאינו רוצה לשוב וללכת מהשי"ת בשום אופן רק שיענהו והרי זה כאוחז בבגדו ואומר איני מניחך וזהו תפלת הלילה (ל"ה"ז [רנב]).

מעת המכילה

אותה מערה ד' אמות שלהם שייך נגדם כי הם ד' רגלי המרכבה כי אדם נגד דוד (ל"מ נט).

בעקידה אתכלל ביצחק ונשתלם לגמרי אז קנה מערה ומקום זה (ל"מ סא).

כשנכנס אברהם למערה זו שהיה קבור בה אדה"ר הוה סליק ריחין עלאין שאז התחיל אברהם לתקן פגם הנחש ולתקן קלקול אדם (פר"ט-ג-כג).

מקום זה של העדר הגופות וחבור הנפשות הוא בית ועליה ע"ג דהוא רוכב ע"ג הבית כנפש על הגוף (ק"ה"מ כד).

כל מצה שהיא על שם אותה עוגה ודאי ג"כ יש בה טעם מן (מח"ס לח; נו.)

מצה היא מיכלא דאסוותא (מח"ס לו.)

מצה חסר הוי"ו הרומז לתורה לפי שאז היה קודם מתן תורה (ל"מ קי.)

נקרא לחם עוני מסתמא מוליד כך חיות דעוני בנפש כדרך שאמרו יאי עניותא לישראל (פר"פ-ה קכ.)

מצה

אין המצוות גזירות בעלמא לרעתכם (תה"ט לו.)

אין לאדם לשום התכלית ומכוון לאיזה דבר פרטי כגון היות נגדר מתאות להיות לומד תורה, וע"ז צוה הנביא כ"פ שלא בקשו קרבנות (קס"מ טו.)

בכל דבר הבירור הוא בהפכו כי המצות נותנים היפך מה שהם כפשטן (רס"ל ג.)

בעוה"ז כפי ענין המצות לגוף כך הם לנפש וד"מ מצות דאכילה שמוסיפים חיות לגוף כך המצוה שבה מוסיף חיות לנפש (רס"ל כו.)

בריאת השי"ת העולם היה שיצאו הדברים לפועל במעשה שזה תכלית הבריאה בעולם גולמי ואדם הגופני וזה רק ע"י הנקבה ר"ל מצוה הגולמית (ד"פ כד.)

כל מצוה שאדם עושה הרי ה' צלך (רס"ל נה.)

כל מצות דאורייתא ודרבנן הם דבריו ית' שיצאו מפיו ואינם חוזרים ריקם ואע"פ שאין פועלים גאולה שלימה עדיין בפועל ממש מ"מ הם פועלים בכח ומקריבין הדבר (מח"ס כג.)

כל מצות שעושים לזכר הנס הוא מה שיש בהם כח וחיות שנגתלה בשעת מעשה שהיה הישועה בפועל (מח"ס יב.)

לא לכך נברא לעבודת עוה"ז רק לעבודת גן עדן שתמורתו ניתן לבני עבודת השי" בעול תורה ומצות (מח"ס עה.)

לעצמות א"ס ית' אין שייכות לעבודה ומעשה התחתונים רק לאצילות קדשו ית' (מח"ס לג.)

מאחר שרצון השי" היה בזה לצרף הבריות שעייז יוכל להשפיע להם כל טובה ממילא גם הוא מקבל (מח"ס לב.)

הני"י מהם

כל זכויות שמו' ות' לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הוא ההתבוננות בתכלית בריאת העולם והגם שהיה רק למעניה (ספ"ז לג.)

מעשה בראשית ומרכבה

שני מיני השגות אלקות יש, אחת מצד הבריאה מכיר שיש בורא וזה נקרא מעשה בראשית, השנית מצד ההנהגה וזה נקרא מעשה מרכבה איך השי" רוכב על הברואים (לה"פ [קפטן]; ד"פ נט.)

מעשה בראשית ומעשה מרכבה וסתרי עריות הם ג' פרשיות של בראשית, נח לך (ל"מ נד.)

ברכת יוצר אור להשיג החידושין שבכל יום תמיד וזה נקרא חכמת מעשה בראשית, אבל מעשה מרכבה הוא מה שהשי" מגלה למי שמתעורר לו כי מרכבת השי" על התחתונים בהשתדלותם (לה"פ [רכו])

מעשה מרכבה

איך השי" רוכב על כל הנבראים כולם גם אחר שנברא העולם כקודם (ספ"ז כט.)

באיש קראו מרכב ובאשה מושב ומעשה מרכבה נקרא מצד הדכורא שהקב"ה רוכב על כל הנבראים, ומצד הנוק' היא מושב מה שהקב"ה שוכן בלבות בני' (ל"מ קג.)

מכניע

לשון תפלה דר"ל כמו פגע שאינו רוצה לשוב וללכת מהשי" בשום אופן רק שיענהו והרי זה כאוחז בבגדו ואומר איני מניחך וזהו תפלת הלילה (לה"פ [רכב])

מצה

אכילת מצה שהוא לחם עוני מוליד עוני ושפלות בלב וזה הכנה לקבלת התורה שמניחים מקום גבוה והולכים למקום נמוך (פר"פ-ג קט.)

אף שחיוב מצה רק ליל א' חובה מ"מ כיון שנוכר בתורה שבעת ימים תאכל עליו מצות יש מצוה באכילת מצה כל שבעה (פר"פ-ג כו.)

יועיל אכילת מצה שהוא בלא שאור שבעיסה לאכילת כל השנה שיהיה בקדושה שלא יהיה בהם קטרוג יצה"ר שהוא השאור שבעיסה

(פר"פ-ה קיט.; פר"פ-ג לג.)

[עייטן] התורה כולה ומצותיה הם עיטין נגד היצר
שלא להכניסו להיות איש ובעה"ב כלל (מח"ס ה.)
[עייטין] כל תרי"ג מצות עיטין להגיע להשגה ברורה
בלב (מח"ס ג.)

[עייטין] עיטין שלא להיות שקוע בשום דבר
(רס"ל נא.)

[עייטין] תרי"ג מצוות הם תרי"ג עיטין איך להגיע
להאמת ולהיות דבוק באלקים חיים (מח"ס עה.)

[עייטין] תרי"ג מצוה הם תרי"ג עטין והם סמנין
ורפואות איך להגיע לשלימות בריאת הנפש ע"י
מצות המעשיות (ד"ס נא.)

[עשה] ישב אדם ולא עשה מצוה שחובה עליו
לעשותה כאלו עשה עבירה (נ"ס נא.)

[עשה] גם למצות עשה צריך דחילו ורחימו ודחילו
הוא שמא ח"ו הוא בכלל ולרשע וגו' (ל"מ עב.)

[עשה ול"ת] א"א לגוף בלא אכילה וזהו מעשה
המצוה אבל ימות החמה נבראו קודם בריאת אדם
לכך ל"ת נגד ימות החמה (קס"מ ו.)

[עשה ול"ת] דוקא במצות לא תעשה צריך בירור
באותה עבירה עצמה משא"כ בעבר על מצות עשה
דבא מצד עצלות כל המצות שוות בזה (מ"ס טא.)

[קדושה] המכוון של כל המצות להיות על ידם
קדושים (י"ש ק"ג, ו.)

[קדושה] כל המצות נותנים קדושה בנפש על מה
שהוא רמיזת המצוה (מח"ס יז.)

[שכר] שכר מצות בהאי עלמא ליכא רק במצוה
שעושה מצד החיוב אבל מה שעושה לפניו משורת
הדין יפרע לו הקב"ה בחייו (פר"ט א-ב פא.)

[שכר] כל מצוה יש לה שכר מיוחד בפני עצמו
(ד"ס י.)

[שמחה] אדם הנקי מתאוות יש לו להרגיש כשמקיים
פקודי ד' שמחת לב ואם מרגיש צער זה סימן שאינו
מצוה (ד"ס ב.)

[תורה] בתורה שהוא מן השמים ולימוד הש"י לא
שייך גלות רק השליטה הוא על בני אדם ומעשיהם
שזה נקרא מצוה (ל"מ קה.)

[תורה] המצוה הוא נר לרגל אבל אין מאיר כל

מחשבה טובה מצטרפה למעשה אבל מחשבה רעה
אין מצורף למעשה שהעבירה היא רק במעשה והיא
בעלת גבול דוגמת עוה"ז עולם העשי' משא"כ
המחשבה אין לה גבול וגדר כלל (ד"ס ו.)

ממצוה נברא מלאך ובמצות אנכי נברא כביכול
התגלות השגחת הקב"ה בעצמו במוחו ודעתו של זה
בריא ממש יש מאין (נ"ס נא.)

מצוות ד' ברה מאירת עינים שיוכל לראות מראית
האלקים מה שנחשך ממנו ע"י החטא (מח"ס עת.)

מצות שהוא תולדותיהם של צדיקים הם הקיום במין
שהיא ההשארה בעוה"ז לעולמי עד (מח"ס נו.)

נודע מטעם הארז"ל דתפלה אחת ראוי מעלה עמה
כמה תפלות הנדחות וכן מצוה אחת שעושה מצד
החכמה מעלה עמה כמה מצות שאין להם חיות בפני
עצמם (ד"ס כד.)

ע"י מעשה המצות שעובד בכח חיותו ושכלו המושג
ללבו ומוח המצומצמים עובד לחיי עולם אלקים
חיים הרי מתאחד ומתחבר חלק החיים השוכן בו
למקור החיים ועי"ז הוא הלידה החדשה בהשגה
נוספת (ד"ס ב.)

שואל הבן למה הרבה לנו מצות היה לו לצוות רק
התכלית לאהבה וליראה את ה', ע"ז באה התשובה
שבאמת לולא היצו"ר היה די במאמר אנכי אך
עבדים היינו לפרעה (פר"ט ה-יב.)

תכלית כל התורה כולה ותרי"ג מצותיה להיות דבוק
על ידם באלקים חיים ולהשיג אמיתות דבור הראשון
אנכי (רס"ל סז.)

כתב במורה נבוכים שרוב המצות נגד ע"ז ואמת דבר
אבל מה שעשה סבה הוא מסוכב (אז"ל י.)

[ל"ת] שני מיני לאו שניתן לאזהרת ב"ד (מ"ס טג.)

[ל"ת] שס"ה לאוין נגד שס"ה גידין כי הגידין אין
להם חיות בפ"ע דקיי"ל אין בגידין כנו"ט רק שהם
חזק הגוף וכן הלאוין (קס"מ לו.)

[לבוש] אף דמצות הם לבוש מ"מ הוא לבוש כזה
שהוא פושט ומורה הפנימיות וע"כ נקראים מחלצות
(ל"מ פו.)

[לבוש] ע"כ ניתנו מצוות להיות איש הישראלי
מצויין בהם בלבושי כבוד לתפארת (ל"מ עו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[אברהם] אברהם קבל מתנות ממצרים שעל ידי זה זכה לשני כליותיו כשני רבנים והיו מלמדים אותו חכמה שקלט החשק לחכמה שלהם רק שהוא חשק לחכמת אמת (נ"א) [רמט:]

[אברהם] לא היה בטוח על האזרחיות כי החשיב עצמו לגר ולכך נענש כי גר יהיה דצריך עדיין בירורין על דבר זה וזהו גלות מצרים (ל"מ נח);

[אברהם] לפי שהיה טהור מטמא ולמראית העין לא היה קדוש מרחם לכן מצידו נמשך גלות מצרים, ושאלת במה אדע ר"ל שמא יחטאו בניו ורצה להגיע למדרגה זו להיות קדושים מבטן ואע"פ שחטא ישראל (אז"ל ג; מ"ח פה);

[אדום] מצרים היו טוענים כי אין כלל בשר קדוש ובתולדה טוב רק אח"כ ע"י בחירתו נעשה טוב ולכן התחכם להרגן בילדותו קודם ידע מאוס ברע ואדום טוען שהם הטובים והטהורים בתולדה (אז"ל ו:י-י);

[ארץ ישראל] במצרים הי' ג"כ כל הג' כחות דחכמה גבורה ועושר כי היא המצרנות לאה"ק שיש בה הכל מצד הקדושה (מ"ח נב);

[אשור] אשור ומצרים ב' מיני השתקעות בדמיון (רס"ל כח);

[בינה] מצרים סוד הבינה דבעת שהיו ישראל שם היה כל פמליא של מעלה שם תוך מצרים (ל"מ סח);

[בינה] מצרים רומז לבינה... דנכנסו למ"ט שערי טומאה (ל"מ נב);

[גלות] אלו היו נכנסים לשער נ' לא היו נגאלים, היינו בדרך גאולה לצאת מן הרע לטוב רק בדרך כליון הרע כמו שיהיה לעתיד ובלע המות (ל"מ נג);

[גלות] בגלות מצרים היה הדבור בגלות היינו שכל דבורם הוא לקלס הש"י ע"י שכינה המדברת מתוך גרונו (מ"ח נד);

[גלות] הדבור בגלות דהיינו צירוף אותיות פרטיות אכל נפש בפרט שעל זה אמר אברהם במה אדע (ל"מ סח);

[גלות] בד' מלכיות הם רק בגלות לבד אבל הם עם מיוחד ובגוים לא יתחשב, אבל במצרים היו עבדים שהחשיבם לקנויים להם כעבד לאדון (קד"ט כז);

[גלות] במצרים שהגיעו להללו והללו נתבררו כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

הנתיב ולפעמים גדולה עבירה לשמה... אבל התורה מאירה כל מקום ההילוך (רס"ל לו);

[תורה] בכל מצוה המעשה גולמיות הוא רק כמו מנורה ופתילה ושמן ובלא שלהבת אינו כלום וזה נר מצוה אך בכל מצוה יש תורה אור שהוא המכוון לש"ש כאשר צוני ה"א והיא התורה אור שבמצוה והיא מאיר רק לפי שעה (פר"ט ג יב; פר"ט ד-ה);

[תורה] תורה ומצות הם ב' כחות הנגלות שהם ו"ה דשם ושם עיקר עבודת האדם, אך מ"מ כ"ז שהנסתרות לא נתבררו שם ג"כ רק בלתי לדי לבדו שהם הדחור"ר לא פרחא התו"מ דמעשה (ד"ט עט);

[תנח"ך] מן המצות התמידות שחיובן תמיד שאין לך רגע א' שיוכל ליבטל מזה שלא להאמין בהש"י ח"ו ולא על תמידות המחשבה באמונה (ס"א כה);

מצוה

מצורע משתלח חוץ למחנה ישראל דמדת כעס שנכרא בעולם אינו אלא לחול על ראש רשעים (ל"מ פב);

משתלח חוץ למחנה ישראל שאין זה מטבע ישראל בתולדה (ק"מ יד);

מצרים

הם מלידה מזוהמים ולכך א"א לבוא בקהל ד' היינו קדושת הבשר מלידה עד דור ג' דעד כאן רחמי האב על הבן (אז"ל ו);

כח קליפת מצרים הוא לשקע האדם בעניני עוה"ז עד שישכח וישתקע ממוחו ולבו שום מחשבה לטוב (מ"ח טו);

מיכה נתמכמך בבנין כי אותם ששמו במקום לבנים בבנין כאלו אין בהם אלא חומר העפרי לבד עד שלא היה לו התחברות כלל אם נפשו הרוחנית

(ס"ט כב);

מקום התענוגים ששורשם בכח המנוחה ובא למדרגת נדח שאינו אובד לגמרי כמו המשוקע בטרדות (ל"מ עא; רס"ל כח);

סימן זה היה בידם שהגואל שיאמר בלשון פקידה היינו שיכנס בלבבם הפקידה והזכרון שיש בורא ית' (פ"ק ו);

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[יציאת] אמר משה נלכה נזבחה, שנהי' מקורבים להשי' ונצא מתורת גרים (ל"מ סב)

[יציאת] ענין זכירת יציאת מצרים בהרבה מצות דמצד קדושתן בפרטות הוא הקדושה בפרטי זמנים (ל"מ סא:)

[יציאת] זכירת יציאת מצרים הוא סגולה להפקד בבנים ג"כ כי בזכירת אותו נס הוא מעורר כח הפקידה גורם ג"כ פקודת עקרים (פ"ק ו:)

[יציאת] רק בימי החיים המוגבלים בימים בעוה"ז צריך זכירת יצ"מ (ל"מ סט:)

[יציאת] גאולת מצרים היה בניסן שיצאו אז מכח הדמיון (מח"ס ו:)

[יציאת] השפטים למצרים היו גדולים מצד התפשטות מדת הגדולה והחסד על ישראל (מח"ס לו:)

[יציאת] מיד שבא משה ועוררם האמינו מיד בהשי' ובזכות האמונה נגאלו (מח"ס לג:)

[יציאת] הוצרך החזק יד, מפני שהיה הקטרוג אז שהיו ישראל מוקפים בקלי' מצרים כעובר בבטן אמו (פרי"ד 7-5 ס.)

[כשן] כח מצרים בכשפים ויציאת מצרים שהאיר השי' דהוא לבדו המנהיג בפרטות לכל נפש ונפש ולא דרך כלל לבד (רס"ל ט.)

[כשן] כשהשי' רצה לחדש מדרגת בן שיהיה ממשלה לתחתונים כביכול בפמליא של מעלה נתפשט מדרגת הכשפים במצרים (אז"ל ו:)

[סוסים] מצרים מקום הסוסים כי הוא ערות הארץ אשר זרמת סוסים זרמתם (יש"ק סג:)

[סוסים] ריבוי סוסים הוא נגד הגבורה וע"כ מוצאיו ממצרים ששם היה התחלת כח ההתגברות נגד זולתם (מח"ס לב:)

[ע"ז] מצרים דחלין ממדה זו של בטול רצון והמשכה אחר רועה שכל כחם הוא העקשות וע"כ עשו עבודה זרה שלהם טלה (מח"ס כג:)

[ע"ז] עבדו לצאן שנמשכים אחר הרועה לומר שגם אלוה שלהם המעשירים הוא נמשך אחריהם ונכנע להם (רס"ל יז:; ל"מ סב:)

שאפי' כלית שיקוע עצום עם כל זה הם באמת דבוק להשי' ועי"ז זכו לתכלית ההתגלות (ל"מ פג.)

[גלות] היה עד שלא נקרא בשם ישראל והוא היה לברר זה שיקרא בשם ישראל היינו לברר ששורשם מחלק ד' ולכך גלו למצרים שהוא נגד פרצוף א"א בטומאה (ד"ל נח:)

[גלות] כל הי' מכות דמצרים היו בירורים לבני ישראל כשהם ניצלו לומר הם נקיים מאותו דבר (מח"ס לו.)

[גלות] גלות מצרים הוא הכנה למתן תורה (אז"ל ג.)

[גלות] התחיל מלידת יצחק שהוא הראשון שנולד משורש טוב מלידה מבטן (ל"מ נט.)

[גלות] התחלת הגלות התחיל ביוסף אף שעיקרו בא לבירור התאווה והוא היה נקי בזה יותר מהם מ"מ כל קטרוג ממהר לבוא על המקטרג עצמו (מח"ס לה:)

[גלות] לכך נמשך גלות מצרים על ידי יוסף כי הגלות ויסורין מורה שעדיין אין הדבר מבורר וזהו ע"י מדרגת יוסף שהוא היפך ממדרגת בן (אז"ל ו:)

[גלות] במצרים היה סוד העבור כמו עובר ירך אמו דאין לו שם חיות בפני עצמו (ל"מ סח:)

[גלות] חלק משה היה התושב"כ עוד בגלות מצרים וע"ד שתיף קוב"ה לאהרן בהדיה ודבור של אהרן היה דיבור נבואה שהוא כה אמר ה' וחלקו היה תושבע"פ (פרי"ד 3-5 יב:)

[גלות] ידוע מהאריז"ל כי נפשות דגלות מצרים הם מטיפי קרי דאדה"ר וגלות יון בקלקול החכמה (ל"מ קיט:)

[גלות] לכך התחיל בפסוק ואלה שמות לספר יחוסם שזה ענין גלות מצרים לברר ענין יחוס ישראל שהוא אמת (אז"ל יג.)

[גלות] עי"ז היה כל ענין גלות מצרים שיזכו ליבחר להיות נבדל מכל העמים שביור זה הוא במצרים מקום הזימה (ל"מ פח:)

[חכמה] בזוהר דלכך חכמתה גדולה ע"י פישון שמושך מגן עדן (ל"מ סב:)

[יציאת] אור זה אין מתגלה בעוה"ז אלא כרגע וע"כ הוצרך הגאולה להיות בחפזון (מח"ס לו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

חיי, וקנין בית ר"ל מקום קבוע המקיפו מדריגת יחידה (ד"ף ו:)

לכתך אחרי במדבר דבני נמשכים אחר הש"י מה שלמעלה מהשגתם וזהו כי בסוכות השבתי הם ענני כבוד המקיפים אותם (רס"ל עא:)

מקץ

פרשת מקץ היא ההקצה מן החלום והיינו החזרת החלום והדמיון אל אמת וחכמה (ל"מ קיט:)

מקרא קודש

עיקר כל יו"ט הוא מצד הקדושה שהוא מקרא קודש (מס"ס עד:)

מקרה ע"ע הוצאת ז"ל

היינו מה שהאדם אינו מצפה שיבא ובא בהיסח הדעת (פר"ף ג-פג:)

הש"י ברא ג"כ ענין מקרה דאין דבר חוץ מהש"י (רס"ל י:)

כל כח התפשטות דרע בעולם הוא מצד התעלמות השגחתו ית' ומראים כאלו הכל במקרה (תפ"ש מג:)
ע"י שתחשבוו שהכל מקרה עי"ז הוא שורש החטאים כי מדה כנגד מדה אחרוב הכל למקרה שאינו מסודר ובא מששת ימי בראשית (ל"מ נא:)
אין לך מדה רעה שאין בו שימוש לצורך ג"כ משא"כ עמלק שנקרא מקרה ואינו מעצם הבריה צריך למחותו לגמרי (רס"ל י:)

מראה

קול מראה וריח באים מעצמם בלי מעשה האדם והמראה היא המורגשת ביותר והוא בירושלים עצמו אבל ההתפשטות הוא מצד הקול והריח, והריח הוא הבלתי מורגש לגמרי והקול הוא התחלת היש (ד"ף עג:)

מראית עין

זמן העוה"ז שהוא עלמא דשקרא דהאדם יראה לעינים לבד תקנו חכמים הרבה דברים ואיסורים משום מראית העין (מס"ס מה:)

[עריות] לשון רבוי כמדת החסד שהוא בהתפשטות ורבוי וכן פסולת החסד תאות האדם אוהב כסף לא ישבע והוא נילוס מצרים ערות הארץ בזנות (קה"מ יז:)

[עריות] מצרים ערות הארץ ורזא דאשת זוננים וע"כ נקרא פרעה לזיתן (ל"מ עח:)

[עריות] ענין ערות הארץ היינו גנות ענין הארץ שאין צריך עבודה (רס"ל כח:)

[עריות] ערות הארץ שיש להם כח זה דארץ בשלימות רק מצד הרע (ל"מ סג:)

מקדש ע"ע בית המקדש: משכן

מקה

ביטול טמא בטהור הוא בתתק"ס לוג (ד"ף ט:)
תשובה רומז למים... כי התיקון ואמירת על טמא טהור הוא במדרגת שלא נברא שהוא היחוד הגמור אז הוא תיקון הקודם (ד"ף יז:)

מקום

אין להם שום מקום בעוה"ז דוגמת הש"י מקומו של עולם ואין העולם מקומו (קה"מ יב:)
בנפשות ידוע דאין שום נפש דומה לחברתה ומסתמא ה"ה בעולם אין שום מקום דומה לחבירו (רס"ל לד:)

הוא גימ' שם הוי' בהכאה וכופל כל אות בעצמו דד' אותיות השם מהם המשכת ד' עולמות אבי"ע וכל עולם הוא מקום להתגלות הכבוד איך הוא ממכ"ע (קד"ש כט:)

כל קדושה שעתידיה להיות כבר יש בה רושם לפנייה (מס"ס קה:)

מקטני אמונה

לא שאינו מאמין כלל ח"ו דכל ישראל מאמינים בני מאמינים אלא שהם במדריגה קטנה באמונתם (קה"ז כד:)

מקיף

יש שני מיני מקיפים לאדם לבוש ובית, לבוש מדרגת כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מרגליות

חדושי תורה נקרא מרגליות

(קד"ש לא:)

מרגלים

אם לא חטאו במרגלים היה די שיבלעו ד"ת במ' יום של קבלת התורה ומ' אמצעיים ומ' אחרונים (פר"ט-ז לא:)

לא דבר ריק דברו במה שאמרו ארץ אוכלת יושביה שראו החורבנות והגליות (ל"מ מג.)

מרגלים ראו הלבוש דמשכא דחויא ויהושע וכלב ראו הפנימיות דטובה הארץ (ד"ז סח:)

משה רצה להשיג ג"כ השורש של תורה שבע"פ ולכן שלח מרגלים (ל"מ מג.)

תיכף אחר [מעשה מרים] שלח משה מרגלים שחשב שכבר נתקן גם לה"ר וברית הלשון נגד ברית המעור (ד"ז נב.)

עדת מרגלים כנגדם בלעם והקורא בספרים חיצונים נגד מדת משה (ל"מ לט: מד.)

מרה

אח"כ ראו ברפידים שהם בהעלם יותר דע"י רפיון ידים מד"ת עד שאין מתמרמרים כלל על שהם בהעלם... מיד ויבוא עמלק מאחר שהטילו ספק בראשית שלהם (ד"ז מה.)

האירו עניהם במרה כי גם בהעלם ומים מרים של חשקות עזה"ז יכולים להמתיק ולדעת כי השי"ת גנוח בגוי' (ד"ז מה.)

זו המדרגה נגלה תחלתו למשה ברמז בהמתקת מי מרה (תה"ט ה, פג:)

כיון שנעלם מהם האור שהיה להם בקריעת י"ם היה נפשם עגומה... ע"ז הודיעם שיתן להם אח"כ מצות שבת וכיבוד (פר"ט-ה יג:)

[שבת] במרה נצטוו על השבת דבשבת התענוג מצוה וזה המר שהמתיק את המר שע"י המרירות דעזה"ז זוכין לעולם שכולו טוב ועונג (תה"ט פג:)

[שבת] במרה ניתן רק דרך מצוה ככל מצות ולא שיכנס קדושה קביעא ע"ז בלבם ושיהיה להם במתנה (קד"ש ה:)

מורכי

בעיני הסנהדרין לא ישרו מעשיו ומ"מ לפי כונת מרדכי היה זה לקידוש ש"ש (רס"ל סג:)

ומרדכי ידע את כל אשר נעשה לבד בעולם העש"י ולא בעולמות שלמעלה מזה (רס"ל סה:)

חישב מרדכי לתפוס מרתו של המן לבוא בעקיפין להצילם ושלח לאסתר לבוא לפני המלך שלא כדת (ל"מ נג:)

ידוע מכתבי האר"י דמרדכי הוא סוד יסוד דאבא המתגלה ברחל היינו השפעת אור החכמה המתגלה בשרשי הנפשות דכנס"י (פע"ק כה:)

מזכיר לעיקר תכלת מרדכי המרמז על ראשית חכמה יראת ה' (פר"ט-ז לט:)

עשו אמר יש רב ויעקב אמר יש לי כל וכן המן אמר רוב בניו ואצל מרדכי נא' לכל זרעו (רס"ל ג:)

קבלתי דהסנהדרין וכל אנשי כנה"ג שבאותו דור ידעו האמת שהוא רק גזירה לפנים ולא עשו חשבון מזה כלל רק מרדכי נעלם ממנו ענין זה (רס"ל סג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

במרכבה החיצונית פני אריה יצרא דעריות ופני שור
לקבל עול וע"ז נכריה (ל"מ קכ.)

באיש קראו מרכב ובאשה מושב ומעשה מרכבה
נקרא מצד הדכורא שהקב"ה רוכב על כל הנבראים,
ומצד הנוק' היא מושב מה שהקב"ה שוכן בלכות
בנ"י (ל"מ קג.)

משה

אמר וילך משה דמשה-היה הולך תמיד במעלה
ממדרגה למדרגה וההליכה אחרונה היה עד שבא אל
מדרגה זו שאמר לא אוכל עוד לצאת ולבא
(פר"ט-ה-לד.)

בחי' משה הוא שיושאר הקדושה בפועל בכל נפשות
ישראל לנצח (פר"ט-ז-פד.)

האריז"ל גילה רזי עולמות העליונים יותר ולא
שמשה לא היה משיג מה שהיה השיג דבריה"ק ודאי
היה משיג (ל"מ נא.; מח"ס מו.)

הדס נגד ג' אבות וערבה נגד משה ואהרן נגד
הריקנים, כי האבות המשיכו כח קדושה לבניהם
שיש בהם עכ"פ ריח מצות אמנם משה ואהרן היה
בהם הכח לקשר אפילו נפשות הללו (פר"ט-ה-קכז.)

הוצאת משה הוא עצמו הוצאת עצמות השי"ת כי
משה אינו שום כח מכחות הפועלים דברים רק כח
נפשו שהוא חלק אלקי ממעל (ט"מ ז.)

הם אמרו על משה מה לילוד אשה ולא אמרו מה
לבשר ודם אבל הוא כבר נודרך בשורו ודמו
(ט"ט-ט-מט.)

הע' זקנים המקבלים נבואתם ממנו הם דוגמת לבנה
המקבלת מהחמה ועי"ז נמשך שפע גופני למטה
(ד"ס יב.)

חי ק"כ שנים, מ' שנה במצרים להשלמות נפשו
ועצמו, ומ' במדין השלמות חיותו לצורך הנבראים,
מ' שנה דמדבר להשלים בריאתו לצורך השי"ת
(מח"ס פג.)

חשדוהו מאשת איש... צריך תיקון על עון זה
מתולדה ומגלגול ראשון שהיה ג"כ בדור המבול
וע"כ פירש מן האשה (ד"ס ז.)

כתיב ואתה דייקא שהוא יהיה המצוה כי הוא הנותן
להם דבר זה שיוכלו לחדש ד"ת (פר"ט-ז-עט.)

[שבת] שבת דמרה היא רק הקביעה וקיימא שמצד
השי"ת (מח"ס לז.)

[תורה] במרה היה התחלת נתינת דברי תורה שהוא
ליישר לב אבן (ל"מ סג.)

מרה וכבד

זורקת טיפה ומניחה הכבד ומזה כל חיות הגוף
וקיום הכבד שלולי כן היה נשרף ונכלה באש הכעס
(ט"ט-פג.)

כשמוסיף על טיפה ומתקדר יותר מזה נמשך תאוה
יתירה ובאים כל המחלות וע"כ נקרא שמה מרה
והקב"ה ממתיק מר במר כי זה כל קיום החיות
(ט"ט-פג.)

מחור

המירור הקודם גם הוא אכילה ומזון הנפש כי באמת
כשהוא בקדושה הוא תכלית תוקף הקדושה אלא
שמצד עוה"ז יוכל ליפול הנופל ח"ו (מח"ס לו.)
ענין מרור ע"ש וימררו את חייהם אין המכוון על
היסורין שסבלו אך הפי' המכוון לתכלית מהיסורין
שסבלו שעי"ז זכו אח"כ לבער היצה"ר
(פר"ט-ג-כא.)

מרים

באר בזכות מרים נוק' (ל"מ מח.)

המעוררת על התורה לפי שממנה היא התעוררות
לידת התחלת התורה (לז"ל יב.)

שלמה עשה ים אבל מרים היתה עדיין בהתצמצמות
רק באר (ד"ס עא.)

מרכבה ע"ע מעשה מרכבה

דמות אדם על הכסא הוא יחזקאל עצמו שהיה ראש
הדור ההוא, ומ"ש דמות יעקב היינו בכלל הדורות
ובאות דור היה יחזקאל דוגמת יעקב בכל הדורות
(ד"ס לו.)

הוא הרכבת כל פרטי נפשות דישראל שבאותו הדור
(ד"ס לו.)

שני הפכים היו במרכבה ומהם היה זה לעומת זה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ביחוד ומשה אע"פ שהיה אדון הנביאים אמר לא איש דברים אנכי לפי שמדרגתו היה מדרגת החכמה המיוחסת למוח שהוא למעלה ממדרגת הדבור המיוחס ללב (ש"מ ז:)

[דבור] חשב תכלית השתדלות עד שאין דבור פועל כלל, רק הכאה והתעוררות דרך נחש לתקן המד"ח ע"י השתדלות (ד"ש נא.)

[דבור] ע"י דבור הרג המצרי שעל ידי קדושת הדבור נסתלק ונכלה ממילא קלוקל הדבור (אז"ל טו.)

[ד] כמו שבירת הלוחות היה תיקון לחטא העגל יצא דע"ז דוד המתקן ליצא דזנות ע"י שיבוור חטאו הוא מלא קדושה באמת (מח"ש מו.)

[ד] משה היה מלך המשיח שיהיה כלול נפשו משניהם שכן דוד משה בגמטריא משיח עם הכולל (מח"ש לו.)

[ד] משה ודוד לא שלטו שונאים במעשה ידיהם כי הם המתחילים בעקירת היצר לגמרי מלב (מח"ש מו.)

[ד] פעולת משה היה להוריד השמים לארץ, אבל דוד להיפך העלה הארץ לשמים לזווגה למעלה (ד"ש פ:)

[ד] שניהם שוים משה ודוד בשניהם אבותם מתו בעטיו של נחש דשניהם האבות מצד בניהם היו צריכים להיות נקיים מכל חטא (אז"ל יב.)

[דעת] הוא הדעת דבני ישראל (מח"ש ע:)

[דעת] מדרגת הדעת לא היה אצלו דמיון כלל רק כדרך זה הדבר (נח"ל נד.)

[דעת] משה שהיה בסוד הדעת נתגלה סוד הידיעה (מח"ש כג:)

[יאור] אין אדם עומד על דברי תורה אלא א"כ נכשל וזה ענין נפילת משה ליאור והמשכתו ממנו (אז"ל י.)

[יאור] הצלתו על ידי השתדלות גוי כדי שיהיה מקום למה שאז"ל אפי' גוי ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול (אז"ל ס:)

[יהושע] בני נחלתם וחלקם הוא ארץ ישראל משא"כ הכהנים נחלתם שאין לה הפסק וחלקם הוא

לכן ברכת הזן שתיקן משה כולה מדברת בלשון נסתר ולא בנוכח להש"י לפי שהדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוה ואין מכיר הנוכח ואין זה פגם למשה ח"ו שהוא מדרגה יותר גדולה (נח"ל נמ.)

משה כתב התורה על האבנים בע' לשון אלא שמצד מדתו שהוא בניצוח לעמים לא הזיק זה כי הוא לא הלך למסור להם רק כתב על האבנים והניח הפקר כי כן הוא המדה ימין דוחה ושמאל מקרבת (רס"ל פד.)

עיקר כונת הציווי הזו למשה היה שיכניס כח התושבע"פ שלו בישראל כמו שמסר ליהושע אח"כ (פר"ש 7-עט.)

[אהרן] משה שושבינא דמלכא ואהרן שושבינא דמטרוניתא (יש"ק ח:)

[אהרן] נפש מרע"ה מתפשטת בכולם מצד החכמה ונפש אהרן הכהן מאירה בכולם מצד הקדושה (יש"ק ח:)

[אהרן] פעמים משה קודם פעמים אהרן קודם מצד שופע ומושפע (קה"מ מא:)

[בלעם] אין לעומת משה בעכו"ם כלל ומה שאז"ל אבל באו"ה קם ומנו בלעם זה היה ע"י הטיפת קרי (ד"ש סה.)

[בלעם] בלעם היה דוגמת משה בקדושה... זה לעומת זה להמשיך ולפשט יותר כח הרע שבתולדה (מח"ש מג:; יש"ק סה:)

[בלעם] בלעם השיג ממש דוגמת חכמת משה רק שחכמתו של משה הוא ספר התורה וחכמת בלעם נקרא ספרים חיצוניים (ל"מ לט:)

[בלעם] משה שהוא בסוד הדעת הוא היפך השטות של נחל שיטים שגרם בלעם בזימה שהיא נקר' שטות (ד"ש נ:)

[בלעם] משה ביקש שלא תשרה שכינה באו"ה ונתנו לו, היינו לא מיד רק אחר מותו שהרי בלעם היה אח"כ בסוף ימיו (מח"ש ע:)

[דבור] אמר שנחסר לו הכח להוציא מן הכח אל הפועל דהיינו שיכנסו דבריו בלב השומע ואמר ואני ערל שפתים כמו שקראו ליצה"ר ג"כ ערל (פר"ש נ-יב.)

[דבור] השתלמות הדבור הנבואי היה אצל ישע"י

קשיות הגוף שלא ישקע בתאותיו כי הוא חפץ להרחיק בניי מתאות גם למראית העין (רס"ל פט:)

[מיכה] ד' צוה משה להוציא מיכה לפי שאליו היה לו שייכות שהרי נתחבר אליו יהונתן מזרעו (תה"ט כג:)

[מיתת] אירע דבר זה סמוך לפטירת משה שרק אז היה באפשר דבר זה להתגבר בישראל (ל"מ מג:)

[מיתת] האומות שאין יודעים מתורה שבע"פ חשבו דמיתת משה הוא בטולה של תורה אבל מיתתו היא שגרמה לזה שנחקק בכל לבבות דבניי כח ההשגה דברי תורה (מח"ס ט.)

[מיתת] לא ידע איש את קבורתו כי מצד ידיעה אנושית לא נודע שייכות של עם הארץ (ד"ל פ:)

[מיתת] מיתת משה היה תלוי בנקמת המדינים כי הוא בסוד הדעת המחבר חכמה ובינה (תה"ט כד:)

[מיתת] מלאך המות מסר לו דבר היינו גילה לו מהותו וענינו וכשנודע לו עצם ענין המיתה נודע לו ענין החיים אך מ"מ לא היה יכול לפעול רק ע"י אהרן (ל"מ קא.)

[מיתת] מצד תאות אכילה הוא מיתתו ומצד לה"ר הוא קבורתו (ד"ל נב.)

[מיתת] ע"כ בז' אדר נולד ומת כי חודש זה נגד כח התאווה ומולד דגים דפריצי ד' ימים הם בנין שלם לכל דבר (ל"מ עט.)

[מיתת] ע"כ דגם הסתלקותו אינו הסתלקות גמור רק מצד מראה עיני בשר אבל באמת אדרבא גם זה התגלות ועוד יותר שאין צריך להיות נגלה בפועל גמור עוד דדי גם שיהיה בהעלם (רס"ל סט:)

[מלכות] היה מלך במדבר ולא בארץ רק בהתאסף ראשי עם (ל"מ מח.)

[מלכות] נאמר עליו ויהי בישורון מלך וכוונה"ק פירש דר"ת מלך מוח לב כבוד והוא הראשון שנקרא מלך שהוא הממשלה השלימה על כל ג' הכחות (ש"מ טז:)

[מנורה] נתקשה במנורה איך אפשר זאת לאמור שתאירו לי להאיר לה', משא"כ בצלאל שבא ממרים והבאר מזכות מרים ובאר מרמז על תושבע"פ (פר"ט ד-מז:)

הש"י וזה למעלה מנחלת הארץ דזה הבדל דמשה ויהושע (ל"מ נט.)

[יהושע] משה זכה לתאנה שהוא מקור לחכמה אבל לא זכה לפרי כיהושע (ל"מ לט.)

[יוסף] משה ויוסף ברזא חד (תה"ט כ:)

[יעקב] יעקב הוא מדת אמת וכתיב שפת אמת תכון לעד אבל כתיב רק תכון לעד ולא כוננת לעד בהווה, משא"כ משה שכחו הוא שהוריד הד"ת לארץ הוא מרכבה לנצח שאין לה הפסק (פר"ט ה-נב.)

[יעקב] משה מלגאו בסוד הדעת וע"כ הוא הגואל ממצרים ערות הארץ מקום הזימה והוא המעיד דאצל בניי הוא בקדושה דע"כ נקבר מול בית פעור (ל"מ עט.)

[יעקב] משה מלגאו יעקב מלבר... וכן נגדם היה אז עמלק ובלעם זה בפנימיות הדעת דרע וזה בחיצוניות להיות ראשית גוים (רס"ל סה.)

[יעקב] משה מצד הפנימית יחודא עלאה דהיינו יחוד הגמור שאין עוד מלבדו כלל אבל מצד החיצוניות דיש ברואים נפרדים אלא שמכיר שמ"מ פנימיותם אחד זה יחוד"ת של יעקב (רס"ל לו:)

[כתרים] ולא הניח כתרו לפניו רק כתר תורה מונח לכל כי מצד התושב"כ אין לו שייכות עמה שתהי' שלו ביחוד (ד"ל עו.)

[כתרים] כתב הארז"ל שבשבת מחזיר משה הכתרים לישראל (פר"ט ד-כו.)

[לוחות] אם לא היה הקלקל ולא נשכרו לוחות הראשונות היה משה רבינו משיח כמו שגרמז מה שיהיה הוא שיהיה ר"ת משה (פר"ט ג-ו:)

[לוחות] בכל חטאי ישראל חטא ג"כ משה שהוא כללותם כמו בעגל היה חטא משה בשבירת הלוחות (ל"מ קנד:)

[מדין] נקמת מדין היה מעכב פטירת משה כי משה נתגדל במדין וחלק חבירו דמשה הם המדינים, והסתלקות אדם מן העולם היינו כשכבר השלים כל מה שיכול להשתלם וגמר שלימות דמשה היה הנקמה במדינים (ד"ל נב:)

[מי מריבה] הכה בסלע הכאה רומז ליסורין וביטוש

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הברית, ולכן נתירא משה ממנו כי משה היה ג"כ
בדור המבול (לה"ל 9: [נ])

[עמלק] כאשר משה התגבר נגד כובד שבא לידי
וכחות הפעולה שלו גרם ג"כ התגברות ללכות דבני
(מח"מ נ3)

[עמלק] משה שהוא הדעת הישראל היה המנצח
עמלק בכח הדעת שממנו ההתפשטות בפעל
(מח"מ סה)

[ערב רב] מבחיה נצמח ענין אחיזת הגרים בתורה
ולכן משה קבל ערב רב מעצמו (אז"ל ח:)

[ערב רב] מה שקיבל משה חיותו בעוה"ז ע"י יתרו
שהוא ראש הגרים הוא המשיך קדושה גם לגרים
(מח"מ פג:; פר"ל 3-מא)

[פינחס] נעלם ממשה הלכה דבועל ארמית שבעילת
ארמית הוא התערבות באומות היפך דרגא דמשה
שהוא בא מצד חסרון הדעת (רס"ל מד:)

[ר' עקיבא] משה ורבי עקיבא נפשותם הם שורש
של אנכי ולא יהיה (אז"ל יא:; ד"ל עד:)

[ר' עקיבא] משה נקרא עבד ד' ורבי עקיבא מדרגת
ולא עבדים לעבדים (אז"ל יא:)

[ר' עקיבא] משה היה מגזע קדישא ובהשתדלות
נחשב לכן בתי' לכן היה מקור לתורה שבכתב שהוא
העדר השתדלות האדם להוליד תורה מלבו כמו ר'
עקיבא (אז"ל ט:)

[ר' עקיבא] נגלה לרע"ק מה שלא נגלה למשה ולא
שהיה מעלתו גדולה (תה"ל פא:)

[שבת] משה שורש הקדושה הישראל שבשורשם
שמצד הש"י דע"כ שבת מתנת חלקו (יט"ק סה:)

[שבת] לא אמר לישראל פרשת המן עד יום ו' כי
ידע שלא יוכלו להגיע בהשתדלותם להשיג אח"כ
קדושת שבת רק כאשר יבוא להם תחלה קדושת
שבת ראשונה מצד הש"י (מח"מ לו:)

[שלמה] בית דשלמה לא היה בבנינו שום עונש
כבמשכן דמשה... כי משה הוא מצד הנגלות דגבורה
משא"כ שלמה חכמתו ג"כ מסטרא דגבורה רק מצד
הנסתרות (ד"ל נה:)

[שלמה] חכמת משה היתה טפלה לנבואתו ונמשכת

[מצרי] הרגו בשם המפורש ובכה"ג שרוצה להרוג
בידי שמים היה צריך לראות שאין עתיד כו'
(ל"מ פח:)

[מרגלים] משה רצה להשיג ג"כ השורש של תורה
שבע"פ ולכן שלח מרגלים (ל"מ מג:)

[מרגלים] תיכף אחר [מעשה מרים] שלח משה
מרגלים שחשב שכבר נתקן גם לה"ר וברית הלשון
נגד ברית המעור (ד"ל נב:)

[מתאוננים] רפא הדבר על ידי שהשקיע כל כחות
האש של תורה וחכמה לארץ ע"י ציפי צמר
שהשקיע (ט"מ יז:)

[נקרת הצור] המערה היתה סתומה בעצמה בכל צד
רק באמצע הצור היתה כרויה אותה נקרת וא"א
לאדם ליכנס לתוכה כלל אם לא בדרך נס והש"י
הכניסו... בסוד העיבור כאלו הוא סגור בבטן אמו
(קד"ל טז:)

[סנה] אמר והן לא יאמינו והשיב לו בנחש שרמז לו
לתפס אומנת נחש שעדיין לא תיקן השורש עד מתן
תורה (אז"ל נח:)

[סנה] הראה לו השי"ת שעוד ישתקעו ישראל יותר
בקליפה עד קלי' התנין והוא מה שנתבטל מהם
השבת (פר"ל 3-כא)

[סנה] וינס מפניו שלא רצה להשתדל בזה לנצח
לשורש ברע (ד"ל נט:)

[סנה] חשד חסרון אמונה בבני וע"י זה חשב ג"כ
שיש להם חיבור וע"כ הראה לו הנגעים בידו
(תה"ל כה:)

[עגל] בכל הדור הצדיקים חשוכי בנים הם
הממשיכים שפע בני לכל הדור... וע"כ אמר הש"י
למשה רד במעשה העגל כדי שיצטרך גם הוא
לישועה זו דהתקרבות ועי"ז קירב גם כל ישראל עמו
(ד"ס יב:)

[עגל] טעות העגל לא הי"ל שייכות לע"ז דעכו"ם
ח"ו, רק אמרו דלא ידענו מה היה לו שחשבו שהוא
עמוק עמוק למעלה מהשגת בני אדם (מח"מ כ:)

[עוג] עוג לא היה בן מבול דהיינו משחית זרע ולכן
ניתנה ארצו לחצי מטה מנשה מזרעא דיוסף שומרי

משיח

אמר להם משה והיא לא תצלח נראה שעצה היא אלא שלא תצלח ודייק היא, שיש זמן אחר שמצליח והוא זמננו זה שהוא עקבי משיחא (ל"ה"ל [מו])

אע"פ שהמשיח הבא מזרע דוד ירום ונשא יגבר מאוד מאבות היינו לעתיד דד' עושה חדשה דנקבה תסובב גבר (פע"ק י')

אפילו אותם שלא עלה בלכם הרהורי תשובה בשום פעם ונשתמדו להכעיס מ"מ אם יבשרום שמשיח בן דוד בא ודאי יאמינו וישוּבו בתשובה שלימה, משא"כ או"ה (מח"ס לג')

בדור שכולו חייב בן דוד בא משא"כ כשיש מעוט צדיקים גורמים קטרוג על השאר (יש"ק מט')

בכל דור יש ב' מנהיגים דוגמת משיח בן דוד ומשיח בן יוסף (מח"ס ככ')

ברכת הודאה הוא נגד משיח שאז הוא יודו כל באי עולם להשי"ת ועי"ז נתקן חטא הנחש (ד"ל נ')

דורו של משיח אז יהיה פעם שלישית אותו דור בסוד מש"כ תתחדש כנשר נעורייכי ואז יהיה התיקון הגמור שבאות בערבוביא חטאת נעורים וחסד נעורים (ל"ה"ל [ל"ה])

ידוע דנפש מנהיג הדור היא הכוללת כל נפשות הפרטיות שבדור ונפש משיח היא כלל נפשות כל הדורות אחר השלימות של השתדלותם בעוה"ז (ל"ה"ל [קנג'])

כל השתלשלות נפש דמשיח בעולם היה ע"י ענינים כאלו שיהי' מחשבת תאוה ומ"מ הוא לשם שמים וזה יברר משיח בכל תאות כישראל דהכל מסודר מששת ימי בראשית (תפ"ט עג')

משיח יבוא ללמד תורה ומצות לאו"ה אבל ישראל לא יצטרכו לו דילמדו מפי הגבורה (תפ"ט כא')

[אליהו] ביאת אליהו לעשות שלום ש"מ דיש שייכות למחלוקת אבל גלוי המשיח הוא היחוד הגמור דלא שייך כלל מחלוקת (ל"מ קו')

[בן יוסף] אנו מבקשים הרם קרן משיחך הוא משיח בן יוסף (ל"מ קיז')

[בן יוסף] משיח בן יוסף יהרג כי אמרו לו אחיו

ממנה משא"כ חכמת שלמה הוא חכמה תתאה (תפ"ט ד')

[שלמה] משה ביקש שלא תשרה שכינה על העכו"ם ושלמה ביקש גם על תפילת הגוי שיענו (רס"ל יח')

[תורה] בהיות משה מקור התורה נשתוקק לארץ ישראל שהיא פרי התורה למדנו שהחכמה והתורה כוספת ומתאוה לפרי' הוא ערכה של ארץ ישראל (ל"מ לט')

[תורה] דבר שהוא רק לצורך שעה הוא מכח תקנת חכמים וזה אין לו שייכות לבחי' משה שהוא השורש תושב"כ שקיים לדורי דורות בלי תוספות וגרעון (פר"ט ד-קז')

[תורה] הוא שורש התלמידי חכמים שבישראל כידוע בסוד מ"ש משה שפיר קאמרת (ד"ס ד'; ל"מ לט'; מח"ס נח'; רס"ל יד')

[תורה] קיבל גם כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש (מח"ס נח')

[תורה] התחלת התורה שבע"פ היה אחר מיתת משה ובימי אבלו נשתכחו אותן הלכות (ל"מ עט'; מח"ס ע')

[תורה] ממילא היה כולל ג"כ לכל חכמת תורה שבע"פ שהרי הכל נובע ממנו ורמוזה בו (ל"מ מא')

[תורה] משה ביקש שיכתוב סרחנו ודוד אמר אל יכתוב כי משה הוא שורש התורה שבכתב נגד חכמה בעולם ומאן דבחמה רווהי גליין ודוד מדת מלכות פה מדת לילה שהיא בהעלם (תפ"ט מז'; מט')

[תורה] משה היה דרגא דקול דקול כלל ודבור פרט כי כאשר חיותו דבוק במקורו ממש הרי הוא חיות כללי ולכך נאמר בשעת מתן תורה רק לשון קול (ל"מ קז')

[תורה] ענין תורה שבכתב שנקרא תורת משה כי נעשה תורתו ממש צירוף אותיות שבמקור חיות נשמתו (ל"מ קד')

[תורה] עריות נקרא שקר שהוא תאוה ותענוג לפי שעה וכן משה שהיה כוללת התורה שבכתב שנקרא אמת היה ממש ההיפוך מתאוה זו (ל"מ מג')

[תפלה] כל תפלות משה היו לסלוח לגמרי שלא יחשב גם שוגג (תפ"ט נז')

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[ב] יוסף ודוד] משיח בן יוסף הוא המנצח לאומות ואח"כ יבוא משיח בן דוד כי לדרך ארץ יש שייכות גם לאומות לכך הם טוענים כי להם הממשלה (אז"ל ד.)

[ב] יוסף ודוד] משיח בן יוסף באדר ומשיח בן דוד בניסן (רס"ל ד:)

[ב] יוסף ודוד] בחי' דוד ושלמה המה נגד בחי' משיח בן יוסף ומשיח בן דוד (פר"ט-ה קכט.)

[ב] יוסף ודוד] היה עוד בועז יותר כי יוסף הוא השורש וההתחלה למשיח בן יוסף שעדיין לא יגיע לתכלית השלימות דלאהפכא רק לאכפייא וניצוחו לאומות בדרך מלחמה ובעוז הוא השורש למשיח בן דוד (קד"ט טו.)

[ב] יוסף ודוד] משיח בן דוד מתקן עטיו של נחש לגמרי ולכך הוא אתי דייקא מעמון ומואב משא"כ משיח בן יוסף אין בא מאדום כי אצלו צריך ד"ז להיות קבוע וקיימא גם לעת"ל (ד"ט מ-מא.)

[ב] יוסף ודוד] יש שני חללים שכלב ונגד זה כאשר נזכה לשלימות הגאולה להתברר מכל וכל שיהיה הקומה שלימה יהיה ע"י תרין משיחין (פר"ט-ה ט-ק.)

[גרים] אין מקבלים גרים אז שאז מצד גודל ההתפשטות דאור דייקא הוא גודל ההגדרה בינם לעכו"ם (ד"ט פה.)

[יהודה] בריאה אור משיח במעשה דיהודה... גם התעוררות התאווה לא היה מצידו רק מהשי"ת ולברר בזה שכל תאות גופניות דורע ישראל הכל מהשי"ת (תה"ט עג.)

[לוט] יצא מלוט השורש דמשיח בשכרות דייקא כי לא היה אפשר להוציא ממנו אותו ניצוץ קדוש שהיה בו אלא בעת שכרות והסרת הדעת לגמרי (מח"ט פכ.)

[ל'דת] בעת החרבן נולד משיח כי אותו עת היה מוכן אם זכו לביאת המשיח ובנין בית המקדש הנצחי (ה"ט [עו]; רס"ל ח:)

[משה] משה היה מלך המשיח שיהיה כלול נפשו משניהם שכן דוד משה בגמטריא משיח עם הכולל (תה"ט לו.)

המלוך תמלוך ומזה בא יצא דע"ז בזרעו ירבעם ואחאב (מח"ט לה:)

[ב] יוסף] בהריגתו יפעל זביחת היצר (פע"ק טז:)

[ב] יוסף] מצד עצמו ודאי היה משפטו שלא למות כלל רק לפי שלא נהפך למלאך כאליה ויש לו דיבור עם שאר בני"א מישראל והם לא ניקו לגמרי ע"כ הוכרח ליהרג (פע"ק טז:)

[ב] יוסף] כתב הרבי מלובלין כי משיח בן יוסף לא יהרג שכבר נתקיים בר' שמשון אסטראפאליער, ודבר זה הוא מה שרצה הוא לפעול זה בדיבורו (פר"ט-ד-למ.)

[ב] יוסף ודוד] בן יוסף בא לתקן בחיצונות ובן דוד בפנימיות (ל"מ מד.)

[ב] יוסף ודוד] בתחילה משיג חשקות דקטנות ואח"כ משליך זה ואוחז חשקות דגדלות וכך בתחילה משיח בן יוסף ואח"כ משיח בן דוד (ל"מ קיא.)

[ב] יוסף ודוד] דוד שהוא הקים עולה של תשובה הוא שזכה לחיי עולם משא"כ משיח בן יוסף יהרג (מח"ט כה.)

[ב] יוסף ודוד] משיח בן יוסף ינצח האו"ה ובזרוע ימלוך משא"כ משיח בן דוד יודו לו כל האומות ולכן נקרא נוקבא (ל"מ ס:; ד"ט מ:)

[ב] יוסף ודוד] יש ב' מיני נוצחים או לאתכפייא דוגמת אליהו ומשיח בן יוסף או לאתהפכא דוגמת משיח בן דוד דעל ידו יתלבן (פע"ק יו.)

[ב] יוסף ודוד] משיח בן יוסף מזרעא דרחל בתכלית הפרישות מתאות כל כעסו רק למחות שורש הרע מן העולם וגם הוא יהרג דכח זה אינו נצחיי עד שיבוא משיח בן דוד ויחייהו (ל"מ פכ:)

[ב] יוסף ודוד] משיח בן יוסף ניצוחו יהיה רק לשעה ושינגח עמים ע"י חוזק שבקרניו לבד לא בגבורת הגוף וגמר הנצוח לגבורים הם הגבורים אשר לדוד (ל"מ קיב:)

[ב] יוסף ודוד] משיח בן יוסף הוא הנלחם עם האומות ומוחה זרע עמלק כי כל כחו בהשתדלות המעשים ומברר קדושה דעלמא דאתגליא, ומשיח בן דוד הוא המגלה כל רזי תורה הנעלמים והקדושה שבפנימית זרע ישראל (יש"ק לו.)

משכן

המשכן ואהל מועד עושה את המר מתוק ע"י הקרשים נעשה מן שקר קר"ש (ל"מ קי.)

חבור המוחין דישאל הם אותיות התורה וחבור עבודת שבלב דישאל הוא מלאכת המשכן (רס"ל יח.)

מה שציוה השי"ת על מלאכת המשכן היה רק מה שהקדים השי"ת הרפואה למכה (פר"פ 3-5 קט.)

עובדא דמשכנא שבא אחר הקלקול שאז הוצרכו לעשות מקום מיוחד להשראת השכינה דמקודם היה משכן השכינה בלב ישראל (פר"פ 3-5 עו.)

עיקר המשכן כוונתו שהוא האוצר של יראת שמים וכיון שנגמר מלאכת המשכן כבר היה השראת השכינה אף שהיה מפורק (פר"פ 7-9 גג.)

[יוסף] כל דבר שיש לו גבול מקרי אוהל עראי ולכן משכן שילה אוהל בחלקו של יוסף כמ"ש בענין משיח בן יוסף שיהרג (ד"פ 5 ג.)

[מקדש] משכן נגד קול תורה ומקדש נגד קול תפלה (פר"פ 3-5 קיג.)

[מקדש] משכן ר"ל שכינת השי" בתוכו ומקדש הוא לשון קדושה והבדלה והוא הרגשת הנבדל ע"י שלימות העבודה (ד"פ 5 ג.; רס"ל מז.)

[נדיבות] אמר כל נדיב לבו כי לולי כן לא היה בו חיות כלל ולא היה יכול בצלאל לצרפן כלל כי אינם אותיות כלל (ל"מ מז.)

[נדיבות] כלל בנין המשכן להשראת שכינתו ית' זה נעשה ע"י נדבת לב בנ"י בתרומתם שהיה בחשק רב והשתוקקות גדול (פר"פ 3-5 עט.)

[שבת] היה סביר לומר כיון שכל ימי השבוע ג"כ עסוקין להשכין השכינה בארץ א"כ כל הימים כשבת ותעקר אז השבת (פר"פ 3-5 נב.)

[שבת] הקדמת שבת למלאכת המשכן דלפעולת אדם צריך להיות האור קודם ואח"כ עשיית הכלי (ל"מ נו.)

משלוח מנות

משלוח מנות איש לרעהו להתחבר יחד להיות רעים

אהובים וע"י יחוד בנ"י זע"ז עי"ז זוכים ג"כ להתייחד עם דודם שלמעלה (יש"ק נב.)

משלי

המשל שלמה בספר משלי התורה לאשת חיל כי חכמת שלמה היה מה שהיה נובע מלבו ושכלו כמו תורה שבע"פ (ל"מ מא.)

העשירות בכל מקום בספר משלי מורה על החכמה והעניות על העדרו (ש"מ כט.)

כל ספר משלי מיוסד על חכמה הוא הכרה הברורה ומוסר הפועלת בלב להסירו מדרך רע (תה"ש ה.)

נ' מזמורי שלמה במשלי שה"ש וקהלת הם גודשא דק"נ מזמורי תהלים שהם נגד יש"ש (קה"מ יח.)

שמעתי דהוא כמו פירוש על התורה שכל התרי"ג מצוות מעשיות שבתורה טעמן ורמיזתן בלב כללן שלמה בספר משלי (לה"פ 5 [רב])

משמרות

איכא משמורות בארעא נמי לעבודת ד' גם בעת החושך (ד"פ יח.)

איכא משמרות ברקיע לדברים רקיעים ר"ל לעבודת השי" כי היכי דאיכא בארעא בענינים הפחותים ועבודת האדמה כך ממש דוגמתו וממנו נקח לעבוד ה' בענין זה (לה"פ 5 [כ])

משנה

היה לומדים רק ד' סדרים כי זרעים שהיא התחלת האמונה ועיקרה בלב איש ישראל היא קבועה וקיימא בלב כל איש ישראל וכן הסוף וגמר הכל שהוא הטהרה הגמורה אינה ביד השתוללות האדם כלל (ד"פ י.)

הרבה דברי תורה מתחדשים ע"י ההתערבות בין האומות והם רמוזים כולם במשנה (תה"ש לה.)

זרעים מועד נשים כנגד אנכי וסדרי נזיקין קדשים טהרות הם נגד לא יהיה בתיקון הקודם למי שקלקל וגם חלוקים לעולם שנה נפש (ד"פ י.)

ליכא מידי מתושבע"פ דלא רמיזא בחיבור המשנה (מס"ס לה.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

רע באוני ה' כי זה ענין טמא מת משתלח חוץ
למחנה שכינה (לה"ט [רסא])

מתנת

תקנה כללית לתאות הוא עסק התורה... העצה השני
המתינות כי יסוד תוקף התאווה המהירות שרוצה
לבלוע ולהשלים תאותו חיש (פר"ט-ט קית.)

מתן תורה

במ"ת קלטו כל כחות פרטים שבטוב של כח כל
האומות והם נפרדו לרע לחלק עמלק וע"כ בהר סיני
יורה שנאה וחורבה להם (רס"ל נט.)

הש"י רצה שיהיה אז תכלית השלימות בב' דברות
ראשונות ולא יצטרכו למשה וכלעתיד דלא ילמדו
וגו' אלא שלא הגיעו אז עדיין למדרגה זו (מח"ס ט.)

מתן תורה הוא בקנין מה שהיה בקי"ס בראיה
דהאיה אינו קנין בלב (רס"ל נט.)

רק אחר מתן תורה אגלאי מילתא למפרע דהיו
ישראל מלידה מבטן רק מקורם בארץ מצרים היו
גרים ממש ובוזה יתורן סתירות אם ישראל קודם מתן
תורה היה להם דין ישראל או דין בן נח (ל"מ נט.)

[יתרו] מתן תורה נאמר בפ' יתרו לומר דכתר תורה
מונח לכל (מח"ס פג.)

[יתרו] קבלת התורה נכתב בפ' יתרו שנתגלה לו
אהבת התורה ביתר שאת שהניח כבודו ועושרו לילך
למדבר שממה (מח"ס פה.)

[מדבר] לכך מתן תורה במדבר שעיקר מתן תורה
למי שיש לב אבן לישרו (ל"מ סג.)

מתנה

לא אמרו שונא מתנות יחיה אלא מתנה בלא טעם
(יש"ק יח.)

מה שנותן לו במתנה... אפשר שאינו שייך לו כלל
(יש"ק יז.)

מתנת

ג' מתנות כנגד ג' אהבות (מח"ס עט.)

לימוד המשניות הוא תיקון לעון קרי והוצאת ז"ל
(תה"ט לז.)

נ"ל דלימוד המשניות סגולה לאריכת ימים
(תה"ט לה.)

קדשים וטהרות הם א' רק קודם שמגיע למקור מצד
ההלכה דר"ל הליכת האדם באותם המדריגות הם
נראים כב' (ד"ט י.)

ששה סדרי משנה חמשה חומשי תורה יראה כי
המקור הוא א' אלקינו וכל שמרחקים מן המקור כך
הם מתרכים (ד"ט ט.)

משכנ

החסד בשפע וכן פעולת הימין בשפע ששם עיקר כח
הפעולה אבל השמאל ילאה בפעולות הרבה
(קה"מ יט.)

תיבת משפט בזה"ק משמעה על רחמים ובתורה
שבכתב ובמד' יורה תיבת משפט על הדין
(פר"ט-ג ג.)

משפיע

כל משפיע ומקבל הם לענין אותו דבר בסוד איש
ואשה שנעשים לבשר א' והוא ימשול בה (יש"ק יז.)

משנה ע"ע סעודה

אם במעמקים הוא בתכלית הפירוד ע"י המשתה
נתגלה תכלית הפירוד שבמעמקים כמו שהיתה
במשתה אסתר (מח"ס פו.)

בכל האושפיזין מצינו שעשו משתה זולת בדור
(פר"ט-ה קכו.)

עיקר כח ענין המשתה הוא באותה משתה דלוט
הנוצר ראשונה בתורה, דזהו עיקר גודל כח המשתה
שיוכל לעשות התחברות גם בדבר שאין שום צד
התחברות (מח"ס עט, פו.)

מתאונים

רפא הדבר על ידי שהשקיע כל כחות האש של תורה
וחכמה לארץ ע"י ציפי צמר שהשקיע (ש"מ יז.)

שמעתי דר"ל שהיו בעצבות ומרה שחורה וזה טעם

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מחתספס

בכל פעולת האדם המעשה הוא כמו גוף והמחשבה נשמה וגוף בלא נשמה אינו כלום לכך מתעסק פטור ואינו כשוגג דעכ"פ מתכוין למעשה (לה"ל [קמה]) כך גם חולי הנפש מכה של חלל היינו כשנוגע בפנימיות גופו ולא בחיצונות מעשה לכך בלא מתכוין אין בו סכנת נפשות חוץ ממחשבת בחלבים שכן נהנה ויש בו כונה והנאה בחלל הגוף (ל"מ סו.)

מתתיהו

מתתיהו תיקן ההוד וע"כ תיקנו על הנסים בהודאה (רס"ל פג:)

שם מתת יהו מורה שהכל מתנת חנם מהשי"ת שע"ז רומז אותיות יה"ו (פר"ל טו פג.)

נבואה

הדבור ומעשה פרחין למקומן באותיות ו"ה דשם שהם הנגלות ובהם הוא הנבואה והיינו שע"י הכנתו והשתדלותו עכשיו זוכה שיתגלה לו שיהיה הוא מרכבה לקול ודבור דהשי"ת (ד"ל פא.)

הנביא אמצעי בין ישראל לאביהם שבשמים בהשמעת הקול דוגמת השופר שדבור א' של השי"ת הוא מתפשט בפי הנביא לפרשה שלימה (רס"ל מו.) הנביא שהשי"ת מקים שחובה לשמוע לו היינו דוקא כמוהו כמרע"ה ובאותם התנאים אבל יש שזוכים לנבואה לשעה דרך אקראי ואין חובה לשמוע לו (יש"ק ל.)

הנביאים לא הי"ל תמכי דהיודע השם אינו ראוי ליהנות מבנ"א (פע"ק ה.)

השגת האלקות המושג הוא בדמיון הנביאים כדמות אדם שזהו ההשגה המושגת כפי כח ודעת האדם (תה"ט נו.)

השגת הנבואה היא רק בקדושה שמצד השתדלות (יש"ק נה.)

כח הנביא להציל מיסורין הממרקין כי מדרגת הנבואה הוא תכלית הכרת הנוכח דאתה עמדי יותר מההכרה שע"פ חכמת התורה (תה"ט ו.)

כח הרב היא הפועל בתלמיד להיות נביא (ספ"ו לא:)

כל הנביאים בעת שמקבלים נבואתם אין הנבואה מבוררת רק יש לה דוגמא ושייכות לתכונת המקבל ולכן יש כח להנביא לאמר הדברים כפי תכונתו (פר"ל ד-קא:)

כל נבואת הנביאים היה רק להזהיר על קיום התורה ובהודעת העתידות דרך נבואה ידבר זה יש לעומתו באו"ה חכמת האצטגנינים... והם למטה מהזמן (מח"מ עא.)

לא חשבו סדר המקבלים בנביאים דור אחר דור כמו אח"כ דנביאים לא שייך קבלה מפה אל פה שהרי היה שומע מפי השי"ת בעצמו (רס"ל פא.)

מדרגת הנבואה היא השלימות בבניה שבלב שהכרת שי"ש נוכח פניו מזה בא הנבואה (ד"ל לג:)

מה שגילו לנו הנביאים כל מיני קדושות וברכות שיהיו הלבבות בני"י כשיגיעו ימי הישועות והנחמות כדי לעורר רושם מקדשותה זו בלבנו גם עתה (מח"מ סה:)

מלך כהן ונביא הם דרך כלל ג' מדריגות של ראש תוך סוף דקומה השלימה (פע"ק יד:)

נצח והוד תרי נביאי קשוט והיינו אספקלריא דנהרא ואספקלריא דלא נהרא. וכנגדם צבאות (פר"ל טו עא.)

[בבל] בגלות בבל שהיו אז עוד נביאים אחרונים והיה אז בזלעז"ז חרטומים ופותרי חלומות ומודיעים עתידות מצד הקליפה (פר"ל ז-יב.)

[הסתלקות] משחרב ביהמ"ק נסתלק ההכרה דפכ"פ לשמוע הדבור מלפניו רק מאחריו שהוא כטעם כלאחר יד (ד"ל עא:)

[הסתלקות] בהתחלת מלכות יון היה הסתלקות הנבואה ואז היה יסוד חכמת תורה שבע"פ וזה לעומת זה התחילה אז חכמת יונית ופילוסופיא שהכחישו האצטגנינות והכישוף (מח"מ עא: עב.)

[הסתלקות] משנבנה בית שני נסתלקה הנבואה שהוא הנמשך מן השכינה שד' שוכן בתוכנו ע"י זה תנוח הרוח על לבות בני אדם (ש"מ לו.)

[הסתלקות] משנסתלקה הנבואה מישראל היה עיקר התפשטות תושבע"פ ונמצא ענין הנבואה הוא ענין אדחי גברא מקמי גברא (פע"ק ה:)

[חכמה] אין החכמה הגורמת הנבואה רק תנאי נטפל

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[רוה"ק] נבואה הוא בדכורא ורוה"ק בנוקבא (ד"ל פ"א:)

[רוה"ק] נביאים רואים רק הדבר שמראים להם אבל בעלי רוה"ק משיגים הדבר בהתבוננות וחקירת שכלם ע"י מדת המלכות (מח"ס י"ב)

[שוט"ס] החכמה היותר עמוקה שא"א להתגלות בשכל האדם מצ"ע אלא ברוח נבואה הוא מתגלה (יש"ק פ"ו:)

[שקר] ודאי החזיקו ירמי' לנביא אמת שהרי שאלוהו רק ידעו שיש בנבואה טעות ודמיון המתדמה דאשר יש לו נגיעה לגרמי', והיינו נגיעה דברוך ב"נ שלא היה חפץ שילכו למצרים כי היה רוצה להשיג נבואה וזה א"א בחור"ל (ד"ל פ"א)

[שקר] ענין הנבואה בדורות הנביאים הוא התייחדות נפשות פרטיות ואע"פ שהבחירה ביד האדם היינו דבידו להיות אח"כ נביא שקר שגם הוא נקרא נביא ויש בו כח הנבואה (פע"ק ה.)

נבוכדנצר

נ"נ נחשב כחטא בשוגג שאין בו שום לחלוחית מחכמת תושבע"פ (מח"ס פ"ט:)

נבוכדנצר היה מצד פסולת הגבורה ע"כ אכל אבר מן החי (מח"ס י"ז:)

[אחשוורוש] אחיו של ראש כי נ"נ הוא הגולגלתא דמלכות הטמאה ואחשוורוש היה הלב הטמא (מח"ס ג.)

[דוד] דוד הוא סוד הראש דקומת מלכות ונ"נ בקליפה נגד דוד בקדושה (מח"ס פ"ח:)

[דוד] דוד עבדי ונ"נ עבדי כי שניה' עבדיו ועושים רצונו וכשבאים לחדרו שם אין רע כלל... רק נ"נ הגופני לא היה דבק באותו שורש כלל ודוד הגופני שהיה בעולם היה דבוק בו משרשו שבאצילות (ד"ל פ"ו:)

[דוד] כמו שדוד מצד הקדושה היה שלם לגמרי כך נ"נ מצד הקליפה היה בתכלית הקלקול עד שא"א לשום תיקון שיצא מזרעו (מח"ס פ"ט:)

[דוד] נ"נ היה נגד דוד בקדושה דנק' ג"כ אריה ומלך מ' שנה כמוהו (פע"ק י"ד:)

לנביא כמו הגבורה והעשירות אבל עיקר הנבואה היא רק ע"י זוך הלב (ספ"ז כ"ט)

[חכמה] כ"ז שהיתה הנבואה בישראל היה עיקר השתדלות לבוא למדריגת נבואה ונקראו בני הנביאים ומאנכה"ג ואילך התחילו כל ישראל להשתדל להשיג מדריגת החכמה בתושבע"פ (מח"ס נ"ד:)

[חכמה] אע"פ שמצד קדימות המעלה החכמים קודם רק בענין מלאכות ד' הנביא קודם כי יש ב' מיני מלאכות מי שהוא שליח בפרט שנשלח להגיד לפלוני איזה דבר ומי שהוא פועל העוסק בעבודתו (ש"מ ה:)

[חכמה] הנבואה אצלו בקנין-אבל החכמה הוא הראיה לבד שהוא כרגע ומ"מ זה עדיף (ל"מ קס:)

[חכמה] חכם עדיף מנביא כי הוא משיג ברוה"ק חכמה עלאה שלמעלה מהתורה שבכתב (מח"ס מו:)

[חנה] חנה התחכמה לפתוח שער חדש בקריאת שם צב-אות וידוע דמשם זה הוא יניקת הנביאים וע"כ זכתה להוליד שמאול רבן של כל הנביאים (פע"ק ד:;; רס"ל כו:)

[ע"ז] אנשי כנה"ג שבטלו יצרא דע"ז אז נסתלקה ג"כ הנבואה כי הוצרך להעלים הבהירות ג"כ (ד"ס כ"א:)

[ע"ז] אנשי כנסת הגדולה בטלו יצרא דע"ז ולא יצרא דעבירה ולכך ניטלה מעלת הנבואה מן הנביאים ר"ל מצד כפיית היצרא דע"ז (ש"מ ל"ח:)

[ע"ז] נביא הוא העדר יצרא דע"ז שהוא דבק בהשגת השי"ת והחכמה הוא היפך התאות כולם שנקראים שטות (ש"מ ל"ח:)

[עכו"ם] כאשר אר"ה יונקים מתמצית דבני"י יש להם חיבור מה עמהם וע"כ הנביאים היו מקוננים על חורבן האומות (מח"ס פ"ב:)

[רוה"ק] יש ברוה"ק נגד נבואה מעלה וחסרון (ד"ל ע"ד. פ"א:)

[רוה"ק] כל נבואת הנביאים היא רק בנצח והוד משא"כ רוה"ק הוא המשכה מקודש עליון חכמה עליונה (מח"ס ע"א:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

נדב

האריו"ל אמר דבדן אותיות נדב שהיה גלגולו (ל"מ קו).

נדב ואביה

ג"כ הוא מכלל הסדר שסידר השי"ת (ד"ל ט).

הללו ה' ראשית הנבחרים בכהונה וזה נקרא מנעוריו ואז הוא רתיחת הזריות ולא השגיוח בנשיאות עול דשעה אחת שה' חסידים הראשונים שוהים קודם תפילתם (ד"ל מט).

לא הורו רק לעצמם ועשו מעשה (קה"מ ד).

ע"י שבקשו נדו"א שיהיה בכל עת קודש ולא יהיה הגדרה בזמן נמשך ג"כ שלא יהיה הגדרה בנפש וזהו התעוררות דקטטה ומחלוקת דקרח (ד"ל מט).

גם ביום יש פעמים עננים המונעים האור אבל לא מחשיכים והם לטובה כי המסתכל בשמש עיניו כהות וגם למנוע תוקף החום המזיק פעמים לאדם כמו שמצינו בנדב ואביהוא (ל"ה"ל יד).

שתיי יין נכנסו פי' בשמחה יתירה ולא תפשו היראה עמה (רס"ל עז).

[פיננצ] חטאם בתוקף הזריות חוץ לגבולו ופינחס להיפך במתינות שלא במקום הראוי ותיקונו באל"י שהוא קו המיצוע לקרב את הקרובים ולרחק הרחוקים (ד"ל מט).

[פיננצ] תיקונו' בפינחס שגם הוא הורה הלכה בפני משה, וכך היא המדה כשהשי"ת רוצה לברר שבאמת ח"ו אין רצון זה כלל נגד רצון השי"ת (ד"ל מט).

נדה

בנות ישראל גורמים זביחת היצה"ר לעתיד מכל וכל כמו שנזכר היצרא דע"ז בימי אנשי כנה"ג (ל"מ קטו).

כאשר ישראל בין האומות הם אז בריחוק מן השי" ואז נמשלו כשושנה בין החוחים... שזה רומז על עת נידות אלא דמ"מ מתייחד אדם עם אשתו נדה ולכן אני ה' השוכן אתם בתוך טומאתם (רס"ל כה). כל חטא ישראל דוגמת דם נדות באשה שהוא מתולדה וטבע הבריאה (רס"ל כה).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[דניאל] דניאל היה סריס כי הוא היה ממש לעומת נבוכדנצר (ל"מ קיז).

[דניאל] דניאל כתב דברי נבוכדנצר בספרו עי"ז הוציא בלעו מתוך פיו (ל"מ קיז).

[שלמה] אז"ל בא עליה ויצא נ"נ וע"כ בקשו למנות עוד אחד (ד"ל נו; מח"ס לג).

[שלמה] שלמה הוליד ממלכת שבא נ"נ כי מלכת שבא מסתמא היתה מופלגת בחכמות חיצוניות (ל"מ מז).

[שלמה] שלמה כפי שרשו חשב שיהיה נ"נ ג"כ ממנו שהוא מאצילות אך באמת בעבדים לא היה בירור עדיין דבעבדי שלמה לא היה הבירור בשלימות שגם הם נתחברו אל הקדושה (ד"ל פז).

[שלמה] הטיפין דשלמה שהיו בנ"ג לקחו דחמ"ו שנחנם ללמד ספר ולשון כשדים וכל חכמות שלהם והם העלו הכל שביררו שלא הטתם חכמתם החיצונית והרי טיפי שלמה לא נטו לחוץ (ד"ל פז).

נביאים ראשונים

להיות העניינים ספורים ומהם יהושע ושמואל אשר הושלמו ע"י אחרים לפיכך חיברו כולם על הדרך הזה כשלישי המדבר (אז"ל כו).

נגיעה

כל טעות הוא מצד נגיעת הלב לאותו צד (מח"ס סט).

נגע

ענין אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע (פר"ל ג-קס).

נגעים ואהלות

הלימוד דנגעים ואהלות הוא אור יקרות בעוה"ז דכל השתוללות אדם בעוה"ז הוא בניצוח היצר (מח"ס מו).

הם שורש דלא תרצח ולא תנאף, ששורשם אנכי ולא יהיה לך, ששורשם ב' יצרים דעריות ודעכו"ם (ד"ל עג;; מח"ס מה).

נהרות

ד' נהרות דג"ע הם ד' מלכיות, היינו דכולם ממשכות
מג"ע כי כל חכמות העכו"ם מושכות מחכמה תתאה
שבג"ע (ד"ל 15)

ד' ראשי נהרות הנמשכים משורש הנהר דג"ע
מתפשטים ברע וד' מלכיות (ד"ל 16)

מבלות חכמה, ספר (ד"ל 17)

סגה

אח"כ נקבע זה הכח הידיעה ברע באדם עצמו ולכך
קליפה זו אינה עוד איסור גמור ומצידה הם כל
דברים המותרים רק שיש בו ג"כ חשק לגרמיה
(ד"ל 18)

בזמן הזה אין מקבלין גרי תושב כי קליפת נוגה אין
נכללת בקדושה רק מחוברת אל שלש קליפות
הטמאות לגמרי (נ"ה"ל [רמב])

התחלת הטומאה מעט שמצד האדם הוא בקלי' נוגה
להשתקע בעניני עוה"ז ובתאות הרשות (יש"ק נח)

והנוגה לו סביב הוא קליטת הני"ק (יש"ק נח)
ידוע דקליפת נוגה הוא נגד דברים המותרים ודברי
רשות וזהו נשמה לנשמה (נ"ה"ל [רמב])

כתב הרמב"ם שבמרחץ אפרודיטי היה אליל כוכב
נוגה (ד"ל 19)

עולם האצילות דרע הוא קליפת נוגה הרביעית מד'
קליפות ששם כבוד ד' דנקרא אצילות לפי שזהו
באמת נמשך מרצון השי"ת שרצה שיהיה כח
הידיעה דרע (ד"ל 20)

מכח

הכרת הנוכח א"א להיות בתמידות דע"כ כל הברכות
מתחילין בלשון נוכח ומסיימין בלשון נסתר, אבל
הנוכח דזיו אפשר וזהו דרגא דעבודה דכהנים
בביהמ"ק (תה"ש יא)

מין

אף דבכ"מ נ' מקטין כמו אישון וכאן נדרש בעצבון
על לשון רבים אך שניהם אמת (פר"ל א-ק:)

שמאי הוא שורש הדין שמשם נמשך הנידות שהוא
ההרחקה מעל שולחן האב אך באמת זה מקולי ב"ש
כי הוא ירידה שהיא לצורך עליה (ל"מ קטו:)

[מסכת] אומרים וסליקא לה מס' נדה שע"י הלימוד
יסולק טמאת הנדה (פר"ל ג-פט)

[מסכת] מס' זו י' פרקים והיא כוללות קומה שלימה
ופרק א' הוא נגד שורש הנעלם (ל"מ קטו:)

נדרים

מקום התענוגים ששורשם בכח המנוחה ובא
למדרגת נדח שאינו אוכד לגמרי כמו המשוקע
בטרדות (ל"מ ע"א)

נדרים

היתר נדרים פורחים באויר הואיל והדבר נמסר
לחכמים להיות לשונם מרפה ואין בזה הלכה קבועה
(מח"ס מו:)

הנדר נמשך מצד מדת הגבורה והכעס (ל"מ לו).

כתב ברקנתי נדרים נ' דרום נ' שערי בינה וכתב שזה
שא' היתר נדרים פורחין באויר באויר של מעלה עד
הגעתן למקום הנק' נדרים שמתבטלין הגזירות
(פר"ל ד-קכ)

נאסרו הבמות דהקדושה רק בבית המקדש וזהו
הנודר כאלו בנה במה (קמ"מ ס:)

ענין הנדר שנא' בו כי יפליא שהוא מדברים
המופלאים ונעלמים מכל ברי' שא"א להגלות ע"פ
חכמת התורה כלל שדבר זה אסור לו כי הוא מצד
שער הנ' (קס"ל קד:)

נהגא דכסופא

כן האוכל אצל אביו אע"פ שהוא ג"כ חסד מ"מ חסד
זה הוא מצד חוק ומשפט שיסד השי" בצועלמו ואין
מתבייש כלל (קס"ל ל:)

נהר דינור

נהר היצא מעדן הוא מים ונהר דינור הוא של אש
(פר"ל ז-קטו)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

נח

בקי בחכמת סתרי הוצאות נבראים (ל"מ נד:) ג' סדרים בראשית נח ולך שעד לידת יצחק הוא חכמה המשפעת לבינה (ל"מ נה.)

דוד ושלמה הם נגד אדם ונח כי הם לבא ומוחא (ד"ל נה.)

לא היה מנהיג העולם ומוכיחם רק יושב אוהלים בביהמ"ד שלכן משפטו ג"כ התיבה (קה"מ ית.)

מה שהאדם עושה על פי לימודו כמו נח שקיבל מתושלח הוא מה שהש"י מאיר לו אבל מה שהאדם משתדל מעצמו כאברהם זה נקרא שהוא מאיר כביכול לפניו ית' (ל"מ עד:)

נח שכתוב בו איש צדיק תמים שמרמו על בחי' יעקב יוסף ומשה בעא ג"כ לתקנא עלמא מפגם אדם (פר"ל 6-5 יב.)

עשרה דורות מאדם עד נח היה דוגמת דרך ארץ שקדם לתורה, והתחיל להתעורר קומת ד"ת ואין מים אלא תורה (ד"ל נה.)

פ' ויקהל לעומת פ' נח המדברת ג"כ מקהלת כל בני העולם (ל"מ נו:)

התעוררות דאברהם התחיל במכול ואז הותר לאכול בשר להשיב נפש הבהמית ג"כ (ד"ל נה.)

אחר שהותר לו הבשר היה סבור שאף היין נצרך לו ליישר הלב ולשמחו (פר"ל 6-5 יט.)

הקדים שליוחות העורב לעולם מן היונה כמו שקדם עשו ליעקב כי לעולם הקליפה קדמה לפרי (קה"מ נו.)

נחש

מדרגת יצחק שם אלקים ר"ל שהנהגת הטבעית ג"ר מושגחת מהש"י והוא מנהגה ולכך בא נישואיו וזיווגו ע"י נישואין שהוא מקרה וג"כ מאת ד' (קה"מ נה:)

נחל

כל הנחלים הולכים אל הים שהוא מיא דקביעי וקיימי והוא דוגמת תושבע"פ ותושב"כ (רס"ל מז:)

המליך אות נ' בריח שאות נ' הוא רמיזת הנפילה והשכירה... וחשון בשנה כי בחשון נשאר עדיין הריח והרשימה מן השמחה (ל"מ קד.)

נוסח אר"

מאחר שרצונו ית' בתפלת הצדיקים המתפללים בנוסח זה הרי אותו נוסח חשוב ומרוצה ומקובל לפניו... וע"כ אחריהם כל א' ימשוך להתפלל הנוסח שידענו שמרוצה לפניו ית' (רס"ל נג.)

נוסחאות

ענין נוסחאות השונות של גמרא (י"ש"ק 7.)

נוקבא

גמר הוצאת כחותיו מן הכח לפועל זהו מדרגה העשירית (ל"מ נט.)

בריאת השי"ת העולם היה שיצאו הדברים לפועל במעשה שזה תכלית הבריאה בעולם גולמי ואדם הגופני וזה רק ע"י הנקבה ר"ל מצוה הגולמית (ד"ל כד:)

מדת הנוקבא חסירה וקורת רוח והנאה שלה הוא בתשוקה במה שמבקשת ההשלמה וזה דרגא דדוד שאמר בקשו פניו תמיד (ל"מ סו.)

נזיקין

ד' אבות נזיקין הבאים ע"י שאור שבעיסה נגד ד' גליות מבחי' ד' מדות הרעות שבנפש (פר"ל 6-5 ז.)

נזיר

האב יכול להדיר את בנו בניזיר לפי שחסרון זה נמשך בתולדה כמ"ש הן בעוון חללתי וכשרואה בו בילדות החשק לתאוות זה מורה על החסרון שבתולדה מצד האב (פע"ק יב.)

נזיר נקרא קדוש לפי שנזיר עצמו מ"ן שהוא גדר ערוה... וכן גדול פרע (י"ש"ק ז.)

[מסכת] ענינה הגדרת התאוות ומסיימת חטוף וברך כי ליראיו המוגדרים בתאוות ניתן החטיפה (פר"ל 6-5 קיט.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

נחלה

נחלת האומות הוא מצד השתדלותם וע"כ יש לה גבול כפי ההשתדלות אבל נחלת ישראל אינו מהשתדלותו כלל רק מה שהש"י נתן וע"כ הוא בלי גבול (רס"ל עו.)

נחמה

היינו שמתנחם על צער העבר שרואה שאין צער (נ"ה"ל [קע].)

נחמיה

גם נחמיה הפחה היה בסוד שלמה שהוא זורובבל בן שאלתיאל (ד"ל פט.)

נחמיה היה הראשון לחדש גזירות וסייגות חרשות בישראל (מ"ט ט.)

נחש

בכל שלשה מתנות טובות מאחר שנתנו בעוה"ז יש להם לבוש זה דמשכא דחוריא (ד"ל סח.)

בתחלת הבריאה עשה אלקים האדם ישר שכולו מצד הקדושה וכח הרע היה מבחורץ והוא הנחש (י"ט"ק ט.)

אם הנחש עצמו טהור לפי שעושה רק מעשה קרץ והוא כגרזן ביד החוצב לעתיד יתגלה כי גם כל מעשנו המה רק כגרזן (מ"ט ט.)

הגם שאמירת נחש בלחישו שאין לו קול ואין נשמע מ"מ אמירה שבכל חיות יש בו כח הפועל להיות נכנס אל הלב (ל"מ סו.)

לתקן שורש הפגם של הנחש הוא רק ע"י מחיית עמלק שהוא ראשית דקליפה ואז יבוער הרע מכל וכל (פ"ט-ה-ד.)

נחש ישמע לקול מלחשים בלחש דוקא דבור בלא קול דכל הרמשים הם בכלל בריאת הדגים ודבור פה ודאי יש להם (ל"מ סד.)

ענין הסתת נחש בעה"ד טו"ר הוא לנטות מעץ החיים שהוא הקו האמצעי לקצוות (מ"ח יט.)

ברכת הודאה הוא נגד משיח שאז הוא יודו כל באי עולם להשי"ת ועי"ז נתקן חטא הנחש (ד"ל מ.)

קדושת הסעודה דלעתיד מליתן ושור הבר ויין המשומר יזכו ע"י ניצוח ג' יצרים דתאוה וכעס וגיאיות וכ"ה הסדר של נחש הקדמוני (מ"ח פו.)

[זוהמא] זוהמא דנחש הוא והייתם כאלקים בעל כח בפ"ע להיות מתכוין לגרמי' לדעת ולהרגיש בטוב ורע ולעשות הטוב (רס"ל לנ.)

[זוהמא] מימות יעקב לא היה עוד פסולת בורעו רק שלא היה בהתגלות והיו צריכין עוד לברורין דגלות מצרים שיזכו לזה שיבא הדבר להתגלות (י"ט"ק נו.)

[חזה] הנחש שבא על חזה ורצה להיות לו חבור גמור עם מין האדם הסית בסחיטת ענבים בהוספת שמחה ואהבה על מה שבבריאה (מ"ח פ.)

[משיח] יש נחש דקדושה הנושך עקבי סוס רומז לתאוות כסוסים מזוינים... ומבטל כל מיני תאוה... בגימ' משיח (י"ט"ק ט.)

[תאוה] חשק והתאוה שבאדם נקרא בזוהר בכ"מ נחש, כי הנחש הוא מקור יצר התאוה הנז' בתורה באדם (ד"ל נג.)

[תאוה] עטיו של נחש היא שורש התאוה (אז"ל ג.; ל"מ עז, קיז.)

[תאוה] טבע הנחש להתאות לאשה (ד"ל סח.)

[תאוה] לא תרצח ולא תנאף הם אבות כל המדות רעות וכוללים כל הרע שבעולם והם ס"מ ונחש (ד"ל לט.)

[תאוה] נחש ושרץ הם ב' ראשי הטומאות של לא תרצח ולא תנאף שהם ראשים לכל העבירות (ד"ל ה.)

נחשון

קבלתי שנגלה לו דנחשון מת בקברות התאוה... וע"כ נקרא נחשון ג"כ ע"ש נחש כישי כי היה בו רק הרושם דעטיו של נחש (קד"ש יו.)

נחשת

יעקב נקרא דרדקי שהוא נגד נחושת מדת הענוה להקטין את עצמו (מ"ח יט.)

מי שזוכה להגיע לתמימות... הוא נחושת שאין בו סוספיטא כי הפשוט אין בו חסרון ומטתו שלמה (רס"ל נג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

נטילת ידיים

בכל יום נעשה בריה חרשה שעל זה תקנו נט"י שחרית וברכת אלקי נשמה (נ"ה"ל [למס])
 רמיות רחיצת ידיים על סילוק נגיעות ויש לומר עוד רומז על הרחיצה ממה שכבר נתלכלכו כלי המעשה מאותם הטינופות ירחצם במי הדעת וטהר (נ"ה"ל [ו])

נילוס

לשון רבוי כמדת החסד שהוא בהתפשטות ורבוי וכן פסולת החסד תאות האדם אוהב כסף לא ישבע והוא נילוס מצרים ערות הארץ בזנות (ק"ה"מ יו.)

ניסן

באות ה' והוא כלי קיבול וכלי מחזיק ברכה (רס"ל לה;; מח"מ כב.)

בניסן נתגלו אותיות הדבור עד שנפתח הפה להסיח ולספר ביצ"מ (מח"מ מד:)
 ברגל ימין, שעסק חודש זה להיות מוכן ללכת אחרי ד' (פר"ף-ג ס.)

המליך אות ה' בשיחה וניסן בשנה ורגל ימין בנפש, ה' אחרונה היא מדת מלכות (פר"ף-ג ז.)

כל ד' אותיות השם מאירים בחודש ניסן (מח"מ לב.)
 מורה נסים כי זה כל כחו דבו בריאת עולם המעשה שמצידו יש חסרונות רק דשיתף מדה"ר שהוא עשיית נסים (רס"ל נח.)

ראש לחדשים וכולם יונקים ממנו (מח"מ לא:)
 [אדד] אדר וניסן נבראו באות ק' ואות ה' ע"ד הכל בפני שכינה כקוף בפני אדם (מח"מ ו:)

[אדד] אדר וניסן הם זמן פקידת עקרות שעיקרו בנפשות ישראל (ל"מ לו:)

[אדד] אדר משפיל גאים אבל ניסן הוא גלוי האמת ומגביה שפלים (ל"מ קי.)

[גאולה] בניסן גאולת ישראל להיות כנסי' מיוחדת ואשת חיל דזהו שורש ישראל מצד דיבוקם להש"י וע"כ הוא נגד שבט לוי (ל"מ עו:)

[גאולה] בניסן נגאלו דבו משמש מזל טלה דהיינו

הכח אחר הרועה כי חודש זה נברא באות ה' שהוא מדת נוקבא שהיא הנמשכת אחר הדוכרא (ל"מ סג:)
 [גאולה] אתון כסדרן שבאותו חודש היא ההרגשה מצד הש"י שהוא המעלך מארץ מצרים (רס"ל לה.)
 [גאולה] בפרט בדורות הללו בעקבתא דמשיחא יוכלו להשיג הארה גדולה מאורו של משיח ב"ח (מח"מ לב.)

[יהודה] נגד יהודה כי בו ר"ה למלכים (מח"מ ו:)

[תשרי] בניסן חדש האביב אתון כסידרן... ואח"כ בתשרי אותיות המחשבה וע"כ סדרן למפרע שזהו הסדר שמצד הש"י מעילא לתתא (מח"מ מד:-מה.)

[תשרי] ר"ה דמלכי עכו"ם הוא מתשרי כי ענין מלכותם הוא כדי להאבידם... ושיתף בעשי' מדה"ר בניסן שהוא ראש לחדש הלבנה וממנו מונין למלכי ישראל (רס"ל מ:)

ניצאי קחשה

כל התנשאות המן ע"י שגנוח בו נ"ק שמבני בניו שלמדו תורה (יש"ק נח.)

העלאת הני"ק ע"י שיחה בעניני עוה"ז בכוונה הראויה יותר מע"י תורה, ומ"מ עיקר הכל הוא התורה (יש"ק לה.)

כאשר יתבונן בלבו העלם זה ויתמרמר על זה עד שיזכה לבוא עי"ז לידי גילוי והתגלות אותו עי"ז הוא העלת הניצוצין משכירת הכלים (ל"מ קג:)

שורש יצר התאות הוא בתענוגים שהיא טומאת פרס וע"כ הגוון שלהם היו צנועים באכילה ובר"א... ועל זה אמר רבן גמליאל אני אוהב כו' שבדבור זה רצה לקלוט את הני"ק (יש"ק מ:)

אין לך דבר רע שאין בו איזה צד כל דהו לטוב חה הני"ק שבו חוץ מעי"ז (מח"מ כג:)

אפילו דברים האסורים יש בהם איזה ני"ק המחיה אותה אלא שהוא שם אסור בבית האסורים (מח"מ לא:)

כל מאכל שהוא המקיים חיות האדם ע"כ יש בו כח חיות והוא הני"ק שמעלין בכל אכילה (מח"מ לא:)
 סעודת פורים להשיג קדושת ני"ק בלא העלאה דהיינו גאולה דניסן (ל"מ נג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
 מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

נכסים ע"ע ממון; קנינים

נמר

מלכות יון המשילו בנמר ונמר ממזר מארי וחזיר הבר, ארי הוא בבל יסוד תלמוד בבלי והמשניות חוברו בארץ ישראל תחת ממשלת רומי וחבורם הוא תורה שב"פ (ל"מ קיט.)

נפה

אצל אר"ה לא שייך תשובה ותשובת אנשי ננוה היינו דרך להצלת הפורעניות לפי שעה אבל עון עצמו אין נמחק כי אין להם הפתח לתשובה שבה' האחרונה (פע"ק יא.)

ננס עיג ענק

בכל דור ודור הקדושה הולכת ומתגלית יותר הגם הדרורות מתקטנים כנודע לפי שכבר נתגלו דברים שגלו לקודמים כנודע ממשל כנס על גבי ענק (נ"ה) [נלס]; (רס"ל ז.)

נס

אע"פ שבעניני העולם הזה אין לסמוך על נס בעניני העולם הבא יסמוך אף על נס (נ"ה) [קמנ]

האדם כולל כל הכחות הנבראים בעולם ולכך הנהגתו היא התורה שהיא סדר הנהגת כל הכחות כולם... אבל כשנשתנה כח אחד ממה שהוא בשבילו נמצא מתנכה מזכיותו ר"ל הזדככותו השייך לאותו כח (ש"מ לה.)

כל הנסים שנעשו לישראל שנתנו לכתוב הם ישועות גופניות שניצלו מעבדות לחירות... וישועות הש"י עובר בכל העולמות עד שמתלבש גם בעולם העש"י הגופני (רס"ל עט.)

ההשתנות וציאה מסדר הטבע בהנהגה הוא הקרי נס בתוך נס (ש"מ לה.)

הנסים שמצד עלמא דשקרא הוא ע"י תיקון השקר שהוא ע"י סיומא דקשוט והיינו עבירה לשמה (ל"מ קיא.)

כל ישועת השי"ת לאדם נקרא נס ומנכין מזכיותיו וע"כ אין לאדם לבקש מד' אלא ההכרח (ד"ס ג.)

כל מצות שעושים לזכר הנס הוא מה שיש בהם כח

וחיות שנתגלה בשעת מעשה שהיה הישועה בפועל (מס"ס יצ.)

עיקר כל נס שנקבע ממנו זכרון בזמן ההוא לדורות הוא מה שע"י אותו נס זכו ישראל שיקבע בלבם לדורותם אור וקדושה בזיכור נפשות שע"י זכו לאותו נס (מס"ס פח.)

מבואר בב"מ קו. דכל אחד ראוי לנס שהרי כ"א יכול לטעון כן (ד"ס ג.)

עיקר הנס הוא מה שהש"י מופיע אורו גם במקומות היותר שפלים (מס"ס ס.; ל.)

פרעה אינו מרגיש גדלות השי"ת רק על ידי הדברים היוצאים מן הטבע אבל בהנהגה הטבעית אינו מרגיש שרק השי"ת הוא המנהגה משא"כ בני"י גם בזולת פלאות הם מתבוננים על הנהגה הטבעית (ש"מ לה.)

נסך המים

רשומים בימים הללו ביום ב' שהוא נגד בחי' יצחק וכו' (פר"פ-ה קכה.)

נסיון

אע"פ שההרחקות לכל אחד כפי מה שהוא מכיר ביצור זהו בהרחקה בעלמא משום גדר וסייג ולא להביא עצמו לידי נסיון (מס"ס לו.)

בירור כל מדה הוא בההיפך כי אין לך שום מדה שאין בה צד שראוי להשתמש בהיפך (ד"ס יא.)

החסרון מן הגוף וצריך לתקנו במעשה הגוף שהוא בפועל אבל המעלות מן הנפש ולפיכך המעלה בכח (ד"ס יח.)

הנסיון היינו כשהקב"ה מסלק השגחתו וסייעתא דיליה ממנו (נ"ה) [נכז]

הנסיון הכל לפי מה שהוא אדם כפי מה שיוכל לעמוד (ד"ס ג.)

כל נסיון הוא בענין חדש שלא נתנסה עדיין אדם מעולם (יש"ק יד.)

כל נסיונות הצדיקים אינו בדבר עבירה דודאי לא יעלה על לב צדיק לעשותה רק בדבר מצוה (פע"ק יז.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

וכידוע בסוד ה' פרצופין שהחמישי הוא הקוצו של יו"ד של שם לבד כי הוא רק שורש להם (ד"ל מד:)

כפי תוקף הריחוק שיש מניסן עד אדר נדמה לריחוק גמור אבל באמת הוא אדרבא חוזר עי"ז לעומק ראשית בסוד נערץ סופן בתחלתן (רס"ל סט:)

מה שנחקק בעצם המחשבה אינו מתגלה להזולת אלא ע"י הפעולות שמחשבתו ניכרת דמתוך מעשיו והוא בסוד נערץ סופן בתחלתן (מס"ס מז:)

יחידות עשירות מאות אלפים נגד אבי"ע... בסוד נערץ סופן בתחלתן (ד"ל ט:)

קניני האדם שהם הנטפלים לאדם ומכלל הסוף מעשה הם נעוצים במחשבה תחלה ובעומק ראשית (מס"ס יא:)

כתיבת ס"ת זהו המצוה האחרונה ומצוה הראשונה הוא מצות פו"ר להיות קיום המין בפעל... וזה סוד נערץ סופה בתחלתה (מס"ס מ:)

אזהרת לא תחמוד שהיא אחרונה ב' דברות ונערץ סופן בתחלתן דמי שמכיר דאנכי ד' אינו חומד ומתאוה במה שאינו שלו (מס"ס יח:; פ"ק כד:; פ"ל ד-קד:)

זרעים וטהרות א' באמת, ולכך תושב"כ שהוא מעלה מן הזמן נערץ סופן בתחלתן והם חמשה משא"כ תושבע"פ היא בזמן והולך ונכלל לד' ולג' ולב' עד שחוזר להיות א' (ד"ל י:)

נעמה

לקח נעמה העמונית בעניות כי מיד שניטל אור זה ממנו נעשה הדיוט וטפש, ובנעמה היה גנוז אור של משיח (ד"ל פט:)

נעמי

נזכר יציאת זיוה בנעמי שאז יצאה גם רות ובה נכלל נפש משיח שהוא יתקן כל פגם הנחש (פ"ל-טז-מט:)

נעשה ונשמע

או"ה חשבו שגם הם כמותם דיש דברים דלא מציתו ובאמת אצל ישראל לא שייך לא מציתו כלל (ל"מ פט:)

כל נסיונות מצד יסורי עוה"ז מצד היראה אינו רבותא דאדרבא יותר יראה יש על האדם (מס"ס ט:)

כל ענין הנסיונות הוא ע"י קיחת הלב (לס"ל [קלט:])

פעמים יש אדם עומד בנסיון גדול כל כך עד שאי אפשר לו שלא יחטא, וגם בהסתת היצר בתוקף עצום שא"א לנצחו שייך אונס (לס"ל [מג:])

פעמים נדמה לאדם שיש לו סיעתא דשמיא לדבר שהוא עושה אל יסמוך על זה לאמר שדבר טוב הוא... דפעמים יש דלנסיון סעיוהו וכמו דאיתא במיכה (לס"ל [לט:])

נסירה

בתחילה שהיו דו פרצופין ומכל צד היה פנים לא היה שום העלם לצורת אדם ואין שטן ואין פגע רע עד אחר הנסירה (מס"ס עו:)

מצד ב' יצרין היה צריך הנסירה שלא להיות ב' פרצופין יחד ויהי' ערבוביא שא"א לברר טוב מרע (ל"מ עא:)

סוד הנסירה להפריד חסדים מדינים (ל"מ עא:)

נערץ סופה בתחלתה

מצד העיגולים שהוא סוד אור המקיף הוא נערץ סופה בתחלתה דסמוכים יחד זה לזה וחוזרים חלילה (קד"ס כ:; ל"מ קו:)

יהודה ודן נתחברו במלאכת המשכן שהוא כטעם נערץ סופה בתחלתה (ד"ל טא:)

משה בברכתו על העתיד לבוא קרא דן אריה מצד מדת העגולים ויהיה דן מחובר עם יהודה להיות נערץ הסוף בתחלה וזה היו"ט של ט"ו באב שבו הותרו שבטים לבוא זה בזה (מס"ס כג:)

הסוף מעשה ששם תכלית הצמצום נערץ במחשבה תחלה שמשם מקור ההתפשטות (מס"ס מז:)

בכל דבר יש מדריגות עד אין קץ ואחר השגת אורות כפי מדריגתו כשרוצה להשיג יותר הרי אותו אור הוא נעלם ממנו עדיין וצריך לבחי' אמונה

(קד"ס כז:)

זהו מדרגה החמישית הכוללת כל הד' בשרשם

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הדוממים אין לו שום כח זולת הנראה בפועל והצומח יש לו כח נעלם נגד הלב, והחיים בעולם הוא נגדו באדם המוח והנשמה (ש"מ כג.; כה:)

הנפש הוא נגד שלימות המעשים ומעשה מצות גולמים הוא נגד מדרגת נפש שבנפש וכל מה שמוסיף לעשותם בחכמה ובתבונה ובדעת ולעשות נחת רוח להשי"ת הם מתעלים ממדרגה למדרגה (ש"מ כד:)

הנפש העולה למעלה היא בעולם הזה אושפיזא וגר בארץ (יש"ק ו:)

כמו שהמדבר הוא נפש העולם א"כ ע"כ יש גם בנפש כח זה וזה אין לו מקום מיוחד באברים הגוף נראה בפועל והיא התייחדות הנפש עם מאצילה (ש"מ כד:)

נפש האדם הוא רק כפי המחשבה והחכמה שבאדם (ל"מ מ:)

נפש נגד עשייה והיציירה שהוא הצורה בישות רק בהעדר תיקון החומר הוא נגד הלב והבריאה שהוא התחדשות יש מאין הוא המחשבה שבמוח (ש"מ כה:)

עצם הנפש הוא כח החיות ומחשבה דבור ומעשה הם לבושי הנפש שעצם החיות מתלבש בהם במעשה הפרטית שעושה (לה"ל [רסנ:]

[גוף] לפי שהנפש הוא מלוכשת באיברי הגוף מסתמא גם הוא נחלקת באיברי הגוף בכוחותיה הרוחנים (קה"מ לט.; ל"מ מט:)

[גוף] חיי הגוף וחיי הנפש ענין אחד שהרי מלוכש זה בזה (ל"מ מג:)

[גוף] כמו שהכל יודעים שיש נפש לאדם והנפש היא ממש דוגמת הגוף הגשמי בכל פרטי כחותיו והוא המח' ומקיימת את הגוף כך יש נפש לכל גשם ר"ל כחו הרוחני אשר בו הוא מוגדר (ש"מ כה:)

[גוף] אף דעיקר ההתקדשות צריך לגוף החמרי ונפש הבהמית אבל נפש העליונה אצולה ממקום קדוש וקדושה בעצמותה מ"מ הרי לכך נכנסה לגוף בעוה"ז כדי שתתעלה עוד הרבה יותר (יש"ק נד:)

[גוף] לכן נקרא אותו חדר של מחצב הנפשות בפי חז"ל גוף שהוא ממש דוגמת גוף האדם שכולל כל אותם פרטי הכחות שבגוף (ש"מ כא.; ד"ל סז:)

הנשמע וההשגה להשי"ת הוא השכר המעשה ולפום הצער במעשה ר"ל כפי גודל כפיית היצר במעשה כך הוא השכר (ש"מ יא:)

העלה הוא שומר לפרי שלא יתקלקל הפרי וכך השמיעה וההרגשה באמיתות השי"ת ושהוא המצוה הוא השומר למעשה שא"א להתקלקל ולנטות (ש"מ יא:)

הקדימו נעשה דסוף כל דבר הוא תכליתו ומאחר דסוף כל הבריאה הוא עשייה גופנית ידענו דזה התכלית (ל"מ טט:)

התגברות נגד היצר הוא ע"י התורה ודבר זה לא עשה כן לכל גוי וזכו ישראל לזה ע"י הקדמת נעשה ונשמע (יש"ק כג:)

מהתחדשות נשמע נולד נפש ת"ח ומנעשה נפש ע"ה (ל"מ מד:)

נעשה ונשמע הם ממש ב' הפכים בסוד הידיעה והבחירה רק אצל ישראל מתייחדים (ד"ל ע:)

ע"י שלקחו מעשו כחו שהם הידים ידי עשו זכו עי"ז לכתר נעשה ומישמעאל לקחו כחו שהוא השמיעה שכן נקרא ישמעאל וזכו עי"ז לכתר נשמע (פר"פ 5-7-לא:)

וז שמלאכי השרת משתמשין דהוא מצד העדר הבחירה דמצד הבחירה טוב מהרע צריך נשמע מקודם (ל"מ ע:)

נפילה ע"ע ירידה; מדרגה

נפילת אפים

האדם צריך למסור נפשו להשי"ת שאם אינו כרצונו אז מוסכם אצלו לילך מן העולם... וזה ענין נפ"א אחר כל תפלה (לה"ל [סה:]

ידוע בסוד נפ"א שע"ז יוכל לעלות גם מה שאין לו שום תקנה אלא קבורה (ד"ל פז:)

ימים שאין נ"א היינו שהם ימי רצון ואז מיד בעת התפלה נעשה היחוד הגמור כדקא יאות בקבלת שפע קדש (ד"ל מז:)

נפש ע"ע נשמה

דוד זכה לעבודת בכל נפשך למסור גם הנפש להשי"ת (מה"ש מב:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

לוי המחבר ישראל לאביהם שבשמים ונפתלי הוא המחבר ישראל זה לזה (ל"מ פג:)

נפתלי נגד אדר שהוא האחרון ג"כ בדגלים (ד"ף נה:; ל"מ עו.)

שחוק לנפתלי כמ"ש נפתלי שבע רצון (ל"מ עו.)
תיכף אחר דן שהוא תוקף הכעס נולד ממנה נפתלי שבע רצון שהוא היפך הכעס (ל"מ פג:)

נצח

בכל קומה הג' תחתונות הם כחות המשפיעים לזולת וגם בכנס"י ישכן כח זה להשפיע לזולת ג"כ ומה שזולת כנס"י היינו או"ה וזה הרגלין היורדות מות מקום הקליפות והרע (רס"ל פג:)

גלות בבל הוא גלות הא' שהיה בשביל החטא וגאולתה הוא גאולה הא' שהיה ע"י תשובה שמביאה גאולה וזה נגד מדת נצח (ס"ה ט"ז ת.)

יעקב הוא מדת אמת וכתוב שפת אמת תכון לעד. אבל כתיב רק תכון לעד ולא כוננת לעד בהווה, משא"כ משה שכחו הוא שהוריד הר"ת לארץ הוא מרכבה לנצח שאין לה הפסק (פר"ף-ה נב.)

משה כתב התורה על האבנים בע' לשון אלא שמצד מדתו שהוא בניצוח לעמים לא הזיק זה כי הוא לא הלך למסור להם רק כתב על האבנים והניח הפקר כי כן הוא המדה ימין דוחה ושמאל מקרבת (רס"ל פד.)

[הוד] אצל הקב"ה נקרא נצח ימין והוד שמאל אבל אצל השכינה המקבלת האור מן המלבישים האלה אצלה הוא ימין ונצח שמאל (ק"ה מא:)

[הוד] באדם השוקיים הם המעמידים הגוף, וכן בהשגותינו לאור ד' אין לו מעמד בשכלינו והשגותינו אלא ע"י כחות שוקיים ר"ל כחות ההעמדה לגוף שמעמידים אותו על מקום אחד וז"ש דנו"ה הם לבושי דקוב"ה (ק"ה מ.)

[הוד] הנצח הוא הניצוח בגבורה לאו"ה והוד הוא עשיית הנסים וכבישת הגבורות לישראל עד שאומרים תודו (ק"ה מא.)

נקבה ע"ע נוקבא

[רוח] נפש יש לכל אחד ואחד ומתפשט בשוה בכל איבריו ורוח הוא המחלקת למדרגות (ל"מ ט:)

[רוח] הנפש זוכין משעת יצירה והרוח זוכין כשנעשה בן י"ג שנה (פר"ף-ד ג.)

[רוח] הנפש לרוח הוא כלי קבול וזה סוד שהיושר נקרא רוח והעגולים נפש (ל"מ ט:)

[חלקי] ג' שמות יעקב ישראל ישורון נגד ג' כחות נר"נ (ק"ה לה.)

[חלקי] ד' כתרים מתפשטים בד' ר"ה והם ג"כ נגד ד' כחות הנפש נר"נ ונשמה לנשמה ונגדם ד' יסודות ארמ"ע שבגוף שהם נגד ד' מיני נבראים (מח"ס כו:)

[חלקי] נגד תכלת וחור וכו' (יש"ק נח:)

[חלקי] נגד ד' עולמות אבי"ע (מח"ס יב:)

[חלקי] המן קטרג עליהם כי קלקלו לגמרי כל קומת האדם בחלוקת הנפש (מח"ס יב:)

[חלקי] חבור ישראל זה לזה הוא מצד הנפש, וחבורו לתורה מצד הרוח ולהש"י מצד הנשמה (ל"ה ט"ז קלו:)

[חלקי] אף שהנשמה הוא בחי' גבוה יותר שהוא מבינה ה' עילאה משא"כ הרוח שהוא מן ר' מ"מ עיקר הקיום ברוח שאות ר' הוא הברית התיכון (פר"ף-ד ל.)

[חלקי] כמו שיש חמש מדרגות נרנח"י... כך זלע"ז חלק אדם רע ג"כ בחמשה כחות והם ג' קליפות הטמאות הנזכר ביחזקאל... (ל"ה ט"ז רכח:)

[חלקי] נר"נ אדם זוכה בעוה"ז אבל חיה יחידה הוא מצד הקדושה דעוה"ב (יש"ק נח:)

[חלקי] נר"נ הם בגוף האדם וחי' יחידה הם המקיפים ר"ל לעצם האדם שהוא התורה (ק"ה יא:; ד"ף ו:)

נפתלי

אשר ונפתלי הם המחברים הירוד עם המעולה ונפתלי הוא תכלית ועיקר המחבר (ל"מ פג:)

כח ההפצרה הנמצא בישראל נגדו הוא שבט נפתלי לשון נפתל ועקש (ל"מ נג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

נקמה

א"א אלא בין ב' אותיות שאז הוא הנקמה בשונאיו (ד"ז 5.)

נשא

בחדושי הרי"מ משום שעפ"י רוב קוראים תמיד פ' נשא אחר שבועות זמן מתן תורתנו לזה בא השפעה גדולה בד"ת בשבת זה (פר"ז 7-לד.)

לשון נשא מורה עד מדת עתיקא למעלה מתפיסת האדם (פר"ז 7-לא.)

על רמז זה נקבעה בוהר האדרא קדישא ב' נשא שהוא סמוך לחג השבועות זמן מתן תורתנו לאחריו או לפניו כמו שנא' משכני אחריך נרוצה הביאני המלך חדריו (פר"ז 7-לו.)

נשיא

התמנות אב"ד יש בזה ודאי מעלה והתעלות גדול לנפש ג"כ כיון שהוא מעלה בקודש דע"כ גדולי ישראל מצינו שהיו מתארים לנשיאות (תה"ט טו.)

נשיאים

ע"י העצלות וצעקו לה' זכו לכך שהנשיאים ממש הם העננים הביאו להם אבני השהם... ואילו הביאו נדבתם מקודם לא היה להם זה עדיין (לה"ז קנא)]

נשים ע"ע אשה; נוקבא

נשיקה

ניחא שבכולם נשיקה שהוא המיתה שע"פ ה' דבמיתתם רואים ומתכללים במקורם (רס"ל עה, פט.)

נשמה ע"ע נפש

אנו אומרים נשמה שנתת בי טהורה היא דמשמע גם בהוה והיינו דהתחלת הרע בלב (ל"מ קטז.)

כסא הכבוד מקום מחצב הנשמות שאין יד המלאכים משגיח שם ונשמתן של צדיקים גנוזות תחת כסא הכבוד (תה"ט ג.)

נשמתו אחזה בשרשה באותו עולם [עוה"ב] (יש"ק נד.)

[שכינה] הנשמה היא במוח והיא מהש"י כמ"ש ויפח באפיו וגו' מאן דנפח כו' חלק אל"ק ע"כ היא טהורה (יש"ק נ; מח"ט ז.)

[שכינה] כנסת ישראל בכלל הם עצם השכינה שהנפשות מבני ישראל הם חלק אלוך ממעל (מח"ט ו.)

נשמה לנשמה

האור מקיף הוא היחידה והנשמה לנשמה (ל"מ ק.) האור מקיף שהוא הנשמה לנשמה חלוך ג"כ לג' מדרגות דר"נ, אבל יש עוד אור מקיף הנקרא יחידה שמקיף הכל בשוה (ל"מ קו.)

האמצעי בין הבורא לנברא הוא הנשמה לנשמה שהוא כח התאחדותם ודבר זה א"א להבינו על בוריו אלא מי שזכהו השי"ת לכך להשיג גם הנל"נ (ש"מ כט.)

זהו החלק אלקי ממש יש בכל אחד מישראל ומי שזכה לה מובטח שלא יחטא עוד (תה"ט נו;; יש"ק כג.)

חומר הנשמה לנשמה הוא ענין שהוא חלק אלקי ממעל שדבר זה הוא הנותן קיום וחיות לנשמה לזה נקרא חיה... והצורה לזה נקראת יחידה (ש"מ כד.) יש שני מיני מקיפים לאדם לבוש ובית, לבוש מדרגת ח"י, וקנין בית ר"ל מקום קבוע המקיפו מדרגת יחידה (ד"ז ו.)

מה שהאדם משיג זה נקרא או"פ, ומה שהקב"ה מנהיגו למעלה מהשגתו זה נקרא או"מ והוא השוה"נ ובחינת יחידה שבנפש שהיא נגד פרצוף ארוך (ד"ז פט.)

קדושת חיה היא נעשית פנימיות בעוה"ב ועוד יש אור מקיף למעלה (יש"ק נח.)

נשר

הוא הכתר (ד"ז עה.)

סאה

שיערו חכמים מקוה בארבעים סאה כי סאה הוא המדה היותר גדולה מעבירות (ד"ז ז.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

סמל

ג' נקודות הסגול הם קוב"ה ואורייתא וישראל
(ל"מ מז:)

סדרה

שם כל סדרה שבתורה כפי מה שנהגו ישראל
לקרותה הוא המכוון של כל הסדרה
(רס"ל מה.; ל"מ קיט:)

סגולה

האריז"ל כתב סגולה למי שיצרו מסיתו לאיזה
עבירה לדבר בפיו כמה פעמים פסוק הלאו של
העבירה ועי"ז ישתנה הרצון וכן לענין מצוה ודבר
טוב (ל"ה"ז [נח])

כמו סגולה שהוא בלא טעם נגלה כך מה שבני"י לו
ית' מכל העמים הוא בלא טעם בהתגלות
(רס"ל פט:)

סדום

בסדום עפרות זהב לרב שהש"י השפיע להם הכל
ע"י שורש משיח הנמצא שם שהוא נברא לבהמ"ק
(מח"ס פב)

האמונה היה בגלות בסדום (מח"ס ג.)

כל מי שמקיים מצות סוכה בעוה"ז אף הקב"ה נותן
לו חלק בסוכתה של סדום (פר"ף-ה קכה:)

לעתיד נאמר דגם סדום ובנותיה תשובנה לקדמותן
(מח"ס פא:)

נפשות סדום הם יהיו דורו של משיח (פר"ף-ה קכו:)

סדום ובנותיה כולם על אבן אחת והוא נגד האבן
שתיה (מח"ס פב)

ר"ת בסד"ם בסעודתא דדוד מלכא (מח"ס פב:)

[יצחק] אחר שזכה אברהם למילה נתבשר בלידת
יצחק ומה נמשך הפיכת סדום שהיתה מלאה זוהמת
היצר בתאות (ל"מ קיג:)

[יצחק] האש דיצחק שהתחיל להתנוצץ הוא
שהבעיר את סדום ונתהפך לים המלח הרומז ליסורין
כי יצחק חידש יסורין (פע"ק ט:;; מח"ס כז:)

[יצחק] מבשורת לידת יצחק שיבוא מדת הגבורה
הקדושה לעולם ממילא כשזה קם זה נופל שסדום
הוא פסולת שבמדת הגבורה (קה"מ כא:)

סד

הטעם הוא סוד שא"א לאדם אחד לגלות לחבירו
ולחסידי לו טעם איזה מאכל
(ל"מ מה.; נז:; ל"ה"ז [קעז])

סדר

סודרא חלוקא דרבנן נעשה ממחשבות ודבורים
דדברי תורה שמורה על הפנימיות (ל"ה"ז [רסג])

סוטה

ענין סמיכות פרשת סוטה למתנת כהונה (קה"מ ו.)
[מסכת] כל מס' סוטה היא על הגדרת ערוה
(יש"ק לז:)

סוכה

אף לאחר שיבטל ויחרב בהמ"ק שהם דירה לשכינה
ישאר הסוכה (פר"ף-ה קיט:)

בקדושת הסוכה זוכין להיות נשפע בנפשנו הארת
הז' מדות הק' (פר"ף-ה קכ:)

מצות סוכה לצאת לדירת ארעי כי אין לישראל שום
קביעות בשום דבר (מח"ס מח:)

בגימט' ב' שמות הידועים (מח"ס סג:)

הוא הבטחון הגמור והחסיון בצל ד' הסוכך עליו
ושולחנו הוא קיום החיים תוך הבית כשאז"ל חרץ
מיראת שמים דקיום החיים נותן הבחירה ביד האדם
אבל בש"א דבאמת הכל בידי שמים (ד"ל ו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

חג הסוכות הוא זמן השמחה מצד כי בסוכות וגו' שהוא החסיון בצל ד' (ד"ל מנ:)

לכתך אחרי במדבר דבנ"י נמשכים אחר הש"י מה שלמעלה מהשגתם וזהו כי בסוכות השבתי הם ענני כבוד המקיפים אותם (רס"ל עא:)

מקריבים ע' פרים נגד ע' אומות שהרי מ"מ האור מקיף הוא מקיף הכל גם הרע שבינם (ל"מ ק:)

רצו ללמוד חג הסוכות מחג המצות לאכילת מצה כי המה ענין אחד להגיע להאור פנימי עם אור מקיף (פר"ף-ה קכב:)

[שמחה] בסוכות יש ג' מיני השמחות (פר"ף-ה קיט:)

[שמחה] השמחה בהד' מינים היינו השמחה שנולד בלב לאחר מחילת העוונות ביוה"כ (פר"ף-ה קכ:)

[שמחה] למען ידעו שיזכו למדת הדעת שיכנס בלב הגנה מיצה"ר ולכן נקרא החג זמן שמחתנו (פר"ף-ה קיט:)

[שמחה] סוכות הוא זמן שלימות השמחה שזוכה לחיי עולם דעל זה רומזים הד' מינים (מח"ס סא:)

[שמ"ע] סוכות הוא זמן השמחה שבלב ושמע"צ נגד מחשבה שבמוח (רס"ל עד:)

[שמ"ע] סוכות ושמיני עצרת תכופים זה לזה שתיכף כשמשגי אור הסוכות שהוא האור מקיף דהש"י משיג אח"כ אור פנימי דעגולים (ל"מ קא:)

[שמ"ע] סוכות ושמיני עצרת נגד משה ואהרן (יש"ק נג:)

[שמ"ע] שמ"ע פר אחד דאין עוד ערכוביא משא"כ סוכות אף שאנו מכירים האור מקיף דהש"י הנעשה ע"י פעולת הכה"ג ביוה"כ פ מאחר דצריך כפרה הרי יש מקום לעון (ל"מ קה:)

סוס

סוס מורה זימה (ל"מ פכ:)

ריבוי סוסים הוא נגד הגבורה וע"כ מוצאיו ממצרים ששם היה התחלת כח ההתגברות נגד זולתם (מח"ס נב:)

סיום פרק הישן מסיים בפסוק וענוים ירשו ארץ מפני שזה דייקא קדושת סוכה העונה (פר"ף-ה קלג:)

סכה בינה אי' ברע"מ ולא למעלה מעשרין דאיהי כ' כ"ע (פר"ף-ה קיט:)

סכך בדבר שאינו מקבל טומאה וגדולו מן הארץ כי אמת מארץ תצמח דרגא דיעקב שמטתו שלימה ואין מקבל שום טומאה (מח"ס סג:)

עבד פטור מן הסוכה דהוא החסיון בצל ד' רק למי שאין לו אדון אחר ודבר זה רק לזרע יעקב שהוציאם ממצרים ואמר להם עבדי אתם (מח"ס סג:)

עיקר מצות סוכה באכילה ושתייה שהמה עיקר סיבת החיים של הנפש ועי"ז יהיה נשפע בנו החיים מהארת הק' (פר"ף-ה קכ:)

[עכו"ם] ה' יתן לגוים לנסיון מצות סוכה כי בקדושת חג זה נקלט כל מה שיש שום שייכות מהם לקדושה (יש"ק נג:)

[עכו"ם] האומות אין רוצים לימשך ולקבל ע"ע מה שלמעלה משכלם וע"כ יהיה זה חטאת כל הגוים אשר לא יבאו לחוג חג הסוכות (רס"ל עא:)

[עכו"ם] סוכה נגד ענני כבוד והיינו אור מקיף ולכך שם הבירור דאומות (ל"מ ק:)

[עכו"ם] ע"כ נסיון העכו"ם לעתיד יהיה במצות סוכה דהם אין יכולין לסבול כלל אלא דירת קבע ודבר קבוע וזהו שמונין לחמה (מח"ס מט:)

סוסת

אחר יוה"כ שאם נתחייבו גלות מעלה עליהם הקב"ה כאילו גלו לבבל (פר"ף-ה קכ:)

אכילת מצה בפסח הוא ענין לאכפא ס"א וקדושת חג הסוכות הוא לאתהפכא חשוכא לנהורא (פר"ף-ה קכח:)

אע"פ שהוא אחרון למועדות לחשבון חדשים נקבע בתחלת השנה חכמה כי מצד הש"י סוף מעשה הוא במחשבה תחלה רק מצד המקבלים הוא בסוף כי הוא התכלית הכל (מח"ס סג:)

המכוון הוא על החני' הראשונה שנא' מרעמסס סכותה (פר"ף-ה קכב:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

סוף

סיחון נקרא על שם ב' הקליפות... ועוג היה קליפתו
רק הגאווה (פר"ט-ד עד:)

סייג

אע"פ שההרחקות לכל אחד כפי מה שהוא מכיר
ביצרו זהו בהרחקה בעלמא משום גדר וסייג ולא
להביא עצמו לידי נסיון (סה"ט נט.)

מחזה נמשך ענין סייגות דהוספה על דבור השי"ת
(ד"ל סג:)

נחמיה היה הראשון לחדש גזירות וסייגות חדשות
בישראל (סה"ט ט.)

קבלת השמירה מגוף החטא עצמו מביא רפואה
והתפשטותו היא קבלת גדרים וסייגים על עצם דבר
שסביבות החטא וזהו הגורם גאולה (סה"ט ט.)

סימנים

הקנה וושט נקראים סימנים שבהם סימן החיות
(מח"ט לד:)

סיני

אבני הר סיני כל מה שנוסיף לחתוך לחלקים דקים
יתראה תמונת הסנה בשלימות (ש"מ כא:)

בהוציאן את העם ממצרים תעבדון את האלקים על
ההר הזה לא היה המכוון על מתן תורה שזה היה
ג"כ מצד הש"י רק המכוון היה על החמשה ימים
שקודם מתן תורה שאז הכינו ישראל עצמם מצידם
לקבל התורה (פר"ט-ד יג:)

דור המדבר היו חפצים לאור התגלות דתושב"כ
שאינ בו העלם כלל שיהיה קבוע בלבם ושלא
יצטרכו ליגיעה דתושבע"פ והוצרכו לכפ"י ע"ז
(פע"ק כה.)

כמו שבכל הוא אחוריים דירושלים, כך תרמוד
במדבר בהרים הוא אחוריים דהר סיני (ד"ל פה:)

סיסרא

אחר קליטת יעל הטוב דסיסרא כבר ויצא כל כחו
ממנו נאמר ותייבב אם סיסרא (רס"ל מת.)

אשה היה שופטת רמז לתושבע"פ דהוא מדה

ההתחלה מחולק לג' והסוף בהוצאת הדבר לפועל
מחולק לד' כנודע מסדר הי' ספירות (רס"ל מה.)
לעולם המלה שבהתחלה הוא שורש הדבר מצד
ההתחלה והמלה האחרונה הוא שורש סוף ותכלית
המכוון בדבר זה (רס"ל פו:)

סור מרע ועשה טוב

בספר תילים דקאי אמצות מעשיות הקדים סור מרע
משא"כ בשעת מעמד הר סיני נעקר מהם יצה"ר
לפיכך אנכי קודם (ד"ט יז:)

סח

ג' דברים סח לי, לשון סח משמע דדרך שיחה
בעלמא היה (ד"ס יח.)

סיום

מזכירין בסיום מס' שמות עשרה בני ר' פפא וכ'
בסוף תשובת הרמ"א שרומזים לעשרת הדברות...
אבל נראה פפא הוא אב ונקראו בר פפא אב והוא
הקב"ה (פר"ט-ג ג:)

סיון

יהודה נגד סיון דנקרא כולו על שם הקב"ה שבו מתן
תורה שע"י נתפארו ישראל (ל"מ עז.)
שייכות הילוך לחודש סיון זמן קבלת התורה מפני
שלשון הילוך הוא על עסק התורה (פר"ט-ד יא:)

סיחון

היה מלך חשבון שהיה מושל על החשבון להסתירו
שלא יחשוב האדם כלל חשבוננו של עולם
(פר"ט-ד עד:)

סיחון ועוג

המה בקליפה נגד חכמה וכינה שבקדושה לכן דרשו
במדרש שהם בחי' עינים (פר"ט-ה א:)

כל שבח סיחון ועוג למלכים גדולים היינו במעלות
רוחניות וגבורה דכבישת היצר וזהו עיקר חסד הי'
שמשניתנה תורה א"א לאומה אחרת להתקרב
(רס"ל מג:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

סנהדרין

בעגלה ערופה צריכין סנהדרין לומר ידינו לא שפכו
היינו שלא על ידינו בא כח רציחה לשום נפש
מישראל (רס"ל נט.)

הנידונין בסנהדרין שהם דנין ע"פ ציווי ד'
ומחוייבים לבער הרע היו מעוררים תשובה בלב
הנידון (מס"ש כח.)

כמו שכלל הכנסי' סובל דור זה חטאי דור אחר כן
עיני כנסי' דדור זה סובלין חטא עיניהם דדור אחר
(ד"ס ז.)

על הסנהדרין להשגיח בכל דבר וע"כ נקרא עינים
(מס"ש כה.)

משה לא רצה להמנות סנהדרין שרצה להנהיגם
בענין זה שיאיר עיניהם שיוכלו לראות כל אחד נגעי
עצמו (ל"מ קמ;; מס"ש כה.)

סנחריב

שכרו של אשור שיצא ממנו סנחריב, כי כאשר
הצליח סנחריב היה אז כך בכל העולמות ועד מקום
מדרגת אשור במקום שהוא למעלה (ל"ה"ז [קלן])

סעודה ע"ע משתה

יצחק עשה סעודת מטעמים בעת שנתברר עסקיו
שהמה משרש הקדושה (פר"ז-ה קכ"א.)

ע"י הסעודה הוא ההתחברות יחד (מס"ס קז.)

סעודת הבראה

אכילת סעודת הבראה לנחמו שהמת ימות והבא
בחיים יחיה ויסעד לבבו כי אע"פ שזה מת חיותו
שבק לכל חי (יש"ק ל"ט.)

ספרים

אין ספורי התורה כשאר ספורי מעשיות רק הכל הם
תורה ללמד לאדם דעת מזה (ל"מ לט.)

ספִּיחַת

האותיות הם הכלים והי' ספירות הם האורות
שבכלים (ל"מ קז.)

המקבלת דאז היה התחלת התגלות יסוד תושבע"פ
בעוה"ז בלבוש עב דקליפה גרועה דסיסרא
(רס"ל מז.)

חיל פרעה נגד תורה שבכתב וחיל סיסרא נגד
תושבע"פ (רס"ל מז.)

הוצרכה המלחמה שיהיה מן השמים נלחמו
הכוכבים כדי שיוכלו להוציא נשמת רע"ק שהוא
שורש תושבע"פ שהיה בגלות אצל סיסרא
(פר"ז-ה פח.)

יצא נפש רע"ק מאשת חבר הקיני כיון ששם היה
שורש תושבע"פ ומסיסרא שבו היה בגלות הני"ק
מתושבע"פ (פר"ז-ה ע.; רס"ל לז.)

רע"ק שהוא יסוד תושבע"פ מבני בניו של סיסרא
ומתסמא היה כח זה בסיסרא (רס"ל מז.)

סכנה

כשמזדמן לאדם איזה דבר סכנה וניצול זה סימן
שיש עליו דין עונש אותו דבר אלא שהש"י ברוב
רחמיו הצילו בנס נגד שורת הדין (ד"ס ז.)

סליחה

הש"י נקרא המרבה לסלוח שמצידו הוא הסליחה
אבל מצד בני אדם היא הכרת החטא (ל"מ מז.)

סיס

לא תרצח ולא תנאף הם אבות כל המסות רעות
וכוללים כל הרע שבעולם והם ס"מ ונחש (ד"ל לט.)

סמ"ד

אות ס' מורה על אור מקיף ואות ס' ראשונה
שכתורה בתיבת הוא הסובב (פר"ז-ה ל"ט.)

הס' רומז ליציה"ר כמ"ש בב"ר ע"פ ויסגור בשר דבא
ביצירת האשה רומז ליצר התאוה
(רס"ל עה.; ל"מ סו.)

סנה

אבני סיני יש בהם צורת הסנה (ד"ל לו.)

נתראה הש"י בסנה שגדלים בו קוצים וורדים לרמוז
מ"ש אסא דקאי ביני חילפי אסא שמה (פר"ז-ה ז.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ספירת העומר ע"ע עומר

הספירה היא מה שמכיר שכאשר הש"י רוצה שיהיה נקיים ומבוררים לשם שמים הם נקיים וכל כחו היא רק מה שהוא משים אל לב לדעת ולהכיר זה (מח"ס מא.)

לזכך קדושת היסוד דרגא דיוסף

(מח"ס נו; פר"ט-ג-כז)

מנין ימי הספירה היה להתגלות האור הגדול שיש בפסח שלא מצד השתדלות (מח"ס לו)

מתחילין לספור מיד בלילה קודם הבאת העומר דמיד ממחרת הפסח מתחיל התגלות ספירה זו אחר אכילת הלחם עוני דפסח (מח"ס מ.)

סוד הספירה היא כספירת נקיים דאשה וע"כ צ"ל ממחרת הפסח דצריך הפסק טהרה ביום הקודם (מח"ס מ; לו)

ע"כ היו ימי הדין לתלמידי רע"ק שלא נהגו כבוד זה בזה שהוא חסרון במדת היראה (מח"ס מא.)

אנו נוהגין להקדים ספירה שהוא מן התורה אע"פ שהוא תרתי דסתרי, אך באמת אצל השי"ת לא שייך תרתי דסתרי (פר"ט-ג-כו, כז.)

צריך מ"ט ימי הספירה בין פסח לשבועות, וכן מ"י באב עד ר"ה הם מ"ט ימי ספרית נקיים

(לה"ל [קעמ])

סכך

דבר מצוה שעושהו מפני הספק חל עליו קדושת השי"ת בודאי כיון שצריך לעשותו מפני הספק (לה"ל [מז])

האוויר הוא מקום הספק דדבר המבורר הוא כאלו יש לו מצב חזק (רס"ל לה.)

ספר

אע"פ שכבר יש ספרים הרבה בעולם מ"מ כל תלמיד ותיתק יש לו דבר חידו"ת השייך לחלקו שלא יוכל אדם אחר ליגע בו... ואותו חידוש שהוא חיי עולם צריך שישאר קבוע וקיים בפעל בעוה"ז (מח"ס נו.)

גם החבורים שמדפיסים על שם הקדמונים גדולי עולם כל שהמוציא לאור היה איש אשר לא ידענוהו

לירא אלקים צריך בדיקה אם לא נתערב בו על ידו דברים זרים להתעות בני ישראל (סה"י כו.)

דור המבול היה ראוי להיות מתן תורה כי עונם בהוצאת ז"ל וכתובת דברי תורה הוא תיקון לזה (ל"מ נד.)

הכתב הוא גילוי טיפי חכמה שבמוח לפועל עי"ז מאסף טיפי מוחו שיצאו לבטלה (ל"מ נד.)

הש"י שלח את רוחו עליהם להיות כל דבריהם מכוונים גם מה שלא כיונו הם (מח"ס ג; נו.)

כשכותב דברי תורה הקב"ה כותבם ג"כ וכתובת הש"י היינו התהוות נפשות (ל"מ נד.)

לכך כתבו חכמתם על ספר להועיל לבאים אחריהם שכולם מכלל בני דורם (ל"מ מו.)

ספר נקרא חקיקת דבר חכמה ואין חילוק אם חקיקה על הגייר או על דבר אחר (ל"מ מ.)

ספר של צדיקים רשעים ובינונים הוא לב האדם עצמו וכששובר לבו ועשה תשובה ונשבר לבו בקרבו הרי נקרע הספר של גזר דין (סה"ט לו.)

שלשה ספרים הם סוד ג' ספרים הנפתחים ב"ה (מח"ס מז.)

ספר יצירה

אברהם הכיר בספר יצירה שהוא חקיקת דברי חכמה ומחשבתו של הש"י (ל"מ קז; סה"י ל.)

כמי שהיה עומד ד"מ ביום א' לבריאת עולם וראה בעיניו התחלת בריאת יש מאין כך היתה הכרת אברהם וע"כ חיבר ס' יצירה (רס"ל נ.)

ו' עמקים שבספר יצירה (ל"מ עו.)

כל ספר יצירה הוא לבאר איך הכל נברא ע"י הכ"ב אותיות (מח"ס מז.)

סוד מעשה בראשית רש"י פירש כגון ספר יצירה (ל"מ נו.)

ע"י עסק בספר זה שבחיות שבלב מצד החיות הוא כח הבריאה חדשות (ל"מ נט.)

ספר סוכה וספר

ג' הוראות שיש למלת ספר, חקיקת האותיות, מנין, ולשון סיפור (ל"מ נה.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עבד

אנחנו עמו ית' מצד מתן תורה וקבלת מלכותו אבל
תואר בן זה יהיה לעתיד שיהיה נייחא (אז"ל ה).
אע"ג דאסור ללמד עבדו תורה היינו שילמדנו האדון
אבל מ"מ העבד יכול ללמוד מעצמו (יש"ק לא).
אף קניני הרוחניות דעבד שייך לרבו (יש"ק נ).
הרציעה ונקב באזן היה סימן העבדים והוא כאילו
ח"ו חוץ למחנה ישראל (נ"ה"ז [רמז])
פרשה זו תחלת משפטים (נ"ה"ז [רלז])

עבודה

בתחלה הש"י מקרב מאד ומאיר בלב הרבה ואח"כ
מתרחק ומניח האדם לעצמו שיוכל להתקרב
בקרבות הקודם מעצמו (רס"ל לו).
כל העוסק בתורה ובגמ"ח ודילג עמוד העבודה
לעולם המעשים נמשכים מן הלב (ד"ז כט).
סדר העבודה בכל לב... ואח"כ בכל נפש... ואח"כ
במאוד (מח"ס טז).

עבודה זרה

אין לך דבר רע שאין בו איזה צד כל דהוא לטוב וזה
הני"ק שבו חוץ מע"ז (מח"ס כג).
אלו היה דבר הבל ממש לא היה מצות נגד זה אלא
מאחר שהם עובדים לזה ע"כ זה שרשם (רס"ל יז).
כל מיני ע"ז שהיו מתעים ההמון ודאי היו מראים
להם בחכמתם המזוהמת שיש בה ממש אבל הכל
נמשך מצד הליצנות מהאמת (מח"ס כ).
כל ענין ע"ז היינו שמפריד איזה כח מהשי"ת ואומר
שהוא שליט ובעל כח בפני עצמו (תה"ט יד).
להיות אור הנבואה נגלה אז להיות רואה בעין
מראות אלקים מזה נמשך יצה"ר לעשות אלהים
אחרים הנגלים לעין (רס"ל יז).
משביטלו אנכה"ג יצרא דע"ז פסק כח ע"ז גם בין
האומות (פע"ק כו).
נקרא זבחי מתים שאין בהם שום חיות ורוחניות כלל
ואלו אסורין בכל שהוא (מח"ס לא).

ג' דברים יש בכל אות צורם ומבטאו והוראתו וזה
ספר סופר וספור (מח"ס מז).
הכתב והמכתב שהם ספר וסופר נבראו בששת ימי
בראשית אבל הספור שהוא המחשבה שבאצילות לא
שייך בו בריאה (מח"ס מג).
שלשה ספרים הם סוד ג' ספרים הנפתחים בר"ה
(מח"ס מז).
נגד מחשבה דבור מעשה (ל"מ נז: -נח).

ספרא דצניעותא

חמשה פרקי דספרא דצניעותא רמוזים בחמשה פרקי
מס' מדות (ד"ז מז).

ספרים חצונים

מי שרוצה בחכמה בזולת הש"י זה נקרא ספרים
חיצוניים (ל"מ לט).
אנכי אערכנו כי לעולם לא יעלה על לבבו לפנות אל
ספרים הללו ליראת ד' בדורות האלה וימצא די
חפצו בספרי קודש (ס"ז כה).

סחם

לישראל נאסר סירוס לשום בריה כי מכירים שכל מה
שברא הש"י הוא הכל לצורך (ל"מ פו).
אין לך אדם שאין מוכן להוליד זרע ואפי' הסריס
חמה (מח"ס פ).

סתירת

אל תתמה עמש"ל בדוד ושלמה וכיוצא בו בשאר
סתירות רבות בכינויים והתייחסות הכחות שונות
בכ"מ בדברינו וג"כ תמצא בזוהר ורע"מ בכ"מ כי
פרטי פרטות ג"כ כליל מהכל (ד"ז נח).

עיב

בפרשה ראשונה יש שם מ"ב ובפרשת והיה אם
שמוע שם ע"ב ונודע דשם מ"ב הוא לעולים
במרכבה והיורדים יורדים בשם ע"ב ואין צריכים
טהרה כ"כ משא"ב שם מ"ב צריך טהרה גדולה
(נ"ה"ז [רכד]).

כל ההזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

היה מקורב וזהו כזכויות, בעוה"ז אין זה נגלה עדיין רק בשעת עבודה דקרבות או תפלה (תפ"ט יא).

מחשבה טובה מצטרפה למעשה אבל מחשבה רעה אין מצרף למעשה שהעבירה היא רק במעשה והיא בעלת גבול דוגמת עוה"ז עולם העשי' משא"כ המחשבה אין לה גבול וגדר כלל (ד"ט ז:)

אסא דקאי בניי חילפי הם היסורים על ידי החטא שהחוח עוקצה (נ"ה ז [נב])

החוטא מתחילה בלב שחורב מיראת שמים ואחר כך במוח ואחר כך כל אברי המעשה גולים למקום הטומאה (נ"ה ז [נט])

כל החטאים הן בתרין גרפין אבל בגופא דמלכא שם אין חטא (רס"ל ה.)

כל חטא גם קודם שהוא בפעל ישנו בכח שהוא מורו לזה וכמש"נ באליאב כי מאסתיהו (רס"ל זד:)

לעולם ענין החטא ועטיו של נחש שהוא מהשי"ת הוא כדי שעי"ז יהיה ההוספות לקלוט מתוך הקליפה לקדושה (ד"ז מ.)

ע"י שתחשובו שהכל מקרה עי"ז הוא שורש החטאים כי מדה כנגד מדה אשוב הכל למקרה שאינו מסודר ובא מששת ימי בראשית (ל"מ נא.)

עיקר ההצלה מהחטא כשמונע ההתחלה בראייה שזהו התחלת כל חטא כמו שלמדנו מחטא הראשון שהיה בעולם (מח"ט עמ.)

[ישראל] אז יתברר דכל המעשים מבניי הם מכח האור פנימי שבהם ואפי' כל מעשה העבירות הכל על דרך עת לעשות לדי' (ל"מ קה.)

[ישראל] העבירות בנפש הישראלי אינם קנין עצמי רק מקריי ולכן יש להם פדייה כמו שנאמר והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו (נ"ה ז [עה]; ל"מ עז:)

[ישראל] יתברר לעתיד על כל חטאי ישראל כשיצורפו ויתלבנו... דמאחר שאמיתות רצון הש"י כך הוי כמו עבירה לשמה (ל"מ קט; מח"ט ט; רס"ל יג:)

[ישראל] מצד מדת האמת ליעקב אין לו שום שייכות לעלמא דשקרא כלל רק ע"י אחיות החטאים עד שיוכל להיות נדמה להיות ח"ו ככל הגוים בית ישראל... עי"ז זוכים לחלק אר"ה (ל"מ פג:)

ע"ז של ישראל אין לה בטול דודאי אינו באמת אלא שעשה לעבודה לדי' אלא שבעוה"ז אין נגלה עדיין (ל"מ קט:)

עבודה זרה נקרא צואה צא תאמר לו (מח"ט יט:)
עקירת יצרא דע"ז ע"י חנניה מישאל ועזריה (ל"מ קטו.)

[ע"ז שפ"ד וג"ע] ג' מיני שחוק (ל"מ עמ.)

[ע"ז שפ"ד וג"ע] ישראל ואורייתא וקוב"ה נגד ג' עבירות דיהרג ואל יעבור (מח"ט עג:)

[מסכת] כל מס' ע"ז הוא לברר הברורים וההבדלים שבין ישראל לעכו"ם ולכן הוא חמשה פרקים נגד חמשה חומשי תורה (ד"ז מד.)

עבור ושמה

הוא מדה נוהגת בכל אדם רק מי שאינו בודק בחדרי לבבו בכל רגע אינו עומד ויודע זה כלל והוא שלא בדעתו ומ"מ זכות גדול הוא לו עי"ז כי בתיקון אותה הנפש הוא זוכה (נ"ה ז [לט])

ענין הנזכר בספרים ביאת נפשות לחכמי הדור לתקנם, פ"י כאשר נולד בו מחשבה זרה והרהור מאיזה תאוה או קנאה שיודע שאינו מעצמותו כלל (נ"ה ז [לח])

עבירה

האריז"ל כתב סגולה למי שיצרו מסיתו לאיזה עבירה לדבר בפיו כמה פעמים פסוק הלאו של העבירה ועי"ז ישתנה הרצון וכן לענין מצוה ודבר טוב (נ"ה ז [לח])

הרשעות רק בחשק ורצון לעבירה דבמעשה בלא מחשבה אין נענש דאונס רחמנא פטרי (ל"מ קט.)

התענוג שיש לאדם בעוה"ז מן העבירות הרי הנפש ניונת מדבר האסור דינה ככל דבר שנבלע בו איסור ועל זה הוא האש דגיהנם ללבן ולהפליט כל מה שנבלע בה (נ"ה ז [רסב])

כשרואה איזה עבירה אמרו בספרים יבין שיש בו שמץ מנהו (קה"מ יא.)

לעתיד יתגלה בבירור שגם בשעת ריחוק והעבירה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שלא יהיה נמצא אדם בכל הדורות שעבר עליו... כי אם לא יעבור עליו אדם לא היה השי"ת מזהירו... ובאופן שאין לך עבירה שלא יהיה עלי' תשובה (ד"ש 75).

[תשובה] העגמת נפש שיש לאדם על עוונותיו הוא תמורת יסורין (לה"ש [קגנ])

[תשובה] כשאדם עושה עבירה כענין עת לעשות לה' מ"מ צריך כפרה על העבירה שעשה, ולכך בעל תשובה אף שזדונות נעשו זכיות מ"מ צריך סיגופי ותעניות לכפרה (לה"ש [קכח])

[תשובה] החוטא כלוקח המלך ומוליכו למקום מטונף, אבל אחר שישבו וזדונות כזכיות הרי לא הוליכו אלא למקום קדוש וטהור ומ"מ הוא המוליך (ל"מ עה).

[תשובה] ע"י שלכבו בוער כאש להש"י עד שנשרף ונכלה כל הפסולת והרע שבלב ממילא מתגלה דכל החטאים הוא ע"כ עבירה לשמה (ד"ס כז; תה"ש לט:)

עמל וזשור

רק בעוה"ז יש לאיזה נפש התנשאות שיוכל להשפיע להקטן ממנו משא"כ לעתיד כשיעשה מחול לצדיקים יתגלה מדרגת העיגולים (תה"ש ל; לה"ש [רנא])

בעגול אין חלוק מדרגות וזה מדת אברהם שרצה לאחות כל באי עולם להש"י בלא מדרגות, ויצחק הוא נגד היושר (יש"ק לת.)

בעלמא דאתחרבן קודם בריאת העולם היה אז בבחי' עיגולים ובעולם התיקון התחיל מדרג' בחי' יושר ולעתיד יתגלה ג"כ בחי' עיגולים, וזה סוד מ"ש סוף תענית עתיד הקב"ה לעשות מחול (פר"ט-ד סג.)

המקיף הוא בבחי' עגולים ואין בו חילוק מדרגות רק בבחי' יושר שהוא הנשמה הנכנסת תוך הגוף (תה"ש ד; ל"מ לט.)

הנפש לרוח הוא כלי קבול וזה סוד שהיושר נקרא רוח והעגולים נפש (ל"מ לט:)

העגול כלי קבול להיושר היינו שהעגול הוא כללות המקום פנוי והוא מקבל בתוכו היושר בחלק ממנו (ל"מ לט.)

[ישראל] נכתבו כל חטאי ישראל בתורה... ע"כ דאחר התיקון הגמור שהכל נעשה כזכיות אין כאן מזכרת עון (תה"ש מז)

[ישראל] נמצא אותו הטעם בפעולות אלו שהי' להשי"ת אותו הטעם היה ג"כ לעומק ראשית שלו הנעלם שהוליד אותם מחשבות ורצונות בקרבו ונמצא אינו עון כלל מאחר שהוא כרצון השי"ת (ד"ש נו:)

[ישראל] כל חטא ישראל דוגמת דם נדות באשה שהוא מתולדה וטבע הבריאה (רס"ל כה.)

[לשמה] אין לך עבירה לשמה גדולה מאסתר... מסתמא יש בזה שם אברה באמת מצד עבירה כזו דנבעלת לגוי (תה"ש נה.)

[לשמה] אף דמ"מ רצון השי"ת שיעשה ויענש מצד היראה אין עושה, אבל האוהב כל תשוקותיו למלאות רצון אוהבו (תה"ש טו.)

[לשמה] בכל נפשך הוא אפי' לדבר עבירה (תה"ש ט:)

[לשמה] בכל עבירה לשמה מ"מ צריך עונש וכפרה על העבירה (מס"ס נג; תה"ש לט:)

[לשמה] החילוק בין עבירה לשמה ומצוה שלא לשמה רק לענין לכתחלה (תה"ש מא:)

[לשמה] הנסים שמצד עלמא דשקרא הוא ע"י תיקון השקר שהוא ע"י סיומא דקשוס והיינו עבירה לשמה (ל"מ קיא.)

[לשמה] עבירה לשמה הוא עצמו רצון הש"י אבל אם יודע שאינו כתורה אינו מצוה כלל ואפילו כוונה לשם שמים (ל"מ פז.)

[לשמה] שמשון נתרצה גם [לאבוד] חלק לעוה"ב כדי להמית הרבה מאויבי ד' (תה"ש ט.)

[99] ענין הפגם למעלה ע"י עוונות הוא על דרך מה שאנו אומרים שהחמה לקה ובאמת החמה בעצמותה ומצדה אינה לוקה כלל רק העדר אורה לארץ זה מיקרי לקות לחמה (לה"ש [עט])

[תשובה] אחר התשובה גמורה דזדונות כזכיות אף הוא מפעולת הש"י רק הוא כענין דבר שאינו מתכוין (רס"ל יט.)

[תשובה] אין לך איסור אחד מאיסורי תורה או רז"ל

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ענין העגל שנקראו בו קשה עורף שעלה ע"י אותו טס שהעלו ארוננו של יוסף שבקשו שילך לפניהם והם אחריו וזהו ג"כ עקשות (ל"מ סב.)

עשו עגל שהוא אפי זוטרי דשור כמו דכרוב שהוא אפי זוטרי דפני אדם (מח"ס יט.)

תשובת ישראל היה מיראה כשהגיד להם משה ענשם וע"כ נאמר ביום פקד פקדתי עליהם חטאתם (מח"ס נב.)

[אהרן] אהרן נבחר שהוא היה עיקר העושה בעגל אבל הוא היה כל כונתו לשמים ולהצילם מהחטא ע"י שישתהה בעשייתו (קד"ש כו.)

[אהרן] זה שאמר אהרן חג לה' מחר שהיה בטוח שירד משה עם לוחות ראשונות וישובו כל ישראל בתשובה ויהיה חג לה' יום שנתנו בו לוחות ראשונות (פר"ש 7-5 סב.)

[ירבעם] ירבעם עשה עגלי זהב וכן עגל דמדבר נעשה בטס שהעלה יוסף והיינו שנמשך מצד הפסולת של שורש מדתו שבקדושה (ל"מ פב.)

[ירבעם] כבר נתברר במדבר כי עגל הוא ע"ז רק התחכם ירבעם לעשות ב' עגלים רומז לב' המדרגות של שור (ד"ל 3.)

[משה] כל תפלות משה היו לסלוח לגמרי שלא יחשב גם שוגג (מח"ס נב.)

[משה] טעות העגל לא הי"ל שייכות לע"ז דעכו"ם ח"ו, רק אמרו דלא ידענו מה היה לו שחשבו שהוא עמוק עמוק למעלה מהשגת בני אדם (מח"ס כ.)

[משה] בכל הדור הצדיקים חשוכי בנים הם הממשיכים שפע בני לכל הדור... וע"כ אמר הש"י למשה רד במעשה העגל כדי שיצטרך גם הוא לישועה זו דהתקרבות וע"ז קירב גם כל ישראל עמו (ד"ס יב.)

[משה] שבירת משה הלוחות בחטא ישראל בעגל ג"כ חטא מעין דוגמא אבל הוא כיון לשם שמים (מח"ס מ.)

[נחש] בעת העגל חזר וזהמא דנחש ע"י יצרא דעכו"ם שהוא הקצה השני שרחקו עצמם מתאות ובקשו לגדרם (ד"ל עה.)

העגולים הם הרקיעים והארץ והיושר הוא האדם (ל"מ לח.)

השגת העיגולים מצד שהש"י סובב כל עלמין בשוה לכל ישראל דיש אלוק בורא משגיח ויכול, ומדרגת היושר שהוא ממלא כל עלמין בהתגלות לבו ובזה יש מדרגות (רס"ל ח.)

יש ב' מיני אור מקיף הא' במדרגת יושר והב' במדרגת עגולים והעגולים גדול מן היושר בזה (ל"מ קו.)

מדריגה השלימה דהיינו לינצל לגמרי מעיון תפלה שיגיע לסוף קומת היושר בשלימות זה תיכף מתחיל העיגולים (רס"ל ה.)

מה שיש לו ראש וסוף אינו תמים ואינו נקרא תמים אלא דבר העגול שאין בו ראש וסוף... וזהו במקום שבעלי תשובה עומדין (מח"ס נו.)

מצד העיגולים שהוא סוד אור המקיף הוא נעוץ סופה בתחלתה דסמוכים יחד זה לזה וחוזרים חלילה (קד"ש כ.)

עגל הזהב

הם טעו וחשבו דרצון הש"י הוא בצמצום גמור (מח"ס יט.)

המעשה לפי דעתם וחכמתם היה נראה שעסק מצוה הוא כדי להמשיך יראה עליהם... רק שבקשו לזה פעולה גשמיות ותמונה ממש שזהו מצד הגוף (ד"ל פב.)

הערב רב אין להם השגה ואמונה רק בדבר מוחש ולכן האמינו רק במשה ואח"כ בקשו תמונה להם (ל"מ קכ.)

חשבו שכולם קדושים וצריכים השראת שכינה במעשה ידיהם (קס"מ ב.)

מאהרן ומשה נתברר האמת דלא חטאו ישראל כלל (ל"מ עו.)

מעשה העגל הוליד כל ספר תורה כהנים (ל"מ קכ.)

עושי העגל א' אלה אלקיך שרק אלה הנגלה לעין ר"ל המעשה לבד בלא בינת הלב הוא אלקיך מנהיגך שרצו להפריד הלב מן המעשים שימשיכו רק מן המוח בלבד (ד"ל לב.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עגלה ערופה

בעגלה ערופה צריכין סנהדרין לומר ידינו לא שפכו היינו שלא על ידינו בא' כח רציחה לשום נפש מישראל (רס"ל נט.)

עגמות נפש

העגמת נפש שיש לאדם על עוונותיו הוא תמורת יסורין (נ"ה"ז [קגנ])

עדשים

האדום הוא מסט' דיצחק ועגולים דרגא דאברהם (יש"ק לט.)

עדשים מאכל אבלים שהם ג"כ במנוחה מיגיעת עוה"ז (יש"ק מ.)

עיקר עדשים מאכל עניים (יש"ק מ.)

שבדיה

אברהם לא הוצרך כ"כ השתדלות עצמו כעובדיה שהיה גר גמור (יש"ק כח.)

שבר

במעיי אמו ההשגה הוא מצד האור מקיף שאין לו עדיין דעת ומוחין כלל וע"כ א' שם על הצפי' מסוף עולם ועד סופו (קד"ש ז.)

זה שאומרים אשר קדש עובר במעיי אמו שעוד במעיי אמו שאין לו עדיין יצה"ר שהנשמה משעת יצירה ויצה"ר משעת יציאה (פר"ט ד-טו.)

קליטת עובר גופני הוא באדר שנגד אות הק' דהוא ג"כ דוגמת אות ה' דריש הות וקבילת עוברה רק שעוברה הוא בעקימות (ל"מ לו.)

שג ע"ע סיחון ועוג

לא היה בן מבול דהיינו משחית זרע ולכן ניתנה ארצו לחצי מטה מנשה מזרעא דיוסף שומרי הברית, ולכן נתירא משה ממנו כי משה היה ג"כ בדור המבול (נ"ה"ז [ל"ו])

עוג דפלט מדור המבול שהיה נקי מחטא דור המבול... והיה לו קצת שייכות בהכרח לתורה (רס"ל מג.)

היה חושב עצמו דוגמת אברהם דמה שנפלט בדור המבול מסתמא לא היה בו שום חטא שיהיה נתפס עמהם אבל מ"מ לא היה צדיק לפניו שיזכה לתיבה כנח כי ה' יראה העיקר ללבב (רס"ל נח.)

שויה

דוד היה חומד ומתאוה להקריב קרבנות ושמעתי דזכה למלוי תשוקתו באכילת לחם הפנים שאכל לפקוח נפש ודברורין שלו היה עוזה שבקש להקטיר (נ"ה"ז [קלג])

מה שנמנע מהקטרת הקטורת היתה דוגמת המנעת אדה"ר מעץ החיים שלא יהיה לעולם (ל"מ סג:) מעוזה עד צדקיה הם אחוריים דנפשות שמדוד עד עוזה (ד"ל סו.)

שלה

כיון שאין אדם ניצול בכ"י לא יצויר ע"ז תשובה כיון דאף לשעתו אינו עוזב כראוי וע"ז בא כפרת עולת התמיד ושפיר מיירי עם התשובה (פר"ט ג.י.)

שלם

אל תחשוב כי כל עולמות אלו נשואי הדמיון הם והם חלומות והבלים ודברים של מה בכך... אבל חז"ל קראו בכמה מקומות להאי עלמא עלמא דשקרא כי באמת הוא להיפך (ש"מ כג.)

הם משונים מאדם לאדם כפי שינוי הדעות שאע"פ שכולם מודים בדמיון שהמתוק הוא טוב והמר הוא רע הם חלוקים בפרטים ונמצא העולם משונה אצל זה מאצל זה (ש"מ כ"א.)

העולם הוא ספר שעשה הש"י והתורה הוא פירוש שעשה וחבר על אותו ספר (מח"ס מד.)

יש ב' עולמות עולם הכסא ועולם המלאכים ועולם הגלגלים (ש"מ יב.)

במשבתו של השי"ת ורצונו לברוא עולמות יש ה' מיני עולמות ר"ל בה' מיני כחות שיסד השי"ת לסדר העולם (ש"מ כ"ה.)

לשון העלם כי מציאות העולם שהוא המקום הוא רק ע"י עצמות אור א"ס ומשתלשל מהעלם להעלם עד ארץ התחתונה הלזו (קד"ש כו.; יש"ק סג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שמשון נתרצה גם [לאכוד] חלק לעוה"ב כדי להמית הרבה מאויבי ד' (תפ"ט ט.)

תכלית העונג כשמתענג אח"כ ממלאכתו ורואה דלא לריק יגע וכל אשר עשה הנה טוב מאד... זהו תכלית שלימות העונג דעוה"ב (רס"ל עג.)

שלם הזה

באו ה' אלפי שנה לתקן כל המדות מעילא לתתא ואח"כ יתקן השי"ת מצדו בבחי' ג' ראשונות (פר"ט 6-5 יג.)

העולם הזה הוא הכל דוגמת עולמות העליונים כי לאדם שטוב נתן האלקים כל עניני עוה"ז ליקח מהם לעבודת הש"י (מח"ס ו.)

לעתיד יתגלה שאין שום תנועה בעוה"ז גם בעניני גשמיות שבין אדם לחבירו שיהיה למגן ובכלם יש הנהגת הקדושה (פר"ט ג-ה.)

מלא כל הארץ כבודו דהארץ הוא הוא עוה"ז שאין ההתגלות אלא דרך לבושים הוא רק כבודו (ל"מ פה.)

נקרא עלמא דשקרא כי בהתגלות האמת אז יהיה כליון השמים וארץ מאחר שנגיע למדרגת הידיעה דהש"י מתבטל באמת ענין הבחירה (ל"מ קט.) נקרא הזה כמראה באצבע כי הוא דבר הנגלה לעין (ל"מ פה.)

שלם הזה והבא

עוה"ז נבוא בה"א ועוה"ב ביו"ד כידוע דשתי אותיות אלו מורים על חכמה ובינה שהם מוחא ולבא ובעוה"ז רחמנא לבא בעי אבל בעוה"ב שישחט היצ"ר אז יהיה המעלה כפי יתרון החכמה (ל"מ 9) [רמח.]

עוה"ז ועוה"ב אין ב' ענינים נפרדים דשניהם נק' עולם רק החילוק ביניהם זה נק' הזה פ"י הנגלה וזה נק' הבא פ"י הנעלם (רס"ל ו.)

שלם קטן

יש ביד האדם תפיסה והרגשה בכל הברואים כולם ויכול לעמוד על בוריו וענינים מפני שהם כולם

מה שאנו קורין עול"ם הוא הבריאה הנראית לנו הכוללת השמים וכל צבאיו והארץ וכל אשר עליה (ט"מ יט.)

ע"י אותן חורבנות דוקא היה בנין עולם התיקון בהעלאת אותן אורות דשברי כלים (תפ"ט מג.)

עליית עולמות היינו ז' תחתונות בלא ג' ראשונות פ"י כחות הפעולה והמעשה בלא ג' ראשונות (רס"ל יט.)

שלם הבא

האדם היודע ומאמין שיש עוד עולם אחר הוא ישראל הנושע בה' (מח"ס יד.)

החיות של אדם הוא בלב כי ממנו תוצאות חיים וזה נקרא עוה"ב שאז יהא מורגש החיות... וכבר ניתן באדם החיות רק כאשר אין מתעורר הוא כמו שינה (ד"ל קז.)

הקב"ה לבן של ישראל ולכך כ"י יש להם חלק לעוה"ב דידוע דעלמא דאתי הוא בינה ובינה ליבא (ל"מ נב;; מח"ס יד.)

נקרא ארץ שהוא מוגדר... ויש גבוה מעל גבוה היא חכמה עליונה שלמעלה מבינה שמשם נמשך חכמת שלמה וכן דור המדבר (ל"מ קכ.)

לא רצו לגלות במשנה שיש מדריגה בעוה"ב שבה יש חלק גם לאלו דלא יבואו לקלות ראש ומ"מ רמזו זה במה שלא אמרו חוץ (תפ"ט פ.)

מסתמא ז' אלו כוללים כל הנפשות שאין להם חלק לעוה"ב דודאי היו יותר מז' אלו (תפ"ט עט.)

עונג דעולם הזה דוגמת עונג דגמילות חסדים ואין לו שייכות לעונג דעולם הבא מזיו השכינה כלל רק כאשר העונג מצד שהוא תורת ה' (ל"מ 9) [רסג.]

הוא השביתה מיגיעה אבל בתח"ה שהוא מדרגת יצחק שם יש עדיין הליכה למדרגות (קפ"מ טט.)

צדיקים אין להם מנוחה בעוה"ב, ואף ששם הם יושבים לא מהלכים היינו מצד עצמיותם אבל מצד הלבושים ועטורות שסיגלו בעוה"ז מה דישראל מקדש הם אין חפצים בקדושה של נייחא

(רס"ל עג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שונג

אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע
(פר"ג-ג סה:)

למעלה מקו המדה כי להשגה יש מדה וגבול
משא"כ לעונג (רס"ל י.)

עיקר ההשגה הוא רק כפי העונג שמשיג מזה וזה
ענין צדיקים גדולים ממה"ש דודאי השגת מלאכים
גדולה רק הם אין להם עונג (רס"ל י.)

שורש כל מיני טובות הוא העונג... וזהו בעתיקא
תליא שהוא למעלה מההתפשטות (ל"מ סט:)

שני

עניות דישאל הוא כברזא סומקא לסוסא חיוורא
שהוא יופי היפך העניות שהוא ניוול (תה"ט כא:)
יאי עניותא לישראל להתיש כח עזותן אבל תורה
מתשת כח עזותן וארז"ל צורבא מרבנן לא מיעני
(קס"מ ב.)

שונש

אין תשובה מועלת לפטור מעונש ב"ד דכל תיקוני
התשובה הכל בלב אך ביציאה לפועל מצד השי"ת
שמקבלו אני ד' לא שניתי (תה"ט לו:)

דין דלעתיד ע"י השמש המאיר לצדיקים ורשעים אין
יכולים לסבול ובוזה נידונים כי כאשר מגיע תוקף
האור הוא קולט הטוב אליו (רס"ל נב.)

הגם שמקנאים בו בעולה מ"מ הוא נענש על שגרם
שיקנאו בו הגם כי מה לו לעשות מ"מ גם זה בהכרח
מחסרון (ד"ט נב.)

העבירה והרעה עצמה היא העונש הרודפו
(מח"מ יד:)

העונש הוא הפרדת הטוב ונשאר הרע לבדו
(רס"ל נב.)

מה שחשב הנו"ב שהעונשין כדי למנוע העוברין
אינו כן דאין עונש ב"ד אלא בעדים ובהתראה ואין
זה מצוי כ"כ (תה"ט לו.)

מצות התשובה הוא בהעלם מצד העוה"ו ולפיכך
משפטי הסנהדרין אין התשובה מועלת להם
(תה"ט לו:)

כלולים בו ולכן לא על חנם קראו הקדמונים עולם
קטן (ש"מ כ:)

שלם שנה נפש

הכהן גדול נגד יוהכ"פ ובעולם מזבח דכפור ג"כ
לשון רצוי (ל"מ עג.)

זרעים מועד נשים כנגד אנכי וסדרי נזיקין קדשים
טהרות הם נגד לא יהיה בתיקון הקודם למי שקלקל
וגם חלוקים לעולם שנה נפש (ד"ל י.)

כל דבר מסודר בעש"ן ומחשבה דבור ומעשה שהם
נר"נ שבנפש הם צומח חי דומם או אש רוח מים
שבעולם והם ג' חלקי הזמן הוה עבר ועתיד
(ש"מ כז:)

אחר שקידש הש"י יום השבת ונתן קדושה בזמן מזה
נמשך גם למקום ולנפש (יש"ק לה.)

כמו שהם פרטי נפשות מיוחדות כך פרטי זמנים
מיוחדים ובשעה וזמן המיוחד לאותה קדושה השייך
לאותו נפש יש לנפש ההוא התנשאות (יש"ק נ.)

שומק

עומק טוב שבי' עמקים דספר יצירה... בעשיה הרע
מרובה על הטוב אבל מ"מ יש בו ג"כ עומק טוב
(מח"מ מז:)

שומר ע"ע ספירת העומר

בא העומר מחרת הפסח דיצ"מ דטען ג"כ שר מצרים
הללו עו"ז והללו עו"ז (מח"מ יז:)

הביאו העומר להכיר דגם כל ההשתדלות הוא
מהש"י (מח"מ מ:)

עמר בגימט' קרי, העומר מנפה י"ג נפה היינו ז'
מדרגות מתתא לעילא ואח"כ חוזר ויורד ו' מדרגות
עד היסוד ששם קדושת הזווג (ל"מ נד.)

קצירה ג"כ דוחה שבת שגם הוא מכלל ההקרבה
עצמה הגם שאינו מקריב עדיין לד' רק מכין
(ל"מ נד:)

של שעורים שהוא מאכל בהמה שמקריב כל כחות
הבהמיות שלו ג"כ להש"י (מח"מ נו:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שך

סימני טהרה נגד ב' ראשי המדות הרעות (קה"מ טז).
רומז לעולם האמצעי המעופף באויר וכשהי' ר'
יונתן בן עוזיאל דבורו בתורה שהוא העולם העליון
היה נשרף ונתבטל העולם האמצעי (ש"מ יד).

שר

יש עור ובשר והעור נקרא בזוהר משכא דחויא
שמצידי החטאים (ל"מ ק).
כשע"י חטא ירד קומת אדם ממילא ירד עמו גם
התורה והשכינה והכל הוכרח להתלבש באותו
הלבוש וכתונות עור שנתלבש בו אדם כן נתלבשה
התורה להכתב ע"ג עורות בהמות והשכין השכינה
במשכן תחת עורות (קד"ש ת).

שרב

העורב שממונה על בשורות רעות מפני אכזריותו
לכך קולו אותיות ק"ר שהם אתון דשיקרא
(ל"מ סג).
יונה קרי דבר ברור לטהרה ועורב לטומאה
(קה"מ טז).

שורף

הקשר של תפלין שהוא בעורף כי ישראל יש להם
התקשרות בהש"י אפי' כשאנו בהתגלות פא"פ
(פע"ק יב).
יהודה נתברך בעורף שלא זכה לזה יהושע מיוסף
ששכחו רק להיות צ"ג ואם חוטא ח"ו מיד הופכים
עורף (פע"ק יא).
ניתן ליהודה העורף היינו הנצוח שמצד העורף
(יש"ק נא:-גב).

שור

באותו דור היה מושפע שפע עושר רב מן השמים כי
אותו דור דאנשי כנה"ג הוא התחלת תושבע"פ
ואמרו אייקירו לנשייכו כי היכי תתעתרו (ל"מ פד).
דוקא יצחק היה ראוי לעשירות מפני שהוא בעצם
מצמצם א"ע מכל חמדות העוה"ז

(פר"ז-ה קיט, קכא).

החכמה מכובד גם בין חכמים... משא"כ בגבורה
ועושר שהוא בגבול מי שהוא כמותו אין לו כבוד
נגדו (רס"ל יד).

מברכין שחלק מחכמתו ואין מברכים ג"כ על גבור
ועשיר... כי העושר וגבורה שבתחתונים הוא מצד
ההתלבשות עושר וגבורה שלמעלה במדת כבודו
(רס"ל יד).

העשירות בכל מקום בספר משלי מורה על החכמה
והעניות על העדרו (ש"מ כט).
להחכים ולהעשיר הם ב' הפכים (ל"מ פג).

מ"ש הרוצה שיעשיר יצפין היינו למי שמכיר בנפשו
שהוא צריך זה לעבודת הש"י שיוכל לעבדו ע"ז
בהרחבת הלב יותר (ד"ס ג).

מצד מדת האמת ליעקב אין לו שום שייכות לעלמא
דשקרא כלל רק ע"י אחיזת החטאים עד שיוכל
להיות נדמה להיות ח"ו ככל הגוים בית ישראל...
ע"ז זוכים לחלק או"ה (ל"מ פג).

נמצאו החכמים בבתי העשירים ולא להיפך מפני
שהחכם ידע מעלת העשיר אבל העשיר לא ידע
מעלת החכמה (אז"ל יט).

עשיר או עני תלוי במזל ואיך בן עני ואב עשיר
כשמת יורשו והרי אין הוא כלי קבול לכל כך
עשירות, רק שבאמת היינו שמתפשט הבלא דגרמי
דאב וכח מזלו ושוה"נ ממש בו ונעשה כלי קבול
לכך (ד"ל ג).

עזא ועזאל

ב' עורות המכסים הברית קודש נגדם הם בב'
קליפות דעזא ועזאל (יש"ק סד).

הם כשבאו לעוה"ז הגופני מהם שורש הרע וכתר
דקליפה וסט"א ויניקת בלעם מהם (תה"ש עב).
הם נופל וגלוי עינים [של נבואת בלעם]

(יש"ק סג:-סג).

לשון עזות העזה ומרידה בקונם (ל"מ עד).
עזא הוא בלב ששם עיקר היצר רק עזאל במח
(ד"ל פג).

עזרא

בימי עזרא היה ג"כ ממש אותה הארה דמעמד הר
כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

יראת שמים דבנ"י הוא באמת תכלית התענוג שלהם וזהו תכלית עינים העין רואה ולב חומד (תה"ש לז).

כמו הסנהדרין נקראים עיני העדה במקום שמדבר מהשגתם על העדה כן אצל השי"ת (תה"ש כה, מג). כמו שכח הראיה לפעול באחר כידוע בגמרא מענין עין רעה ועין טובה, כך יש לו כח המקבל ג"כ, כידוע דעין נמשל ליסוד בין דכורא בין דנוקבא (ד"ל פ).

מי שעינה כו' כל גופיה צריך בדיקה ומ"מ בבדיקה מיהת מהני שאין להשגיח עוד בגנות העינים (תה"ש יד).

משה אמר ליתרו והיית לנו לעינים כי הסנהדרין נקראו עיני העדה ומזרעו של יתרו ישבו בלשכת הגזית (תה"ש כה).

ע"י הראיה התחיל לתקן העינין בתמר וע"כ נאמר בה ותשכ בפתח עינים (תה"ש מד). עינים ששם הראי' הוא סוד נשמה לנשמה שהוא אור שא"י ליכנס בפנים (ל"מ קו).

עיר

עיקר מחנה ישראל הם המוקפים חומה כי זה שורש כנס"י להיות מעצור לרוחם וגדורים ע"פ תורה (מס"ס עט).

עיר הנדחת

בשריפת המקום נשרפו כל הקליפות אשר שם וזה טעם שריפת עיר הנדחת (רס"ל לו).

עם

עומדת על המיצר דארץ ישראל ושם התגבר להעלות קליפת נוגה (ד"ל פג).

עמים ע"ע ישראל: ועכו"ם

האומות על הגוון מראים עצמן להתייהר ולהתפאר ודבר זה בא מצד השורש דאתה מחיה וגו' (יש"ק נו).

כאשר אומות העולם מקבלים ולמידים איזה מדה טובה ודבר טוב מיהודים על ידי זה יכולים היהודים

סיני רק שגרם החטא ולא היה אלא מצד התלכשותו בנוקבא (ל"מ ג).

הלל היפך עזרא ואנשי כנה"ג ששקדו להוסיף סייגות אע"פ שהוא נקרא תלמידו של עזרא היינו בענין הענוה והחסידות (תה"ש יב).

כל עסק עזרא שהפריש נשים נכריות ועי"ז זכה לחבר ספר יוחסין הוא ספר דברי הימים (מס"ס ל).

עזרת נשים

תורה שבע"פ נקרא ספר תתאה שהוא למטה במדרגה כמו שהאשה במדרגה למטה מן האיש כמו שהיה עזרת ישראל למעלה מעזרת נשים (ל"מ מא).

עזרת חתנים

סוד עטרת חתנים וכלות כי בעת יחוד מתוקף אהבה נעשו עטרת שיהיו המיין נוקבין ומיין דכרין נמשכין מעומק ראשית דכתר הנעלם (ש"מ מא).

עילם

כל חכמת עילם שיוכלו להעלים רשעותם ולהראות לפני בנ"א כאיש טוב (רס"ל סה).

עין

אות ע' שהוזכר ראשונה בתורה הוא אחר תיבת וחושך על שנדרש זה גלות יון (פר"ט א-פה).

עין

אע"פ שעיקר היופי בעינים אבל הם בהעלם בעוה"ז וזה שורש הסתת הנחש (תה"ש מד; יש"ק כה). בטבע בעל תאוה הוא טוב עין ואיש טוב לבריות ומי שהוא רע עין אינו כ"כ שטוף בתאות (תה"ש לא).

במקום התעוררות אור הקדושה הוא כנגדו התגברות כח הרע והוא נקרא רע בעיני ד' (תה"ש מג).

השחור שבעין הוא חסרון ויש ג"כ מעלה בעין ונגד זה הלבון (ד"ל יח).

התחלת החמדה לעוה"ז בעין רואה וע"כ נותנים שברי חרס על עיני המת (מס"ס קח).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הגוים אומרים שהם בדרך ארץ וישוב העולם אך
הר"א שלהם הוא מצד ההשתקעות בעוה"ז ולא מצד
יראת הש"י (מס"ס יא.)

הגם שגם הם מכלל עולם העשיה ומעשה ידיו של
הקב"ה שהוא הדבור שלו אצלם לב אין (ל"מ נ.).
התכלית של עכו"ם רק להאבידם וכל הגרים שמהם
אינו מצד תכלית... דהתכלית הוא הכרת הש"י בעל
הכחות כולם ומצד ההתפשטות שישאל הם
המכירים זה על אותן כחות קונים אותן לעבדים
(רס"ל לא.)

זה שורש גוים להיות כ"ד האמת אצלו לליצנות
(מס"ס יח.)

כיון שבידם להתגייר הרי בידם לכופ כחם ג"כ אבל
יש בכל אומה השורש דעמלק הנקרא ראשית גוים
שאינו כופף כחותיו להש"י (ל"מ פט.)

כל ניצוח בני" לאומות עכו"ם הוא ע"י ניצוח לאותו
כח הרע בעבודתם שכלב (ל"ה ז' [רס])

כל אומה יש לה כח מיוחד דרע שבו תלוי עיקר
חיותם דלכן לא ניתנה תורה (רס"ל לא.; ל"מ נד.)

כל העכו"ם אילו לא היה שורש מהם בלבנות ישראל
לא היה להם מציאות בעולם (רס"ל י.)

כל מגמת האומות שיהיה להם התחברות עם ישראל
(מס"ס פו.; ל"מ עו.)

מה שאומרים שלא עשני גוי דיש נשמות ישראל
שבאים בסוד הגלגול בגוים וזה אין לו ענין לגרים
דנפש הגר ממקום אחר (תה"ש כ.)

מקריבים נגדם ר"ל שמעלים ג"כ כל הע' אומות
להש"י כי באמת כולם ברייתו וגם בהם נעשה רצונו
ע"י ישראל שהכירו מתוך ההעלם שהם שקר ולא
לשמרם להם (ד"ל מד.)

סוד נשים נכריות שאמרו קשורה בו ככלב פי'
האריז"ל שהוא ב"ן בקליפה (ל"מ קו.)

ע"י כח זה שבכנס"י שרוצים להחזיר גם כחות
העמים לקדושה ע"י כח זה שברע נתעורר באומות
הכח והרצון לגזור שמד ח"ו להחזיר אדרכא כנס"י
ח"ו להם (רס"ל פג.)

ע"י מעללים רעים הוא יצירת נפשות העכו"ם וסופן
ליאבד כשיבוקש עון ישראל ואיננו (ל"מ לו.)

לנצחם ועי"ז יכולה הכבשה להתקיים בין הזאבים
ע"י רשעי ישראל דייקא המתבררים לאומות העולם
(ל"ה ז' [סנט])

כח ממשתלם כפי תוקף חטאי ישראל שלעומת זה
כך גובר אצלם התלכשות הגוון להיפך
(י"ש ק נו. נה.)

חסידי אומות העולם שיש להם חלק לעוה"ב מכירים
שאין ראויים להתכנות בשם ישראל כי אין בהם נפש
הגר רק להיות אכריהם וכורמיהם (י"ש ק ט.)

או"ה גופות המזוהמים שלהם מעכירים ואפילים עד
שאין שום אור כלל והם מבואות אפלים שיש עוד
אופל של הכתלים (ל"מ עד.)

אע"ג דלענין עונש בידי אדם החמירה תורה בבני נח
לענין עונש בידי שמים אין חילוק (תה"ש סו.)

אף דאינם עתה עבדים בפעל להיות דומין בפעל
לחמור בשרם שאינו בשר אדם אמר שהוא בשר
חמור (פר"ט ח' כד.)

אצל כל מלכות המושלת על ישראל היה תוקף
חכמה (ל"מ ה.)

באומות אותם שיש להם שייכות לקדושה יותר הם
הגורעים יותר (ד"ס ט.)

בכל נפש יש כנגדו זה לעומת זה נפש באו"ה ונגד
מרדכי היה המן (רס"ל טו.)

בריאת הבע"ח וכן העכו"ם עם הדומה לחמור הם
לצורך האדם מה שצריך לשימוש גופניתו
(קד"ש לא.)

גוים ערלים אין להם שייכות לקדושת הארץ וע"כ
אסור למכור להם קרקע בארץ ישראל (י"ש ק כד.)

גם גוי נקרא חבירו דגם בהם כל זמן שיש להם קיום
בעוה"ז יש בהם איזה ני"ק המח' שצריכים ישראל
לקלוט (ד"ס ט.)

האומות נקראים בני נח ולא בני אדם שלא נתייחסו
אחר אדה"ר שהוא יציר כפיו ית' (תה"ש פג.)

האומות נמשלו לגשמים מצד כי בריאת האו"ה היה
רק בשביל טובת ישראל כמו שיהיה לעתיד ובאמת
להעוסקים בתורה אין להאומות שליטה עליהם
(פר"ט ג-כג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[חזמה] עכו"ם מונים לחמה, והנה בכל מקום חמה גדולה מלבנה רק הם סמא דמותא שבאורייתא (ד"ל ע.)

[לע"ל] אז כשיהי' ביטול היצר לא בלאכפא כבעה"ז רק בלהפכא חשוכא לנהורא אז אהפוך גם לאו"ה שיהיה להם שפה ברורה (מח"ס מד:)

[לע"ל] אין שחוק לפניו אלא אותו יום בלבד כשיתגלה שקרות העכו"ם בקבלת המצות... רק גלוי האמת שיודו במעלת ישראל (מח"ס מט:)

[לע"ל] באחרית הימים רצונם עכ"פ להיות לעמא חד מצד הלבושים (ל"מ עו:)

[לע"ל] יהיה ריבוי כזה באותם הנשאים להיות גרים גרורים ועבדים לישראל ע"ד הרבוי שיש בבע"ח נגד בנ"א (קד"ש ל"א)

[לע"ל] לעתיד והחזיקו וגו' בכנף איש יהודי שיהיה עכו"ם כ"כ רק יהיו עבדים כמו ישראל בעוה"ז בזמן שאין עושין רצונו של מקום (ל"מ ק; מח"ס ע"א)

[לע"ל] מצד מחשבתו ית' שיהיו ישראל דבוקים בו ית' ממש וכמו שיהיו לעתיד הי' שהעכו"ם יהיו כמו שהם ישראל עכשיו שלא יוכלו לקבל רוב טובה בעוה"ז וסוף סוף גם הם יזוככו (רס"ל מה:)

[לע"ל] האומות לעתיד יאמרו הרבה כרכים כבשנו גשרים גשרנו הכל בשביל ישראל... היינו דאז יכירו האמת דכל מעשיהם היו רק לצורך ישראל (קד"ש כו:)

[נביאים] כאשר או"ה יונקים מתמצית דבניי יש להם חיבור מה עמהם וע"כ הנביאים היו מקוננים על חורבן האומות (מח"ס פ"ב)

[נביאים] הנביאים היו מיללים על אבדן האומות... דכל אומה הוא כח מיוחד ואבדן אומה פרטית הוא אבוד ממשלת אותו כח פרטי (ל"א מ"ז)

[סוכה] עבר פטור מן הסוכה והוא החסיון בצל ד' רק למי שאין לו אדון אחר ודבר זה רק לזרע יעקב שהוציאם ממצרים ואמר להם עבדי אתם (מח"ס ס"ב)

[סוכה] האומות אין רוצים לימשך ולקבל ע"ע מה שלמעלה משכלם וע"כ יהיה זה חטאת כל הגוים אשר לא יבאו לחוג חג הסוכות (רס"ל ע"א; מח"ס מ"ט)

רואים שיש בין המשכת כחותיו ית' הנגלים כח משפיע לעכו"ם ג"כ רק שהוא דוגמת עצי היער... אבל עצי המאכל מהם המאכל עצמו הנכנס לחיך (רס"ל כה:)

שרש נפשות אומות העולם מקליפת נוגה ומאין יתהפכו לטוב, רק כאשר יקלטו מנפשות אלו דורע לבטלה העשויות בקליפת נוגה וחסידי אומות העולם היינו גר תושב (ל"א רמ"ה)

שרשם ברע ועצם נפשם שקרע רק בתאות עוה"ז דע"כ אמר בר ששך לרבא אית לכו כהאי גונא לעלמא דאתי (ספ"ט ל:)

תכונת כל האו"ה שאפילו חסיד שבחסידים מהם וגם אם יהיה שומר הברית כל ימיו עכ"ז ע"י איזה הרהור מעט שיעלה על דעתו יתקלקל הכל כידוע ממעשה של הבעש"ט עם הכומר (פר"ט ד קה.)

[חכמת] אע"פ שיש לגוים חכמה מ"מ אין להם כח להתנהג בפעל ע"פ חכמתם (יט"ק כג; ל"מ נג:)

[חכמת] חכמת או"ה הם הכל לימודים של חכמה בדיעות לבד אבל חכמת אדום הוא בנימוסים ובמעשים (ל"מ ה.)

[חכמת] יציבא מילתא מ"ש הרמב"ם בפירוש מעשה בראשית כי אמת הוא כן דיש חכמה באו"ה רק שאינו מורגש ללב ואינו תורה (ל"מ נה.)

[חכמת] כל הכרת האומות שיכירו וידעו דה' אלקי ישראל (מח"ס פ.)

[חכמת] כל חכמת או"ה ששיגו מעלת בניי שלא יוכלו להם (מח"ס ז:)

[חכמת] כל חכמתו דרשב"י בספר הזוהר ידעו ג"כ סבי דבי אתונא מחכמי יון שהיו קרוב לזמנו רק שהשיגום בלבוש אחר מצד החיצוניות (ל"מ נה.)

[חזמה] או"ה מונין לחמה כמ"ש דקרו ליה אלקא דאלקא שסוברים שעזב את הארץ (ל"מ נה.)

[חזמה] או"ה מונין לחמה לבד מקבלין שפע עשירות לבד משא"כ בניי דחשק זה של השארת בניי אינו בשורש או"ה (ל"מ פו:)

[חזמה] או"ה מונין לחמה ר"ל מונין עצמן במדרגת החכמה דאכלי מדיליהו (ל"מ מה:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עצמו אין נמחק כי אין להם הפתח לתשובה שבה' האחרונה (פע"ק י"א:)

[תשובה] לא ניתנה תשובה אלא לישראל דניתנה תורה ונתחדשה הלכות תשובה... רק רפואה להבא זה יש גם בגוים (סה"ט ז:)

עכן

דרש הגמ' בגנאי עכן ללמד דאע"פ שחטא ישראל הוא אף אם הרבה לפשוע (פר"ל 3-פו.)

ואף דקרא דחטא ישראל נא' קודם ששב עכן ומשגילה זה לנביא א"א עוד שלא ישוב ואינו עוד שם בבחירתו י"ל מה בכך דהיה מוכרח לשוב מ"מ קמי שמיא גליא דגם בבחירתו בלא הכרח היה שב (סה"ט פב.)

כשנתגלה ע"י הגורל שהוא מעתיקא שהוא עכן עשה הפעולה שם לא נקרא חטא כלל דשם מברר השי"ת חטאי ישראל אחר שעושין תשובה מאהבה (פר"ל 3-ט:)

עלה

מחשבת חולין בעניני עוה"ז נקראים טרפין (ד"ל פד.)

המעשה הוא עלים והן עמי הארץ וזהו עיקר עוה"ז ולכך יש עמי הארץ (ל"מ טט:)

עליה ע"ע מדרגה

האדם אינו עומד תמיד בסדר ומצב אחד ויש לו תדיר עליות וירידות (רס"ל מז:)

כפי תוקף העלייה אח"כ כן הוא הירידה הקודמת לעלייה גדולה... היצר גובר יותר זה לעומת זה וכח ניצוחו נגדו ג"כ ביתר שאת (מח"מ סו.)

עלמא דאתגליא

ההעלם הוא גורם הגלוי הגמור וכן רחל אחזה פלך השתיקה והיא עלמא דאתגליא כנודע (ד"ל לה:)

עלמא דאתגליא ואתכסיא

ב' מדרגות הם בסטרא דנוקבא שהוא התשוקה להשי"ת הא' בשתיקה ומצד זה השי"ת מפרסמו

[שבת] עכו"ם ששבת חייב דאין להם שייכות לקדושה זו שבתולדה (מח"מ עד:)

[שבת] עכו"ם ששבת חייב דלא כל הרוצה לקפץ קופץ ולומר שמכיר זה דכל השתדלות אדם אינו כלום ואדרבא אצל העולם נקרא שזה אינו בדרך ארץ ואינו מן הישוב (רס"ל עו:)

[תורה] ע' אומות כל אחת יש לו כח מיוחד ואם ימנע זה מהם ממש כנוטל חיותם ולכן כשהחזיר התורה על כל אומה לא קבלה (ל"מ נט:; פט:)

[תורה] עכו"ם העוסק בתורה ח"מ כי התורה הוא היפך ישוב העולם והעסק במדת ד"א ולא ניתנה לגוים (רס"ל עו:)

[תורה] עכו"ם העוסק בתורה ח"מ היינו דרך עסק להבין מה שכתובה בה דזהו התשבע"פ (יש"ק כג.)

[תורה] גם האומות מכלל ברייתו של עולם ויש גם בהם אותיות דדברי תורה שמזה נמשך הניצוץ המחיה אותם (סה"ט לד:)

[תורה] תורה בגוים אל תאמין כי התורה היא הדעת שהוא השגת חכמת השי" שלמעלה מחכמת אדם (מח"מ ע:)

[תורה] תורה דמסטרא דעץ הדעת נמסרו הרבה דברי תורה לחיצונים שצריך להוציא מהם כמו שיש בתורה שבכתב הרבה פרשיות מאומות (סה"ט לד:)

[תפלה] אין לעכו"ם שייכות לתפלה מצד לבבם שאין לו שייכות לשכינת השי" כלל, רק מצד תפלתו של שלמה ניתן קצת כח וזה כל עניניו של שלמה בנשיאת נשים נכריות שהוא רצה שיכירו כולם כח מלכותך (רס"ל יב.)

[תפלה] יש להם אחיזה בקצת מה שיונקים מישראל ועד מדרגת התפלה ע"י תפלת שלמה אבל לתורה אין להם שייכות כלל (רס"ל מז.)

[תפלה] מלכות בית דוד שהם דרגא דתפלה שם אין שייכות לבן נכר כלל דעיקר תפלה בלב זה אינו אצלם לכן ביקש אדרבא דהגם דא"א שיהיה להם שייכות באמת מ"מ יכירו עכ"פ קדושת בהמ"ק וישראל (רס"ל יט:)

[תשובה] אצל או"ה לא שייך תשובה ותשובת אנשי ננוה היינו דרך להצלת הפורעניות לפי שעה אבל עון

מי שאין חושש כלל לייחד מחשבות לבבו להש"י
עכ"פ פעמים ביום ומניחם הפקר להרהר זהו עם
הארץ גמור (מס"ח ה:)

על זה נשתייר יעקב להעלות גם העמי הארץ שגם
בהם יש תורה שהוא מדת יעקב (ל"מ קיט.)

עומן ומואב

אצלם הוא תוקף מדה הזו של שלוה ומנוחה רק
שהם כחמרא על דורדייא, פי' דורדייא הוא הזנות
שבהם כר"א בן דורדייא (ד"ל מא:)

נקבותיהם מותרות מצד הב' פרידות טובות שהם
נפרדות מעמון ומואב (מס"ח פא:)

רות נגד רחל ולא שא' יתן ד' האשה וגו' שתהיי
כוללת שניהם והוא בנין משיח שהוא נפש הכוללת
כל בית ישראל והוא יוצא משניהם עמון ומואב וכן
רות כוללת ע"י ברכת הזקנים (ד"ל מ.)

עומן ומואב ואדום

ז' עממין הם ז"ת דקליפה שהם כלל כל המדות
רעות וזכו ישראל במ"ת ונצחום, אבל הג"ר לא נצחו
עדיין עד לעתיד והם אבות הכוללות כל הרעות שהם
אדום ברציחה ועמון ומואב בניאוף (ד"ל מ.)

אדום הוא כתר דקליפה ומואב נגד חכמה דקליפה
ועמון נגד בינה דקליפה (ד"ס יב.)

מה שהוזהרו ללחם עם עמון ומואב ואדום ושלא
יהיה להם מארצם עד מדרך כף רגל לא מפני
מעליותא דידהו הוא רק מפני טומאת הארץ ביותר
(ד"ס ח:)

עומס

בשבט אשר מצוי ענין מקרה לילה יותר מבכל
השבטים וע"כ עמוס שהיה משבט אשר אמר פ' הלא
כבני כושיים (מס"ח כח.; ד"ל פד:; פר"ל-ב טז:)

עמלק

אין בו טוב כלל וחיות וקיום שלו בעוה"ז נראה כי
הוא הדעת דרע (רס"ל כג:)

אע"פ שאין הקב"ה שמח במפלתן של רשעים אבל
עמלק הש"י שמח במפלתו (יש"ק מה.)

בגלוי והיא רחל עלמא דאתגליא והב' בהודי' בלאה
והיא עלמא דאתכסיא (קה"מ לג:)

בזרעא דלאה הוא שורש התורה כי היא בעלמא
דאתכסיא ושורש מעשה המצות בזרעא דרחל עלמא
דאתגליא (יש"ק לה:)

משיח בן יוסף הוא הנלחם עם האומות ומוחה זרע
עמלק כי כל כחו בהשתדלות המעשים ומכבר
קדושה דעלמא דאתגליא, ומשיח בן דוד הוא
המגלה כל רזי תורה הנעלמים והקדושה שבפנימית
זרע ישראל (יש"ק לו.)

עלמא דאתכסיא

לאה היא עלמא דאתכסיא וחשבו הגדולה לגדול
דלמראית העין היה נראה בעשו כח זה (תפ"ש יט:)

עלמא דשקרא

כך היא מדת עלמא דשקרא להיות הנראה בו לאדם
הרואה לעינים ממש היפך האמת (יש"ק לט:)

כלל העוה"ז נקרא עלמא דשקרא שאף האמת שבו
אינו לאמיתו (מס"ח ו.)

עם

עם לשון אָם וכן אומה לשון עם שכלל העם והאומה
הוא כמו האם (ד"ס יב.)

עם הארץ

בכלל אומה הישראלית יש ת"ח וע"ה שהם דוגמת
ימי החול ושבת, וכל ישראל קדושים רק דקדושת
ע"ה היא מצד שבת הא' (יש"ק לה.)

דרגא דיעקב שהם עמי הארץ בעלי מצות לכד
בפועל מעשה הנגלית זה ישנו גם באו"ה ובעשו
לשון עשי"ה (תפ"ש יט:)

המעשה הוא עלים והן עמי הארץ וזהו עיקר עוה"ז
ולכן יש עמי הארץ (ל"מ טט:)

הקול קול יעקב אינו ניצוח רק שאז אין ידי עשו
שולטות כלל אבל כששולטים אז הניצוח הוא רק
ע"י הידים היינו מצות מעשיות שעיקרו רק בעמי
הארץ (ל"מ קיט.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[בלעם] בלעם הוא אותן האותיות של עמלק רק בחילוף הק' בב' כי הוא היה נדמה מוגדר במעשים כאמת (מח"ס נד)

[בלעם] בלעם ועמלק הם משרש א' מן הדעת דס"א נגד מרעה (יש"ק י; סה;; רס"ל נד;; תה"ש מג)

[בלעם] בלעם ועמלק מחוברי יחד כי עמלק הוא הכתר דקליפה ובלעם הדעת (מח"ס סד;; תה"ש מג)

[בלעם] משה מלגאו יעקב מלבר... וכן נגדם היה אז עמלק ובלעם זה בפנימיות הדעת דרע וזה בחיצוניות להיות ראשית גרים (רס"ל סה)

[בלעם] קלי' בלעם מוח הדעת ועמלק שורש הרע שבלב (יש"ק סה)

[בנים] ע"י מחיית עמלק שמצותו לאבד כל זכר למו אז בזלעז"ז כשזה נופל זה קם ניתוסף ריבוי בנפשות דישראל (רס"ל פו;; פע"ק כג;; ד"ס יב)

[גרים] מבני בניו למדו תורה נ"ל דהיה ע"י אחד מזרעו שבא על בת ישראל באונס (מח"ס יא)

[גרים] אין מקבלים גרים מעמלק (יש"ק סו;; מח"ס יא)

[גרים] הגם דמצוה להרגו ואפי' יאמר שרוצה להתגייר מ"מ אם נתגייר וקבלוהו דין ישראל עליו (רס"ל נד)

[גרים] לא נתפרש בתורה שלא לקבל גר מעמלק רק דעל זה לא שייך צווי דמי שהוא דבוק כ"כ בהשי"ת בעומק ראשית עומד על ד"ז מעצמו ומי שאין דבוק לא יועיל הצווי (ד"ל נד)

[גרים] לפי שבא מזרע ב' אבות יש בו קצת שורש להכיר האמת וגרע עי"ז יותר שנמחה לגמרי ואין מקבלין גר ממנו (ל"מ נה)

[דגים] מחייתם הוא ע"י הברכה דדגים שהוא ריבוי שפע החיות היפך שרשם מסט' דמותא וע"כ מפלחם בחדש אדר שהוא מזל דגים וכן ביד זרעא דיוסף שברכתם וידגו לרוב (קד"ש לא)

[דוד] דוד מכניע קליפת עורב כי הוא נגד עמלק (ל"מ סג)

[דמיון] התפשטות כחות הדמיון אפשר להכניסם לקדושה אבל שורש הדמיון שהוא ההתדמות

הני"ק המחייהו הוא רק השורש מה שרצה הש"י שיהיה מציאות דבר כזה בעולם (מח"ס יב)

כל הגליות בא בהשגחה מהשי"ת במשפט משא"כ עמלק הוא בא מעצמו ומקטרג על ישראל (פר"ל ג פה)

כשבונים או מיסדים בית הכנסת או ביהמ"ד חדש באיזה מקום נעשה מקודם שם מחית עמלק באותו מקום דתיכף אחר מחית עמלק בא קדושת המקום... ולכן קבעו רז"ל פרק בני העיר במס' מגילה (לה"ל [קעו])

לעולם הוא מתעורר בזמן גאולה (יש"ק מס)

נסמך בתורה לזהחזיקה במבושיו כי זה עסק עמלק לסרס (ל"מ פו)

ע"כ אמר עמלק טול מה שבחרת כי אות ברית קודש שבשרם הוא המעיד שגם תשמיש אבר זה אצל זרע ישראל הוא רק לשם שמים (תה"ש מג)

עיקר קנין עכו"ם בישראל ילפינן מקרא דוישב ממנו שבי שהוא עמלק כי ענין זה שיהיה מציאות עבדות בישראל הוא רק מצד עמלק (רס"ל סא)

קודם מתן תורה היה כח עמלק להגיע לכל סטרי דקוב"ה ולא דשכינתיה (מח"ס סו)

קליפת כלב שהוא פנימיות משור וחמור שהם קליפת עשו וישמעאל ופנימיות שור' חמור' ר' מ"ו גי' כל"ב (פר"ל ג-ב פט)

רצון זה שיהיה מציאות הבחירה מזה נמשך חיות ומציאות לעמלק וזרעו (פע"ק יז)

רצון עמלק הוא להפריד הנסתרות מהנגלות לגמרי (מח"ס י)

שורש עמלק שהוא כח הרציחה עד שחושב שאין לו תאוה כלל ושבוה יש לו מעלה על ישראל (ל"מ עט)

שיושב בארץ הנגב מרמז שנכנס אף ללב קדוש כזה שמנוגב מכל חמדה ותאוה (פר"ל ג-ב פו;; פה)

נא' במלחמה א' כאשר ירים משה ידו והיינו בתפלה שאחזו אז בדרגא דתפלת משה ודוד אבל בפעם ג' נא' וידר ישראל נדר והוא מדת יעקב (רס"ל סד)

[אדר] זמנו באדר שהוא אחרית השנה שליטת עמלק ויזנב וגר' היינו במדרגה היותר תחתונה שבהם (רס"ל נד)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שלם ודיו לעולם להשתמש בב' אותיות שהם
ההתגלות ביוסף שטנו של עמלק דב' אותיות אלו
ערות לקדושת ישראל בגדר ערוה (פס"ק יג.)
[יוסף] ניצוח עמלק לא ע"י שליטה על הדמיון
לגמרי שלא ידמה שזה מדת יעקב... אלא ע"י מדת
יוסף שהדמיונות אמת (רס"ל כא.)

[יתרו] יתרו ועמלק סמוכים במדרגתם זה ראשית
גוים וזה ראשית גרים (תפ"ט כד.)

[מדן] זמרי גלגול שכס והרגיש בדבר זה שיש
נפשות גוים מתגלגלות בישראל ודישראל בגוים
ודימה מזה דאפשר להיות ג"כ קלטה לני"ק גם
בעודן בגיותו ובפרט במדן שסמוך לעמלק
(תפ"ט כה.)

[מדן] מדן ועמלק מחוברים כמה פעמים
(תפ"ט כד.)

[מחית] במחית עמלק נאמר לשון פקידה כי אצל
עמלק כשמתעורר השגחתו ית' בעולם הוא למחותו
כי הוא היפך סדר הבריאה (פס"ק מז.)

[מחית] כשעוסק בהשתדלות צריך לדעת שגם זה
הכח מהש"י והוא מחית עמלק (רס"ל נג.)

[מחית] למחית עמלק שהוא השורש דלא יהיה לך
קדמו השקלים שהוא האור דאנכי (מח"מ יח.)

[מחית] למחית עמלק שהוא ראשית דקליפה נגדו
צריך ענין הגורל שהוא מרצון העליון (פר"ט ז-ק.)

[מחית] כמו שהמצוה למחות שמו וזכרונו לגמרי
כך חשב הוא להיפך (יש"ק מה.)

[מחית] מדנצטוינו למחותו ש"מ דפעל איזה דבר
דאם לא עלתה בידו כלום כמו לעשו מה שייך זכור
את אשר עשה (רס"ל סח.)

[מחית] לצורך מחית עמלק נעשה הצירוף והי"ה
שהבנים קודמים לאבות (מח"מ סו.)

[מחית] לתקן שורש הפגם של הנחש הוא רק ע"י
מחית עמלק שהוא ראשית דקליפה ואז יבוער הרע
מכל וכל (פר"ט ה-זד.)

[מחית] מחיתו הוא ע"י המצות עשה שזכור ע"י
הזכירה בלב והתאוננות על שיש עדיין בעולם
מציאות השורש דרע (ד"ס יב.)

הדמיון לאמת שהוא שורש עמלק זה אין לו תקנה
אלא למחותו (רס"ל פז.; מח"מ ט.)

[דמיון] כל תפיסת עמלק הוא רק למראית העין כי
אין לו שום שייכות ואחידה לאמת (יש"ק י.)

[דמיון] המן עמלק ואגג כנגד ג' דברים שמתגבר
המדמה (רס"ל כב.)

[דמיון] בעוה"ז כל זמן שלא נמחה זכר של עמלק
שייך לומר כי מצד הדמיון הם ג"כ מכלל הבריאה
אבל מצד האמת אינם מכלל הבריאה כלל
(רס"ל טו.)

[דמיון] אין השם שלם כי שם הוי' הוא מדת אמת
ליעקב אבל כשעמלק בעולם נראה שיש דמיון שאינו
אמת והוא ג"כ מהש"י וזה ודאי א"א (רס"ל כד.)

[המן] בדורו של מרדכי ואסתר שאז היה זמן אנשי
כנה"ג שיסדו תושבע"פ ע"כ התגרה עמלק ג"כ
בישראל לבטל מהם התושבע"פ (פר"ט ז-לא.)

[המן] חשב לאבד היהודים שהם המורידים שכינה
בתחתונים ומחברים הכורא עם הנבראים ומיחדים
הכל והוא שונא יחוד זה של בטול הנפש הבהמית
(רס"ל פח.)

[המן] קליפת עמלק והמן הוא חוצפה וניצוח כלפי
שמיא (פר"ט ז-לא.)

[זכירת] הזכירה הוא התעוררות המחשבה ועי"ז
נגמר הפעולה מלמעלה כי עי"ז נעשים ישראל
הראשית דלמעלה (רס"ל סח.)

[זכירת] המצוה לזכור החטא והסיבה שגרם שבא
עמלק (פר"ט ז-ז.)

[זכירת] ישים אדם אל לבבו למחות זכר זה מהעולם
היינו ע"י שיזכור וישים אל לבו שרצוננו כו' ושאין
רצה כלל דבר שהוא נגד רצון הש"י (רס"ל נד.)

[זכירת] לאשר כח עמלק גדול כ"כ לטמא ולבלבל
המחשבה חששו ישראל אולי ע"י זכירה שלו
במחשבה יהיה נדבק ח"ו איזהו שמץ הרהור מסטרא
דיליה (פר"ט ז-פט.)

[יוסף] זרעא דיוסף שבהם מדת הכעס דקדושה
שופכים חמתם במקום שראוי לכעוס בעמלק
(ל"מ פב.)

[יוסף] כל זמן שזרע של עמלק בעולם אין השם

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[עשו] עשו הוא נגד הכבוד בעולם ועמלק שהוא פסולת דפסולת דעשו הטחול (מח"ס נ.)

[פורים] ד' מצות דפורים נגד ד' אותיות של שמו שירקב, וד' אותיות אלו של שמו הטמא בקליפה הם נגד ד' אותיות של שם הקדוש של יעקב (מח"ס נג.)

[פעור] עמלק ראשית דגוים ופעור הוא האחרית דגוים (מח"ס כ.)

[קרוך] בהתחלה שעדיין אין כח היצר להסיתו לעבירה גמורה רק שמקורו מחשק תורה ועבודה העצה הוא בזכירת אשר עשה עמלק (מח"ס סה, פו.)

[קרוך] הכנסתו בלב הוא להכניס עייפות ויגעות בעבודת הש"י (מח"ס ית.)

[ראשית גוים] יש קליפה מדרגה שנקרא שלג והוא ראשית גוים עמלק (פר"ג-ג סח.)

[ראשית גוים] ישראל אינם כח פרטי כלל כי הם שורש כלל העולם שנגדם הוא עמלק ראשית גוים (רס"ל נט.)

[ראשית גוים] נקרא ראש הגוים לחשוב הכל מקרה וע"כ הקב"ה מחשיבו באמת מקרה (לי"מ נא.)

[ראשית גוים] עשו שהיה רק מב' אבות היה יכול להמיר עצמו לגמרי וע"י תמורה זו הוא השורש והראשית דגוים כי לעולם ראשית דרע יש לו שייכות אם הסיוס דטוב (לי"מ נה.)

[ראשית גוים] ראשית גוים הסתתו הוא לראשית הרע והתחלת הרע אינו מסיח לילך בפועל לחטוא רק שמזדמן לפניו הדבר וע"י העצה ציצת שהוא רומז ליר"ש וע"י בא לזכירה (רס"ל נג.)

[ראשית גוים] שהוא ראשית דגוים כל התערומות על הבדל שכן ישראל לגוים (יש"ק י.)

[ראשית גוים] הוא המזל דאו"ה שעל ידו נמשך השפע דבני חור"מ לכל האומות וכשימחה זרעו מן העולם יתבטל כל השפע מאו"ה ויהיו גוים גרורים (רס"ל פח.)

[ראשית גוים] בא הוא שהיה ראשית גוים וקיררה שזהו הראשית דעצת גוים לקרר הדבר (מח"ס סד.)

[ראשית גוים] בכל ע' אומות יש כח רע מיוחד

[מחייט] מחייט עמלק יבא ע"י שמחה של מצוה... וזהו שמחת פורים (מח"ס קד.)

[מחייט] מחייט עמלק שנצטוונו ע"י בלא תשכח נלמד מזה שהדבר נקל לבוא לידי שכחה (רס"ל כא.)

[מחייט] ציווי דמחייט עמלק הוא אחר הקמת מלך שהקמת מלכות ישראל הוא העמדת התושבע"פ (מח"ס נד.)

[מנוחה] כאשר יהיה הנייחא מכל מיני רע אז יוכלו למחותו לשורש הרע אבל בעוה"ז אין הכח אלא בזכירה אשר עשה דהיינו מה שנמשך ממנו שזה רע בפועל (רס"ל מ.)

[מנוחה] והיה בהניח תמחה, ובהניח הוא קדושת השבת מנוחה שלימה (יש"ק מו.; רס"ל לח.)

[מקרה] אין לך מדה רעה שאין בו שימוש לצורך ג"כ משא"כ עמלק שנקרא מקרה ואינו מעצם הבריה צריך למחותו לגמרי (רס"ל י.)

[עכו"ם] במ"ת קלטו כל כחות פרטים שבטוב של כח כל האומות והם נפרדו לרע לחלק עמלק וע"כ בהר סיני ירדה שנאה וחורבה להם (רס"ל נט.)

[עכו"ם] השורש שיש בעכו"ם שרוצים להתרמות לישראל (מח"ס מט.)

[עכו"ם] יש לו שייכות בקדושה יותר מכל האומות דמלבד שהוא מיוצא חלצי ב' אבות ואמהות תמנע אמו ג"כ חזרה על פתחי אבות להתגייר (ד"ס ת.)

[עכו"ם] נקרא זכר עמלק רק מתחת השמים דלמעלה מהשמים אין שום זכר ורושם כלל ואין לו שר למעלה ככל האומות (רס"ל נד.)

[עשו] בית עשו לקש אבל עמלק אף לקש לא היה כי אין בו שום ממשות על האמת (רס"ל נ.)

[עשו] הוא התמצית של עשו הוא אדום נגד משיח בן דוד שהיה אדמוני (לי"מ עו.)

[עשו] כמו שבכלל זרע יעקב יש נבחר ונבדל אהרן להקדישו כן זה לעומת זה עמלק בזרע עשו ריבה בעצמו טומאות יתירות (רס"ל סד.)

[עשו] עמלק אינו מכלל זרע עשו דאמר מה כתוב בה לא תרצח שהוא שקוע בזה כי הוא פסולת דיצחק אבל עמלק נגד יעקב (רס"ל לב.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מד"ת גובר הדמיון בלב ולמדנו מזה שזהו השורש של עמלק שדרכו לבוא תיכף ברפוי מד"ת (רס"ל כא;; ד"ל מה.)

[רפידים] המלחמה לא היה ע"י משה שהשער שכנגדו בד"ת נעלם בעוה"ז והוצרך לשלוח יהושע משרתו שהיה מסדר הספסלים (רס"ל ס.)

[רפידים] משה שהוא הדעת דישאל היה המנצח עמלק בכח הדעת שממנו ההתפשטות בפעל (מח"ס סה.)

[שאול] לפי ששאל השיג דמזרע אגג ילמדו תורה ברכים הלך בשיטתו כיון דכוונתו לשם שמים יוכל לעבור רצון הש"י וזהו השורש של עמלק שנקלט בישראל (ל"מ פז.)

עמרם

הגירושין של עמרם הוא עת לעשות לך והם לא נתפרשו בתורה כי דבר זה הוא הפרו תורתך והוא ביטול לתורה ולהולדת משה (אז"ל יב.)

עמה

בעונה ג"כ פעמים שצריך להשתמש בהיפך (ד"ס יא.)

הוא שלימות המעשים כמו שנאמר בישע"י וענוים ירשו ארץ (ש"מ טז.)

החכמה הוא הענוה שבא מן החכמה... וזה תכלית הידיעה שלא נדע (ד"ל כה.)

ענוה הוא בבינה שכלב (יש"ק לז.)

הענוה הוא הגדלות דאדם כאשר נפשו דבוקה במקורה והגיאיות הוא מצד הגוף המרוחק מהשי"ת (תה"ט יג.)

לא קשיא השינוי שיש בין הבבלי דחשיב חסידות מקמי ענוה ובירושלמי הגי' להיפך דהא לן והא להו (ד"ל ז.)

סיום פרק הישן מסיים בפסוק וענוים ירשו ארץ מפני שזה דייקא קדושת סוכה הענוה (פר"ט-ה קלז:) עולם התיקון נבנה ע"י שם מ"ה החדש, פ"י מה כמו ונחנו מה מורה ענוה (לה"ל [רז])

וכללותם בעמלק שהוא הראשית לכל אותם כחות רעות ונרמזו בע' של שמו (מח"ס נג;; פע"ק טז.)

[ראשית גוים] הראשית דגוים נגד ג' קדושות של ישראל (יש"ק מז.)

[ראשית גוים] כיון שבידם להתגייר הרי בידם לכוף כחם ג"כ אבל יש בכל אומה השורש דעמלק הנקרא ראשית גוים שאינו כופף כחותיו להש"י (ל"מ פט.)

[ראשית גוים] כל ז' עממין הם ז' מדות רעות שבהתגלות לבו... אבל הראשית הוא מה שאין בו גלוי והם ההרהורים והדמיונות (רס"ל כא.)

[ראשית גוים] כל הגוים ענינם לעשות היפך רצון הש"י אלא שכל אומה הוא באיזה ענין פרטי ועמלק הוא הראשית והשורש של דבר זה להחציף לעשות היפך רצון הש"י (רס"ל נד.)

[ראשית גוים] כל כח עמלק שפעל באומות הוא בהתעוררות בהיות הוא הראשית ע"י אתערותא דיליה נתעוררו כל העמים כולם (רס"ל סה.)

[ראשית גוים] נעשה הראשית דגוים שהוא ההכנה להיות מוכן להשתקעות של כל מיני רע שכל ע' אומות מאחר שמפנה לבו לבטלה (מח"ס נב.)

[ראשית גוים] עיקר ניצוח עמלק ראשית הגוים שרוצה להתדמות לישראל הוא רק ע"י תושבע"פ וע"כ נלחם עמו יהושע ולא משה (מח"ס פז.)

[ראשית גוים] ראשית גוים שורש האשת זנונים דבעית לאתתקנא וע"כ בחר המן כחודש אדר שנברא באות הק' כגונא דקופא כו' (ל"מ עז.)

[ראשית גוים] ראשית גוים ואין לו גם עומק ראשית טוב רק אתון ק"ר לבד אבל אצל ישראל העומק ראשית טוב ולכן נקרא קרי (ל"מ קיא.)

[ראשית גוים] ראשית גוים לעומת הראש דבנ"י שבקדושה שמקושר להש"י בגלוי (ל"מ עח.)

[ראשית גוים] ראשית גוים ר"ל השורש של כל מיני גוים (מח"ס ט.)

[וחל] אין עמלק נופל אלא ביד זרעו של רחל שבהם הבירור והבדל שבין אשת חיל לאשת זנונים (ל"מ פא.)

[רפידים] דבר זה נראה כחוש שתיכף ע"י רפוי

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ענינים

בזכות אהרן שהקיפו כל הכנס"י להבדילים מכל העמים (יש"ק ח:)

גם ביום יש פעמים ענינים המונעים האור אבל לא מחשיכים והם לטובה כי המסתכל בשמש עיניו כהות וגם למנוע תוקף החום המזיק פעמים לאדם כמו שמצינו בנדרב ואביהוא (נ"ה"ל [יד])

עניי כבוד מקיף נגד אהרן... כי הכבוד הוא מצד המקיף לאדם דבפנימיותו לא שיין כבוד כי אין כבוד אלא מאחרים (ל"מ מח:)

ענינים באר ומן

עניי הכבוד היה להם אור מקיף ובאר ומן אור פנימי שהם ג' כתרים דתורה וכהונה ומלכות (ל"מ ק:)

עסא"ב

מלוי כל אות היינו מה שיש בכחה להתפשט... והם ד' אופנים מילואים דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן (ל"מ קז:)

עפר

יסוד העפר הוא הכוללן דהכל היה מן העפר (מח"מ ח:)

כשישוב ליסוד פשוט דעפר גמור אז יוכל משם דייקא להכלל במקור העליון (מח"מ כ:)

ממנו הוא המחיצת ברזל שבין ישראל לאביהם שבשמים והוא כחו של עשו דברזל הוא הקשה והחזק שבדוממים והוא מצד הרע שעומד בקושי ולא ישוב מפני כל (מח"מ כז:)

עפר ואפר

מה שהוא למטה עפר הוא ברוחניות אפר דעל זה אמר אברהם ואנכי עפר ואפר שהוא מצד הגוף והנשמה (תה"ש פד:)

עץ הדעת

בכל דבר יש טוב ורע מסטרא דעץ הדעת טו"ר וכן בשנים ושלג כמו שנשאלתי דבכתוב הנזכר נאמר דשנים רע ושלג טוב ומצינו במקום אחר בהיפך לא תירא לביתה משלג וכו' (ד"ס כא:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עה"ד טו"ר הוא אילן גמור כמו אילנא דחיי

(ל"מ קג:)

עיקר עונג שבת בדגים משום שאין בהם שום איסור חלב וג"ה מכלל דבדגים אין בהם ערובי טו"ר שלכל בהמה וחי' ועופות האכילה חוה מעה"ד ולדגים לא נאמר (פר"ט ג פה:)

[חטא] כיון שאכל מעץ הדעת היינו שהרגיש הנאת הגוף באכילה ע"י נעשה ערוב וכל אכילות שאכל הרגיש מעץ הדעת טו"ר (פר"ט ה-ו ד:)

[חטא] תיכף ויראו כי ערומים נולד להם בושה בתאות שלהם וספק בלבם שמא הוא מן הרע ואינו כרצון השי"ת מאחר שידעו גם מרע (ד"ל סג:)

[תורה] ידוע מזה"ק דהנגלה שבתורה שבהם כשר ופסול טמא וטהור הוא מסט' דעה"ד טו"ר (פע"ק כה:)

[תורה] תורה דמסטרא דעץ הדעת נמסרו הרבה דברי תורה לחיצונים שצריך להוציא מהם כמו שיש בתורה שבכתב הרבה פרשיות מאומות (תה"ש לד:)

עץ החיים

אם היה אוכל גם מעץ החיים הרע שבו היה מתגבר בכל פעם (פר"ט ה-ו ד:)

הלקיחה מעץ החיים שהתבוננתו בשכלו הוא מצד השכל נתון לו מהש"י שממנו חיותו ג"כ (רס"ל מו:)

מי שהוא בדרך ארץ כשמירת הברית כראוי יוכל להגיע לעץ החיים שיחיה לעולם (תה"ש נג:)

[תורה] ע"י חטאו נתהפך גם עץ החיים דתורה להיות מסטרא דעץ הדעת טוב ורע כשר ופסול טמא וטהור כו' (מח"מ נט:)

עץ החיים ודעת

תושבע"פ מסט' דעץ הדעת טוב ורע כשר ופסול... אבל עץ החיים הוא בתוך הגן והוא תושב"כ (רס"ל מז:)

היה כח עץ החיים ועץ הדעת טו"ר בכל עצי הגן והמחלוקת הוא רק במה תחלת הקלקול (פר"ט ז-ח לט:; פר"ט ג-ג נו:)

שלא כדון כפי שיטתו ושמועתו רק שיחזור בענין לימודו לתלמידים (תה"ט סה:)

עקידה ע"ע יצחק

עקרה

אדר וניסן הם זמן פקידת עקרות שעיקרו בנפשות ישראל (ל"מ לו:)

דבר זה שלא יוליד הוא יציאה מסדר הבריאה ודבר שאינו ראוי כלל כפי חוקי הבריאה וע"כ הישועה לזה אינו ככל נסים היוצאים מהטבע (פע"ק ג.) יוכלו לפעול פיקוד עקרים ועקרות בפורים כי כל עקרים ועקרות דישאל נמשך משורש עמלק שהיה מחתך מילותיהם (רס"ל ע.)

כל מה שנמצא בכתובים נסים בהולדת בנים הכל היה בפיקוד עקרות ולפי שהאשה אין מצווה על פו"ר וע"כ אפשר שתהי' עקרה כי אינו צריך כ"כ להשלמת נפשה (פע"ק כג.)

מזמור דתפלה לעני נאמר על מי שנברא להיות עקר (ל"מ לו:)

עקשת

כח ההפצרה הנמצא בישראל נגדו הוא שבט נפתלי לשון נפתל ועקש (ל"מ כג.)

ער

אע"פ שהם כבר מתו ע"כ שמם נשאר קיים ולא לחנם בכל מקום שנכתב תולדות הזכיר גם ער ואונן (תה"ט מד:)

הוא ניצוץ משיח שירד פעם ראשון לעולם ובא לתקן עון דרור המבול (ל"ט [קכא]; תה"ט מג.) טעם קריאת יהודה שם בנו ער על שם ולבי ער... דאע"פ שכל קומת הגוף הוא בהעלם עדיין לבי ער ודבוק בהשי"ת (תה"ט מד:)

מצות כתיבת ספר תורה בסי' ע"ר דהוא תיקון לחטא ער הנקרא רע כי אינו חפץ בקיום המין להשאיר זרע בעוה"ז ותיקונו הוא במצות כתיבת ספר תורה ותורה שבע"פ שהוא הקיום בעוה"ז לתולדות הרוחניות (מח"מ נו:)

עץ החיים הלב כי ממנו תוצאות חיים, ועץ הדעת היא המוח שהוא המבדיל בין טוב ורע (קה"מ נו:)

עצבת

המתאוננים שמעתי דר"ל שהיו בעצבות ומרה שחורה וזה טעם רע באזני ה' כי זה ענין טמא מת משתלח חוץ למחנה שכינה (ל"ט [קכא])

עצה

בתורה נאמר לשון עצה ותושיה שבתורה יש עצות לכל דבר (יש"ק מז:)

העצה היא הנהגה לאדם איך יתנהג במעשיו וכן הדעת מנהג לאדם מצד החכמה (ד"ל לא:)

עצין גבר

נקרא על שם גבורת ההשפעה בעת הזיווג כביכול כאיש גבורתו ומתרגמינן כהן תרגולא כטעם שלא יהיו מצוים כתרגולים (ט"מ מא.)

עצלות

דבר זה נראה בחוש שתיכף ע"י רפוי מד"ת גובר הדמיון בלב ולמדנו מזה שזהו השורש של עמלק שדרכו לבוא תיכף ברפוי מד"ת (רס"ל כא:)

ההתחלה הוא בעניני התאות הבא מעצלות העבודת השי"ת והכנסת קדושת דברי תורה בלבו (מח"מ סד-סה:)

ע"י עצלות ישפל המקרה שהוא המוח להרהר במחשבות שפלות (מח"מ טז:)

עצם

בכל המקומות שזכר עצם נאמר היום הזה שהוא יום הידוע (פר"ט ג-כט.)

עקב

בבעל הטורים עק"ב תיבות שי ביו"ד דברות הראשונות וזהו בשמרם עקב רב (פר"ט ה-כו:)

עקביא בן מהללאל

לא בקשו שיחזור בענין בעצמו ויאמר מה שהוא

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עריות

גאולה דמצרים היה ע"י שהיו גדורים בעריות ואסתר
שהוא סוף כל הנסים היה נראה עירוב בגוים
(ל"מ פג:)

דור המבול ודור הפלגה הם כללות סתרי עריות כי
הם נגד תורה שבכתב ותורה שבע"פ (ל"מ נד.)
מעשה בראשית ומעשה מרכבה וסתרי עריות הם ג'
פרשיות של בראשית, נח לך (ל"מ נד.)
עריות נקרא שקר שהוא תאוה ותענוג לפי שעה וכן
משה שהיה כוללת התורה שבכתב שנקרא אמת היה
ממש ההיפוך מתאוה זו (ל"מ מג:)

ערלה

אין נקרא ערלה כלל קודם יום השמיני, והיינו דאז
נקרא יסוד דקטנות ונחש דקדושה עד שמגיע ליום
השמיני ברזא דבינה (ד"ל סא:)

ב' עורות המכסים הברית קודש נגדם הם כב'
קליפות דעוזא ועזאל (י"ש ק כד.)

הערלה היא אשת זנונים שהוא עטיו של נחש
(ל"מ עז.)

מצד שיש גוים בעולם שהערלה נק' על שמם
וישראל שנק' אדם הם עולם קטן וכוללים כהע"כ
ע"כ מצד מציאות הגוים יש ג"כ בהם מציאות עור
הערלה (י"ש ק סא.)

שורש הרע בבריאה הוא בריאת הערלה החופפת על
הברית קודש (י"ש ק ס: סא.)

עש

אף דבתשו' ח"ס דעשו שהיה אדמוני לא זכה לימול
לח'... פשוט בעיני דהך אדמוני אין לו ענין לאדום
דשם דלא נבלע דמו (ד"ס יט:)

באמת הוא היה איש שדה שכל אישותו ומציאות
חיותו הוא בשביל השדה ליהנות ולהתענג מטוב
עוה"ז וזה כל עיקר מגמתו בעולמו ולא שיהיה
השדה רק הכנה וכלי לצורך החיות (קד"ש יב.)

בבית שני שהיו עוסקין בתורה ומצות ובגמ"ח רק
שהיה טענה עליהם בנסתרות וזה קליפת עשו ועמלק
(פר"ל-ג קית.)

ער הוא נגד הלב חכם לימינו והשמאל הוא מסטרא
דנוקבא ששם התחלת הרע וע"כ היא קראה שמו
מסטרא דידה אונן לשון אנינות (תה"ט מד:)

ערב רב

האפיקורסים הם מנפשות הערב רב ולא מזרע
ישראל כידוע (פע"ק כד:)

הערב רב אין להם השגה ואמונה רק בדבר מוחש
ולכן האמינו רק במשה ואח"כ בקשו תמונה להם
(ל"מ ככ.)

משה קיבל הערב רב כי כח זה של קיבול גרים קלט
ממדין ע"י בת יתרו (תה"ט כה.)

עיקר התורה מצד הש"י הוא לישראל לבד וע"כ קרא
לערב רב וגרים שקיבל משה עמך (מח"ס פג:)
ורובם נתערכו בשבט שמעון (ד"ל נ:)

ערבה

אותיות ער"ב הם המשכת שפע החיי מכל הד' קצוות
גם לעת ערב ולהולכים באפילה וברע (מח"ס סג:)
אפי' הערבה שאין בה לא טעם ולא ריח היא בגימט'
זרע (מח"ס מה:)

הי' גבוהות י"א אמות י"ל שהוא מכוון א' עם י"א
סמני הקטורת להכניע החיצונים ששרשם ממספר
י"א (פר"ל-ה קטט.)

ערבית ע"ע מעריב

ערובין, מסכת

נתייחסה כל מס' ערובין ולימודיה לעשות מרה"ר
רה"י וד"ז תקנו שלמה הכונה בהמ"ק ועשה לתורה
אזנים (ד"ל ג.)

ערה

בית הערוה הוא בין הוצאת פרקי הרגלים מן הגוף
וביה"ש הוצאות הידים מהגוף... ובשניהם יש
שערות (ד"ל נד:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אברהם גרם יציאת עשו לתרבות רעה דנתפקר אז
(קד"ש כב; יש"ק לו; למ.)

[בגד] היה לו בגדים החמודות דאדם הראשון
שהיה פושט טלפיו ומראה הלבוש שלו טהור וטוב
לפני אביו (תה"ש נו;)

[טלפיו] חזיר נגד עשו דפושט טלפיים במעשה אבל
הפנימיות כולו רע והוא גרה לא יגר לשון עתיד ולא
יהיה שריד לבית עשו (ל"מ פט.)

[טלפיו] רק חזיר יש בו הטלפים דטהרה ולא שאר
בע"ח הטמאים והוא המשוקץ והמטונף מכל הבע"ח
וכן עשו (יש"ק מא.)

[יוסף] אין נופל אלא ביד זרעו של יוסף דשורש
יוסף הוא הצמצום ועצירה מתאות (רס"ל טו.)

[יעקב] דרגא דיעקב שהם עמי הארץ בעלי מצות
לבד כפועל מעשה הנגלית זה ישנו גם באו"ה ובעשו
לשון עשי"ה (תה"ש יט;)

[יעקב] האחוה דעשו ויעקב כי אין לך שום צדיק
שלא יהיה לו כנגדו חבר רשע שהוא מחובר
בהתחברות לו מצד הערכוביא דטוב ורע (יש"ק לד.)

[יעקב] ידו פי' כח השתדלותו אוחות בעקב עשו
שהוא לשון עשוי שנוצר ולד נגמר בשערות ולא היה
צריך השתדלות (רס"ל מט;)

[יעקב] יעקב אחז בדברים שעשו דש בעקביו שלא
היה נחשב בעיניו לכלום (פר"ל-ה קכב;)

[יעקב] נשתקע בכל קומתו בעשיות גופניות
דעוה"ז, ויעקב אחז בעקביים דמדרגה זו כי לא
המדרש עיקר אלא המעשה (יש"ק לה.)

[יעקב] ע"כ קדם יצירת עשו ליעקב שהוא החשך
הקודם המביא להשגת אור תורה דאח"כ (פע"ק ט.)

[יעקב] עשו אמר יש רב ויעקב אמר יש לי כל וכן
המן אמר רוב בניו ואצל מרדכי נא' לכל זרעו
(רס"ל ס.)

[יעקב] קלט חלק הרע של יעקב בהלעטת האדום
האדום שהיה כענין נשיאת השעיר (יש"ק לו;)

[יעקב] רה"י יחידו של עולם ולא רה"ר מסיטרא
דפירודא כעשו שכתוב בו נפשות רבים משא"כ בית
יעקב נפש לשון יחיד (רס"ל פה;)

היה הבחירה בידו לעקור עצמו מקדושה זו
(ד"ס יט;)

היה לו עדיין קצת שייכות לשם ישראל דע"כ זכה
להיות ראשו קבור במערת המכפלה (יש"ק מה.)

היה ראוי לצאת דוד עם יעקב שהיה גם הוא אדמוני
(תה"ש יט.)

היפך ג' מיני אהבות (מח"ס פ;)

ועשו שנאתי שהש"י עשה בעולם להיות דבר מראה
ההיפך ונדרמה בעוה"ז כאלו הוא שנאוי (רס"ל ט.)

כונת עשו לא היה לש"ש רק מפני ד"א חייבו שכלו
לכבד או"ה שהביאווהו לחיי עוה"ז היקר בעיניו
(פר"ל-ה מא.)

כחו רציחה וכעס ויש לו טענה נגד העלולים בתאוה
אבל באמת אף השטופים בתאוה מישראל נקיים בה
יותר מן הפרושים מאו"ה (ל"מ פב.)

כי ציד בפיו הם שורשי נשמות ר' עקיבא ור' מאיר
(יש"ק סז.)

לא לחנם נקרא בשם אח כי יש לו אחוה ממש ונקרא
ישראל מומר (יש"ק לד.)

נקרא ישראל מומר כי כל זרע יצחק זכו לשם ישראל
אלא דעד שלא בא יעקב להיות חוט המשולש שלא
ינתק עדיין היה אפשר לינתק

(יש"ק מו; ; ל"מ נה; ; מח"ס נא; ; תה"ש ה; ; יט.)

ע"י הזריחה וההופעה שקבלו חכמה וחסד מעשו
וישמעאל פיה פתחה בחכמה (פר"ל-ה נד;)

ע"י כח ההעלם שיש בישראל להעלים הקדושה בהם
נשתמש הוא להעלים הרע שבו (תה"ש יט;)

עשו שהוא רק בעוה"ז נקרא אלוף לשון שר אלוף
שהוא בתכלית הברכה של עוה"ז אבל אינו מדרגת
מלך הקיים לעולמי עד (קה"מ כו;)

ראש המקטרגים נגד בני"י לומר מה נשתנו אלו מאלו
(ד"ס יט;)

שורש לכל עונות בפעל שבזרע ישראל (ד"ס כב.)

שורש עשו הוא מסטרא דנחש דאיבה אשית
(מח"ס פ;)

[אברהם] בפירוד דטוב מהרע לגמרי שע"י פטירת

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[עמלק] אחשורוש גידל המן מה שלא נמצא כן במלכות אחרת לגדל זרע עמלק כ"כ כי יש לו חיבור עמו במה ששניהם אין נגלים עתה (ל"מ ז.)

[עמלק] עמלק אינו מכלל זרע עשו דאמר מה כתוב בה לא תרצח שהוא שקוע בזה כי הוא פסולת דיצחק אבל עמלק נגד יעקב (רס"ל ז.)

עשר זכות

כלל חלוקת המדרגות שיש לתפוס בקו יושר המתפשט היינו ט' מדרגות מצד עצמו והי' מצד המקום (ל"מ ט.)

עשר זכות

לא נחשבו שאר המכות בהלל הגדול כי לא היה כלולים רק מחסד שמצד ישראל היה טוב יותר שיצאו בלא מכות רק שהוצרך מפני הקטרוגים (פר"ט ג-ז.)

מכה א' הוא תוקף התפשטות התאווה, מכה אחרונה הוא על התאווה דהתנשאות (מס"ט לו.)
ז' מכות נכתבו בפרשה זו וג' מכות בפר' בא בפ"ע נגד ג' ראשונות (פר"ט ז-טו; כל.)

עשרה

ההתחלה מחולק לג' והסוף בהוצאת הדבר לפועל מחולק לז' כנודע מסדר הי' ספירות (רס"ל מה.)
יש י' מדרגות ג"כ בנפשות (יש"ק כל.)

כל דבר היוצא לפעל יש בו ג' ראשונות המולידות דבר ההוא בכח שמהם נמשכות ז' תחתונות (תפ"ט לו.)

כל דבר חלוק לז' שהוא מדת קומה שלימה של כל דבר (מס"ט לו.)

עשר קדושות בשנה (יש"ק כל.)

עשרה ולא י"א ולא תשע (מס"ט טז.)

תלתא דפורענותא ושב דנחמתא שתקנו רז"ל שהם שלש ראשונות ושבע תחתונות שהתחלה חלוקה לג' והסוף לז' (לפ"ט קע.)

[ישמעאל] עשו וישמעאל אמרו מה כתוב בה לא תרצח לא תנאף שהם ב' שרשי כחות היצר והם הכרוכים ולהט החרב (תפ"ט עא;; קד"ט כה.)

[ישמעאל] עשו וישמעאל הם שרש דקנאה ותאוה אבל בגלגול שני עשו עצמם לאלוה שהגיעו לקו אמצעי דכבוד ועלו בו מקצה לקצה עד תכלית בקשת הכבוד וגאות להיות אלוה (לפ"ט רמו.)

[ישמעאל] ישמעאל ועשו נגד שני פגמים של פגם הברית ומעור (פר"ט ז-ג. נא.)

[ישמעאל] צווחין מרמז על קליפת עשו ועקתין על קליפת ישמעאל... כי קליפת עשו הוא ענין כעס וקנאה... וקליפת ישמעאל הוא התאוה (פר"ט ד-ס.)

[ישמעאל] קליפת עשו קש שהוא תבן ומרץ הוא קליפת ישמעאל (פר"ט ד-ז. פד.)

[לאה] היה דכורא ביצרא דכעס וע"ז חשבו כאלו לאה ח"ו הנוקבא ביצרא דעריות לעשו (תפ"ט יד.)

[לאה] מצד הגלוי לאה לעשו רק מצד ההעלם היא ליעקב (קפ"ט לג.)

[מצרים] מצרים היו טוענים כי אין כלל בשר קודש ובתולדה טוב רק אח"כ ע"י בחירתו נעשה טוב ולכך התחכם להרגן בילדותו קודם ידע מאוס ברע ואדום טוען שהם הטובים והטהורים בתולדה (לז"ל ו-י.)

[עו"מ] אדום הוא כתר דקליפה ומואב נגד חכמה דקליפה ועמון נגד בינה דקליפה (ד"ס יב.)

[עו"מ] מה שהוזהרו ללחם עם עמון ומואב ואדום ושלא יהיה להם מארצם עד מדרך כף רגל לא מפני מעליותא ידיהו הוא רק מפני טומאת הארץ ביותר (ד"ס ט.)

[עמי"ט] למדו חכמתם מאדום כי ממנו עיקר חכמת אור"ה... כי ציד בפיו דרומו לסוד תושבע"פ ומזה נמשך אצלם החכמה חיצונית (רס"ל סד.)

[עמלק] בית עשו לקש אבל עמלק אף לקש לא יהיה כי אין בו שום ממשות על האמת (רס"ל ג.)

[עמלק] כמו שבכלל זרע יעקב יש נבחר ונבדל אהרן להקדישו כן זה לעומת זה עמלק בורע עשו ריבה בעצמו טומאות יתירות (רס"ל סד.)

[עמלק] נגד הכבוד בעולם ועמלק שהוא פסולת דפסולת דעשו הטחול (מס"ט ג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עשרה החגי מלכות

רע"ק וחביריו הם י' הרוגי מלכות שהיו י' נצוצי קרי שיצאו מיוסף וכשנתקנו הם השיגו כל יקר (ל"מ כג)

עשרה מאמרות

חילוק הסדר החשבון בעשרה מאמרות שבין הזוה"ק ותלמוד בבלי שלנו (פר"ט ג ה:)

עשרת הדבחות

בריאית העולם היא בב' משום ברייתו של עולם הוא ברישא חשוכא אבל התורה מתחיל בא' שהוא להיפך תחלה אנכי ואח"כ לא יהיה לך (מס"ס יט.) בראשונות לא כתיב כאשר צוך שלא נצרך להזכיר ממרה רק באחרונות אחר הקלקול דכ' שמור כתיב כאשר צוך במרה (פר"ט ג לו.)

דבר זה רחמי שמים על ברייתו שהקדים אנכי ללא יהיה לך דעי"ז אפשר לכל אחד ליכנס לד"ת אף שאינו נקי מרע לגמרי (מס"ס יט.)

הבשמים שמהדברות האחרון נשאר להיות מכה"כ וכל הארץ היינו אפי' ישחקע למקום שישחקע ולהיות ח"ו נטמע בין העמים גם משם יוכל להשיג כבודו (קד"ש כט.)

כן נחקק בנפשות ישראל התגלות אלקות עד הדיבור האחרון לא תחמוד שע"י התגלות אלקות בעשרה מדרגות נעשה הלב חלול ופנוי מכל מיני חמדה ותאוה שבעוה"ז (פר"ט ד קד.; פע"ק כד:)

עשרת השבטים

כוונת הושע שאמר החליפם באומה אחרת ע"כ על החוטאים שיעבירם מאומת ישראל לאומה אחרת ונתקיימה גזירתו בעשרת השבטים (מס"ס פכ)

עשרת ימי תשובה

אף בדיני שמים לאחר גמר דין שנמסר למלאכים והם אין יודעין מחשבות שכלב לא מהני אלא בעשיית שאז מתגלה מלכותו (מס"ס לו:)

הם י' מדות הקומה ובר"ה הוא ההתחלה וג' ראשונות וביה"כ הוא הגמר והסיום (מס"ס לו:)

ז' ימים שבין ר"ה ליוה"כ לתקן כל מה שפגם בכל השנה כל יום ביומו במדותיו הנגלות, דהנסתרות הם ג' ראשונות שנגדם ב' ימים דר"ה חכמה וכתר ויהכ"פ הוא נגד הבינה (מס"ס נח:)

עיכוב התשובה הוא בריחוק מהש"י וזה אינו כלל ב"י ימי תשובה (רס"ל נה.)

ב"י התשובה מצד אתערותא דלתתא בא התגלות התשובה בעשרה ימים הללו בסדר מדתיו הק' מתתא לעילא, רק השני ימים של ר"ה המה נגד גוגלתא והמוחין (פר"ט ה קב.)

עת

התורה הוא חוקים קצובים וגדרים שוים תמיד מצד ההתגלות בפועל אבל במעמקי לב היא משתנה בכל רגע וע"י זה יש לפעמים עת לעשות (מס"ס טו.)

לא כל העתים שוים להבינה שכלב שממנה התפלה שהיא מדרגה אחרונה שב"י מדרגות ההשתלשלות הנקרא עת (מס"ס טו:)

ענין מקרה שבא ע"י עת שהוא מדה אחרונה ובוה יש כ"ח עתים לטובה ולהיפוך (פר"ט ג פג.)

עת לעשות

עת לעשות מדת הנוקבא שנקרא עת (ל"מ סא.) עיקר ענין עת לעשות לד' הוא דרגא דדוד דעת מורה מדת מלכות (ל"מ פח.)

עתיד

כל לשון עתיד מורה על השגה דלעחיד לבוא כטעם אין והיה אלא שמחה (מס"ס טו.)

עתיחת

קבלתי שיש במקצת נפשות כח השגת רוה"ק בידיעת עתידות וכדומה בתולדה גם בדורות הללו (פע"ק ה.)

עתיקא

בכל מקום שיש התגלות עתיקא אין מקום לתפלה ואתעדל"ת (פר"ט ג לד.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אמרם בלוחות שניות אין לך יפה מן הצניעות והיינו אחר החטא וכן היה בית שני נגד בית ראשון שהיה בהתגלות ולאשר אסתר קלטה מדת הצניעות שבאחשוורוש אז היתה ישועה בהתגלות
(ל"ה"ז [כטו])

אסתר סוף כל הנסים הוא כמו כל סוף מדרגה וקומה שהיא נעשה ראש והתחלה למדרגה האחרת והוא כמו אמצעי וכך נס זה (מס"ס סו; ל"מ קי:) בגימט' של"ו וחסר המ' סתומה הרומז על הסתימה וההעלמה בעוה"ז (רס"ל ז')

בימי אחשוורוש קבלוה שנתברר שזה שאינו נעקר משורש ישראל אין זה דרך כפייה ושלא בבחירה רק דבאמת הוא בשורשו בוחר בו ית' (ל"מ פג.)

בירור גאולה דימי אחשוורוש לברר דהם לא עשו אלא לפנים (ל"מ פג.)

בכל שנה בימי פורים נתודע לכל פרטי נפשות ישראל כל מי שיודע נגעי לבבו איך הוא בשפל המדרגה והוא מתמרמר ע"ז בזה עצמו נודע ומאיר בלבו שנהפך לו מיגון לשמחה (פר"ז-ז-ז) (ל"מ פג.)

דבר זה דגם מלכי עכו"ם לבם נידו של הקב"ה נתגלה לעין כל בפורים דהגם דעבדי אחשוורוש אנן מ"מ אנו עבדי הש"י גם בהשתעבדות זה (רס"ל יא.)

הוא הארת יסוד דאבא (ל"מ ג.)

היה תוקף הנס ע"י זרע בנימין דרחל ובנימין זרעו אחזו פלך השתיקה (ל"מ ז')

יוכלו לפעול פיקוד עקרים ועקרות בפורים כי כל עקרים ועקרות דישאל נמשך משורש עמלק שהיה מחתך מילותיהם (רס"ל ט.)

כמו בנפש בהסתלקות הצדיק מ"מ אורו נשאר עוד בהתפשטות יותר כן בשנה ובזמן כל יום שנקבע בו פעם אחת אף שנסתלק אורו נשאר בהעלם עוד בהתפשטות יותר... והתגלות אור דפורים הוא התגלות זה (רס"ל ט.)

כשראו הגזירה חשבו דדבר זה בא להם משורש ענין שאול ודוד שגם הם עשו כן דברים שלא מפי התורה רק לפי שכונתם לשמים (ל"מ פט.)

מצד דכביכול היה אז במדרגת שינה וכאלו ח"ו עוב את הארץ היה נחשב זה ג"כ לחותם (רס"ל סח.)

הוא מה שהש"י העתיק מבריותיו דאין יד התחתונים בהשתדלותם מגעת לשם (מס"ס נט.)

העונג של אברהם על ה' למעלה מבחי' שם הוי' והיינו מבחי' עתיקא ולכן סעודת עתיקא קדישא דשבת הוא נגד אברהם (פר"ז-ה-קכ:)

לשם אין מגיע השתדלות בני אדם כלל (ל"מ סט:) שורש כל מיני טובות הוא העונג... וזהו בעתיקא תליא שהוא למעלה מההתפשטות (ל"מ סט:)

עתיאל בן קנז

ביקש עתיאל ברכה בפריה ורביה דעל ידי ברכה בדברי תורה הוא ג"כ הברכה בפו"ר (ל"מ מט.)

פגיעה

תפלה דיעקב נקרא לשון פגיעה היא תפלה בחזק (ד"ס ז')

פדיון הבן

סעודת פדה"ב כפ"ד צומות שהם לתיקון פגה"ב נגד פ"ד שנים של יעקב שלא ראה כו' (פר"ז-ז-ז) (פר"ז-ג-פא.)

פה

אכילה מזון גופני ודבור דדברי תורה מזון נפשי (ל"מ סו.)

התחלת כ"ד גולמי נקרא ראש וכל דבר שיש לו בית קבול התחלתו מכונה פה (ד"ל לה; פר"ז-ז-קכג.)

ע"י הפה מגלה מה שבפנים לחוץ להזולת ע"י הדבור פה וכן על ידו מקבל מה שבחוץ לפנים ע"י אכילת פה, וזהו מדת מלכות שהוא משפיע לזולתו כדרך המלכים וכן מקבל מזולתו כי כל כבוד המלכות הוא מהזולת (מס"ס לז:)

פומא היא מדרגה האחרונה שבגוף שבו ההתגלות לזולת דהוא דרגא דכנס"י בעוה"ז (מס"ס כג:)

סרים

אז נפל פחד על הגוים אבל לא בכטולם כבמצרים רק שמתיהדים שלא הרגישו במורא גדול דגלוי שכינה (מס"ס ט.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שום הבדל בפעל כלל מ"מ זה ארור וזה ברוך
(מח"מ נה; עד.)

[בסום] נייחא דפורים הוא שגם שחוטאים בלא
(רס"ל לד:) ידיעתם הוא טוב

[בסום] נקרא בסום ולא שכרות דע"י שכרות כל
שלחנות מלא קיא צואה אבל ביסום אדרכא משמעו
(רס"ל סט:) ריחו טוב

[בסום] ענין הבסום בפוריא עד דלא ידע שהוא
(מח"מ ע:) הסתלקות הדעת דרגא דמשה

[בסום] רק עכשיו נגלה הדבר להיות מצוה בפועל
לבסומי וההתחלה בדעת כי כבר נתן ההתחלה אז
בימי מרדכי אבל אז שהיה ההתחלה היה גוון חטא
(רס"ל כה:) (רס"ל כה.)

[הסתור] הוא אות הברית שבין ישראל לאביהם
שבשמים מצד שורש הנעלם בעוה"ז ושגם בעת
ההעלם וההסתרה במעמקי לבם דבוקים בהש"י
(רס"ל סו; מח"מ ט:) (מח"מ ט:)

[הסתור] כל היו"ט הוא שיש באותו יום בהעלם
האור שהיה בו כבר בגלוי ופורים הוא גילוי דבר זה
שיש אור בהעלם אף שאינו מגולה (רס"ל סט:)

[הסתור] נס דאחשורוש ובנין בית שני הכל
בהתלבשות בדרך הטבע וכסבורין אנו שזה חטא
וחסרון ובאמת אינו אלא יתרון (ל"מ נ:)

[חננוכה] בימי המן היה רק התחלת התעוררות מענין
אמונה אבל הנס דחננוכה שהיה הצלה משמד לבד
לא נקבע אלא להלל ולא לשום עונג גופני
(רס"ל פה:)

[יוה"כ] ביו"כ הוא ע"י ענוי נפש שהוא לאכפייא
ובפורים הוא ע"י ביסום שהוא לאהפכא (יש"ק נט.)

[יוה"כ] יוה"כ הוא עולם הבינה... וזה נתינת לוחות
אחרונות, ופורים הוא התחלת תורה שבע"פ
(ד"ס כג; יש"ק סו:)

[יוה"כ] יום כפורים הוא כמו פורים שביום פורים
כולל כל הקדושות [של יו"כ] (יש"ק נו.)

[יוה"כ] כמו ביוה"כ עיצומו של יום מכפר כן ימי
הפורים עיצומו של יום עושה מחיית עמלק
(פר"פ 3-5-3-ג:)

[יו"ט] באמת הוא יו"ט מצד החכמים דאנכה"ג

מצד העוה"ז הגופני צריכים הנסים ג"כ להתלבש
בלבושי העוה"ז וע"י נמשלו הכל ללילה עד אסתר
שהוא כמו התחלה לתושבע"פ (רס"ל פ.)

קבלתי דהסנהדרין וכל אנשי כנה"ג שבאותו דור
ידעו האמת שהוא רק גזירה לפנים ולא עשו חשבון
מזה כלל רק מרדכי נעלם ממנו ענין זה (רס"ל סג.)

רבי נטע נטיעה בפורים דלא נעקר עדיין ט"ב וי"ז
בתמוז (מח"מ לה.)

[אחשורוש] זה גופו מכלל עיקר הנס וקדושת היום
עד שמפני מורא אחשורוש הוכרחו להזכיר תוקפו
ועם כל תוקפו לא עצר כח נגד ישראל (מח"מ לו.)

[בסום] אע"פ דחייב לבסומי ואז אינו בגדר
השתדלות היינו דאחר ההשתדלות הוא מגיע לדבר
זה שבאמת שרשו כך גם בלא השתדלות

(מח"מ פה; ל"מ נ:)

[בסום] בפורים חייב לבסומי שהוא כשוטה וגם אז
מלא קדושה וחכמה (יש"ק סו.)

[בסום] דברי הארז"ל... שישקה גם לאותו ניצוץ
קדוש שבהמן ולא לקליפה המקפת
(ל"מ נב; מח"מ יב; פר"פ 3-5-3-ג:; רס"ל כג:)

[בסום] חייב לבסומי כי השיכור הוא מלא דמיון
ואין לו מחשבת אמת כלל אבל אצל בני"ג גם הדמיון
הוא אמת (רס"ל פו.)

[בסום] הגם דקם רבה ושחטי' לר' זירא למחר
החייהו והרציחה שלו היה רק למראית העין ומצד
הדמיון ולא כרציחה דעכו"ם (רס"ל ז.)

[בסום] הפ"י הפשוט בו הוא גילוי דבר זה דלכבות
בני"ג דבוקים באמת בהש"י (רס"ל יב.)

[בסום] חייב לבסומי דהנייחא דאז אינו מצד עצם
ע"י הכרת הדעת... דאכתי עבדי אחשורוש אנן
(מח"מ סו; ד"ס יג.)

[בסום] חייב לבסומי כי עיקר שמחת הפורים הוא
כעין שמחת אחשורוש (מח"מ לו.)

[בסום] כאשר האדם בשוב הדעת כל מעשיו על
סדר נכון משא"כ בשכרות אינו תחת הגבול יוכל
לפור יותר... וזה קדושת פורים שלמעלה מסדר
זמנים (רס"ל כד:)

[בסום] מצות ביסומי בפוריא שאף מצד הידיעה אין

אחשורוש היה כוונתם בקדושה ולש"ש להוציא
(מח"מ נא) עיי' בלעז מפיו

[משתה] משתה אחשורוש הוא מה שהתחיל
להתעורר ימי משתה ושמחה בפורים והיא סעודה
דעוה"ב (ל"מ נא; רס"ל נג);

[משתה] עיי' כונתם לש"ש היה ההצלה בהריגת
ושתי שמזה נכרת מלכות בבל ובית נ"נ לגמרי
(מח"מ נא)

[נצחיות] ביו"ט ניתוסף קדושה מיוחדת עיי'
דישראל מקדשי... משא"כ בפורים אין הוספת דבר
רק שנתגלה אור זה דאין צריך הוספת דבר וזה טעם
כל המועדות בטלים ימי פורים לא (רס"ל נא)

[נצחיות] ימי הפורים אין נבטלים דאור זה שבתוך
החושך אין לו ביטול כלל לעולם דבכל מקום שגלו
שכינה עמהם (ד"ס יג);

[נצחיות] ענין פורים דאינו יציאה משיקוע רע פרטי
רק היציאה משורש הרע כללי דראשית גוים עמלק
לא יתבטל (ל"מ פג);

[סעודה] בפורים ממשיכים הסעודה בלילה שהוא
מוצאי פורים שבוה ממשיכים התגלות קדושה זו
דפורים לשאר ימות השנה ג"כ (מח"מ פח);

[סעודה] לא נמצא מצוה דמשתה אלא בפורים דזכו
לזבחת היצר שהוא מעין לעתיד דיהיה זבחתו
לגמרי ואז יהיה המשתה גדול (ד"ס יד; מח"מ פו);

[סעודה] סעודת פורים להשיג קדושת נ"ק בלא
העלאה דהיינו גאולה דניסן (ל"מ נב)

[עמלק] מחיית עמלק יבא עיי' שמחה של מצוה...
וזהו שמחת פורים (מח"מ סד);

[פור] לכאורה הגורל נראה מקרה רק המקרה ג"כ
מהש"י ועיי' הוא עיקר ניצוח עמלק שנא' בו אשר
קרך (רס"ל י);

[פור] ענין קריאת ימי הפורים ע"ש הפור... כי הפור
הוא שגרם לימים אלו כי לולי נפל להמן הפור על
חודש זה לא היה מתחיל לעשות כלום (רס"ל פו);

[פור] קראו לימים ע"ש הפור והוראת הדמיון כי זה
כל קדושת ימי הפורים לברך האמת הגנוז ונעלם תוך
הדמיון (רס"ל פו);

[שבת] כמו ששבת מעין עוה"ב שאין צריך

דהיינו מצד ההעלם אבל מצד הגילוי לא היה
(רס"ל יג);

[יו"ט] חשבו לקבוע יו"ט כי חשבו שכבר עלתה
בידם למחות זכרו של עמלק מן העולם לגמרי
(מח"מ נד);

[יו"ט] לא קבילו עליהו להיות שביתה גמורה
לגוף משום דאכתי עבדי אחשורוש אנן (רס"ל פ).
[יו"ט] לא קבלו ליו"ט כי באמת עיקרו של יום הוא
מצד השתדלות אדם (מח"מ פח);

[יו"ט] לא קבלו יו"ט עליהו דאין קדושת היום
ליאסר במלאכה כי מן הדעת ואילך הם התפשטות ד'
מדות... אבל בראשית שם אין נק' ימים כי אינם תחח
הגבול... וממילא נתקן מה שחללו קדושת יום שבת
(רס"ל נד);

[יו"ט] לעתיד יהיה באמת יו"ט כמו שעלה
במחשבתם של אנכה"ג (מח"מ פח);

[מגילה] מגילה נקראת משמע מעצמה ולא קורין
את המגילה דמשמעו בהשתדלות אדם (ל"מ נ);

[מצות] ד' מצות דפורים נגד ד' אותיות של שמו
שירקב, וד' אותיות אלו של שמו הטמא בקליפה הם
נגד ד' אותיות של שם הקדוש של יעקב (מח"מ נג);

[מצות] ד' מצות דפורים נגד ד' אותיות שם הוי"ה
ב"ה (מח"מ יב; רס"ל ע);

[מצות] ה' מצות היום נגד ה' חלקי הנשמה
(יש"ק נט);

[מצות] כנגד אורה ושמחה, כתרים (רס"ל יג);

[מצות] מצוות פורים נגד ג' גזירות להשמיד להרוג
ולאבד (מח"מ עג);

[מצות] נגד בני חיי מזוני, ונגד שמחה ששון ויקר
(רס"ל מז);

[משלוח מנות] הקב"ה מקיים משלוח מנות
בפורים... וב' מנות היינו דיש ב' חכמות וד"ת
תושב"כ ותושבע"פ (רס"ל יד);

[משלוח מנות] קליפת פרס היא צרת עין ודלכן תקנו
משלוח מנות בפורים שהוא ההיפוך דצרות עין
(ל"ה"ז [רנה]);

[משתה] ישראל שבאותו דור שנהנו מסעודת

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

פילוסופים

כל פילוסופי יון וערב השיג הכרת הש"י רק לא נשתנה עי"ז לבם (ל"מ נג.)

פ"י המלה בלשון יוני אוהבי חכמה לא חכמים (מח"מ ז.)

פינחס

בשעה שיצא פנחס פרחו נשמתו ממנו וכנולד מחדש דמי ונתעברו בו נשמות נרב ואביהוא והם לא היו להם בנים ושפיר זכה פנחס לזרעו אחריו ברית כהונת עולם שהם זרע נז"א ממש (פר"פ-ד-ל:א)

תיקוני' [נרב ואביהוא] בפינחס שגם הוא הורה הלכה בפני משה, וכך היא המדה כשהשי"ת רוצה לבור שבאמת ח"ו אין רצון זה כלל נגד רצון השי"ת (ד"ל מח:)

הכנים הרהור תשובה בכל שבט שמעון וגם בזמרי וכזבי שהיתה גלגול דינה וזה שנא' השיב את חמתי בקנאו את קנאתי בתוכם (פר"פ-ד-ל:ב)

הריגת בלעם ע"י פינחס שהוא הקנאי על קלקול הברית שדבר זה הוא ההבדל שבין ישראל לעכו"ם (ד"ל נב:)

נדו"א חטאם בתוקף הזריות חוץ לגבולו ופינחס להיפך במתינות שלא במקום הראוי ותיקונו באלי' שהוא קו המיצוע לקרב את הקרובים ולרחק הרחוקים (ד"ל מט:)

ניתוסף בפנחס י' זעירא כי י' הוא ראשית הגילוי (ד"ל מט:)

נתבטלה ממנה בעת הנבואה ההכרה הגשמיות שלא היה ניכר כלל שהוא גשמי ובוזה העולם רק כאחד מצבא המרום (ש"מ ט:)

פישון

לשון רבוי כמדת החסד שהוא בהתפשטות ורבויו וכן פסולת החסד תאות האדם אוהב כסף לא ישבע והוא נילוס מצרים ערות הארץ בזנות (קה"מ ז.)

פישון נגד בכל וממנו יצא נ"ג מצד התפשטות חכמה שבמחו בלי הגדרה... וגיתון היינו לעומת פרצוף הבינה שבלב ומשם ינק שלמה ולכך היה כח לבבל להחריבו דפישון למעלה מגיתון (ד"ל לו:)

להשתדלות כלל היפך כל האומות כך פורים היפך עמלק שחסרונו מפני חסרון הדעת דכח השתדלות הוא מהש"י (רס"ל לג:)

[שבת] קדושת שבת קבוע מהש"י ור"ח ישראל מקדשי אבל פורים אותו יום זכה בגורל ע"י המן (רס"ל י:)

[שבת] קראו מנוחה ונייחא כמו שבת... פורים ג"כ א"צ שום השתדלות דגם כשמכוסם ועד דלא ידע דבוק בהש"י (רס"ל טט:; מח"מ סו:)

[שבת] שבת הוא הקדושה שבשורש מצד הש"י ופורים הוא בירור הקדושה שבשורש שלהם אחר כל ההשתדלות (יש"ק טו.), ובשבת ניתנה תושב"כ ובפורים שבע"פ (יש"ק סו:)

[שושן] דכרכים דמיגניא שנקיים מכעס מ"מ נגד זה אם מצא מקום קטרוג ניצוחו מתאחר אצלם יותר וצריכים להתברר גם בתאות (רס"ל טו:)

[שושן] המוקפים דמגנין ומוגדרים משורש היצה"ר דעמלק ואינם כעיר פרוצה אשר אין מעצור לרוחו הם צריכים מלחמה יתירה נגדו (רס"ל ע:)

[שמחת] ע"י שמחת פורים של בני' נתברר שהגם שמתבסמים ומשתקעים במיני שחוק אינו שחוק של קלות ראש ח"ו רק דבוקים בקדושה ע"י אות הק' (מח"מ נב:)

פרעמח

לשון פרעון רק דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא רק פרעון העבירות אם לא שזכה לטעום מפרי מעשיו (ל"ה"ל [קע"א])

פחד

הפחדים הם ממש יסורי גיהנם (ל"ה"ל [קס"א])

פטר חמור

קדושת פטר חמור נגד מצרים שנמשלו לחמור כי מכה שלהם היה ע"י הרגשת קדושה אלא שהם טמאים בעצם ע"כ אין שייך בהם קדושה בעצם כלל רק קדושתם לפדותם בשה או לערפם ובמצרים הי' שניהם (רס"ל פו:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ביתום

הכח דבעל אוב בהבלא דגרמי שלו שזה פיתום כמ"ש על פיתום ורעמסס (ד"ף נד.)

פלא

כשאינו לפי המשפט זה נקרא פלא שיעשה נס לשאין ראוי לו (מח"ס ל.)

מלאך נקרא פלא שכפי הנהגה הטבעית א"א לכח שישנה אל כח אחר כי כחות הטבע לא ישנו מהלכם (ש"מ לד.)

פלא מורה התגלות עתיקא (פר"ף-ה קי:)

חיבת פלא יש בה שני משמעות א' מלשון נפלא ונעלם וגם משמעות התגלותו מפורש כענין לא ניתן נזירות אלא להפלאה (פר"ף-ד לג:)

פלגש

ענין פלגש הוא שבא עליה במטמוניות כי לא נאה שתהיה אשתו בגלוי (רס"ל מ.)

פלי' בן ליש

היה לו סיעתא דשמיא מה שלא עלה על לבו מיחוש איסור לאו דעונתה לא יגרע (ד"ס ט.)

פליטאל

נקרא פליטאל שפלטו א-ל מן העבירה זכה לסייעתא דשמיא ולא מהשתדלותו (ל"ה"ף נא:)

פלסר

פלפול הוא חודש דבר חכמה משכל וזה דרגא דמשה (ל"מ מט.)

פלשתים

בניצוח פלשתים היה שמשון מדין הראשון ודוד מיהודה האחרון ג"כ נתחברו יחד (פע"ק כ:)

היפך ממצרים וכן הוראת השמות מצר ים ופלשת ים (קה"מ כט.)

מצרים ערות הארץ יסוד דבקלי' וז' בנים היה למצרים והו' הוא כסלוחים אשר יצאו משם פלשתים

ונמצא פלשתים היסוד שביסוד דקלי' וע"כ הם נק' ערלים ביחוד (פע"ק כ:)

נלחמים עם דוד שהוא היה מעין עוה"ב שנרפא אצלו נחל השטים (קה"מ כט.)

ענין פלשתים על עסקם לפלש ולבקש בעמקים יגיעה למצוא דבר שכבר הוא מצוי בעסקי עוה"ז והוא סתימת הבארות דאבות שעשו כמעשיהם בעניני עוה"ב (ל"מ מח:)

פנים

בכל מקום פני הוא פתיחות אורו כי לעולם הקב"ה פותח שער לתשובה ובשעת מיתתו אדם רואה שכניה זה נקרא פנים של זעם (ל"ה"ף נד:)

פסח

אז היה העבור ובשביעי של פסח בקריעת ים סוף הלידה (ד"ף סה:)

בתורה שבכתב שמצד השי"ת נקרא חג המצות היחוס שמצדנו ובתורה שבע"פ של בני' נקרא פסח שייכותינו להשי"ת בחג זה שמצידו (אז"ל יג:)

התגלות עומק ראשית האור שנתגלה ביציאת מצרים אחר ההשתדלות בזכר ליציאת מצרים יצא האור מעט מעט מההעלם עד שיזכו לחי' עולם דע"כ תחיית המתים יהיה בפסח (מס"ס כה; פר"ף-ג לג:)

ז' ימי פסח הם כנגד ז' מדות שבחסד (פר"ף-ג טו:) זה עיקר קדושת הפסח שנשאר ממנו קדושה קבועה בבכורות (פר"ף-ג מד:)

מצוה ראשונה שנצטוו ביציאת מצרים שהוא התחלת כניסת היהדות היה מצות אכילה (מ"ה"ף נא:)

מש"ה קורין בפסח כל פ' המועדות... הפסח שורש כל קדושת המעודים (פר"ף-ג כז:)

נקרא אחרון של פסח שמרמו לפסח דלעתיד (פר"ף-ג מד:)

פ' החדש הקדמה למצות הפסח דב"נ אין להם כח לאכול אכילה בקדושה ואחר שניתן להם פר' החדש שנעשו אומה ישראלית בחי' כנס"י אז ניתן להם מצות הפסח (פר"ף-ג כז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ישראל אשר נשתקעו בעומק השפלות מצד השאור
שבעיסה (פר"ג-ג. כא.)

[קרבן] ענין קרבן פסח דהש"י צוה הקריב צאן
דבשביל כחם זה משלו על ישראל שנמשלו לצאן
אבל באמת ישראל הם מקריבים כח זה להש"י
(רס"ל ח.)

[קרבן] רק פסח שלא לשמו פסול כי בפסח שלא
לשמו ר"ל שאין יחוסם והיותם עם מיוחד לד' אמת
ומנתק הקרבן לענין אחר (אז"ל יג.)

[קרבן] ע"י דם פסח שהוא מסירת נפשם הבהמית
זכו לאכילת הפסח שהוא התפשטות התאווה בפעל
בקדושה (מח"מ לו.)

[שבועות] קדושת הפסח אמר רה"ק בשם רבינו ר"ב
מפשיסחא שהיא כמו ראית חתן וכלה ושבועות היא
הקנין (פר"ג-ג. לו.)

[שבועות] ענין יציאת מצרים ומתן תורה כענין
שמירת שתי שבתות (יש"ק לד.)

[שבת] בפסח יש אכילת מצוה שמכניס האכילה
קדושה ואכילת שבת אף שהוא ג"כ אכילת מצוה
מ"מ אין מברכין עליה... ובא מצות הפסח לתקן
הקלקול של אדם הראשון (פר"ג-ג. יט.)

פסח שני

אינו טעון הלל שאז הזמן לתקן ע"י תשובה
(פר"ג-ג. פ.)

מרמו כי יש תקווה לכל נפש מישראל אפילו לטמא
ושהיה בדרך רחוקה במזיד שהתרחק עצמו מלגשת
אל הקודש (פר"ג-ג. פ.)

פסחים, מסכת

התחלת מס' פסחים אור לי"ד ללמד שלא ידבר לשון
מגונה והיינו כי שלימות הלשון מורה על שלימות
היחוס (אז"ל יג.)

סיום המס' שורש הדבר שהתחיל אור לי"ד
(פר"ג-ג. כח.)

פסח

ע"י הנחש שהכניס כח התאווה והנאת עצמו נעשו

צריך דוקא ע"י שאלה להורות שאין בא מעצמו גם
אור זה רק שדי בהשתדלות מועט ומיד הש"י מאיר
לו (ל"מ ג.)

קרי ליה שבת דתוקף התגלות האור לא היה מצד
השתדלותם רק הש"י דלג על סדר המדרגות
(מח"מ לו.; יש"ק לד.)

שבעת ימים תאכל עליו מצות עליו דייקא שמצות
הפסח הופיע בכל הז' ימים (פר"ג-ג. כח.)

[אבות] דודי צח ואדום ביציאת מצרים אף דפסח
נגד אברהם מ"מ הגאולה מכל הפסולת שמסטר"י
הוא ע"י סטרא דיצחק דבפסח נולד יצחק (ד"ס כב.)

[אבות] חג הפסח נקרא יום ה' הגדול והנורא מדת
אברהם ויעקב (פר"ג-ג. כח.)

[אברהם] פסח נגד אברהם היה ע"י שועתם והתפלה
דקודם מתן תורה (מח"מ נט.)

[אברהם] בפסח אנו מתפללין על טל שמרמז על
תושבע"פ שנקראת תורת חסד וחג הפסח שהוא
כנגד אברהם שמרתו חסד (פר"ג-ג. כג.)

[הל"ל] אע"פ שעיקר העלי' הוא ההלל הוא דייקא
ע"י כזית פסח הקודם... ואומרים חציו אח"כ
(מח"מ לד.)

[חזמן] בחג זה בא מצוה להשבית שאור וחמץ שהם
סמ"א ונוקבי' ס"מ ונחש (פר"ג-ג. כה.)

[ליל] לילה זו נקרא ליל התקדש חג מפני שכל
קדושת החג בא מלילה זו (פר"ג-ג. כו.)

[ליל] בליל פסח שאז הוא הזמן לזה כל המרכבה
לספר הרי זה משובח שיש לו כח הדבור ביותר
(ל"מ סט.)

[מצוות] בשל"ה הק' חשב דג' מצות פסח מצה
ומרור נגד ג' האבות (פר"ג-ג. כא.)

[מצוות] ד' מצות של אכילה בליל פסח נגד ד'
אותיות של שם אדנות (מח"מ לב.)

[סוכות] אכילת מצה בפסח הוא ענין לאכפא ס"א
וקדושת חג הסוכות הוא לאתהפכא חשוכא לנהורא
(פר"ג-ג. קכח.)

[קרבן] זה הענין נוהג גם לדורות כאשר מקריבין
הפסח שכביכול השי"ת מרחם על כל פרטי נפשות

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

פרדס

הטיול בפרדס הוא טעימה מעין עוה"ב (ד"ף סס:) הכניסה לפרדס היא ההשגה והצפיי' במרכבה כדרך כל צופי המרכבה (סה"ז לא:) כולם נכנסו לפרדס שהוא גן עדן דמט"ט דיצירה (ל"מ קג:) בכל דבר יש פרד"ס, פשט הוא עשית כל התורה ומצוות בפעל ממש... (לה"ף קעז)) כל דבר כפי מה שהוא בכתוב כך היה התגלותו בעולם מה שהוא מפורש היה בהתגלות מפורש ומה שברמז היה ההתגלות רק בדרך רמז... (קד"ש נ.)

פרה אחזה

עיקר הטהרה בפרה הוא משורש היצה"ר ומטהר מכל טומאה אף מטומאת מת שהביא הנחש לעולם (פר"ף 3-קס.) קנוח עגל הזהב ע"י הפרה שהמתקת כל דבר הוא בשרשו והשורש נקרא אימיה בכ"ד (מס"ס כ.)

פרה פרשת

מכאן סעד להפוסקים דקריאת פרי פרה דאורייתא (פר"ף 3-קז.) ע"י קריאת פרשה זו פועל בלב שיוחקקו כל הדת' ולהטהר מכל טומאות היצה"ר (פר"ף 3-קה.)

פחמה

בריי"ש שיעור פרוטה חשיב כסף לכל דבר כי דור אנכנה"ג היו עניים ביותר (ל"מ פד.)

פרחת

פרח ג"כ לשון פרץ בחלוף ד' בצ' (יש"ק נה.)

פרידה

לשון יונה ולשון פרד דהא והא איתיה כנס"י ליונה אמתילא ואל אחר דאסתריס נמשל לפרד (סה"ש טו:) (סה"ש טו:)

המותרות ופסולת וזהו ענין עבודת הפוער לפעור (פר"ף 5-יט.)

ע"י חטא פעור באו לביאת ארמית במעשה דשטים כי אר"ה השקועים בתאות אין יודעים גנות הצואה (מח"ס ל:) (מח"ס כ.)

עמלק הוא הראשית דגוים ופעור הוא האחרית דגוים (מח"ס כ.)

ענין קליפת פעור שהוא בצואה והיא הקליפה של תאות זנות בשטים מפני שהיצה"ר בזה נקרא מנוול (פר"ף 6-פז.)

פצר

מלת הפצר בלשון הקודש היינו רבוי הבקשה והיא אותיות פרץ המורה על הפרצה (ל"מ פז.)

פקדים

ענין פקודי בני"י שכל אחד דבר שבמנין ולא בטל לגבי הכלל (ל"מ סט.)

פקידה

עיקרו לשון השגחה וכל מי שהוא מושגח א"א שיהיה עקר כלל שהרי כל בריאת האדם הוא לפרות ולרבות (פע"ק 3.)

פקידה גם היא לשון זכירה אלא שהוא מוסיף עליו בהשגחה יתירה ובאיכות ולעומת זה לשון זכירה מוסיף עליו בכמות והמשך זמן (פע"ק 3:)

פקידת עקרים מכונה כן בלשון פקידה שכן מצינו בלשון הכתוב וד' פקד את שרה שהיא הראשונה לדבר זה (פע"ק 3.)

פרד

לשון הפרדה כי הפרד אינו מכלל הבריאה שנברא בביה"ש (קה"מ כט:)

פרדה לשון יונה ולשון פרד דהא והא איתיה כנס"י ליונה אמתילא ואל אחר דאסתריס נמשל לפרד (סה"ש טו:) (סה"ש טו:)

עיקר העושר בפרידות שהיו חשובות (יש"ק יט.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

פריה ורביה

שאמרו בסנהדרין עילם זכתה ללמוד ולא זכתה ללמד (נ"ה"ל [רנה])

קליפת פרס שהיו סמוכים מאוד אל הקדושה בנשיאת נשים נכריות (ד"ס ז.)

שורש יצר התאות הוא בתענוגים שהיא טומאת פרס וע"כ הגוון שלהם היו צנועים באכילה ובד"א... ועל זה אמר רבן גמליאל אני אוהב כו' שבדבור זה רצה לקלוט את הני"ק (יש"ק מו; ; נ"ה"ל [רנו])

[שכר] פרס ושכר תרי מילי נינהו, ושכר מצוה האמיתי שהוא שיזכה עי"ז להיות דבוק בהש"י זהו עיקר תכלית מכוון של מעשה המצות (ד"ס נ:)

פרעה

גם דבורי פרעה מי ד' מאחר שנכתבו בתורה הם דבורים שהיו בכח חיותו עד שנגעו לאותו ני"ק שהיה בהם (ל"מ סה:)

חיל פרעה נגד תורה שבכתב וחיל סיסרא נגד תושבע"פ (רס"ל מו:)

ידוע מהאריז"ל דפרעה אותיות הער"ף (מח"ס כג.) מצרים ערות הארץ ורוא דאשת זנונים וע"כ נקרא פרעה לויתן (ל"מ עח:)

פרץ

איתא בספר הבהיר שפרץ וזרח מרמזים לחמה ולבנה (פר"ל א סו.)

פרץ וזרח היו נשמות ער ואונן (פר"ל א סג.)

פרצוץ

יש ד' פרצופים דאבא ואמא זו"נ בכל י' מדרגות (רס"ל נה:)

יש כך מדרגות עולמות במחשבתו של השי"ת ורצונו לבראו עולמות יש ה' מיני עולמות ר"ל בה' מיני כחות שיסד השי"ת לסדר העולם (ש"מ כה.)

פרשה

כל פרשה שבתורה שמה הנקרא על שם התחלתה הוא יסוד של כל הפרשה (ל"מ קיט; ; רס"ל מה.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כתיבת ס"ת זהו המצוה האחרונה ומצוה הראשונה הוא מצות פו"ר להיות קיום המין בפעל... וזה סוד נעוץ סופה בתחלתה (מח"ס מ:)

כל מה שנמצא בכתובים נסים בהולדת בנים הכל היה בפיקוד עקרות ולפי שהאשה אין מצווה על פו"ר וע"כ אפשר שתהי' עקרה כי איננו צריך כ"כ להשלמת נפשה (פע"ק כג.)

עשיית פירות הוא ע"י כח התאוה כשהיא בקדושה דהיינו שכלולה ביראה (מח"ס כח.)

מה דלא אמרו לאדה"ר ציווי דההוא קודם חטא הוה ולא היה מת וא"צ לחיוב פ"ו דיהיה קיים באישות (ד"ל ח:)

פרישה

הפרישות צריך להיות דוקא לשם ד' וכמ"ש קדושים תהיו ודוקא לטעם כי קדוש אני ד' (קה"מ יג.)

פרנסה

אף אם הוא מוכרח לעסוק במלאכה לצורך פרנסתו מ"מ עכ"פ לא ישוקע כ"כ בזה ויזכור כי לה' הארץ (פר"ל א קס:)

המן שבדורות שאח"כ שהוא לחם מהארץ ע"י שמכירים שהוא מהש"י נעשה גם הוא לחם מן השמים (מח"ס לו.)

כוס ה' דרשות נגד הפרנסה (מח"ס למ.)

פרס

אחשוורוש גידל המן מה שלא נמצא כן במלכות אחרת לגדל זרע עמלק כ"כ כי יש לו חיבור עמו במה ששניהם אין נגלים עתה (ל"מ ז.)

במלכות פרס היה למראית עין כמו התחלת הקדושה מלמטה שבישראל (יש"ק נו.)

בשפן אמר ופרסה לא יפרוס לשון עתיד דלעתיד יתגלה הנגלה שג"כ עכשיו מקודשים ומזומנים לגיהנם (ל"מ ז.)

קליפת פרס היא צרת עין ודלכן תקנו משלוח מנות בפורים שהוא ההיפוך דצרות עין וכן נראה ממה

פרת

השרש של כח תושבע"פ נעשים דבקים בהמקור כי נהר פרת הוא הגבול המפסיק בין א"י לבבל (פר"ט-ה פט.)

פשתן

בא"י היה בגד פשתן חשוב ובבבל א' סתם מצויינים והסודר משמע ולא היה דפשתן... ויש לתת טעם כי בא"י החסידים גוברים משא"כ בחו"ל (פר"ט-ג נו:) בספר חסד לאברהם ביאר סוד לבישת בגדי פשתן (פר"ט-ג מט.) פשתן הוא היותר גרוע להקרבה דגבוה שעולה בד ויחידי וזה דרכו של יצה"ר להיות בפירודא (יש"ק נט.)

פתי

הבדל בין פתי לאויל שפתי משורש נפשה מאמין לכל דבר ולכן נקרא ע"ז פתיות שאינה אלא ענין אמוני (קה"מ 7.) פתי מאמין לכל דבר ומלא עבודות לכ"ד ולץ אין מאמין כלל ואינו עובד כלל (קה"מ כג.) תם הוא הטוב שבפתיות שצריך ממנו לעבודת ד' לפרקים... שבנערות והתחלה טוב התמימות (ד"ל לו:;; פר"ט-ג קכא:)

פתקא

דבר הנראה בחוש נקרא פתקא (ד"ל פח:)

צאן

ענין קרבן פסח דהש"י צוה הקריב צאן דבשביל כחם זה משלו על ישראל שנמשלו לצאן אבל באמת ישראל הם מקריבים כח זה להש"י (רס"ל ז.)

צבא

ההבדל בין מלאכיו לצבאיו כי צבאיו יאמר על העסק בענין העבודה השייך אל הצבא משא"כ תואר מלאכיו הוא אל הענין השליחות עצמה (ט"מ ו.)

צב-אח

אף שעיקרם נצח והוד בכמה דוכתי משמע דגם היסוד נכלל עמהם (פע"ק ית.) הוראת שם זה על צבאי צבאות שברא ומקום גלוי זה הוא מצד נר"ה המצמצים ומעלימים התפשטות האור (קה"מ מ:)

חנה התחכמה לפתוח שער חדש בקריאת שם צב-אח וידוע דמשם זה הוא יניקת הנביאים וע"כ זכתה להוליד שמואל רבן של כל הנביאים (פע"ק ד:;; רס"ל ח.)

תואר צבאות הוא מצד הרכיב ושייך לענין הקבלה שמקבלים מהש"י ע"י שליח (רס"ל ח.)

צדוקים

הצדוקים שנתאמצו לעשות עצרת אחר השבת שאמרו דהתורה כתיבא ומנחא ודאין מקום לבני ישראל לחדש בה דבר (ל"מ ט.) עיקר טעותם נמשך ע"י שחשבו שאין עולם אלא אחד (ל"מ קטז:)

צדי

בזוה"ק ח"א ח: צדי אנת וצדיק אנת (פר"ט-ג ז, כ.)

צדיק

אז יקראו בשמו של הקב"ה שהוא למעלה ממדריגת נבואה (תה"ט ו:) אין צדיק אשר לא יחטא אע"פ שמצידו היה יכול לשמור להיות צדיק גמור בכל דבר א"א לו להיות נקי לגמרי כל זמן שאין הדור כולו (תה"ט לה:) הגם דקרא צווח אין אדם צדיק בארץ צ"ל היינו שהוא שקוע בארציות ג"כ משא"כ אותם שלא היה להם שום שייכות לענייני ארציות כלל (תה"ט עא.) בדבר שהאדם נקי ממנו ואין לו שום נגיעה ותאוה נקרא צדיק לאותו דבר... ולכך השוגג נקרא חוטא וצריך כפרה שמאחר שהאלקים אנה לידו הוא לאות כי עדיין איננו נקי (לה"ט נא[נ]) האחזה דעשו ויעקב כי אין לך שום צדיק שלא יהיה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[בע"ת] הצדיק גמור משיג שמחה ע"י עניני עוה"ז כשלוקחם לש"ש... ובע"ת... אחר התשובה והכפרה משיגים לאור יותר גבוה מעין עוה"ב (רס"ל עו.)
[בע"ת] מקום הצדיקים גמורים הוא המגיע להם כפי מעשיהם אבל בע"ת הוא שכבר פרץ גדרו של עולם (תה"ש ה:)

[בע"ת] צדיק גמור הוא היסוד עולם דע"כ נברא אדם ביום ו' ואחר שחטא ושכח ניתן לו יום השבת שהוא מעין עוה"ב דאז הוא קיבול התשובה (תה"ש עג.)

[חסי"ד] צדיק מדריגת יוסף הצדיק ובנימין הצדיק זרעא דרחל עלמא דאתגליא, וחסידי הוא דודו דמלך הוא המנוח (קס"מ יב.)

[יו"ט] עמך כולם צדיקים דעיקר שבצדיק ידוע שומר הברית כיוסף ואין הערלה נקראת אלא על שם אור"ה (תה"ש יב.)

[יו"ט] יסוד מדת יוסף ר"ל עקשות והיינו הצדיק הוא שאין משתנה ולכן מדקדקים עמהם כחוט השערה (ל"מ ס:)

[מיתת] ביומי הילולא דצדיקים גמורים יש שמחה גדולה בעולמות עליונים ומרוב שמחה בטלים כל המקטרגים (תה"ש נט.)

[מיתת] הקב"ה ממלא שנות צדיקים דביום שנולד והתחיל התגלות אורו בעולם בו ביום מת ומתחיל התפשטות אורו בעולם (ל"מ עט: פו.)

[מיתת] כאשר הצדיק מת הוא משאיר חיותו להיות נקבע כן בכל ישראל (מס"ח סח.)

צדק

אברהם ראש האומה הישראלית כוכבו הוא כוכב המזהר הנראה בכל לילה ראשון לכל הכוכבים (רס"ל לג.)

צדקה

באושא התקינו זהו אחר החורבן אבל מקורם זה כבר היו מבזבזין כל ממונם ג"כ (ספ"ז כד.)

נקרא בכל מקום בשם סתם מצוה ונראה כי הוא כוללת הכל כי קיום העולם ע"י מעשה המצות צריך לתרי"ג מצות התורה כולם (קד"ש א:)

לו כנגדו חבר רשע שהוא מחובר בהתחברות לו מצד הערכוביא דטוב ורע (יש"ק לד.)

הוא הנוחל הי"ש כי יש ר"ל דבר של ממשות וישיות ולא דמיון כוזב שהיא אפס ואין כל רשע שאצלו עולם המחשביי דמיון כוזב ואינו בגדר יש (ש"מ כג:)

הקב"ה מראה לצדיקים מתן שכרן והם ישנים (מס"ח פא.)

השם צדיק הוא לענין קדושת הגוף הבשרי כי גם הגופות דבניי משונים מגופות דאור"ה מלידה מבטן (תה"ש לא.)

יש כח בצדיקים שנקראו פי ה' שיהיו דבריהם עושים רושם בלב השומע (פר"ט-א נד:)

כשאחד צדיק גדול גורם קטרוג על האחרים שעמו שאינו כן (יש"ק מט:)

מי שהוא שונא את הצדיק הנבחר משבט של לוי נקרא שונא ישראל ומשבט יהודה נקרא שונא ד' וכו' (ל"מ פא:)

נטילת חלק חבירו בגן עדן סוף יחזור לבעליו באלף השביעי (יש"ק מא.)

נשמותיהן של צדיקים הקריבין על גבי מזבח... מה שא"א לידבק מצד העטיו של נחש שנקלט גם בה להיות בגוף הוא נעשה אפר וחרור להיות נכנס להרקב של הגוף (תה"ש פד:)

צדיק הוא המוגדר וכובש תקוותיו והוא שריו בלא שמחה כ"כ אבל ישרי לב שהלב ישר ואינו מראה רק למה שהוא רצון הש"י ואין צריך להגדיר עצמו זה יש לו שמחה וזה עיקר שמחת אדר (ל"מ לו.)

צדיק יסוד עולם זהו יסוד ההעלם והיינו להשיג גם בהעלם והוא ע"י הסרת הערלה המכסה ומעלמת קדושת ברית (יש"ק סג.)

צדיקים שכבר נודרך גופם חביבות שלהם ללבוש שהוא הממון (מס"ח טו.)

אף דיש צדיק מוליד רשע זהו מצד התערובת דטו"ר בעוה"ז שגם באב יש ע"כ עדיין שורש מצד הרע (מס"ח פט.)

[בע"ת] גם בע"ת נקרא צדיק גמור לפי שהתשובה עוקרת החטא למפרע (רס"ל סז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

צור

יחזקאל אמר כמה פרשיות על צור שג"כ היתה מפוארת בחכמה רק צור היתה מופלגת בחכמות שכליות מפעולות בני אדם, צור לשון צייר

(ל"ה"ל [קנ])

לשון תקיפות והיינו שהש"י נותן תקיפות בלב הבעל תשובה (פר"ל-ה-כ)

צור מורה תוקף וחזק והוא הכח אמיץ שיש לכל אחד באיזה ענין שהוא בו (ל"מ פא)

צורה

ענין חומר צורה פועל ותכלית (אז"ל כג)

ציח

תוכחות שבמשנה תורה על גלות האחרון וכ' האריז"ל שמספר צ"ח רומז על פגם זה (פר"ל-ה-ג)

צחוק

לשון צחוק על דבר שא"א להאמין ומ"מ הוא כן אבל אם אינו מאמין כלל אינו נקרא צוחק רק מתלוצץ (קס"מ לא)

שורש הגבורות הקדושות ע"כ בלידתו הביא הצחוק לעולם (מס"ס נ)

ציץ

נקרא מקום המקדש ושם הוא מקום התורה כמו שנא' כי מציון תצא תורה ושם הוא הופעה של בחי' תושבע"פ (פר"ל-ב-קס; פר"ל-ה-ג)

ציצית

בלבושי הגוף להסיר בגדים הצואים עי"ז (ל"מ עו) גם הם ציון והיכר לומר זה הדרך לכו בה ולכן הוא על כנפי בגדיהם מלמעלה ששם הוא ניכר שהלבוש הוא הנגלה (ש"מ ד)

המנהג להלביש בגד ציצית למתים כי הוא עדות וציון על לבושיו ג"כ דהיינו בהתפשטות המעשים ג"כ לא חטא (ל"מ עו)

זו המצוה מעוררת יראה המביאה לידי זכירה (מס"ס יא)

נקרא מצוה סתם שהוא התחלת הקדוש מעט של כנסת ישראל (י"ש"ק נט)

נקרא סתם מצוה והוא שורש לכל המצוות מעשיות (מס"ס יד)

צדקה לעניים ג"כ מועיל לתקן עוון הוצאת ז"ל... ובלבד שיהיה לעני הגון דבלאו הכי אין מועיל דהוא קצת מעין דוגמא דחטא (ל"ה"ל [קכה])

צדקיה

מעוזיה עד צדקיה הם אחוריים דנפשות שמדוד עד עוזיה (ד"ל סו)

צואה

ע"י ההלעגה שבמוח נעשה כל גופו צואה בהיותה מוחו בהכ"ס גמור שהוא מקום ליציאת פסולת המאכל (מס"ס כ)

צואר

נרמזו המקדשים בצואר דהמזבח נקרא צואר דענין האכילה מכונה בשם צואר (פר"ל-ה-ד)

צום גדליה

הוא דעת המחבר הדרישה והקריאה להיות נקבע בלב עד שיוכל לצאת לפועל עזיבת הרשע בז' תחתונות ד"י ימי תשובה (רס"ל נו)

צומח

אין לך מחלה שלא ברא לו הש"י מין מאכל סם רפואה בעולם שעל זה הם ריבוי מיני הצמחים (ד"ס ה)

בדוממים וצומחים החיות דמאמר הש"י הוא בהם בהעלם שהרי אין ניכר בהם רוח חיים כלל (ל"מ סג)

עיקר אכילה עכ"פ בצומח הוא מוכרח בטבע ודבר זה נקרא מצוה (ד"ל לה)

צופים

צופים הסמוך לירושלים הוא מקום גבוה שממש רואה ומשיג הקדושה (מס"ס פט)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

בהתגלות ולאשר אסתר קלטה מדת הצניעות
שבאחשורוש אז היתה ישועה בהתגלות

(ל"ט [רנ])

צניעות דישאל הוא רק כשאין להם צניעות במקום
שאינן צריך צניעות לשם שמם (ל"ט ז)

צער

כל צער שהש"י שולח ח"ו לאדם בעוה"ז הוא ע"ד
לעוררו לתפלה (רס"ו ו)

צפון

בכל צריכים לברר היראה דשם עניות דתורה, ולכן
חובלין זה לזה בהלכה, ולכן בבל לצפון דא"י
קיימא (ד"ט ז)

התורה נקראת צפונה מפני שהאור הראשון נגזר
לעמלי תושבע"פ (פר"ט-ה ז)

מצפון תפתח הרעה כי מחשבה רעה אין הקב"ה
מצרפה להעונש אלא על המעשה ומצפון זהב יאתה
עשירות במעשים (ד"ט ז)

צד החזרה שיהא הכל חוזר אל היחוד העליון הוא
צד צפון ר"ל שצפון וסתום כי בצפון הוא הקור וכל
קירות תהו העדר החיות (א"ז כ)

צפוני

אחר שנעשה יצה"ר בעה"ב ונכנס למעמקי הלב אז
הוא עומד צפון שם שאינו בהתגלות... ומינח איזה
פעמים לעסוק בתורה ומצות שיהיה לו יניקה יותר
(יש"ק סג; פר"ט-ז מ)

צרעת

הצרעת אינה אלא פריחה בעור בשר ולא בעצמות
(מ"ט ט)

קב

דרכן למנות המדות בקבין (מ"ט ט)

זה מדה קטנה החשובה קצת (ד"ט ו)

כל דבר שירד לעולם הוא עשרה קבין ותשעה
במקום אחד שהוא שם בשפע והעשירי בכל העולם,

חוט א' תכלת כמו בכל העולם בני עליה והם
מועטים (ק"מ ז)

מצות ציצית אינו מסלק החמדה לגמרי שלא יכנס
ללב אלא שלא לתור אחר חמדות רק לדחות תיכף
מלבו (מ"ט ט)

מצות ציצת הוא לבוש לקומת אדם שלא יהיה נגלה
עצם האדם לכך מתעטפין בשעת תפלה כדי
להתכסות מן המקטריגים (רס"ל כו)

צל

הולך ומתקצר עד חצי היום שאז מתקצר בתכלית
וחוזר ומתארך למעלה וכן ישראל (ק"מ ז)
כל מצוה שאדם עושה הרי ה' צלך (רס"ל נה)

צלם

צלם דכורא ודמות נוקבא (ל"ט קט; מ"ט ט)
הצלם אלקים הם ב' כחות נפרדות זכר ונקבה
(ד"ט ז)

צלפחד

אמר דאפשר דעץ הדעת טו"ר מעולה מעץ החיים
כיין שמוציא אור מתוך החושך (פר"ט-ז טה)

צומצום

אותו מקום פנוי הוא תמונת עגול כי הרי ההצמצמות
היה בשוה לכל צד (ל"ט ז)

אמר בלשון רבים בצלמנו כי באור זה המצומצם
מאחר שהוא נחלק למדרגות כפי מדרגות קומת
האדם הרי יפול בו לשון רבוי (ל"ט ז)

צנור

מכווץ ואין נעשה שלהבת ולכן נמשלו נפשות
החכמים לצנור לפי שאין אור של גיהנם שולטת
בהם (ט"מ ז)

צניעות

אמרם בלוחות שניות אין לך יפה מן הצניעות והיינו
אחר החטא וכן היה בית שני נגד בית ראשון שהיה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כל ד"ז דקדושים תהיו היא כלל התורה כולה דכל המכוון שבכהת"כ ומצותי הוא רק להכניס בלב קדושה (פר"ט-ג ע"א)

כל השפעת קדושה מושכת גם לפניה ולאחריה (יש"ק נ:)

כל מי שיש בו קדושה והגדרת ערוה יותר זוכה לריבוי בנים יותר (רס"ל ז)

כל עיקר לשון קדושה כהקדש דכ"ע בדילי מיניה (יש"ק ז:)

כל קדושות שבאדם מצד שהוא אדם הם בגבול והם הגבול דחיי אדם בעוה"ז (יש"ק נ"א)

כמו שנקבע הקדושה באותו זמן לדור דור לאחריו, כן גם לפניו הארת קדושה (מס"ס נ"ב)

מחלוקת רש"י ורמב"ן בקדושים תהיו (יש"ק ג)

ע"י נדיבות לב בני" במאודם נבנה קדושת המקום משכן ומקדש וע"י נדיבות לבכם בנפשם דהיינו בכחות הפעולה שבגוף נבנה קדושת הזמן (זה"ל רנ"ב)

עיקר הקדושה הגמורה היא כשהגיע למדרגה זו הגדולה שיוכל להשתמש בכל הנאותיו בקדושה בלא כוונה לגרמיה (יש"ק ו:)

עיקר הקדושה היא קדושת הברית (יש"ק ז)

עיקר הקדושה קדש עצמן כמותו לך (יש"ק ז:)

[ברכה] ענין ברכה הוא התפשטות השפע והקדושה הוא היפך מזה דעיקר הוראתו על ההבדלה וההפרשה (רס"ל ע"א)

[טהרה] טהרה יש בכל הנבראים שמקבלים טומאה אבל קדושה הוא רק באדם (רס"ל נ"ט)

[טהרה] כפרה לא בעי' רק לקדשים דהיינו ליכנס לפני ולפנים ולמי שרצה להתקדש אבל לטהרה סגי רק בטבילה שהיא התעוררות האדם והערב שמש דממילא (ד"ס י"א)

[יחוד] היא ההבדלה לגמרי מכל תאות עוה"ז להיות דבוק בו ית' לא דרך הכרה רק דרך יחוד (רס"ל מט:)

[יחוד] הקדושה הוא היחוד שאדם מייחד ומוסר עצמו וכל כחותיו להש"י דוגמת קדושי אשה שהיא נקנית בזה לבעלה להיות מותרת לו (רס"ל פ"ט)

פ"י העשירי הוא השורש הנעלם שכל הט' נמשכו ממנו (ד"ס פ"ה)

קביעת

הקביעות בלב הוא אחר שנסתלק ממנו שאז נוהה אחריה (מס"ס פ"ב)

קבלה

נקרא קבלה שמקובל לתלמיד דוקא כי ע"י הדבור של הרב יוכל להכניס ללב (ל"מ נ"ח)

ק"ג

ק"ג משמאלא... היה דורש תו"כ ק"ג פנים... (פר"ט-ה ז)

קחשה

אפילו פושעי ישראל שהגדילו עבירות הרבה אמונה זו עדיין תקועה בלבכם וכידוע דהרבה פו"י מסרו נפשם על קידוש השם (מס"ס נ"ג)

קחשה

אין הרגשת אור קדושה מבהיק אלא במקום שיש מציאות ההיפך (רס"ל לו:)

אף דעיקר ההתקדשות צריך לגוף החמרי ונפש הבהמית אבל נפש העליונה אצולה ממקום קדוש וקדושה בעצמותה מ"מ הרי לכך נכנסה לגוף בעוה"ז כדי שתתעלה עוד הרבה יותר (יש"ק נ"ד)

הוראתו רוממות ד' וגדולתו שהאדם מכיר בה ודבר זה הוא תכלית הידיעה של הנבראים שלא נדע ר"ל שהם מגיעים לידיעה שהשי"ת מובדל ומופרש ומרומם מאוד מהשכל הנכרא (ש"מ ל"א)

והייתם הוא קדושת הת"ח שהוא מעצמותו ע"י התורה אבל והתקדשתם בהשתדלות הוא לבעלי מצות (ל"מ נ"ב)

והתקדשתם הוא העתדל"ת בקדושה מעט ונקט היותר מועטת שאין לו שום קדושה רק במה שפורש מע"ז ואינו ככל הגוים די להחשיבו בא להתקדש (פר"ט-ג ע"ב)

יש הרבה מדרגות בקדושה (יש"ק ג-ג, ג, כ"א)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

קדשי הקדשים

בק"ק הוא היחוד והדבקות הגמור של ישראל
לאביהם שבשמים (יש"ק סג):

יו"כ בשנה דוגמת קדש הקדשים בעולם ולב בנפש
בהעלם (תה"ט לו):

הוא התייחדות החיים כולם בלב שהוא מקור החיים
וכן הרגשת האדם דבר זה הוא בלב ששם הוא
התייחדות החיים (ש"מ יג):

תכלית הקדושה שאפשר לאדם להשיג שהוא
למעלה מהשגת המלאכים (תה"ט מז):

קדשים

קדשים וטהרות הם א' רק קודם שמגיע למקור מצד
ההלכה דר"ל הליכת האדם באותם המדריגות הם
נראים כב' (ד"ל י):

קהלת

קורין אותו בסוכות לא מפני שמהביל שמחת עולם
הזה רק שממנו נקח תוקף ועיקר השמחה האמיתית
ע"י ההבלת כל עניני עוה"ז (לה"ט רנ):

קביה ושכינתיה

סוד יחוד קובה"ו הוא דוגמת איש ואשה (יש"ק ג)
ענין יחוד הוא שהקב"ה שוכן בקרבם (רס"ל יח):

קל

אפי' פושעי ישראל יש להם אחיזה בקול זה של
צעקה אמיתית איזה פעם בכל ימי חייו מעומקא
דליבא להש"י (מח"ט מה):

טעם מנהג העולם שמתפללין ברה"ו ויהכ"פ בקול
שאו הצעקה על חיים שהוא בכלל (ל"מ סו):

קול באשה ערוה כי הקול הוא יוצא מפנימיות הלב
ולפי שאין תשוקה של האשה אלא לבעלה קולה
מעורר אהבה בלב האיש (תה"ט כו):

קול הראשון הנזכר בתורה להשמיע לאדם קול ד'
(תה"ט כו):

קול מראה וריח באים מעצמם בלי מעשה האדם
והמראה היא המורגשת ביותר והוא בירושלים עצמו

[שבת] אחר שקידש הש"י יום השבת ונתן קדושה
בזמן מזה נמשך גם למקום ולנפש (יש"ק לה):

[שבת] פעם הראשון שנו' בתורה מלת קדושה הוא
אצל יום השבת ושרש הקדושה שישנו בעולם הוא
קדושת שבת (יש"ק לג):

[שבת] עיקר קידוש לשון הזמנה והכנה כי כל עיקר
קדושת שבת בהשתדלות אדם הוא רק ההכנה
והזמנה (רס"ל לט):

[שבת] התחלת הקדושה הוא מהש"י והוא קדושת
השבת... והסוף שהוא פורים הוא ג"כ הקדושה
שמצד הש"י בלא השתדלות אדם (יש"ק ס):

קדשים, פרשת

ד"ז דואהבת אינו ביד האדם לקיימו כלל אם לא
כאשר יגיע למדרגת האמונה וכמו ששמעתי דבפ'
קדשים הפתיחה קדושים תהי' שא"א לאדם לקיים
המצות הכתובות בפרשה זו אם לא כאשר יהיה
קדוש (ד"ל כו):

קדשין

הקדושה הוא היחוד שאדם מייחד ומוסר עצמו וכל
כחותיו להש"י דוגמת קדושי אשה שהיא נקנית בזה
לבעלה להיות מותרת לו (רס"ל פט):
על הרוב יצירת החתן קודם יצירת הכלה (קה"מ ג):

קדיש

ענין הקדיש שהבן אומר אחר אביו יתגדל וגו' לומר
דכונת אביו בהולדת בנים כדי שיתגדל ויתקדש וגו'
שיוליד נפשות בישראל שיגדלו ויקדישו שמו
(פע"ק נז):

קדיש

עיר קדש נגד אות הלי' משם בן מ"ב אותיות
(ד"ל עא):

פ"י קדש כמו קדש היה בארץ ר"ל הפקירו, ויש בו
ג"כ לשון קדושה כאשר הכל כרצון השי"ת
(ד"ל עא):

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

דהוא ג"כ דוגמת אות ה' דריש הות וקבילת עוברה רק שעוברה הוא בעקימות (ל"מ נו; מח"מ נד.) [ה"א] אות ק' וה' הם אתון דאשת זנונים ואשת חיל (ל"מ עו;)

[ר"ש] אותיות ר"ק הם כח זה כי השי"ן הוא יסודא דקשות (רס"ל ה.)

[ר"ש] העורב שממונה על בשורות רעות מפני אכזריותו לכך קולו אותיות ק"ר שהם אתון דשיקרא (ל"מ סג;)

[ר"ש] שני יצרים הם תאוה וכעס דרציחה שהם באדם וחוה מהסתת נחש ודקין, ר"ש נגד תאוה והק"ף נגד רציחה (ל"מ סז;)

[ר"ש] באות ק' עצמו נעשה הנס ע"י עבירה לשמה דאסתר שמלוי וקבלת העובר דר"ש רשע שהוא אחשוורוש (ל"מ קי;)

[ר"ש] ק"ר הם נגד ד"ה רק שברע הק"פ קודם כי אין לה מלוי ואין אדם מת וחצי תאותו בידו (ל"מ קט; קיא.)

[ר"ש] ק' ר' הוות לשון דלות וריש אחד מורה על עניות וחסרון דלית לה מגרמה ומבקשת השלמה רק שזה צורתו בקרים ישרים וזה בעקמומיות כי זה מתאוה רק להשפעת קו היושר דהש"י חו בעקמומית (ל"מ קצ;)

קר

הגוף הוא סוף מעשה וקוף הוא כח הבריאה של מחשבה תחלה דסטרא אחרא (ש"מ מה;)

הגוף הוא קוף וג' מתחלף בק' כידוע המתדמה בפני אדם האמתי אבל בישראל הוא מתדמה לגמרי בקדושה (ל"מ לו;)

הקוף אזיל בתר ב"נ להתדמות לו בכל דבר, ואדם נברא בצלמנו כדמותנו אבל רק דרך דמיון כקוף ומזה נמשך כח הדמיון באדם (מח"מ ו;)

הקוף בפני אדם הוא ממש דוגמת זה לעומת זה עשה אלקים (ש"מ מג;)

קצץ בנטישת

נטל מלכות בלא ט' ספירות פי' כח כפעולת אדם בלא הכרה שהש"י הוא הפועל (רס"ל יט.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אבל ההתפשטות הוא מצד הקול והריח, והריח הוא הבלתי מורגש לגמרי והקול הוא התחלת היש (ד"ל עג.)

קול שופר הוא קול בלא דבור וזה מדמים השטן כי בכלל כל ישראל דבוקים בהש"י מצד השורש שלהם מאבות (ל"מ סז;)

[דבור] הדבור מה' מוצאות הפה וקול מהריאה (ל"מ סד;)

[דבור] משה היה דרגא דקול דקול כלל ודבור פרט כי כאשר חיותו דבוק במקורו ממש הרי הוא חיות כללי ולכך נאמר בשעת מתן תורה רק לשון קול (ל"מ סז;)

[דבור] קול ודבור הוא כמו ב' מיני הולדות דברית המעור דכר ונוקבא (ל"מ סו; רס"ל סד;)

[דבור] קול ודבור תורה שבכתב ושבע"פ (ל"מ סז; ל"מ סז;)

[דבור] מה שהוא חסר ומבקש השלמה הוא נמשך מדבור דתפלה ומה שהוא מדבר מה שהוא יודע מהתפשטות דבורים בתורה ותורה הוא בקול ותפלה בלחש (ל"מ סו;)

קומה

בעל קומה מתנאי הנבואה ומלוכה (ל"מ יז;)

קיד

ע"י שמחת פורים של בני נחברר שהגם שמתבסמים ומשתקעים במיני שחוק אינו שחוק של קלות ראש ח"ו רק דבוקים בקדושה ע"י אות הק' (מח"מ נג;)

בספר יצירה המליך אות ק' בשחוק (ל"מ עח;)

הלמ"ד וקו"ף בשם עמלק (מח"מ נד.)

הק' הוא השתדלות האדם בעוה"ז דק' קדוש והקדושה הוא מה שמתדמה לעליון (מח"מ ו;)

הק' של יעקב רומזת לקדושת המדות (מח"מ נד.)

ע"כ ילדו אברהם ליצחק לק' שנה שהוא כח אות הק' שגם גופו קדוש לד' (ל"מ לו;)

[ה"א] קליטת עובר גופני הוא באדר שנגד אות הק'

כשאחד צדיק גדול גורם קטרוג על האחרים שעמו
שאינו כן (יש"ק מט:)

קי

כיון שנתחדש השנאה של מצוה בעולם נתחדש עי"ז
ג"כ ע"י היצה"ר שבא לאדם פירוד הלבבות ובא
מריבת קין והבל (מח"מ פ:)

עשו וישמעאל הם ראשי גוים ולאומים ושרשם ב'
היצרים רעים הנמשכים מזוהמת הנחש, חטא אדם
בתאוה וחטא קין ברציחה (קד"ש כה:)

קין זרע פשתן הביא שהוא היותר גרוע להקרבה
דגבוה (יש"ק נט:)

[קין והבל] מחלקותם דוגמת מחלוקת יוסף ויהודה
(לה"ל נחמ:)

קי

יצא נפש רע"ק מאשת חבר הקיני כיון ששם היה
שורש תושבע"פ ומסיסרא שבו היה בגלות הני"ק
מתושבע"פ (פר"ש ה-ה פ:)

קיסרי

אין נקרא קיסרי רק מצד הרע ומצד הטוב נקרא דן
כטעם וגם הגוי וגו' דן אנכי (ד"ל לו:)

קיץ

קיץ אף כשאנו זמן מצות המעשיות הוא רודף אחר
המצות (ד"ל לה:)

קלא דהדרא

הקו"ד והבל מיוחדים ממש ומאן דאחיד בהבל
אחיד בקו"ד ג"כ (ד"ל לג:)

כל סיעתא שנולד לאדם שהוא כטעם אוקמא גירסא
ואסוקי שמעתא אליבא דהלכתא הוא רק ע"י סוד
הקד"ה (ד"ל לו:)

כל פעולות בנ"א הוא רק קלא דהדרא מפעולות
השיי"ת, ד"מ כשהשיי"ת דבר טוב אז כל הברואים
חפצים בטוב ומדברים מזה רק כ"א מה שהוא אצלו
טוב (ד"ל עב:)

המפריד כח ית' השופע בארץ מקצץ המלכות מן
המלך ונוטלה הימנו (ל"מ מ:)

מי שסובר שהמלכות שהוא שכינתו ית' בתחתונים
הנבראים אין זה אחד עם היחוד האמיתי הוא קוצץ
בנטיעות (סה"ז לז:)

קטרה

זרעה שילח אברהם אל ארץ קדם ומסר להם שם
בטומאה שאף שהם בטומאה יהיה בהן קדושה
ומהם יוציאו ישראל החיות הני"ק התושבע"פ
(פר"ש א-ב לז:)

קטרת

אמר להם משה שיקריבו קטורת שזה מורה קטירו
דכלא דאף פושעי ישראל כשהן באגודה אחת הם
נותנים ריח טוב (פר"ש ד-ה סה:)

בח"י אהרן הכהן לקרב הרחוקים להקדושה והוא
ענין הקטורת שמערבין בה החלבנה (פר"ש ז-ז פ:)

בקטורת יש עשר סממנין שהם בעצם ריח טוב והוא
כנגד ע"ס שכנגדו יש עשר שמות שאינם נמחקין
(פר"ש ג-ג ו:)

הם י"א סמנים, והי"א היא הרשימו דאור פנימי
הנשאר... וריח העולה ממנו היא ריח רע שהרי ענינה
ע"ד יציאת צדיק מן העיר (ל"מ קד:)

י"א סממני קטורת הם נגד י" ספירות וד' שנתפרשו
בתורה הם קו אמצעי כתי"מ (ל"מ נ: קח:)

ענין סממני הקטורת הם בשמים בעלי ריח טוב וכחם
ושרשם מצד הרע כידוע (ל"מ קד:)

קטורת דהוא חיים סם המות נתון בתוכה (ד"ל סח:)
תמיד תולה הקטרת בהנרות (פר"ש ז-ז פה:)

קטרוג

אין הקטרוג ממדת יעקב כלל אפי' נגד רשעים
(ד"ס ט:)

הוכרח אליהו להחיות בן הצרפית שהיא טענה
שבגרמתו מת כי בא להזכיר עונה ע"י צדקתו
היתירה ולא למדה ממעשיו (מח"מ סו:)

כל קטרוג בא ע"י בני עצמם (מח"מ לה:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

קלחת ראש

לצנות חלוק לשנים בשב ואל תעשה היינו פריקת עול לילך בשרירות לבו זה נקרא קלות ראש.. ושחוק הוא בקום ועשה הוללות במעשה... כנגד דוד ושלמה (לה"ש [רנט])

קליפה

ד' רצה שיהיה בעוה"ז קליפה הסוכבו לפריו תכלית הקליפה מפני איזה טוב הנלקט מהם לקדושה (מה"ש כה)

רוח רעש ואש וקול דממה דקה הם ארבע קליפות שראה יחזקאל ויחזקאל ראן בפחיתות ואליהו ראן בתיקונן (ד"ל נט)

כל אלו הקליפות הם חופפים על היסוד המכונה בשם חשמל כי היסוד שם ההבדלה בין ישראל לעכו"ם (ד"ל נט)

כמו שיש חמש מדרגות נרנח"י... כך זלע"ז חלק אדם רע ג"כ בחמשה כחות והם ג' קליפות הטמאות הנזכר ביחזקאל... (לה"ש [רכמ]; יש"ק נח)

קליפת סגה ע"ע נוגה

קללה

אמר ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה שהם מתנה, והיינו דאף ההיפך מהברכה הוא ג"כ מתנה והוא רק לטובתכם (פר"ש-ה לה)

קמישת

סגולות הקמיעות שכותבים אותם פסוקים שנאמר שם רפואת וישועת אותו דבר שצריך לו ונושאה עליו ומועיל להכניסה באמת בקרבו (לה"ש [רנט])

קי

כך מספר המדרגות לטהרה (קה"מ יח)

קנאה

הגם שמקנאים בו בעולה מ"מ הוא נענש על שגרם שיקנאו בו הגם כי מה לו לעשות מ"מ גם זה בהכרח מחסרון (ד"ל נב)

[קנאה] פעמים נגזר על אדם למות ח"ו משום אין מלכות נוגעת בחבירתה והעצה לזה העדר הקנאה ושיסכים שיאפיל הש"י אורו בחייו (לה"ש [פלפ])

קנאה תאה וכבוד

ג' שרשי הטומאה דיצה"ר זה לעומת זה לג' אבהן (מה"ש יג)

ג' נביאות שאמר נגד ג' כחות הלב דקנאה תאה וכבוד שהבחין אז שהוא ההיפך מכולם ע"י ג' הכאות דאתון (רס"ל מד)

ג' מיני טומאות הנשלחים מג' מחנות הם כוללים ראשי המדות רעות שבגוף האדם קנאה תאה וכבוד... ומקביל להם בצלם אלקיי שבאדם החכמה שבמוח ובינת הלב וגמר יציאה למעשה (ד"ל יג, כא)

הג' דבות של יוסף נגדם (מס"ס ו)

קנאה ותאה הם ב' כחות ראשיות דלא תרצח ולא תנאף, דכבוד הוא רק קו אמצעי (ל"מ עד)

תאות הלב היא עיקר כל הטומאות כי חיות הכל נמשך מן הלב וכן הקנאה והכבוד שורשם התאה שמתאווה לכבוד ומתאווה לקנאה (ד"ל כא)

כלל הדמיונות וההרהורים שבאדם הם קבועים בג' שרשים דקנאה תאה וכבוד שהם שרשי המדות רעות, ושרש השרשים הוא הגאות כנודע דרשר הרע הוא מעולם התהו ושבירת הכלים (לה"ש [רין])

בושה סרוחה רימה הם ג' ראשי מדות רעות קנאה תאה וכבוד (ל"מ עג)

קנינים ע"ע כסף; ממון

הרכוש שייך לאדם שהרי גם כשנאבד מידו צריך להחזיר כשיש לו סימן או טב"ע

(קה"מ לד;; פר"ש-ב נו; ד"ס ז)

כל כך יהיה האדם כולו ממולא מאהבת הש"י בכל מעמקיו עד שממילא גם בכל קניניו שהם ההתפשטות שלו יהיו ג"כ ממולאים מאהבתו ית' כענין חמורו של ר' פינחס בן יאיר (לה"ש [קלז])

כל מה שהוא מקנין האדם אשתו ובניו ועבדו ואמתו... וכל אשר לו הכל הוא משורש נפשו ומה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

קרבן

אף דשם א"א להיות בפועל ע"י ישראל כלל דצריך כהן המקריב אשמעינן קרא דתורה עדיפא שגם הישראל נחשב לו כמקריב (ד"ס י.)

בזמן שביהמ"ק קיים דנקרא סיהרא באשלמותא והי"ל שלימות ומעלה היה צריך להכיר שאותו התעלות ושלמות שיש לו הוא מהשי"ת וע"ז היה העבודה בקרבנות להראות שכל כחות נפשו שייכים להשי"ת (ד"ס מו.)

בכל קרבנות נאמר ריח ניחוח וכן כל המצות לנחת רוח לפניו (מח"ס לז.)

מעשה העגל הוליד כל ספר תורת כהנים (ל"מ ככ.) עבודת הקרבנות שבנ"י מקורבים להשי"ת ועורכים שלחן ומאכל לפניו ובזמן שאין ביהמ"ק קיים עכ"ז אינם אכסנאים ע"י עסק בתורת הקרבנות (ל"מ סב.)

אם כל הקרבנות בטילין קרבן תודה אינו בטל שזהו עיקר הקרבנות להודות לו ית' (קד"ש כה.)

ענין הקרבנות הוא שמקבל התקרבות נהנה ממנו וכל הע"ז אותו כח נהנה ומתגבר ע"י אותו קרבן... והשי"ת הרשם בכך שיוכלו לעשות כן שיהיו כמהנים אותו (ל"ה"ס [מנ].)

קרבן לשון קירוב ומתרחצת ומתפייס ע"י הקרבנות (ל"מ עג.)

קרח

אם לא החטא היו כל ישראל כהנים כמו שטענו עדת קרח (מח"ס עה.)

טעות קרח היתה שכיון שבאמת בשעת מתן תורה הי' ראוי להיות התיקון האמיתי כמו שיהיה לעתיד וזה שטען כי כל העדה כולם קדושים (פר"ט 7-סג.) דבר אמת דיבר לפי שורשו דשבט לוי לא חטאו בעגל (ל"מ עד.)

אמרו אתם המיתם את עם ה' אע"פ שראו הפלגת הנס באכדס מ"מ חשבו על זה כי לא בשמים היא ואין לסמוך על זה שהדין עם משה ואהרן נגד קרח ועדתו (ל"ה"ס [סד].)

באו לחלוק על משה דאין התנשאות לת"ח על ע"ה (תה"ש עד.)

שקני לו הוא ששורש חיותם ממנו, וקנינים שהם הפקר וכל חיתו יער הוא מפני שעדיין לא תיקן כל שורש חיותו (ל"ה"ס [פז], [נ], [קס].)

כמו שיש בקניני העוה"ז פעמים שאדם מוצא מציאה הון רב או זוכה בגורל ומתעשר בלא שום יגיעה כך יש בקניני עוה"ב... ופעמים אדם זוכה להשיג השגות מידיעת השי"ת ואורו (ל"ה"ס [פג].)

מדת ע"ה העוסקים בישובה של ארץ או מי שהשי"ת משפיע לו הרבה הוא צינור שה' משפיע ע"י לאחרים וכן להניח לבניו אבל ת"ח שכל הנאותיו בקדושה אין לו לצמצם עצמו להניח לבניו (תה"ש נא.)

קניני האדם שהם הנטפלים לאדם ומכלל הסוף מעשה הם נעוצים במחשבה תחלה ובצומק ראשית (מח"ס יא.)

קנמן

חלבנה הוא היסוד והמתקתו הוא ע"י קנמן (ל"מ נ; קי.; פר"ט 6-קכ.)

קנמן תשעה רומז ליסוד שהוא ה' מעילא לתתא ומתתא לעילא הוא חכמה ושלמות היסוד הוא כאשר יהיה נמשך ומחובר עם החכמה (ל"מ כז; מח"ס מז; כג.)

קנקנתום

השם הוא חיות וכח הדבר ור"מ במדרגתו היה דייק בשמא שהוא מקור חייו הפרטי במקור הכללי של כל החיים והוא ברמז הדיו קנקנתום בגימ' שמו"ת (ד"ס ד.)

קץ

בנבואת דניאל קץ העתיד נכתב סתום כדי שיהיה תלוי בזכות ישראל (מח"ס סה.)

ידיעת הקץ הוא רק מצד הידיעה שלמעלה מהבחירה (מח"ס כט.)

קראים

הקראים שפקרו בתורה שבע"פ אף תורה שבכתב אין להם כי מהכתב לא יודעים כלום שהכל פורח באויר (מח"ס מח.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אח"כ כשנולד הולד, אבל יקר היינו שבהוה הוא יקר
כמו כשהטפה עדיין במוח (ל"מ קיא:)

ידוע בכונות על לא ניגע לרי"ק שהוא אותיות קרי
דכוה הוא ח"ו יגיעת בשר לריק (סה"ט עג.)

לכך טבע הקרי בחלום שזהו כמו אונס דרחמנא
פטריה בכל מקום להודיע כי בדבר זה אין יד אדם
שולטת (ל"מ קיז.)

למה עשה השי"ת כך בודאי היא לאיזה טובה לאדם
וכידוע דיש לו פעמים פדיון ממיתה

(ל"ט [קג], [קה]; יט"ק סד:)

עמלק הוא ראשית גוים ואין לו גם עומק ראשית טוב
רק אתון ק"ר לבד אבל אצל ישראל העומק ראשית
טוב ולכן נקרא קרי (ל"מ קיא:)

עמר בגימט' קרי, העומר מנפה י"ג נפה היינו ו'
מדרגות מתתא לעילא ואח"כ חוזר ויורד ו' מדרגות
עד היסוד ששם קדושת הזווג (ל"מ נד.)

קברץ כולם יחד באותיות השם לשון נחבא אל
הכלים (ל"מ קיז:)

[אשר] בשבט אשר מצוי ענין מקרה לילה יותר
מבכל השבטים וע"כ עמוס שהיה משבט אשר אמר
פ' הלא כבני כושיים (מח"ס כט.)

[משיח] בעקבי משיח מתגבר מאד עוון זה כי כמעט
אין אדם בדורו שניצול (ל"ט [קט], [קיא])

[קר"ש] בהז"ל לא נק' איסור שאסור וקשור ויכול
להוציא הרע ע"י הכונה בק"ש שעל המטה
(ל"מ קיא:)

[קר"ש] התיקון ע"י הכונה בקריאת שמע שהוא
היחוד שמייחד כל העולם כולו ומלואה הכל אחדות
הש"י ונמצא הש"י הוא הפועל כל זאת ובעל
המעשה (ל"מ קיב.)

[תורה] אין אדם עומד על דברי תורה אלא א"כ
נכשל והמכשלה דדברי תורה מביאה לידי קרי ר"ל
(ל"ט [קיז])

[תורה] ת"ח אש תשוקתם לדברי תורה ובשינה
שהוא הסתלקות המוחין מד"ת יוכל היצר לבעור
באש תאותו ולהביא לידי ראית קרי ח"ו כמו
ששמעתי שזה מצוי יותר בבני תורה מבני הארץ
(ל"ט [רמג])

טענת קרח ועדתו שהרגישו בקדושה זו שיש בהיותו
גרוע שבדור המדבר שהוא כקדושת כה"ג שבדור
אחר (יט"ק ס:)

ידעו כי לעתיד לא ילמדו איש את רעהו ויהיה
מדרגה זו שכל העדה כולם קדושים וחשבו שכבר
הגיעו לכך (ל"ט [סה])

לפי שהם היו גדולים בענין המסירת נפש לכך
הוצרכו משה ואהרן להבדיל לכל ילקו עמהם ולכך
תיכף למאמר הבדלו והרומו הרגישו בזה ויפלו על
פניהם (ל"ט [סה])

ממחלוקת השבטים עד אחר מתן תורה במחלוקת
קרח היה בירור שאין בישראל שנאה באמת... ואז
התחיל שירותא ומחלוקת להתגלות (רס"ל נא:)

ע"י שבקשו נדו"א שיהיה בכל עת קודש ולא יהיה
הגדרה בזמן נמשך ג"כ שלא יהיה הגדרה בנפש וזהו
התעוררות דקטטה ומחלוקת דקרח (ד"ל מס:)

על ג' דברים חלק קרח (קה"מ ז:)

קרי ע"ע הוצאת ז"ל

א"א לאדם ליהזר בהשתדלות שלא יארע רק מה
ששומרין אותו מלמעלה כפי מה שמקדש עצמו
מלמטה (יט"ק ז:)

בכל אדם יש פסולת בתולדה מעטיו של נחש ומה
הוא מקרה לילה שעל זה נאמר לא תאונה אליך
רעה... ומי שלא יאונה וגו' צריך רחמים בזה שלא
יצא הפסולת בדרך בן או תלמיד שמקדיח תבשילו
(ל"ט [קד])

גם במה דחזי לאונסו בשינה לא ניצל מהרגש הנאה
גופנית בשעתו בשינתו (סה"ט עא.)

לפי שהיא בתאווה דעוה"ז מטמאה אלא דהקב"ה
נותן טהור מטמא שנוצר מזה ולד, וזהו ה' בסוף
שרומו על ההתחלה מן החכמה שבמוח (ל"מ קיא.)

גם מכל טיפין שאין נולד בפועל אינם לבטלה ויהיו
מהם תולדות לעת"ל (סה"ט טו:)

הנשמות היוצאות ע"י טיפי קרי הם יקרות ביותר
וכשנקלטו לקדושה נעשה מהם יקר

(ל"מ נב, קיז:; ל"ט [קצ])

טומאת קרי היה בסוף שמורה שסופו להיות דבר יקר

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[תיקון] אמר האר"י ז"ל כי הזיעה שע"י עסקי המצוות הוא תקון לקרי והיינו כי המזיקים הן הם כחות התאוה שבחלל השמאלי שכלב והן נשרפין ע"י זיעה (לה"ל [קלד])

[תיקון] לימוד המשניות הוא תיקון לעון קרי והוצאת ז"ל (תה"ש לד.)

[תיקון] תיקון למקרה לילה הוא הטבילה כי ע"י ז"ל מגיע עונש המבול (לה"ל [קז])

[תיקון] תיקון למקרה לילה להאמין באמונה שלימה שאין שום מקרה בעולם כולו (לה"ל [קנו])

[תשובה] אין מועיל תשובה מצד הבינה רק תקנתו מצד החכמה שבמוח על ידי דברי תורה

(ל"מ נ, קיז.)

[תשובה] אין מועיל תשובה... אלא שכל זה למראית עין בעוה"ז וע"כ לא כתב אזהרה על זה בתורה (תה"ש לג.)

[תשובה] עיקר תיקון הקודם לכל החטאים עד שיהיה כמי שלא חטא הוא רק ע"י התורה ובחטא זה בפרט שאין מועיל לו תשובה היינו דבתשובה לבד רק בצירוף התורה (מח"ס נח.)

קריאת שמע

בפרשה ראשונה דנאמר בלשון יחיד ליחידים כר' שמעון בר יוחאי נאמר בכל מאדך היינו להיות מופקר לגמרי... וכל אחד צריך ג"כ לומר פרשה א' ג"כ שתחלת קבלתו בכל יום צ"ל בענין זה (לה"ל [רכד])

בפרשה ראשונה יש שם מ"ב ובפרשת והיה אם שמוע שם ע"ב ונדודע דשם מ"ב הוא לעולים במרכבה והיורדים יורדים בשם ע"ב ואין צריכים טהרה כ"כ משא"כ שם מ"ב צריך טהרה גדולה (לה"ל [רכד])

בקר"ש על המטה מזיקין בדלין, פירוש קבלת עול מלכות שמים בכל לבבך זה מבטל כל מיני מחשבות זרות (לה"ל [רמג]; מח"ס ה:)

בקשו לקבוע פ' בלק בק"ש היינו לכונה זו שאף פושעי ישראל בכלל אחדות האומה... וזה כל ענין ק"ש בשכבך ובקומך (רס"ל מד:)

הק"ש דוגמת אכילה לגוף (ד"ל יא:)

יחוד של שמע ישראל שאין אומרים ביחידות רק להשמיע קיבוץ כל האומה ישראלית שהיחוד ברור ואמיתי אבל יחוד ברוך שם הוא ענין הברכה מצד העולם ההשגה הברורה (ט"מ לב:)

שמע הוא יחוד ההוי' ובשכמל"ו מדת המלכות ואדנות (ד"ל ז:)

מצוה ראשונה שנתחייב האדם כשנעשה בן י"ג שנה הוא קר"ש של ערבית שהוא הראשית (לה"ל [ד])

[זמ] א' אצל החסד בבוקר ולא ביום כי למעשה די אתדל"ת באו"ר רק בתחלת המעשה ואח"כ המעשה כולה ממשכת הקדושה עליו ובזה אתיישב טעם ק"ש של שחרית דרשי' תחלה קימה ושל ערבית זמנה כל הלילה (ד"ל טז: -)

[זמ] זמן קר"ש תלוי בזמן אכילה כי אכילה הוא קיום החיים וכך קבלת עול מלכות שמים (לה"ל [ז])

[זמ] יהיב הזמן בשכבך ובקומך משום דהבוקר וערב הם שינויים בעולם ולא באדם והיה די בקבלה אחת לשניהם רק מפני השינויים שבאדם שביום קם ועוסק במלאכתו ובלילה עת שכיבה (לה"ל [ג])

[זמ] כאשר יקבע אמונת הש"י ויחודו במחשבתו בבוקר אז כל היום יהיה נקל בעיניו להרגיז יצ"ט על יצ"ר וזהו מצות ק"ש של שחרית (מח"ס ה:)

[זמ] צווי ק"ש בכל בוקר וערב שבכל התחלת גבול נפרד מהגבולים שברא השי"ת לבעלי הגבול נעיד ונכיר כי באמת הוי' אחד (ד"ל ז:)

[תפלה] בנפש האדם המוח אב בחכמתו לכלי המעשה והלב אם בבינתה להשלמת החסרון, וזהו ק"ש ותפלה, ק"ש קעמ"ש ומצות שלימות מעלתו ותפלה למלאות חסרונו (ד"ל טו:)

[תפלה] ק"ש היינו ד"ת וצריך להשמיע לאזניו שזה הק"ש שיתעורר וישמע דבר זה ואז אח"כ הקלא דהדרא ממנו בעצמו על קול הק"ש הוא קול התפלה (ד"ל עז:)

[תפלה] רק בק"ש היא קעמ"ש תמידי של לילה קודם ולא בתפלה כי התחלת הכרת הנוכח הוא בתחילת היום וצריך לזה השתדלות ויגיעה וזהו רק ביום (ד"ל יא:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

קריעת ים סוף

בעתיקא תליא והוא מזל העליון שא"א להגיע לשם בתפלה ועדיין לא זכו לתורה (מס"מ נט.)

בקרי"ס היה הכל כלול יחד מצד שלימות מדת החסד לאברהם (מס"מ נא.)

הגם דראתה שפחה כו' היה מדרגות דלולי כן לא שייך לקרות שפחה כלל (רס"ל ט.)

הוצרך להסיען בעל כרחן שמפני גדול חשקתם חשבו שזה המקום שאפשר להם לזבוח לד' (מס"ש פד.)

הוצרכו ליכנס לים בסכנה ושבת יהודה בראש בשביל חטא מכירת יוסף שיהודה היה העיקר בזה ולא הטירו עד קי"ס דהים ראה ארונו של יוסף שהעלוהו אחיו (ד"ס ז.)

היה קבלת התורה שהיה להם התגלות אור גדול דראתה שפחה (מס"ש פג.)

לא עשה הש"י הנס מיד רק א"ל דבר ויסעו ונכנסו עד צואריהם בים והראו אמונתם בהש"י שלא מצד התגלות הנס כבליל א' רק בתוקף האמונה לשמוע בדבר ה' (קד"ש כז.)

מצד השכל א"א להתאפק ולשתוק בעת צרה כזו רק בג"י יוכלו לזה, ועי"ז היא בירור דביקות שורשם וממילא בטלה טענות הללו עוע"ז (ד"ל סו.)

מתן תורה הוא בקנין מה שהיה בקי"ס בראיה דהראיה אינו קנין בלב (רס"ל נט.; פר"ז-ד יד.)

עונש הטביעה במים הוא בעבור קלקול הברית כדאשכחן בדור המבול ויוסף דלא חטא כלל ברח ממנו ויהודה שחטא ושב קפץ לתוכו קודם שנקרע (מס"ש נג.; רס"ל מז.)

קרו

אנו מבקשים הרם קרן משיחן הוא משיח בן יוסף (ל"מ קיז.)

נמשל ת"ח לשור שהקרן הוא ממותרות המוח כידוע ומוחו חזק כ"כ לנגוח וזהו נגד שלימות המוח בחכמתו (ד"ל נט.)

קרישים

המשכן ואהל מועד עושה את המר מתוק ע"י הקרישים נעשה מן שק"ר קר"ש (ל"מ קי.)

קשת

הוא ההגדרה בעד התאוה כי השמש מנגב ומייבש כל לחלוחית המים שהוא כח המתאוה (קס"מ יג.)

הקשת סימן תיקון הברית (מס"ש מה.)

נסתלק ההשפעה בעת המבול לגמרי, ואח"כ ניתן לו הקשת להראות שמ"מ ההשפעה יורה כחץ ואין נפסק לגמרי (ד"ל נה.)

שם ש-די הוא שם היסוד אשר אליו רומזת הקשת, כי מצד זה אין מניח להתפשטות הרע (ד"ל פג.)

ר' אבה

חשב על עצמו דיגע לריק ע"כ חשד עצמו מפגם הברית שלא תקנו (מס"ש עד.)

מעין דיעקב שגם הוא בתכלית היופי מעין אדה"ר קודם החטא ולא היה ראוי למות (מס"ש מח.)

סוד ר' אבהו לעובדין מאהבה (ש"מ מ.)

ר' אליעזר

בניסן נגאלו ובניסן עתידין כו' שנחלקו ר"א ור"י לטעמייהו אזלי בפ' חלק דר"א סובר אם ישראל עושין תשובה... (רס"ל לה.)

היה דוגמת משה ולכן מן השמים הוכיח כדעתו ויצא ב"ק (ד"ל ע.)

לודאי יש להם תוקף גדול בשוה"נ דרע דמצידו הוא תאות אכילה... ואיתא אחר ר"א ללוד בודאי לוד בא"י היא נגד לודים ור"א הי"ל כח זה כדאיתא בכ"מ שנתן עינו נשרף (ד"ל צא.)

משה ביקש על ר' אליעזר שיצא מחלציו כי משה היה היפך זימה ושטות כמו שכתוב מול בית פעור (ל"ה צא [קמו])

דרגא ידידיה היא דוגמת סיני... וגם מס' פרה פותח בהלכה זו דר"א (ד"ל עה.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ר' אלעזר בן חרדיא

נקרא רבי שהוא פעל כ"כ בשורש פרטי שלו עד שנעקר אותו שורש רע לגמרי וממילא נתעורר ע"י הרהורי תשובה בכל העולם במי שחטאו באותו שורש רע (ד"ל סד:)

אצלם הוא תוקף מדה הזו של שלוח ומנוחה רק שהם כחמרא על דורדייא, פי' דורדייא הוא הזנות שבהם כר"א בן דורדייא (ד"ל מא:)

ר' אלעזר בר' שמעון

ר' ישמעאל בר' יוסי ור' אלעזר בר' שמעון זיכבנ גופם כ"כ עד שהיה בשר גופם כולו קדוש אצלם שיין לספר שהיו בעלי בשר (תה"ש מח:)

ר' גמליאל

בירור ר' גמליאל היה בבנו רשב"ג שהוא מג' ענוותנין

מאמר ר"ג שאמר שמי שאין תוכו כברו אל יכנס הדיבור בעצמו היה שומר הפתח שמי שלא היה תוכו כברו לא היה לו חשק לכנוס (פר"ג-ג סה:)

משיחתו של רבן גמליאל למדנו, כי היה לו כח זה ביחוד (ל"מ סו:)

רחץ ר"ג דאתי מדוד במרחץ אפרודיטי לתקן שורש הרע דזימה ע"י הרחיצה שהוא המדריגה היותר פחותה מגוף הקדוש (ד"ל פג:)

שקליה למטרפסיה בעוה"ז כל זמן שלא נתברר כונתו דלא היה מפני גסות רוחו ח"ו כלל (תה"ש כח:)

ר' המנוא סבא

רב המנוא סבא ובריה בית מושבם שם כי יש להם שייכות אם נשמת משיח (מח"מ מו:)

ר' חייא

נגד יעקב מדת האמת זו תורה דעביד דלא תשתבח (יש"ק ו:)

ר' חיים ויטל

בחנם יתחסדו קצת מההולכים בעקבי הרח"ו

בספריהם שלא לדבר מענינים הללו כי לא על הר"י סרוג כיון שלא ראה כתיבותיו כלל (סה"ז לא:; ל"מ קז:)

מה שהיה ברצון מהרח"ו שלא רצה לתת להוציא כתביו מרשותו כלל אבל כל חכמי ארץ הקדושה בזמנו התנגדו לו בזה והשתדלו לגנוב הכתבים (סה"ז ל:)

ר' חנינא

ור' ינאי (פר"ג-א קב:)

ר' חנינא בן חסא

לא תמצא בכל הש"ס הימנו שום הלכה זולת ההיא דאבות כל שיראת חטאו קודמת, ובשאר מקומות ספרו ממופתיו בתפלותיו כי זה כל עסקו (ל"ה"ז [ר:])

בכל דור ודור יש נפש שנקרא חנינא והיינו שיודע ומכיר שהכל בא מחסד השי"ת שחונן לבריותיו (פר"ג-א פב:)

ר' חסדא

שמו חסדא מורה שהשי"ת רב חסד (פר"ג-ד יט:)

ר' יהודה ביד אלעאי

זכה ע"י יראת ד' בכח השתדלותו בתורה עד שאמרו עליו שהיה דומה למלאך ד' (תה"ש עא:)

ר' יהודה הנשיא

כל אכילתו היה בקדושה יתירה כמדתו דנקרא קדוש (יש"ק ו:; פה"ק י:; תה"ש נא:; פר"ג-א קיט:)

לא נהנה מעוה"ז באצבע קטנה פרשו קמאי דר"ל ע"ד דאיתא לא כל האצבעות שוות (תה"ש לג:)

כשהשלים נפשו כ"כ עד שיזכה לשם קדוש סתם היינו כשלא יגיע לו שום פגם עוד (יש"ק לז:)

נטע נטיעה בפורים דלא נעקר עדיין ט"ב וי"ז בתמוז (מח"מ לה:)

רבי השיג מדרגת ר' מאיר אבל לא בהשגה גמורה ולכך אמר רבי דיוהכ"פ מכפר גם לשאין שבים אבל לא השיג לומר זה בכל יום על טמא טהור (ד"ל ד:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ר' יוחנן

בב"מ ספרו משופריה וידוע שופריה בכל מקום הוא על שמירת הברית ואח"כ נאמר עליו דאמי מורעא דיוסף, ואח"כ הענין שאירע לו מריש לקיש שהוא מצד הרתחא דרבנן (נ"ה"ל [ק"ז]; י"ש"ק נה).

לעולם תחילת המחשבה מתגלה בסוף המעשה, ור' יוחנן היה ליה שופרא היופי הוא בסוף המעשה והו לנשי שהוא מדרגה אחרונה, ור"ל היה לו חילא מדרגה הראשונה הדביקות בשורשו הנעלם (ד"ל נ"ה).

אף דהי"ל לב רחב בתורה מ"מ הי"ל הרגש במעמקי הלב ע"י הפסד ממון (מח"ס טו).

היה צדיק גמור מזרעא דיוסף לא ידע ממדרגת בעל תשובה עילאה ע"כ השיג המדרגה דעין לא ראתה רק לצדיק גמור (מח"ס טו, עז).

היה צדיק גמור ויניקתו מהגבורות דע"כ עניש וקטיל לא היה לו זקן דהוא חותמו של בעלי תשובה (מח"ס טו, עז).

ע"י ר' יוחנן שהיה מזרעא דיוסף נכנס גם אחר לגן עדן (י"ש"ק סו).

ר"י א"ל לר"ל שבאמת שוה"נ שלו רע והוא הכניסו כו', ובדבור זה עורר ר' יוחנן קטרוג על שוה"נ דריש לקיש שעדיין אינו מבורר ולכך מת ע"י עונש דר"י (ד"ל נ"ה).

ר' יוחנן בן שזיאל

עוף רומז לעולם האמצעי המעופף באויר וכשהי' דבורו בתורה שהוא העולם העליון היה נשרף ונתבטל העולם האמצעי (ש"מ יד).

ר' זוסף

בכל מקום אמר רבה לחדודי שהוא עוקר הרים משא"כ ר' יוסף סיני בעל שמועות ולכן הלכה כרבה כטעם לא בשמים היא ותושבע"פ עיקר נגד תושב"כ (ד"ל עה).

הגם שידע בנפשו שהוא במעלה ומדרגת סיני היה צריך לפי ערך זה להיות ענו (פר"ל ד-טו).

ר' יוסף נתרצה להסתמא לגמרי כדי שלא יראה שום דבר שיביא חמדה זרה ללב (י"ש"ק לג).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

רבי דאמי מדוד גידל פרידות לבנות והגם דהוא מלאך המות מ"מ הוא גידל והחי' דבר זה להעלות מדרגה זו ג"כ ורפכ"י היה בסוד אליהו שלפני משיח (ד"ל פד).

ר' פינחס בן יאיר ורבי היו שניהם משרש אחד (י"ש"ק יח).

[יעקב] היה ניצוץ מנשמת יעקב שהיה דר בציפורי י"ז שנה וקרא על עצמו ויחי יעקב בארץ מצרים י"ז שנה (פר"ל ט-א קט).

[יעקב] רבינו הקדוש דבא לאחר מיתתו לביתו כתבו גורי הארז"ל דהיה ניצוץ יעקב דלא מת (מח"ס נ"ה; פר"ל ט-א ד).

[מש"ח] היה ראוי להיות משיח אילו היה הדור זכאי (י"ש"ק יט;; מח"ס נה).

[מש"ח] מרבי התחלת עקבות משיח (י"ש"ק נג).

[מש"ח] בדור רבי היה התגלות הקדושה בו ע"כ היה מעין משיח אלא שלא היה ההתגלות בפעל בכל הנפשות דישראל שבדור (מח"ס נה).

[משנה] בימיו נשלם שלימות התושבע"פ בחבור המשנה ועי"ז הכח רצה לעקור ט"ב (מח"ס נה).

[משנה] רבי הוא שסידר המשניות שהוא יסוד תושבע"פ כמו משה תושב"כ דהוא היה מאוכלי מן בפועל ממש (פר"ל ט-א קיט).

[משנה] רבינו הקדוש שחיבר המשניות יסוד תושבע"פ וע"כ היה מובדל לגמרי מכל חמדות עוה"ז (פע"ק י).

ר' יהושע

בניסן נגאלו ובניסן עתידין כו' שנחלקו ר"א ור"י לטעמייהו אזלי ב' חלק דר"א סובר אם ישראל עושין תשובה... (רס"ל לה).

ר' יהושע בן חנניה

היו בניו יפיפין ביותר מפני הגדרתו העצומה בתאוה... והוא היה מדרגת תורה שבעל פה ולא יפה הגוף (נ"ה"ל [קמו]).

ר' יהושע בן לוי

לא נראה הקשת בימיו ונכנס חי לגן עדן (מח"ס טו, ע).

ר' ינאי

ור' חנינא

(פר"ט-א קב)

מורשה קהלת ינאי אין כתיב כאן (פר"ט-ה קלה).

ר' ישמעאל בר' יוסי

ר' ישמעאל בר' יוסי ור' אלעזר בר' שמעון זיככו גופם כ"כ עד שהיה בשר גופם כולו קדוש אצלם שייך לספר שהיו בעלי בשר (תה"ט מח).

אבריה כחמת בת ט' קבין הוא קדושת הט' דרגין שמריש כל דרגין עד היסוד (תה"ט מח).

ר' מאיר

בירו היה לומר שגם להרחקת דבר טוב יהיה תיקון (ד"ט ד).

בכל מקום שנקרא ר"מ אחרים הוא השמועות דגמר מפומיה דאחר (תה"ט נו).

גמר תורה מפומי דאחר כי הוא מזרע נירון קיסר מזרע עשו וכידוע דזה הציד בפיו (ד"ס יא:).

הוא ביחוד רמון מצא שכפי מדרגתו לטהר השרץ אין חלוק בין צדיק לרשע (ד"ט ה).

היה מלא אור כשמו והוא כמו אור האבוקה שמושך אליו כל אור קטן שמתקרב לו כך היה יכול למשוך אור הפנימי שהיה באחר אליו (רס"ל סו).

היה בקי להוריד חכמה גם במעשים שאין נראים טובים וזהו ר"מ דחייש למיעוטא לתקן גם המעט מן המעט שבחומר ולכן דייק בשמא שהוא החומר (קה"מ לד).

השם הוא חיות וכח הדבר ור"מ במדרגתו היה דייק בשמא שהוא מקור חייו הפרטי במקור הכללי של כל החיים והוא ברמו הדיו קנקנתורם בגימ' שמור"ת (ד"ט ד).

היה יכול להראות פנים על טמא טהור שזהו מצד השגת שורש הנעלם מכל דבר שכל דבר מעורב טוב ורע (תה"ט פ:).

כי ציד בפיו הם שורשי נשמות ר' עקיבא ור' מאיר (יש"ק סו).

סתם משנה כותיה הוא שורש תושבע"פ והוא שזכה

לאור זה שמתוך החושך והרגיש האור שבכנות עור (קד"ט יד).

ר' מאיר ור' נתן ידעו כי באמת הם גדולים מרשב"ג אלא שמ"מ למראית עין כפי הלשון הנזכר כונתם לגרמייהו וע"כ קנסו לשעה בהורדת כבוד הקודם (תה"ט כט).

רבי השיג מדרגת ר' מאיר אבל לא בהשגה גמורה ולכך אמר רבי דיוהכ"פ מכפר גם לשאין שבים אבל לא השיג לומר זה בכל יום על טמא טהור (דל"ט ד:).

ר' נחמן

הוא היה השני אחר רבי שהיה ראוי להיות משיח אם היו הדור כדאי (יש"ק לג).

ר' נתן

ר' מאיר ור' נתן ידעו כי באמת הם גדולים מרשב"ג אלא שמ"מ למראית עין כפי הלשון הנזכר כונתם לגרמייהו וע"כ קנסו לשעה בהורדת כבוד הקודם (תה"ט כט).

ר' עקיבא

אף דר"י אמר לו טעית אינו טעות גמור דדבר טעות לא נכתב בגמרא (מס"ח פו).

כי ציד בפיו הם שורשי נשמות ר' עקיבא ור' מאיר (יש"ק סו).

לכ"א בן עזאי כל חכמי ישראל כקליפת השום חרץ מן הקרח דרק רע"ק דבק באמת בד' שנכנסו לפרדס והשאר בדמיון וב"ע הוא מדרגה עליונה דדמיון (ד"ט לד:).

יצא בשלום (יש"ק סז).

סוד שחיבר הזוה"ק בלשון ארמי אף שכל דברי התנאים בתושבע"פ משניות וברי' כולם בלה"ק כי התגלות הסודות נעלמות שהוא כל היקר שנתגלה לרע"ק וחביירו ותלמודיו א"א לגלות בעוה"ז רק בלשון ארמי (קד"ט לא).

רקק אף דשחק וידע דשייכה לו מ"מ בו לא פעלה כלום להעלות אף הרהור כל שהוא בלב כיון דבגיותה אין לה שום שייכות עמו (תה"ט כ).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אותו שורש מועט של ישראלית שהיה בעשו ולכן כתב האריז"ל כי עקיבא אותיות יעקב שהיה שורשו (אז"ל ט.)

[יתרו] נק' כל פרי' של מ"ת יתרו שממנו יצא ר' עקיבא שהיה שורש תושבע"פ כמ"ש האריז"ל (פרי"ז-ז מ.)

[מיתת] כך עלה במחשבה לפני היינו שרצון ר"ע זה היה שהשתוקק לזה (פרי"ז-ח ט.)

[מיתת] היה מיתתו לא ע"י הריגת העכו"ם אבל לפי שנתאוה כל ימיו לזה... יצתה נשמתו באחד והיינו על ידי השגתו יחוד האמתי (פע"ק לז; אז"ל טו.)

[מיתת] רע"ק וחביריו הם "הרוגי מלכות שהיו י" נצוצי קרי שיצאו מיוסף וכשנתקנו הם השיגו כל יקר (ל"מ נ.)

[משה] משה היה מגזע קדישא ובהשתדלות נחשב לבן בתי' לכן היה מקור לתורה שבכתב שהוא העדר השתדלות האדם להוליד תורה מלבו כמו ר' עקיבא (אז"ל ט.)

[משה] משה ורבי עקיבא נפשותם הם שורש של אנכי ולא יהיה (אז"ל יא.; ד"ל עד.; תה"ש מו.)

[משה] משה נקרא עבד ד' ורבי עקיבא מדרגת ולא עבדים לעבדים (אז"ל יא.)

[משה] נגלה לו מה שלא נגלה למשה ולא שהיה מעלתו גדולה (תה"ש פא.)

[סיסרא] הוצרכה המלחמה שיהיה מן השמים נלחמו הכוכבים כדי שיוכלו להוציא נשמת רע"ק שהוא שורש תושבע"פ שהיה בגלות אצל סיסרא (פרי"ז-ה פח.; ע.)

[סיסרא] יעל קלטה אז נפש רע"ק (תה"ש מא.)

[סיסרא] רע"ק שהוא יסוד תושבע"פ מבני בניו של סיסרא ומסתמא היה כח זה בסיסרא (רס"ל מז.)

[תושבע"פ] בגמרא נסדר ענין מתן תורה בפ' ר' עקיבא מטעם דר' עקיבא שורש תורה שבע"פ שהיה בן גרים ותורה שבכתב ותושבע"פ הם באמת א' (פרי"ז-ז מ.; פרי"ז-ה קט.)

[תושבע"פ] זכה להיות שורש לתושבע"פ מפני שהיה שורשו ממדת יוסף הצדיק וזכה ליישר הלב (פרי"ז-ה סד.)

[בן כוזיבא] טעה על בן כוזיבא שהוא משיח כי מצד שהוא היה יסוד תורה שבע"פ חשב שכבר הגיע קץ לתורה שבע"פ ועת ביאת המשיח

(אז"ל ט.; תה"ש יח.)

[בן כוזיבא] היה סבור בן כוזיבא וכן רע"ק שהוא משיח ב"ד ובאמת היה משיח בן יוסף ונהרג (פרי"ז-ה כד.)

[בן כוזיבא] הבעש"ט ראה ע"י עליות נשמה שרע"ק הוא שומר הפתח בהיכל משיח והיינו דרע"ק הוא שורש תושבע"פ... וזה מה שכ' הרמב"ם שרע"ע היה נושא כליו של בן כוזיבא (פרי"ז-ה כא.)

[גרים] הגר אשר בקרבך יעלה מעלה מעלה מרמו על נשמת רע"ק שהיה בן גרים ונשמתו היה מהשבטים כידוע (פרי"ז-ד ז.)

[גרים] לפי שהיה בן גרים לא היה אפשר שיזדכך להיות גם הוא קדוש בקדושה עליונה כ"כ להיות מוכן למעלה ומדרגה זו אלא ע"י שנהרג על קה"ש (פע"ק כד.)

[גרים] משום שהיה בן גרים היה מצפה לקיים ואהבת בכל נפשך לפי שאמרו ז"ל שהגרים אין עושים מאהבה (אז"ל ט.)

[גרים] היה בן גרים כי התושבע"פ היא מאחוריים ותושב"כ ודרגא דגרים (ד"ל עד.)

[גרים] רע"ק הוא יסוד תורה שבע"פ וע"כ היה בן גרים כי אהבת התורה בהתגלות הוא אצל הגרים ביותר (אז"ל ט.; לק"מ מא.; מח"ס פד.)

[גרים] רע"ק שהיה בן גרים ונולד בתכונות רעות ואח"כ כבש אותם והפך אותם לטוב והעביר על מדותיו לכן היה הוא שורש תושבע"פ שהוא לתקן הרב כעס (פרי"ז-ה סג.)

[גרים] שורש נפש באמת נפש מישראל רק מ"מ מצד שהוא בן גרים ודאי היה בו ג"כ איזה שורש מאבותיו והוא איזה שורש טוב שהיה גנוז בהם מצד שעלו במחשבה (רס"ל מה.)

[יעקב] כולל כל הדור שכן אותיות שמו יעקב א' כי שורש נפש יעקב היא כוללת נפשות כל דור ודור מישראל (רס"ל מה.)

[יעקב] עצם נפשו היה מגזע ישראל כי הוא היה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ר' פינחס בן יאיר

האריך ימים אחר רשב"ג (י"ש"ק יט.)
 היה לו התפשטות קדושה עד שהגיעה גם לקניניו
 החומרים (י"ש"ק יז-יז)
 לפי שכל עסקו לזכך הנאתיו שיהיו בתכלית
 הקדושה לא רצה שיעבור דרך שום צנור של נפש
 שאינה מקודשת כמוהו להיות אותו צנור משפיע לו
 (י"ש"ק יז.)

ר' פינחס בן יאיר ורבי היו שניהם משרש אחד
 (י"ש"ק יח.)

רבי דאתי מדוד גידל פרידות לבנות והגם דהוא
 מלאך המות מ"מ הוא גידל והחי' דבר זה להעלות
 מדרגה זו ג"כ ורפכ"י היה בסוד אליהו שלפני משיח
 (ד"ל פד.)

ר' פפא

מזכירין בסיום מס' שמות עשרה בני ר' פפא וכ'
 בסוף תשובת הרמ"א שרומזים לעשרת הדברות...
 אבל נראה פפא הוא אב ונקראו בר פפא אב והוא
 הקב"ה (פר"ל ג-ג לא.)

ר' קטינא

שלא לבש ציצת נראה דשמו מעיד עליו דהיה
 לקטנותו ושפלותו בעני עצמו שאין ראוי להתכבד
 כלל (רס"ל כו.)

ר' שמואל בר שילת

מה דבני בניו של המן סיכב הש"י סיבות דבא
 בגיותו על בת ישראל דהולד כשר ונודמנה לפניו
 שילת אחת' דר"ח דודתו דרב וע"כ אמר לרב הב לי
 ברתך (רס"ל סג.)

ר' שמואל בן גמליאל

בירור ר' גמליאל היה בבנו רשב"ג שהוא מג'
 ענוותנין (סה"ש כט.)
 נשתבח בענוה ותיקן ברייתא לכבודו נגד ר"מ ור"נ
 (ד"ס יא.)

ר' שמואל בן יוחאי

ניצול מעונש ע"י אמונה כשדרש בזה (ד"ל סט.)
 בשעתא חדא ברגעא חדא זוכה לכל המדרגות,
 ושמעתי בשם הרבי ר' בונים כי דבר זה מיגיעת ר'
 שמעון בר יוחאי (ל"ה [קמז])
 ביום הסתלקותו נקרא הילולא דרשב"י דכל ישראל
 שבדורו קבלו ונקבע בלבם אז הד"ת שלו
 (פר"ל ג-ג פט.)

היה משבט שמעון וע"כ לא נתגלה תוקף כח בעוה"ז
 ובתלמוד הנגלה (סה"ש כח.)

מי שתורתו אומנתו כרשב"י וחביריו שתיקן נפשו
 להיות כל עבודתו בעוה"ז רק לד' לבדו הרי כל ימיו
 קדושים בקדושת יו"ט (מס"מ עה.)

נסתלק במלת חיים עד העולם דזכה לחיי עולם
 שיזכה בו משיח (סה"ש ע.)

רע"ק היה השורש דכלל תושבע"פ כולה גם
 מהנגלות ורשב"י שנה התרומות מתרומות היינו
 העומק ראשית משורש הנעלם (פע"ק כה.)

ר' שמואל בן נתנאל

ברח"ו דבש"ן נוט' שמעון בן נתנאל והיינו ע"פ שא'
 ר' שמעון בן נתנאל ירא חטא (פר"ל ד-ד פא.)

ראובן

לפי שכל חטאו היה לגלות מדרגת התשובה ולהודיע
 תשובתו א"כ בהכרח היה לגלות החטא (סה"ש טו.)

ראובן בכורו נקרא על שם הראיה שהתחלת
 התפשטות כחותיו בזרעו אחריו הוא בקדושת
 הראיה שלו (מס"מ נג.)

ראובן שהוא בירור נקיון הראיה דזרע יעקב מצא
 הדודאים בשדה מקום הפקר שלא באיסור
 (סה"ש טז.)

ראשית אונן דיעקב התגלות הקדושה דעין רואה
 שמחמתו הלב חומד דגם זה כולו זרע אמת
 (סה"ש טז.)

ראיה

גבורה בגימט' ראיה כי הראיה נמשך מזה והוא

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
 מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

לרש אין כל שום קנין שיהיה לראש עליו כי כל עשיר נגיד ואדון על קנין מה וזה אין לו שום ממשלה על שום חמדה קלה מתאות לבו (ד"ל נד):

ראש השנה

אורי בר"ה שאז החודש מתכסה ואין אור גלוי עדיין כלל רק מצד הידיעה דהש"י הוא אומר דגם בכיסוי כזה יש אור (רס"ל עה):

אחר הקלקול שהיה ע"י אכילה שנעשה הערכוב טוב ורע מ"מ כשמגיע היו"ט של ר"ה שהוא הרת עולם יכולים ג"כ לזכות לטעום רק מהטוב וכמו שיהיה לעתיד (פר"ל-ה פד):

בכל ר"ה אנו מתקנים מעט מחטא אדם (מח"מ עו): המתענים בר"ה חושבים זהו תיקון חטא אדה"ר שהיה באכילה אסורה אף שזה ג"כ קצת תיקון אינו תיקון גמור כידוע בסוד לאכפייא ולא הפכא (מח"מ עח::; פר"ל-ה פה):

הבריה דק"ל נוח שלא נברא רק האומות עושים חג יום גנוסיא של מולדתם לא אצל בני ישראל לכך נקראים ימים נוראים שממשיך מורא לאדם (ל"מ ע): חג הזה הוא נגד יצחק (פר"ל-ה פד):

טעם מנהג העולם שמתפללין בר"ה ויהי"פ בקול שאז הצעקה על חיים שהוא בכלל (ל"מ סז):

ר"ה שהוא זמן הרת עולם והבריה יש מאין הרי לא היה בהשתדלות אדם כלל אלא שהש"י מסרו לבג"א להיות נעשה על ידיהם ושהם יקדשו לו (רס"ל עד):

[דין] בכל השנה ה' יראה ללבב לבד והיינו אל צורת אדם של כלל הקומה אבל בר"ה כל באי עולם עוברים כבני מרון זה אחר זה (רס"ל לו; מח"מ טו):

[דין] בכל ר"ה בהתעוררות ההתבוננות בכחות אדם ממילא כל באי עולם עוברים (רס"ל כט):

[דין] בר"ה נידונין על בני חיי מזוני (פר"ל-ה פו):

[דין] בר"ה בכל שנה מבחי' תיקון הפגם כקודם החטא וממילא יהיה ההנהגה במה"ד כבראשית המחשבה ולכן נקרא ר"ה יומא דדינא (פר"ל-ה פה):

[דין] מה שבר"ה כל א' נידון בפרט לפי שאז מתעוררת מדת המלכות שהיא הגורמת לבריאית עולם דברב עם הדרת מלך (רס"ל לו):

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אותיות יראה כי ע"י הראיה בא היראה וכן ע"י היראה זוכה לראיה (מח"מ עח):

הוא מצד הצמצום כמ"ש מחוי ליה יצחק הקב"ה בעינייהו (ד"ל לו):

הס"ד דבראיה בעלמא קני כמ"ש בריש ב"מ היינו שבדעת בנ"א כשמשיג הדבר בראיה חושב שכבר השיגו ושהוא בקנין והאמת אינו כן (קד"ש כז): הראיה היא ההשגה היותר רחוקה (ל"מ נ):

התחלת השלימות בתחלה בראיה להיות כל מה שרואה מעניני עוה"ז רק לכח השי"ת ועי"ז ממילא כל מה שהוא מקבל מעוה"ז לגופו הוא מקבל ממקור חיותו (מח"מ טז):

והיה עינך רואות את מוריך שכל מה שיראה ילמוד ממנו לעבודת השי"ת (פר"ל-ג יג):

כמו שכח הראיה לפעול באחר כידוע בגמרא מענין עין רעה ועין טובה, כך יש לו כח המקבל ג"כ, כידוע דעין נמשל ליסוד בין דכורא בין דנוקבא (ד"ל פ):

מחלוקת פילוסופים אם זיקי הראות יוצאים אל המוחש או צורת המוחש נכנסת אל העין זהו מחלוקת בסוטה אני את דכא או דכא אתי ואפשר שזה החילוק בין הבטה לראיה (קה"מ א):

עיקר ההצלה מהחטא כשמונע ההתחלה בראיה שזהו התחלת כל חטא כמו שלמדנו מחטא הראשון שהיה בעולם (מח"מ עח):

[שמיעה] שמיעה הוא הידיעה שבמחשבה הדבר ששומע אבל ראה הוא ע"י ההרגשה שכלב (רס"ל לו):

[שמיעה] הראיה הוא השגת האדם בדבר שחוצה לו והשמיעה הוא קבלת הדבר שחוצה לו לגופו (מח"מ טז):

[שמיעה] הראיה יכול לפעול ג"כ בכחו כידוע מכת עין הרע וכח השמיעה בהיפך שהמשמיע פועל בשומע (מח"מ כז):

ראש

התחלת כ"ד גולמי נקרא ראש וכל דבר שיש לו בית קבול התחלתו מכונה פה (ד"ל לה):

[שופר] כלל היום נקרא יום תרועה ולא יום תקיעה
דעיקר מצות היום בתרועה (רס"ל נו:)

[שופר] ע"י השופר בר"ה נראה יעקב כחרד ועושה
תשובה על הכל ונגלהו טוב ומעלים חטאיו כמדרגת
עשו ואין זה מדרגת יעקב רק וחטאתי נגדי
(קס"מ לז).

[תשובה] ע"י התשובה מצד אתערותא דלתתא בא
התגלות התשובה בעשרה ימים הללו בסדר המדות
הק' מתתא לעילא, רק השני ימים של ר"ה המה נגד
גולגלתא והמוחין שם אין מקום לתשובה בפרטיות
(פר"ל-ה קב)

[תשובה] ר"ה ג"כ בכלל עשיית רק שהתשובה הוא
במחשבה במוח ולב לבד ולא בפעל בדבור
(פר"ל-ה לז).

ראש חודש

בבבל הרגישו אז בר"ח זה דאיקרי מועד ומנהג
אבותיהם בידיהם לומר הלל רק מדלגי דלוגי דעדיין
אין בו תפיסה (פר"ל-ד קיט).

ביו"ט נכלל ב' הקדושות דחודש ושבת כי ישראל
מקדשי ליה וגם הש"י הוסיף בהם קדושה קביעא
וקיימא משלו (רס"ל עז).

כלל ר"ח הוא הרגשת אור של עתיד... דלעתיד
משמע שיהיה קדושתו גדולה מקדושת שבת
דקביעא וקיימא וחודש דישאל מקדשי כשיעשה
ממנו קדושה קבועה וקיימת יהיה גדול יותר
(מס"מ לב).

בכל ר"ח ג"כ זכרון לבריאת אדה"ר (פר"ל-א לה:)
נקרא ראש חודש ולא תחלת חודש שהוא ראש של
כל החודש והיינו שכל קדושת החודש כלול בר"ח
(פר"ל-ב קיט).

ר"ח יו"כ קטן ור"ח מצד ישראל דישאל מקדשי לי
והוא זמן כפרה אך בר"ח א"א להרבות בתחינות
ור"ח אסור בתענית וקבעוהו בער"ח (פר"ל-א לה:)
ראש חודש יו"ט ושבת נגד ג' מיני קדושות

(יש"ק נו).

שבת הוא ההשלמה ור"ח הוא החסרון ומכיר
בשניהם מהש"י ויבא כל בשר וגו' ולכך קדושת ר"ח
לנשים ביחוד (רס"ל יז:)

[דין] נקרא משפט אצל אר"ה ואצל ישראל חק שהוא
לישנא דמוזני וזהו כל ענין ר"ה אצלם דהש"י מחלק
אז כל מיני שפע וטובה להם (רס"ל נו:)

[זכרון] קורין פרשת וד' פקד בר"ה שהוא יום הרת
עולם ההריון והפקידה של כלל העולם כולו
(פע"ק ז:)

[זכרון] בר"ה הוא פקידה... באותו יום תמיד
מתעורר החידוש והזכרון כביכול פניו (מס"מ טו:)

[זכרון] נקרא יום הזכרון כי כוונת הבריאה בגין
לאשתמודע' ובכל יום זה מתעורר זכרון ההכרה
מחדש (ל"מ ע:)

[יוהכ"פ] ז' ימים שבין ר"ה ליוהכ"כ לתקן כל מה
שפגם בכל השנה כל יום ביומו במדותיו הנגלות,
דהנסתרות הם ג' ראשונות שנגדם ב' ימים דר"ה
חכמה וכתר ויהכ"פ הוא נגד הבינה (ספ"ז נח:)

[יוהכ"פ] ר"ה הכנה ליוהכ"פ שהוא שבת של בעלי
תשובה (מס"מ עה:)

[יוהכ"פ] ר"ה ויה"כ הוא מה דישאל מקדשי מצד
הידיעה וע"כ לא שייך בהם שמחה נגלית כיון דאינו
מצד השתדלותם הנגלות (רס"ל עה:)

[ימי] ב' ימים דר"ה הם נגד חכמה ובינה שהם אר"ה
המולידות התשובה בפועל דימי התשובה וע"כ הם
יומא אריכתא (רס"ל נו:)

[ימי] מצד הש"י הוא רק יום אחד רק חז"ל תיקנו ב'
ימים (ל"מ עב).

[ימי] יום ב' דר"ה א"א לחול בשבת מצד ישראל
משא"כ מצד הש"י בתחלת הבריאה היה יום ב'
דר"ה בשבת (ל"מ עב:)

[ימי] התורה צותה על יום א' כי די לעורר ראשית
המחשבה שבמוח ומצות דרבנן הוא מה שישאל
מתנדיים מעצמם להתעורר הלבבות (רס"ל נו:)

[שופר] בר"ה מתעלים הכל למקורן ע"י קול שופר
(מס"מ כז:)

[שופר] בר"ה קוב"ה יהיב עיטין לקבל ברחמים
וברצון את תפלתנו הבאה בקול נמוך מאוד בתכלית
השפלות... והעצה לזה לבוא בקול שופר שלנו
(רס"ל מז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ראשון ע"ע התחלה

רב

מצד בקשת התורה מרב הוא רק מצד שהוא שליח ה' כי עיקר קבלת תורה הוא מהש"י (רס"ל כו:)
רב לא שח שיחה בטילה ומשיחותיו במילי דעלמא נקבעו דברי תורה (ד"ס ית.)

רבא

היה נזוף על כך כי אין זה ראוי לישראל (ל"מ פו:).
הלכה ככתראי מאביי ורבא ואילך שאז פסק קידוש הראיה (ד"ל נג:)

רבה

בכל מקום אמר רבה לחדודי שהוא עוקר הרים משא"כ ר' יוסף סיני בעל שמועות ולכן הלכה כרבה כטעם לא בשמים היא ותושבע"פ עיקר נגד תושב"כ (ד"ל עה:)
קם רבה ושחטי לר' זירא כי הוא היה נטוע בו כח זה כמ"ש סוף שבת מר נמי עניש וקטיל (רס"ל נד:)

רבה בר נחמני

אמר אני יחיד בנגעים ובאהלות שהוא כח התורה המצלת מב' יצרים אלו (תה"ש מה:)

רבא

אינו שם מספר רק ל' רבוי כי עשרה בכ"מ הוא מספר שלם וממילא הכולל הכל מראש עד סוף לכך שלמות הרבוי י' אלפים (קה"מ כו:; ד"ל ת; יש"ק יג:)

רבי

עיקר ענין הריבוי וברכת פו"ר הוא בשביל ישראל דבהם הוא הריבוי האמיתי (ל"מ לו:)

רבינא

שהיה סוף הוראה בבבל ומחתמי התלמוד השיג ג"כ שמץ ושורש זה (תה"ש פא:)

רבים תם

אלף החמישי התחיל הזמן של האמוראים שהם היו עיקר התפשטות מלחמתה של תורה וכן בסוף אלף החמישי היו אז הר"ת ובעלי התוס' שהם הרימו הפלפול אחר הגמ' (פר"ף-ה ס:)
כתב במהרי"ל על רבינו תם שהיה משים לפניו תל דינרי זהב בעת לימוד סוגיא עמוקה להרחבת הדעת (ל"ה"ף [רס])

רבקה

איתא בשם הרבי ר' בונם ע"פ ויתרוצצו הבנים בקרבה שרבקה חשבה בדעתה שהוא עיבור אחד במיעי' ויש בו דיעות נוטות פעם לבהמ"ד ופעם להיפך (פר"ף-ד לו:)

רבקה שחשבה להוליד י"ב שבטים חשבה שאלה השנים הם שורש הי"ב כי חשבה דשניהם בקדושה (יש"ק לו:)

קו האמצעי דתאווה דקדושה דוגמת שרה שהיתה קו אמצעי דגבורה הטובה (קה"מ כו:)

רגלים

ידוע בסוד רגליה ירדו מות כי הרגלין נוקבין ויורדין עד סוף כל דרגין (ממ"מ עב:)

רה"ק

האריז"ל גילה רזי עולמות העליונים יותר ולא שמשא לא היה משיג מה שהוא השיג דברוה"ק ודאי היה משיג (ממ"מ מו:)

רחח ע"ע נפש

הנשמה טהורה רק משכן היצר רע בלב ששם הרוח ולכך נקרא הטומאה רוח בכל מקום בגמרא רוח טומאה רוח רעה (ש"מ לז:)

רחח הקדש

א"א לבא לרוה"ק אלא ע"י הקדושה הקודמת וע"כ הסמיכו המאמר בע"ז להא דשלא יהרהר וכו' (יש"ק נד:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

חחות

מזרח הוא נגד גוף הנשר ואמיתות בהירות השי"ת
מצד שורש הנעלם (ד"ל פנ:)

ענין הר' רוחות כעולם קטן דאדם (ד"ל כג:)
צפון הוא לשמאל ודרום לימין כמ"ש צפון וימין וגו'
שכן הוא בעמידת האדם למזרח דע"כ נקרא מזרח
קדם (פר"ל 5-7 מ.; קה"מ יט.)

חחנות

ברוחניי א"א להבדיל ולומר זה א' וזה ב' אלא
כשנבדלים בכחותיהם (ל"מ מ:)

חכר

פירוש רוכל מלשון רכיל שנכשל מקודם בדבר
ואח"כ עמד על דברי תורה של פסוק נצור לשונך
(ל"מ קיס:; פר"ל 3-5 כג:)

חח

ביחוד נא' זה גבי רות שנק' אמה של מלכות כי היא
היתה השורש למדת מלכות וע"כ בא אצלה התגלות
הזה של חלוף בגדים בשבת (קד"ש יד.)

ביל"ר רות נשמה ישראלית רק לחטא נתגלגלה
במואבי (קה"מ ה:)

מה שאמרה לרות ללבוש בגדי שבת כי הם ידעו
דעתיד לצאת מהם משיח בן דוד ושבת מלכתא היא
מדת המלכות (פע"ק ל.)

קורין מגלת רות שהיא אמה של מלכות בעצרת שאז
זמן לתקן ע"י תשובה וע"י תושבע"פ לזכות לדברי
תורה מסט' דאילנא דחיי (פר"ל 7-8 כח:)

תורה תחילתה גמ"ח... וזהו שקורין רות בעצרת
כמ"ש מגילה זו שאין בה כו' להודיעך כחן של
גמ"ח (קה"מ ה:)

רות נגד רחל ולאשה שא' יתן ד' האשה וגו' שתהיי
כוללת שניהם והוא בנין משיח שהוא נפש הכוללת
כל בית ישראל והוא יוצא משניהם עמון ומואב וכן
רות כוללת ע"י ברכת הזקנים (ד"ל מ.)

רזיאל

ספר רזיאל המיוחס לאדם הראשון חברו בעל הרוקח

דבורי האדם עצמו מצד עצמו רק כאשר הוא בכל
חיותו אז הוא רוח הקודש רוח מההוא קודש עילאה
שהוא חכמה דהש"י (ל"מ סד:)

דעת דקדושה הוא רוח"ק שמחבר בינתו עם חכמתו
של הש"י ויודע ומכיר שהכל מהש"י (ל"מ פט:)
המשכת רוח"ק הוא מהכתר עליון שלמעלה
מהחכמה שהוא השגת אדם וממשיכו להפנימיות
בחיבור חכמתו ובינתו (מח"ס סד:; ע:)

רוח הקדש שזוכין ע"י התורה (יש"ק כד.)
יש רוח"ק שאין נמשך בכח התורה אלא לפי המעשה
(יש"ק כח.)

לרוח הקדש א"צ שיהיה גבור ועשיר (יש"ק כט:)
קבלתי שיש במקצת נפשות כח השגת רוח"ק
בידיעת עתידות וכדומה בתולדה גם בדורות הללו
(פע"ק ה.)

רוח"ק הוא השגת חכמה הבאה בלב האדם מה
שלמעלה מהשגת שכלו (תה"ט טו.)

[נבואה] יש ברוח"ק נגד נבואה מעלה וחסרון
(ד"ל פא:)

[נבואה] רוח"ק גדולה מנבואה כמ"ש בר' בחיי
(ד"ל עד.)

[נבואה] כל נבואת הנביאים היא רק בנצח והוד
משא"כ רוח"ק הוא המשכה מקודש עליון חכמה
עליונה (מח"ס עא:)

[נבואה] כמו משה היה רבן של כל הנביאים כן היה
דוד רבן של כל בעלי רוח"ק (תה"ט לה.)

[נבואה] נביאים רואים רק הדבר שמראים להם אבל
בעלי רוח"ק משיגים הדבר בהתבוננות וחקירות
שכלם ע"י מדת המלכות (מח"ס יב:)

[נבואה] נבואה הוא בדכורא ורוח"ק בנוקבא
(ד"ל פא:)

חח רעה

רוחין הם כל מיני היזיקות שיש על ידי הרוח
וההיזיקות שבו הוא מצד הקליפה והסט"א ששם
משכן ומקור ההיזק זה נקרא רוח רעה (ש"מ מז.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[לאה] היתה עקרה עד שילדה לאה את יהודה שבו נתברר ההודיה להש"י שאף במקום החסרון שם אתה מוצא השלימות ע"י תשובה (ל"מ פב)

[לאה] יש ב' יצרים תאוה וכעס, ובזרעא דלאה גובר כח התאוה ורחל כעס (ל"מ פב)

[לאה] לאה דרגא דתשובה שהיא אימא עילאה משא"כ רחל מדת כנס"י הנקראת ברתא (סה"ט טו)

[לאה] לאה היא המולידה שבטים בפועל ורחל כל ימיה חמדה וכספה להולדת שבטים ובפעל לא הולידה אלא ב' (רס"ל ס)

[לאה] מדת רחל בשתיקה ומדת לאה כנגדה בהודייה ולידבק במדת ההוד של ית' (סה"ט יא;; ד"ל לה;; קה"מ נב)

[עמלק] אין עמלק נופל אלא ביד זרעו של רחל שבהם הבירור והכדל שבין אשת חיל לאשת זוננים (ל"מ פא)

רחם

רחם דעביד שרקק רחם (ל"מ סג)

רחמים

גוף הרחמנות נמשך מצד מדת אברהם אלא שהוא היה מרחם על גוים, אבל יעקב הוא שלימות הרחמנות כאשר הוא מצומצמת בכח הגבורה דיצחק להתאכזר על האויבים (יש"ק מ)

רח

המליך אות נ' בריח שאות נ' הוא רמיות הנפילה והשבירה... וחשון בשנה כי בחשון נשאר עדיין הריח והרשימה מן השמחה (ל"מ קד)

הריח בחוטם ששם משכן הנשמה (קה"מ לא) זנות הוא ריח רע (ל"מ נה)

טעם שמריחים במוצ"ש לפני ברכת ההבדלה שעדיין יש מקדושת שבו; להכניס הריח מאותה קדושה בקרבו גם על ימות החול (קד"ש יד)

כריח שדה דחקל תפוחין קדישין דחוש הריח הוא מה שמריח מרחוק כאשר עדיין אינו נכנס לחיך (רס"ל כו)

ומה שנתיחס שם איזה דברים לאדם הראשון ולנח היינו שהוא או רבותיו השיגו ברוח קדשם דברים שנתגלו לאדם ולנח (סה"ו לד)

רחב

אביגיל נתחברה לשבט יהודה וייחס רחב ליהושע בן נון ושבט אפרים (פר"ט-כ קכג)

רחב בקשה אות אמת כי בקשה לרבך בישראל שכולו זרע אמת (מח"מ כט)

רחיצה

רחץ ר"ג דאתי מדוד במרחץ אפרודיטי לתקן שורש הרע דזימה ע"י הרחיצה שהוא המדריגה היותר פחותה מגוף הקדוש (ד"ל פג)

רחל

ברחל וחנה לא נזכר עוד הפקידה שכבר נפתח ע"י שרה רק הזכירה לא נתגלה עדיין בשרה כי לא הוצרך ביצחק (פע"ק ג)

היא חשבה דיצא טריותה בשפחות אבל באמת גם הם ילדו שבטי י' (ל"מ פב)

שורש של עשייה לשם שמים נגד רצון הש"י הוא בזרעא דרחל (ל"מ פח)

[בנימין] היא קראתו בן אוני... אבל היא גרמה לנפשה... ותקנא רחל באחותה וזה הביא עליה חרון אף דיעקב כי הקנאה והכעס שרש אחד להם (פע"ק ד)

[יעקב] אהבתו של יעקב לרחל היינו שהוא אהב דרך זה להיות בזרע ולא בבקשת עזר (ל"מ ס)

[לאה] אשת זוננים הוא היפך רחל ואשת מדינים הוא ההיפך מלאה (סה"ט כג)

[לאה] בזה נתעלית לאה על רחל דזרעה הם רק שטנו של עשו היינו מקטרגים בהיות הם טובים והוא רע אולם לאה שורש מעשיו שנואים אצלה (סה"ט יד)

[לאה] בזרעא דלאה הוא שורש התורה כי היא בעלמא דאתכסיא ושורש מעשה המצות בזרעא דרחל עלמא דאתגליא (יש"ק לה;; סה"ט יד)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

רי"ש

אותיות ר"ק הם כח זה כי השי"ן הוא יסודא דקשוט
(רס"ל ה.)

בג"ד כפר"ת הם נגד ז' ימי הבנין והד' נגד תפארת
ור' נגד היסוד מדת יוסף הצדיק (ל"מ קיא.)

בווהר דהיסוד ו' זעירא ודומה ל' כי ד' היינו
הצמאון והחשק שהוא המ"ן ואתערותא דלתתא
מקבלת האשה ג"כ מבעלה ולכך הוא נגד הוי"ו
שבשם, והרי"ש הוא ג"כ צמאון וחשק רק שהוא
בקטנות (ל"מ קיא.)

ק"ר הם נגד ד"ה רק שברע הקו"ף קודם כי אין לה
מלוי ואין אדם מת וחצי תאותו בידו
(ל"מ קט, קיא.)

שני יצרים הם תאוה וכעס דרציחה שהם באדם וחוה
מהסתת נחש ודקין, רי"ש נגד תאוה והקו"ף נגד
רציחה (ל"מ קנח)

רישא דלא אתידע

פ"י ראשית ומקור המחשבה שזה אינו נודע ונגלה כי
המחשבה כבר יש לה תפיסה מה במוח אבל מקור
המוליך המחשבה וראשיתה ד"ז אינו נגלה ונודע
כלל (ד"ל ז.)

רסש

הרכוש שייך לאדם שהרי גם כשנאבד מידו צריך
להחזיר כשיש לו סימן או טב"ע (קס"מ לז.)

רמ"א

הרמ"א מסיים סוף שו"ע או"ח וטוב לב משתה
תמיד דפתחתו שויתי ד' לנגדי תמיד זהו התחלת
קדושת ישראל בפנימית דחודש ניסן ואחר שהשלים
נפשו ע"י השתדלות אברי גופו מגיע לאחרית שנה
באדר דאז הוא טוב לב (ל"מ מז.)

רמבים

יציבא מילתא מ"ש הרמב"ם בפירוש מעשה
בראשית כי אמת הוא כן דיש חכמה באו"ה רק
שאינו מורגש ללב ואינו תורה (ל"מ נה.)

עצם האור נקרא טעם והרשימה נקרא ריח שמניח
אחריו (ל"מ קד.)

קול מראה וריח באים מעצמם בלי מעשה האדם
והמראה היא המורגשת ביותר והוא בירושלים עצמו
אבל ההתפשטות הוא מצד הקול והריח, והריח הוא
הבלתי מורגש לגמרי והקול הוא התחלת היש
(ד"ל עג.)

ריש לקיש

אמר התם רבי קרו לי כבר בירר עצמו דגם אז היה
רבי ומלמד להועיל להלסטים שילכו בדרך ד' שלא
לבער אלא קוצים (תפ"ט מז.)

גוף הלסטיות לא נזכר כלל בתלמוד בסיפור בפני
עצמו שזה כבר נמחק לגמרי כי לא היה חטא כלל
(תפ"ט מט.)

מה שהיה לסטים על ידו היה תיקון לכל הליסטים
ישראל (תפ"ט מז.)

זבין ללודאי שהם יאסרוהו בידם ולא יוכל לינצל אם
לא ע"י תחבולה וזה בירור אם עשה שלא כהוגן
(תפ"ט נ.)

ירדן יורד מן שירדן בעולם נגד כבוד בנפש, ולכך
גם חזרת ריש לקיש היה בירדנא (ד"ל נא.)

לא רצה להניח לאחרים יגיעו כי מאחר דבטוח
בנפשו שכל הנאותיו בקדושה למה ליה להניח
לאחרים שאין יודע מה יהיו (תפ"ט נא.)

לעולם תחילת המחשבה מתגלה בסוף המעשה, ור'
יוחנן היה ליה שופרא היופי הוא בסוף המעשה וזהו
לנשי שהוא מדרגה אחרונה, ור"ל היה לו חילא
מדרגה הראשונה הדביקות בשורשו הנעלם
(ד"ל נא.)

נסיב לאחתי ולא חש שיאמרו כו' דכולי עלמא ידעי
דהיה נקי מתאוה גופנית (תפ"ט מח.)

ר"י א"ל לר"ל שבאמת שוה"נ שלו רע והוא הכניסו
כו', ובדבור זה עורר ר' יוחנן קטרוג על שוה"נ דריש
לקיש שעדיין אינו מבורר ולכך מת ע"י עונש דר"י
(ד"ל נב.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

רע לשמים ורע לבריות ורע לעצמו הם ג' דברים
שאינן אדם ניצול בכל יום (רס"ל נט.)

רק אצילות כולו טוב ואין שם עירוב רע כלל אבל
מבריאה ואילך שהוא התחלת בריאת הנפרדים הכל
מעורב טוב ורע (מח"ס מנ:)

שורש הרע נמשך מפסולת הדינין והצמצום
(יש"ק מג.)

שם רע בעיני הש"י הוא בפגם הברית (יש"ק ס:)
שרו של אדם הוא שטן הוא יצה"ר הוא שורש הרע
שבעולם והראשית דכל מיני רע ומתלבש בכל דור
באחד או איזה יחידים (יש"ק מט.)

[התחלה] בתחילה יודע שרע רק בעבור מעט הטוב
שבו (קה"מ כ: ו.)

[התחלה] בכלל קומת הרע ההתחלה הוא הגיאות
והוא כתר דרע והסוף הוא התאוה (מח"ס לו.)

[התחלה] התחלת התגלות הכחות דרע הוא בלב וכן
נודע בהשתלשלות העולמות שהתחלתו בבריאה
(מח"ס נג.)

[התחלה] שורש הגיאות הרע שלא להתבטל ממי
שצריך להתבטל והוא ההתחלה לכל מיני רע
(מח"ס לה-לו.)

[ני"ק] אין לך דבר רע שאין בו איזה צד כל דהו
לשוב וזה הני"ק שבו חרץ מע"ז (מח"ס כז:)

[ני"ק] הרע שונא את הטוב ואין חושק לידבק בו
כלל... ואותם שנתחברו כשלמה ושמשון ודאי היה
להם שייכות שהיה איזה ני"ק ברע ההוא (ד"ס טו:)

[ני"ק] לעולם הרע גם הוא חפץ להתעלות ולהתאחד
במקור ושיהיה לו קיום גמור כי באמת גם שם יש
ע"כ איזה ניצוץ קדוש שמהם חיותם (קד"ש טו.)

[עמלק] כל דבר רע הגוון הוא להפך וגוון עמלק
הוא שאין נתלה במקרה דענין הגורל מצינו בתורה
ביוה"כ ובחלוקת הארץ (רס"ל י:)

[עקירה] א"א עקירת הרע רק מתוכה ומי שהוא
משוקע בו הוא המהרסו (ל"מ נג.)

[עקירה] כתב בעשרה מאמרות דאין לך דבר נצחי
אלא במדת הטוב, משמע דכשיכלה גיהנם יכלה כל
רע (מה"ש עח.)

כתב במורה נבוכים שרוב המצות נגד ע"ז ואמת דבר
אבל מה שעשה סבה הוא מסובב (לז"ל י:)

מאחר שיצאו טעמי המצות שלו מפה קדוש בודאי
הם לבושים חיצונים לאמיתות טעמי המצות על דרך
הסוד (ל"מ קד.)

רמון

מילוי המצות דעם הארץ הוא דוגמת מילוי הרימון
מפריציו ופרטותא דרמונא אבל בת"ח כתיב מעסיס
רמוני הוא הנמצץ מהרימון (מה"ש עד:)

רמיק

הספיד האר"י הק' ז"ל להרמ"ק ואמר וכי יהיה
באיש איש דא צדיק חטא משפט מות הטא לשון
חסרון שיחסר בו הטעם למה מגיע לו משפט מות
(פר"ף-ה נז:)

רע

במקום התעוררות אור הקדושה הוא כנגדו התגברות
כח הרע והוא נקרא רע בעיני ד' (מה"ש מג.)

ברע הדבר מהופך קנאה קודם תאוה כי זה לעומת זה
הימין דזה הוא שמאל אצל זה והוא בכח וגבורה
למנוע טוב (ל"מ סא:; קה"מ יט. כ:; רס"ל ה.)

כשהרע מבקש הימין יש לילך לשמאל ולהפך ד"ת
(קה"מ יט:)

חלק הרע איננו בריאה בעצם רק הם ממילא על ידי
שנעלם כח היחוד ונתגלה כח ההרכבה (לז"ל כ:)

כל כח התפשטות דרע בעולם הוא מצד התעלמות
השגחתו ית' ומראים כאלו הכל במקרה (מה"ש מג:)

כמו שיש חמש מדרגות נרנח"י... כך זלע"ז חלק
אדם רע ג"כ בחמשה כחות והם ג' קליפות הטמאות
הנזכר ביחזקאל... (לה"ש רכח:)

מצות כתיבת ספר תורה בסי' ע"ר דהוא תיקון לחטא
ער הנקרא רע (מח"ס נז:)

מקום מצב הרע שבכל עולם ועולם הוא בין היורש
למקיף (ל"מ ק.)

ע"י שפע אור הש"י ביותר גם הרע שבאותו מקום
הוא מתגבר ביתר כי לעולם הרע מקיף לטוב
(ל"מ קא.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

היו טועמין בו טעם יין מהיין המשומר בענביו
מחמת ריפוי ידיים ברפידים (מח"ט פז.)

רצא ושוב

במקום כלות האור שם הוא חוזר ונעשה הסוף
התחלה (רס"ל ית.)

רצו

אין טעם לרצון שאדם רוצה בכך ואינו רוצה בכך
ואין טעם רק שהרצון דלב נמשך מן שורש הנעלם
של חכמת מוח (ד"ף סז.)

השכל נמשך אחר הרצון ומ"מ השכל מוליד הרצון
(רס"ל ז.)

כיון דהציבור מעוררים עת רצון ממילא אין מקום
לדין שנתגלה אור חדש בעולם שהוא אור רצונו ית'
שהוא לעולם להטיב (תה"ש לו.)

כל רצון לאיזה כח פרטי נמשך מאותו כח כמו הרצון
ללחום ולהתגבר הוא מכח הגבורה שכלב ונמצא
הרצון לאיזה כח הוא עצמו הכח ההוא, והדבור הוא
התגלות אותו הרצון והכח שכלב (ש"מ כ.)

כללות התורה הוא ג' דברים לעשות כרצון הש"י
וכרצון איש ואיש וכרצון עצמו
(ל"מ נד.; מח"ט פג.)

ראש מנהיגי הגוף שהוא עומק הרצון שכלב נק'
החובל (מח"ט ד.)

רציחה ע"ע יצר הרע, כעס ותאוה

בשכם וגלעד שכיחי רוצחים ושניהם חלקו של
יוסף... רציחה דיוסף הוא לשרוף בית עשו... וד"ז
של רציחה הטוב ההוא רק לפי שעה שיש עכ"ם
ורע (ד"ף מ.)

כשאדם נע ונד אע"פ שמדמה שהוא צריך לכך
לטובתו מ"מ ודאי חטא ברציחה דוגמת קין ולא
דוקא רציחה ממש אלא דוגמתו (ל"ה"ף [פג])
עיקר ציון אומה הישראלית הוא בהיפך הרציחה
(מח"ט עד.)

[עקירה] ע"י תרדימה אח"כ מתעורר משנתו ושב
ומתחרט וע"ז נפרד מעט מעט הרע משוב משא"כ
בלא תרדימה א"א להפריד רק לעשות מן הרע טוב
ולהפכו (ל"מ ע"א.)

[שכחה] כלל הרעות בנפש הוא השכחה מהש"י
והוא ע"י השכחה לגמרי במדרגת אובד דאשור או
בהיצר ע"י העינוגים והוא נידח (ל"מ ע"א.)

[תקון] אין שום ברי' שיהיה רע גמור רק הכל מעורב
טוב ורע וכן לעתיד יתוקן הכל ולא יחסר שום בריה
מן העולם (ש"מ מג.)

[תקון] כאשר ע"י ניצוח הרע מתעלה ומתרומם
כבוד שמים אז יש התעלות גם לעצם הרע כי נתעלה
לשורשו ולמקורו (ד"ף עט.)

[תקון] מכל מדה רעה אפשר לקלוט הטוב ממנה
כשישתמש בה לטוב וכיו"ב באומות ע"י גרים
(רס"ל כד.)

רפאל

נגד דוד שהקים עולה של תשובה ושב ורפא לו
(תה"ש פד.)

רפואה

אין לך מחלה שלא ברא לו הש"י מין מאכל סם
רפואה בעולם שעל זה הם ריבוי מיני הצמחים
(ד"ס ה.)

הגם דחכמת הרפואה חיי דברייתא ובימים קדמונים
נתעסקו בה גדולי ישראל שנראה היא בדורות אל
(פע"ק כז.)

מעולם היו רופאים אבל היו רק בחליים קלים שאין
כדי להמית וחזקה חידש תיקון השורש והמשכת
תוספות חיים אפי' הגיע קץ חייו (ד"ס ה.)

עיקר ענין הרפואה למכה שנברא בעולם היא בשביל
המילה (פע"ק יג.)

רפידים

אח"כ ראו ברפידים שהם בהעלם יותר דע"י רפיון
ידיים מד"ת עד שאין מתמרמרים כלל על שהם
בהעלם... מיד ויבוא עמלק מאחר שהטילו ספק
בראשית שלהם (ד"ף מה.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

רקודין

ענין הרקודין שהיא הרמת הרגלים שרומזים על ע"ה הרמתם הוא הכל ע"י קדושת היסוד (פר"ט ג לו).

רש

לרש אין כל שום קנין שיהיה לראש עליו כי כל עשיר נגיד ואדון על קנין מה וזה אין לו שום ממשלה על שום חמדה קלה מתאות לבו (ד"ט לד):

רשמות

מיד שנפתח דבר זה שגם שורש רע כנ"י יכול לצאת משורש טוב כשלמה... דורשי רשומות דרשו על כולם מבניי שיש להם עוה"ב (ד"ט נז):

רשומות נקרא דרגא דחכמא שלמעלה מבינה והוא לבא ושם ההרגשה אבל חכמה שבמוח אינה מורגשת רק הרשימו ממנה מורגש בלב (תה"ט כ): דורשי רשומות יוכלו להשיג מה שאין בו התגלות גמור רק רשימה מה (ל"ט מז):

דורשי רשימות דרשו וחקרו על אור הרשימו הנשאר אחר שנסתלק עצמות האור והקדושה (יש"ק סא):

דורשי רשומות אומרים שיש להם חלק לעוה"ב ומסתמא כן גם באותן החטאים הכוללים שנמנו במשנה (מח"ט מז):

רשת היחיד

רה"י יחידו של עולם ולא רה"ר מסיטרא דפירודא כעשו שכתוב בו נפשות רבים משא"כ בית יעקב נפש לשון יחיד (רס"ל פה):

רשי

דבריו נאמנו ע"ד הסוד כידוע (מח"ט יד):

רשימו

הם י"א סמנים, והי"א היא הרשימו דאור פנימי הנשאר... וריח העולה ממנו היא ריח רע שהרי ענינה ע"ד יציאת צדיק מן העיר (ל"ט קד):

רשעים

אין לבקש לראות רעת האדם אפילו רשע כמו שאמרו יתמו חוטאים אין כתיב וזהו ברע שלשמים אבל רע לבריות ענשו מדה כנגד מדה שמותר לבקש רעתו ג"כ כמו שמצינו באלישע שקילל לנערים (ל"ה טז [עא]):

אם הבן רשע ע"כ היה איזה פסולת בהאב הנעלם וכן יוכל להתבונן האדם מכל קניניו (ל"ה טז [פא]): הגם לכבוש את המלכה, ולא לחנם נכתב ספור זה ג"כ רק להודיע עד היכן רשעות הרשעים שאפילו על פתחו של גיהנם אין חוזרים (מח"ט עג):

כשהקב"ה עושה דין ברשעים הוא נעשה יראוי ומתורומם וס"ד דהש"י שברא החושך חפץ בו יותר (מח"ט מז):

לא יתחבר עם רשעים ואפילו לעשות מצוה (ל"ה טז [מח]):

מאחר שגם זה הוא סדר מחכמתו ית' א"כ ע"כ שיש נפשות היוצאות מן הסדר חכמה זה שהוא הימצא המכשול וההעלם (ל"ט מז):

ס' רבוא הוא מספר הפחות מישראל ובצירוף הרשעים הם עכ"פ נ' פעם (ל"ט פד):

על ידי שנוגע בהצדיק נמשך בו חיות... גם בעוה"ז כל הנוגע במזבח יקדש (תה"ט פה):

פעמים גם בנים רשעים אפשר שיהיה נצמח איזה טובה לאב כענין אברהם שיצא ממנו ישמעאל (ל"ה טז [עח]):

רשעים בחייהם קרוים מתים מאחר דכל מחשבתם להנאת עצמן ונגד רצון הש"י מצד עצם שלו קרוי מת (ל"ט סו):

[ט"ז] יש לספרן של רשעים קדימה כי ספר של רשעים הוא ספר המחשבה של הש"י והרשעים לא נשאר להם אחיזה אלא בספר זה העליון (מח"ט מג):

[ט"ז] ספרן של רשעים היינו רשעי ישראל דרשעי עכו"ם אין להם שום ספר (מח"ט מג):

שאו

חשב שלמלכים ניתן רשות לחקור מה דשמואל שהיה רק נביא לא השיג (מח"ט יב):

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[עמלק] ענין קריעת כנף דמעיל דשאל ע"י שלא קיים מחיית עמלק ר"ל כנף דציצת המעורר זכירה (רס"ל לג.)

[פ'לשתים] אמר שאל כי יחפוץ רק בניצוחו נגד ערלות פלשתים שבזה יבורר תוקף קדושתו נגד הטומאה שלהם בזה (פע"ק כ.)

שאל שבעיה

כל זמן שיש מציאות לעמלק ואו"ה יש מציאות דחוחים (ל"מ עו.)

מצד השאל שבעיה... גורם ממילא ג"כ לשעבוד מלכיות (מח"ס יח.)

רפואה הוא לחולי שבנפש עצמו להינצל מהשאל שבעיה וגאולה הוא משעבוד מלכיות (מה"ש טז.)

שאל

שבואל ששכ לה' בכל לבו והתשובה היינו שמישיב חמדה זו למקורה ומכיר שלו ית' הכסף והזהב ולכן הוא ראוי להיות על האוצרות דדוד המלך (לה"ט קפח.)

שבועה

בבן נח שבועה הוא קנין בדבר דלא שייך קנין אחר (יש"ק מא.)

שבועת

בשבועות חוזר להיות מין עץ וע"כ שתי הלחם הם הממשיכים ברכה לפירות האילן

(מח"ס ס.; פר"ט-ג לז.; פר"ט-ג קה.)

בשבועות צריך למסור כל תאותיו להש"י (ד"ס ז.)

בתורה שבכתב נקרא חג הזה בשם חג השבועות ובלשון חז"ל נקרא עצרת ע"ש קליטת קדושת חג הפסח זמן חירותינו שנקלט במ"ת ע"י השי"ת ע"י המראה שהראה להם מקודם בקי"ס

(פר"ט-ז יח.; מח"ס נו.)

הצדוקים שנתאמצו לעשות עצרת אחר השבת שאמרו דהתורה כתיבא ומנחא ודאין מקום לבני ישראל לחדש בה דבר (ל"מ ע.)

לפי ששאל שהיתה המלכות שאולה בידו לא עלתה בידו לקיימה בשלימות באו זרעו אחריו מרדכי ואסתר לגמור מחייתם (מח"ס יב, נד.)

ענין רוח רעה שלו לפי שחשב לגלות ההעלם שלו ודבר זה א"א רק בלא דעת (מח"ס יג.)

[אגג] בשביל אותה מעשה איבד שאל מלכותו שזה היפך ענין המלכות (ל"מ פח.)

[אגג] הי"ל המלכות שאולה חשב להשתמש בכלים שאולים לאהפכא והוא חשב להגביר מדת החסד דקדושה שהוא המשכת התאווה למקורה בקדושה אבל מצד זה גרם התפשטות מדת החסד להיות רחמן על האכזרים (פע"ק יז.)

[אגג] חשב דזהו עצמו חסרון שאין לו אותו סכלות מעט שראוי לאדם וזהו הדבר טוב שחשב שיש בעמלק (רס"ל לד.)

[אגג] לפי ששאל השיג דמזרע אגג ילמדו תורה ברכים הלך בשיטתו כיון דכוונתו לשם שמים יוכל לעבור רצון הש"י וזהו השורש של עמלק שנקלט בישראל (ל"מ פז.; פע"ק יז.; מח"ס יא.)

[אגג] שמואל הוכיחו רק ומה קול הצאן ולא זכר מאגג כי באמת באגג הסכים הש"י שיהיה חי עד בא שמואל (ל"מ פז.)

[אוב] ההבל דגרמי אינו מצד העליונים ומצד עצם הנפש ולכן בעל אוב יכול לשאול מאותו אף מצדיק גמור כשמואל (ד"ט נג.)

[אוב] ע"כ חשב דהוא פקוח נפש ודוחה כל איסורין ולכן פעל להעלותו מצד הטהרה ולא מצד רע כלל ח"ו (ד"ט נד.)

[דוד] מלוכת שאל לפני דוד דוגמת ביאת אלי' לפני משיח (ד"ט נה.)

[דוד] שאל יחייב העכו"ם אבל לא היה פועל הצלחה כמו דוד שכשהיה מנצח מלחמה אז היה מתגלה ומתפשט אור חכמתו לכל (ד"ט עט.)

[דוד] שאל לא נגרע ממדרגתו דבר נגד דוד... רק שלא תיקן השורש הנעלם ומצד זה הגיע לו עונשו שהוא ממש כענין שבירת הלוחות (ד"ט עט.)

[עמלק] חשב שיש בעמלק ג"כ מיטב ולכן גר עמלקי הרג לשאל (רס"ל לד.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הם י"ב גבולי אלכסון בר' עמקים (רס"ל לו.)

כ"ו קדושות חסדים הם י"ג נגד י"ג א' בהתפשטות וא' בצמצום מצד מדת הגבורה שבחסד והם נגד י"ג שבטים (רס"ל נט.)

כל ישראל מכירים שהש"י הווה ומהוה הכל... אך באיכות ההשגה הזו יש חלוקים יש מי שמשיג מצד הפעולות הנגלות בעולם... והם י"ב צירופים בחילוף סדר האותיות (רס"ל לה.)

לא שתו האחים ויוסף יין שראו קלקול שגרים החשק לישב בשלוה עד שהתראו עמו וחזרו להתחבר כל השבטים יחד במשטה (מס"ס פא.)

לכל שבט יש מעלה וכח מיוחד שבו הוא מתייחד ונרשם משאר השבטים (מס"ס ו.)

סדרן של י"ב שבטים נגד י"ב חדשים (רס"ל לו.) שמעתי לזווג השבטים זה נגד זה ונגד האותיות, יהודה יששכר נגד אותיות ל' ז' נגד עומק הרום (ל"מ עו.)

[חסרון] י"ב חדש בשנה נגד י"ב שבטים דבכל שבט יש מעלה וחסרון מיוחד שאין בשבט אחר ולפיכך הם י"ב מיני מילויים וזה ענין הביא עלי כפרה על שמעטתי הירח כי שורש החסרון שבכל שבט הוא בתולדה מהש"י (רס"ל נז.)

[חסרון] בכל השבטים יש איזה חסרון בכל אחד בתולדה הנמשך מעטיו של נחש (מס"ס נא.)

[חסרון] כל שבט יש לו חסרון מיוחד דעל זה נאמר י"א ארורים (פס"ט נו.)

שבירת הכלים

האבני שיש מפורש בזוהר דהוא סוד שבירת הלוחות וידוע דשבירת הלוחות ושבירת הכלים הכל אחד (ל"מ קא.)

כל חליי הגוף נמשכים מחליי הנפש אשר שרשם והתחלתן הגיאות כידוע דהתחלת שבירת הכלים ע"י מחשבת אני אמלוך (ד"ס ה.)

ע"ד משל ברוחנים הנגלים מי שאין שכלו גדול ומעמיק בהשגות יותר מכפי כח כלי שכלו לקבל אז מוחו נתקלקל לגמרי ונפגע או מת (ל"מ קא.)

לעולם החג הוא ביום מ"ת רק שאצלינו נספרו ה' יום במ"ט שאנו מונין ונשלמו בהם (מס"ס לו., נט.)

נפשות הבנים כלולים באבות אלא שהם בהעלם עצום וע"י השגת האור דשבועות שהוא התגלות אותו האור הגנוז בהעלם מנפשות דורותיו שהם אורות התורה שבע"פ שיתגלה על ידיהם (מס"ס נח.; ס.)

ענין יציאת מצרים ומתן תורה כענין שמירת שתי שבתות (יש"ק לד.)

קדושת הפסח אמר רה"ק בשם רבינו ר"ב מפשיסחא שהיא כמו ראית חתן וכלה ושבועות היא הקנין (פר"ג ג לו.)

[חזמן] בשבועות נאמר לחם חמץ שאז הוא האמת בקנין גמור ואין לחוש ליצר ובניסן הוא המראה עינים יהתחלת האמת (ל"מ קי.)

[ליל] בכל שנה כשבא הלילה שקודם זמן מ"ת יכולים לזכות להיראה ותושבע"פ להרגיש האור בד"ת ולכך צריכין להיות נעורין ולעסוק בתושבע"פ (פר"ג ד-ז ז.)

[ליל] בתיקון ליל שבועות אין המכוון האמירה בלבד רק צריך שיוקבע האור תורה בלב (פר"ג ד-ז ז.)

שבט

העסק בחודש זה להכניס קדושה באכילה (פר"ג ג-ז נז.)

חודש זה מסוגל לתקן עון קרי והו"ל בפי' השובבי"ם כי יוכלו להכניס גם כל ניצוצות המתפורים ע"י תאות זרות אל הקודש (מס"ס כח.; פר"ג ג-ז עו.; נט.)

אשר הוא נגד שבט והוא ר"ה לאילנות נפש הצומח באדם (מס"ס כז.)

שבטים

אז"ל בשבטים בכ"מ שנאמר ע"כ מרובה באוכלסין כי השם הוא החיות וטעם השם הוא מקור החיות ועל כן היינו שהשם דבוק בטעם השם וכאשר החיות דבוק במקורו אז הוא בשפע (קה"מ לה.)

הגם דהם נזכרים בהתחלת הגלות אבל עיקר הגלות בשביל הגאולה (פר"ג ג-ז ז.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שבעה עממין

הם שרש הע' אומות וכל אלה מבני נח שאין להם שום שייכות עם ישראל ואדום ומואב ועמון הם נגד ג' ראשונות (ד"ס יא):

ז' עממין הם ז"ת דקליפה שהם כלל כל המדות רעות וזכו ישראל במ"ת ונצחום, אבל הג"ר לא נצחו עדיין עד לעתיד והם אבות הכוללות כל הרעות שהם אדום ברציחה ועמון ומואב בניאוף (ד"ל מ.)

שרשי הקליפות ז' כנגד ז' מדות תחתוניות בקדושה (פר"ל ג-ו):

שבעה רעים

השרישו הארת הז' מדות הקדושים בכל נפשות ישראל (פר"ל ה-קט):

שבעים

בימי דוד אמצט שני לשבעים ברור דו' כחות ומדות שבלב ולא ג' ראשונות שבחכמה כי דוד הוא התחלת בירור דסוף מעשה (ל"מ ס.)

שבעים אומות

ע' אומות מלבר הם ע' כחות שונים ונפרדים ומספר ע' הוא מצד ההתפשטות במעשה (ל"מ פט):
בכל ע' אומות יש כח רע מיוחד וכללותם בעמלק שהוא הראשית לכל אותם כחות רעות ונרמז בע' של שמו (מח"ס נג.)

שבעים נפש

ע' נפש לבית יעקב נמשכים משורש הע' דיעקב הנמשכת מן הי' של שם שקדמה לה (מח"ס נג.)

שבת

אלמלי שמרו שתי שבתות (יש"ק לד):
ב' ההי"ן דשם הוי"ה הם ב' שבתות (מח"ס לו):
אנו מאמינים שמיום השבת וממה שמוציאין הוצ' על השבת יבוא להם עוד ברכה ועושר (פר"ל ד-מג):
אפילו מלאכת אוכל נפש נאסר כי אפי' מה שהוא חיות נפש אין שייכות לשום עשייה עם יום השבת (מח"ס עה.)

ע"י אותן חורבנות דוקא היה בנין עולם התיקון בהעלאת אותן אורות דשברי כלים (סה"ט מג.)

שבע מידות

ידוע כי יש ז' מדות בקדושה שהם קדושת השבעה רועים שהם מרכבה להם וקדושתם נמצא בכלל נפשות ישראל (פר"ל א-עד.)

שבעה

בכל מקום הוא היקף שלם לכל ענין כמו שהיה בכלל הבריאה כולה שבעת ימי הבריאה היקף לכל הבריאה (ט"מ יד):

ז' אנשים פרטיים שאין להם חלק לעוה"ב וז' כניסיות פרטיות שהיו בעולם וג"כ ז' ענינים ועבירות מקבילים נגד ז' מדות דקדושה (ל"מ ט):

ז' מדורי גיהנם כנגד ז' כחות מיוחדים דיצה"ר (יש"ק יא):

כל מקום שיש מספר ז' הם כנגד ז' המדות כמ"ש שבעה מי יודע (פר"ל א-יז; פר"ל ד-עח):

כל קומת התפשטות חלוק לז' נגד ז' ימי הבנין ו' קצוות והשטח הכוללם (יש"ק יא):

מספר ז' כולל מספר הכחות שיסד הש"י בבריאה, ז' שמות ליצה"ר... ז' פרושים... ז' זמני קודש... ז' מצד קדושת המקום... וז' שבנפש (יש"ק ס.)

שבעה דנחמתי

סמיכת ז' דנחמתי לשבת תשובה כי שורש התהפכות זה הוא ע"י התשובה (רס"ל מו.)

שבעה מינים

אי' ברקאנטי על הפ' ארץ חטה וגו' שלא יתכן שנשתבחה א"י בזה בפשוטו שיש כמה ערים בחו"ל משובחין במינים... אך ז' מינים מרמזים לז' המדות... וכוסמין ש"ש ושיפון נגד ג' ראשונות (פר"ל ה-ל.)

ז' מינין שנשתבחה א"י מסתמא הם נגד ז' מדות הידועות בנפש, ותמרים הוא האחרון ושמעתי דלכן דרשו שלהי תענית אחרית ותקוה תמרים ופשתן... ולכן נקרא בתורה דבש ולא תמרים (פר"ל א-קט):

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ומצווה על שביתת בהמתו שהתפשטות הקדושה
הוא גם בהם (י"ט ק"א)

חייבי גיהנם נחים בשבת שמתפשטת בכל הנבראים
אף בעומק רע כיון דהוא מעצמו בלא השתדלות
באמת (רס"ל לח:)

יש זמן שכולל כל הימים והוא יום השבת
(ל"ה"ל [קענ])

יש להבין שייכות קדושת שבת שיהיה זכר ליצי"מ
(פר"ט-ג-כ:)

יש מצוות המועילות למי שנפסק ממדרגתו להחזירו
לקביעותו וביחוד הוא לזה מצות שבת (ל"ה"ל [לול])
ישראל בשבת כמו במקדש דשבת בזמן כמו מקדש
במקום (פר"ט-ג-ק.)

כל ישראל הם בשבת בחי' י"ח וכמו שאמרנו רמז
מהגמרא מי עדיפת לן מינה (פר"ט-ד-נד:)

כל עיקר ההשתדלות לקדושת השבת היא רק בזכירה
(רס"ל לח:)

כמו כשהאדם נפטר מן העוה"ז שבדאי אינו חושש
לדאגת מעשיו שלא נגמר כן צריך האדם להיות ביום
השבת כאלו כבר עזב עוה"ז (פר"ט-ג-עד:)

לעתיד לבא יהיה ג' ימים (רס"ל ל"ה)

לפי ששבת הוא מנוחה ובטול הפעולות א"כ אין לו
מורכב להרכיב ולזה אמרה לכל יש בן זוג שהוא כח
הרכבה (אז"ל כ.)

משה לא אמר לישראל פרשת המן עד יום ו' כי ידע
שלא יוכלו להגיע בהשתדלותם להשיג אח"כ
קדושת שבת רק כאשר יבוא להם תחלה קדושת
שבת ראשונה מצד הש"י (מס"ס לו.)

נותנין לו משאלות לבו ולא נזכר לטובה שבשבת כל
מה שישראל מבקש הוא הכל לטובה ולא יזיק לו
(פר"ט-ה-ו:)

נקרא לשון נקבה היינו שישראל מכניסין קדושה
לשבת ומ"מ כ' לקדשו לשון זכר שאח"כ השבת
נעשה בבחי' זכר ומשפיע קדושה לישראל
(פר"ט-ג-פו:)

ע"י הכנה שהוא כח ישראל בהשתדלותם הוא שיהיו
זוכים שלא ישלט בהם שום אומה ולשון (מס"ס לו:)

בבית גנזי ואין להקב"ה אלא אוצר של יראת שמים
(ל"מ נ:)

בזה"ק ח"ב פט. מאן דנטיר שבת כמאן דנטיר
אורייתא כלה (פר"ט-ג-נב:)

בזה"ק מהו שבת שמא דקוב"ה כמו שהיה עד שלא
נברא העולם הוא ושמו לבד כן גם עתה אין כל
הבריאה חוצצת בפניו ומכיר שכל הפעולות שפעל
הם באמת פעולת ה' (רס"ל עו:; פר"ט-ה-כג.)

בזה"ק ש' רזא דג' אבהן ובת מתעטרת בהו
(פר"ט-ג-י.)

בזכירה מעורר הקדושה שהיה בשבת בראשית
כששבת הקב"ה וברכו (מס"ס סה.)

בכמה דוכתי נקרא שבת בשם שבת בראשית כי משם
הוא המשכת קדושת כל השבתות דימות עולם
(קד"ט ט.)

בס' אוה"ח שבשעת הבריאה לא ברא השי"ת כח
בעולם רק לעמוד ששה ימים וברא את יום השבת
ונתן בו כח שישפיע לעולם נפש המקיים עוד ששה
ימים (פר"ט-ג-מד:)

בשבת אין כח פעולה דהש"י באותו יום כלל
והעושה בו מלאכה הרי זה דומה ח"ו לקוצץ
בנטיעות שחושב שהוא הפועל בכחו ועוצם ידו
(רס"ל י"ט.)

דרך משל כשהאדם יגע ואח"כ שובת ומנפש עצמו
אז מושך כח נשימתו שנפח במלאכתו ויגיעתו אליו
וזה סוד עליות כל העולמות בשבת
(ל"מ קס"ה; רס"ל לח:)

היום והזמן עיקר להיות יוצא אדם לפעלו והיום
למלאכה ובזה הוא כל הגבלת הזמן משא"כ שבת
דלא שייך מלאכה לא נאמר ויהי ערב ויהי בקר כי
הוא מעין עוה"ב דאין לו שייכות לסדר זמנים
(רס"ל כד:)

הנייחא שלהם שהוא מזה עצמו שיש להש"י נייחא
מהם זהו קדושת יום השבת (רס"ל נג.)

הרמב"ן מפרש שברכת כהנים הוא כמו ברכת שבת
ומש"ה הביא על יברכך וישמרך כמו זכור ושמור
(פר"ט-ד-ל"ה)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[ד] יום ד' נגד דוד והיא נקרא מנוחה אע"פ שהוא כח העבודה כי עבודת הש"י הוא מנוחה (ל"מ עא:)

[ד] קדושת שבת דרגא דדוד מצד קדושה פרטית שייך התנשאות אדם (ל"מ סא:)

[ד] שבת נגד דוד והוא דרגא דתפלה אבל מ"מ הוא חיים והיינו קדושת יום השבת שהוא טעימה לשעה מחיי עולם טעימה זו בעוה"ז (ל"מ סז:)

[טבילת] המכוון בטבילה בע"ש שנעשה בשבת בריה חדשה בלא שליטת יצ"ר (פר"ט-ג קיא:)

[יו"ט] ביו"ט נכלל ב' הקדושות דחודש ושבת כי ישראל מקדשי ליה וגם הש"י הוסיף בהם קדושה קביעא וקיימא משלו (רס"ל עז:)

[יו"ט] ביו"ט אומרים דא הוא סעודתא דקוב"ה ושכינתיה ובשבת אומרים סעודתא דחק"ת וזעיר אנפין (פר"ט-ג א; ; פר"ט-ג כד:)

[יו"ט] בתי הוא קדושת יו"ט, אחותי נקרא קדושת שבת ואמי הוא יוה"כ (יש"ק נג:)

[יו"ט] ואף שעיקר קדושת הזמנים שבת דקבוע וקיימא עיקר קדושתו הנקבע בלכות בני"י הוא כאשר מכנסת הקדושה גם בימי המעשה (יש"ק מט:)

[יו"ט] כשחל יו"ט בשבת לא ראינו מפורש א"צ לומר ונראה להכריע ע"פ מה שאמרנו שתלוי זה בזה דקדושת הג' תפלות (פר"ט-ג כד:)

[יו"ט] ראש חדש יו"ט ושבת נגד ג' מיני קדושות (יש"ק נו:)

[יו"ט] מצד הקדושה שבת גדולה שהקדושה מהש"י אבל מצד גופניות ועצומו של יום המקבל הקדושה נחשב יו"ט גדול (ד"ס יח:)

[יו"ט] קדושת המועדות דישאל מקדשו ל' צריך לזהר שיהיה בקדושה משא"כ קדושת שבת (פר"ט-ג עז:)

[יוה"כ] שבת הוא סוד ה' תחתונה היונקת מה' עלינה ויוה"כ סוד ה' עלינה עצמה (תה"ט לו:)

[ימי המעשה] כללות פעולת ה' ימים הם ל"ט שהוא גימט' דיה"ו במילואם (ל"מ קה:)

[ימי המעשה] כשבראו הש"י לאדם הכניסו ליום

עליית עולמות היינו ד' תחתונות בלא ג' ראשונות פי' כחות הפעולה והמעשה בלא ג' ראשונות

(רס"ל יט:)

שבת הקב"ה הוא רק במלאכתו בששת ימי בראשית שזה נקרא מלאכה ידיד ומשנברא אדם מסר הכל בידו וכל מה שנפעל בעולם אחר שנברא הוא מעשה ידיהם של צדיקים ואף הגשמים

(קד"ט ז:)

שבת דקביעא וקיימא לא הוצרכו יסורין מקודם כיון דלא בא ע"י השתדלותם (ל"מ ע:)

שבת דקוב"ה מעתה שהוא לא יפעול עוד רק הנבראים הם הפועלים ושבת דבני"י היא להיפך דמכיר דל' הארץ ומלואה (ל"מ נב:)

[בגד] בגדי שבת מכניסין קדושה לישראל והיינו ד"ת (פר"ט-ג א קב:)

[בגד] בחול כשעושה המצוה אינו בהיכל המלך וליה כמוזג כוס ואינו צריך שינוי בגדים משא"כ בשבת שהוא בכל היום בהיכל המלך (פר"ט-ג יב:)

[בגד] ביחוד נא' זה גבי רות שנק' אמה של מלכות כי היא היתה השורש למדת מלכות וע"כ בא אצלה התגלות הזה של חלוף בגדים בשבת (קד"ט יד:)

[בגד] כמה אתה מקדשו במאכל ובמשתה ובכסות נקי' ומזה דגם ע"י הכסות מתקדש דבגדי שבת הם כמו בגדי כהונה (פע"ק ל:)

[בגד] הלבושים דשבת אף שמצד גשמיותם ודאי ג"כ אפשר שלמחר ילבשם אחר והוא ילבש אחרים מ"מ מצד הקדושה שיש בהם מה שהוא מכבד עי"ז השבת מצד זה הם שייכים רק לו ביחוד

(קד"ט יג: ; פע"ק ל:)

[בגד] כתבו ללבוש בגדי לכן בשבת לפי שהוא מעין לבושי עוה"ב ושם הצדיקים לובשים לבנים (קד"ט יג:)

[בגד] נתפשט המנהג בישראל ללבוש בשבת על הראש כובע משונה בתוארה מאותה שלובשים בימי החול והיא מקפת הראש כעין עטרה מפני שהכובע ימזו על כתר תורה שניתן לנו בשבת (פר"ט-ג טז:)

[ד] הרועים נגד ז' ימי בראשית ודוד הוא נגד יום השבת והוא רוא דשבת הסוד הנעלם שאין גלוי בפעל (קד"ט יז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[כלה] בכל שבת יש קדושה חדשה כיון שנקראה כלה וכלה הוא רק ז' ימים מכלל שבכל שבת יש קדושה חדשה (פר"ט-ד פד.; פר"ט-ג פג. קכ:)

[מלאכת מחשבת] הש"י אמר רק מלאכת מחשבת אסור דולת זה יש שייכות פעולה וזה אינו מושג לשכל חכמים כלל... ולכך הם החמירו בדבר שאין מתכוין ומלאכה שא"צ לגופו (רס"ל יט:)

[מלוה מלכה] ענין סעודת מלוה מלכה הוא להמשיך את קדושת שבת גם על ימי החול וכח זה נמצא אך בקדושת שבת משא"כ בשאר מועדים (פר"ט-ה קיג.)

[מלוה מלכה] אכילת שבת הוא טעם מן אלא שהוא רק לשעה, וסעודה דמוצאי שבת היא דוגמת אסרו חג וקורשר וממשיך הקדושה דיום השבת לו' ימי המעשה שיהיה הכל בקדושת המן (מח"ס פכ:)

[מלכות] נגד מדת מלכות פה וכח הדבור של תורה ותפלה (ל"מ סט.)

[מלכות] נקראת מלכות דרגא דוד המלך שהוא המשכת שכינונו ית' בתחתונים וזהו סוד העלאת העולמות בשבת (מח"ס פכ:)

[מלכות] עיקר ענין שבת הוא הכרת כח מלכותו ית"ש (פר"ט-ג מה.)

[מ] שורש הברכה והקדושה דקביעא וקיימא שבשבת מששת ימי בראשית הוא מה שנתגלה במן (קד"ש ה.)

[מ] ההשפעה יורדת בפרט בכל שבוע ע"י האכילות דשבת שהם זכר למן (מח"ס נו.)

[מ] כל אכילת שבת כאכילת המן שפועל להכניס דברי תורה בלב (תה"ש עה.; מח"ס פכ.; פר"ט-ד מז:)

[מנוחה] עיקר קדושת השבת הוא המנוחה בו (קד"ש יט:)

[מנוחה] צריך ג' תנאים להיות מנוחה שלימה שהש"י רוצה בה (יש"ק מט.)

[מרה] במרה ניתן רק דרך מצוה ככל מצות ולא שיכנס קדושה קביעא ע"י בלבם ושיהיה להם במתנה (קד"ש ה:)

השבת מיד לקלוט הקדושה הגדולה שבו כדי דיוכל אח"כ להשתדל בימי המעשה שיגיע לזה אח"כ בשבת הב' (מח"ס לו.)

[ימי המעשה] ברכת מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים דשבת כולל כל הקדושות שיבואו בו' ימי המעשה שאחרי (פר"ט-ג טז:)

[ימי המעשה] ע"י קדושת השבת מכיר שגם הכלים מיוחדים ונותן קדושה גם בו' ימי המעשה (ל"מ נו.)

[ימי המעשה] המשכת קדושת השבת הוא בג' ימים שלפניה ושל אחריה (יש"ק נב:)

[ימי המעשה] הברכה הנמשכת ממקור הברכות דיום ה' אינה שורה ונמשכת אלא ע"י הפעולה דר"י (קד"ש ו.)

[ימי המעשה] גם הג' ימים דבתר שבתא ע"י הקדושה שבהם משבת העבר הם מוסיפין קדושה בשבת הבאה... וע"כ אמרו אלמלי שמרו ב' שבתות כהלכתן מיד נגאלין (פר"ט-ד לט:)

[ימי המעשה] אחר ההשתדלות דימי המעשה הבאים אחריהם בעבודת הש"י ע"י קדושת השבת דקביע הקודמת וזוכה לקדשו ע"י זכירתו וע"י עבודתו בימי החול אז זוכה לקדושת השבת בהתגלות לבו בקביעות גמור (קד"ש ה.)

[ימי המעשה] ע"י שמירת שבת דוקא הוא שהותרה מלאכת ר' ימים מאחר שיודע שאין הוא העושה והפועל כלל (רס"ל יט:)

[ימי המעשה] שבת גדול מימי המעשה אף דר' מורה על ר' מדות בחי' קוב"ה ואות ה' מורה על מ' מלכות שהוא שבת אך מפני ששבת מעין עוה"ב ויש בו התגלות כ"ע דאיהו כתר מלכות שהוא היחוד היתה לראש פנה (פר"ט-ד סד:)

[ישראל] גירסת הרמב"ן כנס"י הוא בת זוגך, ונראה גירסא זו עיקר דלגרסתינו בן זוגך משמע שכנס"י משפיעין ומכניסין קדושה לשבת ובאמת קדושת שבת קביעא וקיימא מהש"ת (פר"ט-ד נה:)

[כל] שבת נקרא כל (פר"ט-ג לא.)

[כל] שמרו כל התורה כולה עד שלא ניתנה ומסתמא גם השבת בכללם כי הם זכו לברכה בכל מכל כל שהוא קדושת השבת המקבלת שפעה ממדת כל כנודע (קד"ש ו:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[סעודות] ב' ככרות לשבת אמרו בזוהר פ' עקב דהם ב' יודיין דב' שמות הוי' ואד' בשילובן, ובפרשת פנחס אמרו דהם ב' ההיין רחל ולאה (פע"ק כט:)
[סעודות] לחם הפנים היו מסדרים בשחרית שבת והוא בסעודת עת"ק ומונח עד לשבת הבאה כדי שיהיו מונחים שם גם סעודת חת"ק והסדר כלפי מעלה הוא מעילא לתתא (פע"ק כט:)

[סעודות] מלשון הגמ' עשה שבתך חול ולא אמרו סעודת שבת משמע שעיקר קדושת השבת הוא בהסעודות (פע"ק ל.)

[סעודות] עיקר קדושת שבת הוא ע"י ג' סעודות כמו שנא' וקראת לשבת עונג (פר"ף 7-קצ:)

[סעודת א'] אנחנו בניי שנשרש בנו האמונה מאבותינו הק' אצלינו נצרך להיות ראשית האתערל"ת בבחי' היראה ואח"ז באים לאהבת חסד ולכן סעודה ראשונה הוא נגד יצחק (פר"ף 6-ג, כו.; פר"ף 3-עו.; פר"ף 7-קיג.)

[סעודת א'] סעודת ליל שבת סעודתא דחת"ק שאז זמן זיווג קוב"ה ושכינתיה מצד עוה"ז הדומה ללילה שהוא נגד אברהם שהיה תחלה לגרים... ומצדו הוא גוון ההתדמות של ישראל לעמים ומצדו היא ג"כ עיקר ההבדל ביניהם (רס"ל כה:)

[סעודת א'] בלילה הוא חקל תפוחין קדישין פי' החשק הוא מדת נוקבא, וכיום עתיקא קדישא הוא מדת אין, פי' העדר החשק (לה"ל [רנז]; פר"ף 3-כג.)

[סעודת א'] עיקר חיוב אכילה בלילה ומ"ש כבוד יום קודם הוא רק לענין יין (פר"ף 6-מ:)

[סעודת א'] מצד האדם העיקר הכנה בלילה שאז סעודתא דחק"ת מצד כנס"י ומ"מ שפיר אמרו בגמ' לענין הדין שאם יש לו דבר חשוב לענג השבת כבוד יום עדיף (פר"ף ג-עא.)

[סעודת ב'] סעודתא דעתיקא קדישא, פי' השמחה שאנו עושין מצד דביקתנו בשורש הנעלם שזהו מעין עוה"ב בהתפשטות תענוגים אף מה שנראה לגרמיה הכל לכבוד שמים (ד"ל סמ.)

[סעודת ב'] עיקר השבת היא סעודת היום דעתיקא קדישא (ל"מ סט:)

[סעודת ב'] ביום השבת בבוקר שאז יצא אדם

[מרה] שבת דמרה היא רק הקביעה וקיימא שמצד הש"י (מ"מ לו:)

[משה] כתב האריז"ל שבשבת מחזיר משה הכתרים לישראל (פר"ף 7-כו.)

[משכנ] היה סברא לומר כיון שכל ימי השבוע ג"כ עסוקין להשכין השכינה בארץ א"כ כל הימים כשבת ותעקר אז השבת (פר"ף 3-נב.)

[משכנ] הקדמת שבת למלאכת המשכן דלפעולת אדם צריך להיות האור קודם ואח"כ עשיית הכלי (ל"מ נו.)

[משכנ] זה שאומרים במוש"ק ויהי נעם ה' אלינו עלינו שזה הברכה שברכס משה בגמר מלאכת המשכן וכן בשבת שנשאר בזמן כמו המקדש בעולם (פר"ף 3-קצ.)

[נרות] הדלקת נר בשבת הוא אור היפך חשך גיהנם (פר"ף 6-יג.)

[נרות] גם מי שלא זכה לאור תורה זוכה ע"י הנר דמצוה ג"כ להאיר לו בגוף החשוך (תה"ט עה.)

[נרות] נראה שהנרות שמדליקין בשבת הוא מעין קדושת מנורת המקדש (פר"ף 7-מד.)

[נשמה יתירה] נשמה יתירה נקרא שבת (פע"ק לא.; פר"ף 6-כג.)

[נשמה יתירה] ישראל זוכה לנשמה יתירה בהשפעת הקדושה שלמעלה (יש"ק מז.)

[סעודות] אני אתה הוא מרמזים על היה הוה ויהיו והמה נגד ג' סעודות שבת (פר"ף 7-נא.)

[סעודות] כנגד האבות (קד"ש ט:)

[סעודות] כנגד שבת בראשית, מתן תורה, ועוה"ב (פר"ף 6-יח:)

[סעודות] ג' סעודות שבת הם נגד ב' מדרגות הנזכרים וא' הכוללם (מ"מ לו:)

[סעודות] בקדושת שבת נאמר ג' לשונות שביתה ברכה וקדושה... נגד קדושת ג' סעודות של שבת שהם נגד ג' בחי' האבות (פר"ף 6-סו.)

[סעודות] אכילת ג' סעודות בשבת הוא מדאורייתא ומדרבנן מצינו דתיקנו גם מצות שתיית יין (פר"ף ג-יב:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[עונג] כל מאכל האדם היא בקדושה בשבת וזהו כח הנפש יתירה (יש"ק ו:)

[עונג] לעמי הארץ בעלי מצות שהוא ביגיעת בשר על זה הוא מצות שבת בעונג הגוף (טה"ש עה.)

[עונג] מצוה בכל מיני עונג וחמדות עוה"ז כי מכיר שהכל מהשי"ת (ד"ל לו:)

[עונג] ע"י עונג שבת זוכה דכל משאלות לבו לטוב למה שהוא רצון השי"ת ולא לרע כלל (פר"ג-ג קי.)

[עונג] עונג שבת בדגים גדולים ודבר מועט אר"פ כסא דהרסנא דמים חסדים בקדושה (פר"ג-ג יא.)

[עונג] ענג שבת בא לתקן הקלקול הראשון מהנחש ומין דגים לא היו בקלקול (פר"ג-ג קי.)

[עכו"ם] שבת אות וברית ביני וגו' כי נייחת ישראל הוא בהעדר הפעולה אבל נייחת או"ה הוא רק השתקעות בכח (רס"ל לב.)

[עכו"ם] לענין השתדלות בנ"א להיות שובתים להדמות ליוצרים זה לא עשה כן לכל גוי אבל מצד שבינת הש"י בו שהיא הקדושה קבוע וקיימת דשבת זה גם בגוים דגם לגוים אין דנין בשבת (רס"ל עד:)

[עכו"ם] עכו"ם ששבת חייב דלא כל הרוצה לקפץ קופץ ולומר שמכיר זה דכל השתדלות אדם אינו כלום ואדרבא אצל העולם נקרא שזה אינו בדרך ארץ ואינו מן הישוב (רס"ל עו:)

[עמלק] שורש הרע דעמלק הוא לעומת שורש הקדושה דשבת שהיא קביעא וקיימא ואינה בהשתדלות כלל (רס"ל למ:)

[ערב] ערב שבת ע"י כח צלם אלקים דאדם שנברא להיות רודה ושלט בכל מעשה בראשית והוא מכיר שאין הוא השליט רק הש"י עי"ז הוא קדושת יום השבת (ל"מ נח.)

[פורים] שבת הוא הקדושה שבשורש מצד הש"י ופורים הוא בירור הקדושה שבשורש שלהם אחר כל ההשתדלות (יש"ק סו.), ובשבת ניתנה תושב"כ ובפורים שבע"פ (יש"ק סו:)

[קדושה] אע"פ שאין האדם מרגיש שום תוס' קדושה בעצמו ובקרב לבו אפי' ביום השבת עצמו וכ"ש בימי החול שאחריו האמת כן הוא מה

לפעלו בימי המעשה ובשבת כל א' מניח עסקיו ניכר שבינת שבת וקבלת עול מ"ש וע"כ נקרא הסעודה סעודתא דעתיקא (פר"ג-ג כד.)

[סעודת ג'] אח"כ היא סעודתא דו"א נחלה בלי מצרים (רס"ל כו.)

[סעודת ג'] אנו אומרים מזמור זה אחר סעודת ג' דשבת כדי להמשיך הקדושה הזו בלבבנו שנדע אף בימי המעשה שאנו משתדלין בעסק הפרנסה מ"מ ה' הרועה שלנו (פר"ג-ג עו:)

[סעודת ג'] מה שהיה נוהג האר"י הק' לשתות יין בתוך הסעודה בס"ג נראה שזה היה מעין מה שנא' תנו וגו' ויין למרי נפש (פר"ג-ג י.)

[סעודת ג'] בסעודה ג' שהוא כנגד יעקב אין לו שייכות יין (פר"ג-ג סא.)

[סעודת ג'] בסעודה שלישית שהוא בגמר השבת ומי ששימר השבת כהלכתו אין צריך ליין (פר"ג-ג נו:)

[סעודת ג'] בכל הסעודות שבת אינו עיקר היחוד ואומרים ד"ת ומבקשים על האור שהוא תורה אור, משא"כ בסעודה ג' אז זמן היחוד קוב"ה ושכינתו אין אומרים אז ד"ת שבשעה שזוכין לאתקשרא בהדה אין פנאי לד"ת (פר"ג-ג סו:)

[סעודת ג'] בומר של סעודה ג' אין בה לשון זימון כיון שאומרים אותו לאחר אכילה אין שייך לשון זימון (פר"ג-ג מז:)

[עוה"ב] העוה"ב נקרא יום שכולו שבת כי לא יהיה חילוק זמנים דהכל קדוש בקדושת השבת (מח"ס עה.)

[עוה"ב] שבת א' מס' בעוה"ב דביטול הטעם בששים ואחד בס"א אין עוד הרגש (טה"ש מח:)

[עונג] זה שאנו אוכלין בשר ודגים בשבת לתקן לקולו ע"י אכילה בקדושה (פר"ג-ג יג:)

[עונג] ידוע מהאריז"ל שאכילת שבת אף שהוא לתאות נפשו ומילוי כרס אין בו פסולת ורע כלל כי הכל בקדושה גם אכילה דתאוה וזה בלילה שאז האדם מקדש ומשפיע תוס' קדושה (קד"ש יב:)

[עונג] האכילה בשבת ג"כ בשמחה זו כי כבר רצה האלקים את מעשיך (פר"ג-ג מז.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[שופר] היו תוקעין בע"ש לקבלת שבת כי התקיעה סימן החניה להקהיל (פר"ט-ז מ.)

[שופר] אין צריך בשבת לשופר לעורר היראה ולא שייך הטעם עורר ישנים מתרדמתכם שכל אחד מישראל נופל עליו פחד בשבת (פר"ט-ה פט.)

[שופר] כאשר באו לבבל והרגישו בנפשם בקדושת השבת שאין לה דמיון להקדושה שהרגישו כשהיו על מכונם בא"י מזה גדלה הצעקה בנפשם והיו שובתין מתוך התרועה (פר"ט-ז מז.)

[שמחה] אף דבשבת מלכות בא היראה אבל מהשי"ת הוא מוליד שמחה (פר"ט-ג עו.)

[שמחה] אף שאין בו מצות שמחה השמחה נולד בעצם מצד התגלות כבוד מלכותו ית' (פר"ט-ה פמ.)

[שמחה] בשבת אין בו מצות שמחה כמו ביו"ט רק הישראל בעצמו שמח בקבלת עול מלכות שמים בש"ק היפך עול מלכות בוי"ד שהוא עול ואין לו שמחה וזה לשון שמחתכם (פר"ט-ז עט.)

[תורה] הכרת התורה הוא הכרת החכמה שבמות והכרת השבת הוא ההכרה שמצד הבינה שבלב (רס"ל עו.)

[תורה] כשהתורה נקנית לו ונעשית תורתו אז רחבה שאין לה גבול ולכך הותרו בשבת כל תענוגי הגוף (ד"ט כו.)

[תורה] דוגמת עוה"ב וכולו יום ולכן כ' האריז"ל דמותו ללמוד תושב"כ בליל שבת (ד"ט עו.)

[תורה] כתבו המקובלים ששבת מסוגל ללימודי קבלה ולכן בסעודה שניה סעודתא דעתיקא יש מקום להשיג סודות התורה (פר"ט-ז מה.)

[תורה] מדת לילה הוא תורה שבע"פ ועיקר הארת התורה שבע"פ שלמד ושחידש בכל השבוע הוא ביום השבת המאחד כל ששת ימי המעשה לעשותן כולן יום אחד דלא מפסקי לילות (מח"ט פג.)

[תורה] מי שהוא שקוע כל ימי החול כל מחשבות מוחו ולבו בדברי תורה והרי הוא אחיד בקוב"ה ע"י התורה בשבת שהוא זמן עליית העולמות הוא במדרגה גבוהה מעסק התורה בעמל פה (קד"ט נ.)

[תפלין] תפלין הוא אות דהשתדלות שהוא כעבד

שהודיענו הש"י כי הוא מכניס קדושה בקרבנו עי"ז (קד"ט יג.)

[קדושה] אף קדושת השבת הגם דעצם הקדושה מעצמו מ"מ גם הוא צריך בנ"א לקדשו היינו במה שהם יהיו מוכנים לקבל קדושתו ולהרגיש בחדרי לבבם ומוחם הקדושה הנשפעת בו (קד"ט ג.)

[קדושה] ב' הקדושות דליל שבת ויומו הם אור הלבנה והחמה (מח"ט לו.)

[קדושה] קדושה שבשורש בלבבות בנ"י בלא השתדלותם כלל זהו קדושת השבת (יש"ק סג.)

[קדושה] קדושת השבת מפיל יראה על האדם כי הוא נקרא כלה ומלכה ועכ"א אשת חיל קודם הקידוש (פר"ט-ג קי.)

[קדושה] קדושת שבת מלכתא שמא דקוב"ה והשראת שכינתו ית' המסתתרת עמנו בגלות (מח"ט פג.; יש"ק פב.)

[קדושה] קדושת שבת קבוע וקיימא מתחילת הבריאה גם כפי מה שעשה אלקים האדם ישר והניחו בגן עדן (מח"ט עה.)

[קדושה] קדושת שבת קבוע וקיימא דנקרא שבת ע"ש השביתה מכל השתדלות ופעולת אדם וכנס"י בת זוגו דשבת והם דבוקים במדה זו שא"א לנתקם כלל (רס"ל יב.)

[קדושה] ברכת יום השבת מקבלין בחלה וקדושה בקידוש על היין (רס"ל עו.)

[קדושה] ג' קדושות שבת נקראו בזה"ק עתי"ק תק"ת קדישין זא"ק, וברע"מ שבת עלאה שבת דיומא שבת דליליא (פר"ט-ג סד.)

[קדושה] הקדושה נמשכת מברכה שהיא הנשפעת עליונה וממילא כשמקושר לשלמעלה נמשך עליו רוח קדושה מלמעלה (יש"ק לה.)

[קדושה] יש בכל שבת קדושה מחודשת שכן נקראת שבת כלה מלכתא (פר"ט-ג קכ.)

[קדושה] פעם הראשון שנו' בתורה מלת קדושה הוא אצל יום השבת ושרש הקדושה שישנו בעולם הוא קדושת שבת (יש"ק לג.)

[קרבנות] קרבנות צבור דוחין שבת שזהו מנוחתן שזוכין לעבוד את הש"י (יש"ק לו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

סמיכת ז' דנחמתי לשבת תשובה כי שורש התהפכות
זה הוא ע"י התשובה (רס"ל מו.)

שבת שירה

טעם שקורין שבת זה שבת שירה (פר"ף-ג נג.)

שבת צבי שר"י

כת ש"ץ שר"י באו למה שבאו ע"י עסקם בחכמת
הקבלה בלב מלא תאוות עוה"ז והגשימו הרבה
(סה"ז לנ; מה"ש עב)

ע"י רבוי פרישותם של האיש וש"ץ גבר כח הדמיון
שבהם לחשוב שיוכלו לדמות לעליון (מח"ס ז)

שד

מצינו בעירובין דיכול להתגלות ע"י יוסף שידא
אותם דברים שמתגלים בתורה ע"י אליהו, אליהו
הוא מלאך הברית ושידא הוא הנולד ממי שאינו
שומר הברית (לה"ל קג)

מתים כבני אדם ר"ל שמתבטל אותו היזק מן העולם
והוא ע"י זכות חכמי כל דור ודור (ש"מ מז)

יסוד דקליפה דהוא שם שיי"ן דל"ת יו"ד דקדושה
(ש"מ מז)

רוחין ושול"ל הם תפארת יסוד מלכות דקליפה
(רס"ל נז)

שדה

באמת הוא היה איש שדה שכל אישיותו ומציאות
חיותו הוא בשביל השדה ליהנות ולהתענג משוב
עוה"ז וזה כל עיקר מגמתו בעולמו ולא שיהיה
השדה רק הכנה וכלי לצורך החיות (קד"ש יב)

ש-די

שם ש-די מורה על קדושת הברית שבזרע ישראל,
והוא שאמר לעולם די כי עולם ל' העלם (יש"ק סג)

שם ש-די הוא שם היסוד אשר אליו רומזת הקשת, כי
מצד זה אין מניח להתפשטות הרע (ד"ל פג)

אמר לעולמו די שמזה יספיק שיכיר הנברא מלכותו
ית"ש (פר"ף-ג י; פר"ף-ג נג.)

כל הזכות שמור ת לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

הנושא חותם רבו רק בשבת שהוא מעין עוה"ב
האות שלא במעשה והשתדלות בני אדם (ד"ל למ.)

[תפלה] אין אומרים בשבת שומר עמו ישראל כמו
בחול משל למלך וכו' כשבא לביתו א"צ שמירה
(פר"ף-ג מז)

[תפלה] אין מקום להתפלל בשבת ולבקש על חנינת
הדעת כי זהו המתנה טובה שחנן אותנו השי"ת
בקדושת יום השבת שמופיע בחי' הדעת בכלל
נפשות ישראל (פר"ף-ה לו)

[תשובה] זמן לתשובה הטוב לזה הוא ביום השבת
ביחוד שאז הקליפת נוגה נכללת בקדושה, והיינו
שכל עינוגים דהיתר ורשות כל שאינו איסור יש בו
מצוה וקדושה ולכן אז עונת ת"ח (לה"ל רמז)

[תשובה] זמן תשובה שהוא זמן החזרת העולמות
למקומן כאדם המשיב נפשו וממשיך רוחו אליו
(מה"ש נח)

[תשובה] ע"י קדושת שבת מופיע על האדם
התעוררות התשובה (פר"ף-ה לו)

[תשובה] צדיק גמור הוא היסוד עולם דע"כ נברא
אדם ביום ו' ואחר שחטא ושב ניתן לו יום השבת
שהוא מעין עוה"ב דאז הוא קיבול התשובה
(מה"ש עג)

שבת, מסכת

פרק רע"ק ירמז על תושבע"פ כי רע"ק היה השורש
של בחי' תושבע"פ כי כולוהו סתימתא אליבא
דרע"ק (פר"ף-ה קט)

שבת הגדול

ענין שנוהגין לומר בשבת הגדול עבדים היינו
(פר"ף-ג יט)

שבת שלפני פסח הוא המקום שמגדלין בו דבורין
דתורה ותפלה שיצאו לפועל בפסח (ל"מ סט)

שבת שובה

בכל שבת מופיע התעוררות תשובה בלב האדם
וביחוד בשבת זה שהוא השבת הראשון של הבריאה
מופיע כח התשובה ביתר שאת ולכן נקרא שבת
תשובה (פר"ף-ה לו)

שוית'

במשמעות תמיד אפשר דקיים שויתי ע"י השימה על
לב בוקר וערב (ספ"ז כו.)

שום

לכ"א בן עזאי כל חכמי ישראל כקליפת השום חוץ
מן הקרח דרק רע"ק דבק באמת בד' שנכנסו לפרדס
והשאר בדמיון וב"ע הוא מדריגה עליונה דדמיון
(ד"ז נד:)

שומרון

שומרון עשרת השבטים שורש התושב"כ
(פר"ז ה-קכו.)

שונית

הקב"ה פוקד עקרת וכן אלישע ואע"פ שמפורש
בכתוב ויתפלל אל ד' ובתפלתו להש"י פעל זה ולא
מעצמו מ"מ עיקר הפעולה היה ע"י התפלה
(פע"ק ו:)

שועה

תורה נקראת שועה... שהיא מעשר לשונות של
תפילה (נ"ה נקפנ:)

שופר

בר"ה קוב"ה יהיב עיטין לקבל ברחמים וברצון את
תפלתנו הבאה בקול נמוך מאוד בתכלית השפלות...
והעצה לזה לבוא בקול שופר שלנו (רס"ל מו.)
ג' סדרים שנהגו תקיעות דמיושב ובלחש וחזרת
הש"ץ (רס"ל ל.)

הכל אחד מה שהם זוכרים הש"י ע"י שופר או מה
שעולה זכרונם לפני הש"י (ל"מ עא.)

המשתקע עד המדרגה ה' שאפי' כח הדבור אין בו
לשוב על אותו עון ואין לו אלא כח השמעת קול
פשוט לבד (רס"ל נה.)

הנביא אמצעי בין ישראל לאביהם שבשמים
בהשמעת הקול דוגמת השופר שדבור א' של הש"י
הוא מתפשט בפי הנביא לפרשה שלימה (רס"ל מו.)

וארא אל וגו' בא' ש-די כי בזה השם נגמר הבריאה
להיות ממנה הכרת מלכותו (פר"ז-ז-י.)

מה שנזכר שם א' ש-די ביעקב קודם לידת בנימין
הטעם... בנימין ג"כ מדת צדיק (פר"ז-ז-ט.)

פעל השי"ת כח המצמצם השגתו והוא הנקרא ש-די
וההשגה המצמצמת היא הנקרא שכינה ועל ידו אדם
דבק בהשי"ת עצמו (ש"מ יד.)

שם א-ל ש-די שהוא שם ו' מז' שמות כנגד מדת צדיק
יס"ע (פר"ז-ז-ט.)

שובבי"ם

בשל"ה כ' שבשנת העיבור מוסיפין פר' ת"ת על
שובבי"ם דהעיבור הם להשוות שנות הלבנה עם
שנות החמה וזה בא ע"י מיעוט הירח... ע"כ בשנת
העיבור ראוי ביותר לתשובה (פר"ז-ז-סט.)

אחר יציאת מצרים שתיקנו הברית בקושי השעבוד
זכו לאור תורה ולכך פרשיות שובבי"ם מתחילת
גלות מצרים עד אחר מתן תורה מיוחד לתיקון
הברית (נ"ה נקעד:)

ואח"כ משפטים דכ' בו כי תקנה עבד והיינו מי
שקלקל כ"כ עד שנמכר לעבד (פר"ז-ז-ה.)

זמן תשובה לבנים שובבים בתיקון הברית בדבר
שאין תשובה מועלת, אבל יש לו תיקון ע"י ד"ת
(פר"ז-ז-ב, ו.)

כתב האריז"ל שפ' שובבי"ם הם עת לתיקון הברית
שהם תורה (קה"מ למ:)

פרשת תצוה גמר התיקון כי יכולים לתקן ע"י קריאת
הפרשה דקדושת כהן ומזבח הקטורת והשמן שורש
פגם הראשון (פר"ז-ז-פג:)

שוגג

בדבר שהאדם נקי ממנו ואין לו שום נגיעה ותאווה
נקרא צדיק לאותו דבר... ולכך השוגג נקרא חוטא
וצריך כפרה שמאחר שהאלקים אנה לידו הוא לאות
כי עדיין איננו נקי (נ"ה נמ:)

כל פעולה שאינה ע"י רצון הלב ה"ז שוגג ואונס,
ומי שעשה עפ"י רצון הלב אבל בלא התבוננות
המוח הוא נקרא מזיד אבל מי שעשה בהסכמת
החכמה שבמוח והרצון שבלב זה נקרא מורד
(ד"ז כ:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[שטן] מי ששומע קול שופר הוא מתעורר משיקו
בדמיונות עוה"ז וממילא השטן מתערבב כי עיקר
השטנתו הוא השיקוע בדמיונות (רס"ל כט; ל)

[שטן] מתיירא המקטרג ממשיחא כי מיד שמתחיל
לעורר הלב להש"י הוא מוכן לעוזרו באתערותא
דלעילא (מח"מ עו:)

[שטן] קול שופר הוא קול בלא דבור וזה מדמים
השטן כי בכלל כל ישראל דבוקים בהש"י מצד
השורש שלהם מאבות (ל"מ סו:)

[שינה] ידוע מטעם האריז"ל סוד הדורמיטא דז"א
בר"ה שהשופר בא לעורר ז"א משינתו (רס"ל כט:)

[שינה] כאשר האדם מתוערר משנתו וזוכר בהש"י
אז הש"י זוכר אותו (רס"ל כט:)

[שינה] נודע דברי הרמב"ם בטעם שופר כפשטי'
עורו וכו' ודברי האריז"ל עד"ה שהוא מעורר ישנים
בעולמיו עליונים והא איתיה (רס"ל נו:)

[תורה] אנו באים בקול שופר שלנו להיות
התושבע"פ בחכמה שלנו יסודה מתושב"כ
(רס"ל מז:)

[תורה] קול שופר דמתן תורה שהוא קול פשוט בלא
הודעת מה הרצון בו ומעורר לבוא בלא ידיעה כלל
על מה ולמה (רס"ל נו:)

שור

נמשל ת"ח לשור שהקין הוא ממותרות המוח כידוע
ומוחו חזק כ"כ לנגוח וזהו נגד שלימות המוח
בחכמתו (ד"ל כט:)

שורש הנעלם

אור מקיף הוא מדרגת הכתר פי' שורש הנעלם של
מקור הולדת המחשבות (ל"ה ז' [כח])

אין טעם לרצון שאדם רוצה בכך ואינו רוצה בכך
ואין טעם רק שהרצון דלב נמשך מן שורש הנעלם
של חכמת מוחו (ד"ל סו:)

אם במחשבה דבור ומעשה ח"ו עושה נגד רצון
השי"ת נעשה גם שורשו הנעלם שהוא מכלל
הבריאה נפרד מהשי"ת... ונמצא שורש הנעלם וזה
תלוי בג' כחות דמחשבה דבור ומעשה (ד"ל נט:)

זהו שאומרים קודם תקיעת שופר הפ' מן המצר
קראתי י' שע"י הקריאה בלב מן המצר עי"ז ענני
במרחב שהוא הארה דלעילא הנשפע מתקיעת שופר
(פר"ף ה' ל"ג)

כשהאדם שומע קול השופר גם הש"י שומע כטעם
ה' צלך (פר"ף ה' ל"ד)

כשיש התעוררות מבינה שהוא קול שופר בלב זה
נקרא תמונת ה' יביט (פר"ף ה' ל"א)

כששואל במה משמע דר"ל על מי שאין להם
מעשים שיהיו ראויים לכך כלל רק שע"י השופר נא'
שיבואו העוברים (רס"ל נה; נו:)

ממתיקים קולות הפחדים בקולות השמחה דתקיעה
לפניה ולאחריה (מח"מ מה:)

ע"י תיקון חטא אדה"ר לשעתו בשמיעת קול השופר
ממשיך שפע בני חיי מזוני (מח"מ עח:)

קול שופר הוא קול פשוט היוצא מעומק הלב שאין
בו חיתוך אותיות שבה חילוק הפרטים (מח"מ טו:)

שופר דר"ה אין כחו לעורר האובדים לגמרי רק
לעורר ישנים מתרדימתן (מח"מ עז:)

שמיעת קול שופר הוא דוגמת שמיעת קול ד' ששמע
אדה"ר (מח"מ עח:)

תקיעה מסט' דאברהם שברים מסט' דיצחק תרועה
בסט' דיעקב... ולפי סדר זה מורה התקיעה האחרונה
לאורו של משיח שהוא אור תגו של יו"ד שמופיע
במדת חכמה (פר"ף ה' ל' ז')

תרועה היינו יבבא רק חז"ל למדו דכל תרועה
תקיעה לפניה ולאחריה ותקיעה הוא לשמחה כי
יראת הש"י אינו חרדה באמת (ל"מ עז:)

[שבת] אין צריך בשבת לשופר לעורר היראה ולא
שייך הטעם עורו ישנים מתרדמתכם שכל אחד
מישראל נופל עליו פחד בשבת (פר"ף ה' פט:)

[שטן] בכתרייתא שהוא תקיעות דרבנן דנתגלה לו
דהאזערותא דלעילא פעל אתעדל"ת אור השטן
השתא ודאי כו' (רס"ל נו:)

[שטן] השטן חושב דזהו שופר גדול והיינו דחושב
דהתעוררות זו תלך ומתפשט בלב להיות יתד קבוע
שלא תמוט וזהו עיקר החילוק שבין שופר לשופר
גדול (רס"ל כט:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מהנגלות ורשב"י שנה התרומות מתרומות היינו העומק ראשית משורש הנעלם (פע"ק כה:)

שאל לא נגרע ממדרגתו דבר נגד דוד... רק שלא תיקן השורש הנעלם ומצד זה הגיע לו עונשו שהוא ממש כענין שבירת הלוחות (ד"ל עט:)

שושן

בני שושן שהוסיפו בחטא דסעודה נוסף להם זכות הנקמה מאויביהם עוד יום אחד (מח"מ סז:)

ע"כ נקבע גם יום ט"ו שנחו בו בני שושן לבד ג"כ לכל ישראל אחרי שנודע להם איך המכה והרפואה היו הכל ע"י המשתה (מח"מ עג:)

שושנה

תיבת שושנה בגימט' אסת"ר כמ"ש בפע"ח והוא רומז לכנס"י שהיא כשושנה בין החוחים (פר"ש 3-5 לט:)

שחוחי חזק

הוא מצד יראה רעה ומרה שחורה שירצה לעשות הכל לשם שמים (ד"ל מט:)

שחוק

בספר יצירה המליך אות ק' בשחוק (ל"מ עח:) כאשר נתברר שחוק דקדושה נתעורר בעולם התמורות מדת הפחד עליהם (ל"מ עט:)

לצנות חלוק לשנים בשב ואל תעשה היינו פריקת עול לילך בשרירות לבו זה נקרא קלות ראש... ושחוק הוא בקום ועשה הוללות במעשה... כנגד דוד ושלמה (ל"מ רנט:)

נוצר ענין השחוק בעולם לבטל לב רגז (ל"מ עח:) שחוק לנפתלי כמ"ש נפתלי שבע רצון (ל"מ עו:) שני מיני שחוק הם האחד ששחוק מאיזה בריה... ויש מין השני דשחוק שהוא הוללות ומעשה נעוה (ל"מ רס:)

שחי

בית הערוה הוא בין הוצאת פרקי הרגלים מן הגוף

דואג נקרא עמלקי שהוא ראשית גוים ושורש הנעלם דרע (ד"ל סא:)

כל דבר שירד לעולם הוא עשרה קבין ותשעה במקום אחד שהוא שם בשפע והעשירי בכל העולם, פי' העשירי הוא השורש הנעלם שכל הט' נמשכו ממנו (ד"ל פה:)

כשירצה לעמוד על בירורה של ההתחכמות אם היא רק לד' זה א"א ביד האדם שהרי לידתה היא מאין ר"ל מן השורש הנעלם שנופל במוחו מחשבה ואהבה זו (ד"ל עח:)

כתור הוא ההתחלה ושורש הנעלם של כל קומה שלימה מ"י ספירות (ל"מ מט:)

מה שהאדם משיג זה נקרא או"פ, ומה שהקב"ה מנהיגו למעלה מהשגתו זה נקרא או"מ והוא השוה"נ ובחינת יחידה שבנפש שהיא נגד פרצוף ארון (ד"ל פט:)

מזרח הוא נגד גוף הנשר ואמיתות בהירות השי"ת מצד שורש הנעלם (ד"ל פכ:)

מסכת נדה י' פרקים והיא כוללות קומה שלימה ופרק א' הוא נגד שורש הנעלם (ל"מ קטו:)

סוף ותכלית הניצוח דיצר לברר השורש הנעלם שבחכמתו ושם הוא עיקר ושורש עטיו של נחש (ד"ל עח:)

סעודתא דעתיקא קדישא, פי' השמחה שאנו עושין מצד דביקתנו בשורש הנעלם שזהו מעין עוה"ב בהתפשטות תענוגים אף מה שנראה לגרמיה הכל לכבוד שמים (ד"ל סח:)

עתי"ק הוא התחלת שורש הנעלם של התגלות ההשגה ואברהם הוא היה המתחיל להעמיק בהשגת אלקות (קד"ש י:)

פורים הוא אות הברית שבין ישראל לאביהם שבשמים מצד שורש הנעלם בעוה"ז ושגם בעת ההעלם וההסתרה במעמקי לבם דבוקים בהש"י (רס"ל סו:; מח"מ ט:)

ר' מאיר היה יכול להראות פנים על טמא טהור שזהו מצד השגת שורש הנעלם מכל דבר שכל דבר מעורב טוב ורע (תה"ט פ:)

רע"ק היה השורש דכלל תושבע"פ כולה גם

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שיח

שי"ח בגמטריא יאוש עם הכולל היינו שמספר זה
דהוא גימט' אליעזר הוא המוציא מידי יאוש ומורה
שהשי" עוזר מכל דבר (ד"ס ו.)

שיחה

אות ה' בשיחה ורגל ימין בנפש, אף שאין שייכות
שיחה לרגל באמת אצל השי"ת מצינו הילוך בדיבור
(פר"ט ג-ח.)

אין ר"ל דשיחת חולין של ת"ח תורה היינו שיש
להם כונה פנימית לד"ת דזה נקרא תורה באמת רק
שיחת חולין נקרא מה שבאמת אין כונתו רק לדברי
חול (רס"ל כג.)

דיבורים דתפלה הם הדיבורים דכנס"י מה שאשה
מספרת עם בעלה וזהו נקרא שיחה והוא נוקבא לגבי
הדיבור דדכורא (קד"ט ט.)

העני כל שיחתו הוא תפלה שזהו כל שיחתו שפיכת
שברון לבו (ד"ס יז.)

זכה יצחק שכל שיחתו תורה כשהלך לזיווג דרבקה
שהוא סוד היחוד (ד"ס יז.)

לשון שיחה הוא דבור שמן השפה ולחוץ ולא
ממעמקי הלב שזה נקרא דבור ולכך תפלת יצחק
נקרא לשוח כי אברהם שהוא המתחיל בתפלה היינו
דוקא בכוונה שלימה... ויצחק בא והוסיף דגם תפלה
שלא בכוונה הוא תפלה (רס"ל כג.)

נקרא דבור קל היוצא מפיו בלא מתכוין (ד"ס טז.)

פ"י שלא במתכוין לד"ת כמ"ש בסוכה על שיחתו
של ר"ג, והוא אחוריים דדבור שר"ל בכ"מ במתכוין,
ולר"א אין שיחה אלא תפלה שהוא אחוריים דקול
התורה (ד"ל לו.)

שילה

כל דבר שיש לו גבול מקרי אוהל עראי ולכך משכן
שילה אוהל בחלקו של יוסף כמ"ש בענין משיח בן
יוסף שיהרג (ד"ל ג.)

שימוש תיח

גדולה שימושה יותר מלימודה ושמעתי ששימושה
היא החשק שיש לאדם והחשק הוא גדול מההשגה

וביה"ש הוצאות הידים מהגוף... ובשניהם יש
שערות (ד"ל נד.)

שחין

מכת שחין שהיא מכה ו' הוא נגד מדת גבורה מדה ו'
מתתא לעילא (פר"ט ג-ג.)

שחרית

צלותא דאברהם שנקרא עמידה לבד, כי בבקר
כשהאדם מתעורר משינתו אז צריך הוא התשוקה
באדם מה לעשות ביום זה דבר שחפץ וצריך ליחד
כל חשקותיו ותאוותיו לאהבת הש"י (לה"ט [רכב])

שטים

ארון רומז לתורה ועצמותו עצי שטים וידוע דנחל
השטים היא מרבה זנות ולעיתיד יתייבש (מה"ט מו.)
הארון היה מעצי שטים דזהו העצה דמשכחו
לביהמ"ד (מח"ט ז.)

הם ראו אז במדינים דסופן הטף ונשים החיו דנדבקו
בישראל וחשב דעתידין לידבק הכל ולהתגייר
(ל"מ פ.)

מעשה דשטים כיוצא בו בגלות בבל בשעת כניסה
לארץ נכשלו בחטא זה (מה"ט ט.)

מעשה שטים היה הכנה לכניסת הארץ דהיינו לזכות
לארץ הקדושה והפרדה לגמרי מארץ העמים הוא
ע"י הצעקה וחרטה שהיה להם בשיטים על חבורם
לבנות העמים (רס"ל יח.)

מעשה דשיטים גרם מיתת משה (ל"מ פ.)

שטים מורה דמיון לשון שטות (מח"ט ז.)

שטן

כשנבראת חוה נברא שטן עמה דעיקר הקטרוג מצד
השיקוע בתאות שזהו חטא אדם הראשון
(מח"ט עה.)

ע"י התחלת הנפילה בשינה ואח"כ הנסירה וסגירת
הבשר אז נברא שטן (מח"ט עו.)

שרו של אדם הוא שטן הוא יצה"ר הוא שורש הרע
שבעולם והראשית דכל מיני רע ומתלבש בכל דור
באחד או איזה יחידים (יש"ק מט.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

תרדימה א"א להפריד רק לעשות מן הרע טוב
(ל"מ עא:) ולהפכו

עצתם הי' לקשר עצמם בהשי"ת ע"י השינה היינו
לעזוב את עצמם עם כל כוחותם על השי"ת
(פר"ט-ד טז:)

שהוא א' מס' למיתה ג"כ לתועלת זה שיוכל להשיג
בשינה מה שלא יוכל להשיג בהקיץ בשום אופן
(פר"ט-א לו:)

ת"ח אש תשוקתם לדברי תורה ובשינה שהוא
הסתלקות המוחין מד"ת יוכל היצר לבעור באש
תאותו ולהביא לידי ראית קרי ח"ו כמו ששמעתי
שזה מצוי יותר בבני תורה מבעמי הארץ
(ל"ה"ט [רמג])

שינים

שינים דאקושי אינו מקום הנאה ומ"מ יש להם
שייכות לאברים הפנימים שהם בפנים כי הם טוחני
המזון (ל"מ סו.)

שיר השירים

אין לך שירים מעוררים אהבה של ישראל לאביהם
שבשמים והתאחדותם כשה"ש (רס"ל י.)

שה"ש קדש קדשים כי פירוש קדושה כאשר הוא
נבדל מדברים אחרים ומתייחד לדבר זה וכמו קדושי
אשה (ש"מ מ:)

שירה

הוראת שיר דבר המקיף סדר והיקף איזה ענין, וכן
זמר וניגון מקיף כל חלקי התנועות וסדרם ושירת
האינו מקפת כל הקומות לבנ"י בכל הדורות
(ד"ל ג:)

אין השירה יוצאת מפי המלאכים אלא מצד
התחלפות הזמן וההכרה מזולתם משא"כ בישראל
ההכרה מצד השניו שבעצמם לכך יכולים לומר בכל
זמן שירצו (ש"מ טו.)

השחוק שעל בריותיו מקבל השעשוע מאחרים דרגא
דנוקבא וע"כ אינו בתוקף וע"כ כל השירות שנאמרו
בעוה"ז על מפלת עכו"ם הוא בלשון נקבה
(מח"מ ג.)

עצמה כי ההשגה היא מהש"י והחשק הוא מצד
האדם (פע"ק טו.)

שיין

אותיות ר"ק הם כח זה כי השיין הוא יסודא דקשור
(רס"ל ה.)

השורש וההתחלה מעילא לתתא הוא באות הש'
הרומז לג' אבהן אבל אות הת' קבלתי שהוא רומז
לעוה"ב, וע"כ כל הגזמאות הרגילות בתלמוד הם
במספר תלת מאה (מח"ס מד:; קו:; ש"מ כג.)

שינה

בלעדה היה עיף לפיכך תקנו ברכת יוצר אור ומעריב
ערכים להודות לר' על שניהם כי טוב (ד"ל טז:)

בשינה אפשר לנשמה להתחלף (רס"ל ז.)

הוא ירידה של צורך עליה ורק כשמשחקע בשינה
ואין מתעורר ביראת הש"י ולעבודתו אז היצה"ר
מעוררו לחמדת עוה"ז (מח"ס עז.)

תחילת נפילה שינה דויפל תרדמה (מח"ס עו.)

הש"י יסד בעולמו להיות האדם ישן ומתעורר ועי"ז
זוכה להעזר כנגדו בקיום המין בגזחיות (רס"ל כט.)

השינה גם היא טובה לחזור ולהתעורר אחר נפילת
המוחין... בעת השינה היא הסתלקות המוחין ואח"כ
חזור נשמה חדשה (ל"ה"ט [למ])

התפיסה וההכרה שיש לנבראים בו זה נקרא עולם
אצילות... וכאשר אין הנבראים מכירים אותו והם
ישינים מהכרת הש"י הרי הוא כישן (ל"מ עב.)

כל אחד יש זמן שהוא בקטנות וא"א להיות לעולם
בגדלות ודבקות הראוי וכמו שנבראת השינה, וכן
צריך לינוח מעט מדברי תורה לפעמים וביטולה של
תורה זהו יסודה (ל"ה"ט [נד])

כל עבודת האדם בעוה"ז לעשות כח הדמיון שלו
ג"כ דבוק באמת עד שלא יהיה התפשטות כח
המדמה שלו ג"כ רק ד"ת והבירור הוא בעת השינה
ושלמה רצה ג"כ לברר בעת השינה (ד"ל פו:)

ע"י תרדימה אח"כ מתעורר משנתו ושכ ומתחרש
ועי"ז נפרד מעט מעט הרע מטוב משא"כ בלא

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שכינה

באיש קראו מרכב ובאשה מושב ומעשה מרכבה
נקרא מצד הדכורה שהקב"ה רוכב על כל הנבראים,
ומצד הנוק' היא מושב מה שהקב"ה שוכן בלבות
בנ"י (ל"מ קג:)

גלוי גמור הוא הבית המקדש וזה עיקרו בימות
המשיח אבל עיקר גילוי שכינתו בעוה"ז הוא בחדרי
הלכות דבנ"י (תה"ט יח:)

דירת שכינה בתחתונים צורך גבוה (מח"מ לז:)

חלק ד' עמו שנפשות ישראל הם חלק אלוך'...
וכמ"ש ונתתי משכני בתוכם אני ד' השוכן אתם הוא
חלק אלוך' ממש השוכן בקרב כליות ולב נפשות
ישראל (ד"ף ז; ד"ס טו.)

כל שינוי סדר הוא ע"י השכינה שר"ל כבוד ד'
השוכן בתוך בנ"י (ש"מ לו.)

מדרגה אחרונה של השתלשלות אורות אצילות עד
שיהיה מושג לאדם המשיג הוא המדרגה דגלוי
שכינה (מח"מ לג:)

מדת הש"י שהוא שוכן בתוך לבבות בנ"י והוא מדת
המלכות (רס"ל יא.)

משנבנה בית שני נסתלקה הנבואה שהוא הנמשך מן
השכינה שד' שוכן בתוכנו ע"י זה תנוח הרוח על
לבבות בני אדם (ש"מ לו.)

נקרא בכ"מ בלשון נקבה כי היא במדרגת אס
(ד"ף ז)

שכינת הש"י בתוך בנ"י גם בתוך טומאותם אינו
קריו גלות... דמיד שהש"י שוכן אין כאן טומאה
משא"כ הטפול בלב מלכים ושרים הוא נקרא נדידה
ממקומו (רס"ל יא.)

עיקר שכינה בתחתונים שרצה הקב"ה היינו בתוך
לבבות בנ"י אבל בגלות נאמר לב מלך ביד ה' שאין
להם בחירה (רס"ל יא.)

פעל השי"ת כח המצמצם השגתו והוא הנקרא ש-די
וההשגה המצמצמת היא הנקרא שכינה ועל ידו אדם
דבק בהשי"ת עצמו (ש"מ יד.)

שם האדנות מורה שהוא אדון הכל והם עבדיו והוא
הנקרא שכינה (קה"מ לו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

לעתיד לבא נאמר שיר לשון זכר ובמצרים שירה
לשון נקבה כמ"ש אשה מזרעת תחילה יולדת זכר
משא"כ במצרים היה איש מזריע תחלה האתדל"ע
קודמת (ל"מ קי:)

שישק

נקרא כן לשון תשוקה מצד עוצם תשוקתו להשיג
רכוש דשלמה המלך (לה"ף [רמט:])

שיתין

שיתין המה משי"ב ע"פ ברא שית וגם אמרו בשביל
ישראל שנקראו ראשית וזהו היסוד שעליה נשתת
העולם (פר"ף ה-ה קכה.)

שכחה

אמר גם על השכחה והיה שהוא לשון שמחה כי הגם
דבעולם הזה הוא מושך חטאים ונענשים ע"ז מ"מ
באמת לאמיתו מזה נמשך שמחה גדולה לעתיד
כשיתוקן הכל אז יבורר זה (לה"ף [רכא:])

והיה אם שכוח תשכח דאמר והיה שהוא מורה
שמחה בכ"מ דע"ז הוא תוקף השמחה כשמתעורר
הזכרון מתוך השמחה (רס"ל עא.)

הש"י מזמין לאדם בכל יום דברים וענינים שונים
אולי על ידם יבוא לזכירה בבורא כי באמת ההצלה
משכחה זה אינו ביד האדם (לה"ף [רלז:])

השכחה היא התחלת הרע שהדמיונות ומחשבות
זרות משכיחות מן המוח ולב מחשבות אלקותו ית'
(לה"ף [רכא:])

כל עיקר כח היצר אצל השלימים להשכיחם ברגע
שיוכל מהתקשרותם להשי"ת (ד"ף עט:)

כל מעשה היצר"ר שמשכח את האדם ושוכח שורש
העבירה שאם היה זוכר שהיא עבירה לא היה עובר
(פר"ף ה-ה עט.)

למיימינים אמרו כמלאך מזכירו הכל (תה"ט טז:)

שכחה שאינה מחמת עצלות חשוב אונס
(לה"ף [רלה:])

שלג הוא שמחה של הוללות המקר ומשכיח דשלג
בגימט' שכחה כידוע (ד"ס כז.)

שכל

שאינ עושה אלא בשביל קבול השכר כמו אומות העולם אבל בניי אין עושים ע"מ לקבל פרס (יש"ק נג.)

השכל נמשך אחר הרצון ומ"מ השכל מוליד הרצון (רס"ל ז.)

שלא לשמה

החילוק בין עבירה לשמה ומצוה שלא לשמה רק לענין לכתחלה (מה"ש מא.)
כולם עבירה אך אותה עבירה הותרה שסופה לבוא לידי מצוה (מה"ש מא.)

שליג

בכל דבר יש טוב ורע מסטרא דעץ הדעת טו"ר וכן בשנים ושלג כמו שנשאלתי בדכתוב הנזכר נאמר דשנים רע ושלג טוב ומצינו במקום אחר בהיפך לא תירא לביתא משלג וכו' (ד"ס כא.)

הוא שמחה של הוללות המקרר ומשכיח דשלג בגימט' שכחה כידוע (ד"ס כב.)
יש קליפה מדרגה שנקרא שלג והוא ראשית גוים עמלק (פר"ט ג-סח.)

שלום

הוא חבור יסוד ומלכות שמהם התולדה (פע"ק לו.)
המעשה כלי קבול כמ"ש יראת ד' היא אוצרו דהיראה ר"ל המעשה וכמ"ש ל"מ הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום שהוא שלימות חלק המעשים (ד"ט לה.)
רומז למדת היסוד שממנה השפעת הזרע (רס"ל ע. ג.)

שלחן

זר דשלחן רומז לכתר מלכות שמדת המלכות הוא התענוג וההרחבה דשולחן מלכים (מח"ס פג.)
ע"י הגבהת השלחן היה השלחן מקבל טומאה זה בעצמו ג"כ מראה חבתן דבאומות ליכא טומאת זיבה והכל רק בישראל לפי חיבתן (פר"ט ג-פז.)

שלחן ערוך

הש"י שלח את רוחו עליהם להיות כל דבריהם מכוונים גם מה שלא כיונו הם (מח"ס ג. ג. נז.)

שכם

מצד שמעון ולוי נמשך קבלת הגרים בישראל ע"י דבריהם לאנשי שכם (ד"ט מ.)
שכם גם אחר שנימול היה שם ערל עליו כי לא היה שורש מקדושה כלל (יש"ק ס.)
שכם שחשק בדינה לפי שהיה בו איזה ניצוץ שהיתה יכולה לקלוט ממנו עד"ו ויצא מזה נפש הקדושה דאסנת (יש"ק סג.)

שכר

אף דכל התורה מלאה מברכת עוה"ז ג"כ בשכר המצות אין זה שילום השכר רק הוא מה שהש"י בא לסייע לאדם שטוב (רס"ל עז.)
הבעש"ט אמר על עצמו שיעבוד את הש"י גם אם לא יהיה לו חלק לעוה"ב (פר"ט ט-ק.)
הנשמע וההשגה להש"י הוא השכר המעשה ולפום הצער במעשה ר"ל כפי גודל כפיית היצר במעשה כך הוא השכר (ט"מ יא.)
כל מצוה יש לה שכר מיוחד בפני עצמו (ד"ס י.)
לא נמצא משכר הנפש בתורה... הרי זה כאומר ששכר הנכנס לבית המלך שיהיה נכנס לבית המלך (אז"ל יז.)

פרס ושכר תרי מילי נינהו, ושכר מצוה האמיתי שהוא שיזכה עי"ז להיות דבוק בהש"י זהו עיקר תכלית מכוון של מעשה המצות (ד"ס ז.)
שכר ועונש הרוחני אינו אלא דרך פירוש על שכר ועונש הגופני שבכתב לחכמי ישראל בתושבע"פ אבל בתושב"כ עצמה שהיא לבושה הנגלה בעוה"ז אין לכתוב כלל אלא הנגלה בעוה"ז (רס"ל פ.)
תכלית העונג כשמתענג אח"כ ממלאכתו ורואה דלא לריק יגע וכל אשר עשה הנה טוב מאד... זהו תכלית שלימות העונג דעוה"ב (רס"ל עג.)
אף שמצות התורה ביומו תתן שכרו זהו בשכיר

שליט

גם אדם בכיתו נקרא שליט אבל מלך אינו בלא עם
דמלוכה הוא לשון עצה (רס"ל נ:)

שלימות

בשלימות עצמו יש מעלות והם חמשה עשר כדתנן
ט"ו מעלות מעז"נ לעזרת ישראל (ד"ף ט:)

שלימות האדם הוא כשיהיה כך כמו שהוא משיג
השלימות שצריך להיות (לה"ף [קמט])

שלמה

החשק שלו לבד נשאר ולא הפעולות הנמשכות ממנו
כי הוא נגד הלב בקומת המלכות והוא נעלם
(מח"ס פח:)

בימי שלמה היה הכל ביתר שאת מעין לעת"ל
(מח"ס פט:)

בנביאים לא קם אבל במלכים קם (מח"ס יב)
היה יסוד שבמלכות והוא זנבא דאריה (סה"ש כא:)
זה כל ישעו של שלמה להיות דוקא מלך והדיוט
ומלך (ל"מ קכ:)

חשב שיוכל לתקן הכל ולהשיב הכל אל הקדושה
(ל"מ קיג:)

חשב שכבר הגיע למדרגת משיח ולכן רכב על
פרידה אז בלכתו אל גיחון (ד"ף פד:)

ידע כיצד ממתקין התורמוס רומז לעבירות כי רע
ומר עצבך את ד' וצריך להמתקין (סה"ש ה:)

כל מגמת שלמה להשיג אור זה דמשיח ושיהיה
בנינו הבנין האחרון ובאמת עלתה בידו ברוחניות
דקיי"ל קדושה ראשונה קידשה לעתיד (ל"מ קו:)

כל עבודת האדם בעוה"ז לעשות כח הדמיון שלו
ג"כ דבוק באמת עד שלא יהיה התפשטות כח
המדמה שלו ג"כ רק ד"ת והבירור הוא בעת השינה
ושלמה רצה ג"כ לברר בעת השינה (ד"ף פו:)

לא שיבר ונצח הקליפות כלל רק אדרבא עייל
בכולהו כטעם עת לעשות לד' (ד"ף עא:)

לקח נעמה העמונית בעניות כי מיד שניטל אור זה

ממנו נעשה הדיוט וטפש, ובנעמה היה גנוז אור של
משיח (ד"ף פט:)

מלכות בית דוד שהם דרגא דתפלה שם אין שייכות
לבן נכר כלל דעיקר תפלה בלב וזה אינו אצלם לכן
ביקש אדרבא דהגם דא"א שיהיה להם שייכות
באמת מ"מ יכירו עכ"פ קדושת בהמ"ק וישראל
(רס"ל יח:)

נכתב מעשה דשלמה בגיטין פ' מי שאחזו כי
משמשתו נדה צריך גט, אך באמת הוא בסוד מי
שאחזו קורדייקוס (ד"ף נא:; פר"ף ה קו:)

סעודתו הגדולה והרחבה נחשבת אצלו רק סילוק
הרישות (מח"ס פג, נב)

ראש השגת מדרגה זו דכי אתה עמרי (סה"ש ה:)
שלמה כמו הלב והכהנים בני צדוק המוח שבמוח
(ד"ף נא:)

[אחשוורוש] אחשוורוש הוא הקליפה שכנגד
הקדושה דשלמה (מח"ס פט:)

[בלעם] נגד מדת מלכות לא מצאו נפש פרטי
לחשוב ורצו למנות שלמה שקלקל וסברו שהוא
יהיה מכללם ויצאה בת קול וחשבו בלעם נגד מדת
מלכות (פר"ף ד פג; ל"מ נ:)

[בת פרעה] חשק מאוד להיות התפשטות כח
השי"ת נגלה בשורש הרע רק שהיה אהבה יתירה...
ולכך אז נעץ גבריאל שהוא מדת הגבורה וההגדרה
(ד"ף פו:)

[בת פרעה] לא היה לו מקום כלל למצוא מקום
לשעה אחת דתשובה ומעש"ט דעוה"ז רק ע"י שלא
מיחה ונשואי בת פרעה (ל"מ קכ:)

[בת פרעה] שלמה נשא בת פרעה שחשב להכניע
ולהכניס גם אותן כחות שמצד הרע אל הקדושה
(מח"ס נב:)

[TIT] אחר הושענא רבה שהוא נגד דוד בא שמיני
עצרת נגד שלמה (ל"מ קו:)

[DID] אלו זכה להיות לבבו כלבב דוד היה זוכה
לאריכת ימים (מח"ס נב:)

[DID] אמונה שבהעלם דרגא דדוד אבל ההגעה עד
כסא הכבוד [אמת] היא דרגא דשלמה (סה"ש טז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[דוד] בחי' דוד ושלמה המה נגד בחי' משיח בן יוסף ומשיח בן דוד (פר"ל-ה קכט.)

[דוד] דבקו השערים שהם מעשה ידי דוד והוא שער הכניסה לקדושה הקיימת לעד וזה לא היה מדרגת שלמה (תפ"ט מו.)

[דוד] דוד היה מקשט הכלה ע"י עולה של תשובה בבניה שבלב, וממקום שפסק שם התחיל שלמה לזכך הנסתרות שבמוח ובחכמה (ד"ל פט.)

[דוד] דוד ושלמה הם נגד אדם ונח כי הם לבא ומוחא (ד"ל נה.)

[דוד] דוד ושלמה המה נגד יסוד ומלכות שבמלכות (פר"ל-ה קל.)

[דוד] דוד ושלמה דהן מוחא ולבא ידוע כי מחשבה שבמוח הוא בהעלם דע"כ רמוזה ב' וכשמגיע ללב הוא בהתפשטות ורמוזה ב' וכל מעשה דוד התגלותם לפועל היה ע"י שלמה בנו (מס"ס לג.)

[דוד] דרגא דשלמה הוא שמעשיו מצליחים ביותר ורואה שכל מה שפועל הכל הוא נמשך מאמיתות רצון השי"ת, משא"כ דוד קרי לנפשי עני (ד"ל פט.)

[דוד] עיקר בנין הקיים לעד זהו של דוד אבל מה ששלמה בנאו הרי אחר שנהרס איננו עוד (מס"ס פח.)

[דוד] תפלה ותושבע"פ חד דרגא נינהו והם מדת דוד ושלמה (ד"ל נז.)

[חכמת] בעל החלום הוא יוסף הצדיק המשפיע לחכמת שלמה כנודע (ל"מ קיט.)

[חכמת] בקש לדון על פי השגת חכמתו (תפ"ט פא.)

[חכמת] המשי"ל שלמה בספר משלי התורה לאשת חיל כי חכמת שלמה היה מה שהיה נובע מלבו ושכלו כמו תורה שבע"פ (ל"מ מא.)

[חכמת] ותרב שנתרבה ממה שהוציא הני"ק מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מצרים (פר"ל-ה לז.)

[חכמת] חכמת משה היתה טפלה לנבואתו ונמשכת ממנה משא"כ חכמת שלמה הוא חכמה תתאה (תפ"ט ז.)

[חכמת] כל העוסקים בחכמות טבעיות כופרים גמורים כי א"א רק שיכפור בחכמות האמת דהשי"י

ולאהמין דהעולם כמנהגו נודה, וא"א ללב להכיל שניהם יחד רק מי שהוא בדרגא דשלמה (ד"ל פג.)

[חכמת] כל חכמת שלמה היה יודע ג"כ חירם מלך צור (ל"מ נה.)

[חכמת] עוה"ב נקרא ארץ שהוא מוגדר... ויש גבוה מעל גבוה היא חכמה עליונה שלמעלה מבינה שמשם נמשך חכמת שלמה וכן דור המדבר (ל"מ קכ.)

[חכמת] עיקר מבוקשו היה על החכמה והשי"י הוסיף לו גם עושר גם כבוד (מס"ס ז.)

[חכמת] מדת מלכות סט' דנוקבא ופה ותושבע"פ קרינן לה וע"כ המשי"ל שלמה חכמתו לאשה (רס"ל סד.)

[י"ס של] ג' מזמורי שלמה במשלי שה"ש וקהלת הם גודשא דק"נ מזמורי תהלים שהם נגד יש"ש (קפ"מ יח.)

[י"ס של] שלמה עשה ים אבל מרים היתה עדיין בהתצמצמות רק באר (ד"ל עא.)

[י"ס של] עשה ים המחזיק ק"ן מקוה טהרה שהוא סיהרא בשלמותא (ד"ל ט.)

[י"ס של] חשב שכבר השיג שער הנ' בכל הג' מדרגות דנר"נ עשה הים שבו ג' פעמים ג' מקוה טהרה (תפ"ט פא.)

[מלכת שבא] חשב שהוא כבר בתכלית השלימות... ולכן אף שידע דמלכת שבא היא שורש דאשת זנונים מלא רצונה כי חשב כי הוא יכול לתקן השורש מן הרע שיחזור להיות טוב באמת (ד"ל נח.)

[משה] בית דשלמה לא היה בבנינו שום עונש כבמשכן דמשה... כי משה הוא מצד הנגלות דגבורה משא"כ שלמה חכמתו ג"כ מסטרא דגבורה רק מצד הנסתרות (ד"ל נה.)

[משה] משה ביקש שלא תשרה שכינה על העכו"ם ושלמה ביקש גם על תפילת הגוי שיענו (רס"ל יח.)

[נ"ן] אז"ל בא עליה ויצא נ"נ וע"כ בקשו למנות עוד אחד (ד"ל נו.)

[נ"ן] מיד שנפתח דבר זה שגם שורש רע כנ"נ יכול לצאת משורש טוב כשלמה... דורשי רשומות דרשו על כולם מבניי שיש להם עוה"ב (ד"ל נו.)

כל דבר יש לו ראש תוך וסוף כנגד אבות (רס"ל נט.)

שלשים

בירור כל דבר הוא בשלשים יום (ד"ז ו.)

שם

אז"ל בשבטים בכ"מ שנאמר על כן מרובה באוכלסין כי השם הוא החיות וטעם השם הוא מקור החיות ועל כן היינו שהשם דבוק בטעם השם וכאשר החיות דבוק במקורו אז הוא בשפע (קה"מ לה:)

אין הכונה על זכרון השם לבד דמה נ"מ לאדם אם יזכרו שמו בעוה"ז וגם ע"י הבנים אין השם נשאר לדורות עולם... אבל ידוע כי שם האדם הוא שורש החיות שלו וזה נשאר ע"י התולדות (פע"ק כג:)

אע"פ שמ"מ ודאי שמא גרים להיות לו שייכות מה לשורש שמו מ"מ אין הבירור בשמות יוסף ושמעון בעלמא (טה"ש כט:)

בכתבי הארז"ל איתא שקריאת שמו של האדם הוא שורש נפש ח"י שלו ולכן הוא מקיץ מן השינה בשקוראין אותו בשמו (פר"ג ג-ב)

בלשון הקודש יש לקול הבעלי חיים כל אחד שם מיוחד בודאי כל אחד משמיע בקולו אותיות שלו... והשם הוא התפיסה שיש לאחרים בו (ל"מ סג:)

ג' שמות יש לכל אחד

(יש"ק מז.; מט"ס פג.; קה"מ ד.; יח:)

האב מכרין בקריאת שם בנו לשורש חיות של הבן (פר"ג א-ב כו.)

השם דטוב משמן הוא ההשארה דקדושה לעולמי עד (יש"ק נא:)

השם הוא חיות וכח הדבר ור"מ במדרגתו היה דייק בשמא שהוא מקור חייו הפרטי במקור הכללי של כל החיים והוא ברמזו הדין קנקנתו"ם בגימ' שמו"ת (ד"ז ד:)

השם הוא עיקר החיות ובשם כלול כל שורש חיותו ועיקרו של המוזכר אבל בזכר אינו אלא רשימו שבמוח ולב המזכיר ולא מעוצם חיות המוזכר (ד"ז לה:)

[נ"נ] כפי שרשו חשב שיהיה נ"נ ג"כ ממנו שהוא מאצילות אך באמת בעבדים לא היה בירור עדיין דבעבדי שלמה לא היה הבירור בשלימות שגם הם נתחברו אל הקדושה (ד"ז פו.)

[נ"נ] פשון נגד בבל וממנו יצא נ"נ מצד התפשטות חכמה שבמוחו בלי הגדרה... וגיחון היינו לעומת פרוץ הבינה שכלב ומשם יג' שלמה ולכך היה כח לבבל להחריבו דפישון למעלה מגיחון (ד"ז לו:)

[נשים נכריות] אין לעכו"ם שייכות לתפלה מצד לבבם שאין לו שייכות לשכינת הש"י כלל, רק מצד תפלתו של שלמה ניתן קצת כח וזה כל עניניו של שלמה בנשיאת נשים נכריות שהוא רצה שיכירו כולם כח מלכותך (רס"ל יב)

[נשים נכריות] לכך היה חטא שלמה בנשים נכריות שהם נקרא אשה זונה כי הוא נתעסק ג"כ בחכמות כל בני קדם (ל"מ מז:)

[נשים נכריות] מהתחברות דנשים נכריות חשב לתקן הכל שלא יהיה מציאות לרע כלל (מח"ס ה:)

[נשים נכריות] שמשון ושלמה נשאו נשים נכריות וגיירותם דכל כוונתם היה להכניעם ע"י זה ולהכניסם לקדושה (טה"ש כא:)

[תרמוד] בנה בתרמוד עיר מישראל ע"י התבוננו שבנ"י ימשכו חכמתם אל הקדש, אבל מצד עבדיו חזרו אח"כ לפסלותם (ד"ז פה:)

[תרמוד] פסולי תרמוד משום עבדי שלמה, דייקא מהם נמשך הפסול כידוע עבד ושפחה בכל מקום ר"ל מדרגות הקטנות שהם כממוצעין בין ישראל לעכו"ם (ד"ז פה:)

שלש עשרה

מספר י"ג נהיה אפרסמון נגד י"ג מידות של רחמים שזוכים להם ע"י עסק התורה ב"ג מדות והם י"ג תיקוני דייקני (טה"ש עד:)

שלש רגלים

הג' רגלים הם הממשיכים בני חיי מזוני לזרע יעקב (מח"ס נו.)

שלשה

כל דבר חלוק לג' בהכרח אמצעי וב' קצוות (ל"מ עת.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שמאי היה ממדת הגבורה והדין והלל ממדת החסד (ד"ל כט.)

שמאי היה קפדן והיה מחמיר בכל דבר (ל"מ קטז:)

שמואל

יד שמואל שהוא מעשה עוה"ז יהיה ע"פ החכמה ע"י הד"ת שיכנסו מקודם ללב ושיהיה כל מעשיו לש"ש (פר"ט ה-ה מד.)

משמאל ק"ג ואי' באר"י הק' שהוא בגימ' מנח"ה לעש"ו, והיינו דשמואל מורה תמיד למשמאלים בה לרעה (פר"ט ה-ה ז:)

שמו

כל גזירות שמדות והריגות שעברו על ישראל היה הכל ע"י גזירת המן (ל"מ כז:)

כל המומרים מבנ"י שנתחברו להם לגמרי בעוה"ז ידוע דברי הרמב"ן שהוא ע"י איזה שורש פורה ראש בתולדתו מערכוב בני נכר (רס"ל פד:)

כמדומה בעיני דהבנים שהאשימו בנשיאת נשים נכריות הן הם או צאצאיהם שנשתמדו בימי היונים (רס"ל פד:)

ע"י כח זה שבכנס"י שרוצים להחזיר גם כחות העמים לקדושה ע"י כח זה שברע נתעורר באומות הכח והרצון לגזור שמד ח"ו להחזיר אדרכא כנס"י ח"ו להם (רס"ל פג:)

שמואל

לא היה אדם שקראו צב-אות עד חנה כי עד שמואל היה דבר ד' יקר ששמואל היה הראשון לעורר הנבואה שהוא ההשגה בשם צב-אות (קס"מ מ:)

ע"כ דרך הנאת חנם לא נהנה שמואל אבל בעד גילוי הנעלמות למי שבא לדרוש היה מקבל ואלישע היה מקבל גם כשהיה מתפלל בעדו (פע"ק ה:)

רבן של הנביאים דע"כ היה בתכלית שלימות הקדושה הזה ע"כ ראשית נבואתו הי' התגלות ריחוק בני עלי שהוא תכלית ההרחקה מפגם הברית (פע"ק טו:)

שמואל היה ההתחלה במדרגה זו שנק' תורת ד'

יש ב' מיני שמות כמו שנאמר בפרשת בראשית אשה כי מאיש וגו' וחיה כי היתה וגו', הראשון כללי והוא על שם התחלתו וסבתו מאין נלקח והשני פרטי והוא על שם תכליתו וסופו ומה המכוון (לז"ל יז:)

ענין פלוגתת ג' מ"ד בשמה כי השם הוא התכלית עיקר כח האדם (מס"ח נד:)

פתיחת ספר שמות שהוא ספר מתן תורה בואלה שמות בני ישראל כי השם הוא יסוד הדבר (ל"ה"ט [קפד:])

של שמות חז"ל ידוע שלא דברי תורה הם... ולולי כן למה נז' כמה פעמים אמרי לה ר' פלוני ואמרי לה ר' פלוני (ד"ל פד:)

שם רומז לטוהר הנפש דוגמת יום המות שהנפש נפרדת מהגוף ואינה צריכה למעשה המצות שהם הנרמזים בשמן הטוב (ט"מ ה:)

שם בן נח

נענש שם דלא זכה לכהונה מחלציו, י"ל דלא זכה שיהיה מכחו ויהיה הוא האב שמתחלה היה מוכן לזכות הכהונה מכחו ואח"כ נלקח ורק אברהם נקרא אב (ד"ל טו:)

שמיא

הלל ע"ש מדרגתו היה אומר ברוך ד' יום יום שם שמים והכרת הנוכח מהשי"ת נעשו אצלו כבריכה שאינה פוסקת... משא"כ מדרגת שמאי רק בשבת היה במדרגת בריכה ולכך היה ממשיך הקדושה על חול מיום השבת (ד"ל כז:)

לכוון הלכה לאמיתה צ"ל בקרבו קדש וד' עמו ממש בלי שום נגיעה לגופו כלל והוא מדרגת הלל שאמר ברוך ד' יום יום משא"כ שמאי היה צריך להכניס קדושה בכ"ד ע"י כבוד שבת (ד"ל ה:)

סוכה הוא הבטחון הגמור והחסיון בצל ד' הסוכך עליו ושולחנו הוא קיום החיים תוך הבית כשאז"ל 'חץ מיראת שמים דקיום החיים נותן הבחירה ביד האדם אבל בש"א דבאמת הכל בידי שמים (ד"ל ו:)

שמאי הוא שורש הדין שמשם נמשך הנידון שהוא ההרחקה מעל שולחן האב אך באמת זה מקולי ב"ש כי הוא ירידה שהיא לצורך עליה (ל"מ קטו:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

וחבוק בן השונמית הוא הסוף בעת תכלית
התפשטות הנבואה בישראל (פע"ק טו.)
שקול כנגד משה ואהרן כי הוא התחלת התחפשטות
בנבואה וינק משניהם (פע"ק יד.)

שמונה עשרה

אין נקרא רק תפילת שמונה עשרה כי העיקר י"ב רק
פעמים הם י"ג כמו בשבטים וכן בחדשים מאחד
נעשה ב' (ד"ל' מו.)

שמות, ספר

ספר זה הוא עמוד התורה וסיומו הוא הכנת מקום
לעבודה (לז"ל ד.)

ספר זה הוא דמתן תורה (פר"ל-ג ז.)
פתיחת ספר שמות שהוא ספר מתן תורה בואלה
שמות בני ישראל כי השם הוא יסוד הדבר
(ל"ה"ל [קפד])

שמונה

אינו אלא בהש"י מה שהוא דבוק בו ואפי' עדיין
אינו דבוק ואפי' מרוחק לגמרי רק שמ"מ מבקשו
וחפץ לידבק בו (רס"ל קז.)

בשמח"ה אותיות מחשב"ה שהוא חכמה מוחא
והתגלות מאור הראשון שיש בשבת (פר"ל-ה עט.)
בשעה שאדם רוצה לשוב אז הוא הקטרוג הגדול
מיצר ולכך זמן הקטרוג בר"ה... ולכך צריך לבקש
רחמי שמים בעת שבא ליטהר על הסיוע והעצה נגדו
היא השמחה והבטיחות בלב (ל"ה"ל [קכט])

השמחה ואהבה דבר אחד כי ע"י השמחה מתעורר
אהבה (מח"ס פ.)

זהו השמחה תמידית שיש לאיש הישראלי מה
שנוצר יהודי נטע תוך מטע ה' להתפאר (רס"ל קז.)
כשלג ילבינו כשל"ג בגימט' שמח"ה היא שמחה של
מצוה כשיעשה מהעונות זכויות (ד"ס כא.)

לשמחה דעוה"ז א"צ הכנה כי הוא מוכן ועומד
משא"כ השמחה של אמת לא בקל לזכות לה
(ד"ס יח.)

מי שבשמחה אין לו לבקש תוספת שמחה בעוה"ז
כל זמן שהקב"ה לא שמח בעולמו (מח"ס פ.)
מתשוקה נמשך שמחה אע"פ שעדיין מבקש ולא
מצא עדיין (ד"ל' לד.)

עיקר החיות היא השמחה (ד"ל' קז.)

עיקר השמחה הוא מסטרא דגבורא כמ"ש בלידת
יצחק... שזהו עיקר הגבורה הכובש את יצרו וזוה
זוכה לשמחת הלב (ד"ס יח.)

צדיק הוא המוגדר וכובש תקוותיו והוא שריו בלא
שמחה כ"כ אבל ישיר לב שהלב ישר ואינו מראה רק
למה שהוא רצון הש"י ואין צריך להגדיר עצמו זה
יש לו שמחה וזה עיקר שמחת אדר (ל"מ לו.)

שמחה של מצוה זהו גם במילוי פה (מח"ס ג.)

שמחת בני ישראל הוא רק הבאה מתוך היראה
(ד"ס יח.)

תוקף השמחה כאשר מתברר אחר הקלקול שהכל
לטובה... ובפרט בענין תיקון הברית (מח"ס סא.)

שמחת תורה

שמחין אח"כ בשמחת תורה שבו משלימין התורה
שהוא ג"כ שלימות כל הכנס"י... וזוה נעשה הכנה
טובה על כל השנה כולה (מח"ס מה.)

שמיטה

באמת הברכה בשנת הששית נעשה בשנת השביעי
(ד"ל' מג.)

שומרי שביעית שהם גבורי כח לכבוש היצר כל
השנה כולה זה תשלום הניצוח והם משמיעים כל
תהלתו (ש"מ ו.)

שנת השמיטה ניתן לישראל שיהיו פנוים כל השנה
לעסוק בתורה (פר"ל-ג לו.)

שמים

הארץ דומה לב' והשמים עגולים דומים לכ'
(מח"ס י.)

שמיני עצרת

אחר הושענא רבה שהוא נגד דוד בא שמיני עצרת
נגד שלמה (ל"מ קו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

באותן דבורים דרך התלבשות גמור מחיות המדבר עצמו (רס"ל עט.)

העלה הוא שומר לפרי שלא יתקלקל הפרי וכך השמיעה וההרגשה באמיתות השי"ת ושהוא המנצחהו הוא השומר למעשה שא"א להתקלקל ולנטות (ש"מ יא.)

כח השמיעה אין לו תפיסה בדבר גשמי כי הדבור והקול רוחני ואינו נרגש בעוה"ז כלל (תס"ט כו.)

[ראיה] שמיעה הוא הידיעה שבמוח הדבר ששומע אבל ראייה הוא ע"י ההרגשה שבלב (רס"ל לו.)

[ראיה] אלו זכו אדם וחוה לשוב ע"י השמיעה היה מסתלק החושך והיו זוכים אח"כ גם לראיה כמו בשעת מתן תורה (מח"מ עט.)

[ראיה] הראיה הוא השגת האדם בדבר שחוצה לו והשמיעה הוא קבלת הדבר שחוצה לו לגופו (תס"ט טז.)

[ראיה] הראיה יכול לפעול ג"כ בכחו כידוע מכח עין הרע וכח השמיעה בהיפך שהשמיע פועל בשומע (תס"ט כז.)

[ראיה] התחלת השלימות בתחלה בראיה להיות כל מה שרואה מעניני עוה"ז רק לכת השי"ת ועי"ז ממילא כל מה שהוא מקבל מעוה"ז לגופו הוא מקבל ממקור חיותו (תס"ט טז.)

שמירה

כל דבר שיש לו מעלה צריך שמירה ומי שאין צריך שמירה הוא לאות שאין לו שום מעלה שכך יסד השי"ת בטבעי הבריאה שברא בכל דבר שיש לו מעלה ויכול להתעלות הוא יכול להתחסר ולהשתפל ג"כ (ש"מ י.)

שושן

גזרו על כל בתולה תבעל לטפסר שזהו טומאת השמנים כי שורש תורה שבע"פ סטרא דנוקבא (ל"מ עו.)

שושן

חדש אב ממעטין בשמחה שהוא נגד שבט שמעון כי הוא לא נזכר בו ברכה בפ"י כלל כי הוא נגד אות ט' (ל"מ לו.)

אין בו שום מצוה בפועל וגם לא על זכר מהעבר רק זהו שרש היו"ט שהשי"ת מופיע השמחה בפנימיות נקודת הלב (תס"ט קלג.)

מה שאמרו גדול יום הגשמים מתחיית המתים קאי על שמיני עצרת (פר"ל-ה.)

נקשרים כל המדות בלב בנקודה הפנימיות אשר אין לזה שום שייכות להאור"ה (פר"ל-ה.)

[סוכות] הגשמים נקראים אור בלשון הכתוב כי אז הוא זמן ירידת השפע מהשמים וע"כ אז אינו זמן ההילוך וע"כ לא נתרחק כלל שמע"צ מסוכות כי העליות אז הם תכופים בלי ריחוק והילוך בינתיים (רס"ל עב.)

[סוכות] סוכות הוא זמן השמחה שבלב ושמע"צ נגד מחשבה שבמוח (רס"ל עד.)

[סוכות] סוכות ושמיני עצרת תכופים זה לזה שתיכף כשמשיג אור הסוכות שהוא האור מקיף דהשי" משיג אח"כ אור פנימי דעגולים (ל"מ קא.)

[סוכות] סוכות ושמיני עצרת נגד משה ואהרן (יש"ק נג.)

[סוכות] שמ"ע פר אחד דאין עוד ערבוביא משא"כ סוכות אף שאנו מכירים האור מקיף דהשי" הנעשה ע"י פעולת הכה"ג ביוהכ"פ מאחר דצריך כפרה הרי יש מקום לעון (ל"מ קה.)

[סוכות] שמחת קדושת חג הסוכות נקבע ונקלט השמחה בשע"צ על כל ימות השנה (פר"ל-ה קכ.)

[קרבן] אחר ז' ימי סוכות שהוא ניצוח פסולת דז' ימי הבנין ע"י הקדבת ע' פרים נגד ע' עממין מקריב הכל להשי"ת אח"כ פר אחד (קה"מ טו.)

[קרבן] בשמיני עצרת נשלם השם הקדוש ביחוד שלם וע"כ פר אחד, וכל ישראל אגודה אחת רשעים וצדיקים ובינונים (מח"מ מה.)

[קרבן] האמת הגמור הוא אח"כ שאין עוד מציאות לרע מעכ"ם ואז הוא ש"ע שמקריבים פר אחד (ד"ל מד.)

שמיעה

אין דומה שמיעה מפי חכם לראיה בספרים כי דברים היוצאים מלב חכם יש בהם חיות גמור המתלבש

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שמשון הצדיק

אריסטו ראש לחכמי האומות היה ג"כ בימי שמעון הצדיק כי זה לעומת זה עשה אלקים (ש"מ לט.)

שמשון

למ"ד דאותן חרשים שברח דוד מפני אבשלום היה מתכפר בשעירה כהדיוט א"כ לא היה לשמעי או דין מורד במלכות (ל"מ פח.)

שמשון ע"ע חמה

שמשון

דן הוא שורש מדת הדין כשמו וע"כ שמשון היה שופט וידון עמי ולא מלך (ספ"ט כב.)

הארז"ל אמר דבין אותיות נדב שהיה גלגולו (ל"מ קו.)

היתה אמו עקרה מצידה דהיא משבט יהודה כי כך סדר התיקון של הקלוקל דין שיתחבר עם יהודה (פס"ק יב.)

חשב ח"ו חלקו עמהם ע"י מעשיו דע"כ הוצרך יעקב להתפלל עליו לישועתן קויתי דבאמת לא נשתקע כלל (ספ"ט כג.)

נענש רק לפי שנתגאה בעניו (ל"מ קו.)

סידר סיפור פסל מיכה אחר סיפורי שמשון להקדים הרפואה למכה כי שמשון היה היותר גדול שבשבט דין בעוה"ז (ספ"ט כג.)

שהיה בעל רוח"ק ודאי שהיה מלא קדושה ומרוחק מתאות בתכלית בפרט שהיה נזיר אלקים (פס"ק כ.)

[דלילה] באת דלילה ודלדלה את כחו ולבו (יש"ק יא.-יא.)

[דלילה] חשב דהגם שעתה אין דלילה נקיה עדיין הוא יתקן גם אותה ושמח' יצא הדבר שתבקש ממנו זה להכניס עצמו לנסיון ושיתברר גם הוא שאין דבר שיוכלו בו לענותו (יש"ק יג.; ל"מ פג.)

[דלילה] שמשון היה כ"כ קדושה בעיניו עד שאמר מאחר שהיא ישרה בעיני בודאי רצון הש"י כך (ל"מ קו.; יש"ק ט.; פס"ק כ.)

[יעקב] חשב יעקב עליו שהוא משיח שיתקן חטא

נגד מדת הגבורה (ספ"ט כו.)

נגד שמעון לא כתוב ארור לפי שלא רצה לברכו (ספ"ט כו.)

ע"י שנעשה אכזר על הרחמנים נעשה ג"כ רחמן על האכזרים בשטים (מח"ס כא.)

ענין ארץ ישראל הוא המיוחד לישראל לבד בלא תערובות עממין וע"כ העולים בהתחלה לכבוש אחר מות יהושע... יהודה אמר לשמעון יעלה אתי

(ספ"ט ל.)

שורש עלמא דאתכסיא הנעלם (ספ"ט כו.)

[דינה] נשאה דינה לשם שמים כדי לתקנה שתוכל לפרוש ושיתפרד הזוהמא (מח"ס כא.)

[דינה] רובן של כ"ד אלף דשטים משבט שמעון שהוא נכנס בעובי הקורה לישא לדינה כי הי"ל שייכות יותר לה (ד"ל מ.)

[יהודה] ברכתו כלולה בברכת יהודה (ספ"ט כז.)

[יהודה] בשמעון עדיין אינו מבורר בעוה"ז שהכל לדבר מצוה ולכבוד שמים רק ביהודה שהוא המבורר (ד"ל מ.)

[יהודה] י"א ארורים שהם נגד השבטים החסרין דיהודה כלול בשמעון (מח"ס כא.; ספ"ט כו.)

[יהודה] יהודה הוא הנגלות ושמעון הנסתרות (ספ"ט ל.)

[יוסף] יוסף חשב להחליש כח שמעון במאסר שיהיה כפוף תחת ידו למשך אחר כחו (מח"ס ט.)

[יוסף] ממש היפך יוסף הצדיק באגליא ואין מביט למעמקים והוא כל עסקיו רק במעמקים (ספ"ט כז.)

[יוסף] שם שמעון היה מצוי בארץ ישראל מצד המעלה בשורש שם זה, אבל כבבל מצוי השם יוסף כי כח ההגדרה צריך להשתמש בו העיקר (ספ"ט ל.)

[שכס] מדרגתו הוא מה שיש בשורש קדושת כל ישראל שיהיו מובדלים כ"כ לגמרי בלי שום מציאות חיבור לנכרית (ספ"ט ל.)

[שכס] עצמיות שמעון היה ממש היפך מזנות דהוא ראש המקנאים על הזנות דשכס (מח"ס ז.; כא.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מי שהוא שונא את הצדיק הנבחר משבט של לוי נקרא שונא ישראל ומשבט יהודה נקרא שונא ד' וכו' (ל"מ פא')

שנה

בכל שנה תיקונים הללו מאירים יותר מצד השתדלות בני" במצות ככל שנה בזמנים אלו וגם מצד להבא שהוא מתקרב כל שנה לעת קץ דבעתה (מח"ס לנ')

כן הוא התחדשות כל שנה אחר שנקבע קדושת השנה העברה (יש"ק נא')

לשון שנה על שם משנה שחוזר ושונה סדר אחר על כל מדה (ד"ל ה')

ניצוח היצר הוא ב"ב חודש כי היצר הוא הטבע שבו נולד וכפי התחלפות העתים בעולם כך הוא התחלפות הטבע באדם ובשנה תמימה אז עובר עליו כל מיני השינוים (ש"מ ו')

שנה מעשרת

בש"ה כ' שבשנת העיבור מוסיפין פר' ת"ת על שובבי"ם דהעיבור הם להשוות שנות הלבנה עם שנות החמה וזה בא ע"י מיעוט הירח... ע"כ בשנת העיבור ראוי ביותר לחשובה (פר"פ-ג סט.)

מצד ריחוק זמן האביב ע"כ רומז איזה ריחוק בישראל שצריכים להתקדש ביותר (ל"מ לו')

רואים שלא נגמר שלימות היחוד דהיינו שיהיה זיווג ימי החמה והתקופה שהוא בחי' משפיע עם חדשי הלבנה שהיא בחי' מקבל (פר"פ-ג פד.)

שנים

בכל יצורי העולם יש ב' כוחות אלו שהם כח המרכיב וכח הנרכב כי לולי זה לא היה אלא מורכב אחד הנרכב מאחד הפשוט (אז"ל יט')

שערה

נמצא שעורה שהוא מרמז לתושבע"פ שהוא כנגד אהרן הכהן כולל הג' מינים כוסמין וש"ש ושיפון שהם נגד ג"ר (פר"פ-ה ל')

אדם לגמרי אמר עליו ידין עמו כאחד ודרשו רז"ל כיחודו של עולם (קד"ש ז')

[יעקב] חשב יעקב שמשון הוא משיח כי אמו משבט יהודה ויהודה ודן הם ראש וסוף השבטים וחיבורם נעשה עגול (ל"מ נא')

[יעקב] יעקב חשב על שמשון שהוא משיח כי הוא תוקף הגבורה (ד"ל נא'; ל"מ קיג')

[יעקב] יעקב ראה גם בו התחלת תיקון זה ועז"נ והוא יחל להושיע היינו התחלת ישועה לבד שהגמר יהיה על משיח (פע"ק יג')

[מיתות] אפי' בעת כשלונו רבו אשר המית במות מאשר המית בחייו דגרם בזה ניצוח הרע עוד יותר ומבורר יותר דנפש ישראל אפי' ישתקע במעמקי הקלי' הכל הוא לרע להם (ל"מ קיג')

[מיתות] במס"נ למיתה קלט הני"ק מהם כידוע בסוד "ה רוגי מלכות (פע"ק נא')

[מיתות] הם חשבו להשקיעו בטומאה ח"ו לגמרי... ולברר שלימותו ותיקונו הוצרך למסור א"ע למיתה ואז נתגלה לכל כי מר' הדבר (פע"ק יג')

[מיתות] קודם מותו ביקש אד' הוי' זכרני נא... שכל כונתו לייעד קבה"ו שהם ב' שמות אלו (פע"ק נא')

[מיתות] שמשון נתרצה גם [לאבוד] חלק לעוה"ב כדי להמית הרבה מאויבי ד' (מה"ש ט.)

[שלמה] נק' דן גור אריה כמו יהודה מצד התוקף שהיה בשמשון דוגמת שלמה המלך ע"ה דמיהודה בנשיאת נשים נכריות (יש"ק ט.)

[שלמה] שמשון ושלמה נשאו נשים נכריות וגיררום וכל כוונתם היה להכניעם ע"י זה ולהכניסם לקדושה (מה"ש נא')

[שערות] בשערותיו היו תליות אותן נפשות שפלט העין וכשנתגלה סר כחו עד שחזרו לצמוח שהוא כענין תקן קצת נפשות... ע"י סוד הגלגול (יש"ק יא')

שנאה

כיון שנתחדש השנאה של מצוה בעולם נתחדש עי"ז ג"כ ע"י היצו"ר שבא לאדם פירוד הלבבות ובא מריבת קין והבל (מח"ס פ')

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שעיר

שעיר ר"ח ושעיר יוהכ"פ מענין א' לתקן פגם הנחש (פר"פ-א-לה:)

שעיר המשתלח

השעיר רומז לרישא חשוכא (מח"ס עז:)

כמו קדושת דמים יש לה פדיון שדבר אחר נתפס תמורתו וחלה עליו הקדושה כך הוא מחלל את ישראל באחרים וחל עליהם העבירות וכענין ונשא השעיר עליו את עונותם (לה"ל [עפ:])

שעיר המשתלח הוא סוד המנחה ששלח יעקב לעשו, וידוע דכל מה שנותנים לאומות העולם הכל הוא ממעשה אבות באותו דורון סימן לבנים והרי אין לך בכל הקרבנות כפרה גדולה כמותו (לה"ל [קפ:])

שער

בית הערוה הוא בין הוצאת פרקי הרגלים מן הגוף וביה"ש הוצאות הידים מהגוף... ובשניהם יש שערות (ד"ל נד:)

השערות רומזין למדה"ד כידוע (יש"ק כו:)

שערי בינה

מי שהוא מחדש הוא משיג באותו דבר כל הני שערי בינה (רס"ל י:)

שערים

הטומאה בשער הני היינו שלא יוכל לחזור עוד לשרשו (מח"ס לד:)

שער הני הוא דוגמת שנת היובל שאפי' עבדים יוצאים לחירות (מח"ס לד:)

שכן

בשפן אמר ופרסה לא יפרוס לשון עתיד דלעתיד יתגלה הנגלה שג"כ עכשיו מקודשים ומזומנים לגיהנם (ל"מ ז:)

שכע

באותו מקום זמן ונפש שנשפע הפרעון ושכרו של

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

השי"ת מצד ריבוי השפע נעשה ח"ו פורענות לרע כידוע בסוד שבירתן של כלים זו היא מיתתן (לה"ל [קעא:])

ידו של הש"י פתוחה להשלים תיכף רק שיש הפסק כמלוא נימא רקיע המבדיל ומעלים שידע שיש סוד והעלם ושאיין יכול לקבל הכל (לה"ל [רעו:])

כל דבר שהש"י רוצה להביא לעולם או לאדם הוא מתפשט לכמה גוונים ויש בו ההיפך ג"כ ח"ו (לה"ל [קעב:])

ע"י עצירה דאבימלך באותה שעה שניטל הכח מאבימלך ניתן לו דלפעמים כך היא המדה והמשפט שא"א להשפיע לזה רק כשיקחו מאחר (ד"ל זב:)

ע"י שפע אור הש"י ביותר גם הרע שבאותו מקום הוא מתגבר ביותר כי לעולם הרע מקיף לטוב (ל"מ קא:)

שקלים

הראהו שאף שהיא חתיכת דומם יש בו ג"כ רוחניות שהרי דוגמתו למעלה של אש (פר"פ-ז-ג-נו:)

י"א שמכפרים על עון העגל וי"א על שמכרו בכורה של רחל (פר"פ-ז-ג-סא:)

כל מספר הוא מצד שאין עושין רצונו של מקום ואף דדור מקבלי התורה היו אז בתכלית הקדושה מ"מ היה בהם רשעים ומתו בימי אפילה (ל"מ פה:)

כששוקלין השקלים אף שהוא בחול משה מחזיר להם הכתרים (פר"פ-ז-ג-נו:)

ממון נקרא יקום שמעמיד האדם על רגליו והוא מוסר זה להש"י לומר שכל כחותיו הגופניים ג"כ מהש"י (רס"ל סב:)

משמיעים על השקלים להראות דבאמת אנו טובים בפעל למסור כל כיסופנו להש"י (מח"ס ית:)

קריאת פרשת שקלים לעורר ולהכין עצמו לקבלת שפע הקדושה שמלמעלה (יש"ק נא:)

שקר

ידוע דק"ר אתון דשיקרא והש"י יסודא דקשוט (ל"מ קט:; רס"ל ה:)

דבר שקר ומה שאינו לא היה נכתב במגילה (מח"ס עג:)

שרץ

אותו תלמיד ותיק היה משיג איזה השגה איך לטהר שרץ כמו שיהיה לעתיד (רס"ל פ:)

אותו תלמיד שהיה מטהר השרץ בק"ן טעמים היה המכוון להראות כי לא על ראיות שכליות יסמוך האדם (לז"ל כה:)

כנוי לכל העבירות השכיחות כמ"ש שלהי יומא טובל ושרץ בידו דנקט שרץ שהוא הטומאה השכיחה (ד"ל ה:)

נחש ושרץ הם ב' ראשי הטומאות של לא תרצח ולא תנאף שהם ראשים לכל העבירות (ד"ל ה:)

משה נתקשה בשרצים רומז לרובי בניי טמאים ומטמאים מה תועלת בזה (ל"מ פה:)

שררה

כל שררת ומעלת שום אדם מישראל אינו משלו לבד רק מכלל הכנסי' (ד"ס ט:)

ששים

טעם הדבר בשיעור א' מס' נראה דר"ל שיעור מורגש היותר פחות דביטול האיסורים בס' (קד"ש כח:)

שבת א' מס' בעוה"ב דביטול הטעם בששים ואחד בס"א אין עוד הרגש (מס"ש מח:)

שתי הלחם

בא המצוה להקריב בעצרת שתי הלחם חמץ שאז מופיע הזמן שיוכלו לתקן כל הפגם (פרי"ז-ג לט:)

בשבועות חוזר להיות מין עץ וע"כ שתי הלחם הם הממשיכים ברכה לפירות האילן (מס"ח ס:; פרי"ז-ג לט:)

ע"י ב' הלחם הוא כח ההתהפכות עץ הדעת לעץ החיים (מס"ח ס:)

ענין שתי הלחם דשבועות שבאות חמץ שהוא הקרבת השאור שבעיסה המעכב להשיי ועיי' זוכה לקבלת מתן תורה (ד"ס י:)

רומזות לתורה שבכתב ושבד"פ ומתברכים על ידם פירות האילן (מס"ח נט:)

המשכן ואהל מועד עושה את המר מתוק ע"י הקרשים נעשה מן שק"ר קר"ש (ל"מ קי:)

נקרא בלשון הקודש כזב דר"ל דבר הפוסק (מס"ש לא:)

שק"ר היינו שמחבר יסודא דקשוט היינו מחשבה וחשק טוב עם חשק ומילוי דרע (ל"מ קט:)

שרה

אברהם ושרה מטומטמים היו כי הם היו התחלת תיקון חטא אדם וחרה (מס"ח ס:)

ברחל וחסה לא נזכר עוד הפקידה שכבר נפתח ע"י שרה רק הזכירה לא נתגלה עדיין בשרה כי לא הצורך ביצחק (פס"ק ג:)

הרגישה מיד שצריך להפרידו ולהבדילו שלא יהיה לו שום התחברות ושייכות עמו כי הוא אין לו שייכות לצחוק זה דרע כלל (מס"ח נא:)

חשבו להתגבר גם נגד אברהם ע"י שרה בהטלת זוהמא דפרעה (מס"ח נט:)

נתבררה בכל העשר מדות דשבע נגד ז' מדות ועשרים כנגד חכמה ובינה ומאה כנגד כ"ע (פרי"ז-ח לד:)

צחק בקרבה שהחזיקה עצמה שבנעוריה השתדלה הרבה יותר בעבודת השיי מבוקנותה (מס"ח נא:)

תיקון חוה ולכך כמו שבתחלה חוה הסיתה לאדם על העבירה כך התיקון ממנה שיעצה לאברהם על הברור (קה"מ כ:)

שרשמו

מלמטה אין צריך שאין הקביעות שלהם מצד מטה דהיינו מצד המקבלים השפע דבזה אינו שוה בכל מקום, אבל קביעותם הקיים לעד הוא בענין עצמותם וקבלת שפעם מלמעלה (מס"ח מו:)

צריך שרטוט שיהיו קבועות ביושר כמשפט הקבועות כאמיתות של תורה שיהיה קביעה וקיימא לעד (מס"ח מו:)

שריפה

בשריפת המקום נשרפו כל הקליפות אשר שם וזה טעם שריפת עיר הנדחת (רס"ל לו:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

שתיה

נדרש שביעה על שתיה עפ"י האמור דלחם תושב"כ
ויין תושבע"פ (פר"ף-ה קמ.)

שתיקה

ההעלם הוא גורם הגלוי הגמור וכן רחל אחזה פלך
השתיקה והיא עלמא דאתגליא כנודע (ד"ף לה:)

ת'

מספר זה הוא הראוי לבירור קנין דבר שיהיה נחלה
(ל"מ נט.)

תאה ע"ע יצר הרע

אזהרת לא תחמוד שהיא אחרונה ב" דברות ונערץ
סופן בתחלתן דמי שמכיר דאנכי ד' אינו חומד
ומתאווה במה שאינו שלו

(סה"ט י.; פ"ק כד:; פר"ף-ד קד.)

אע"פ שגם בתורה אז"ל אוהב מצות לא ישבע היינו
שורצה יותר אבל מ"מ יש לו ג"כ שביעה ושמחה
בחלקו משא"כ בתאות הוא לעולם רעב (ל"מ קט.)

אע"פ שכל חשק הוא מצד היצר בעוה"ז מ"מ כאשר
הוא בקדושה אין קדושה למעלה ממנו (סה"ט טו:)

אע"פ שכל עניני העולם שקר, רק התאווה ביחוד
אחר שמלא תאותו היא נמאסת (קה"מ יד.)

בטבע בעל תאווה הוא טוב עין ואיש טוב לבירות ומי
שהוא רע עין אינו כ"כ שטוף בתאות (סה"ט לא:)

בריאת אור משיח במעשה דיהודה... גם התעוררות
התאווה לא היה מצידו רק מהשי"ת ולברר בזה שכל
תאות גופניות דורע ישראל הכל מהשי"ת

(סה"ט עג.)

ההתחלה הוא בעניני התאות הבא מעצלות העבודת
השי"ת והכנסת קדושת דברי תורה בלבו

(מח"ס קד-קד:)

הוא שורש הכתר מלכות וקדושה המרחף על פני כל
התאות להכניסם אל הקודש לא בשקוע רק מרחפת
(מח"ס כז.)

השמאל דהיינו יראת הש"י היא מפלת תאות רעות
ואהבת הש"י דוחה רציחה וכעס (רס"ל ה.)

חמידו דאורייתא הנכנס ללב מוציא חמדות זרות
כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

המנוולות מן הלב וע"כ הם משמחי לב שיוכל
לשמוח בהש"י (פ"ק כ.)

ידיעת החכמה הוא מצד חשק ותאווה וכמ"ש דגם
לעתיד לא יתבטל יצה"ר לחמידו דאורייתא

(ד"ף נג.; ל"מ עט.)

כאשר הוא נמשך אחר התאות הרי התאווה מושלת
עליו והיא משפיע והוא מקבל (סה"ט כז.)

כל הולדה הוא רק ע"י תאווה וכאשר הוא בתוקף
התאווה אז יהיה הנולד זריז וממולא ותם דע"כ רובן
של ממזרים פקחים (סה"ט לז:)

מי שיש לו תשוקה גדולה לתאוות הגוף אל יתעצב
בזה לחשוב כמה פגום הוא שיש לו תשוקה כ"כ כי
אדרבה הוא כלי מוכן לתוקף אהבת ותשוקת דרישת
האמת (ל"מ מז:)

עטיו של נחש היא שורש התאווה (ל"מ נז.)

עיקר התאווה מנפש הבהמית (מח"ס כח:)

עיקר חמדות עוה"ז הוא נכלל בתאות ממון שהוא
תאווה הכוללת... זה תכלית שלימות האהבה
שהאדם מוסר גם המאור להש"י

(מח"ס טו:; י"ק יב.)

עיקר יצה"ר היינו בתאווה (מח"ס עט:)

עשיית פירות הוא ע"י כח התאווה כשהיא בקדושה
דהיינו שכלולה ביראה (מח"ס כח.)

רמז זה במלת בשר אינו אלא לאחר חטא אדה"ר כי
הרי מקודם שהיה ראוי לחיות לעולם לא שייך בו
הרמז דרמה והא כהא תליא דע"ז שנעשה לו ענין
הבשר לבושה לפי שהוא מרגיש תאות גופו הוכרח
להתקרב (פ"ק יט:)

שורש התאווה הוא בנוקבא דבה היתה התחלת הסתת
נחש לתאווה ומ"מ יצרו של איש מרובה כי כבר הרג
את הנקבה (ל"מ פ.)

תאות אשה ואכילה הא כהא תליין
(י"ק כ; פר"ף-ה קיט.)

תאות הגופניות הם עיקר המחיצה המבדלת מהשגת
אלקות (פ"ק יד.)

תאות היצר של האדם הוא מתוקף התאווה של אביו
ואמו בעת הרינונו... ולכן בת כהן שזינתה את אביה
היא מחללת (ל"מ קצ"ב)

[מ"ס] יסוד המים מוליד תאנה ולכך אין מים אלא תורה שתיקון התאנה ע"י התורה (קס"מ י:)

[קנאה] פסולת קנאה שהוא גבורה דקל"י קודם לתאנה כי ידוע זלע"ז א"כ השמאל הוא נגד הימין ולכן התיקון לקנאה הוא חסד והתיקון לתאנה ע"י תורה שהוא מדת יצחק (קס"מ יג:)

[קנאה] תורה תיקון תאנה ומעש"ט תיקון קנאה (קס"מ יז:)

[רציחה] רציחה הוא כח א' כולל רע לבריות אבל בתאנה יש דרך כלל ג' מינים (יש"ק נ:)

[רציחה] רציחה אינה ממדת ישראל וכמ"ש במצורע דנשתלח חרץ למחנה ישראל משא"כ תאנה שנגדו טומאת זיבה אין משתלח ממחנה ישראל שזה שייך ושכיח בישראל (ד"ל ה, עג:)

[תורה] משכחו לבהמ"ד להכניס חשקו בדברי תורה (מס"ס עט:)

[תורה] ע"י התאנה מסתלקת היראה וכמו שאמרו בטבילת בע"ק משום דדברי תורה צריכים להיות באימה ביראה כרתת ובזיע, והתיקון לזה טבילה במים שרומזין למדת החסד (ל"א ז' [קלנ])

[תורה] תורה היא תיקון לתאנה כי תאנה דהיינו שכל מה שיש לו רוצה יותר עיקרה נבראה בשביל התורה (ד"ל יג:)

[תורה] תקנה כללית לתאנה הוא עסק התורה... העצה השני' המתינות כי יסוד תוקף התאנה המהירות שרוצה לבלוע ולהשלים תאנתו חיש (פרי"ז-ל קיח:)

תגין

כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש הכל רמוז באויר שבנתים בתגין וכתרי האותיות (מס"ס מו:)

תה

באותן ב' אלפים תהו שעדיין לא ניתנה תורה נא' ג"כ לא תהו בראה שיהיו עוסקין עכ"פ בשיבוש של עולם וישמרו ז' מצות בני נח (קד"ש א:)

תאנה ממון קליפת בבל, תאנה התענוגים באכילה וניאוף קל"י פרס, ותאנה הכבוד ושררה הוא קל"י יון (יש"ק נ:)

[אכילה] צמצום בתאנה הוא רק לאפוקי מילוי הכרס במותרות אבל לא צמצום מכדי הצורך ח"ו דאמרה תורה ואכלת ושבעת (מס"ס לט:)

[אכילה] תקנו חכמים ברכת הנהנין קודם השיקוע בהנאה אז יאמר הברכה ברוך אתה וגו' בנוכח ומכיר שכל הנאותיו מהש"י (רס"ל ז:)

[אכילה] כל הגדרות תאנה גופניות הם גדר לעורה ומתאנה אכילה ביחוד (יש"ק ז:)

[בושה] בחטא של תאנה יש בושה וע"כ דוד אמר אל יכתב (פס"ט מט:)

[ישראל] המילה מעידה דתאנתו להש"י וזהו השורש התקוע מאברהם (ל"מ עז:)

[ישראל] יראת שמים דבנ"י הוא באמת תכלית התענוג שלהם וזהו תכלית עינים העין רואה ולב חומד (פס"ט לז:)

[ישראל] כל השתלשלות נפש דמשיח בעולם היה ע"י ענינים כאלו שיהי' מחשבת תאנה ומ"מ הוא לשם שמים וזה יברר משיח בכל תאנה כישראל דהכל מסודר מששת ימי בראשית (פס"ט עג:)

[ישראל] כל הגוים ערלים ושקועים בתאוות באמת במעמקי נפשותם אבל ישראל כבר שמו ית' העיד על שורש בנין הכנס"י ביצי"מ שהם גדורים מעריות (יש"ק י:)

[ישראל] משה מלגאו בסוד הדעת וע"כ הוא הגואל ממצרים ערות הארץ מקום הזימה והוא המעיד ראצל בני' הוא בקדושה דע"כ נקבר מול בית פעור (ל"מ עט:)

[ישראל] תאנה העכו"ם להיות קשורים בתאונם וישראל מתקשרים בדברי תורה וזהו תאונם (מס"ס כח:)

[מ"ס] הסתת הנחש בתאנה היא רק באשה שבה שורש המים תחתונים מיין נוקבין דבוכין אנן בעי' למיהוי קדם מלכא דזהו שורש החשק תאנה שבנפשות דבנ"י (מס"ס כז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

תהלים

בכל מזמור של בקשה שבתהלים. סופו לעולם
בישועה ונחמה כענין פשוטה לאחריה (לה"ל [קכט])
כל מזמורי תילים ליזמר עריצים לתקן כל הפגמים
אחר החטא (מח"ס לג.)

כל ספר תילים מלא מזה שהכיר שאין לו מצד עצמו
כלום (ל"מ מו.)

נ' מזמורי שלמה במשלי שה"ש וקהלת הם גודשא
דק"ג מזמורי תהלים שהם נגד יש"ש (קה"מ ית.)

תורה

הסדר במזמור ד' צריכין להודות כסדר פיתוי
היצה"ר (פר"ל ג. סא.)

אם כל הקרבנות בטלין קרבן תורה אינו בטל שזהו
עיקר הקרבנות להודות לו ית' (קד"ש כה.)

תוכחה

כל התוכחות הם רק קל נהימו סגי ברחימותא סגי
(פר"ל ה. לה.)

כל התוכחות שבמשנה תורה משה מפי עצמו אמרן
ובכולם נזכר שם הוי"ה שבאמת היסורין רק ברחמים
(פר"ל ה. יא.)

מי שמזכה לחייביא א"א שלא ידבק בו מאומה,
וכידוע המשל ע"ז ממי שגורף ביבין (לה"ל [קך])
תוכחות שבמשנה תורה על גלות האחרון וכ'
האריז"ל שמספר צ"ח רומז על פגם זה (פר"ל ה. יג.)

תולדות

עיקר התולדות של צדיקים תורה ומע"ט הם עיקר
החיות שלהם וזה נשאר בעוה"ז והשאר של בנים
ובנות רק מה שהוא שורש להם (פע"ק כג.)

תומכי אורייתא

עכשיו צל הכסף שוקיים לחכמה (קה"מ לד.)

תוך

שני מיני כלי זמר של תופים ומחולות מכניעים את
שתי הקליפות של שתי הנשים שהם כללות
הקליפה... לילי ומחלת (פר"ל ה. כד.)

תורה ע"ע כתיבת ספר תורה

אינה תחת השמים רק למעלה מהשמים (מח"ס נ.)
אם לא חטאו במרגלים היה די שיבלעו ד"ת במ' יום
של קבלת התורה ומ' אמצעיים ומ' אחרונים
(פר"ל ג. לא.)

היא פועלת בלב האדם כמ"ש המאור שבה מחזיר
למוטב ועל שם כך נקרא תורה (לה"ל [קלג])

המכוון מכל התורה הוא להתדבק בהקב"ה
(פר"ל ד. קג.)

התורה נקרא שם ה' וכמו שנדרש לברכת התורה
לפניה מדכתיב כי שם ה' אקרא

(פר"ל ה. נו.; ש"מ לו.)

כל דבר במקום שהוא נזכר בו בתורה בראשונה שם
הוא כל כח אותו דבר (מח"ס פו.)

כל פסוק של דברי תורה יש בו כח וחיות של אותו
ענין שנאמר בו תדע בתפלין ההלכה לכתוב אותם
הפרשיות שנאמר בהם והיה לאות על ידך, מסתמא
יש בה אותו ענין כח וסגולה שתהיה לאות
(לה"ל [קמ])

לאוקמי שמעתתא אליבא דהלכתא, שנשאר לימודו
אצלו דבר המתקיים ויתד שלא תמוט מאתר שכבר
מפולש מעל"ע אין באפשרות כלל לזוז ממנו
(ד"ל עט.)

ליסוד התורה הכרח שיהיו כל הת"ח יחד תחת ראש
ומנהיג א' (מח"ס לה.)

לכך הוא ראוי לקבל החמדה גנוזה שהיא המגדרת
את האדם ומנהיגתו (ש"מ י.)

למיימינים אמרו כמלאך מזכירו הכל (פה"ש טז.)
מאחדת מעשה בראשית עם מעשה מרכבה (סה"ז ל.)

מי שאוהב את התורה, התורה אוהבתו ג"כ
(לה"ל [קלמ])

מנהג ישראל אוהבי תורה ורוצים שיהיו בניהם ת"ח
שנותנים מזונות לבניהם אחר החתונה שנים רבות
כדי שיהיו פגונים לתורה (פר"ל ג. לא.)

מצד השי"ת ההשפעה הוא כסדר תורה (פר"ל ה. לו.)
מתוך ההשתקעות בתורה יוכלו ג"כ לבוא לידי
שכחת השי"ת (ש"מ למ.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

נמשלה לאש ומים (ל"מ לא.)

נמשלה לג' משקים נגד משאז"ל הלוחות ו' ב"ט בידו של הקב"ה וכו' (קה"מ לג.)

נמשלה לג' משקים שמגדרת מג' דקנאה תאוה וכבוד (קה"מ יד.)

נמשלה למים וליין ולחלב, מים הוא ההשגה שבמוח ויין הוא ההרגש שבלב וחלב הוא ההוצאה לפואל (רס"ל לה.)

ס' בראשית הוא יראה, ס' שמות הוא תורה, וס' ויקרא עבודה (קה"מ לח.)

ע"י התורה והחכמה במוח והיראה בלב בידו לכפות כלי המעשה הגופניים להיות נמשכים אחר רצון השי"ת (ד"ז כ.)

עיקר השגת ד"ת הוא רק מצד מה שמכיר חסרונו ושצריך השלמה ע"י הדבקות בקונו ית' שהוא המשלימו (מח"ס נז.)

פתיחת התורה בא' דאנכי דמשם נובע שורש התורה מעומק ראשית של הדבור (מח"ס לא.)

שם כל סדרה שבתורה כפי מה שנהגו ישראל לקרותה הוא המכוון של כל הסדרה (רס"ל מה.)

תורה היא רפואת הדבור (ל"מ טו.)

תורה נקרא ישר שמדרכת לאדם בדרך הישר (ל"מ מו.)

תורה קודם בריאת העולם לא היתה שמה תורה רק היתה שעשועים שלו (פר"ז-ה לה.)

[אבות] התורה נק' ע"ש כל הג' אבות (רס"ל לח.)

[אבות] תורה נגד כל ג' אבהן... תורת חסד וע"ז נמשלה לחלב, ותורת אמת וע"ז נמשלה לדבש... אבל מצד עצמותה נקראת תורת ד' ע"ז נמשלה ליין (מח"ס נ.)

[אותיות] הדיוק בחסירות ויתירות פתוחות וסתומות אינו בשום כתב רק בתורה שהם מגלים ורומזים על הבינה שבלב שהקב"ה הטמין בה (ל"מ נג.)

[אותיות] ס' רבוא אותיות בתורה נגד ס"ר נפשות דישראל... כל אות מחובר מאותיות כמו ל' מ' הם כ' ו'... והגם דגם בזה אין החשבון מכוון ס"ר אבל תפסו המספר ס"ר שהיו בדור המדבר (פר"ז-ב ז.)

[אר"י] ד' אמות של הלכה קדוש בקדושת ארץ ישראל שאויר ארץ העמים נפלט מתוכו לגמרי מכל צד על ידי החרב דשתי פיות ונכנס אויר קדוש דדברי תורה שזהו אויר א"י אבל בית הכנסת ותפלה אין מועיל כלום (נפ"ל רכג.)

[אר"י] הם למדו תורה בדרך חכמה בלא ידיעת נותן התורה ית"ש זה גורם גלות הארץ (ל"מ לט.)

[ארוטין] אור תורה עצמו היה רק אירוסין והוא ג"כ רק דרך ראייה ולא נקבע בלב עד לעתיד שנא' על לבם אכתבה (קד"ש כח.)

[ארוטין] נמשל לאשה ואין אשה אלא ליופי כמ"ש לעולם ילמוד במקום שלבו חפץ והאומרות אין אשה אלא לבנים כמ"ש הפוסקים ללמוד הנצרך למעשה (קה"מ א.)

[בטול] תיקנו בתפלה ברכת השיבנו ג' פעמים בכל יום ואפי' צדיק גמור דאין לך שאין מחויב עשה בביטול תורה ועבודה (תה"ש סא.)

[בית שני] איתא בסוף ספר היכלות שאע"פ שניתנה תורה מ"מ כל מעלותיה לא היו עד בית שני ואע"פ שלא שרתה בו שכינה (יש"ק סו.; מח"ס עא.; פער"ק ו.; נפ"ל נג.; רס"ל מז.; עט.; קד"ש כ.; תה"ש יח.)

[ברית] ברית הוא בגימט' ט' פעמים חיים כי הוא נגד קדושת היסוד, וכן תורה בגימט' כן כי היא נובלות חכמה (מח"ס סג.)

[גבול] כשהתורה נקנית לו ונעשית תורתו אז רחבה שאין לה גבול ולכן הותרו בשבת כל תענוגי הגוף (ד"ל כו.)

[גבורה] אורייתא מסט' דגבורה שהוא סוד הצמצום להיות מצומצם בדרכיו ואמנם צמצום זה של תורה אינו אלא הרחבה גמורה (מח"ס ב.; יט.)

[גבורה] אורייתא מסטרא דגבורא נפקת, והנה בתורה נברא העולם א"כ גם העולם במדת הגבורה ועזות נברא רק שקודם קבלת התורה היה עזות זה ברע (ד"ל ז.)

[גבורה] גוף אורייתא מסט' דגבורה נפקת והיינו גופי משפטים, אבל התורה עצמה מסט' דאמת ליעקב ונקרא ג"כ תורת חסד מסט' דאברהם (יש"ק כו.; ל"מ לא.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[הוד] קראו לדברי תורה הוד שידיעת הנהגות השי"ת הוא הודו והדרו וזה כבודו שתכלית הבריאה למען כבודו והוא ע"י גילוי ההנהגות שונות (ש"מ יג:)

[חדוש] בכל רגע יוכל להשיג התחדשות מה שלא נודע ונתגלה עדיין בעולם כלל (מס"ס מא.)

[חדוש] בכל יום יהיו כחדשים כשידע דאע"פ דהתורה כתיבא ומנחא אין יודע בה כלום אלא מה שהשי" מאיר לו בה... כמו הלבנה (רס"ל ע:)

[חדוש] גם בדברי תורה צריכים להתנהג כאוכלי מן לצפות בכל רגע להשי" שיאיר לו אורות מחודשות בדברי תורה ולא שיסמוך על מה דכתיבא ומנחא (לה"ל רי"א)

[חדוש] הצדוקים שנתאמצו לעשות עצרת אחר השבת שאמרו דהתורה כתיבא ומנחא ודאין מקום לבני ישראל לחדש בה דבר (ל"מ ע.)

[חדוש] התחדשות דברי תורה צ"ל ע"י העלם ומכשול הקודם (מס"ס מא.)

[חדוש] כל חידוש ד"ת שיוצא לעולם ע"י איזה חכם בהכרח יוצא אז ג"כ ההיפך (רס"ל ט:)

[חדוש] כל מה שאדם משיג בתורה הוא מה ששייך לשורש נשמתו ושם האדם ידוע דהוא שורש חיותו ונשמתו וא"כ ודאי שהד"ת שחידש כ"א יש לו שייכות לשמו (קד"ש יד:)

[חכמה] התורה עיקרה ללמד לאדם שע"י החכמה הוא מכיר הנותן וזה תכלית כל התורה (ל"מ מ.)

[חכמה] התורה שהוא חכמתו של השי" שנתגלית בעולם בפועל כתוב בספר נקרא יסוד אבא (ל"מ נ.)

[חכמה] מחכמה נפקת ונעשה מ' ו' ע"ד משל רב המלמד לתלמידו כשהוא עדיין בשכל הרב הוא כנקודה א' וכשמוציא מה שבשכלו ללמד לתלמיד הוא צריך לפשטה (ל"מ קב)

[חכמה] מחשבת חכמתו ואינו ראשית האצילות (קה"מ י"א)

[חכמה] ענין התורה לשון הוראה שמורה הלב להיות נמשך אחר החכמה של השי" דזולת זה אינו נקרא תורה אלא חכמה לבד (רס"ל מג:; ל"מ נב:; לה"ל נט:)

[גבורה] כל התורה צריך להשתמש בגבורה (מס"ס ג:)

[גבורה] מיצחק הוא התחלת תורה מפי הגבורה שהתורה היא המייחדת בנ"י ביחוד שהם קדושים מרחם (ל"ל ג:)

[גבורה] מצמצמת הנהגת אדם והליכתו כמדת הגבורה (קה"מ כו:)

[גבורה] נמשלו דברי תורה ליין מצד הגבורה שבה (מס"ס נ:)

[ג"ן סדרים] נמצאו ג"ן סדרים לכד פ' ברכה שאינו נקרא בשבת רק ביו"ט ושם מתחיל שורש תושבע"פ של משה רבינו, הנו"ן מרמז על חמשים שערי בינה (פר"ף א סו.)

[ג"ן סדרים] כל ספר כלול מעשר כידוע (פר"ף ג-ג:)

[הבריאה] דפוס של כל מעשה בראשית ולכך כל ההנהגות שונות שנתחדשו בעת הבריאה הרי הם רמזים בדפוס וציור שלהם שהיא התורה ולכך היא מחכימת לבני אדם (ש"מ יג:)

[הבריאה] כמו שהוא ברייתו של עולם ברישא חשוכא כך התורה שבה נברא העולם ע"י מכשול (רס"ל מו.)

[הבריאה] היא מפת העולם וכן ישראל שבכל דור הם מפת העולם באותו דור כפי ההתחדשות שבנפשות מישראל בכל דור כן התחדשות העולם באותו זמן (לה"ל ז; ל"מ מ:)

[הבריאה] העולם הוא ספר שעשה השי" והתורה הוא פירוש שעשה וחיבר על אותו ספר (מס"ס מד:; לה"ל רמז:)

[הבריאה] קדמה לבריאה שני אלפים שנה כמו דז' המדות שכנגד הז' ימי בראשית נקראים ימים כן הג' ראשונות נקראו ג"כ ימים והם היו קודם הבריאה (פר"ף ה-ה לה.)

[הבריאה] התורה שהיא דפוס כל מעשה בראשית ג"כ ברמות אדם (מס"ס לג.)

[הבריאה] כמו שהוא בענין התורה שאע"פ שאין מחלוקת בכלליה יש מחלוקת שונות בפרטי הדינים כפי חילוקי הדיעות כך בענין העולם הנעשה בדפוסה (ש"מ כא.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[יראה] כפי יופי ובהירות היראה כך יתרון העונג בתורה שמשגיג בחכמתו עונג רב (ד"ל כג.)

[ישראל] עיקר התורה מצד הש"י הוא לישראל לבד וע"כ קרא לערב רב וגרים שקיבל משה עמך (מח"מ פג.)

[ישראל] ישראל ר"ת יש ששים רבוא אותיות לתורה שהם כל מיני חלוקות חכמה שאפשר לימצא... והחכמות הגנוזות באותיות התורה הם עצמם החכמות שונות של התחלקות הנפשות מישראל (ל"מ מא.)

[ישראל] כאשר ישראל בתכלית השלימות דתורה אז גם כל העולם בתכלית השלימות ושלמות דא"ה הוא כאשר עוסקים בד"א לצורך ישראל (רס"ל עו.)

[לבוש] התורה אינה גדורה שאע"פ שיש בה מצות גדורים זהו כפי הלבוש (ד"ל כח.)

[לבוש] התורה היא בלבוש הכתב והאותיות והקלף שנכתבת עליו זהו משכא דחויא היא המלבוש לפנימיות האור הגנוז ומצמצו בכול כפי מה שהוא גבול הכתב והאותיות של תורה (ד"ל סא.; מח"מ מד.)

[לבוש] כמו הגוף מתכסה בלבושים ואין ניכר מומיו... כך כלל התורה היא לבושי הנפש כידוע בסוד חלוקא דרבנן (רס"ל כו.)

[לע"ל] ה' מתיר אסורים דעתיד להתיר אסורים וח"ו שהתורה תשתנה כי היא נצחית רק שיתגלה איזה חידוש בתורה להתיר דברים שהיה אסור בעוה"ז (רס"ל פ.)

[לע"ל] תורה של עוה"ז הבל לפני תורתו של משיח, והנה התורה לא תשתנה רק יהיה שלימות התושבע"פ (ד"ל עו.; פר"פ א-ב כח.)

[לע"ל] תורת עוה"ז הבל בפני תורתו של משיח, לשון הבל אינו גנאי כי הוא בסוד ז' הבלים... שעוה"ז הוא דוגמת הבל היוצא מהקדירה (מח"מ יח.)

[לשמה] הלומד לקנטר שהוא הקנאה אינו בכלל מחנה ישראל והלומד לעשות קרדם להתפרנס שהוא תאוה אינו בגדר ת"ח אבל הוא בכלל ישראל אבל הלומד להתייחר שהוא הכבוד הוא בכלל מחנה לוי' הת"ח (ד"ל כא.)

[חכמה] בעוה"ז אין ניכר רק שתורה הוא דברי חכמה שחכמי ישראל מחדשים בחכמתם ושכלם וזה יש גם באו"ה חכמה ושכל אלא שאצלם הוא חכמה בעלמא ואינו תורה (מח"מ עא.)

[חכמה] בשאר החכמות שהלימוד והדיעה אינו פועל כלל בנפש האדם והתועלת הוא רק כשיצא לפעולת אדם ואז המעשה שיעשה זה לא יעשה רעהו אבל תועלת הד"ת לחקוק ולהאיר הלב זה פועל כל א' לעצמו ולחבירו (פר"פ 3-5 עה.)

[חכמה] החכמה הוא הזיין כמ"ש חגור חרבך על ירך ודרז"ל בתורה כמשז"ל הר חורב שירד בו חרב לאו"ה וכמשז"ל הסיף והספר ירדו כרוכין (ד"ל ג.)

[טומאה] אף דקיי"ל דאין דברי תורה מקבלין טומאה זהו לאחר מתן תורה דפסקה וזהמתן (ד"ס ז.)

[יעקב] התורה מסיימת בל' שהוא ו' על גבי כ', והו' הם הו' קצוות והמדית הנמשכות ממדת האמת ליעקב הוא פורח באויר על גבי הכ' (מח"מ נד.)

[יעקב] יעקב אע"פ שכבר היה שלם במחשבה דבור ומעשה מ"מ לפי שהיה קודם מתן תורה לא היה עדיין קשור המעלות בפרט שיהיה המעשים והדבורים רק כפי הוראת החכמה (ש"מ עז.)

[יצה"ר] התגברות נגד היצר הוא ע"י התורה ודבר זה לא עשה כן לכל גוי וזכו ישראל לזה ע"י הקדמת נעשה ונשמע (יש"ק כג.)

[יצה"ר] חיי שעה היינו מצד חבור הנפש עם הגוף בלב ויצה"ר יושב על ג' מפתחי הלב... משא"כ חיי עולם דתורה במוח והיא הפקר לכל ותבלין ליצר (ל"מ סו.)

[יצה"ר] כששמור מהיצר על ידי התורה יוכל להשתמש בהנאותיו אכילה ושתייה וכו' (יש"ק ד.)

[יצה"ר] מי שהתורה בלבו אין יצה"ר שולט בו (יש"ק ה.)

[יראה] אצל מאמר דאין להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה אמר משחרב בהמ"ק ולא אצל מאמר דאוצר של יר"ש כי לתורה יש שייכות לבהמ"ק אבל מצד היראה אין לו תפיסה במקום (ד"ל כג.)

[יראה] ענין יראה ותורה (יש"ק כז.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[מתן] בגמרא נסדר ענין מתן תורה בפ' ר' עקיבא מטעם דר' עקיבא שורש תורה שבעל פה שהיה בן גרים ותורה שבכתב וחשבע"פ הם באמת א' (פר"ל 3-5 מנ.)

[מתן] בעת מתן תורה נתברר פסוק זוהמתן שהם נקיים וטהורים וההכנה לזה יסורי מצרים (אז"ל ג.)

[מתן] הבשמים שמהדברות האחרון נשאר להיות מכה"כ וכל הארץ היינו אפי' ישחקע למקום שישחקע ולהיות ח"ו נטמע בין העמים גם משם יוכל להשיג כבודו (קד"ש ט.)

[מתן] החושך הכנה לאור זרח משעיר למו דנוטל זריחה מאו"ה ונותן לישראל (ל"מ עה.)

[מתן] התורה הוא מצד הזמן והנפש וניתנה במדבר דקבעות המקום הוא נתפרש בספר יהושע (מח"ט ז.)

[מתן] עיקר מתן תורה הוא מלוי שמזרעו הוא התגלות התורה לפועל בעולם אבל החכמה שכלב כל חכם שא"א לו לגלותה ולהוציאה מכח לפועל זה נקרא בינה שזכו לה בני יששכר (מח"ט טו.)

[מתנת] התורה הוא למעלה מהשגת אדם... וכשמשגיח אח"כ מכיר דהוא מציאה הבא בהיסח הדעת ולא בהשתדלותו בא לזה אבל מ"מ צריך ג"כ ההשתדלות בפתיחת חודה של מחט (מח"ט מא.)

[מתנת] נקראת בכל מקום מתנה בלא שום השתדלות... דמצד ואוהב את יעקב בלי שום בחירה רק בתולדה הם טובים (אז"ל ג.)

[מתנת] תורה נקרא לקיחה ומתנה כי באמת היא מתנה טובה שנתן הש"י בעוה"ז מעין עוה"ב ויר"ש הוא השתדלות אדם הוא ראשית חכמה (ל"מ סו.)

[ספורי] אין ספורי בתורה כשאר ספורי מעשיות רק הכל הם תורה ללמד לאדם דעת מזה (ל"מ לו.)

[ספורי] כל הספורים שבתורה ובגמ' מדברים מופלאים שנעשו, שם עצמו יש הכח לעשייה ההיא כי כל דברי תורה חיים וקיימים ושם יש החיות לאותו דבר (ל"מ קיט.)

[190] כשע"י חטא ירד קומת אדם ממילא ירד עמו גם התורה והשכינה והכל הוכרח להתלבש באותו הלבוש וכתנות עור שנתלבש בו אדם כן נתלבשה

[לשמה] הלשמה א"א כלל להיות בתמידות דלשמה היינו דבקות ושיעורו כעונת ת"ח מע"ש לע"ש שאין יכול לבוא לדביקות רק בשבת... רק שמתוך שלא לשמה בא לשמה פ"י שמתוך הלא לשמה עצמו (ל"מ 5 [קסו])

[מלכות] פתיחת התורה בראשית ברא אלקים כי תכלית ענינו לברר כח מלכותו שיש יוצר ובורא (ל"מ מה.)

[מלמדי] כוכבים שמשיים ואורן מעצמותן וכן מלמדי תינוקות תיקון הנפשות והיא ממשיית לעוה"ב (קה"מ ס.)

[מן] השפעת כל מזון עוסקי תורה בעוה"ז הוא לחם מן השמים (מח"ט נו.)

[מצות] בתורה שהוא מן השמים ולימוד הש"י לא שייך גלות רק השליטה הוא על בני אדם ומעשיהם שזה נקרא מצוה (ל"מ קה.)

[מצות] בתורה שמצד החכמה הבא למעשה שפיר מטהרין אבל תלמוד תורה דמעשה ולא הבא לידי מעשה ס"ד דזה אינו מעשה כו' דהוא רק כשאר מצות מעשיות קמ"ל דשכר מצוה מעשיות זו גדול (ד"ל כט.)

[מצות] המצוה הוא נר לרגל אבל אין מאיר כל הנתיב ולפעמים גדולה עבירה לשמה... אבל התורה מאירה כל מקום ההליוך (רס"ל לו.)

[מצות] מצוה גולמית שעושה בלא כונה הוא רק כפתילה ושמן הנר בלי אור השלהבת רק הקדושה מהמצוה כשעושה בכונה מאיר לפי שעה, ועסק התורה... בכונה מאיר לעולם (פר"ל 7-5.)

[מצות] עיקר מעלת התורה נגד המצות הוא מצד השגת האור שבה המאיר לאדם (רס"ל מנ.)

[מצות] תורה ומצות הם ב' כחות הנגלות שהם ו"ה דשם ושם עיקר עבודת האדם, אך מ"מ כ"ז שהנסתרות לא נתבררו שם ג"כ רק בלתי לד' לברר שהם הדחור"ר לא פרחא התו"מ דמעשה (ד"ל עת.)

[מצות] גם אצל הת"ח העשייה עיקר (יש"ק כג.)

[מצות] הת"ח ובני תורה שמדקדקין בעשיית המצות להיות נעשים ע"פ התורה בכל פרטיה ודקוקיה הרי המצות עצמן הם תורה (יש"ק כג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

והכרת השבת הוא ההכרה שמצד הבינה שכלב (רס"ל עו.)

[שק"ר] אין להזכיר בתורה שהיא תורת אמת דבר של שקר שהגיד איזה אדם ג"כ (תפ"ט פב.)

[שמו"ש] גדולה שימושה יותר מלימודה ושמצתי ששימושה היא החשק שיש לאדם והחשק הוא גדול מההשגה עצמה כי ההשגה היא מהש"י והחשק הוא מצד האדם (פע"ק טו.)

[שמו"ש] הלימוד הרי יש לו גבול עד כמה הוא משיג אבל השימוש הוא החשק והאהבה שיש למשמש (רס"ל ס.)

[תא"ו] אין הרהורים מצוים אלא בלב פנוי מדברי תורה (מח"ס ד.)

[תא"ו] אע"פ שגם כתורה או"ל אוהב מצות לא ישבע היינו שרוצה יותר אבל מ"מ יש לו ג"כ שביעה ושמחה בחלקו משא"כ בתאות הוא לעולם רעב (ל"מ קט.)

[תא"ו] דברי תורה הם כאש לשרוף כל תאות רעות (ד"ס י.)

[תא"ו] חמידו דאורייתא הנכנס ללב מוציא חמדות זרות המנוולות מן הלב וע"כ הם משמחי לב שיוכל לשמוח בהש"י (פע"ק כ.)

[תא"ו] נקרא דברי תורה אהלים כי זהו זה לעומת זה נגד המיתה באוהל שהוא ע"י התאות וביטולו ע"י המיתה באהל ע"י דברי תורה (תפ"ט מה.)

[תא"ו] תאות העכורים להיות קשורים בתאותם וישראל מתקשרים בדברי תורה וזהו תאותם (מח"ס כט.)

[תלמוד] אע"פ שמחשבתו באותו שעה הוא בענין ההלכה שלומד או בענין מעשה מצוה שעושה מאחר שזו ההלכה או המעשה הוא רצונו ית' הרי מחשב בעצמותו ודבק בו ית' (ספ"ו מ.)

[תלמוד] לעולם ילמוד אדם ואח"כ יהגה שנאמר ובתורת ד' והדר ובתורתו יהגה והיינו שהלימוד הוא שלומד דבר אחר אבל כאשר הוא תורתו אז נקרא יהגה (ס"מ יא.)

[תלמוד] מי שהוא תלמיד חכם הוא לוקח נפשות ומלקט ניצוצות מנפשות קדושות שנתפזרו בעמקי

התורה להכתב ע"ג עורות בהמות והשכין השכינה במשכן תחת עורות (קד"ש ט.; תפ"ט כה.)

[190] כתב שיכול למחות בע"י דצריך שיהיה אפשריות למחות וקלקול הכתב והיינו בחירה ברע (ד"ל ד.)

[עכ"ו"ס] גם האומות מכלל ברייתו של עולם ויש גם בהם אותיות ודברי תורה שמזה נמשך הניצוץ המחיה אותם (תפ"ט לד.)

[עכ"ו"ס] ועכ"ם העוסק בתורה ח"מ כי התורה הוא היפך ישוב העולם והעסק במדת ד"א ולא ניתנה לגוים (רס"ל עו.)

[עכ"ו"ס] כל התנשאות היא ע"י התורה אפילו מלכי אומות העולם יש בהם חידושין דאורייתא בסוד הגלות... הרי אפי' בתורה שבכתב נכתב הרבה דברי רשעי אומות עכ"ם (ל"ה ט; קע"ח); ל"מ סה.)

[עכ"ו"ס] תורה בגוים אל תאמין כי התורה היא הדעת שהוא השגת חכמת הש"י שלמעלה מחכמת אדם (מח"ס ע.)

[עכ"ו"ס] תורה הוא לשון הוראה ולימוד ללמד את הלב שיהיה כפי מה שמשיג בחכמתו וזה אינו כלל באו"ה (ל"מ נב.)

[ע"ן הדעת] ע"י חטאו נתהפך גם עץ החיים לתורה להיות מסטרא דעץ הדעת טוב ורע כשר ופסול טמא וטהור כו' (מח"ס נט.)

[ע"ן הדעת] ע' פנים לתורה מעץ החיים ומ"ט פנים לתורה מעץ הדעת (פר"ט ד-כד.)

[ע"ן הדעת] תורה דמסטרא דעץ הדעת נמסרו הרבה דברי תורה לחיצונים שצריך להוציא מהם כמו שיש בתורה שבכתב הרבה פרשיות מאומות (תפ"ט לד.)

[עת לעשות] התורה הוא חוקים קצובים וגדרים שרים חמיד מצד ההתגלות בפועל אבל במעמקי לב היא משתנה בכל רגע וע"י זה יש לפעמים עת לעשות (תפ"ט טו.)

[קרבן] אף דשם א"א להיות בפועל ע"י ישראל כלל דצריך כהן המקריב אשמעינן קרא דתורה עדיפא שגם הישראל נחשב לו כמקריב (ד"ס י.)

[שבת] הכרת התורה הוא הכרת החכמה שבמוח

[תפלה] ולואי אותי עזבו ותורתי שמרו המאור שבה מחזירים למוטב לפי שיש בשמירת התורה מצות אנשים מלומדה... וע"ז הוא הקול תפלה בעבודה שבלב ועי"ז מתדבק בהש"י (פע"ק ז:)

[תפלה] יש לאדם ב' מיני חיות הא' החיות המלוכס בגוף ויש עוד חיות הנצחית דנפש מצד עצמה ומצד עצמה אין בה חסרון שיצטרך לעבודה דתפלה רק קול תורה הוא חיי עולם (ל"מ טו:)

[תפלה] כל ישועה הוא ביציאה מגדר הצמצום... תחלת היציאה א"א אלא ע"י התפלה הבאה מכח היראה ואח"כ גוף ההתפשטות הוא ע"י התושבע"פ (פע"ק י:)

[תפלה] כמו שהתורה כל מצותיה בענינים גשמיים ומ"מ ידוע דהוא רצון הש"י מן השמים אף התפלה שמבקש דברים גשמיים מ"מ שרשם עומד ברזומו של עולם (רס"ל סד:)

[תפלה] לכך תורה גדול מתפלה שתורה נקראת מראה עינים ותפלה הלך נפש (ל"מ קט:)

[תפלה] מה שהוא חסר ומבקש השלמה הוא נמשך מדבור דתפלה ומה שהוא מדבר מה שהוא יודע מהתפשטות דבורים בתורה ותורה הוא בקול ותפלה בלחש (ל"מ טו:)

[תפלה] משכן נגד קול תורה ומקדש נגד קול תפלה (פר"ט 3-קג:)

[תפלה] נסמך מלת קול ליעקב שזהו עיקר שורש יעקב קול בתושבע"פ וקול דתפלה נמשך ממנו (פע"ק י:)

[תפלה] תורה חיי עולם ותפלה חיי שעה (מס"ט ט:)

[תפלה] תורה בהכרת אתה ותפלה באני (ד"ל ע:)

[תפלה] תורה הוא נתינת הכח וההשתוללות לאדם, ותפלה הוא ההכרה שהכל ביד"ש ומהשי"ת (ד"ל ע:)

[תפלה] תורה ותפלה צריכים שניהם ביחד לאדם (ל"ה ז' [רי"א])

[תפלה] תפלה נקרא עבודה שבלב שצריך יגיעה לכיין לבו משא"כ תורה כשר שאין צריך יגיעה כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

תהום רבה ע"י לימוד תורתו כל דבור של תורה מוציא אותם השייכים לו (ל"ה ז' [קיד:])

[תלמוד] ברא תורה תבלין בשאר מצות אבל בלימוד תורה אם מסיתו היצה"ר עי"ז גופה מועלת התפלה הערב נא (קה"מ ו:)

[תלמוד] דבר נמצא באיזה חבורים כתוב שלא יתמיד האדם בעסק התורה ג"כ כ"כ שזה מפרידו מדביקתו בהש"י ודבריהם בזה הוא כדעתן של חסידים הראשונים שהיו עוסקין ט' שעות ביום בתפלות (ספ"ז כו:)

[תלמוד] יש להרהר בתשובה קודם הלימוד דאז נקרא צדיק וזוכה לאור הזרוע שיהיה נזרע מה שילמוד בקרב לבבו (רס"ל טו:)

[תלמוד] עד שלא פסקה ממנו זוהמת היצר יהיה כל עסקו בפשטי התורה לבד (ספ"ז כז:)

[תפלה] אפשר לעשות מופתים ע"פ התורה וכך היו כל מופתי משה, ואפשר לעשות ע"י תפלה... ויותר יש לפעול ע"י תפלה אבל מ"מ מה שע"פ תורה גדול (ל"ה ז' [עב:])

[תפלה] בתורה נא' משמחי לב ועל ידה הוא ההתחברות להש"י משא"כ בתפלה נק' ונקדשתי שהש"י הוא נבדל... ויחיד העוסק בתורה שכינה עמו (רס"ל טז:)

[תפלה] בתורה המדריגות הם כפי המעלות משא"כ בתפלה אדרבא המדריגות הם כפי החסרון (רס"ל ז:)

[תפלה] ד"ת הולכים למקום נמוך... תפלה הולכים למקום גבוה דוקא (רס"ל ז:)

[תפלה] דרגא דאתגליא הוא מה שיש לאדם בו תפיסה והבנה ע"י ד"ת ודרגא דאתכסיא ע"י תפלה (פר"ט 6-טז:)

[תפלה] התורה הוא אור הש"י שממשיך בעולם ותפלה הוא בהיפך כי אין תפלה אלא על חסרון (רס"ל ו:)

[תפלה] התפלה רק ביום ותפלת ערבית רשות וגבי תורה אמרו אין רנה של תורה אלא בלילה, ובאמת יום ולילה הם תורה ותפלה וצריך דייקא להפך הסדר (ד"ל עז:)

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

כמו דבולחות בין דבור לדבור היו כל מצותיה של תורה כך בתורה שבכתב בין שיטה לשיטה רמוז כל תורה שבע"פ כולה (מח"ס מו:)

מלוחות אחרונות הוא יניקה דתורה שבע"פ ותורה שבכתב היא הראשונות (מח"ס מט:)

הם נגד אנכי ולא יהיה לך (מח"ס ס:)

ענין המילה להגיד דמעשה בשר ודם חשובין ממעשה הש"י, והתורה שבכתב היא דפוס כל הבריאה גם היא צריכה תיקון והוא התורה שבע"פ (ל"מ עה:)

דור המבול דדור הפלגה הם כללות סתרי עריות כי הם נגד תורה שבכתב ותורה שבע"פ (ל"מ נד, נה:)

התורה שבכתב הוא הזרעת האב ואח"כ בתורה שבע"פ הוא מתבאר יותר עד שיצא לפעל ולכך תורה שבכתב נקרא אביך ותורה שבע"פ אמך (ל"מ מא:)

מצד התורה שבע"פ הוא הנחלת הארץ שהוא התפשטות אבל במדבר היה התאספות ראשי עם מדרגת תורה שבכתב (ל"מ מח:)

תורה שבע"פ נקרא ספר תתאה שהוא למטה במדרגה כמו שהאשה במדרגה למטה מן האיש כמו שהיה עזרת ישראל למעלה מעזרת נשים (ל"מ מא:)

אף שבאמת התושב"כ עיקר הללו חדשים שחידשו סופרים והללו ישנים (מח"ס נה:)

הקראים שפקרו בתורה שבע"פ אף תורה שבכתב אין להם כי מהכתב לא יודעים כלום שהכל פורח באור (מח"ס מח:)

תורה שבכתב אינה אלא לימוד המעשה ומצד זה מעשה גדול אבל תורה שבע"פ זהו עיקר גדלות התורה (מח"ס צ:)

דורו של משה שורשם באותיות התורה שבכתב ושאר דורות שרשם בתורה שבע"פ שהוא ההתפרטות דתורה שבכתב (מח"ס לד:)

התורה שבכתב הוא נובלות חכמה העליונה ותורה שבע"פ הוא נובלות בינה שלמעלה (מח"ס לז:)

תושב"כ הוא נובלות חכמה העליונה אבל תושבע"פ היא המשכת חכמה מגוף חכמה העליונה (פ"ק ו:)

לכוין הלב רק ע"י ההעמקה בדברי תורה ממילא מתישב הלב (ל"מ סו:)

[תפלה] תפלה הוא רק כח ההשפעה כפי מדת המקבל שהוא המתפלל אבל זכות התורה אינו בא בתפלה על רבוי ההשפעה רק שהיא ממילא מתרביית ע"י התורה (רס"ל מא:)

[תפלה] תפלה עיקרה בלב ותורה כפי הנראה עיקרה במוח אבל אנו מבקשים ותן בלבנו בינה (רס"ל ו:)

[תשובה] עיקר תיקון הקודם לכל החטאים עד שיהיה כמי שלא חטא הוא רק ע"י התורה ובחטא זה בפרט שאין מועיל לו תשובה היינו דבתשובה לבד רק בצירוף התורה (מח"ס נה:)

תורה שבכתב

רק מתוך הכתב יכול להשיג אותו חיות שהוא גנוז תוך הכתב כי אותן כתובים הם לבושים גופנים לדבר ה' (רס"ל עה:)

תורה שבכתב הוא רק הקו ואות ו' ולכך מתחלת בא' אנכי שהוא תריץ יודיין ו' ביניהם (ל"מ קב:)

[משה] ענין תורה שבכתב שנקרא תורת משה כי נעשה תורתו ממש צירוף אותיות שבמקור חיות נשמתו (ל"מ קד:)

[משה] תושב"כ הכתב הוא היסוד דמצידו הוא ההשפעה לתחתונים שם הוא המשכא דחויא לברית המעור ולכן שלימות התושב"כ ע"י משה שהוא מול בית פעור (ד"ל סה:)

[ענו"ט] על תושב"כ האומות אומרים אנו ישראל שהם עיקר העולם ופועלים יותר מצד ההתגלות שבעלמא דשקרא (י"ט"ק סו:)

תורה שבכתב ושבע"פ

השגת תושב"כ ונבואה עיקרה בלב שממנה תוצאת חיים לכל הגוף והשגת תושבע"פ ועיקרה בחכמה שבמוח שאין פועל כ"כ הארה בכל אברי הגוף (פ"ק כד:)

בתושב"כ שמצד הש"י נתקן שורש הרע שמצד הש"י, ותושבע"פ שהוא הנובע מלב חכמי ישראל הוא תבלין ליצר אחר שהגיע לסוף מדרגותו בקביעות בלב (י"ט"ק סה:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ענין תרומת אדנים כי תורה שבכתב הוא העמידה לתורה שבעיף דלכן פתיחת הש"ס תנא אקרא קאי (לה"ל [רנא])

תורה שבכתב נקרא קול ותורה שבעיף דבור, וכן ההשמעה ללב הוא רק בדרך כלל לדעת אלקותו ית' ולחפש אחריו (לה"ל [רנא]; לה"ל פז)

תורה היינו תור ה' מרמז לתושב"כ שכלול בה גם התושבעיף ותושבעיף נקרא התור ה' מקודם ומקבלא מאור תושב"כ (פר"ל-ג פז)

תורה שבעיף

אין נקרא תורה שבעיף אלא החכמה הנובעת מלב קדשי ישראל באמת (לה"ל קטז)

אלף החמישי התחיל הזמן של האמוראים שהם היו עיקר התפשטות מלחמתה של תורה וכן בסוף אלף החמישי היו אז הר"ת ובעלי התוס' שהם הרימו הפלפול אחר הגמ' (פר"ל-ה פז)

אע"פ שהכל הוא מה שחדשו סופרים וחכמי ישראל הוא רק שנדמה בעיני האדם שהוא הממציא והמחדש האור ההוא אבל באמת הוא מצד השי"ת שמאיר בלבו האור ההוא (פר"ל-ה עג)

בזמן הבית שהיה גילוי שכינה בתחתונים לא היה אז התפשטות תושבעיף (מה"ל יח)

בכל אחד יש איזה שורש מחכמת תושבעיף שהוא עצמו אינו יודע רק החכם יוכל ללמוד ממנו כמו כל היינו דאמרי אינשי (יש"ק פז; פת"ק פז)

גלוי הסודות הנעלמות מצד המקבלים זהו הנקרא תורה שבעיף וזהו רוחי כסיין... א"א כלל לאדם לדעת אם לא כאשר ידע שהשי"ת מלמדו (לה"ל מה)

דבר זה אין יכולים האומות לסבול שאין להם שום שייכות ותפיסה בזה ככתורה שבכתב שיש גם להם תפיסה מצד הלבוש הגופני (רס"ל פא)

דברים שבעיף הוא חכמת חכמי ישראל וע"י דיבור החכם בפה יש בו חיות משא"כ בכתב אין בו חיות עוד (רס"ל עמ)

הוא המשכה מעצם חכמה העליונה לחכמה תתאה שהיא החכמה דכנס"י שכלב חכמי ישראל (יש"ק פז)

מדת יום זכר ומדת לילה נקבה ולכן כשלמד תורה שבכתב ידע שהוא יום שבעיף לילה דתושבעיף מקבלת מתושבכת" (קה"מ ג)

אור ימא והוא מעלה לכן לשון זכר ולילה חסרון לשון נקבה ותושב"כ נעלם מבנ"א משא"כ תורה שבעיף הוא מה שנובע מלב ב"א (ד"ל יח; כח)

הקב"ה מקיים משלוח מנות בפורים... וב' מנות היינו דיש ב' חכמות וד"ת תושב"כ ותושבעיף (רס"ל יד)

תושבעיף מסט' דעץ הדעת טוב ורע כשר ופסול... אבל עץ החיים הוא בתוך הגן והוא תושב"כ (רס"ל מז)

אנו באים בקול שופר שלנו להיות התושבעיף בחכמה שלנו יסודה מתושב"כ (רס"ל מז)

חיל פרעה נגד תורה שבכתב וחיל סיסרא נגד תושבעיף (רס"ל מז)

כמו שהתושב"כ היה בגלות מצרים ששם ביררו והעלו מתן תורה דכתב, כך התורה שבעל פה היה בגלות בבל ומשם עלתה עמהם (ד"ל פז)

כל הנחלים הולכים אל הים שהוא מיא דקביעי וקיימי והוא דוגמת תושבעיף ותושב"כ (רס"ל מז)

בחכמה הנובע מלכות בנ"י דתושבעיף יוכלו לטמא ח"ו כמ"ש על אחר ע"י זמר יוני אבל שורש החכמה בתושב"כ זה לא היו יכולים לשנות וליגע כלל (רס"ל פב)

חכמת השי"ת הנסתרות נגלות והנגלות נסתרות בי המעשה הוא דמיון באמת והנסתר הוא הבלתי דמיון לכך לימוד המתייחס אל המוח ולב היא בכתב ואל המעשים בעל פה (ט"מ כח)

לפיכך רובה של תורה בעיף כי מה שבכתב הוא כולל כל ישראל וכל הנפשות שוות בה וזה הכללים אבל בפרטים מתחלקים כמו פרטי הנפשות (ט"מ ה)

זרעים וטהרות א' באמת, ולכן תושב"כ שהוא מעלה מן הזמן נערץ סופן בתחלתן והם חמשה משא"כ תושבעיף היא בזמן והולך ונכלל לדי' ולג' ולב' עד שחזור להיות א' (ד"ל י)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מן החלב מוציאים חמאה בהכאת אדם בשמנונית שקולטין מע"ג להתאסף יחד גושים השמינים וכך התושבע"פ מה שת"ח מוציאים בפלפולם מתוך התושב"כ (קד"ש ט.)

מסטורין שלו מה שבמחשבתו ית' דזה א"א להתגלות בכתב כלל רק ע"י חכמי ישראל בדור דור שמחדשים מצד דביקות מחשבתם בו ית' (רס"ל ט:)

נקרא דברי סופרים שסופרים הוא שגלו דבר זה וזה מצד אור השכינה הנובע בנבראים (ד"ל ט:)

נקרא רינה וזמרה מפני שתושבע"פ שהיו למדים בע"פ היו רגילים ללמוד בניגון כדי לחזק הזכרון (פר"ג-ג. 7)

ע"י שהוא הרב חכמה מועיל לומר כל העריצים לתקן הרב כעס (פר"ג-ג. 10:)

ע"י תורה שבע"פ מברר מעלת ישראל (מח"מ נח:) ענין יומא דהלולא שבפטירת הצדיקים מצינו איפכא... כל תענית צדיקים מדורות הנביאים כי הנביא שמת לא נשאר מנביאתו בעוה"ז משא"כ חכמי תושבע"פ אדרבא במיתתם נקבע חכמתם (פע"ק כג:)

ערכה של ארץ ישראל היינו שורש תושבע"פ שהוא חכמה (פר"ג-ה. 7:)

תורה שבע"פ מתחיל במ' ומסיים ג"כ במ' דלא נשלם עדיין (מח"מ מט:)

תורה שבע"פ טוב מכל עבודת האדם בעוה"ז באהבה ויראה שהם רק גרפין (מה"ש יז:)

[אברהם] בפסח אנו מתפללין על טל שמרמו על תושבע"פ שנקראת תורת חסד וחג הפסח שהוא כנגד אברהם שמדתו חסד (פר"ג-ג. כג:)

[בית שני] בספר היכלות דעיקר זיוה היה בבית שני (יש"ק סו:; מח"מ עא:; פע"ק ו:; ז"ל נג:; רס"ל מז:; עט:; קד"ש כ:; מה"ש יח:)

[גרים] מצד תורה שבע"פ אין מקום לגרים אל התורה כי התורה נובע רק מלכות בניי (אז"ל ח:)

[גרים] מלכות בני אדם שהם בעלי יצר לב רע ויודעים בטוב ורע ולכך ר' עקיבא היה בן גרים משורש רע (אז"ל יא:)

החילוק בין כתובים לתלמוד כי כל כתובים נכתבו ע"י נביאים או ע"י בעל רוח"ק שהיה מצד הבל שלהם, משא"כ המשנה ותלמוד אין לו שייכות לנבואה (ד"ל ז:)

הי"ג מדות של רחמים הן הם הי"ג מדות שהתורה נדרשת שהוא היסוד לתושבע"פ וחכמת חכמי ישראל (קד"ש כג:)

המכשלה דתורה שבע"פ הוא דור הפלגה שהיה בארץ שנער ששם יסוד תורה שבע"פ (ל"מ נד:)

התורה אור מאירה לאדם ע"י חכמת התושבע"פ... להביאם להררי קדש של קדושת הלב (יש"ק ח:)

חכמת תושבע"פ הוא דוקא בכלי מכוער יותר דכפי תוקף החושך יותר כ"ה מאיר יותר (פע"ק כד:; מח"מ לו:)

ישראל מונין ללבנה שהיא המקבלת אור החמה... וזהו עיקר אצל ישראל לקבל אור התורה ואין מסתפקים בתורה עצמה (רס"ל מז:)

כל מעמקי תושבע"פ הוא דוקא ע"י ריבוי הקושיות (יש"ק סו:)

כלל התורה היא החרב והתושבע"פ נקרא פי החרב (רס"ל סה:)

לכן התלמוד תושבע"פ מצד עה"ד בלשון ארמי שהוא חכמת חכמים וחכמים יש ג"כ באדום (קה"מ לו:)

למ"ד הוא לשון לימוד שממנו הוא הלימוד והיניקה דתורה שבע"פ (מח"מ מז:)

לעמוד על תורה שבע"פ א"א בלא מכשול שהרי המושכל ראשון של ההשתדלות הוא שהוא בזולת הידיעה מהש"י (ל"מ מג:)

לתורה שבע"פ צריך יגיעה גדולה וכמ"ש עיקר כפיית הר כגיגית היה עליה (מח"מ פד:; ז:)

מדת לילה הוא תורה שבע"פ ועיקר הארת התורה שבע"פ שלמד ושחידש בכל השבוע הוא ביום השבת המאחד כל ששת ימי המעשה לעשותן כולן יום אחד דלא מפסקי לילות (מח"מ פג:)

מה שתורה שבע"פ הוא חכמה האמיתית הוא מצד מה שאנו יודעין שהקב"ה מסכים ע"י להיות זה נחשב כמאירים לפניו (ל"מ עו:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

וע"כ אז הותר כתיבת תושבע"פ כי אז כבר נגמר התגלות כל קומה השלימה דתושבע"פ (רס"ל פג.) [כתיבה] אף דמדינא דשבע"פ אי אתה רשאי לאמרם בכתב מ"מ אחר שהותר לכתוב הרי כתיבתם מצוה (מס"ס נו.)

[נבואה] כ"ז שהיתה הנבואה בישראל היה עיקר השתדלות לבוא למדריגת נבואה ונקראו בני הנביאים ומאנכה"ג ואילך התחילו כל ישראל להשתדל להשיג מדריגת החכמה בתושבע"פ (מס"ס נז.)

[נבואה] הסתלקות הנבואה היה ע"י התגברות כח החכמה דתורה שבע"פ (מס"ס עא.)

[עמלק] עיקר ניצוח עמלק ראשית הגרים שרוצה להתדמות לישראל הוא רק ע"י תושבע"פ וע"כ נלחם עמו יהושע ולא משה (מס"ס פו.)

[תפלה] תפלה ותושבע"פ חד דרגא נינהו והם מדת דוד ושלמה (ד"ז לו;; רס"ל מו.)

תורה עבודה וגמיה

נגד ככל לבכך ובכל נפשך ובכל מאודך (ד"ז מו.)

כנגד האבות (קד"ש א.)

עמוד הג' שהוא גמ"ח אינו נחשב לאור בפ"ע מפני שגם בעכו"ם יש גמ"ח (פר"ז א-ב; עג.)

יש קצת אחיזה גם לאומות בב' עמודים של גמ"ח ועבודה, משא"כ בעמוד התורה (קד"ש ב.)

הם ב' קצות וקו האמצעי (מס"ס יט.)

תורמים

כמה דברים מרים שבעולם שאתם ממתיקין כתורמסין (תה"ש פד.)

תושב

כשחושב שהוא תושב בא לידי קלקלה וגם גורם דבא לידי צער (קה"מ ח.)

תחום

טעם מאלפים אמה לתחום שבת הוא דמדה טובה כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

[יד] כפי שלימות מדת התשובה באיזה דור כך הוא ההתגלות דתורה שבע"פ שבחכמי אותו דור דע"כ דוד שהקים עולה של תשובה ממנה התחלת תורה שבע"פ (תה"ש לה;; מס"ס ס.)

[המון] בהתחלת התגלות החכמה דתושבע"פ היה ג"כ התחלת התגלות החכמה חיצונית דולע"ז המן וחכמיו לעומת אנכה"ג (פע"ק כו.)

[התחלה] באותו דור היה מושפע שפע עושר רב מן השמים כי אותו דור דאנשי כנה"ג הוא התחלת תושבע"פ ואמרו אייקירו לנשייכו כי היכי תתעתרו (ל"מ פד.)

[התחלה] התחלת התורה שבע"פ התחילה אחר פטירת משה שבו נשלמה התורה שבכתב באותם ח' פסוקים (ל"מ מא;; מס"ס ע.)

[התחלה] התחלת גלוי תושבע"פ היה מעת חתימת הנבואה וסילוק גילוי השכינה בישראל שלא היה בבית שני (רס"ל פ.)

[יהודה] יהודה הוא שלימות התורה שבע"פ ע"י משיח וע"כ נקרא מחוקקי כביכול מחוקק אותי כי אורייתא וקוב"ה חד (תה"ש יח.)

[יון] גזרו על כל בתולה תבעל לטפסר שזהו טומאת השמנים כי שורש תורה שבע"פ סטרא דנוקבא (ל"מ עו.)

[יון] בהתחלת מלכות יון היה הסתלקות הנבואה ואז היה יסוד חכמת תורה שבע"פ וזה לעומת זה התחילה אז חכמת יונית ופילסופיא שהכחישו האצטגנינות והכישוף (מס"ס עב.)

[יון] מלכות יון המשילו בנמר ונמר ממזר מארי וחזיר הבר, ארי הוא בבל יסוד תלמוד בבלי והמשניות חוברו בארץ ישראל תחת ממשלת רומי וחבורם הוא תורה שבע"פ (ל"מ קיט.)

[כתיבה] דבר שא"א לכתוב דברים שבע"פ היה בידם לבטל וממילא ישתנה הדבר גם בענין הנהגת העולם שיהיה בכח להמשיך חיות בדברים הנכתבים (רס"ל עט.)

[כתיבה] כתיבת תושבע"פ דוגמת שבירת לוחות בהיפך לכתוב מכתב בו"ד שאין בו חיות (רס"ל יט.)

[כתיבה] בחתימת התלמוד אז נשלם כל התושבע"פ כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

השורש וההתחלה מעילא לתתא הוא באות הש' הרומו לג' אבהן אבל אות הת' קבלתי שהוא רומז לפעוה"ב, וע"כ כל הגוזמאות הרגילות בתלמוד הם במספר תלת מאה (מח"מ מד; ד"ז ע; פר"ז-א קו; ש"מ ל).

תכלת

חוט א' תכלת כמו בכל העולם בני עליה והם מועטים (קה"מ ז).
מזכיר לעיקר תכלת מרדכי המרמוז על ראשית חכמה יראת ה' (פר"ז-ב-ט).
ענין בדיקת תכלת בחמירא (קה"מ יא).

תלמוד ע"ע גמרא

תלמיד

ע"י תלמידים נתגדל גבולו להיות כלי קבול יותר לקבל ברכה ושפע דברי תורה מהש"י (נ"ה"ז [ייד]).

תלמיד חכם

אין ביד כל א' להיות ת"ח בדבר זה ברא הש"י דיש חכם וטפש (מח"מ ה).
אל תהרהר אחר ת"ח ביום אפילו רואהו חוזר ושונה אח"כ בחטאו מ"מ בשעתו שכ באמת (תה"ש לח).
אע"פ שאין ת"ח מצויים להיות בניהם ת"ח היינו ג"כ גדולים ביותר (אז"ל ז).
אף דאמרו בת"ח יותר מכולן מ"מ אין אור של גיהנם שולט בהם (ל"מ כ).
בתלמידי חכמים ביחוד הם משורש משה וע"כ הם נמשלו לדגים (ל"מ עט).
גם קצת גדולי חכמים זכו לקצה ממדרגת בטול היצר ומפני כן לא הוצרכו להגדרות כל כך (יש"ק ה).
הת"ח טובלים בעוה"ז כרשעים בגיהנם דאש התורה מלהטת תאות היצר (ד"ס י).
יש ת"ח שזוכה דשמעתתיה מברך בעלמא ויש שאין זוכה לכך ואין זה ראייה שזה גדול מזה שלפעמים יש דברי תורה יקרים בפי מי שהוא וכמו שאנו רואין בבלעם (נ"ה"ז [קמח]).

מרובה ת"ק פעמים ומצינו בההיפך שתופס ד' אמות כמו במת וזונה ומינות (פר"ז-א א).

תחום שבת גדר שלא לצאת משבת שהוא מעין עוה"ב וכן תורה גדר לעולם שלא לצאת מגדר הראוי (קה"מ ט).

תחיית המתים

אותם שיחיו לכשיקומו אז יתברר דגם במוותם לא היה מיתה גמורה רק כעין שינה כי הלוח שבשדרה חי לעולם (מח"מ כז; יש"ק לט).
ביאת אליהו הוא גלוי אור מקיף... והוא ג"כ קיום מלכות בית דוד וזהו גלוי אור העגולים אז ירד טל של תחייה (ל"מ קד).
השבת יש לאין א"א כלל רק נפרד לחלקים, וברדת הטל של תחי' שהוא יחוד הגמור של אור הש"י בעולם יאיר גם בהם אור הש"י (ל"מ קה).
כשישוב ליסוד פשוט דע"פ גמור אז יוכל משם דייקא להכלל במקור העליון (מח"מ כ).
התגלות עומק ראשית האור שנתגלה ביציאת מצרים אחר ההשתדלות בזכר ליציאת מצרים יצא האור מעט מעט מההעלם עד שיזכו לחיי עולם דע"כ תחיית המתים יהיה בפסח (מח"מ כה; פר"ז-ג-כ).
נראה לי דיהיה תחיית המתים בשבת שבתוך הפסח (מח"מ כ).
עוה"ב הוא השביתה מיגיעה אבל בתח"ה שהוא מדרגת יצחק שם יש עדיין הליכה למדרגות (קה"מ כט).

תחלה ע"ע התחלה

תיבה ע"ע מלה

תי

אות ההוא הוא לרושם וסימן דבר שזהו העולם הבא וכח ההתאחדות הנברא בכלל מעשה בראשית שיש בו רשימו ממאציל ומנאצל (ש"מ כח).
האמת הוא מה שהוא קיים לעד ועל זה מורה התיי"ו שאני אחרון אבל מה שאינו קיים לעד לא הגיע עד מדרגת אות התיי"ו (ש"מ כג).

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

תמיד, מסכת

האידרא רבה רמוזה במס' תמיד כולה (ד"ל מו.)

תמונה

בעיא לאגיורי שזהו תכלית השתדלות דטוב דעכורם כשרוצים להתגיייר אלא דאצלה שבאה מאליו שכוה למשול על כל כחות עוה"ז... לא קבלוה (רס"ל לז.)

האבות לא קבלוה כי הרגישו תוקף הטומאה דראשית גוים שעתיד לצאת ממנה ומ"מ חשקה להתגיייר כ"כ ודאי מצד נ"ק המקשקש בקרבה (ד"ס ט.)

ע"י ההכרה שהכל מהש"י הגה יוכל לבוא ע"י לקלות ראש ולפריקת עול ויחשוב אדם שיעשה כל התועבות וגם זה הכל מהש"י וזהו ביאת תמונה להתדבק והרחיקה (רס"ל מ.)

תמר

ע"י הראיה התחיל לתקן העיינין בתמר וע"כ נאמר בה ותשב בפתח עינים (תה"ט מד.)

רק ביהודה ותמר שהוצרך לתקן נפשות ער ואונן וקליטת אותן ניצוצות מיד להכניסן לקדושה לא היה אפשר אלא על דרך זה (תה"ט לז.)

תמרים

היה שולח לו כותבות מיריחו עיר התמרים וע"י הכה הזה גדלו תמרים בבבל (פר"ט-ה קנט.)

ז' מינין שנשתבחה א"י מסתמא הם נגד ז' מדות הידועות בנפש, ותמרים הוא האחרון ושמעתי דלכן דרשו שלהי תענית אחרית ותקוה תמרים ופשתן... ולכן נקרא בתורה דבש ולא תמרים (פר"ט-ה קיט.) נקראים אחרית על היותם במדרגת האחרונים שמאותו ארץ וכח יוצאים (ד"ל עג.)

תמקת שביר

תשב"ר הם נקראים המכירים ויודעים שאין להם מעצמן רק מה שמקבלים מרבין ולא לו הש"י מלמד (ל"מ מה;; רס"ל סג.)

יש ת"ח המוקדשים מתולדתם להיות כולו לה' כמו רשב"י וחביריו והמה פטורים מתפלה שנקרא חיי שעה... אמנם לא כל אדם זוכה לזה... כמו ההפרש בין שבת ליו"ט (פר"ט-ז פג;; פר"ט-ה יד.)

כל ישראל קומה א' וע"י האהבה שאוהב לת"ח ולכל ישראל מצד הקדושה שיש בהם ע"י יש לו שייכות והתחברות יותר עם קדושה (ד"ס י.)

מילוי המצות דעם הארץ הוא דוגמת מילוי הרימון מפרצידי ופרטותא דרמונא אבל בת"ח כתיב מעסיס רמוני הוא הנמצץ מהרימון (תה"ט עד.)

נמשל ת"ח לשור שהקין הוא ממותרות המוח כידוע ומוחו חזק כ"כ לנגוח וזהו נגד שלימות המוח בחכמתו (ד"ל כט.)

ת"ח כיום שבת... כל אינן דמשמשי ת"ח אתקריאו קודש (י"ט ק ז.)

תם

פתי הוא כמו תם שאינו יודע לרמות ופיו ולבו שווים רק תם הוא הטוב שבפתיות שצריך ממנו לעבודת ה' לפרקים (פר"ט-ז קכא;; ד"ל לו.)

איש תם ותמימות הוא היפך החכמה והיינו שאין לו חכמה מצד עצמו כלל כי מכיר דהכל מהש"י (ל"מ פט.)

ההשתמשות באהבה ויראה בצד הראוי לו במקום ובזמן זהו קו האמצעי והוא התמימות אשר גם הוא אם יהיה לבדו באדם בהעדר ב' הקצוות ויתפש עד קצהו האחרון יגיע למדרגת הפתיות והשטות (ד"ל מו.)

תמוז

חודש זה הוא הוה"י אתון למפרע וזה מורה על מדת הגבורה ודין (פר"ט-ז נט.)

תמוז ואב נקראים עיינין דמטרונתא שהם ימי הקטנות ולכך הם העיינין לראות מרחוק (ל"מ נ.)

תמיד

במשמעות תמיד אפשר דקיים שויתי ע"י השימה על לב בוקר וערב (תה"ז נו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

תנין

נפשות ישראל נקראו תפוחים (פר"ף-3 כג.)
 סעודת ליל שבת שהוא סעודתא דחת"ק שאז זמן
 זיווג קוב"ה ושכינתיה מצד עוה"ז הדומה ללילה
 שהוא נגד אברהם שהיה תחלה לגרים... ומצדו הוא
 גוון ההתדמות של ישראל לעמים ומצדו היא ג"כ
 עיקר ההבדל ביניהם (רס"ל כה:)

תפלה

אע"פ שאינו רואה קבלת תפלתו ועשיית רצונו עכ"ז
 יאמין שהש"י שומע תפלת כל פה (סה"ז כד:)
 ג' אחרונות שהם כאחד שקיבל פרס מרבו כנגד נצח
 הוד יסוד (פר"ף-ה לא:)
 הוא הכרת אדם דהכל מהש"י ולכך פותחין אד'
 שפתי תפתח שמכיר דגם התפלה מהש"י
 (רס"ל ל:; פה"ק כה:)

השי"ת מתאוה לתפילתן של צדיקים כמ"ש מי מחזור
 אחר מ' (ד"ף מו:)

יכול להתפלל בכל ענין כי כל רבוי נפשות בישראל
 שיצאו לעולם הוא לרצון לפניו ית' ואם הש"י יודע
 שעתיד להוליד רשעים ושל"י בהם שום לחלוחית
 קדושה הש"י ימנעם ממנו (פה"ק טו:)

כל א' מישראל שחסר לאיזה דבר ומבקש גם
 בהפלגה היה פועל בודאי רק שהוא מרוצה אח"כ
 בכל שהוא (לה"ף ריג:)

כל ברכות התפלה מתחיל תחלה הבקשה בלשון
 תפלה ומסיים בברכה שאנו בטוחים שכבר נענינו
 ומברכים אותו על זה (ד"ס ד; ל"מ עג:)

כל הגליות והיסורין הוא רק ע"ז להעלות כל עניני
 עוה"ז לרומו של עולם ע"י התפלה (רס"ל ו:)

כמו שהתורה כל מצותיה בענינים גשמיים ומ"מ
 ידוע דהוא רצון הש"י מן השמים אף התפלה
 שמבקש דברים גשמיים מ"מ שרשם עומד ברומו
 של עולם (רס"ל סד:)

כשאדם מבקש על מעלה יש לו לבקש שלא יהיה
 יותר מגבול (לה"ף ריד:)

כשמתפלל סתם על ברכה והצלחה במעשה ידיו
 ועסקיו י"ל דהכי עדיף טפי מלהתפלל על עסק
 מיוחד (ד"ס ג:)

כאשר מכיר שהעולם הנראה לנפרד הוא הכל
 מהשי"ת שבראו והוא מלכו ואדונו אז ממילא מכיר
 דגם התנין הגדול ר"ל שורש הרצון להיות מציאות
 לרע הוא ג"כ מהשי"ת (ד"ף נט:)

תענית

אסור להתענות דקדושת האכילה כקרבנות והוא
 כמבטל קרבנות מעל מזבח ד' (טה"ט ז:)

בכתבי האריז"ל דתענית ב' ימים רצופין חשיב ככ"ז
 תעניות, היינו דיום ראשון הוא תענית אחד ותענית
 יום הב' שהוא קשה עליו חשיב כמו כ"ו תעניות
 והוא כמספר שם הוי"ה (פר"ף-ה קה:)

היו מתענין כשהיו צריכין להתפלל על איזה ענין
 כמו שהיו עושין בקרבנות העולה (טה"ט סח:)
 תענית הוא על כל צרה סילוק הרע שהוא מפני הרע
 שבבג"י אינו אלא ע"י הצירוף דפוי" כי הם
 המבררים ההבדל לבין פושעי או"ה (ל"מ נג:)

תפארת

ד' לשונות שכי נדרשת נגד כתר תפארת יסוד מלכות
 (ל"מ קיו:)

זהו התפארת ודרך ישרה שיבור לו האדם כאשר אינו
 נוטה אל א' מהקצוות (קה"מ מ:)

שם הוי"ה מורה על תפארת שהוא גופא דז"א ר"ל
 ההנהגה אמצעית של השי"ת כפי עצם הנהגת
 השי"ת (קה"מ מ:)

תי"מ הם תורה וברית וארץ, וכתר הוא מ"ש חלק ד'
 עמו (ד"ף לח:)

תפח

כריח שדה דחקל תפוחין קרישין דחוש הריח הוא
 מה שמריח מרחוק כאשר עדיין אינו נכנס לחיך
 (רס"ל כו:)

לכן אוכלים בר"ה תפוח לעורר לעילא האור פני
 מלך מהני תרין תפוחין (פר"ף-ה פג:)

נמשלו לתפוח ובאמת תמוה דהרי הקב"ה נמשל
 לתפוח רק מצד היחוד היות אני ד' שוכן בתוך בג"י
 (ל"מ ע:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
 מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

עיקר התפלה להכיר ולהודות שהוא רק כעבד הנוטל פרס מרבו והוא הנותן לו (ד"ף יד.)

פעמים יודע האדם בעצמו שכבר שב והתפלל ועכ"ז רואה שעדיין לא נושע ויכל ליפול בדעתו ע"ז אמר לא מחשבותי מחשבותיכם (פר"ף ה-ו.)

תפלה טוב במקום שאין בני אדם כי הם מבלבלים אותו בפניות ומחשבת חוץ, ותפלה בצבור כשגם הצבור מתפלל אין דעתן עליו וכן הוא עליהם (ל"ה"ף כה.)

תפלה צריך לכל דבר אעפ"י שנגזר מהש"י הלא תראה באליהו שאמר לו ה' הראה אל אחאב ואתנה מטר ואעפ"כ נאמר אחר כך שעלה לראש הכרמל ויגהר ארצה (ל"ה"ף סו.)

[אבות] אברהם היה עמידה בכוונה ויצחק רק יציאה אבל ביעקב גם יציאה לא רק ויפגע ופגיעה הוא כמו מקרה וכמתעסק בעלמא דגרע מדבר שאין מתכוין (רס"ל כב;; ד"ס ח.)

[אבות] אברהם תיקן תפלת שחרית קודם העסק בתורה כי הוא התחיל בתפלה ועי"ז זכה אח"כ לתורה (מס"ם נט.)

[אבות] בלחש הוא כל יחיד לבדו מצד מדת אברהם דאחד קראתיו... אבל תפילת ש"ץ הוא מדת יעקב שהוא כמו ש"ץ של כל ישראל (רס"ל ל.)

[אבות] יצחק שהיה קדוש מבטן ממנו התחלת התורה בקביעות והוא תיקן תפלת המנחה אחר לימוד התורה (מס"ם נט.)

[אבות] לשון שיחה הוא דבור שמן השפה ולחוץ ולא ממעמקי הלב שזה נקרא דבור ולכך תפלת יצחק נקרא לשון כי אברהם שהוא המתחיל בתפלה היינו דוקא בכוונה שלימה.. ויצחק בא והוסיף דגם תפלה שלא בכוונה הוא תפלה (רס"ל כב.)

[אבות] נסמך מלת קול ליעקב שזהו עיקר שורש יעקב קול בתושבע"פ וקול דתפלה נמשך ממנו (פע"ק י.)

[אבות] שורש כנס"י ולא נמצא תפלה בתורה עד האבות ואברהם עדיין נקרא תחלה לגרים וע"כ לא נמצא בפירוש בתורה אצל אברהם תפלה שפעל (ד"ס קז.)

כשמתפלל על בנים צריך להתפלל לבנים כשרים ות"ח ושיהיה כבוד שמים מתגדל ומתקדש ומתרחב על ידיהם (פע"ק עו.)

לא יסמוך מאחר שהכל ביד"ש למה לו להתפלל שיעזורני נגד היצר, דמ"מ ע"ז צריך השתדלות וזהו בסוד היחוד (ד"ף ע.)

לכך תפלת ערבית רשות כי תפלה הוא הכרת הנוכח יותר מקריאת שמע ואי אפשר לחייב בלילה דזה שמי לעולם כתיב בעולם הזה שדומה ללילה

(ל"ה"ף ס.)

לעתיד יתגלה בבירור שגם בשעת ריחוק והעבירה היה מקורב וזהו כזכויות, בעוה"ז אין זה נגלה עדיין רק בשעת עבודה דקרבנות או תפלה (מס"ס יא.)

לשון דביקות וחיבור שמוזה הושאל גם לשון תיפלות על חבור הגשמי דרוצה אשה בקב ותיפלות (קד"ש ד.; רס"ל יח., מח.)

מפגיע לשון תפלה דר"ל כמו פגע שאינו רוצה לשוב וללכת מהש"י בשום אופן רק שיענהו והרי זה כאוחז בבגדו ואומר אני מניחך וזהו תפלת הלילה (ל"ה"ף ככב.)

מאן דנצח בקרבא יהבין ליה ברתא דמלכא דא צלותא (ל"מ סו.)

מצינו ג' מיני תפלה תפלה לעני תפלה למשה תפלה לדוד (פר"ף ג-ב.)

נודע מטעם האריז"ל דתפלה אחת ראוי מעלה עמה כמה תפלות הנדחות וכן מצוה אחת שעושה מצד החכמה מעלה עמה כמה מצות שאין להם חיות בפני עצמם (ד"ף כד.)

סימן לתפלה המקובלת היא השמחה של אחריו (רס"ל ג.)

ע"י אכילה ושתייה בא לגיאות... דוקא באכילה ושתייה שקודם התפלה שחושב שהוא בידו להחיות את עצמו (ד"ס ד.)

ע"י דביקות בעבודה דהיינו בכל נפשו אז ממש ד' צילך ומדה כנגד מדה דבוק למעלה כן באותו מדה ומקום שהוא כללות חיי הנפשות (ד"ף מז.)

עיקר התפלה להתרצות להש"י (ל"מ עג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

והתפלה היא היוצאת מעומקא דלבא והיא כפי השגת הלב באותה שעה (מס"מ נו:)

[מזל] מדברים העומדים ברומו של עולם היינו במקום המזלא... והיינו כי התפלה היא פועלת שינויים במזלא (רס"ל מא:)

[משה] ממשא למדנו שגם על דבר שהוא עפ"י תפיסת האדם לאחר יאוש ח"ו אל ימנע עצמו מלהתפלל (פר"ף-ה יא:)

[נוסח] מאחר שרצונו ית' בתפלת הצדיקים המתפללים בנוסח זה הרי אותו נוסח חשוב ומרוצה ומקובל לפניו... וע"כ אחריהם כל א' ימשוך להתפלל הנוסח שידענו שמרוצה לפניו ית' (רס"ל נג:)

[עכו"ם] אין לעכו"ם שייכות לתפלה מצד לבכם שאין לו שייכות לשכינת הש"י כלל, רק מצד תפלתו של שלמה ניתן קצת כח וזה כל עניניו של שלמה בנשיאת נשים נכריות שהוא רצה שיכירו כולם כח מלכותך (רס"ל יב:)

[עכו"ם] כל האומות יש שייכות לתפלה כמש"נ בתפלת שלמה בעד הגוים המתפללים בביהמ"ק (מס"מ נט:)

[עיון] מדריגה השלימה דהיינו לינצל לגמרי מעיון תפלה שיגיע לסוף קומת היושר בשלימות זה תיכף מתחיל העיגולים (רס"ל ה:)

[קול] כח תפלה הוא התחברות קוב"ה ושכינתיה דע"כ הוא בלחש (ל"מ לו:)

[קול] השמעת הקול בתפלה היא בא מצד התעוררות הלב מצד העדר האמונה בתפלתו שפועלת ורגשות זה גורם פעולת השפתים (סה"ז כד:)

[קר"ש] בנפש האדם המוח אב בחכמתו לכלי המעשה והלב אם בבינתה להשלמת החסרון, וזהו ק"ש ותפלה, ק"ש קעמ"ש ומצות שלימות מעלתו ותפלה למלאות חסרונו (ד"ף טו:)

[קר"ש] ק"ש היינו ד"ת וצריך להשמיע לאזניו שזה הק"ש שיתעורר וישמע דבר זה ואז אח"כ הקלא דהדרא ממנו בעצמו על קול הק"ש הוא קול התפלה (ד"ף עו:)

[קר"ש] רק בק"ש היא קעמ"ש תמידי של לילה

[גאולה] כולה לנוכח כעומד לפני המלך והיא באה סמוך לגאולה שהוא ברכת אמת ויציב שהוא בקנין בלב אז הגאולה שלימה מכל רע (ד"ף יא:)

[יראה] נקרא יראה בזהר דיראה מצד החסרון ועי"ז הוא התפלה (ל"מ סו:; רס"ל ו:)

[כוונה] זה התפלה בעצמה שנפש ישראל מתפלל בכוונת הלב נקרא בעצם שהקב"ה מתפלל כביכול אלו הדיבורים (פר"ף-ד נא:)

[כוונה] כוונות הללו א"א אלא ע"י ידיעה בסתרי תורה ומבואר בתלמוד אין דורשין ידיעת סודות הללו אין חובה לכל אחד (סה"ז לג:)

[כוונה] כל הכוונות המוזכרות אצל חכמי האמת בעניני התפלה והמצות הוא שיהיו כל מעשיו ותפלותיו מכוונים עם דרך היחוד האמיתי (סה"ז לד:)

[כוונה] כשרוצה לכוון כתב תר"י יפשוט גופו מנשמתו, ובאמת זהו מדרגת הנביאים (ל"ה"ף רי:)

[כוונה] למי שתפלתו מצות אנשים מלומדה גם העניה כך שאינו מרגיש רק בהרגל אבל מ"מ אין שום תפלה מאיש הישראלי שלא יענה (ל"ה"ף קמג:)

[כוונה] מחשבות הבאות לאדם בעת התפלה הם כדי להעלותן כי הם רוצים בכך (ד"ף פד:)

[כוונה] מי שאינו נקי ממחשבות זרות כל היום לא ימלט ג"כ ממחשבות זרות בתפלה (ל"ה"ף רלג:)

[כוונה] מעלה גדולה היינו שאינו נצרך שום הכנה רק מוצא לבבו מוכן ליראת ה' כל היום ויכול להתפלל תיכף (פר"ף-ה סב:)

[כוונה] רוב המקובלים המתבוננים מתוך הכתוב בספרים לבד בלא התגלות דרך השגת רוח הקודש... כל כוונותיהם בתפלה ובמצות לכיין ככתוב בספרים לא זו שאינו חיוב אלא שאין בו תועלת כלל (סה"ז לה:)

[כוונה] תקנו לעמוד בתפלה מתוך ד"ת כי מחשבות זרות ותפלה הם הקליפות המלבישות לשכינה והיינו המשכא דחויא ולכך צריך להכניעו מקודם ע"י ד"ת (ד"ף ע:)

[לב] אין דומה תפלה לחברתה כי עיקר הבקשה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[תורה] כל תפלה צריך עת רצון ובשעת מדת הדין אינו נענה משא"כ בתורה שהוא למעלה מהזמן הוא קרוב לעולם לכל נפש ובכל זמן (מס"ט נט.)

[תורה] לכך תורה גדול מתפלה שתורה נקראת מראה עינים ותפלה הלך נפש (ל"מ קט.)

[תורה] מה שהוא חסר ומבקש השלמה הוא נמשך מדבור ותפלה ומה שהוא מדבר מה שהוא יודע מהתפשטות דבורים בתורה ותורה הוא בקול ותפלה בלחש (ל"מ סו.)

[תורה] משכן נגד קול תורה ומקדש נגד קול תפלה (פר"ט ז-כ קיג.)

[תורה] עיקר התפלה הנענית כאשר היא מתוך דברי תורה (ד"ס יו.)

[תורה] תורה בהכרת אתה ותפלה באני (ד"ל ע.)

[תורה] תורה הוא נתינת הכח וההשתדלות לאדם, ותפלה הוא ההכרה שהכל ביד"ש ומהשי"ת (ד"ל ע.)

[תורה] תורה ותפלה צריכים שניהם ביחד לאדם (ל"ה ז' [רי"א])

[תורה] תפלה ותושבע"פ חד דרגא נינהו והם מדת דוד ושלמה (ד"ל יו.; רס"ל מו.)

[תורה] תפלה נקרא עבודה שבלב שצריך יגיעה לכוין לבו משא"כ תורה כשר שאין צריך יגיעה לכוין הלב רק ע"י ההעמקה בדברי תורה ממילא מתישב הלב (ל"מ סו.)

[תורה] תפלה הוא רק כח ההשפעה כפי מדת המקבל שהוא המתפלל אבל זכות התורה אינו בא בתפלה על רבוי ההשפעה רק שהיא ממילא מתרבת ע"י התורה (רס"ל מא.)

[תורה] תפלה עיקרה בלב ותורה כפי הנראה עיקרה במוח אבל אנו מבקשים ותן בלבנו בינה (רס"ל נ.)

[תשובה] ע"י התפלה להשי"ת יכול לקרוע הגזר דין שנמסר למלאכים גם בשאר ימות השנה כי השי"ת יכול לשנות משא"כ להיות נקרע מעצמו ע"י תשובה (מס"ט ש. למ.)

תפלין

איתא בתיקונים שעור דתפלין המה נגד כתנות עור

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

קודם ולא בתפלה כי התחלת הכרת הנוכח הוא בתחילת היום וצריך לזה השתדלות ויגיעה וזהו רק ביום (ד"ל יא.)

[תורה] אפשר לעשות מופתים ע"פ התורה וכך היו כל מופתי משה, ואפשר לעשות ע"י תפלה... ויותר יש לפעול ע"י תפלה אבל מ"מ מה שע"פ תורה גדול (ל"ה ז' [עב])

[תורה] בתורה נא' משמחי לב ועל ידה הוא ההתחברות להש"י משא"כ בתפלה נק' ונקדשתי שהש"י הוא נבדל... ויחיד העוסק בתורה שכונה עמו (רס"ל טו.)

[תורה] בתורה המדריגות הם כפי המעלות משא"כ בתפלה אדרבא המדריגות הם כפי החסרון (רס"ל יז.)

[תורה] דרגא דאתגליא הוא מה שיש לאדם בו תפיסה והבנה ע"י ד"ת ודרגא דאתכסיא ע"י תפלה (פר"ט ז-ח טז.)

[תורה] ד"ת הולכים למקום נמוך... תפלה הולכים למקום גבוה דוקא (רס"ל ז.)

[תורה] התורה הוא אור הש"י שממשיך בעולם ותפלה הוא בהיפך כי אין תפלה אלא על חסרון (רס"ל ו.)

[תורה] ולואי אותי עזבו ותורתי שמרו המאור שבה מחזירים למוטב לפי שיש בשמירת התורה מצות אנשים מלומדה... וע"ז הוא הקול תפלה בעבודה שבלב ועי"ז מתדבק בהש"י (פע"ק ז.)

[תורה] חיי שעה היינו מצד חבור הנפש עם הגוף בלב ויצה"ר יושב על ג' מפתחי הלב... משא"כ חיי עולם דתורה במוח והיא הפקר לכל ותבלין ליצר (ל"מ סו.; מס"ט נו.)

[תורה] כל ישועה הוא ביציאה מגדר הצמצום... תחלת היציאה א"א אלא ע"י התפלה הבאה מכח היראה ואח"כ גוף ההתפשטות הוא ע"י התושבע"פ (פע"ק י.)

[תורה] כל פעולת הישועות שישתנה וימולא החסרון ע"י תפלה הוא הכל ע"י התורה וע"כ התחלת פעולות הישועות שמצינו בתורה היה ע"י אברהם שממנו התחלת ב"א תורה (פע"ק נ.)

כי נתברר שהם שלימים ודבוקים בהש"י בכל השתלשלות הקומה (מס"ס נה:)

תפלין שבראש שהם כמו כתר על הראש (מס"ס טו:) תפלין שבראש התחלתו קשור בהשי"ת וע"י זה ייראו ממך (מס"ס מא:)

[אבות] אברהם היה שפלות יתירה... אבל יצחק יר"ש... משא"כ יעקב דרגא דיליה ענוה ותמימות שאין חפץ בכבוד מדומה וגם אין משפיל עצמו בשפלות מדומה וזהו תפלין שאחר ציצת (רס"ל כז:)

[יד וראש] יחוד מצד תפלה הוא תפלין של יד, ויחוד מצד התורה הוא תפלין של ראש (ל"מ נ:)

[יד וראש] תפלין של יד הוא קשר כל פעולותיו להש"י וזהו לך לאות ולא לאחרים דאין זה גלוי לכל מצד המעשים הנגלים אבל תפלין של ראש על התקשרות המחשבה וראשית שורש היהדות זה גלוי לכל העמים (ל"מ עז:)

[יד וראש] תפלין שמקשרין הראש שהוא ראש הגוף והיד שהוא כלי המעשה והפעולה והי' קשור ומשעבד להש"י (מס"ס יד:)

[יד וראש] תפלין של ראש מצד ההתנשאות שמניח ראשו תחת הש"י... ושל יד הוא השתעבדות כח הבהמי (רס"ל כז:)

[עכו"ם] אות דתפלין הוא המבדיל בין שורש דראשית גוים שהוא העקשות (ל"מ ז:)

[עכו"ם] אין מקום לרחמים באו"ה וע"כ כשירגישו שם ה' הנקרא על בני' יפול יראה עליהם (יש"ק נב:)

[עכו"ם] מילה הוא שורש החילוק בין ישראל לעמים מתולדה קודם להשתדלותו ותפלין הוא התקשרות הש"י עם ישראל אחר השתדלותם (רס"ל פא:)

[קשר] הקשר של תפלין שהוא בעורף כי ישראל יש להם התקשרות בהש"י אפי' כשאנו בהתגלות פא"פ (פע"ק יב:)

[קשר] קשר של תפלין שמן העורף היינו דביקות כל מחשבות מוחו להש"י גם למעלה מהשגת חכמתו (יש"ק נב:)

[קשר] קשר של תפלין שהראה לו הוא ההתקשרות

ועור התפלין של ראש הוא נגד קדושת שם אהי"ה (פר"ט ה-סו.)

רצועי תפלין אמרו בזוהר שהם כתנות עור דאדם (ד"ל סמ:)

בכל ד' פרשיות תפלין נזכרו הבנים כיון שהם קשורים בשורש (פר"ט ז-כט:)

שיניין של ג' ראשים וד' ראשים נגד ד' רועים וש' ד' ראשים נגד ג' אבות (מס"ס פ:)

כל פסוק של דברי תורה יש בו כח וחיות של אותו ענין שנאמר בו תדע בתפלין ההלכה לכתוב אותם הפרשיות שנאמר בהם והיה לאות על ידך, מסתמא יש בה אותו ענין כח וסגולה שתהיה לאות (ל"ה ז' [מ])

לא משכחת לו פו"י בגופן אלא קרקפתא דלא מנח תפלין שזה לא מצד התאוה... היינו שהראש מצד עצמו אין לו שום שייכות לקדושת התפלין (פע"ק יא:)

לילה לאו זמן תפלין שהתפלין להיות הכרת קריאת שם ד' עליו בפועל במעשה ולכך היא רק בימי המעשה ולא בשבתות ויו"ט (ד"ל טו:)

נקט תפלין מכל מצות דלשון בגופן היינו במצוה שבגוף ואין מצוה אחרת בגופו ממש (מס"ס עו:)

פושעי ישראל בגופן דלא מנח תפלין שהוא העדר שורש היראת שמים בקריאת שם שמים עליו (מס"ס מ:)

נשים פטורות מתפילין דדעתן קלות ואין בהם קשיות עורף (ל"מ לא:)

פירושו דבקות ונקרא חיותו בברכות כד., כי הדבקות היינו מה שכל חיותו תלוי בזה (ל"ה קנ"ו)

קדושת תפילין היא התקשרות כל כחות שבמוח ובלב לעבודת ית' (יש"ק נב:)

תפלין בי בר חבו משכח שכיחי דרומז לשם שרמז הארזי"ל בברכת תקע בשופר (ל"מ לא:)

תפלין הוא אות דהשתדלות שהוא כעבד הנושא חותם רבו רק כשבת שהוא מעין עוה"ב האות שלא במעשה והשתדלות בני אדם (ד"ל לא:)

תפלין הם הקשר והכתר שבראש שלמעלה מהדעת

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

תחנה

גנוחי גנח על כובד העונות באנחה השוכרת כל גופו של אדם הבאה מצד הדאגה וזהו תשובה מיראה, ויללה בבכי כבן המתגעגע לפני אביו הוא תשובה מאהבה (רס"ל ז).

כלל היום נקרא יום תרועה ולא יום תקיעה דעיקר מצות היום בתרועה (רס"ל כט:)

שבירה מלשון תרועם בשבט ברזל לנפץ ולשבר חרבו דעשו (רס"ל כט:)

תרמוד

הוא שורש הפסולים (ד"ל פד.)

כמו שבבל הוא אחוריים דירושלים, כך תרמוד במדבר בהרים הוא אחוריים דהר סיני (ד"ל פה:)

רגלין דנו"ה דתרמודאי הוא זלעז"ז נגד ירושלים וע"כ הם נפנו על בנות ירושלים (רס"ל פה:)

פסולי תרמוד משום עבדי שלמה, דייקא מהם נמשך הפסול כידוע עבד ושפחה בכל מקום ר"ל מדרגות הקטנות שהם כממוצעת בין ישראל לעכו"ם

(ד"ל פה.)

שלמה בנה בתרמוד עיר מישראל ע"י התבוננו שבנ"י ימשכו חכמתם אל הקדש, אבל מצד עבדיו חזר-אח"כ לפסלותם (ד"ל פה:)

תרמוד מבבל ובבל שהוא שאול הוא עונש לשורש העבירה ונגדו יוה"ב מכפר (ד"ל פה.)

תשובה

אין לך איסור אחד מאיסורי תורה או רז"ל שלא יהיה נמצא אדם בכל הדורות שעבר עליו... כי אם לא יעבור עליו אדם לא היה השי"ת מזהירו... ובאופן שאין לך עבירה שלא יהיה עלי' תשובה וחרטה (ד"ל נה.)

אל תהרהר אחר ת"ח ביום אפילו רואהו חוזר ושונה אח"כ בחטאו מ"מ בשעתו שכ באמת (תה"ט לז:)

אפי' כל מ"ש חכמים ומפורש בנביאים ובתורה שאין תשובה מועלת מצד הקב"ה בעצמו והוא ע"י הדיבוק הגמור בו נתכפר (תה"ט ו.)

בספרים בת קול יוצא בכל יום שובו (תה"ט נו.)

שיש להם גם בבחי' אחורים והוא קשר של ד' המורה על דלותם מהמצות (תה"ט פ.)

תקנו

כל תיקוני השי"ת היינו כשמברר למפרע לא היה זה כלל ונמצא מברר שלמפרע לא היה כלל מות כטעם צדיקים במיתתן קרוים חיים (ד"ל ז:)

תקוני זוהר ע"ע זוהר

נוהגין ישראל ללמוד בס' התיקונים בחדש אלול ועשי"ת שאלו המ' יום הם ימי רצון ואז הזמן רצוי לבקש אתה תן ולתקן הכל (פר"ט ה-ה נא.)

קרא אותם תיקוני זוהר דשם זוהר נקרא מפני שהוא לשון אור ואור גימטרי' רו והוא האור הגנוז שגנוז הקב"ה בתורה... ופתח הע' פנים שבמלת בראשית שעיי"ז יהיה ביכולת האדם לתקן כל מה שעבר (פר"ט ה-ה נא.)

תקרה

כמו התקרה המגינה על הבית כך המוח שבו משכן הנשמה מגן על כל הגוף שלא יכנס לפנימיותו דברים חיצוניים (מס"ס ג:)

תרגום

בתרגום דוקא שהוא בסוד האחורים דקדושה והתחיל מגלות בבל שהתחילו לדבר לשון ארמית הוכרח לתרגם שם אליקים בשם האדנות (תה"ט פו.)

הוא אחוריים דלה"ק... דלכן נתקן התרגום לפי שאין מבינים הלה"ק כי אין הכל מבינים פב"פ (ד"ל עז:)

כל הלשונות נמשכים מלה"ק בעת דור הפלגה והמשכה הראשונה הוא ללשון ארמי שהוא הקלא דהדרא מלשון הקודש עצמו ואח"כ שאר הלשונות הם מקדה"ד ללשון ארמי (ד"ל עז:)

תחומה

מדת מלכות וכמ"ש הרמב"ן (פר"ט 3-עד:)

תרומה הוא הכרה בכל נבראים ופעולות שהכל מהש"י (ל"מ ג.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

אף שזדונות נעשו זכיות מ"מ צריך סיגופי וחנניות
לכפרה (לה"ל [קכח])

כשזוכה לכפרה נתכפר לו גם פעמים אחרים שעשה
דבר זה כי חטא גורר חטא (לה"ל [קכט])

כשמגיע אל מעלה ומדריגה יותר גדולה או כפי
מדרגה זו לא התחיל לשוב עדיין וחטאתו נגדו תמיד
מדרגא לדרגא (לה"ל [קלד])

לכל נפש מישראל בפרט הקב"ה עוזרו לזכות
לשלימות... ופעמים הש"י מזמין איזה סבות
המעוררים לתשובה (רס"ל י.)

לצדיקים גמורים מעלתם הגדולה גורמתן מיעוט
השגה לפי שאין הסתרת חטא מחיצה מפסקת
ביניהם לאביהם שבשמים ויכולים לראות אור בהיר
בשחקים (קד"ש כ:)

מה שכתב הרמב"ם ויעיד עליו יודע תעלומות היינו
לברר אמיתות רצונו או ברגע התשובה (תה"ש למ.)

מותר גם לאבד נפשו לתשובה (תה"ש נ.)

מכפרת אפילו על הרהורי ע"ז (תה"ש נט.)

מקודם ע"י השאור שבעיסה נעשה כבוד וצריך
משיכה ואחר המשיכה תיכף נרוץ מעצמו
(רס"ל נו.)

סימן לתשובה גמורה כשאנו זוכר כלל החטא...
הש"י אין מזכיר לבע"ת הגמור וממילא אינו זוכר כי
כל כוחות האדם מהש"י (לה"ל [קנז])

ע"י החרטה והתשובה מכיר שהרע זה ג"כ מהשי"ת
ונמצא הוחזר אותו פרט דרע להשי"ת ונתברר
ההבדל בין א"ח לא"ז באותו פרט (ד"ל סד.)

ע"י התפלה להשי"ת יכול לקרוע הגזר דין שנמסר
למלאכים גם בשאר ימות השנה כי השי"ת יכול
לשנות משא"כ להיות נקרע מעצמו ע"י תשובה
(תה"ש למ.)

ע"י תרדימה אח"כ מתעורר משנתו ושב ומתחרט
ועי"ז נפרד מעט מעט הרע משוב משא"כ בלא
תרדימה א"א להפריד רק לעשות מן הרע טוב
ולהפכו (ל"מ עא.)

ענין תשובה חרטה בלב ומחשבה מוציא מיד
מחשבה ובכל איסורין העיקר המחשבה (ל"מ קיז.)

גיחזי שחטאו היה שחמד למה שאינו שלו התחלת
תיקונו הזמין לו השי"ת בשורת ביזת ארם ולא חמדו
לשתוק ולהרבות בבזה לעצמם (לה"ל [עג])

לא מסתיע מילתא ליעול בפתח שיצא בו עצמו
היינו שישוב מעתה להיות צדיק גמור שהיצר מסיתו
שנית רק צריך לרומם עצמו למדרגה גבוהה יותר
שהוא הפתח העליון דהיינו שלא לעשות דבר מה
שאינו לנח"ר הש"י (מס"מ כז.)

היינו שמשכב אותו ודבר אל הש"י ר"ל שמכיר שהכל
פועל הש"י וכוחו אפילו המחשבה טרם נוצרה בלבו
של אדם (לה"ל [מ], [ק])

הספר של צדיקים רשעים ובינונים הוא לב האדם
עצמו וכששובר לבו ועשה תשובה ונשבר לבו
בקרבו הרי נקרע הספר של גזר דין (תה"ש לו:)

הקב"ה מקיים מצות תשובה ע"פ הגמ' דסוכה ג'
דברים מתחרט עליהם הקב"ה ואחר מהן מה שברא
היצה"ר (פר"ה-ה קכ.)

השי"ת ברא התשובה קודם לעולם וקדמה לתורה
ג"כ כי יש מדריגה גבוה יותר שאין חטאי יציאת
החוקים מגיעים לשם (תה"ש לו:)

חסיד הוא הנוטה משורת הדין להתחסד וכן רשע
נוטה משורת הדין להרשיע וכשיפתח הש"י לעתיד
אחרי התשובה הגמורה ויכירו הכל כח מלכותו
נמצא הזדונות שהיו נטיה משורת הדין היו חסידות
(לה"ל [ק])

ידוע המשל מבין מלך שבא מהשביה שיש הרגש
שמחה עצומה יותר מאותו שהיה בבית המלך תמיד
(קד"ש יא.)

יחידים ששבים יש להם יכולת להשיב רק הנפשות
התלויות בהם ובאותו כח ששבים (לה"ל [קנט])

כל דפריש ממינות מיית כי השתדלות אדם באמת
הוא רק בלב וכשהקלוקל עד שם אז מועלת
התשובה שהיא ג"כ בלב אבל כשהקלוקל בחכמה
שכמוח לשם אין מגיע כח התשובה (ל"מ קטז.)

צריך לשוב שנית למקורו ועולה דרך פתח הגבוה
יותר (מס"מ למ.)

כשאדם עושה עבירה כענין עת לעשות לה' מ"מ
צריך כפרה על העבירה שעשה, ולכן בעל תשובה

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

[המשקל] הבעש"ט התיר להביא עצמו הבעל תשובה לידי כך וצל"ע (תה"ש לט.)

[הרהור] בהרהור תשובה בלבד מהני רק אם יהיה באמת לאמתו (פר"ף-ה נו.)

[הרהור] גדולה הוא התפשטות בגודל אבל אינו בגבורה וכח... וכן התחלת הרהור תשובה בלב אדם שאינו עדיין בגבורת הלב מביא רק רפואה להבא (תה"ש ג.)

[הרהור] כל תשובת בע"ת הוא מה שהשי" מעורר לבו לשוב בהרהורי תשובה הנופלים בלב ולולא זה לא היה ביד האדם לעורר עצמו אחר שכבר נלכד ברשת היצר (רס"ל עד.)

[טבילה] הטבילה שנוהגין בו בעלי תשובה לחשוב עצמו כקטן שנולד וכאלו מעתה בא לעולם וכמ"ש הקדמונים לטבול בעיו"כ (מח"ס ד.)

[יוה"כ] יוה"כ נקרא בכל עת כי מגיע לאותה דרגא דהיינו תשובה שהוא מן הבינה שבלב ועי"ז כל המעשים טובים (ד"ל מט.)

[לאה] יוסף הוציא דבת השבטים רעה בקלקול היסוד ובודאי היה לו איזה טענה נגדם למראית העין בעוה"ז אבל לא השיג דרגא דתשובה דעיקרו בזרעא דלאה (מח"ס נח.; ל"מ פב.)

[מאהבה] הזדונות נעשו כזכויות שגם המכשולות הם מסדרו של השי" אבל מי שלא זכה לעשות תשובה בחייו אז אחר עומד על דבר תורה שהכין הוא במכשול (ל"מ מז.)

[מאהבה] מעיקרא שובבים הכונה קודם התשובה דעי" התשובה מאהבה נתברר דגם החטא שקודם התשובה לא עינה מלבו כלל (תה"ש לט.)

[מאהבה] נתייחס תשובה מאהבה ליהודה וכל ישראל נקראים על שם יהודה דמקרב אחיך תקים עליך מלך (תה"ש גג.)

[מיראה] סתם משנה שאין לו חלק ס"ל ששב רק מיראת העונש ולא שנטהר לבו לשוב לקדושת ישראל (תה"ש פג.)

[עכו"ם] אין כח התשובה כ"כ קודם מתן תורה כיון דאין נהוג בבן נח (תה"ש נה.)

[עכו"ם] אצל אר"ה לא שייך תשובה ותשובת אנשי כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו

קודם שיחטא הוא ה' תחתונה ואחר שיחטא וישוב ה' עלינו (תה"ש לה.)

רפואה הוא לחולי שבנפש עצמו להינצל מהשאור שבעיסה וגאולה הוא משעבוד מלכויות (תה"ש ז.)

תשובה הוא כשמקודם אינו כך ואח"כ שב, בודאי צריך לזה התעוררות והוא רק ע"י כח הזכירה שיזכור בהשי" (ל"מ עג.)

[ב"ד] אין תשובה מועלת לפטור מעונש ב"ד דכל תיקוני התשובה הכל בלב אך ביציאה לפועל מצד השי"ת שמקבלו אני ד' לא שנית (תה"ש לו.; לו.) [בושה] ע"י היראה שהיא הבושה זוכה לתשובה [אותיות ברושת] שלימה (מח"ס למ.)

[בושה] תשובה יתכן אף למי שלא חטא כלל רק כשזוכה ומשיג גדלות הבורא ית' אז הוא בוש בנפשו על עבודתו להשי"ת (פר"ף-ה קט.)

[בושה] שורש התשובה הוא במקרא דשמיעת קול ד' ויתחבאו שזהו עיקר התשובה הבושה מהחטא (תה"ש לו.)

[בינה] הרי אינו חטא כיון שזה רצון השי"ת וזה ע"י תשובה - עלאה דרגא דבינה שהוא בסוד יוה"כ... וכיון שהדבר תלוי בדרגתו של בוחן לבות דתמן לב מבין כי ידיעת העתיד הוא מצד בינה שבלב שהוא למעלה מזמן (רס"ל לו.)

[בינה] כח בעל תשובה שמגיע לבינה במעמקי הלב (מח"ס נח.)

[המשקל] דוקא במצות לא תעשה צריך בירור באותה עבירה עצמה משא"כ בעבר על מצות עשה דבא מצד עצלות כל המצות שוות בזה (תה"ש סא.) [המשקל] טעם תשובת המשקל הוא מהא דעולה דורך (תה"ש סט.)

[המשקל] כשהאדם מתקן מה שחטא אז השי"ת מזמין לו אותו פרק ואותו מקום כדי שתהיה תשובת המשקל (נה"ל עג.)

[המשקל] היכי דמי בעל תשובה היינו שיהיה נקרא בשם זה דבע"ת שיהיה עצמותו כך (תה"ש לה.)

[המשקל] ה"ד בע"ת כגון כו' פי' כגוון הזה שיהיה תשובתו בלב כגוון ואופן הזה של מי שבא וכו' (תה"ש לט.)

[תקון] נעשה כשגגות שאף שנתקן הקודם להיות נעשה הכל זכויות דהכל רצון הש"י מ"מ גם כשעלה בידו זכויות אם הוא לאיסורא איכוין נחשב שגגות (תש"ט ח:)

[תקון] מדריגה הא' דתשובה לרפאות מכאן ולהבא (תש"ט ז:)

[תקון] כיבוס הוא ע"י דברים המעבירים הכתם והם דברים המכפרים ומקנחים כענין תורה ותפלה משא"כ תשובה שהוא השבת הדבר לכמות שהיה קודם החטא וכאלו אין כאן כתם כלל זה מועיל לעולם (רס"ל נה:)

[תקון] כאשר נודע היחוד האמיתי שהוא התשובה שהוא בלב או אין לשום גדרים וחטאים כלל (ש"מ יז:)

[תקון] בתשובה יש שני ענינים להבא ותיקון העבר וזהו טעמא שצריך שני דברים טהרה על להבא וכפרה הוא לתקן העבר (לה"ל יג:)

[תקון] אף דחטאי ישראל אינם בעצם וסוף התשובה לתקן הקודם ג"כ להיות כאלו לא חטא כלל וע"כ אין בזה הזהרה בתורה, רק חכמים הוסיפוהו (תש"ט ז:)

תשובה

מתשובה נמשך שמחה אע"פ שעדיין מבקש ולא מצא עדיין (ד"ל ז:)

תעשה באב

ביום החורבן תיכף עשו כל ישראל תשובה ועי"ז נולד תיכף משיח (פר"ט-ה עג:)

בכל דור נולד בתשעה באב בחי' משיח (פר"ט-ד קיז:)
כשחל ט' באב ביום השבת עצמו בודאי יוכל אז לבוא ע"י בחי' הדעת של סעודת שבת להיות מרגיש ורואה מיד בהוה בשמחתה (פר"ט-ה ט:)

תשרי

אתון למפרע מתתא לעילא והצירוף של אותו חודש ידוע שהוא צירוף והי"ה בניס קודמים לאבות (רס"ל לה:)

ננוה היינו דרך להצלת הפורעניות לפי שעה אבל עון עצמו אין נמחק כי אין להם הפתח לתשובה שבה האחרונה (פע"ק יא:; תש"ט ז:)

[עכו"ם] כח התשובה דישאל שיכולים לתקן הקודם משא"כ גר שנתגייר כקטן שנולד ופועל שהקודם נשכח וכאלו אינם אבל אין יכולים לתקן שיהיה הקודם ג"כ טוב (רס"ל למ:)

[עשי"ת] אין לך דבר עומד בפני התשובה אע"פ שע"פ התורה אין לקבלה זהו גדולתה של תשובה שפורצת גדר דין תורה (תש"ט ה:)

[עשי"ת] אף בדיני שמים לאחר גמר דין שנמסר למלאכים והם אין יודעין מחשבות שכלב לא מהני אלא בעשי"ת שאז מתגלה מלכותו (תש"ט לו:)

[ר"ה] בשעה שאדם רוצה לשוב אז הוא הקטרוג הגדול מיצר ולכך זמן הקטרוג בר"ה... ולכך צריך לבקש רחמי שמים בעת שבא ליטהר על הסיוע והעצה נגדו היא השמחה והבטיחות בלב (לה"ל קכט:)

[שו"ר] גנוחי גנח על כובד העונות באנחה השוכרת כל גופו של אדם הבאה מצד הדאגה וזהו תשובה מיראה, ויללה בבכי כבן המתגעגע לפני אביו הוא תשובה מאהבה (רס"ל ז:)

[שו"ר] לכן הוצרכו ב' קולות לפניו ולאחריה בתקיעה של שמחה לעורר שמחת הש"י לקראת בניו (רס"ל ז:)

[תורה] אין זה מועיל לבטל דברי תורה דהיינו לפטור ממינת ב"ד ומלקות שמצד משפט התורה אין התשובה מועלת (תש"ט ו:)

[תורה] יש להרהר בתשובה קודם הלימוד דאז נקרא צדיק וזוכה לאור הזרוע שיהיה נורע מה שילמוד בקרב לבבו (רס"ל סו:)

[תורה] כפי שלימות מדת התשובה באיזה דור כך הוא ההתגלות דתורה שבע"פ שבחכמי אותו דור דע"כ דוד שהקים עולה של תשובה ממנה התחלת תורה שבע"פ (תש"ט לה:)

[תקון] רומז למים... כי התיקון ואמירת על טמא טהור הוא במדרגת שלא נברא שהוא היחוד הגמור אז הוא תיקון הקודם (ד"ל ז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

באות ל' כי מזלו מאזנים... ואות ל' היא המאזנים
(רס"ל לה: , מח"ס מה:)

ימים טובים של תשרי משלימים שם הוי"ה
(מח"ס מה:)

תירש אותיות תשרי הוא מנוכב ומפריח בתולות הוא
אלול (רס"ל לה:)

בניסן חדש האביב אתוון כסידרן... ואח"כ בתשרי
אותיות המחשבה וע"כ סדרן למפרע שזהו הסדר
שמצד הש"י מעילא לתתא (מח"ס מד:-מה:)

בתשרי הוא הרת עולם במחשבה והוא במדת הדין
ולכך צריך אתערותא דלתתא מקודם ואתוון למפרע
(ל"מ קי:)

מפתח

כתבי רבי צדוק הכהן מלובלין זצוקללה"ה

מפתח מראה מקומות

לתנ"ך, סידור תפילה, ש"ס בבלי וירושלמי.
מדרשים וזוה"ק

בראשית

א, א	בראשית ברא אלקים	(ל"מ מה.)	ג, כב	פן ישלח ידו ויקח גם מעץ החיים	(פר"ט-כ; נ; תה"ט עב.)
א, כו	בצלמנו כדמותנו	(ל"מ נח; קמ; ; פר"ט-כ פה; רס"ל מא.; תה"ט כז.)	ג, כד	ואת להט החרב המתהפכת	(תה"ט לג, עא.)
א, כח	ורדו בדגת הים	(קד"ט לא.)	ה, יד	קנים תעשה את התיבה	(קה"מ יז.)
א, לא	ויהי ערב ויהי בוקר יום הששי	(פר"ט-כ פב.)	ה, טז	צהר תעשה לתיבה	(קה"מ יג.)
ב, א	ויכל אלקים ביום השביעי	(פר"ט-כ ב.)	ו, כ	ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו	(ל"מ עד.)
ב, ד	תולדות שמים וארץ בהבראם	(ל"מ נו.)	ו, ד	יבאו בני האלהים אל בנות האדם	(ל"מ נה [קלו])
ב, ז	וייצר	(ל"מ עא.)	ח, כא	כי יצר לב האדם רע מנעוריו	(ל"מ קית.)
ב, ז	ויפח באפיו	(מח"ס ב.)	ט, כא	וישכר ויתגל	(קה"מ יד.)
ב, ט	נחמד למראה וטוב למאכל	(קה"מ טז.)	יא, לב	וימת תרח בחרן	(פר"ט-כ טו.)
ב, יא	שם האחד פישון	(קה"מ יז.)	יב, א	לך לך	(ל"מ עד; רס"ל לו.)
ב, יג	גיחון הסובב ארץ כוש	(ד"ל פד.)	יב, ה	את הנפש אשר עשו בחרן	(ל"מ עה.)
ב, טז	מכל עץ הגן אכל תאכל	(פר"ט-כ פד.)	יב, ט	הלוח ונסוע הנגבה	(ד"ל נח; יש"ק נה.)
ב, יט	וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו	(ל"מ סג; קה"מ ד.)	יג, ב	ואברהם כבד מאד במקנה בכסף	(פר"ט-כ ג לו.)
ב, כ	ויקרא האדם שמות	(ש"מ מז.)	יג, ח	אל נא תהי מריבה ביני ובינך	(מח"ס פא.)
ב, כא	ויסגור בשר תחתנה	(מח"ס עו.)	יג, ט	אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה	(קה"מ יט.)
ג, א	והנחש היה ערום	(ד"ל סב.)	יד, יג	אחרי הפרד לוט מעמו שא נא	(קה"מ יט.)
ג, ג	פן תמותון	(ד"ל סב.)	יד, א	והיה בימי אמרפל	(קה"מ יט.)
ג, ה	והייתם כאלקים	(מח"ס ב, ז; קד"ט יא.)	יד, יט	ברוך אברהם... קונה שמים וארץ	(רס"ל נ; ; קד"ט יא; תה"ט כז.)
ג, ח	וישמעו את קול ד'	(ד"ל סג.)			
ג, ח	ויתחבא האדם ואשתו	(ד"ל סג.)			

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

יד, כג	אני העשרתי את אברהם	כו, יט	ויחפרו עבד יצחק	(קה"מ ל.)
	(פע"ק ט.; זח"ל [רכ])	כו, כח	ראה ראינו כי היה ד' עמך	(מח"מ פ.)
טו, ב	אנכי הולך עירי	כו, ד	עשה לי מטעמים (ל"מ לו.; פרי"ז-א מד.)	
טו, ו	והאמין בה' ויחשבה לו צדקה	כו, טו	הכי קרא שמו יעקב	(מח"מ נד.)
	(מח"מ ג, פה.)	כו, יט	אנכי עשו	(ד"ס יא.; יע"ק נט.)
טז, ח	במה אדע (אז"ל ג.; ל"מ סט.; קה"מ כ.)	כו, כח	ויתן לך האלקים	(ד"ס כ.)
טז, יג	ידע תדע כי גר יהיה זרעך (ל"מ נח.; סא.)	כו, לט	הנה משמני הארץ	(קה"מ לא.)
טז, יד	יצאו ברכוש גדול (זח"ל [רמט])	כו, כב	הקול קול יעקב	
יז, א	התהלך לפני והיה תמים (ל"מ עה.)		(יע"ק לו.; מח"מ יח.; פע"ק ז; ט.)	
יז, יז	ויפל אברהם על פניו ויצחק	כו, כז	וירח ריח בגדיו (יע"ק מד.; קד"ש יא.)	
יז, יח	לו ישמעאל יחיה לפניך (ל"מ זח.)	כח, יא	ויקח מאבני המקום	(קה"מ לב.)
יח, א	והוא יושב פתח האהל (פרי"ז ג. ג.)	כח, יב	והנה שלם מצב ארצה	(קה"מ לג.)
יח, ד	וסעדו לבכם	כח, יד	ופרצת ימה וקדמה	(יע"ק נא.)
יח, י	יולדת לך בן	כח, טו	ושמרתיו בכל אשר תלך והשיבותיו	
יח, יב	ותצחק שרה בקרבה (מח"מ נא.; קה"מ כא.)		(רס"ל כ, למ.)	
יח, כז	ואנכי עפר ואפר	כח, כ	אם יהיה אלקים עמדי	(טה"ש יג.)
יט, א	ולוט יושב בשער סדום	כט, א	וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם	
יט, כז	ותבט אשתו מאחרי		(קה"מ י.)	
יט, כז	וישכם אל המקום אשר עמד	כט, ב	והנה שלשה עדרי צאן	(קה"מ יז, לג.)
כא, א	וד' פקד את שרה	כט, יד	וישב עמו חדש ימים	(קה"מ י.)
כא, ח	ויעש משתה גדול ביום הגמל	כט, יז	ועיני לאה רכות	(טה"ש יד.)
	(יע"ק מו.; מח"מ פ.; פרי"ז-ה קכ.)	כט, לא	וירא ד' כי שנואה לאה	(טה"ש יד.)
כא, יא	וירע הדבר מאד בעיני אברהם	כט, לג	כי שנואה אנכי	(טה"ש כו.)
כב, א	ויסף אברהם ויקח אשה	כט, לד	הפעם ילוה אישי (ל"מ פז.; קה"מ לה.)	
כב, י	וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת	ל, ב	אשר מנע ממך פרי בטן	(ל"מ ס.)
	(פרי"ז-א לב.; פרי"ז-ג לד.)	ל, ג	בא אליה ותלד על ברכי	(ל"מ פז.)
כג, א	מאה שנה ועשרים שנה ושבעה שנה	ל, טז	שכר שכרתיך בדודאי בני	(טה"ש עז.)
	(פרי"ז-א לד.)	ל, כ	הפעם יזבלני אישי	(קה"מ לה.)
כו, א	ויהי רעב בארץ	ל, לו	ויקח לו יעקב מקל	(קה"מ לה.)
כו, ח	והנה יצחק מצחק	לא, יט	ותגנוב רחל את התרפים	(קה"מ לה.)
כו, יב	בשנה ההוא מאה שערים	לא, כ	ויגנב יעקב את לב לבן	(קה"מ לה.)
כו, יג	וילך הלוח וגדל	לא, טג	הבנות בנותי והבנים בני	(רס"ל ג.)
כו, יח	ויסתום פלשתים (ל"מ מח.; קד"ש י.)	לא, טז	ויקרא לו לבן יגר שהדותא	(קה"מ לו.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

לב, בו ותקע כף ירך יעקב (ד"ל מ::; יש"ק ס::;	ממ, ה שמעון ולוי אחים (מח"ס ז:)
ל"מ עו::; מח"ס עו::; רס"ל פג)	ממ, ז אחלקם ביעקב (פר"ז-ז ק:)
לב, לנ על כן לא יאכלו בני ישראל (ל"ה"ל [קס])	ממ, מז דן ידין עמו (פע"ק יב)
לג, יא יש לי כל (מח"ס נה::; מה"ש כל:)	ממ, יז הנושך עקבי סוס (פע"ק יב)
לג, יז ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות (יש"ק לה::; פר"ז-ה קית.)	ממ, יח לישועתך קייתי (מה"ש כג)
לג, יח ויחן את פני העיר (פר"ז-א נח:)	ממ, כב בן פורת יוסף (ל"מ נב:)
לד, יד כי חרפה הוא לנו (פע"ק יט:)	ג, יט התחת אלקים אני (אז"ל ז:)
לה, יח ותקרא שמו בן אוני (פע"ק ד:)	ג, כו ויישם בארון במצרים (פר"ז-א קטו:)
לה, כב וילך ראובן וגו' ויהיו בני יעקב (רס"ל נד:)	
לז, יט הנה בעל החלומות בא (ל"מ קית::; מח"ס ו.)	

שמות

לח, יד ותשב בפתח עינים (מה"ש מד:)	א, א ואלה שמות בני ישראל (אז"ל ד::; יג::; פר"ז-ב ג.)
לפ, יב ותתפששו בבגדו (ל"מ עו:)	א, ו וימת כל הדור ההוא (ל"מ סת.)
מא, יד וירצו מן הבור (פר"ז-א נג.)	א, ז פרו וישרצו (ל"מ פה.)
מא, לג ועתה ירא פרעה (ל"מ קית.)	א, יט לא כנשים המצריות העבריות (ל"מ עח:)
מב, ז וירא יוסף את אחיו ויכירם ויתנכר אליהם (פר"ז-א קו.)	א, כא ויעש להם בתים (אז"ל ו:)
מב, יח את האלקים אני ירא (מח"ס ז:)	א, כב כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו (אז"ל יב:)
מב, כא בהתחננו אלינו ולא שמענו (מה"ש כז:)	ב, כא מזבח אדמה תעשה לי (פר"ז-ב מז:)
מה, יד ויפל על צוארי בנימן אחיו ויבן (פר"ז-א קח.)	ג, יב בהוציאך את העם ממצרים תעבדון (פר"ז-ד יב:)
מת, כג ולאביו שלח כזאת עשרה חמורים (פר"ז-א קד.)	ג, יד אהי אשר אהי (ד"ל נט.)
מו, ב ויאמר יעקב יעקב (פר"ז-א קה:)	ד, ב וינס משה מפניו (ד"ל נט::; סה:)
מו, כח ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף (פר"ז-א קו::; קז:)	ד, ז והנה שבה כבשרו (מה"ש כה.)
מו, כג הא לכם זרע (מח"ס כח.)	ד, ח וירכבם על החמור (פר"ז-ב ח.)
מח, א ויהי אחר הדברים האלה (פר"ז-א קיב:)	ד, לא ויאמן העם (מח"ס לד.)
מח, יג זבולן לחוף ימים ישכון (מה"ש יז.)	ה, ב מי ה' אשר אשמע בקולו (ל"מ סה:)
מח, טו האלקים הרועה אותי (ל"מ ט::; פר"ז-א קיג.)	ה, ג אלקי העברים נקרא עלינו (פר"ז-ג פג.)
מח, כב מיד האמורי בחרבי ובקשתי (ל"ה"ל [רכג])	ה, ג ונזבחה לה' אלקנו (ל"מ סב.)
ממ, ד פחזו כמים (מה"ש טו:)	ה, יז גרפים אתם גרפים (קה"מ ג.)
ממ, ד כי עלית משכבי אביך (פר"ז-ב ק:)	ו, ג וארא אל אברהם... ב' ש-די ושמי הוי"ה לא נודעתי (פר"ז-ב ח::; י::; פר"ז-ד פה.)
	ו, ל ואיך ישמעני פרעה (פר"ז-ג ח.)
	ו, ל ואני ערל שפחים (פר"ז-ב יב)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ת, כב	ולא יסקלינו	(פר"ג-ג יט.)	ימ, ד	ואשא אתכם על כנפי נשרים	(ש"מ יב:)
יא, ז	ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו	(פר"ג-ג כו; כז:)	ימ, ה	והייתם לי סגולה	(פר"ג-ג מא; רס"ל פט.)
יב, ב	החדש הזה לכם		ימ, מז	קולות וברקים וענן כבד על ההר	(פר"ג-ג ד.כה.)
	(פר"ג-ג קיז; פר"ג-ג ד יב; רס"ל נח.)		ימ, יח	והר סיני עשן כלו	(יש"ק לו:)
יב, כב	ולקחתם אגדת אזוב	(פר"ג-ג כד:)	ימ, יט	ויהי קול השופר הולך וחזק מאד	(מח"ס עז; רס"ל מו.)
יב, כז	ויקוד העם וישתחוו	(פר"ג-ג כז; לה"ל [עח])	ב, ב	אנכי ד' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים	(ל"מ סח; לה"ל [ח]; מה"ש ד.)
יב, מג	כל בן נכר לא יאכל בו	(מח"ס לח.)	ב, ג	לא יהיה לך	(סה"ז כז:)
יב, מח	וכל ערל לא יאכל בו	(מח"ס לו:)	ב, ח	זכור את יום השבת לקדשו	(פר"ג-ג פו.)
יג, יח	וחמשים עלו בני	(ל"מ פד:)	ב, יא	ששת ימים עשה ה'	(קד"ש ג.)
יג, ב	קדש לי כל בכור	(פר"ג-ג כז:)	ב, יא	על כן ברך	(קד"ש ח; פר"ג-ג מד:)
יג, ו	שבעת ימים תאכל מצות	(פר"ג-ג כח.)	ב, יד	לא תחמוד	(פע"ק כד:)
יג, יח	ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף	(פר"ג-ג לב.)	ב, מז	וכל העם רואים את הקולות	(מח"ס עת.)
יג, יט	ויקח משה את עצמות יוסף	(לה"ל [רכה])	ב, מז	דבר אתה וגו' פן נמות	(ל"מ עג; מח"ס ס.)
יד, יג	כי כאשר ראיתם את מצרים היום		ב, יט	ואל ידבר עמנו אלקים	(ל"מ קב.)
	(לה"ל [רה]; רס"ל ט.)		ב, כד	בכל מקום אשר אזכיר את שמי	(יש"ק כ.)
יד, יד	ה' ילחם לכם ואתם תחרישון	(מח"ס לח.)	בא, יד	וכי יזיד איש על רעהו	(לה"ל [רנ])
יד, מז	מה תצעק אלי	(ד"ל סו.)	כב, ב	כי גרים הייתם בארץ מצרים	(אז"ל ט:)
מו, א	אשירה לה' כי גאה גאה	(פר"ג-ג מא.)	כד, י	ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר	
מו, ו	ימינך ה' תרעץ אויב	(מח"ס לח.)	כג, כה	ובירך את לחמך ואת מימך	(ל"מ עג; פר"ג-ג נג:)
מו, כ	ותצאינה כל הנשים אחריה בתפיש	(פר"ג-ג כד.)	כג, כז	לא תהיה משכלה ועקרה בארצך	(פע"ק ג.)
מו, כח	ויראו ה' עץ	(יש"ק מג.)	כד, יא	ויחזו את האלקים	(קד"ש כח:)
ז, ז	היש ד' בקרבנו או אין	(ד"ל מה; סח; קד"ש כז.)	כה, ב	מאת כל איש אשר ידבנו לבו	(לה"ל [רנא])
ז, יב	וידי משה כבדים	(מח"ס נב.)	כה, ג	וזאת התרומה אשר תקחו מאתם	(לה"ל [רנב])
ז, יג	ויחלש יהושע את עמלק	(מח"ס סה.)	כה, י	ועשו ארון עצי שטים	(פר"ג-ג עו.)
ז, כב	ויגידו למשה	(מח"ס לו.)	כח, יב	ונשא אהרן את שמות בני בחשן המשפט	(לה"ל [קנח])
ז, כח	עד אנא מאנתם	(מח"ס לו.)	ל, יג	כל העובר על הפקודים מבין עשרים שנה	(פר"ג-ג סב:)
יח, יב	לאכל לחם	(מח"ס פא.)			
יח, כא	אנשי חיל ויראי אלקים	(לה"ל [רל])			
ימ, א	ביום הזה באו מדבר סיני	(פר"ג-ג ד יב:)			

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

בא, מ את אביה היא מחללת (לה"ל [קצ])
 בג, ב מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש
 (פר"ל-ג פג)
 בג, ג ששת ימים תעשה מלאכה (פר"ל-ג פג)
 בג, מו וספרתם לכם ממחרת השבת
 (מח"ל לו; פר"ל-ג ג)
 בג, מז תספרו חמישים יום (מח"ל לו)
 בג, מג למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי
 (פר"ל-ה קיט, קיט; פר"ל-ד קא)
 כד, מ והיתה לאהרן ולבניו (פר"ל-ג פו)
 כה, ב ושבתה הארץ שבת לה' (פר"ל-ג לד)
 כה, כ וכי תאמרו מה נאכל (ד"ל מג; קד"ש ו)
 כה, כמ מ אחד מאחיו יגאלנו (יש"ק יז)
 כו, ב את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו
 (פר"ל-ג טט)
 כו, ד ונתתי גשמיכם בעתם (פר"ל-ג קג)
 כו, ו ונתתי שלום בארץ (פר"ל-ג קד)

במדבר

א, ב שאו את ראש כל עדת בני' (פר"ל-ד-ג: ג)
 א, ג תפקדו אותם אתה ואהרן (פר"ל-ד-ג: ג)
 א, יח ויתילדו על משפחותם (פר"ל-ד-ד)
 ג, יג כי לי כל בכור (ד"ל סה; לה"ל [קנ])
 ח, ב בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה
 (פר"ל-ד מא)
 ח, יט ואתנה את הלויים (ד"ס י)
 י, ב והיו לך למקרא העדה (פר"ל-ד קד)
 י, ו תרועה יתקעו למסעיהם (פר"ל-ד לט)
 י, לא והיית לנו לעינים (מה"ש כה)
 י, לג ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים
 (פר"ל-ד מג, ג)
 י, לה וינוסו משנאיך מפניך (פר"ל-ד קס)
 י, לו ובנוחה יאמר (פר"ל-ד מח)
 יא, א ויהי העם כמתאוננים רע (קה"מ ו)

ל, מו העשיר לא ירבה (מח"ל ח; לה"ל [רנא])
 לא, יג אות היא ביני ובניכם (ל"מ נב; פר"ל-ג קא)
 לא, מז ושמרו בני ישראל (ל"מ נב; פר"ל-ג קב)
 לא, יז וביום השביעי שבת וינפש (רס"ל לח)
 לב, ד אלה אלהיך ישראל (ד"ל לב)
 לב, מ עם קשה עורף (ל"מ נט; ג)
 לג, יח הראיני את כבודך (ל"מ לא; קד"ש כ)
 לג, לב בא הנה מקום אתי (קד"ש ל)
 לג, כג וראית את אחורי (ד"ל לט; רס"ל ס)
 לד, כז כתב לך (קד"ש כד)
 לד, כמ ומשה לא ידע כי קרן עור פניו (פר"ל-א עב)
 לה, ג לא תבערו אש (ל"מ נו; פר"ל-ג קיב)
 לה, כז הנשיאים הביאו את אבני השוהם לאפוד
 ולחושן (פר"ל-ג ס)
 למ, מ את קלעי החצר את עמודיו ואת אדניה
 (פר"ל-ג קיב)

ויקרא

א, ב מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן (ד"ל יד)
 יא, ד ופרסה איננו מפריס (ל"מ ז)
 יא, ז והוא גרה לא יגר (ל"מ פט)
 יא, מד והתקדשתם והייתם קדושים (פר"ל-ג עב)
 מז, ב ואל יבוא בכל עת (ד"ל מט)
 מז, ג בזאת יבא אהרן אל הקודש (ד"ל יז)
 מז, יז וכל אדם לא יהיה (ל"מ קיט)
 יט, ב קדושים תהיו כי קדוש אני
 (יש"ק ב; קה"מ יג)
 יט, יח ואהבת לרעיק כמוך (ד"ל כז; קד"ש יז)
 כ, ג אתן את פני באיש ההוא (לה"ל [נד])
 כ, ז והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני
 (יש"ק מז; ל"מ כב; רס"ל מט)
 כ, כו והייתם לי קדושים וגו' ואבדיל אתכם מן
 העמים (יש"ק ז)
 כא, א לנפש לא יטמא בעמיו (ד"ל נד)

יא, ד	והאספסוף התאוו תאוה	(קד"ש יו.)	כו, בא	ולפני אלעזר הכהן יעמוד	(פר"ז-ה ג.)
יא, יא	למה הרעת לעבדך	(קה"מ ו:)	ל, ב	זה הדבר אשר צוה ד'	
יא, יג	מאין לי בשר	(ד"ס יב:; ד"ל נא:)	(פר"ז-ד קא:; קה"מ ט:)		
יב, ב	גם בנו דבר	(ד"ל נא:)	לא, ב	נקום נקמת מדין ואחר תאסף	(ל"מ מג:)
יב, ז	בכל ביתי נאמן הוא	(קד"ש כא:)	לא, לב	ויהי המלקוח יתר הבו	(פר"ז-ד קטו:)
יג, יא	למטה יוסף למטה מנשה	(קה"מ ו:)	לב, א	ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד	
יג, ב	והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ	(פר"ז-ד ג.)	(קה"מ ט.)		
יג, לב	ארץ אוכלת יושביה	(ד"ל סח:; ל"מ מג.)	לב, ב	ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם	
יד, לד	יום לשנה יום לשנה	(יש"ק יח.)	(פר"ז-ד קח:)		
טו, לט	לא תתורו אחרי לבבכם	(ל"ה"ל [רנ], [רנל])	לב, טו	ויסעו מרפידים ויחנו במדבר סיני	
טו, מ	למען תזכרו	(יש"ק ב:; רס"ל לג:)	(מח"מ סו.)		
טז, ג	מדוע תתנשאו על קהל ה'	(ל"ה"ל [רנל])	לב, נה	ואם לא תורישו	(פר"ז-ד קי:)
טז, ג	כי כל העדה כולם קדשים		לב, נו	כאשר דמיתי לעשות להם אעשה לכם	
	(מח"מ פד:; טה"ש לו.)		(רס"ל מה:)		
יז, ו	אתם המיתם את עם ה'	(ל"ה"ל [סד])	לד, יז	אלה שמות האנשים אשר ינחלו	
יז, י	הרמו מתוך העדה	(ל"ה"ל [סה])	(פר"ז-ד קט:)		
כ, ח	קח את המטה	(פר"ז-ד עח:)	לו, ה	כן בני יוסף דוברים	(פר"ז-ד קיח:)
כא, א	וישב ממנו שבי	(רס"ל סא:)			
כא, ב	וידר ישראל נדר	(רס"ל סד:)			
כב, ב	וירא בלק בן צפור	(רס"ל מג:)			
כג, ה	שוב אל בלק וכה תדבר	(ל"מ סה:)			
כג, י	תמות נפשי מות ישרים				
	(פר"ז-ד ד:; רס"ל מג.)				
כג, י	ותהי אחריתי כמוהו	(ל"מ מג:; סה:)			
כד, ג	שתום העין	(יש"ק סה.)			
כד, ד	מחזה ש-די יחזה נפל וגלוי ענים	(יש"ק סג.)			
כד, יד	לכה איעצך אשר יעשה העם הזה				
	(רס"ל מד:; טה"ש כ.)				
כד, טז	ויודע דעת עלין	(רס"ל מד.)			
כד, יז	וקרקר כל בני שת	(קד"ש ז.)			
כד, כ	ראשית גוים עמלק	(מח"מ ט:; סד.)			
כה, יא	בקנאו את קנאתי	(ל"מ פ:; פר"ז-ד ז:; זכ.)			
כה, יח	על דבר פעור ועל דבר כזבי	(קה"מ ט:)			

דברים

א, ב	אחד עשר יום מחרב	(פר"ז-ה ו.)
א, ד	אחרי הכותו את סיחון מלך	(פר"ז-ה א:)
א, ח	ראה נתתי לפניכם את הארץ	(פר"ז-ה ג.)
ב, לא	ראה החילותי תת לפניך	(פר"ז-ה א.)
ג, טו	ולמכיר נתתי את הגלעד	(ד"ל נה.)
ג, כה	אעברה נא ואראה	(פר"ז-ה יו.)
ג, כז	רב לך אל תוסף	(פר"ז-ה י:)
ג, כט	ונשב בגיא מול בית פעור	(פר"ז-ה יח:)
ד, א	ועתה ישראל שמע	(פר"ז-ה יא:; יט.)
ד, לג	השמע עם קול אלקים	(סה"ו ל.)
ד, לד	ביד חזקה ובזרוע נטויה	(פר"ז-ג לה.)
ד, לפ	וידעת היום והשבות אל לבבך	(סה"ו כט.)
ה, יג	ששת ימים תעבוד	(רס"ל יט:)
ה, טז	ויוציאך ה"א משם ביד חזקה	(פר"ז-ד ט.)
ה, טז	על כן ציוך לעשות השבת	(קד"ש ה.)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ו, ד	שמע ישראל	(סה"ז כח.)	כה, יט	והיה בהניח... תמחה את זכר עמלק
ו, ה	בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך		(מח"ס סד; נד; רס"ל י; לג, נד.)	
	(ד"ל מו; מח"ס טז; נה"ל [רנד];		בו, א	והיה כי תבוא (פר"ז-ה סה:)
	ה"ש ט:)		בו, ג	ובאת אל הכהן (פר"ז-ה סה; סח:)
ז, יב	והיה עקב תשמעון	(פר"ז-ה כו:)	בו, ה	ארמי אובד אבי (ד"ל לט:)
ז, יד	לא יהיה בך עקר ועקרה	(יש"ק יט:)	בו, יא	ושמחת בכל הטוב (פר"ז-ה סו:)
ח, א	כל המצוה אשר אנכי מצוך היום		בח, ב	ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך (פר"ז-ה עג:)
	(פר"ז-ה כח.)		בח, מג	הגר אשר בקרבך יעלה מעלה מעלה
ח, ג	כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם		(יש"ק טו; מח"ס לד:)	
	(יש"ק ו; מח"ס לד:)		במ, י	מחטב עציצ עד שאב מימך (פר"ז-ה עה.)
ח, ח	ארץ חטה ושעורה...	(פר"ז-ה ל.)	במ, כח	הנסתרות לד' אלקינו (ד"ל לה.)
ח, ח	ארץ זית שמן ודבש	(פר"ז-ה קכ.)	במ, ג	לא נתן ד' לכם לב לדעת (פע"ק כה.)
ח, יז	כחי ועוצם ידי	(ד"ל כג:)	במ, ט	ראשיכם שבטיכם זקניכם (נ"ה"ל [רל])
ח, יט	והיה אם שכח תשכח		ל, ו	ומל ה' אלקיך את לבבך (פר"ז-ה פב.)
	(ל"מ קד; נ"ה"ל [רכא]; רס"ל עא.)		ל, ט	והותירך ה' אלקיך (פר"ז-ה עז:)
ט, א	שמע ישראל אתה עובר היום	(פר"ז-ה כח:)	ל, יא	לא נפלאה היא ממך (פר"ז-ה פב.)
ט, ז	ממרים הייתם עם ה'	(פר"ז-ה קיז:)	ל, יד	כי קרוב אליך הדבר מאוד (ל"מ עא:)
יא, מז	השמרו לכם פן יפתה	(רס"ל לא:)	לא, א	וילך משה וידבר (פר"ז-ה נד.)
יא, כו	ראה אנכי נותן לפניכם (פר"ז-ה ג, לה, לה:)		לא, ב	לא אוכל עוד לצאת ולבוא (ש"מ י:)
יא, כט	והיה כי יביאך	(פר"ז-ה לו:)	לא, יז	על כי אין אלקי בקרבי (פר"ז-ה לו.)
יב, ב	כי ירחיב ד'	(פע"ק לא; פר"ז-ה לו:)	לא, יט	כתבו לכם את השירה הזאת
יג, ב	כי יקום בקרבך נביא	(פע"ק ה:)		(ד"ל ג; מח"ס מז.)
יד, א	בנים אתם לה' אלקיכם		לב, א	האזינו השמים ואדברה (פר"ז-ה קטו.)
	(פר"ז-ה מא; טה"ש פ.)		לב, ב	יערוף כמטר לקחי (ל"מ ז:)
טז, יח	שפטים ושטרים תתן לך	(פר"ז-ה מח:)	לב, ח	יצב גבולות עמים למספר בני ישראל
טז, כ	צדק צדק תרדף	(פר"ז-ה מטו.)		(מח"ס מד.)
טז, כח	עד אנה מאנתם	(קד"ש ה:)	לב, ט	כי חלק ה' עמו (יש"ק ג.)
יז, יד	כי תבא אל הארץ	(פר"ז-ה מטו.)	לב, יג	ירכבהו על במתי ארץ (פר"ז-ה קטו:)
כא, י	כי תצא למלחמה	(פר"ז-ה נה.)	לב, יח	צור ילדך תשי (ל"מ עב; מח"ס לז:)
כא, כא	ובערת הרע מקרבך	(פר"ז-ה נו:)	לב, לא	לא כצורנו צורם (ל"מ פא:)
כא, כב	וכי יהיה באיש חטא	(פר"ז-ה נו:)	לב, מד	ויבא משה וידבר את כל דברי השירה
כה, יח	ואתה עיף ויגע	(רס"ל נג:)		(פר"ז-ה קטו.)
כה, יח	ולא ירא אלקים	(מח"ס סד.)	לג, ב	וזרח משעיר למו (ל"מ עה; קד"ש יז:)

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

לג, ב	מימינו אש דת למו	(ל"מ לא:)	זו, כא	ויהי טוחן בבית האסורים	
לג, ד	תורה צוה לנו משה	(פר"ז-ה לו:)	(יש"ק טו, טז; פע"ק כא.)		
לג, ה	ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם		זו, כח	אד' הוי' זכרני נא	(פע"ק כא.)
	(יש"ק ח; ל"מ מה, נט; ש"מ טז:)		זו, ל	תמת נפשי עם פלשתים	(יש"ק טו.)
לג, ז	שמע ה' קול יהודה	(ל"מ סט, לג:)	זו, ל	רבים מאשר המית בחייו	(פע"ק כא.)
לג, יח	שמח זבולן בצאתך ויששכר באהליך		יז, ב	אלף ומאה כסף אשר לקח לך	(יש"ק יג.)
	(סה"ש יח:)		יז, ו	בימים ההם אין מלך בישראל	(סה"ש כג.)
לג, יט	כי שבע ימים ינקו	(סה"ש יט.)	יז, יג	עתה ידעתי כי ייטב ד' לי	
לג, כב	דן גור אריה	(יש"ק ט.)	כא, יט	חג ה' בשילו מימים ימימה	(ל"מ [לט]; סה"ש כז:)
לג, כג	נפתלי שבע רצון	(ל"מ עו.)			(פר"ז-ה כ, כג:)
לג, כט	אשריך ישראל מי כמוך	(אז"ל יח.)			
לד, ו	לא ידע איש את קבורתו				

שמואל-א

א, ח	אנכי טוב לך מעשרה בנים	(פע"ק ד:)			
------	------------------------	-----------	--	--	--

א, י	ותתפלל [חנה] על ה'	(פר"ז-ה קיס:)			
------	--------------------	---------------	--	--	--

א, יט	ויזכרה ד'	(פע"ק ד.)			
-------	-----------	-----------	--	--	--

ח, ז	לא אותך מאסו כי אם אותי	(ל"מ מז, עג:)			
------	-------------------------	---------------	--	--	--

יב, ג	את שור מי לקחתי	(פר"ז-ד סו.)			
-------	-----------------	--------------	--	--	--

יד, מז	בכל אשר יפנה ירשיע	(ד"ל עט.)			
--------	--------------------	-----------	--	--	--

זו, א	אותי שלח ד' למשחם למלך	(פע"ק יט.)			
-------	------------------------	------------	--	--	--

זו, ב	פקדתי את אשר עשה עמלק	(פע"ק טז.)			
-------	-----------------------	------------	--	--	--

זו, כב	הנה שמע מזבח טוב	(מס"ח יא; רס"ל לד.)			
--------	------------------	---------------------	--	--	--

זו, כג	כי חטאת קסם מרי	(ל"מ פו.)			
--------	-----------------	-----------	--	--	--

זו, כד	כי יראתי את העם	(פע"ק יט:)			
--------	-----------------	------------	--	--	--

זו, ז	האדם יראה לעינים וד' יראה ללבב				
-------	--------------------------------	--	--	--	--

	(סה"ש טו, עג.)				
--	----------------	--	--	--	--

זו, יב	יפה עינים וטוב רואי	(סה"ש מד:)			
--------	---------------------	------------	--	--	--

יח, ח	לי נתנו האלפים ולו הרבבות				
-------	---------------------------	--	--	--	--

	(יש"ק יז; קה"מ טו:)				
--	---------------------	--	--	--	--

יט, כד	ויפל ערום	(פע"ק כד; ל"מ [יז])			
--------	-----------	---------------------	--	--	--

כח, כט	וואת נפש אויביך יקלענה	(ל"מ [לד])			
--------	------------------------	------------	--	--	--

כח, י	חי ד' אם יקרץ עון בדבר הזה	(ד"ל נד.)			
-------	----------------------------	-----------	--	--	--

שמואל-ב

א, ח	ויאמר אליו עמלקי אני	(ד"ל לא.)			
------	----------------------	-----------	--	--	--

יהושע

א, א	ויהי אחרי מות משה	(ל"מ מה.)			
------	-------------------	-----------	--	--	--

ה, יד	ויפל על פניו ארצה	(ש"מ יח.)			
-------	-------------------	-----------	--	--	--

יא, יג	את חצור לבדה שרף	(רס"ל לו:)			
--------	------------------	------------	--	--	--

שופטים

א, ג	לשמעון אחיו יעלה אתי בגורלי	(סה"ש ל.)			
------	-----------------------------	-----------	--	--	--

ה, ב	מן השמים נלחמו הכוכבים ממסילותם				
------	---------------------------------	--	--	--	--

	(פר"ז-ה פח:)				
--	--------------	--	--	--	--

יב, ה	והוא יחל להרשיע את ישראל מיד פלשתים				
-------	-------------------------------------	--	--	--	--

	(יש"ק יא; פע"ק יז:)				
--	---------------------	--	--	--	--

יג, ח	ויעתר מנוח	(פע"ק יז:)			
-------	------------	------------	--	--	--

יד, ג	לקחת אשה מפלשתים הערלים	(פע"ק יט.)			
-------	-------------------------	------------	--	--	--

יד, ג	כי היא ישרה בעיני	(ל"מ קו; פע"ק כ.)			
-------	-------------------	-------------------	--	--	--

זו, ד	ויאהב אשה בנחל שורק	(יש"ק יב.)			
-------	---------------------	------------	--	--	--

זו, ה	ואנחנו נתן לך איש אלף ומאה כסף				
-------	--------------------------------	--	--	--	--

	(יש"ק יב-יג.)				
--	---------------	--	--	--	--

זו, ז	אם יאסרני בשבעה יתרים לחים אשר לא				
-------	-----------------------------------	--	--	--	--

	חרבו	(יש"ק יג:)			
--	------	------------	--	--	--

זו, יב	וינתקם מעל זרעתי כחוט	(יש"ק יד.)			
--------	-----------------------	------------	--	--	--

זו, כ	ויאמר אצא כפעם בפעם ואנער	(יש"ק יא:)			
-------	---------------------------	------------	--	--	--

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ו, כא	ד' אשר בחר בי	(קה"מ יב)	יפ, יב	ואחר האש קול דממה דקה
ז, יד	והוא יהיה לי לבן	(סה"ש מו.)	(ד"ל נט;; יש"ק נח.; לה"ל [סח], [רכז])	
ח, יד	וישם באדום נציבים	(פר"ל-ג קג.)	יפ, יג	וילט פניו באדרתו
יא, ב	ויתהלך על גג בית המלך	(סה"ש מד.)	כב, ג	הידעתם כי לנו רמות גלעד
יב, ד	ויבא הלך לאיש העשיר	(מח"מ עו.)	מלכים-ב	
יב, יד	אפס כי נאץ נאצת	(סה"ש מג.)	ה, כב	באו אלי שני נערים
יד, יד	לבלתי ידח ממנו נדח	(ל"מ סח.)	ו, פ	ויקצב עץ וישלך
יד, כה	וכאבשלום לא היה איש יפה בכל ישראל	(יש"ק כה.)	פ, יא	בא המשוגע הזה אליך
פו, לב	הראש אשר ישתחוה שם לאלקים		כג, כא	עשו פסח לה"א ככתוב בספר הברית הזה
	(מח"מ פט.)		כג, כב	כי לא נעשה כפסח הזה מימי השופטים
			(פר"ל-ג כט.)	

מלכים-א

ב, כו	ענתות לך על שדך	(רס"ל כז.)	ישעיה	
ג, ג	ויהאב שלמה ללכת בחקות דוד		א, ג	ישראל לא ידע עמי לא התבונן
	(מח"מ פט.)		א, פ	כסדום היינו לעמורה דמינו
ג, יד	והארכתי את ימך	(מח"מ נג.)	א, יח	אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו
ה, י	ותרב חכמת שלמה מכל בני קדם	(ל"מ מ.; פר"ל-ה לז.)	(ד"ס כא.)	
ח, לט	אשר תדע לבבו	(קד"ש ז.)	א, כג	מדי חדש בחדשו
ח, סה	ויעש שלמה בעת ההוא את החג		א, כד	הוי אנחם מצרי
	(פר"ל-ה קל.)		ג, פ	הכתר פניהם ענתה במ
פ, יפ	ואת חשק שלמה	(מח"מ ז.; לה"ל [רמט])	ג, י	אמרו צדיק כי טוב
י, ג	ויגד שלמה את כל דבריה	(ד"ל נג.)	ה, ב	הוי האומרים לרע טוב
יא, כג	ושם אמו צרועה	(סה"ש יד.)	ה, כד	כי מאסו תורת ד' צבקות
יב, יח	ואדורם על המס	(לה"ל [קעה])	ו, ג	מלא כל הארץ כבודו
יב, יח	והמלך ירבעם התאמץ לעלות במרכבה		ו, ה	בתוך עם טמא שפתים
	(לה"ל [רכה])		ו, י	השמן לב העם
יב, לג	החדש אשר בדא מלבו		ו, י	יראה בעיניו ובאזניו ישמע
	(ד"ל לג.; לה"ל [קטו])		יא, ו	וגר זאב עם כבש
יז, יח	באת אלי להזכיר את עוני	(יש"ק מט.)	יד, ג	והיה ביום הניח ה' לך מעצבך ומרגוך
יח, ל	וירפא מזבח ד' ההרוס	(ד"ל נ.)	(פר"ל-ד מג.)	
יח, מב	ויגהר ארצה וישם פניו בין ברכיו		כד, כג	ונגד זקניו כבוד
	(לה"ל [סו])		כו, יב	כל מעשינו פעלת לנו
יפ, יא	לא ברוח ה'	(פר"ל-ה פט.)	(ד"ס כב;; קד"ש יג.; רס"ל יט, עד.)	

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

בו, יג	יתקע בשופר גדול (ל"מ עא.; רס"ל כח.)	נה, ז	יעזב רשע דרכו (פר"ז-ה לו.)
בו, יג	ובאו האובדים בארץ אשור (פר"ז-ה לד.)	נו, ב	אשרי אנוש יעשה זאת (פר"ז-ג יא, סא.)
כז, כב	יעקב אשר פדה את אברהם (ל"מ סא.; מח"ס סא.)	נו, ד	הסריסים אשר ישמרו (פע"ק כג.)
ל, ב	והיה עינך רואה את מוריד (פר"ז-ג יג.)	נו, ה	שם עולם אתן לו (מח"ס כו.)
ל, בא	זה הדרך לכו בו (ל"מ [קס"ח])	נו, יג	והחוסה בי ינחל ארץ (פר"ז-ד טט.)
לג, יב	והיו עמים משרפות שיד (יש"ק כד.)	נו, יט	בורא ניב שפתים שלום שלום (ל"מ [מה])
לד, יד	אך שם הרגיעה לילית (ד"ל נה.)	נח, א	כשופר הרם קולך והגד (ל"מ עג.; רס"ל מו.)
לז, ז	ומבניך אשר יצאו... והיו סריסים בהיכל המלך (ד"ל פז.)	נח, ב	ובא לציון גואל (תה"ס ח.)
מ, א	נחמו נחמו עמי (פר"ז-ה טו, יט.)	ס, ב	החשך יכסה וגו' ועליך יזרח (רס"ל ט.)
מ, ג	קול קורא במדבר (פר"ז-ה יח.)	ס, בא	ועמך כלם צדיקים (מח"ס ס, י, תה"ש יב, לא.)
מ, כו	שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה (פר"ז-ה יח.)	סא, ה	ועמדו זרים ורעו צאנכם (יש"ק מד, נו.; מח"ס עא.)
מנ, ב	כי תעבור במים אתך אני (פר"ז-ה ה.)	סא, י	שוש אשיש בה' (פר"ז-ה פ, פא.)
מנ, ג	כוש וסבא תחתך (פר"ז-ה ו, פר"ז-ג טו.)	סב, ח	נשבע ה' בימינו (פר"ז-ה פ.)
מנ, ד	ואתן אדם תחתך (ל"מ [עה])	סג, א	מי זה בא מאדום חמוץ בגדים (ד"ס כז.)
מנ, מז	הנותן בים דרך ים (פר"ז-ה מז.)	סג, ג	וכל מלבושי אגאלתי (ד"ל לד.)
מנ, כב	לא אותי קראת יעקב כי יגעת (ל"מ עא.)	סה, כד	טרם יקראו ואני אענה (ל"מ [לח])
מז, ה	בשם ישראל יכנו (רס"ל מח.; ל"מ [סצ])	ירמיה	
מז, ז	עושה שלום ובורא רע (פר"ז-ה ז.)		
מז, יג	כי נחם ה' עמו (פר"ז-ה לד.)	א, יד	מצפון תפתח הרעה (ל"מ כ:)
מז, יד	ותאמר ציון עזבני ה' (פר"ז-ה לג.)	ב, ב	חסד נעורך אהבת כללותיך (ל"מ סג.)
מז, כא	מי ילד לי את אלה (רס"ל ז.)	ב, ג	קודש ישראל (יש"ק ז.)
ג, ד	ד' אלקים נתן לי לשון למודים (ש"מ ז.)	ב, ח	הכהנים לא אמרו איה ה' (פר"ז-ד קיד.)
ג, י	יבטח בשם ה' (ל"מ [ריצ])	ז, כב	ולא צויתי אבותיכם ביום הוציא (ל"מ סצ.; פר"ז-ד לו.)
נא, מז	ואשים דברי בפך (פר"ז-ה נב.)	מ, כב	אל יתהלל חכם בחכמתו (מח"ס כה, ג, נב.; רס"ל יג, פח.)
נב, יב	לא בחפזון תצאו (פר"ז-ה נה.)	מ, כג	בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע (רס"ל כ:)
נד, א	רני עקרה לא ילדה (ל"מ לו.; פר"ז-ה ס, סא.)	מז, יד	לא יאמר עוד חי ד' אשר הוציא (ל"מ פג.)
נד, יא	עניה סוערה לא נוחמה (פר"ז-ה לו.)	יח, כג	והיו מוכשלים לפניך (ל"מ [קכה])
נד, יא	הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך (פר"ז-ה נא.)	כב, ל	כתבו את האיש הזה עירי (מח"ס לג.)
נד, יב	ושמתי כדכד שמשותך (פר"ז-ה מ.)		

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

ל, יז	ממכותיך ארפאך	(מח"ס יצ:)	הושע	ג, ה	ובקשו את ה' אליקדם ואת דוד מלכם (ל"מ מז:)
לא, יג	תשמח בתולה במחול	(לה"ל [רנל])		יד, יג	מיד שאול אפדם (ד"ל פז:)
לא, כ	הבן יקיר לי אפרים	(ל"מ קיב:)		יד, ד	אשור לא יושיענו (פר"ל-ה פט, קג:)
לא, כב	נקבה תסובב גבר	(יש"ק מז:; מח"ס נח:)		יד, ו	אהיה כטל לישראל (פר"ל-ה נח:)
לג, יג	עוד תעבורנה הצאן על ידי מונה	(ל"מ סט:)			
לג, כו	גם זרע יעקב ודוד עבדי	(מח"ס פט:)			
מג, ג	כי ברוך ב"נ מיסית אותך בנו	(ד"ל פל:)	יואל	ב, כו	ואכלתם אכול ושבוע (פר"ל-ה קד:)
מד, יז	כי עשה נעשה וגו' לקטר למלכת השמים	(פר"ל-ג יט:)		ג, א	זקניכם חלומות יחלמו בחורכים חזיונות יראו (מח"ס ז:)
נב, כ	ביום ההוא יבוקש עון ישראל ואיננו	(ד"ל נו:; ל"מ עד:)	עמוס	מ, ו	ואגודתו על ארץ יסדה (יש"ק לד:)
נא, ט	רפינו את בבל ולא נרפאתה	(ד"ל נו:)		מ, ז	הלא כבני כושיים לי
נת, יד	אז תתענג על ד'	(ל"מ סט:)			
			יחזקאל		
א, יד	והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק	(רס"ל יח:)		ז, טו	כימי צאתך ממצרים אראנו נפלאות (מח"ס לא:)
א, כו	דמות אדם על הכסא	(ד"ל לו:)			
ד, יד	הנה נפשי לא מטומאה ונבלה וטרפה לא אכלתי	(פר"ל-א סד:)		מ, ט	ולא יפול צרור ארץ (מה"ש לא:)
ז, ד	בשפטים גדולים	(מח"ס לו:)		מ, יג	ודרך ענבים במשך הזרע (מה"ש לא:)
זו, מו	ואחותך הגדולה שומרון גר' סדום ובנותיה	(פר"ל-ה קכה:)	מיכה		
יח, ז	ואיש לא יונה	(ל"מ נח:)			
יח, כד	ובשוב צדיק מצדקתו	(לה"ל [קלן])	חבקוק	ב, ד	וצדיק באמונתו יחיה (מח"ס ז:; רס"ל ז:)
כ, לב	והעולה על רוחכם היה לא תהיה	(יש"ק סא:)		ב, כ	וד' בהיכל קדשו הם וגו' (ד"ל ז:)
כ, לג	כי ביד חזקה וגו' אמלך עליהם	(יש"ק מד:)	עובדיה		
כא, בא	ביום ההוא אצמיח קרן לבית ישראל	(פר"ל-ב יא:)		א, ו	איך נחבשו עשו נבעו מצפוני (מה"ש יט:)
כב, כ	אשר בשר חמורים	(פר"ל-א כד:)		א, ח	והאבדתי חכמים מאדום (ל"מ פט:)
לא, ד	רוח סערה... ענן גדול ואש מתלקחת ונגה לו סביב	(ד"ל נט:; יש"ק נח:)	צפניה		
לו, כו	ונתתי לכם לב בשר	(ל"מ נט:)		ג, ט	אז אהפוך אל עמים שפה ברורה (לה"ל [רמדן])

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

יונה	א, ו	מה לך נדרם קום קרא	(מח"ט ז.)	יח, יב	ישת חשך סתרו	(ל"מ עד:)	יז, טו	אשבעה בהקיץ תמונתיך	(תה"ט עד:)			
זכריה	א, ה	והנביאים הלעולם יחיו	(תה"ט ו.)	יט, ט	פקודי ד' ישרים משמחי לב	(ד"ס ב; פע"ק כ.)	יט, ו	והוא כחתן יוצא מחופתו	(יש"ק מ:)			
ב, יד	רני ושמחי בת ציון	(פר"ט-ט לה:)	יט, יד	גם מזודים אל ימשלו בי	(קה"מ א.)	כא, ה	חיים שאל ממך נתת לו	(ל"מ סז; מח"ט כ; מד:)	כב, ד	ואתה קדוש יושב תהלות ישראל	(פר"ט-ט ח.)	
ג, ד	והלכש אותך מחלצות	(ל"מ פו; ; לה"ט [קסג])	ג, ז	מהלכים בין העומדים	(מח"ט סו; ; ט"מ י:)	ג, ט	אז אהפוך אל עמים שפה ברורה	(מח"ט מד:)	ד, ו	לא בחיל ולא בכח	(פר"ט-ד מו:)	
ח, כג	אשר יחזיקו עשרה אנשים	(ל"מ ק; ; מח"ט פ.)	ט, יז	ותירש ינובכ בתולות	(רס"ל לה:)	יב, י	והביטו את אשר דקרו	(ד"ט מא.)	יד, ד	ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים	(לה"ט [קסג])	
יד, כ	ביום ההוא יהיו כל מצילות הסוס קודש	(ל"מ פז:)	מלאכי	א, ב	הלא אח עשו ליעקב ואוהב את יעקב	(יש"ק לד; ; ל"מ סא; ; רס"ל ט.)	ב, ז	כי שפתי כהן ישמרו דעת	(ט"מ ג.)			
ג, כ	וזרחה לכם יראי שמי	(פר"ט-ד י:)	ג, כג	הנה אנכי שולח	(פר"ט-ג יז:)	ג, כד	והשיב לב אבות על בנים	(מח"ט כט.)	תהלים	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)
טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
טז, יא	נעימות בימינך נצח	(קה"מ מא:)	יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])	טז, ח	שויתי ד' לנגדי תמיד	(מח"ט ז.)	א	כל המזמור	(פר"ט-ד ו.)	
			יב, ב	כי פסו אמונים מבני אדם	(לה"ט [כו])							

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

מג, ג שלח אורך ואמיתך המה ינחוני (יש"ק ס; רס"ל עו.)	צא, ח רק בעיניך תביט ושלומת רשעים תראה (קה"מ א.)
מר, ב כר עורה למה תישן (ל"מ נא.)	צא, י לא תאונה אליך רעה (ל"ה"ל [קד])
מת, ב גדול ה' ומהולל מאד בעיר (רס"ל נא:)	צב, א מזמור שיר ליום השבת (סה"ש עג.)
מט, יג אדם ביקר כל ילין (רס"ל נד:)	צב, ב טוב להודות לה' (פר"ל-א קג; רס"ל פז:)
נ, מז ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי (ל"ה"ל [מו])	צב, ג להגיד בבוקר חסדך (ד"ל עז; פר"ל-ג ע:)
נא כל המזמור (סה"ש נד-נד:)	צב, יד שתולים בבית ה' (פר"ל-זצפ; פר"ל-העט:)
נא, ד הרב כבסני מעוני (מ"ה"ש מא:)	צג, א ד' מלך גאות לבש (סה"ש יג:)
נא, יב לב טהור ברא לי (מח"ס כד:)	צז, יא אור זרוע לצדיק (ל"ה"ל [קעד]; רס"ל סו.)
נא, יט זבח אלקים רוח נשברה (ל"ה"ל [קס]; סה"ש נג:)	צח, ג ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו (ל"ה"ל [רנו])
נא, יט בעוון חוללתי (סה"ש נג:)	ק, ב עבדו את ה' בשמחה (ל"ה"ל [ריב])
נה, בג השלך על ה' יהבך (ד"ל מג; ל"ה"ל [קלה], [קלז])	קב, א תפלה לעני כי יעטף (ל"מ לו.)
ס, ט יהודה מחוקקי (מח"ס נט; סה"ש יח.)	קב, בא לשמוע אנקת אסיר (ל"מ לו:)
סה, ה אשרי תבחר ותקרב (ל"ה"ל [קנג]; סה"ש י:)	קג, ב ברכו ד' מלאכיו... ברכו ד' כל צבאיו (ש"מ ו.)
סו, ה נורא עלילה על בני אדם (ל"ה"ל [ק])	קג, ב גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו (יש"ק כג:)
סח, י גשם נדבות תניף אלקים (ד"ל כו.)	קד, ג השם עבים רכובו (ל"ה"ל [רכו])
סח, יב ד' יתן אומר המבשרות צבא רב (ל"ה"ל ו.)	קד, ד עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לווהט (ש"מ כו:)
סח, לה תנו עוז (ל"מ עב; פע"ק ו; רס"ל סח:)	קד, כג יצא אדם לפעלו (ל"ה"ל [יז])
סמ, יד ואני תפלתי לך ה' עת רצון (מח"ס נט.)	קד, כד מה רבו מעשיך ה' (פר"ל-ה מה:)
עג, כב ואני בהמות הייתי עמך (ד"ל פכ; ל"מ עג.)	קד, כה מלאה הארץ קנייך (מח"ס מד; ל"ה"ל [רלג])
עג, כו צור לבבי וחלקי (יש"ק נ; מח"ס ז; י.)	קו, ב מי ימלל גבורות ד' (ש"מ ו.)
עד, יד רצצת ראשי לריתן (ל"מ עט.)	קו, ז וימרו על ים סוף (ד"ל סט.)
עה, יא וכל קרני רשעים אגדע (ל"ה"ל [קנ])	קז כל המזמור (פר"ל-ד קיא.)
עת, לו ויפתוהו בפיהם ולשונם יזכרו לו (יש"ק מג:)	קז, ה רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף (פע"ק לא.)
עה, סה ויקץ כישן ד' כגבור מתרונן (ל"מ עב.)	קז, יד ומוסרותימו ינתק (ל"מ עח.)
פר, ה אשרי יושבי ביתך (ד"ל יד.)	קט כל המזמור (ל"ה"ל [עא])
פר, ו אשרי אדם עוז לו כך (ל"ה"ל [קמנ])	קיא, ד זכר עשה לנפלאותיו חנון ורחום ה' (פר"ל-ג לג:)
פמ, לא אם יעזבו בניו (מח"ס לג:)	קיד, ג הים ראה וינוס (סה"ש יז.)
צא, ז יפול מצדך אלף ורובה מימינך (ל"ה"ל [ריח]; רס"ל ה.)	

כל הזכויות שמורות לזכרון יעקב אליהו
מותר להדפיס או להעתיק לשימוש פרטי בלבד

קפו, ו	אזנים להם ולא ישמעון	(ד"ל עג:)	קמה, יח	קרוב ה' לכל קראיו	(מח"מ נט.)
קפו, ט	ישראל בטח בה' עוזר ומגינם הוא	(פר"ל-א כב)	קמו, ג	אל תבטחו בנדיבים	(לה"ל [קפה])
קפו, טז	אני עבדך בן אמתך	(תה"ל לב)	קמו, י	לא בגבורת הסוס	(פר"ל-ה נט:)
קית, ח	מן המצר קראתי	(מח"מ יט.)	קמו, יא	רוצה ה' את יראיו	(פר"ל-א לג.)
קית, ט	טוב לחסות בד' מבטוח	(ל"מ עג.)	קמו, יב	מגיד דבריו ליעקב	(פר"ל-ד עג:)
קית, כב	אבן מאסו הבונים	(פר"ל-ד עה:)	קמו, כ	לא עשה כן לכל גוי	(ל"מ נו.)
קיפ, ג	לא פעלו עולה בדרכיו	(פר"ל-ד ו:)	קמט, ה	יעלוזו חסידים בכבוד	(ד"ל ל:)
קיפ, עב	טוב לי תורת פיד	(תה"ל יז:)	קמט, ו	רוממות א-ל בגרונם	(פר"ל-ז נא.; רס"ל סג.; סה.)
קיפ, צט	מכל מלמדי השכלתי	(פר"ל-ז יג.)	קמט, ו	חרב פיפיות בידיהם	(פר"ל-ז ז)

קיפ, קבו עת לעשות לה' הפרו תורתך

(ד"ל סד.; ל"מ סא.; תה"ל טז.)

משלי

קִיפ, קסב	שש אנכי על אמרתך	(רס"ל יג:)	א, א-ד	(פר"ל-ז קכא: קכב)
קבא	כל המזמור	(רס"ל כ:)	א, א	משלי שלמה בן דוד (ד"ל לו.)
קבא, ד	הנה לא ינום ולא יישן	(רס"ל כא.)	א, ב	לדעת חכמה ומוסר (ד"ל לו.; תה"ל ה.)
קבא, ה	ה' צלך	(רס"ל נה:)	א, ג	לקחת מוסר השכל (ד"ל לו.)
קבו, א	היינו כחולמים	(ל"מ מג.)	א, ד	לתת לפתאים ערמה (ד"ל לו.)
קבו, ב	שוא לכם משכימי קום	(פר"ל-א מז:)	א, ט	כי לוית חן לראשך (ל"מ עג:)
קבח, א	אשרי כל ירא ד'	(תה"ל מ:)	א, כד	יען קראתי ותמאנו (לה"ל [רנב])
קבח, ג	כי כן יבורך גבר ירא ד' אשתך כגפן פוריה	(מח"מ כס.; לה"ל [קמז])	ג, יט	ד' בחכמה יסד ארץ (ל"מ לב:)
קל, ב	ה' שמעה בקולי	(פר"ל-ה פו.)	ד, ב	כי לקח טוב נתתי לכם (ל"מ סו.; תה"ל ז:)
קל, ה	והוא יפדה את ישראל	(לה"ל [עה])	ה, ה	רגליה יורדות מות (רס"ל פג.; תה"ל טז:)
קלב, ט	וחסידך ירננו	(תה"ל לח:)	ו, כג	כי נר מצוה ותורה אור (רס"ל לו.; מב, ע:)
קלה, ד	כי יעקב בחר לו י-ה	(יש"ק לד.)	ו, כב	בהתהלך תנחה אותך... (רס"ל כב)
קלו	כל המזמור	(רס"ל לח.)	ח, יד	לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה (יש"ק מג.)
קלז, י	למכה מצרים בבכוריהם	(פר"ל-ג יט.)	ח, ל	ואהיה שעשועים יום יום (פר"ל-ה לה.)
קלז, יט	לסיחון מלך האמורי	(רס"ל מג:)	ט, ה	לכו לחמו בלחמי (פע"ק כה:)
קלז, כה	נותן לחם לכל בשר	(מח"מ לח.)	י, א-ז	(פר"ל-ז קכב קכג:)
קלמ, יב	לילה כיום יאיר	(רס"ל ו:)	י, א	בן חכם ישמח אב (ד"מ לד.; קה"מ ז)
קלמ, יז	ולי מה יקרו רעיד אל	(יש"ק כב)	י, א	בן כסיל תוגת אמו (ד"ל טו., יט.)
קלמ, כד	וראה אם דרך עצב בי	(לה"ל [סה])	י, ב	לא יועילו אוצרות רשע (ד"ל לד.)
קמ, ב	חלצני ה' מאדם רע	(לה"ל [ריז])		

י, ג	לא ירעיב ה' נפש צריך	(ד"ל לד:)	כד, בא	עם שונים אל תתערב	(ד"ל מט.)
י, ד	ויד חרוצים תעשיר	(ש"מ כט:)	כז, ב	יהללוך זר ולא פיך	(יש"ק לג:)
י, ה	אגר קיץ בן משכיל	(ד"ל לד:)	כז, ה	אהבה מסותרת	(זה"ל [ר])
י, ו	ברכות לראש צדיק	(ד"ל כד:)	ל, ח	ריש ועושר אל תתן לי	(זה"ל [רנח])
י, ז	זכר צדיק לברכה	(ד"ל לה:; פר"ז-ז-קנג.)	ל, ח	הטריפני לחם חקי	
י, ח	אוויל שפתים ילבט	(זה"ל [קלח])	ל, ח	(מח"מ לט:; פר"ז-ז-קט.)	
י, ט	שפתי צדיק ידעון רצון	(יש"ק מג:; מח"מ יח:)	ל, טו	לעלוקה שתי בנות הב	(אז"ל כה.)
יא, י	באבוד רשעים רנה	(מה"ש עה.)	ל, יט	דרך נחש עלי צור	(ד"ל עא:)
יא, יא	ולוקח נפשות חכם	(זה"ל [קיד])	ל, יט	דרך אניה בלב ים	(ד"ל לו:)
יא, יב	פרי צדיק עץ חיים	(זה"ל [קיג])	ל, לג	ומיץ אף יוציא חמאה	(קד"ש ח.)
יב, ד	אשת חיל עטרת בעלה	(מה"ש לו.)	לא, בא	לא תירא לביתה משלג	
יב, יט	שפת אמת תכון לעד	(מח"מ כד:; ל"מ מג:; זה"ל [קמא]; רס"ל פו:)	לא, בג	נודע בשערים בעלה	(מה"ש ד.)
			לא, כז	רבות בנות עשו חיל	(פר"ז-ג-נט:)
			לא, ל	שקר החן והבל היופי אשה יראת ה'	
				(יש"ק כה.)	

איוב

יג, כה	ובטן רשעים תחסר	(פר"ז-ז-קט.)	א, טו	ותפול שבא ותקחם	(ד"ל נה.)
יד, י	לב יודע מרת נפשו	(ש"מ יב.)	ג, יז	ושם ינוחו יגיעי כח	(יש"ק מ.)
טו, יז	טוב ארוחת ירק וגוי' משור אבוס	(מח"מ יז:)	יה, ד	טורף נפשו באפו	(זה"ל [יז])
טז, ו	בחסד ואמת יכופר עון	(ד"ל כט.)	יט, כו	מבשרי אחזה אלוק	(ל"מ קח:)
טז, יא	פלס ומאזני	(קה"מ ד.)	כח, ה	ועפרות זהב לו	(מח"מ פב.)
טז, יח	לפני שבר גאון	(רס"ל ח:)	כח, ט	חלמיש שלח ידו	(מח"מ פב.)
יז, ו	עטרת זקנים בני בנים	(ד"ל טו:)	כח, י	כל יקר ראתה עינו	
יז, יד	פוסר מים ראשית מדון	(רס"ל ט:)	לח, ד	איפה היית	(ל"מ זב, קיז:; קד"ש לו:)
יז, טו	למה זה מחיר ביד כסיל	(מח"מ ז:; מה"ש טז:)			
יז, טז	פלגי מים לב המלך ביד ה'	(ל"מ מו:; רס"ל יא.)			

שיר השירים

יז, יז	הט אונן ושמע דברי חכמים	(פר"ז-ה-לד:)	א, יא	תורי זהב נעשה לך עם נקודת הכסף	(פר"ז-ג-לו.)
יז, כ	הלא כתבתי לך שלשים במעצות ודעת	(פר"ז-ה-לד:)	א, ד	משכני אחריך נרוצה	(רס"ל נו.)
יז, כז	כי שבע יפול צדיק	(ל"מ עא:; מח"מ עו:; פר"ז-ה-לד:; זה"ל [יג])	א, ו	אל תראני שאני שחרחרת	(מח"מ עו:)

ב, ב	כשושנה בין החורים	(רס"ל כה.)	ה, בא	השיבנו ה' אליך	(פר"ל-ה י: יד.)
ב, ג	כתפוח בעצי היער	(רס"ל כה.)	קהלת		
ב, יא	כי הסתיו עבר הגשם חלף	(פר"ל-ג כג.)			
ב, יב	הנצנים נראו בארץ	(פר"ל-ג ג.)	א, ד	דור הולך ודור בא	(ד"ס ד.)
ג, יא	ביום שמחתו וביום שמחת לבו	(פר"ל-ג סט.)	א, ה	זרח השמש ובא השמש	(ל"מ עט.)
ד, א	שעריך כעדר העזים	(ד"ל מ::; ל"ל פ], [ינ])	א, ז	ואין כל חדש תחת השמש	(מס"ס מא, מ.)
ה, ב	אחותי רעיתי	(יש"ק נט.)	א, יד	הכל הבל ורעות רוח	(ל"ל ונלנ])
ה, ד	דודי שלח ידו מן החור	(מס"ס נט.)	ב, ה	שמקרא א' יקרה את כולם	(פר"ל-ג פנ.)
ה, י	דודי צח ואדום	(ד"ס כב.)	ב, י	וזה היה חלקי בכל צמלי	(מס"ס פט.)
ו, ה	הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני	(מס"ס יד.)	ד, יב	והחוט המשולש לא במהרה ינתק	(ל"מ נה.)
ז, א	שובי שובי השולמית	(ל"מ עו.)	ז, א	טוב שם משמן טוב	
ז, ב	מעסיס רמוני	(מס"ס עד.)	ז, י	(יש"ק נא::; ל"מ קס::; מס"ס כה.; ש"מ ה.)	
ז, ז	בוז יבוזו לו	(פר"ל-ג סו.)	ז, יב	אלתאמר שהימים הראשונים	(פר"ל-ג נסא.)
רות			ז, מז	בצל החכמה בצל הכסף	(מס"ס יט.)
			ז, יז	אל תהי צדיק הרבה	(פע"ק ז.)
א, ג	ותשאר היא ושני בניה	(קס"מ ה.)	ז, יח	החכמה תעז לזכרם	(ל"ל קפז])
ב, ג	ויקר מקרה חלקת השדה אשר לבועז	(פר"ל-ג פג.)	ז, כ	כי אין צדיק בארץ אשר	
ג, ז	וייטב לבו	(ד"ס יד::; יש"ק טו::; מס"ס ז.)	ח, ז	(מס"ס כג, י; ל"ל קא]) ; מס"ס לה, עא.)	
ג, ז	ופרשת כנפך	(קד"ס טו.)	ח, ז	עת אשר שלט האדם באדם	
ד, יא	יתן ד' האשה	(ד"ל מ.)	י, יח	(מס"ס פנ, פו.; רס"ל נה, סב.; מס"ס יט.)	
איכה			י, יב	בעצלתים ימך המקרה	(מס"ס ג.)
			יב, יג	את האלקים ירא ואת מצותיו שמור	(קס"מ ג.)
אסתר					
א, ג	כל רודפיה השיגוה בין המצרים	(פר"ל-ד קה.)	א, ד	בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר	
א, יג	כל היום דוה	(מס"ס יא.)	א, י	וכטוב לב המלך	(ד"ס יד.)
ב, ו	שכח מועד ושבת	(פר"ל-ה סה.)	א, יא	להראות העמים והשרים את יפיה	
ב, ז	טבעו בארץ שעריה	(מס"ס ד.)	א, יג	(יש"ק כה.)	
ב, יט	שפכי כמים לבך	(ל"מ לא.)	ג, ב	כי כן דבר המלך לפני כל ידעי דת ודין	
ד, כא	שישי ושמחי בת אדום	(יש"ק מה.)		(מס"ס עב.)	
				וכל עבדי המלך אשר בשער המלך	
				(רס"ל סג.)	

ג, ח	ישנו עם אחד	(מח"ס יצ:)	י, ג	ודובר שלום לכל זרעו	(רס"ל ז:)
ג, ט	ועשרת אלפים ככרי כסף	(רס"ל יצ:)			
ג, יג	להשמיד להרוג ולאבד			דניאל	
	(ל"מ גג; מח"ס עג:)			ב, לב	רישא דדהבא ומעוהי דנחש (פע"ק יד:)
ד, א	ומרדכי ידע את כל אשר נעשה	(רס"ל סה:)	י, ח	והודי נהפך עלי למשחית	
ד, א	ויזעק זעקה גדולה	(ל"מ גג:)		(רס"ל פג; תה"ש יא:)	
ד, ב	אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק			נחמיה	
	(ל"מ גג:)			ח, י	אכלו משמנים ושחו ממתקים
ד, יא	ואני לא נקראתי זה שלשים יום	(ל"מ נא:)			ל"מ עג; מח"ס עח; פר"ט-ד ו; פר"ט-ה פד:)
ד, יג	אל תדמי בנפשך להמלט	(ל"מ נד:)			
ד, מז	וכאשר אבדתי אבדתי	(תה"ש מ:)		יב, לא	ואעמידה שתי תודות גדולות (פר"ט-ג סב:)
ה, א	ותלבש אסתר מלכות	(יש"ק נח:)			
ו, ו	למי יחפורץ המלך	(מח"ס מט:)		דברי הימים-א	
ו, יג	אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו			א, א	אדם שח (אז"ל טו:)
	(ל"מ נד:)			ד, י	אם ברך תברכני (לה"ט ריג), [ריד]
ו, יד	עודם מדברים וכו' ויבהילו	(ל"מ נד:)		יב, לב	יודעי בינה לעתים
ז, ח	הגם לכבוש את המלכה עמי בבית				(ד"ט ל; מח"ס טו; ש"מ ה; תה"ש טו:)
	(ל"מ נד; מח"ס עג:)			יז, ו	ויגבה לבו בדרכי ה' (מח"ס לה; רס"ל כו:)
ז, ח	ופני המן חפו	(פע"ק כא:)		כו, בד	ושבואל בן גרשם בן משה (לה"ט [קפלא])
ז, ט	גם הנה העץ	(ל"מ לה:)		כפ, יד	כי ממך הכל ומידך נתנו לך (לה"ט [רנב])
ח, א	נתן המלך אחשוורוש וגו' את בית המן	(רס"ל יד:)			
ח, ז	ורבים מעמי הארץ מיתהדים	(מח"ס ט:)		דברי הימים-ב	
ח, טו	תכלת וחור ועטרת זהב תכריך בוך וארגמן			ז, מז	עיני ולבי שם כל הימים (ל"מ ג:)
	(יש"ק נח:)			יד, י	אין עמך לעזור בין רב לאין כח (רס"ל ח:)
ח, טז	אורה ושמחה וששון ויקר			כו, ב	רק לא בא אל היכל ה' (לה"ט [קנג], [רנח])
	(ל"מ גג; רס"ל יג, מז:)				
ח, יז	רבים מעם הארץ מתייהדים	(רס"ל סח:)		תפלה	
ט, מז	ונוח מאויביהם	(מח"ס סו:)			לעסוק בדברי תורה (לה"ט [נט])
ט, יט	להיות עושים את יום ארבעה עשר			הערב נא	(קה"מ ו:)
	(פר"ט-ב גג:)			המלמד תורה לעמו ישראל	(לה"ט [קפה])
ט, כב	והחדש אשר נהפך	(מח"ס ז:)		נשמה שנחת בי טהורה היא	
ט, כו	על כן קראו	(רס"ל פו:)		(ל"מ קטו; מח"ס ז; תה"ש ג:)	
י, א	וישם המלך מס	(מח"ס לה:)			

שלא עשני אשה	(ד"ל סא.)	הגומל לחייבים טובות	(ד"ס ז)
שלא עשני גוי	(פר"ל-ז ד. כד.; תה"ש כ.)	ובא לציון גואל	(תה"ש ח.)
מאהבתך ומשמחתך ... קראת שמו	(פע"ק כ.)	הוא יפתח לבינו בתורתו	(פר"ל-ז ד קטו.; פר"ל-ה עו.)
אתה הוא עד שלא נברא העולם	(ד"ל ז.; סה"ז כח.; פר"ל-ז ד. סה.; ש"מ לא.)	משנה עתים ומחליף הזמנים	(מח"ס עא.)
אמן יהא שמיה רבה	(ל"מ סד.)	אהבת עולם בית ישראל	(פר"ל-ז ד. נו.)
ברוך שאמר והיה העולם	(ד"ל ז.)	אמת ואמונה	(מח"ס ג.)
נשמת כל חי תברך	(פר"ל-ז ד. עו.)	שומר עמו ישראל לעד	(פר"ל-ז ד. מז.)
ברכו את ה' המבורך	(פר"ל-ז ד. כט.)	המפיל שינה על עיני	(פר"ל-ז ד. לו.)
ברכות קריאת שמע	(לה"ל [רכו])	מחלומות רעים ומהרהורים רעים	(לה"ל [רמד])
יוצר אור ובורא חושך	(ד"ל טז.; ל"מ סה.)	הודו בערב שבת	(פר"ל-ז ד. נ.; קיא.)
המחדש בטובו בכל יום תמיד	(ש"מ מו.)	שמור וזכור בדבור אחד	(פר"ל-ז ד. לה.)
אהבה רבה	(לה"ל [רעז])	לקראת שבת לכו ונלכה	(פר"ל-ז ד. קב.)
ותן בלבנו	(פר"ל-ז ד. מז.)	בואי כלה בואי כלה	(פר"ל-ז ד. כט.)
להבין ולהשכיל ולשמוע	(ד"ל י.; לה"ל [רכו])	מזמור שיר ליום השבת	(תה"ש עג.)
שמע ישראל	(ש"מ לב.)	שתולים בבית ה'	(פר"ל-ז ד. סג. ק.)
ברוך שם כבוד מלכותו	(ד"ל כח.)	הפורס סוכת שלום עלינו	(פר"ל-ז ד. סז.)
אמת ויציב	(ד"ל טז.; מח"ס ג.)	אתה קדשת את יום השביעי	(פר"ל-ז ד. עה.)
ה' שפתי תפתח		ברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים	
(פע"ק י. כה.; לה"ל [רעז]; רס"ל יב, ל.)		(פר"ל-ז ד. מז.; פר"ל-ז ד. קיא.; פר"ל-ז ד. טז.; פר"ל-ז ד. לת.)	
אתה גבור... מחיה מתים אתה	(קד"ש כד.)	רצה במנוחתינו	(קד"ש יח.)
מלא כל הארץ כבודו	(ש"מ לא.)	שבענו מטובך	(פר"ל-ז ד. קטו.)
ברוך כבוד ד' ממקומו	(ש"מ לב.)	וטהר לבנו לעבדך באמת	(פר"ל-ז ד. יא.)
חננו מאתך חכמה	(ל"מ עג.)	והנחילנו ה"א באהבה ורצון	(פר"ל-ז ד. קיז.)
השיבנו אבינו לתורתך	(תה"ש סא.)	ויהי ערב ויהי בוקר יום הששי	(פר"ל-ז ד. פז.)
ברך עלינו את השנה הזאת	(פר"ל-ז ד. קה.)	זכרון למעשה בראשית תחלה למקראי קודש	
את צמח דוד מהרה תצמיח	(פר"ל-ז ד. ו.)	(פר"ל-ז ד. כה.; פר"ל-ז ד. פה.)	
וקבצנו יחד מארבע כנפות		הא' בתעצומות עוזך	(פר"ל-ז ד. לא.)
(ל"מ לב, קיז.; פר"ל-ז ד. מא.; תה"ש לא.)		לקל אשר שבת	(פר"ל-ז ד. קד.)
מודים אנחנו לך	(ד"ל מ.)	ביום השביעי התעלה וישב	(פר"ל-ז ד. קו.)
ועל הכל אנחנו מודים לך	(קד"ש כה.)	יום השביעי משבח ואומר	(פר"ל-ז ד. קטו.)
ועל נסיך שבכל יום עמנו	(ד"ס כא.)	איה מקום כבודו	(ש"מ יב.; תה"ש ג.)
יהיו לרצון אמרי פי	(פר"ל-ז ד. ס.; לה"ל [רעז])		

הים ראה וינסו	(תה"ש יז.)	ישמח משה במתנת חלקו	(יש"ק סה;; ל"מ סז.; פר"ז-א טו.; פר"ז-ד פה.; פר"ז-ה יד.)
טוב להודת לה' ולזמר לשמך עליון	(פר"ז-א קג.)	שתתן לנו חיים ארוכים	(פר"ז-ג מח.)
קומם עיר בה חפצך בטל	(פר"ז-ג כד.)	מי שעשה נסים לאבותינו	(פר"ז-ד ז.; פר"ז-ה-ה מא.)
לדוד ה' אורי	(פר"ז-ה מד.)	הוא יגאל אותנו בקרוב	(פר"ז-ג קו.)
מלאכי רחמים הכניסו	(סה"ז כח.)	ישמחו במלכותך שומרי שבת	(פר"ז-ג יג.; פר"ז-ד עט.; פר"ז-ה עט.)
רחמנא דעני לתבירי לבא	(ז"ה"ל ריג.)	ואני תפילתי	(פר"ז-א ו.; פר"ז-ב יד.; פר"ז-ד פו.; פר"ז-ה קה.)
ובכן תן פחדך	(פר"ז-ה פה.; זב.; רס"ל עה.)	אתה אחד ושמך אחד	(פר"ז-ב קד.; פר"ז-ג עא.; פר"ז-ד נט.; קד"ש יח.)
ודברך מלכנו אמת וקיים לעד	(פר"ז-ה פג.; פו.)	יום מנוחה וקדושה לעמך נתת	(פר"ז-א ה.; לד.)
זכרנו לחיים	(פר"ז-ה לא.)	ומי כעמך ישראל גוי אחד	(פר"ז-ג עז.)
יה"ר שתחדש עלינו שנה טובה	(פר"ז-ה פב.)	אברהם יגל יצחק ירנן	(פר"ז-ג קז.; פר"ז-ד ט.)
נהיה לראש ולא לזנב	(פר"ז-ה פד.)	יעקב ובניו ינוחו בה	(פר"ז-ד מו.)
משה קטן וגדול	(ז"ה"ל רנא.)	מנוחת אהבה ונדבה	(קד"ש לב.)
כי אתה שומע קול שופר	(פר"ז-ה ז.; כד.)	מנוחה שלמה שאתה רוצה בה	(יש"ק מח.; רס"ל עב.)
ומה שחטאתי מרוק ברחמך	(תה"ש סא.)	גם כי אלך וגוי לא אירא רע	(פר"ז-ד לח.)
על שחטאנו לפניך בפריקת עול	(ז"ה"ל ה.)	אתה חוננתנו למדע תורתך	(פר"ז-ג קא.)
בימי מתתיהו	(פר"ז-א פא.)	ותלמדנו לעשות חוקי רצונך	(פר"ז-א לח.)
מסרת גבורים ביד חלשים	(פר"ז-א ע.)	החל עלינו הימים	(פר"ז-ב עט.)
הנרות הללו אנו מדליקין	(פר"ז-א עב.)	חשוכים מכל חטא ומנוקים מכל עון	(פר"ז-א מו.)
הנרות הללו קודש הם	(פר"ז-א עג.)	ויהי נעם ה' אלקינו עלינו	(פר"ז-ב קיב.)
אלא לראותן בלבד	(פר"ז-א פו.)	כוס ישועות אשא	(פר"ז-א ז.; פר"ז-ג עט.)
הוצאינו מאפילה לאור גדול	(ז"ה"ל רסא.)	שהשלום שלו ישים עלינו ברכה ושלום	(פר"ז-ב קיג.; פר"ז-ג קד.; פר"ז-ד לו.)
הפור נהפך לפורינו	(רס"ל פח.)	מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון	(פר"ז-ה קיז.)
ליהודים היתה אורה ושמחה	(פר"ז-ב זב.)	שבת ומועדי קדשך באהבה וברצון	(פר"ז-ג לד.)
שושנת יעקב צהלה ושמחה	(פר"ז-ב זח.)	ורוממנו מכל לשון	(פר"ז-ד כא.; פר"ז-ה קכט.)
כל העובר בימה ישקלו שקל בלי מהומה	(פר"ז-ב סב.)	ומועדי קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו	(פר"ז-א ה.)
דודי זכור לי שקלי עפרון	(פר"ז-ב נט.)		
אור פניך עלינו אדון נשא	(פר"ז-ב נו.; ז"ה"ל רמז.)		
ר"ח לעמך נתת כו' זכרון לכלם יהיה	(פר"ז-א לה.)		
ברוך חיי העולמים	(ל"מ סז.)		

אתקינו

סעודתא דמהימנותא, דמלכא (פר"ז-א מא; נז:)
 דא הוא סעודתא דחקל תפוחין (פר"ז-ב נג; ;
 פר"ז-ג יג, ל; נז; ע; ; פר"ז-ד קיב)
 ועתי"ק וז"א קדישא אתיין (פר"ז-ה קיז:)
 אזמר בשבחינ למיעל גו פתחינ
 (פר"ז-ז נ; פב; ; פר"ז-ד קה; ; פר"ז-ה נט; נט.)
 נזמין לה השתא בפתורה חדתא
 (פר"ז-ז נא; ; פר"ז-ג סה; ע; ; פר"ז-ד פג:)
 ובמנרתא טבתא דהנרא על רישין
 (פר"ז-ז קיא; ; פר"ז-ד פד; ; פר"ז-ה ד:)
 ימינא ושמאלא וביניהו כלה (פר"ז-ז סט.)
 צוחין אף עקתינ בטלין ושביתינ
 (פר"ז-ז סס; קיג:)
 ברם אנפין חדתינ ורוחינ עם נפשין
 (פר"ז-א סד; ; פר"ז-ד ה; פד.)
 חדו סגי ייתי ועל חדא תרתי
 (פר"ז-א קיא; ; פר"ז-ג עז; ; פר"ז-ד ו; פד.)
 ועל חדא תרתי נהורא לה ימטי
 (פר"ז-ד ז, ה; ז; ; פר"ז-ב קטז; ; פר"ז-ג סו.)
 קריבו שושבינין עבידו תקונין
 (פר"ז-ב קט; ; פר"ז-ד ה; ; פר"ז-ה נט:)
 ונונין עם רחשין (פר"ז-ג פד:)
 למעבד נשמתין ורוחינ חדתינ (פר"ז-ב קי.)
 בתרתין ובתלתין ובתלחא שבשין
 (פר"ז-ב מד; קי.)
 ועטורין שבעין לה (פר"ז-ב מד; קי:)
 אסדר לדרומא מנרתא דסתימא
 (פר"ז-ג נט; ; פר"ז-ד מד; נג:)
 בחמרא גו כסא ומדאני אסא
 (פר"ז-א יז; ; פר"ז-ד נג.)
 מדאני אסא להתקפא חלשין
 (פר"ז-א ית; ; פר"ז-ב פו.)
 נעביד להון כתרין (פר"ז-ב מה.)
 דא היא סעודתא דעתיקא קדישא (פר"ז-א ג:)

הזן את העולם כולו
 ומפרנס לכל ומטיב לכל (פר"ז-ג קה:)
 ויבשר לנו בשורות טובות (פר"ז-א טו.)
 הדרן עלך והדרך עלן (פר"ז-ג לא; לב.)
 חנינא בר פפא רפרם בר פפא וכו' (פר"ז-ג לא.)
 אשר קדש עובר במעי אמו (פר"ז-ד טו:)
 שמח תשמח רעים האהובים (יש"ק נב:)
 ישמח אביך ואמך (לה"ל [קיב])
 כדי לטהרנו מקליפתינו (פר"ז-ג כו:)
 לציון הנה הנם (פר"ז-ב קית.)
 לשם יחוד קבה"ו (ד"ז ב; קה"מ לט.)

זמירות

שלום עליכם מלאכי השלום
 אשת חיל (פר"ז-א כט; ; פר"ז-ג קי; סד; ; פר"ז-ד פד:)
 זממה שדה ותקחהו (פר"ז-ג מז:)
 קל מסתתר... השכל הנעלם (פר"ז-א קיג:)
 שלום עליכם (פר"ז-א יד:)
 מזמור לדוד ה' רועי (פר"ז-א קטז; ; פר"ז-ב יד; ;
 מת, עז; ; פר"ז-ג פח; ; פר"ז-ד עט; ; פר"ז-ה קד.)
 נפשי ישובב (פר"ז-א כב; ; פר"ז-ב לו.)
 גם כי אלך בגיא צלמות
 (פר"ז-א ה; ו; סז; ; פר"ז-ב קד; קטז:)
 שבטך ומשענתך המה ינחמוני
 (פר"ז-א כב; ; פר"ז-ג יד:)
 תערוך לפני שלחן נגד צוררי (פר"ז-ב נג, עת.)
 אך טוב וחסד ירדפוני (פר"ז-ב עת:)
 הנה א-ל ישועתי (פר"ז-א ס:)
 המבדיל בין קודש לחול חטאתינו הוא ימחול
 (פר"ז-ב כז.)
 שלח תשבי לנאנחה (פר"ז-ב ח:)
 שהשלום שלו ישים עלינו ברכה ושלום
 (פר"ז-ב טו.)

- אסדר לסעודתא בצפרא דשבתא (פר"ג-ג נט);
 אזמין בה השתא עתיקא קדישא (פר"ג-ג סה;; פר"ג-ד עז);
 נהוריה ישרי בה (פער"ק כט;; פר"ג-א ג; קיג; פר"ג-ד ד; כד; קטז);
 פר"ג-ד סה, נד; לו; פר"ג-ה ו, עט);
 בחמרא טבא דביה תחדוי נפשא (פר"ג-א קד);
 ישדר לן שופריה ונחזי ביקריה (פער"ק לא;; פר"ג-א סה; פר"ג-ב קג; פר"ג-ד נה; פר"ג-ה ו, לא);
 ויחזי לן סתרי דאתאמר בלחישא (פר"ג-ב קג;; פר"ג-ג יד);
 יגלה לן טעמי דתריסר נהמי (פער"ק כט;; פר"ג-ג פז);
 צורא דלעילא דביה חיי כלא (פר"ג-ב קד; פר"ג-ג מח;; פר"ג-ד נה; נח);
 חדו חצדי חקלא בדבור ובקלא (פר"ג-א קה; פר"ג-ב ה; יא; פר"ג-ד לו, מה;; פר"ג-ה עט);
 בני היכלא דכסיפין (פר"ג-א קז; פר"ג-ב קטז; פר"ג-ד י, נט);
 דביה מלכא בגילופין (פר"ג-ג ק);
 למחזי זיוא דז"א (פר"ג-א סו);
 חדו השתא בהאי שעתא (פר"ג-ד ט);
 רעזא דרעזין ולית זעפין (פר"ג-ב ו;; פר"ג-ה יח);
 לבר נטלין ולא עאלין הני כלבין דחציפין (פר"ג-ב כו; נג; עז; לא;; פר"ג-ג פח; פר"ג-ד קטז);
 כלבין דחציפין דנטלין לבר מבני היכלא (פר"ג-א נג);
 הגדה של פסח
 מה נשתנה הלילה הזה (קד"ש כו);
 עבדים היינו לפרעה במצרים (פר"ג-ג כז);
 אפי' כולנו חכמים כולנו נבונים (פר"ג-ג כ);
 כל המרבה לספר ביצ"מ (ל"מ סט; פר"ג-ג קח);
 ברוך המקום ברוך הוא (פר"ג-ג כז);
 חכם מה הוא אומר (פר"ג-ה יב);
 בקש לעקור את הכל (קה"מ לה;; פר"ג-א נב);
 ועברתי וגו' אני ולא מלאך (יש"ק מו; ש"מ ו);
 אני הוא ולא אחר (מח"מ כד;; רס"ל לא);
 ביד חזקה זה הדבר (פר"ג-ג טו);
 במורה גדול זו גלוי השכינה (מח"מ ט; רס"ל יב);
 יין המשכר שופכין באמירת המכות (מח"מ פב);
 כל שלא אמר ג' דברים אלו (פר"ג-ג כא);
 מצה על שלא הספיק בצקם (ל"מ קי; מח"מ לו; פר"ג-ג כב);
 לפיכך אנחנו חייבים להודות (פר"ג-ג כז);
 אחד מי יודע, שנים מי יודע (אז"ל יט; מח"מ לח);
 אחד אלקנו (ד"צ ט);
 ברכות
 ב. הקדימו קריאת שמע של ערבית (יש"ק לד);
 ב. יליף מבריתו של עולם (ד"צ יא);
 ג. יועצין באחיתופל ונמלכין בסנהדרין (קה"מ לג);
 ג. ג' משמורות הוי לילה (ד"צ יא; ש"מ כד; לה"ל [כז]);
 ג. מאן דגני בבית אפל (לה"ל [כח]);
 ג. המתין עד שסיים תפלתו (לה"ל [ל]);
 ג. אין נכנסים לחורבה (לה"ל [לג]);
 ג. היה מתנמנם עד חצות (ד"צ יב);
 ג. כנור היה תלוי (ד"צ יב);
 ג. יועץ באחיתופל (סה"ש ה);
 ד. ראויים לעשות להם נס בימי עזרא (ל"מ ה; מח"מ לו, נד;; ש"מ לו);
 ד. לא חסיד אני (ד"צ יג, כו);
 ד. למד לשונך לומר איני יודע (לה"ל [לח]);
 ד. שמא יגרום החטא (ד"צ יג);
 ד. כל האומר תהלה לדוד (ד"צ יד; לה"ל [לח]);
 ד. מיכאל באחת וגבריאל בשנים (ד"צ יד);

- ד: הסומך גאולה לתפלה
(ד"ל ז, יג; עז; ; לה"ל [רס], [ריצ])
- ה. מזיקין בדילין מיניה
(לה"ל [רמג])
- ה. שנים שנכנסו להתפלל וקדם
(לה"ל [לו])
- ה. ג' מתנות טובות שנתן הקב"ה לישראל
(ד"ל סו; ; ל"מ מ, ע; ; פע"ק יד; ; תה"ש כא)
- ה. לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצ"ר ואם אין יכול
לו יעסוק בתורה... יקרא קריאת שמע... יזכור
יום המיתה (יש"ק יא; ; ל"מ נו; ; מח"ס ד; ; פר"ל-ה נה)
- ה. יתלה בביטול תורה
(תה"ש סא)
- ה: נצטער על תפלתו סמוך למטתו
(ד"ל כג)
- ו. שנים שיושבים ועוסקים בתורה
(פר"ל-ג ל)
- ו. נאנס ולא עשאה
(לה"ל [רלה])
- ו. אחד שיושב ועוסק בתורה
(לה"ל [קפה])
- ו. בימינו זו תורה
(פר"ל-ה לה)
- ו. תרי מכתבן מלייהו
(ד"ל נה)
- ו. תפלין דמרי עלמא
(אז"ל יז)
- ו: א"ר חלבו אר"ה
(ד"ל כה)
- ו: אליהו לא נענה אלא במנחה
(קד"ש יא)
- ו: הקובע מקום לתפלתו אלקי אברהם בעזור
(רס"ל כו)
- ו: כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה
(רס"ל ב, מו)
- ו: כרום זולת... ובני אדם מזוללים בו
(רס"ל ו, מא; ; סד)
- ז. מכאן שהקב"ה מתפלל
(פר"ל-ג סג; ; לה"ל [ריצ])
- ז. וראיתי אכתריאל
(פר"ל-ג לא; ; פר"ל-ה ל; ; כב; ; ש"מ לט)
- ז. אע"פ שאינו כדאי
(מח"ס נה)
- ז. לא תשרה שכינה על או"ה
(יש"ק כט; ; מח"ס ע; ; רס"ל יח)
- ז. כשרציתי לא רצית עכשיו
(קד"ש כא)
- ז. לכיין השעה
(ל"מ סה)
- ז: גדולה שימושה יותר מלימודה
(פע"ק עו; ; רס"ל ס)
- ז: עד שבא אברהם וקראו אדון
(ד"ל מו)
- ז: מאי ראובן ראו מה
(ל"מ פב)
- ח. קשה שבכולם אסכרה
(רס"ל עת)
- ח. איכא סבי בבבל
(ד"ל כז)
- ח. אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה
(פר"ל-ד סט)
- ח. לעולם ידור אדם במקום רבו
(לה"ל [קעצ])
- ח. אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה
(ד"ל ט, כ; ; כג; ; פר"ל-א א; ; תה"ש יח)
- ח. לא מצלי אלא היכי דגרסי
(ד"ס יז; ; ל"מ סו; ; פע"ק י; ; לה"ל [רט]; ; רס"ל מז)
- ח: פרסיים המקודשים ומזומנים לגיהנם
(ל"מ פא)
- ח: אמר ר' גמליאל בג' דברים אני אוהב...
(יש"ק נו-מ; ; לה"ל [רט])
- ח: כאלו התענה תשיעי ועשירי
(מח"ס ממ)
- ח: לוחות ושברי לוחות מונחים בארון
(מח"ס נח)
- ח: שלא יאמר אותו צדיק
(פר"ל-ג נו)
- י. לא ילדה בנים לגיהנם
(ל"מ נו)
- י. עשה לה דדים במקום בינה
(ד"ל לו)
- י. כלה נבואתך ולא כך מקובלני
(פר"ל-ה יא; ; תה"ש ז)
- י. ראה ברוה"ק דיהיו לו בנין דלא מעלו
(תה"ש עג)
- י. חמשה ברכי נפשי
(ש"מ כד)
- י: הרוצה שלא ליהנות אל יהנה כשמואל
(פע"ק ה)
- י: הרוצה ליהנות יהנה כאלישע
(יש"ק יח)
- י: אלישע איש קדוש
(יש"ק צ; ; פע"ק טו; ; פר"ל-א קיח)

- יז: לאחר שנתגאה זה (ד"ס ד:)
- יח: ומשרתו אין קדוש שאחזה (יש"ק ז:)
- יט: מי שתולה בזכות עצמו תולין לו בזכות אחרים (מח"ס כו:)
- יא: עושה שלום ובורא רע (פר"ג-ג קד:)
- יב: כל שלא אמר אמת ויציב שחרית (ד"ל טז:)
- יב: בקשו לקבוע פ' בלק בק"ש (פר"ג-ד פב; רס"ל לו; מד:)
- יב: העושה דבר עבירה ומתביש בו (לה"ל נ; תה"ש יא; נד:)
- יג: הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו יצא (לה"ל רנב:)
- יד: עול מצוות (לה"ל רכד:)
- יז: חזי' דהוה מאריך טובא באחד (סה"י כח; ל:)
- יז: אגמירו לבנייכו תורה כי היכי דליגרסי בהו (לה"ל קפג:)
- טו: נפנה ונוטל ידי (לה"ל ו:)
- טז: אף אהלים מעלים את האדם מכף חובה לכף זכות (ד"ל כט; תה"ש מה:)
- טז: ונשכים ונמצא יחול לבבינו (ד"ל כג; לה"ל רלח; רס"ל כג:)
- יז: הני נשי במאי קזיין (ד"ל יח; רס"ל סג; תה"ש כג:)
- יז: ומה שחטאתי מרוק ברחמך (תה"ש סא:)
- יז: העושה שלא לשמה (פר"ג-ה מח:)
- יז: גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך ומי מעכז וכו' (יש"ק מד; מח; סא; מח"ס יז; יח; רס"ל נד; עה; תה"ש ו:)
- יז: העוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה (קה"מ א:)
- יז: הצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם (ש"מ כח:)
- יז: לא תהא סיעתו כסעיתו של אלישע (לה"ל קד:)
- יז: כל העולם כולו ניוון בשביל חנינא (ד"ס יז; פר"ג-א פב:)
- יז: אמר רב בכל יום ב"ק יוצאת מהר חורב (פר"ג-ג מב:)
- יז: נידונין בזרוע (פע"ק טו:)
- יח: רשעים בחייהם קרוים מתים (ל"מ סז:)
- יח: תלמיד חכם שעבר בלילה אל תהרהר אחריו ביום (מח"ס נח; תה"ש לח:)
- כ: מתוך מתוך ד' מאה זוזי שויה (ד"ל מח; ש"מ ל:)
- כ: שומע כעונה (לה"ל קלג:)
- כ: הם מדקדקים עד כזית עד כביצה (ל"מ פו; פר"ג-ג מב; פר"ג-ד לה:)
- כ: תבוא מארה לאדם שאשתו... (ד"ס ה:)
- כא: מנין לברכת התורה דכתיב כי שם ה' (פר"ג-ה נו; ש"מ לו:)
- כא: אין היחיד אומר קדושה (ש"מ לא:)
- כב: באימה ביראה ברתת ובזיע (לה"ל קלצ:)
- כב: שונה בהלכות דרך ארץ (לה"ל קכא; קלאל:)
- כב: ריקא יש לך מ' סאה (לה"ל קלנב:)
- כב: אין דברי תורה מקבלין טומאה (ד"ס ו:)
- כב: טבילת עזרא לב"ק (יש"ק ה:)
- כב: לאונסו בנפילה ט' קבין (לה"ל קלצ:)
- כב: צריך טבילה לדברי תורה (תה"ש ע:)
- כד: קול באשה ערוה (תה"ש כו:)
- כד: המשמיע קולו בתפלתו הרי זה מקטני אמונה (סה"י כד:)
- כו: אין שיחה אלא תפלה (ד"ל לו:)
- כח: סלקוהו לשומר הפתח (פר"ג-א נד; פר"ג-ג סה; פר"ג-ד לג:)
- כח: מתפלל אחת בכניסתו ואחת ביציאתו (קה"מ ו:)
- כח: 'הני ז' דשבתא כנגד מי (פר"ג-ד ח:)

כמ. שימש שמונים שנה בכהונה גדולה

(זה"ש [רלט])

ל. יכון את לבו כנגד בית ק"ק

(יש"ק סב; קד"ש יג; רס"ל יב.)

ל. בכל עצב יהיה מותר

(קה"מ לד.)

ל: חזי' דקא בדח טובא (ד"ש סח; פר"ש א-פו.)

ל: במקום גילה שם תהא רעדה (ל"מ מו.)

לא. לא היה אדם שקראו צב-אות עד חנה

(פע"ק ד; קה"מ מ.)

לא. אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז

(מח"ס נ; פר"ש-ב סד.)

לא: דברה תורה כלשון בני אדם

(מח"ס י.)

לב. מלי כרסי' זני בישי

(תה"ש נא.)

לב: מיום שחרב בהמ"ק נפסקה חומת ברזל

(ד"ש לב.)

לב: ד' דברים צריכין חיזוק

(ד"ש לה.)

לב: היינו עזובה היינו שכוחה

(פר"ש-ה לג.)

לב: חזק בתורה ואמץ במעש"ט

(קה"מ יז.)

לג. דעת ניתנה בין שתי אותיות

(ד"ש לב.)

לג. גדולה נקמה שניתנה בין ב' שמות

(רס"ל נב.)

לג: לגבי משה מילתא זוטרתא היא

(ד"ש לג; פב; ל"מ סז; מח"ס כד.)

לג: הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים

(קה"מ טו.)

לג: הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים

(ד"ש פב.)

לג: אין להקב"ה אלא אוצר של יר"ש

(רס"ל מח.)

לד. המלך כיון שכורע שוב אינו זוקף

(ד"ש לג; ל"מ מו; פט; רס"ל נח.)

לד: המלך כיון שכורע שוב אינו זוקף

(ד"ש לג; ל"מ מו; פט; רס"ל נח.)

לד: אם תפלתי שגורה בפי

(פר"ש-ד נא; זה"ש [רז], [ריצ]; רס"ל ו.)

לד: כיון שכורע בתפלה שוב אינו זוקף

(ד"ש לג; ל"מ מו; פט; רס"ל נח.)

לד: כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לבעלי

(תה"ש ו.)

לד: כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לבעלי

(תה"ש ו.)

לד: כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לבעלי

(תה"ש ו.)

לד: כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לבעלי

(תה"ש ו.)

לד: במקום שבעלי חשובה עומדין

(ל"מ קכ; מח"ס נו; קד"ש כ; רס"ל נ; תה"ש לד; נג; עג.)

לד: עבד לפני המלך

(זה"ש [רי])

לה. כאן קודם ברכה

(ד"ש כו; ל"מ מה; נב; פה; מח"ס כו.)

לח: לעושיין רצונו של מקום

(זה"ש [רנד])

לה: בזמן שאין עושיין רצונו של מקום

(פר"ש א-ז.)

לח: טובא גריר פורתא סעיד

(פר"ש-ה מב.)

לה: אמו זו כנסת ישראל

(ד"ס יב; ד"ש ב; פר"ש-ה ל.)

מ. ענבים דסחטה לו

(מח"ס פ.)

מ. עץ הדעת חטה היה

(מח"ס ס.)

מג: יפה לו הקב"ה לכל א' אומנות בפניו

(רס"ל לו.)

מו: שני ת"ח המחודדין זל"ז מצטרפין

(זה"ש [קפו])

מח. ורחמנא היכי יתיב

(פר"ש-ג כו.)

מח: ברית ותורה וארץ

(ד"ש לו.)

נג: והתקדשתם מים ראשונים

(פר"ש-א קיח.)

נד. תיקן שאלית שלום בשם

(זה"ש [קנז])

נד. בכל לבבך בכל יצריך

(ל"מ קב.)

נד. בכל מדה שמודד לך

(תה"ש ט.)

נה. הלך משה והפך

(פר"ש-ד נג.)

נה. בלב כל חכם לב נתתי חכמה

(מח"ס ז.)

נה. יודע היה בצלאל לצרף

(ל"מ נו.)

נה. מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיע

(יש"ק לו.)

נה: החלומות הם על הרהורי היום

(זה"ש [רמג])

נה: כאן ע"י מלאך כאן ע"י שד

(ל"מ קיח.)

נה: היה חולם לו שהוא נופל ביד אויביו

(מח"ס כא.)

בא: עד דכליא ריגלא דתרמודאי
(ד"ש פח;; רס"ל פד:)
בא: פוחת והולך (פר"ש-א עו.; רס"ל פב)
בא: לשנה אחרת קבעום (פר"ש-א עו:)
בב. נר חנוכה משמאל מזוזה מימין
(פר"ש-א עח:)
בב. נר חנוכה למעלה מכ' (פר"ש-א פו.; רס"ל פה:)
בב: וכשגברה בית מלכות חשמונאי
(פר"ש-א סח:)
בג. והיכן צונו (פר"ש-א פח:)
בה: ותזנח משלום נפשי זו הדלקת נר (ד"ל כג:)
בה: היה דומה למלאך ד' (קד"ש יג.; תה"ש עא:)
ל. משה רבינו גזר כמה גזרות (פר"ש-ה סב:)
ל. בחייך איני מודיע (קד"ש יח.; תה"ש ז:)
ל. דבקו שערים זה בזה (תה"ש מו:)
ל. נהפכו כשולי הקדירה (תה"ש מז:)
לא. דעלך סני לחברך לא תעבד (ד"ל כז:)
לא. ענותנותו קרבתן (אז"ל ת:)
לא. כור חטים וקב חומטין (ד"ס ו:)
לא. אמונת זה סדר זרעים (ד"ל י.; פר"ש-א ז; רס"ל ז:)
לא. נשאת ונתת באמונה (פר"ש-ז ד:)
לא. חכמה זה סדר קדשים (ד"ל כו:)
לא: בר אוריין עדיף (ד"ל כח:)
לא: לבס בריא כאולם (מח"ס ד:)
לא: על שלשה דברים אשה מתה (פר"ש-א יא:)
לא: מסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות
החיצוניות לא (ד"ל כא.; יש"ק כז:)
לב. מנקין מזכיותיו (ש"מ לה:)
לב. כי יפול הנופל (ל"מ קט:)
לב. לכל א' מישראל כ"ח מאות עבדים
(קד"ש לא:)

לג: חד כנגד זכור (פר"ש-ז פו:)
לג: חזא ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא
(פר"ש-א יז.; פר"ש-ה יד:)
לה: בבבל שובתין מתוך מריעין
(פר"ש-ד מ.; מנ:)
ממ. אלישע בעל כנפים (פר"ש-ג יג:)
ממ. מה יונה כנפיה מגינות (ל"מ זב:)
נג. חמור אפי' בתקופת תמוז קרירא ליה
(ד"ל יא:)
נג: אדם דלית ל' מזלא (רס"ל מא:)
נג: כמה גרוע אדם זה (ש"מ לו:)
נה. תי"ו תחיה תי"ו תמות (ש"מ כח:)
נה. אין מיתה בלא חטא
(מח"ס יח.; תה"ש עג:)
נה: בעטיו של נחש
(אז"ל יא.; ל"מ קיז.; תה"ש יג:)
נה: מתוך ששהו את קיניהם (פע"ק יד:)
נה: כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה
(תה"ש עו:)
נו. כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה
(תה"ש מה:)
נו. אלמלא קבל דוד לשה"ר לא נחלקה המלכות
(אז"ל יד:)
נו: מעלה עליו הכתוב (ל"מ קכ:)
נו: נעץ גבריאלי קנה (ד"ל פו:)
סג. חישב לעשות מצוה ונאנס (ד"ס ח: י:)
סג. מחדדין זה לזה (ל"מ קפח:)
סג. למיימינים בה אורך ימים (ל"מ פג:)
סו: כל מניני בשמי' דאימיה (מח"ס כ:)
סח: גר שנתגייר בין האומות (ל"מ קנד:)
סח: תינוק שנשבה בין העמים (אז"ל יא:)
סמ. בתוס' אמאי לא קאמר דידע לשבת בעשה
(פר"ש-ז נב:)
סט: מר סבר כאדם הראשון
(יש"ק לד.; ל"מ נב.; נו. ע:;
מח"ס עה.; לו.; קד"ש ה:)

בא: עד דכליא ריגלא דתרמודאי
(ד"ש פח;; רס"ל פד:)
בא: פוחת והולך (פר"ש-א עו.; רס"ל פב)
בא: לשנה אחרת קבעום (פר"ש-א עו:)
בב. נר חנוכה משמאל מזוזה מימין
(פר"ש-א עח:)
בב. נר חנוכה למעלה מכ' (פר"ש-א פו.; רס"ל פה:)
בב: וכשגברה בית מלכות חשמונאי
(פר"ש-א סח:)
בג. והיכן צונו (פר"ש-א פח:)
בה: ותזנח משלום נפשי זו הדלקת נר (ד"ל כג:)
בה: היה דומה למלאך ד' (קד"ש יג.; תה"ש עא:)
ל. משה רבינו גזר כמה גזרות (פר"ש-ה סב:)
ל. בחייך איני מודיע (קד"ש יח.; תה"ש ז:)
ל. דבקו שערים זה בזה (תה"ש מו:)
ל. נהפכו כשולי הקדירה (תה"ש מז:)
לא. דעלך סני לחברך לא תעבד (ד"ל כז:)
לא. ענותנותו קרבתן (אז"ל ת:)
לא. כור חטים וקב חומטין (ד"ס ו:)
לא. אמונת זה סדר זרעים (ד"ל י.; פר"ש-א ז; רס"ל ז:)
לא. נשאת ונתת באמונה (פר"ש-ז ד:)
לא. חכמה זה סדר קדשים (ד"ל כו:)
לא: בר אוריין עדיף (ד"ל כח:)
לא: לבס בריא כאולם (מח"ס ד:)
לא: על שלשה דברים אשה מתה (פר"ש-א יא:)
לא: מסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות
החיצוניות לא (ד"ל כא.; יש"ק כז:)
לב. מנקין מזכיותיו (ש"מ לה:)
לב. כי יפול הנופל (ל"מ קט:)
לב. לכל א' מישראל כ"ח מאות עבדים
(קד"ש לא:)

ענ. אבות מלאכות ארבעים חסר א'

(פר"ט-א סא:)

עד: חכמה יתירה שאני

(פר"ט-ג ס.)

עז. כל חמרא דלא דרי על חד תלת מיא

(ד"ט לא:)

עז: ברישא חשוכא והדר נהורא

(יש"ק לד.; מח"ס כו. עז.; רס"ל טו:)

פב. חיי דברייא

(ד"ט עז.)

פג. ב' כתרים

(מח"ס פד.)

פג. ירדו ששים רבוא מלאכי השרת

(ש"מ יב:)

פג. הוסיף יום אחד מדעתו

(מח"ס לח:)

פג. שמחה שמעולם, הכתרים דמתן תורה

(מח"ס כד.)

פז: בתוס' טעם שנקרא שבת הגדול (פר"ט-ג טו:)

פז: במרה נצטוו על השבת

(קד"ש ה.; תה"ש פג:)

פח. דרש ההוא גלילאי (קה"מ ג.; פר"ט-ד יט.)

פח. כפה עליהן הר כגיגית (מח"ס עא:)

פח. הדר קבלוה בימי אחשוורוש

(ל"מ ג. פג.; פע"ק כה.; רס"ל מז:)

פח. זכו לב' כתרים (פר"ט-ה סג:)

פח. עמא פזיזא (ל"מ פט.; רס"ל נו:)

פח. מה תפוח זה פריו קודם לעליו

(ל"מ סט.; ש"מ יא:)

פח. רז שמלאכי השרת משתמשין

(ל"מ ע.)

פח. תומת ישרים תנחם

(ד"ט לו.; ל"מ עד.; רס"ל עג.)

פח: יצתה נשמתן

(ל"מ קד:)

פח: תנה הודך על השמים

(ש"מ יג:)

פח: אחוז בכסא כבודי

(תה"ש ג:)

פח: מלא כל העולם בשמים

(פר"ט-ד כד.; קד"ש כט.)

פח: מי שהכל שלו יכפר על עון גדי

(מח"ס נה.; רס"ל כב.)

פפ. אפילו מלאך המות מסר לו דבר

(ד"ט סח.; ל"מ קא.)

פפ. מצאו להקב"ה שהיה קושר קשרים

(פר"ט-ז נה:)

פפ. ניסאי מיבעי' לי

(פר"ט-ז כז:)

פפ. כלום יצה"ר יש ביניכם

(מח"ס טז:)

פפ. שני שירדה שנאה לאור"ה

(יש"ק כז.; מד:)

פפ: הר חורב שירדה חורבה

(רס"ל נט:)

פפ: אם יהיו חטאיכם כשנים הללו שסדורות ובאות

מששת ימי בראשית (ל"מ נא. ע. קט:)

מח"ס ט. כג.; מג.; מח.; סא.; רס"ל כה:;

תה"ש לט:)

פפ: כי אתה אבינו

(מח"ס נ:)

פפ: ימחו על קדושת שמך

(ד"ס כב:)

פפ: לא בסבי טעמא ולא בדודקי עצה

(ד"ס יז.; יש"ק מז.; מח"ס יט:)

פפ: מחוי להו יצחק הקב"ה בעינייהו

(מח"ס עח.; ל"מ פה.; פע"ק ג:)

תה"ש ה.)

פפ: עבודת האדם י"ב שנים ומחצה

(ד"ט ו:)

פפ: דל פלגי דלילתא שאין חוטאים כלל

(ד"ט יא.; מח"ס נח.; תה"ל [יז]; קד"ש יא.)

פפ: פלגי עלי ופלגא עליך

(ד"ס כב.; יש"ק מג.; ל"מ פה:)

פפ: קה"מ כג:)

פפ: אין הנובאה שורה אלא על חכם גבור ועשיר

(סה"י כט.; רס"ל לב:)

פפ: בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין

(קה"מ ו.)

פפ: הם מאמינים בני מאמינים

(מח"ס ג. לד.)

קא: משה שפיר קאמרת

(אז"ל י.; ד"ס ד.; ל"מ לט.; מח"ס נח.;

רס"ל יד:)

קד: הללו זרעו של יצחק

(יש"ק י.)

קד: כ' לי כתר לעוה"ב

(פר"ט-ג לו:)

קד: ט"ר י"ש כ"ח

(ד"ט לח.)

קד.	מאמר פתוח מאמר סתום (מס"ס נג.)	קימ.	תבלין אחד יש לנו ושבת שמו (פע"ק ל; פר"ג-ג קט.)
קד.	צ' כפופה וצ' פשוטה (פר"ג-ג יז.)	קימ.	אמר ר' זירא לזוגי דרבנן (קד"ש לז.)
קד.	ק' קדוש (ל"מ עו.; מס"ס ז.)	קימ.	אינו דומה הבל שיש בו חטא (מ"ל כט.)
קה:	אדם מישראל שמת דומה לס"ת שנשרף (ל"מ קב; מה"ש עה.)	קימ.	העונה אמן יהא שמייה רבא (ל"מ סד.)
קי.	חויא (ד"ל סא.)	קימ.	כל המתפלל בע"ש ואמור ויכולו (פר"ג-ג פא.; קיד.)
קיג.	גמרא גמור זמרתא תהא (פר"ג-ג סז.)	קימ.	שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם (פר"ג-ג יד.; פר"ג-ג קטו.)
קיג.	מאני מכבדותא (ל"מ פה.; קד"ש יג.)	קבא:	נודמנו לו נחשים ועקרבם (ד"ס ז; לה"ל [קסא])
קיג:	ותלבשי שמלותיך (פע"ק ל; קד"ש יג.)	קבו.	גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה (מס"ס פה.)
קיג:	אהרוריה דרבי עתיר משבור מלכה (יש"ק יט.-יט.)	קבו:	ההוא חסיד (לה"ל [קכג], [קו]; מה"ש ע.)
קיג:	יהא רעוה דתשרו תרבא (פר"ג-ג לו.)	קל.	כגון מילה דכתיב שש אנכי על אמרתך (פר"ג-ג פב.)
קיד.	מנין לשינוי בגדים מה"ת (פר"ג-ג יא.)	קל.	תפלין מרופה בדידנו (ד"ל טז.)
קמו:	ויהי בנוסע ספר בפנ"ע (קד"ש לב.)	קל.	צריך גוף נקי כאלישע בעל כנפים (ל"מ לב.)
קיה.	כל המענג את השבת (פר"ג-ג כג.)	קלח:	עתידיה תורה שתשתכח (ד"ס יג.)
קיה.	כל המקיים שלש סעודות בשבת (פר"ג-ג סג.; פר"ג-ג מט.; רס"ל ג.)	קלמ.	אף הן לא טעמו טעם יין (מס"ס סא.; פא.)
קיה:	אלמלי שמרו שתי שבתות (יש"ק לד.; ל"מ נב.; מס"ס נז.)	קמ:	בעניותי לא אכלתי ירקא (פע"ק לא.; קה"מ ג.)
קיה:	אביך במאי זהיר טפי (לה"ל [מט])	קמה:	מפני מה ת"ח שבבבל מצוינין (פר"ג-ג נו.; לה"ל [קנה], [רסג]; ש"מ ד.)
קיה:	מאי טעמא קרו לך רבינו הקדוש (יש"ק ז.)	קמה:	נתקלל ציון נתברכו שכיניה (קה"מ ג.)
קיה:	נחלה בלא מצרים לא כאברהם כו' (יש"ק מז.; רס"ל עו.; מה"ש ה.)	קמו.	פסקה זוהמת הנחש (יש"ק נו.; סא.; פר"ג-ג יב.; קד"ש עז.; כב.; מה"ש עא.)
קיה:	עונג זה איני יודע מהו (פר"ג-ג קי.)	קממ.	אף בחול אסור להתסתכל (פר"ג-ג עה.)
קיה:	דבר מועט כסא דהרסנא (פר"ג-ג יא.)	קנ.	אומר לחבירו (ד"ס ט.)
קיה:	על במתי ארץ תדרך (פר"ג-ג קכג.)	קנא:	אלו ימי משיח (קד"ש ז.)
קימ.	ר' חנינא מיעטף וקאי אפניא דמע"ש (פר"ג-ג קא.)	קנא:	איך חיה שולטת על האדם (ד"ל כ.)
קימ.	בואו ונצא לקראת שבת המלכה (פר"ג-ג כט.)	קנא:	הישן בבית יחידי אחזתו לילית (ד"ל נה.)
קימ.	יוסף מוקיר שבי (קה"מ כז.)	קנב.	זקני ע"ה דעתן מטפשת (ד"ל כז.)
קימ.	מי עדיפת לן מינה (פע"ק לא.; פר"ג-ג נד.)		

- קנב. עד ארבעים שנה מילי מעלו (ד"ל יז.)
 קנב: ההיא שעה א' קודם תחיית המתים
 (מס"ח כ:)
 קנב. איזהו בן עולם הבא (נ"ה"ל [קלט])
 קנו. אין מזל לישראל (רס"ל פח.)
 קנו. ורזוהי כסיין (ל"מ פד.)
 קנו: מאי דעתך דקאי צדק במערב
 (מס"ח ע"א;; רס"ל נג.)

ערובין

- ב. אשכחן משכן דאיכרי מקדש
 (ד"ל ב; רס"ל טז.)
 יג. הוי זהיר במלאכתך (ד"ל ג:)
 יג. כתב שיכול למחות בעינן (ד"ל ד:)
 יג. ראשו ורובו בסוכה ושולחנו תוך הבית
 (ד"ל ו.)
 יג. לא יכלו לעמוד על סוף דעתו
 (ד"ל ד; קה"מ לד; סה"ש פ:)
 יג. היה מטהר השרץ בק"ן טעמים
 (אז"ל כה;; רס"ל פ;; סה"ש פ:)
 יג. נוח שלא נברא
 (ד"ל ו; ל"מ ע;; קה"מ יג.)
 יג. אמר רבינא אני אדון ואטהרנו ק"ו מנחש
 (סה"ש פ"א:)
 יג. אלו ואלו דברי אלקים חיים
 (ד"ל ה; עד;; נ"ה"ל [סב]; רס"ל ט;;
 ש"מ ה.)
 יג. ב"ה היו שונים דבריהם ודברי ב"ש
 (ד"ל ע"ה;; רס"ל י.)
 יד. ים של שלמה (ד"ל ט; נ"ה"ל [רח])
 יז. מים אחרונים מגינים ממלח סדומית
 (קה"מ כב.)
 יח. ק"ל שנה ישב בחענית (סה"ש ו.)
 יח. רוחין שדין ולילין (ש"מ מב.)
 יפ. ההוא דמחייבי ההוא שעתא (סה"ש עו.)
- יפ. הרפניא הוא פתח ג"ע (ד"ל פח.)
 יפ. ברעל ארמית דממשכא ערלתיה לא מבשקר
 ליה
 (יש"ק י; מו;; ס"א סג;; ל"מ ע"ה; ק"ג;
 מס"ח כט; מה; פפ"ק י"א;; סה"ש כט; מ:)
 יפ. ב' תמורות בגיא בן הינום (פר"ל-א קכ.)
 כא: בכרכים מצוי גזל ועריות (רס"ל טו.)
 כא: עשה לתורה אונים (ד"ל ג.)
 כא: שמא תאמר אבד סכרן
 (קד"ש יד;; סה"ש מו:)
 כא: חביבין דברי סופרים יותר מיינה של תורה
 (יש"ק כב.)
 לח. בראשון למזרח ובשני למערב (ד"ס יח.)
 מג. דלמא יוסף שידא אמרינהו
 (פר"ל-א סג;; נ"ה"ל [קג])
 מג: אין אליהו בא בערב י"ט (מס"ח לא.)
 מה. למדו מדוד בקעילה (ד"ס ג:)
 נב: אם תשיב משבת רגלך... איסור תחומין
 (פר"ל-א נח:)
 נד. אם יש לך היטב לך (סה"ש נ"א:)
 נד. בטשה ברוריה במאן דגריס בלחישא
 (ל"מ סו:)
 נד. בני גליל לא גליא מסכת (ד"ל עט.)
 נד. חטוף ואכול (פר"ל-א ק"ח; ק"ט.)
 נד. אלמלא נשתברו לוחות
 (ד"ל עט;; רס"ל עט:)
 נד. המהלך בדרך וכו' יעסוק בתורה (רס"ל ב.)
 נד: והולכי אלו בעלי מקרא (פר"ל-ב י:)
 נד: שיחו אלו בעלי תלמוד (ד"ס טז.)
 נד: כיצד סדר משנה (פר"ל-ה מ"א.)
 סד: כיון ר"ג ברוח הקודש (ל"מ סו:)
 סה. אנן אגורי דיממא (ד"ל טו;; נ"ה"ל [יז])
 סה. לא נברא יין אלא לנחם אבלים (מס"ח פ:)
 סה: בג' דברים אדם ניכר (ד"ל לג; מז:)

נו. כשם שאין בלבך אלא אחד
(יש"ק סג; רס"ל לו:)

סב: משנגנו ספר יוחסין חשכו עיניהם
(רס"ל פה:)

סו: מאסו ד' ממלך (ל"מ פס; רס"ל נד:)

סח: כתוב אחד אומר עצרת לה' אלקיך
(פר"ז-ה קכט; קלד:)

סח: חציו לד' וחציו לכם (ל"מ פה:)

סח: על זה חדאי נפשאי (ד"ז עו:)

סח: הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם
(פר"ז-ד יס; נג:)

סח: ר' יוסף ביומא דעצרתא אמר (פר"ז-ד נד:)

עז. ר"ח איקרי מועד (פר"ז-ד קיח:)

עמ: סעודה דלעתיד כשיגמול חסד עם זרעו של
יצחק (יש"ק מו:)

פה: פסחא והלילה פקע איגרא
(מח"ס לד; פר"ז-א קכ; רס"ל כו:)

פו: כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ
מצא (ל"ה"ז [מו:])

פו: תקראי אישי ככלה בבית חמיה ולא ככלה
בביתת אביה (יש"ק נד:)

פו: גלו לבית אמן (ד"ז נח; קד"ש כח:)

פו: לא גלו אלא כדי להוסיף גרים
(ל"מ נט; רס"ל לב, פד:)

פח: לא כאברהם שקראו הר
(קד"ש ז, יא; קה"מ כח, לב; רס"ל כו:)

צא: גרים מדקדקים במצות יותר (מח"ס פה:)

צד: עולם א' מס' בגן (קד"ש כח:)

צו: מה בין פסח מצרים לפסח דורות
(פר"ז-ג כא:)

קג: הפוחת לא יפחות מג' (רס"ל כו:)

קה: כבוד יום וכבוד לילה כבוד יום עדיף
(פר"ז-א מ; פר"ז-ג עא:)

קו: ליקדש לן מר קידושא רבה (פר"ז-ה לו:)

קיא: שר של אש הצילם (ד"ז מו:)

סמ: מומר לחלל שבתות (רס"ל יט:)

פז: רבי מכבד עשירים (ל"מ פה:)

צו: תפלין הן גופן אות (פר"ז-ה נ:)

צו: מיכל בת שאול הניח תפלין (ל"מ נ:)

פסחים

ג. באיש קראו מרכב ובאשה מושב

(ל"מ קג:)

ה. שלשה ראשון (מח"ס נד; ל"ה"ז [קעו:])

ח: היכי דשכיחא הזיקא שאני שנא' ויאמר
שמואל (פר"ז-ג יג:)

יב: שעה ראשונה מאכל לודים וכו' (ד"ז עב:)

יב: שעה ב' מאכל לסטים (סה"ש נ:)

יג: נתי לי מר ספר יוחסין (אז"ל יג:)

כב: ר' שמעון העמסוני היה דורש כל אתין
(פר"ז-ג עד:)

ממ: עם הארץ אסור בבשר
(ד"ז לו; ל"ה; ל"ה"ז [רמ:])

ממ: גדולה שנאה ששונאין ע"ה (קה"מ א:)

ג. עולם הפוך ראיתי (ל"ה"ז [קמ:])

ג. לא כעולם הזה העולם הבא (ש"מ כח:)

ג. לא כמו שנכתב נקרא
(ל"מ נז; סד; מח"ס י; פר"ז-ד סד; רס"ל עז:)

ג. אור יקרות וקפאון אלו נגעים ואהלות
(ד"ז עג; ל"ה"ז [רח]; תה"ש מה:)

ג. לעולם יעסק שלא לשמה
(ל"ה"ז [קסז]; תה"ש מא:)

גג: ק"ו מצפרדעים (ל"ה"ז [קעג:])

גד: אש של גיהנם אין לו כפייה לעולם
(תה"ש עז:)

גד: תשובה קדמה לעולם (פר"ז-ה לה:)

גז: יעקב אמר ברוך שם כבוד (ש"מ לב:)

גז: ציקי קדירה שהריחה בת מלך (קד"ש יז:)

קיא: סודריה דמר כי צורבא מרבנן

(לה"ל [רסג])

קיא: בי פרחי רוחי

(ש"מ מז)

קיב: הנוטל פרוטה מאיוב מתברך

(לה"ל [רמט])

קיב: יותר ממה שעגל רוצה לינק (אז"ל יט:)

קיב: ירחיק משור שחור ביומי ניסן (ל"מ עט.)

קיג: מי שאין לו אשה ושי"ל אשה ואין לו בנים

(ד"ל לא:)

קיג: ג' חייהם אינם חיים (ד"ס ג.)

קפו: לחם עוני שעונין עליו דברים הרבה

(פר"ט ג כ:)

קפו: אפי' חכם שואל לעצמו (ל"מ מט:)

קפו: שירת מצרים לשון נקבה (פר"ט א קכ.)

קצו: לדוד מזמור תחלה שרתה שכינה

(ל"מ קד:)

קצו: אומרים מגן דוד (ל"מ קז:)

קיא: למה נקרא שמו הלל הגדול (פר"ט ג יח.)

קיא: א"ל גבריא"ל אין גבורתו של הקב"ה

(ש"מ לד:)

קיא: קשה מזונותיו כקריעת ים סוף

(מס"מ נט.; פר"ט ג נח.)

קיא: נגד כ"ו דור עד מתן תורה

(מס"מ לט.; רס"ל נח.)

קיא: החזיר הקב"ה לים א' ומחצה דמצרים

(רס"ל מז:)

קיא: אע"פ שדלותי לי נאה להרשע

(מס"מ נה.; מה"ש כב, כו:)

קיפ: ידו של הקב"ה פרוסה תחת כנפי החיות

(מה"ש פג:)

קיפ: כמצודה שאין בה דגן (פר"ט ג מג:)

קיפ: אומר לו לדוד טול וברך (פר"ט ג עמ.)

קיפ: עתיד הקב"ה לעשות משתה גדול

(ל"מ סא.; מס"מ פא.; פר"ט א קכא.)

קכ: מה שביעי רשות אף ששת ימים רשות

(פר"ט ג לו:)

קכא: פשיטא על פה"כ אבי הבן מברך

(פר"ט ג כח:)

שקלים

א, ד נתקשה משה עד שהראה לו מטבע של אש

(ל"מ פד.; מס"מ טו:)

יומא

פז: ככסף דאין רקב שולט בו (מס"מ לד:)

יפ: כמה בחולתא איבעול (ל"מ עד., רס"ל עו.)

בז: ג' קולות מסוף העולם עד סופו (ד"ל עז:)

כא: לא היתה שכינה בבית שני (ש"מ לו.)

כב: דוד בשתים ולא עלתה לו (רס"ל לה.)

כה: אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד

(ל"מ קג:)

כו: לא משכחת צורבא מרבנן דמורי אלא מלוי

או מישכר (לה"ל [קנח]; ש"מ ה.)

כז: אסתר סוף כל הנסים

(ד"ס כא.; ל"מ קי.; מס"מ ח.; סו:)

(רס"ל יא.; עז.; ש"מ לה:)

כז: נס חנוכה לא ניתנה לכתוב (מס"מ סו:)

כז: הרהורי עבירה קשין מעבירה

(ל"מ קיא.; מה"ש קד:)

לה: עני ועשיר ורשע באה לדין (ד"ל לו:)

לה: להיות עמה לעולם הבא (לה"ל [מח])

לח: כל מה שברא הקב"ה בעולמו (רס"ל ג.)

לח: משום דמסקא בשמי' דרואג (ד"ל ז:)

לפ: בימי שמעון הצדיק

(פר"ט ג פו.; פר"ט א קח:)

לפ: מקדש עצמו מעט מלמטה (יש"ק נד.)

מב: זר שוחט ואלעזר רואה (פר"ט ד קי.)

נר: מצאו הכרובים מעורים זה בזה

(לה"ל [קע"א]; קד"ש טו; כו; רס"ל ו;::

טה"ש פ"א)

נו: אפי' בתוך טומאתם (רס"ל י"א, י"ח, כ"ה)

סו: אין חכמה לאשה אלא בפלך

(ד"ל כ"ב; ל"מ לא; קט"ו)

סז: לכפר על מעשה עווא ועזאל

(יש"ק ס"ב; ל"מ ע"ד; מח"ס עז;::

רס"ל ע"ה; טה"ש ע"ב)

סח: לא איהו בעינן ולא אגרי' (רס"ל ז;)

סח: לא אשתכח ביעתא בת יומא

(טה"ש טו; ל"ב)

סח: הן הן גבורותיו

(פע"ק כ"ד)

ע"א: מצאו בשוק לכה"ג (פר"ל-ה ק"ז)

ע"א: ויר"ט היה עושה לאוהביו (פר"ל-ה ק"א)

ע"א: ייתין בני עממיא לשלם דעבדו

(פר"ל-ה ק"י)

ע"א: טוב מראה עינים באשה יותר מגופו של

מעשה (ל"מ ק"ח)

ע"ב: ת"ח יהיה תוכו ככרו (טה"ש מו)

ע"ב: במטותא לא תירתו תרתי גיהנם

(ד"ס י; קה"מ י"ד)

ע"ב: ולב אין (יש"ק ס"ב; נ"ב)

ע"ב: זכה אהרן ונטלה (ל"מ ק)

ע"ה: נשיאים ממש (לה"ל [קנ"א])

ע"ה: לחם שמלאכי השרת אוכלין

(מח"ס פו; קד"ש ז; כ"ג)

פ"ג: ר"מ דייק בשמא (ד"ל ד; קה"מ ל"ד)

פ"ה: אשריכם ישראל (פר"ל-ה ק"צ)

פ"ה: יוה"כ מכפר לשאין שבים (ד"ל ד)

פ"ה: האומר אחטא ואשוב אין מספיקין

(טה"ש מ"א)

פ"ו: ארבעה חלוקי כפרה הן (טה"ש נ"ט)

פ"ו: גדולה תשובה כו' (טה"ש כ)

פ"ו: גדולה תשובה שמגעת עד כסה"כ

(פר"ל-ה נ"ט)

פ"ו: גדולה תשובה שמביאה גאולה לעולם

(טה"ש ז)

פ"ו: היכי דמי בעל תשובה

(לה"ל [ע"ג]; טה"ש ל"ח; ס"א)

פ"ו: זדונות נעשות כשגגות (טה"ש ס;)

פ"ו: כאן ע"י יסורין (טה"ש נ"ה)

פ"ו: לא תעשה הניתק לעשה (טה"ש נ"ט)

פ"ו: שמארכת שנותיו של אדם (טה"ש י"ב)

פ"ו: חוזר ומתודה (טה"ש נ"ג)

פ"ו: מעיקרא שובבים (טה"ש ל"ט; נ"ב)

פ"ו: עבר אדם עבירה ושנה בה (לז"ל כ"א)

פ"ו: משה ביקש שיכתוב סרחנו ודוד אמר אל

יכתוב (טה"ש מ"ב; מ"ט)

פ"ו: הזדונות נעשו כזכויות (ל"מ מו)

פ"ו: יחיד ששב מוחלין לו ולכל העולם כולו

(לה"ל [קנ"ט]; טה"ש ל"ה)

פ"ח: ידאג כל השנה (לה"ל [קנ"ה])

סוכה

ה' בתוס' הוגה השם באותיותיו (ש"מ נ"ב)

י"ד: מהפך כעתר מדה"ד למדה"ר

(יש"ק מ"ג; מח"ס נ"ט)

כ"א: אפילו שיחה בטילה שלהם

(מח"ס ה; לה"ל [ק"ס])

כ"א: משיחתו של רבן גמליאל למדנו

(ל"מ סו; רס"ל כ"ב)

כ"ז: משבח אני את העצלנים

(יש"ק מ"ס; לה"ל [רנ"ד])

כ"ח: ראשו ורובו בסוכה ושולחנו תוך הבית

(ד"ל ו)

כ"ב: בא למזוג כוס לרבו (פר"ל-ה ק"ע)

כ"ב: ליקוי חמה סימן רע לעכו"ם (קה"מ כ)

ראש השנה

- ב. בא' בשבט ר"ה לאילן כדברי ב"ש
(פר"ז-ג לט.)
- ב. בא' בניסן ר"ה לרגלים (רס"ל נח.)
- ג. הוא סיחון הוא ערוד (רס"ל סא.)
- ג. כי נדרשת (ל"מ קי.)
- ג. נסתלקו ענני כבוד (יש"ק ז.)
- ג. ר"ה למלכי ישראל (ל"מ סב.)
- ד. חביבה תורה לישראל כשגל לאור"ה
(מח"מ כח.)
- ד. על מנת שיחיה בני
(ל"מ פו.; מח"מ יג.; רס"ל כה.; לב., עא.)
- ה. מעלה עליו הכתוב כאלו התענה
(פר"ז-ה קה.; קח.)
- יא. בתשרי עתידין ליגאל
(מח"מ כג.; לא.; פר"ז-א ג.)
- יא. ר' יהושע אומר מנין שבניסן נולדו
(פר"ז-ג נא.)
- יא. האבות נקראים איתנים (ל"מ נו.)
- יא. הקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים
(ל"מ עט.; מח"מ סט.)
- יא. בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל
(ל"מ סב.; רס"ל לה.)
- יב. חכמי ישראל מונין למבול מתשרי ולחוקפות
מניסן (פר"ז-א ח.; רס"ל נח.)
- יז. כמה בשופר ()
- יז. בפסח על התבואה (מח"מ לח.; נו.)
- יז. שיעלה זכרוניכם לפני לטובה ובמה בשופר
(פר"ז-ה ז.; רס"ל כח.; נה.)
- יז. אמרו לפני מלכיות (רס"ל מז.)
- יז. בד' פרקים העולם נידון (רס"ל נח.)
- יז. לערב השטן (פר"ז-ה פח.; רס"ל כח.; ל.)
- יז. בתוס' אנא מן יומי לא כוונתי
(ד"ץ לו.; מח"מ פט.; פר"ז-א עח.; ז"ה ז')
(רעט), [רלג] ; רס"ל ז, כב.)

בפ. ישראל מונים ללבנה וגוים מונים לחמה

(ד"ץ ע.; ל"מ מה"ה פד.; ז"ה;; מח"מ מט.
נה.; קה"מ ג.; יד.)

לא. אתתא דהוה לאביה שי"ח עבדי (ד"ס ז.)

לפ. בכדי מן שנו (פר"ז-ג נג.; פר"ז-ד מג.)

מב. מאי תורה תורה צוה לנו וגו' (יש"ק כב.)

מה. היו גבוהות י"א אמות (פר"ז-ה קטט.)

מה: בני עליה מועטים ואם שנים הן אני ובני הן
(פה"ש ע.)

מה: דרא דקמי קוב"ה ח"י אלף (ש"מ כג.)

מה: שמא תאמר אבד סברן (מה"ש מו.)

מפ: שמא תאמר כל הבא לקפץ קופץ
(מח"מ יד.)

נב. אלמלא הקב"ה שעחורו
(ד"ץ לה.; ל"מ ס.; מח"מ י.)

נב. ז' שמות ליצר הרע (יש"ק ס.)

נב. יושבים ובוכים איך יכולנו לכפות
(מח"מ כו.)

נב. להחיות משיח בן יוסף שנהרג
(מח"מ מה.; פה"ק נז.)

נב. צדיקים נדמה להם כהר
(יש"ק כא.; ז"ה"ש [מד])

נב. ובת"ח יותר מכולם (רס"ל ז.; ש"מ יא.)

נב: מפנק מנוער עבדו (יש"ק נו.)

נב: בתחלה התעה ולבסוף בקרבם (יש"ק נד.)

נב: משכהו לבהמ"ד
(ד"ס י.; ל"מ סז.; עט.; מח"מ עט.)

נב: ארבעה חרשים משיח בן דוד (פר"ז-א פג.)

נב: תחלה הלך ואח"כ אורח ואח"כ איש
(יש"ק יא.; נד.; מח"מ ד.)

נג. אם אני כאן הכל כאן
(מח"מ כד.; פר"ז-ה קכה.)

נג. בשעה שכרה דוד קפא תהומא (פר"ז-א נ.)

זו: ימחו מספר זה ספר של רשעים
(מח"ס מג:)

יז. הם אינם כלים (מה"ש עמ:)

יח. פושעי או"ה בגופן... פושעי ישראל בגופן
(ד"ל לח. נו; יש"ק י; פע"ק יא; מה"ש עו:)

יז: גדולה תשובה שמקרת גזר דין של אדם
(מה"ש לו:)

יח. גזר דין דיחיד אינו נקרא (מה"ש לו:)

יח. אלו עשרה ימים (פר"ז-ה ג:)

יח. מתכפר עון בית עלי בתורה (רס"ל טז:)

יח. כבני מרון... (רס"ל לו:)

יח. נכתם עונו לפניו (רס"ל נד:)

יח: שקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית
אלקינו (ד"ל כו:)

יח: בזמן שיש שלום הוא י"ז בתמוז (ד"ל פ:)

יח. גזרו שלא יעסקו בתורה ושלא ימלו ושיחללו
שבת (יש"ק מז:)

כא: אבל במלכים קם
(מח"ס יב, רס"ל סה; מה"ש ד:)

כא: בקש קהלת לדין דינין שלב (ד"ל נח. עו:)

כא: מ"ט שערי בינה נתגלו למשה (ל"מ פד:)

בה. שלח לי סימנא דוד מלך ישראל חי וקיים
(מח"ס פח:)

כה: יפתח בדורו כשמואל בדורו (מח"ס כב:)

כו. אין קטיגור נעשה סניגור (פר"ז-ה נב:)

כז. בתוס'תשריעלהבמחשבהלבראות (פר"ז-ג:)

כח. וכי ידיו של משה
(מח"ס נב, סד; רס"ל ג:)

לא. שירי היום בביהמ"ק (רס"ל נ:נג:)

לב. כנגד עשרה מאמרות (פר"ז-ה לא:)

לב: פקדונות כזכרונות (פע"ק ז:)

לב: מלך יושב על כסא דין (רס"ל נו:)

לג: אימיה דסיסרא (פר"ז-ה פח; רס"ל מז:)

לד: אתקין ר' אבהו בקסרין תשר"ת
(פר"ז-ה ז:)

לד: אמרו לפני מלכיות (ל"מ עב:)

ביצה

זו: הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר
(מח"ס כב:)

זח. שמאי היה אוכל בכל יום
(ד"ל כו; פר"ז-ז לט; קד"ש ג:)

זח. שבת ניתן בצינעא (פר"ז-ה ז:)

זח. הלל הזקן מדה אחרת היה לו שכל מעשיו
לשם שמים (ד"ל ה; יש"ק ו:)

כה: ג' עזין הן ... ישראל באומות
(ל"מ סג:)

מגילה

ב. בני הכפרים מקדימין ליום הכניסה
(ל"מ קע:)

ב. מגילה נקראת (ל"מ נ; פר"ז-ז ג:)

ג. אע"ג דאינהו לא חזו מזלייהו חזו
(פר"ז-ה ז:מ:)

ה. רבי בקש לעקור תשעה באב (קה"מ לח:)

ה. רבי נטע נטיעה בפורים (מח"ס נה:)

ה: משתה ושמחה קבילו עלייהו
(מח"ס סו. עט. פס. נד:)

ו. קיסרי וירושלים (ד"ל לו:)

ו: לאוקומי גירסא סייעתא דשמיא היא
(ד"ל ס:)

ו: יגעתי ולא מצאתי אל תאמין
(ל"מ מח; מח"ס יח. מא. פס. לו:)

ו: אין בין אדר א' לב' (ל"מ לו:)

ו: מסמין גאולה לגאולה (יש"ק נח; ל"מ קי:)

ז. קיימו למעלה מה שקבלו למטה
(מח"ס פח:)

- ז. לא ניתן ליכתב (רס"ל פ.)
 ז. קבצוני לדורות (רס"ל סו.)
 ז. הלא כתבתי לך שלשים ולא רביעים (פר"ף-ה-לד.)
 ז. שנאה את מעוררת (מח"ס סו.; רס"ל פ.)
 ז. מיחייב אינש לבסומי בפוריא (ד"ס יג.; יש"ק מה.; נט.; ס.; סו.; מח"ס ט.; יב.; נב.; נה.; סו.; פס.; לו.; רס"ל יב.; לד.; סט.)
 ז. קם רבה ושחטיה לר' זירא (מח"ס עד.; רס"ל נד.; ז.)
 י. ראב"כ פתח לה פיתחא להאי פרשתא (פר"ף-ב-לה.)
 י. פתח לה פתחא להאי פרשתא (סה"ש נא.)
 י. אבל אחרים משיש (מח"ס מט.)
 י. והיה כאשר וגר' ישיש וגר' ומי חדי (יש"ק מה.)
 י. מעשה ידי טובעים בים (מח"ס נט.)
 י. גין ונכר זו ושתי (מח"ס נג.)
 י. אות עולם לא יכרת אלו ימי הפורים (רס"ל סו.)
 יא. אימתי ראו כל אפסי ארץ (רס"ל סו.)
 יא. ארי נוהם זה נבוכדנצר (פר"ף-ב-נט.)
 יא. אחשורוש אחיו של ראש (מח"ס פס.)
 יא. מטי ע' ולא אפרוק (מח"ס פו.)
 יא. מלך על העליונים ועל התחתונים (סה"ש ד.)
 יב. גדולה הסרת טבעת ממ"ח נביאים (רס"ל סח.)
 יב. הם לא עשו אלא לפנים (אז"ל ה.; מח"ס נה.; פו.; לה"ל רנה.)
 יב. לעשות כרצון איש ואיש מרדכי והמן (מח"ס סח.; פו.)
 יב. על שהשתחוו לצלם (יש"ק מח.; מח"ס סו.)
 יב. זיל לגבי עמון ומואב (ד"ס מא.)
 יב. ומה שילם לי ימיני (ל"מ פח.; פח.)
 יב. כל פסוק זה על שום קרבנות נאמר (ד"ס טו.; מח"ס עב.; פו.; פע"ק כא.)
 יב. מאן חכמים רבנן יודעי העתים (מח"ס עב.)
 יג. אר"ה היו קורין אותה ע"ש אסתהר (ד"ס פג.)
 יג. נקרא שמה הדסה על שם הצדיקים (פר"ף-ב-לו.)
 יג. מגנותו של אותו רשע למדנו שבחו (יש"ק טו.; ל"מ ז.)
 יג. דמפקי לכולא שתא בשה"י פה"י (יש"ק מה.)
 יג. חדש שמת בו משה (ל"מ עט.; פו.; מח"ס סט.; רס"ל כב.)
 יג. ישינים מן המצוות (ל"מ נא.; מח"ס סט.; פו.; רס"ל יב.; ס.; סט.)
 יג. ליכא דידע לישנא בישנא כהמן (ד"ס כ.; מח"ס יב.; סט.)
 יג. לפיכך הקדים שקליהם לשקליו (יש"ק נ.; מח"ס י.; לה"ל רנ.; רס"ל סב.)
 יד. גדולה הסרת טבעת (סה"ש נט.)
 יד. ד' נביאות (קד"ש יט.)
 יד. מה תומר כו' כך חכמים שבאותו דור מועטים (רס"ל מז.)
 יד. אכתי עבדי אחשורוש אנן (ל"מ נב.; מח"ס ז.; לה.)
 יד. מפני שהנשים רחמניות הם (פר"ף-ד-קא.)
 יד. לא היה ליהושע בנים (ל"מ מט.)
 יד. רחב איגיירה ונסבה יהושע (מח"ס כט.)
 יד. שלבשתה רוח הקדש (יש"ק נח.; ל"מ פא.; מח"ס ט.; נא.; סה"ש מ.)

- מו. רחב בשמה זינתה אביגיל בזכירתה
(ד"ץ לה; פר"ץ-3 קכג.)
- מו. התענה ג' ימים של פסח
(ל"מ נד.)
- מו. שמא ירגיש המקום ויעשה נס
(ל"מ נב.)
- מו. י' אלפים ככר
(רס"ל לג.)
- מו. בא מלאך והפילו
(ל"מ נה.)

תענית

- ב. שלשה מפתחות לא מסרן הקב"ה ביד שליח
(פר"ץ-ה קלג; נה"ץ קיז)
- ג. א"א לעולם בלא ישראל
(ד"ץ סג; מח"ס ג.)
- ד. צורבא רבנן דרתח
(ל"מ לט.)
- ד. יכול אפילו עבד אפילו ממזר
(יש"ק כח.)
- ה. כ"ד שביקי להו
(רס"ל נה.)
- ה. אין מלכות נוגעת מחברותה
(פע"ק ה.)
- ה. וכי בכדי חנטו חנטיא
(יש"ק מב; מח"ס יח; סג; קד"ש כט; רס"ל עח.)
- ה. יעקב אבינו לא מת
(יש"ק לב; לח; מו; מח"ס עו; עו.)
- ה. מקיש הוא לזרעו מה זרעו בחיים
(יש"ק נט; מח"ס ו; רס"ל יט; לו; סה"ש יב; נו.)
- ז. תורה נמשלה לג' משקין
(ד"ץ לא; מח"ס נ.)
- ז. חכמה מפוארה בכלי מכוער
(פע"ק נד.)
- ז. גדול יום הגשמים מתחיית המתים
(פר"ץ-א ה; פר"ץ-ה קל;)
- ז. ומחלמידי יותר מכולם
(ד"ץ עז; נה"ץ [קפה], [ייד])
- ז. אי הוו סני הוו גמירי טפי
(מח"ס עז; נה"ץ [קמו])
- פ. ליכא מידי דלא רמיזי באורייתא
(ל"מ מא.)
- פ. עשר בשביל שתתעשר
(פר"ץ-ג מא.)
- י. גן א' מס' לעדן
(פר"ץ-ד נו.)
- מו. אפילו באור"ה נקרא חכם
(ל"מ נב; נ; מח"ס יח; ע; נ; רס"ל סה.)
- מו. אחי מלא קימצא ידיכי ודחי ע"א ככר
(יש"ק סו; ל"מ פד; פה; מח"ס יז.)
- מו. ביקשה לרמז כלפי אחשוורוש
(מח"ס לא.)
- מו. אורה זו תורה
(יש"ק מט; ל"מ נ; מח"ס עד.)
- מו. ושמחה זה יו"ט
(רס"ל סט.)
- מו. ויקר אלו תפלין
(ל"מ לא.)
- מו. ואמת שצריכה שרטוט כאמיתה של תורה
(מח"ס מו.)
- מו. יין שדעת זקנים נוחה הימנו
(מח"ס פא.)
- יח. לא הוי ידעי רבנן מאי יהבך
(ד"ץ מג; נה"ץ [קלז])
- יח. כיון שבא דוד בא תפלה
(נה"ץ [רנט])
- יח. כולה תוקפו של אחשוורוש
(מח"ס פח.)
- יח. אלמלי נשאר מלא נקב מחט
(קד"ש ל.)
- כח. לא קבלתי מתנות
(יש"ק יז.)
- כה. אסור להסתכל בפני אדם רשע
(ד"ץ פ.)
- כח. כמה הארכת ימים
(ל"מ סג; פר"ץ-א פא.)
- כפ. מלמד שהקב"ה שב עמהן
(פר"ץ-ה יט.)
- כפ. לא גרסי אלא היכי דמצלי
(ל"מ סו.)
- כפ. בא' באדר משמיעין על השקלים
(פר"ץ-3 נו.)
- לא. עזרא תיקן להן לישראל
(פר"ץ-ה עא.)
- לא. כדי שתכלה שנה וקללותי
(פר"ץ-ג קד.)
- לא. לא שנו אלא בקללות שבתור"כ
(פר"ץ-ה עב.)

- יא. מעשיו נפטרינ לפניו (מח"ס מג.)
 יא: כאילו קדוש שרר בתוך מעיו (ד"ל סו.; מה"ש נ.)
 פו. צדיקים לאורה וישרים לשמחה (ל"מ לו.; פרי"ז-ה קיט.; רס"ל סו. עג.)
 פז. שרץ בידו אפי' טובל לא עלתה לו (פרי"ז-ג קט.)
 יז. בדמצי לצעורי נפשו (ד"ל יט.)
 כ. היה דעתו גסה עליו (פרי"ז-ה סט.)
 כא. איכא חד מינייהו (פרי"ז-ה יד.)
 כא: בשיבבותי דרב לא הוי דברא (מח"ס ל.)
 כב. איכא בהאי שוקא בר עלמא דאתי (פרי"ז-ג פט.)
 כג. כבן המתחטא לפני אביו (ל"מ פו.)
 כג. צדיק גוזר והקב"ה מקיים (רס"ל יד.)
 כד. כלה שענינה יפות אין כל גופה צריכה (יש"ק כה.; ל"מ ג.; מח"ס סח.; רס"ל נט.)
 כה. מי שאמר לשמן שידליק (פרי"ז-ג לג.; רס"ל מט.)
 כה. וחגיגה בני דיו בקב חרובים (פרי"ז-ד ק.)
 כה. י"ג נהרי אפרסמון (מה"ש עד.)
 כו. לא היו יו"ט לישראל (ד"ל פה.; פרי"ז-ה כא.; רס"ל עו.)
 כו: ביום חתונתו וביום שמחת לבו (פרי"ז-ה כב.)
 כח: רב איקלע לבבל (פרי"ז-ד קיז.)
 כט. משוכנס אדר מרבין בשמחה (ל"מ לו.; רס"ל סו.)
 כט: אלו דקלים וכלי פשטן (פרי"ז-ה כ.)
 כט: ט"ב שחל להיות בשבת (פרי"ז-ה ט.)
 כט: ר"ח נקרא חג (פרי"ז-ה כ.)
 כט: מאן דאית ליה דינא בהדי גוי לידון באדר (ל"מ עט.; לו.; מח"ס לו.; רס"ל יא.)
 כט: ר"מ אוסר מר"ח עד התענית (פרי"ז-ה כ.)
- כט: אחרית ותקוה תמרים ופשטן (פרי"ז-ה קיט.)
 כט: שדה של תפוחין (ל"מ סט.; פרי"ז-ג קי.)
 ל: כל המתאבל על ירושלים (פרי"ז-ה עט.)
 לא. אין אשה אלא ליופי (ד"ל כג.; פרי"ז-ה כב.)
 לא. מכאן ואילך מאן דמוסיף יוסיף (פרי"ז-ה כב.)
 לא. הקב"ה עושה מחול לצדיקים (מח"ס טז. פ.)
- ### מועד קמץ
- פ. כולכם מזומנין לחיי עוה"ב (פרי"ז-ה קיב.)
 פז: אלמלא אתה (ד"ל עט.)
 פז: צדיק גוזר והקב"ה מקיים (רס"ל נג.)
 יז. אם הרב דומה למלאך ה' (רס"ל כו.)
 כה. היה ה' שהיה כבר בארץ ישראל (רס"ל ח.)
 כה. יתיב מ' תעניות (מה"ש סו.)
 כח: בני חיי ומוזני לא בזכותא (ד"ל פ.; ל"מ ס.; פד.; רס"ל מא. פח.)
 כח: אמר רבא הני תלת מילי בעאי (ד"ל פ.; לג.)
- ### חגיגה
- ג. אברהם תחלה לגרים (יש"ק י. כח.; ל"מ נה. עד.; מח"ס מד.)
 ד: ר"א כי מטי להאי קרא בכי ולא יכלו אחיו (פרי"ז-ה קט.)
 ה: מה שיחו (רס"ל יב.)
 ה: במסותרים תבכה נפשי (פרי"ז-ה ז.)
 ה: כל העוסק בתורה אפילו יום א' בשנה (פרי"ז-ג פט.)
 ה: עוד ידו נטוי עלינו שנאמר בצל ידי כיסתיך (ד"ס כא.)
 ט: שונה פרקו מאה ואחד (ד"ל מד.)

- ט: יאה עניותא לישראל קה"מ ז; מה"ש כא):
- י. היתר נדרים פורחים באויר (מח"ס מו):
- יא: אין דורשין עריות בשלשה (ל"מ נד):
- יב: ולא במעשה בראשית בשנים (ד"ל נט):
- יג. היה מרחיב והולך עד (פר"ל-ג י):
- יד. קו ירוק שמקיף כל העולם (ד"ל נ):
- יב: העוסק בתורה כלילה חוט של חסד משוך עליו ביום (ל"מ מז):
- יב: על עמוד אחד העולם עומד (מח"ס כה):
- יג. דברים שהם כבשוננו של עולם יהיה תחת לבושך (ד"ל לא; סה"ז ג):
- יג. רגלי החיות כנגד כולן (רס"ל מא):
- יג. אין מוסרין דברי תורה לגוי (יש"ק כא):
- יג: כל מה שראה יחזקאל ראה ישעיה (ד"ל לו):
- יג: שמטו פני שור מהמרכבה (ל"מ קכ):
- יד. שתלן בכל דור ודור (ד"ל ז):
- יד. אין אדם עומד על דברי תורה אא"כ נכשל בהן (ל"מ מג; לה"ל [קטז]):
- יד. כלך אצל נגעים ואהלות (מה"ש מה):
- יד: ארבעה נכנסו לפרדס (ד"ל סח; לה"ל [רא]):
- יד: א"ל רע"ק כשתגיעו למקום אבני שיש (ל"מ קא):
- יד: אחר קיצץ בנטיעות (יש"ק סז; ל"מ מ; סה"ז לא):
- יד: ר' עקיבא יצא בשלום (יש"ק סז):
- טו. הבדל בין מים עליונים למים תחתונים (לה"ל [קטז]):
- טו. יצתה לבת קול ואמרה שובו (מה"ש נו; פז):
- טו. בראת צדיקים בראת רשעים (קד"ש לא):
- טו. זכה צדיק נוטל חלקו (ד"ס ח; יש"ק לד; מא; ל"מ מז; פר"ל-א ד; קד"ש י; כב; רס"ל ז):
- טו. חזיה דיתבי (ל"מ קג; סה"ז לב):
- טו: כל עמר דנחית ליוורה (ש"מ ח):
- טו: ש' בעיא דבעו (רס"ל לה):
- טו: זמר יוני לא פסק מפומיה (לה"ל [רכה]):
- טו: אחר קרא בספרים חיצונים (ל"מ מ):
- טו: בקשו מלאכי השרת לדוחפו (לה"ל [רעז]):
- טו: אם דומה הרב למלאך ד' (ש"מ ה):
- טו: ר"מ רימון מצא (ד"ס יא; ד"ל ה; ל"מ קג; רס"ל סז; מה"ש עה):
- טז. מתים כבני אדם (ש"מ מז):
- יז. בתוס' דוד מת בעצרת (פר"ל-ד לו):
- יז: הגביהו השלחן להראות חבתן (פר"ל-ג פז):
- יז. פתח במזבח וסיים בשולחן (מה"ש נ):
- יז. אין אור של גיהנם שולטת (ד"ס י; מח"ס נ; נח; מה"ש עה):

יבמות

יד: ללמדך שחיבה וריעות נוהגים זב"ז

(פר"ל-ג מט):

יד: האמת והשלום אהבו (ד"ל ו):

טז. אין מקבלים גרים מתרמוד (ד"ל פה):

טז. ר' עקיבא שמו הולך מסוף העולם ועד סופו (רס"ל מה):

יז. קבא רבא וקבא זוטא (ד"ל פה):

יז. מ"מ דאיסור קדושה (יש"ק ג):

יז. והתקדשתם הוא מ"ע כוללת על כל עשה ולית (יש"ק ז):

יז. אין מקבלים גרים בימות המשיח (ד"ל עד):

יז. אין אשה מתעברת מביאה ראשונה (ל"מ קי):

יז. הבחנה... משום דאמר קרא להיות לך לאלקים (יש"ק כח):

מה. אפי' הוי כיהושע בן נון לא יהיבנא ליה ברתא	זו. עולמך תראה בחיך (תה"ש עא:)
מו: קשים גרים לישראל כספחת (ד"ל עג:; רס"ל לב; תה"ש כה.)	לג: אלמלא נגדוהו (ד"ס ג:)
מח: אשר באת לחסות (קה"מ ה:)	ג. באושא התקיננו המבזבז (סה"ו כד.)
מח: מפני מה גרים מעונין (תה"ש ז)	נא: הא במלכות אחשורוש (ממ"ח לה.)
מפ: באספקלריא שאינה מאירה (קד"ש יט.)	סב: יהודה בריה דר"ח... כל בי שמשא הוה אתי לביתיה (יש"ק ד:)
ג. השלימו לו (תה"ש יג:)	סז: מיקרבא הנייתא (ל"מ לא:)
סא. אתם קרויין אדם (ד"ל כ; פע"ק יט:; רס"ל מז.)	עה. חד מינן כי אתי להתם (ד"ל כה:)
סב. עבד אין לו יחס (ד"ל טו.)	עז: מיכרך בבעלי ראתן (לה"ל רכג:)
סב. עד שיכלה נשמות שבגוף (ד"ל סז; ש"מ כא:)	עז: פנו מקום לבן לואי (תה"ש ע:)
סב: כל מי שאין לו אשה (ד"ל כז:)	קג. רבי אתי כל בי שמשי לביתיה (יש"ק לב:; תה"ש לג:)
סג. נחות דרגא ונסיב אתתא (ממ"ח נח.)	קג: ההוא כובס (תה"ש ג.)
סג. דיינו שמצילות מן החטא (ל"מ ס.)	קג: נהיג נשיאותך ברמים (ממ"ח לה.)
סג: אפי' ספינה הבאה מגליא לאספמא (ל"מ לו.)	קד. ולא נהניתי מאצבע קטנה (פע"ק י; לה"ל רסג; תה"ש לג; נא.)
סד. מפני מה אמהות עקרות (לה"ל קע:)	קד. בתוס' עד שמתפלל שיכנסו דברי תורה (תה"ש נא.)
סד. אברהם ושרה מטומטמים היו (ממ"ח ס:)	קז: כל המביא דורן לת"ח (פר"ט-ה סה:)
עב: מפי הגבורה (ל"מ לט.)	קי. אורא דא"י מחכים (קה"מ טו.)
עו. אנן משלמה ניקו ונתיב (ל"מ מז.)	קי: ישיבת כרכים קשה (רס"ל טו.)
עז. רבות עשית אתה ד'... דוד ורחבעם (ד"ס יז:)	קי: כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוך (ד"ל כח; לו; ש"מ ד:)
עפ. ג' סימנים טובים בישראל (יש"ק כד:)	קיא. שלא יעלו ישראל בחומה (פר"ט-ה יא.)
קג. כל טובתן של רשעים רעה לצדיקים (רס"ל לב:)	קיא. מי שעוסק בתורה טל תורה מחייהו (יש"ק כג.)
קמו. אשה כלי זינה עליה (ד"ל לג.)	קיא: כל המשתמש באור תורה (פר"ט-ה לח.)
קבא. מדקדקים עמהם כחוט השערה (ל"מ ס:)	קיא: עומדין בלבושיהם (ממ"ח טו.)

כתובות

נדרים

ג: תבעל לטפסר (ל"מ עו.)	ח. נשבעין לקיים המצוות
ג: גזירה עבידא דבטלה (רס"ל סט.)	(יש"ק ה; תה"ש ח:)
ו: ואגודתו על ארץ יסדה (יש"ק לד:)	ח: אין גיהנם לעת"ל (רס"ל נב.)

סופה	(פר"ז-ה מז)	ב. מי שאין לו בושת פנים
ב. למח נסמכה פ' נזיר (פר"ז-ד לו.)	ב. מפני מה בניך יפיפין ביותר (יש"ק כה.; מה"ש יד:)	ב. מאן מלאכי השרת רבנן (ש"מ ג:)
ב. בת פלוני לפלוני (קה"מ ג.)	בב. לב רגז וכליון עינים ודאבון נפש בבבל כתיב (ד"ל כה:)	בב. אלמלי זכו לא ניתן להם אלא תורה וספר יהושע (ל"מ לט.; מח"ס נט.; ע"ק כד.; פר"ז-ה לד.; קד"ש יט.; מה"ש לד.)
ב. שדה פלונית לפלוני (ד"ס ז)	בב. ערכה של ארץ ישראל (ל"מ מד:)	בג. חנא מסתים לה סתומי שלא יהא קלות ראש (מה"ש פ:)
ב. קשה לזווגן בקריאת ים סוף (מח"ס נט.; קד"ש כה.)	בב. העשיר מפסולתן של לוחות (ל"מ פו.)	בב. לא: אפילו מולי אר"ה
ג. אין אדם חוטא אלא א"כ נכנס בו רוח שטות (מה"ש ג.; מו:)	ה: (יש"ק י. ס.; ל"מ פב, קיג.; מח"ס כט., נה., סא.)	בב. מפני מה נענש אברהם (אז"ל ט.; ל"מ סט.)
ג. קשורה בו ככלב (ל"מ קו:)	בב. שם לא זכה לכהונה מחלציו (ד"ל טו.)	בח. פלפול ניתן למשה ונהג בה טובת עין (ל"מ מט.)
ה. בשר בושה סרוחה רמה (ל"מ עג.; מח"ס למ.; פת"ק יט.; מה"ש פג.)	בב. עשה דברים לשם פעלן (ד"ס ס:)	כב. נבוכדנצר אכיל ארנבא חיה (מח"ס ז:)
ה. כל אדם שיש בו גסות הרוח אין עפרו נעזר (פר"ז-ג קז:)	בב. על שלא ברכו בתורה תחלה (ד"ל עו.; ל"מ לט.; קה"מ ו. יא:)	כב. מפני מה אין תלמידי חכמים מצוים לצאת (אז"ל ז.; ד"ל כד.; מח"ס פד.; רס"ל ז:)
ה: מי שדעתו שפילה עליו מעלה עה"כ כאלו הקריב (פר"ז-ג ט:)	כב. גודל עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה (מח"ס ט.)	כב. נח: אסור לגלח בית השחי ובית העררה (ד"ל נד:)
ה. אני את דכא (קה"מ ט.)	כב. גודל העונה אמן (ל"מ קיז:)	
ה. טבעו בארץ שעריה (מח"ס פט:)		
ה. משה ודוד לא שלטו שונאים במעשה ידיהם (מה"ש מו:)		
ה: אבשלום נתגאה בשער (יש"ק נו:)		
ה: שמשון הלך אחר עיניו ובתר ישרותו (יש"ק טו.; ל"מ קו. קיג.; פת"ק כ.)		
י. היה חגר בב' רגליו (יש"ק טו:)		
י. ויהי טוחן בבית האסורים (יש"ק טו.; פת"ק לא.)		
י: יהודה נקרא כולו על שם ה' (מה"ש נז:)		
יא. שלשה היו באותו עצה (מח"ס פה:)		
יא: תבען לדבר עבירה (ד"ל סב.)		
יג: שבת של דיווגי (ל"מ מת.)		
יז: היא עשתה מעשה בהמה (מח"ס כח:)		
יז. ודאשה עדיפא מדאיש האי מצרף (ל"מ לא:)		
יז. זכו שם ה' ביניהם (ל"מ עב.)		

מו: ידינו לא שפכו וגו' וכי ס"ד שסנהדרין
(רס"ל ג.)
מו: משרבו מקבלי מתנות נתמעטו הימים
(יש"ק יט.)
מח: משחרב בהמ"ק פסקו אנשי אמנה
(סה"ז כד.)
מפ: עלמא קאים אאמן יש"ר
(ל"מ סד.)
מפ: משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא
(יש"ק לז.)
מפ: בטלה הטעם והריח
(פר"ז-ה מח.)
מפ: פני הדור כפני הכלב
(ד"ל פח.)
מפ: בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגי
(מח"ס סג.)
מפ: אמר ר"ג לא תתני יראת חטא דאיכא אנא
(יש"ק לג.)

גימין

לד: בג"א הבאים משם לכאן שמו יוסף
(פר"ז-ח פנ; לא.)
לז: א"ר נתלי ליה עד דא"ל
(ד"ס ז.)
מנ: אין אדם עומד על דברי תורה אלא א"כ נכשל
(ל"מ מז, נד; מח"ס מא.)
נה"ז [מט], [קו]; קה"מ יא.; רס"ל לד.; מו.)
מו: כריסי כרי
(סה"ש נא.)
מו: ר"ל זבן נפשיה ללודאה
(ד"ל לא.; סה"ש מט.)
מו: שבק קבא דמוריקא
(ד"ל נג.)
נה: אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים
(פר"ז-ה לא.; כז.)
נה: תוס' ד"ה ביהודה
(יש"ק נא.)
נו: טובתן של ישראל דרוש
(ד"ל נו.)
נו: תא חזי מה בין
(קד"ש ו.)
נו: בצואה רותחת
(ד"ל נז.; מח"ס יט.)
נו: עליך הורגנו כל היום זו מילה
(פע"ק יג.)

יפ: זכו לחוט של ציצית ורצועה של תפלין
(ל"מ עז.)
כ: כאלו מלמדה תפלות
(ד"ל לא.; ל"מ לא.)
כא: עבירה מכבה מצוה
(סה"ש עו.)
כא: מה נר מאיר לפי שעה
(פר"ז-ג יב; פר"ז-ד נה.; רס"ל לו.)
כא: הגיע לפרשת דרכים
(ד"ל עח.)
כב: איזהו עם הארץ שאינו קורא ק"ש שחרית
וערבית
(מח"ס ה.)
כב: מהו דתימא כדר"ה כו' קמ"ל
(יש"ק טז.)
כב: א"ל אב"י ורבא לתנא לא תתני [פרוש
מאהבה ומיראה]
(יש"ק סה.)
כב: שבעה פרושין הן
(יש"ק ס.)
כה: מה נר מאיר לפי שעה
(פר"ז-ד נה.)
לא: גדול העושה מאהבה יותר מן העושה
מיראה
(פר"ז-ז פו.)
לג: יוחנן כה"ג שמע ב"ק
(פר"ז-ה קיא.)
לד: מעשי אבות סימן לבנים
(רס"ל ה.)
לד: אין לך טרשים בארץ ישראל יותר מחברון
(ל"מ נט.)
לד: י-ה יושעך
(ל"מ מד.)
לד: שלח לך מדעתך
(פר"ז-ד מט.)
לה: האידך למדו אר"ה שגרו נוטירין
(יש"ק כז.)
לה: על עסקי סיד
(יש"ק כד.)
לו: אלא שיצא שכבת זרעו מבין צפרניו
(יש"ק סד.)
לו: [א"ל פרעה ליוסף] איתשול אשבועתך
(יש"ק מא.)
לו: לעשות צרכיו נכנס
(יש"ק סג.)
לו: קפץ שבטו של יהודה תחלה לים
(סה"ש נג.)
לו: כללות ופרטות נאמרו בסיני
(פר"ז-ג לד.)
מב: בר מאה פאפי וחד נאני
(ד"ל לא.)
מד: תחלת נפילה ניסה
(מח"ס יח; סד.)

מ. מחשבה רעה מצטרף למעשה בגוים (ל"מ עג.)
 מ: וכל העולם כולו לזכות (ד"ל סא:)
 ממ: עניות לבבל נחית (ד"ל כה:)
 ממו: עשרה קבין ירדו לעולם (ד"ל ו.)
 ממו: ע"מ שאני צדיק גמור (טה"ש למ.)
 ממו: שמא הרהור תשובה בלבו (פר"ז-ה לו.; טה"ש ז.)

ממו: י' קבין יופי ירדו לעולם (ד"ל פה:;; יש"ק כה-כה:)
 סו. הנח כתר כהונה (ד"ל נא:;; פר"ז-א סא:)
 ע. כל הפוסל במומו פוסל (ד"ל לו.; טה"ש מח:)
 ע: אין הקב"ה משרה שכניתו אלא על משפחות המיוחסות (יש"ק ח:)

ע: מעלה יתירה בישראל מבגרים (יש"ק מו.; קד"ש י.)

ע: מתחלה והייתי לכם לאלקים (ל"מ נח:;; רס"ל לב; לו:)

עא. פעם אחת בשבוע (פר"ז-ג לו:)

עב. הראני ישמעאלים דומין לשעירים (פר"ז-א פו.)

עב. עתידים ממזרים לטהר (ד"ל פד., פח:)

פא. ר' מאיר מתלוצץ בעוברי עבירה (פר"ז-ז פו:;; ז"ה"ל [רס:])

פא. רב עמרם חסידא (יש"ק ה.ו.; ל"מ ז"ה.)

פא: כל ימיו של אותו צדיק היה מתענה (טה"ש מו:)

בבא קמא

ב. ארבע אבות נזיקין הן (פר"ז-א ז.)

ב: אדם אית ליה מזלא (ד"ל עח:;; מח"מ ל.)

מו. שדרו של אדם נעשה נחש (ד"ל לו:;; ז"ה"ל [קמו:])

יו. כל העוסק בתורה ובגמ"ח (ד"ל כט.)

ס: דברים שבע"פ אי אתה רשאי לאומרם בכתב (ל"מ נג.; רס"ל מו.; עח:)

סב. מאן מלכי רבנן (ל"מ מו.)

סז. שנו מדותי שמדותי תרומות (פע"ק כה:;; פר"ז-ג פט.)

קדושין

ב: מי מחזר אחר מי (ד"ל פה:)

יח. עשו ישראל מומר (יש"ק לד.; ל"מ ז"ה:;; מח"מ נא:)

ב. כקונה אדון לעצמו (ז"ה"ל [לנ:])

כב: הא לן והא להו (ד"ל כג.)

כב: ילמוד תורה ואח"כ ישא אשה (ד"ל טז:)

ל: בראתי תורה תבלין

(ד"ל נג.; יש"ק ד:;; ל"מ קז:;; רס"ל עא.)

ל: מאי את אויבים בשער (פר"ז-ד עט:)

לא. צאו וראו מה עשה נכרי אחד לאביו

(פר"ז-ג קא.)

לא. איש אמו ואביו תיראו (ד"ל ז.)

לא: ע"י כיבוד אב אסתייעא מלתא (קד"ש כא.)

לא: הרני כפרת משכבו (טה"ש נה.)

לא: כי הוה שמע קל כרעיה דאימיה

(פר"ז-ה לב.)

לא: גחון קאי עלי' (פר"ז-ג עג:)

לב: מפני לומדיה עומדין מפניה לא כ"ש

(ט"מ י:)

לו. כשאין נוהגין מנהג בנים אין קרויין בנים

(יש"ק כח:)

לח. היו מסתפקין ממן שבכליהם (מח"מ לו.)

לח: שכר מצוה בהאי עלמא ליכא (ד"ל ו:)

מ. מחשבה טובה מצטרף למעשה (ד"ס טו:;; ד"ל ו:;; רס"ל עז:)

מ. מחשבה רעה אין הקב"ה מצרף למעשה (ל"מ קט:;; מח"מ י.)

- לח: שתי פרידות (מח"ס פא:)
 נד. שבירתן של כלים זו היא מיתתן (לה"ל [קע"א])
 נה. לוחות ראשונות לא נאמרה בהם טוב (פר"ט-ד נז:; קד"ט כ:)
 ס: הפורעניות מתחלת מן הצדיקים (יש"ק מט:)
 סא. לא אבה דוד לשתותם (פר"ט-ג פא:)
 צ. מטבע של א"א זקן וזקנה מכאן בחרו ובתולה מכאן (קה"מ טו:)
 צב. מנא הא מילתא דאמרי אינשי (ל"מ מא:)
 צב. בהדי הוצא לקי כרבא (מח"ס לו:; לה"ל [פז])
 ק: המלך פורץ גדר ואין מוחין בידו (מח"ס מז:)
 קיד: בארבע לא מצינא (ד"ל י:)

בבא מציעא

- ב. קס"ד דבראיה בעלמא קני (קד"ט כז:)
 כפ: תפלין בי בר חבו (ל"מ לב, קיז:)
 לא: אין להקב"ה בעולמו אלא אוצר של יראת שמים (ד"ל כ:)
 לח. אדם רוצה בקב שלו (ד"ס ב; פר"ט-ג ד; פר"ט-ד ס:)
 מר. הזהב קונה את הכסף (אז"ל כ:)
 נח: לא יאמר פה שאכל נבילות (מח"ט ב)
 נח: לבע"ת זכור מעשיך (מח"ט ב:)
 נט. אייקירו לנשייכו כי היכי תתעתרו (ד"ל לה; ל"מ פד:)
 נט. נחלקו מתיבתא דרקיע עם הקב"ה (מח"ט יז:)
 נט. בשעה שעוסקים בנגעים ואהלות (מח"ט מה:)
 נט. נצחוני בני (ל"מ עה:)
 נט: אין משגיחין בבת קול (ד"ל עה:)

בבא בתרא

- ג: מאן דאמר מבית חשמונאי אתינא עבדא הוא (רס"ל פד:)
 ח. א"ל יונתן בן עמרם פרנסני ככלב (מח"ט נט:)
 ח: וככוכבים לעולם ועד אלו מלמדי תינוקות (קה"מ ס:)

- מ. זכה הלא פרוס לרעב לחמך (לה"ל [קפ])
- י: שאלו את שלמה בן דוד (ד"ל נ:)
- י: במה תורם קרן ישראל (פר"ל-נ: נ:)
- י: כל צדקה וחסד שאומות העולם עושים חטא הוא להם (יש"ק ס.)
- יב. נבואה לא גיטלה מחכמים (ד"ל נג:; יש"ק כד:; לה"ל [רי])
- יב. נבואה ניתנה לשוטים (יש"ק סו:)
- יב. חכם עדיף מנביא (ל"מ לאה, קח:; מח"מ מז:; פע"ק ו:; תה"ש ו.)
- יב: מעלינן ליה כנכסי דבי בר מריון (ד"ס ז:)
- יד: שברי לוחות בארון מונחים (ד"ל עט:)
- יד: משה כתב ספרו ופ' בלעם (ד"ל נ:; פר"ל-ד פא:; רס"ל מד.)
- יד: יהושע כתב ספרו (אז"ל כה.)
- יד: רות ה"ל אחרית טוב (קה"מ ה.)
- טו: גדול מ"ש באיוב ממ"ש באברהם (יש"ק כס.)
- טו: הטעימו מעין עוה"ב (ד"ל נה:)
- טז. הוא השטן הוא יצה"ר הוא מה"מ (ד"ל פז:; מח"מ יד:)
- טז. ביקש להפוך קערה על פיה (ל"מ קג.)
- טז. ברא תורה תבלין (ש"מ ד.)
- טז: מרגליות טובה היתה תלוי' בצוארו (קד"ש לא:)
- טז: היה לו בת ובכל שמה (ד"ל כה.)
- טז: בת תחלה סימן יפה (ד"ס ה:)
- כה: הרוצה שיעשיר יצפין (ד"ס ג:; פר"ל-ה קכא.)
- כה: משחרב בהמ"ק לא הוגשמה רוח דרומית (ד"ל כג:)
- כה: וזיא פתוחה ומי שאומר שהוא אלוך' יבוא ויגרדנה (ד"ל כד.)
- מד: בתוס' אין לך אדם מישראל שאין לו ד' אמות בא"י (ל"מ מג, נט.)
- נח. הכל לפני שכינה כקוף בפני אדם (ד"ל סב:; ל"מ עז:; מח"מ ז.)
- נח: בריש כל אסוון אנא חמר (ד"ל לא:)
- עד. נשקי שמיא וארעא אהדי (מח"מ י:)
- עד: ירדן מגלגל ויורד לפיו (ל"מ עח.)
- עד: סירס הזכר והרג הנקבה ומלחה לצדיקים (ל"מ עח:)
- עה. לויתן יכרו עלי' חברים (פר"ל-ה קכא:)
- עה. פני יהושע לפני לבנה (ל"מ מה.)
- עה. פני משה כפני חמה (ל"מ לט:; קה"מ ז.)
- עה. ראה אות תלמוד בים מלאכי השרת (פר"ל-ה מ.)
- עה. פליגי תרי מלאכי ברקיע... (יש"ק ו.)
- עה: אין עולין [לירושלים לעתיד] אלא המזומנים לה (יש"ק נה.)
- עה: עתידים צדיקים שיקראו בשמו של הקב"ה (ל"מ לא:; קט:; מח"מ יד:; כה:; רס"ל מז:; תה"ש ו:)
- עח: המושלים אלו המושלים ביצרם (פר"ל-ד עד.)
- קי. הנושא אשה יבדוק באחיה (לה"ל [סג])
- קי. ושכואל בן גרשם בן משה (לה"ל [קפא])
- קי. כך מקובלני מבית אבי אבא (פר"ל-ז מא:)
- קיט. יודע היה משה שהמקושש במיתה (קה"מ ו.)
- קכג. שנואים מעשה עשו בעניה (תה"ש יד.)
- קכג: כתיב בר"ה שנפלו עליו ממנשה (ל"מ קיז:)
- קכג: בעמלק נאמר ולא ירא אלקים וע"כ נופל בזרעו של יוסף (ל"מ נב:; קיט:; מח"מ יא:; יח:; רס"ל טו, כא:; נד.)

כד. תלמידי חכמים שבבבל מחבלים זה לזה
(ד"ש נח.)

כד. יצהר אלו ת"ח שבא"י שנוחין זה לזה בהלכה
(פר"ט-ט לא, לו.)

כד. במחשכים הושיבני זה תלמודה של בבל
(יש"ק טז.; ל"מ עא.; מח"ס ע.)

כה. כשיחזיר אבידה
(ל"ה"ז [עג])

כה: אימתי חזרתה
(תה"ש נח.)

לא: שלחו לי למר עוקבא לדזיו ליה
(פר"ט-ג ל, פ.)

לב: אחר ר"א ללוד
(ד"ש נב.)

לה. לבא דאינשי אינשי
(ל"מ נג.; רס"ל ז.)

לו. מימות משה עד רבי לא היה תורה וגדולה
במקום א'
(תה"ש לג.)

לז. ריח בוגדיו

(ד"ש טו.; יש"ק לד.; ל"מ קד.; קד"ש כט.)

(רס"ל כה.; תה"ש נח.)

לח. ומה שמו נחמיה בן חכליה
(ד"ש פט.)

לח. נצבר עפרו מכל העולם
(ד"ש עא.)

לח. כאדם המכין כל צרכי סעודה ואח"כ מזמין
אורחים
(מח"ס טז.; פר"ט-ג יט.)

לח. זורובבל שנזרע בבבל
(תה"ש יז.)

לח. בגי' דברים משתנין בקול ומראה ודעת
(ש"מ ה.)

לח: אפיקורס ישראל כ"ש דפקר טפי

(ל"מ קנז.; ש"מ יח.)

לח: שעה ראשונה הוצבר עפרו
(ש"מ כז.)

לח: נעשה אדם אמר למלאכים
(רס"ל מא.)

לח: אדם משוך בערלתו
(מח"ס פ.)

לח: שמו כשם רבו ואל תמר בו
(ל"מ קג.; ש"מ לז.)

ל"ב. תא נהוי לעמא חד
(מח"ס פו.)

ל"ב. קוב"ה טביל בנורא
(ש"מ לג.)

ל"ב: באבוד רשעים רנה באחאב
(תה"ש עה.)

קלד. בשעה שהי' עוסק בתורה כל עוף הפורח היה
נשרף
(ש"מ יד.)

קמא. לדידי בנתן עדיפי
(ד"ס ה.)

קנת. אוריא דא"י מחכים
(ד"ש לו.)

קסדג: דברים אין אדם ניצול בכל יום

(פר"ט-ג נא.; רס"ל ה.; לט.)

סנהדרין

ה. אמר ר"נ כגון אנא דן דיני ממונות ביחיד
(יש"ק לג.)

ה. הכא שבט והתם מחוקק
(ל"מ ס.)

ז. ויבן מזבח מזבוח
(רס"ל נט.)

ז. ההוא דהוה קאמר ואזיל
(ל"ה"ז [נג])

ז. ריש מאה דיני
(רס"ל ט.)

יא. היה ראוי הלל שתשרה שכינה עליו

(פר"ט-ה קיא.; תה"ש יב.)

יא. תא חזי מה בין תקיפי קדמאי
(תה"ש כט.)

יז. משה מת ויהשע נכנס
(ד"ש נא.)

יז. אין מושיבין בסנהדרין אלא מי שיודע לטהר
השרץ
(רס"ל נט.)

כ. שקר החן זו

(יש"ק כו.; ל"ה"ז [נא]; קד"ש כג.)

כ. דורו של ר' יהודה ב"ר אלעאי
(תה"ש עא.)

כ. תקפו של יוסף
(פר"ט-ד פד.; קד"ש טו.)

כ. של פלטי בן ליש גדול
(ד"ס ט.; קד"ש טו.)

כ: כל האמור בפי' מלך מותר בו
(מח"ס מז.)

כ: מלך הדיוט ומלך
(ד"ש פט.)

כא. אין לבנות ישראל לא שערות בית הערזה
(ד"ש נד.)

כא: אני ארבה ולא אסור
(מח"ס נב.)

כא: ראוי היה עזרא שתנתן תורה על ידו
(ל"מ ג.)

כד. עילם זכתה ללמוד ולא זכתה ללמד
(ל"ה"ז [רנה], [רנו])

נפ: אדם הראשון לא הותר לו בשר (ד"ל נה).

סנ: היו סנהדרין מתענים אותו יום
(נ"ה"ל [קעה], [ימס])

סנ: לא עבדו ע"ז אלא להתיר להם עריות
(ד"ל נו; ; ל"מ עז; ; מח"ס לה, קטו).

סה: אי בעו צדיקי מברו עלמא (ל"מ סד).

סה: אביו של טורנוסרופוס (רס"ל עד:)

סה: מה יום מיומים א"ל ר"ע ומה גבר בגוכרין
(פר"ל-א קיז)

סה: ומברא עיגלא תליתאי ואכלי לה
(רס"ל נא:)

סה: בעל אוב מעלה בזכורו (ד"ל נד).

סה: חייבי גיהנם נחים בשבת (רס"ל נח:)

סה: תוב לעפרך (רס"ל נא:)

סז: ר"ח ור"א עסקו בספר יצירה (ל"מ נו:)

סז: כשפים שמכחישין פמליא (רס"ל ט:)

סח: ולא הראוי לקרותו אב (אז"ל יט:)

ע: לא נברא יין בעולם אלא (פר"ל-ה י:)

ע: עץ הדעת חטה היתה (פע"ק כה:)

עא: בן סורר ומורה לא היה ולא נברא

(ד"ל סד)

עא: יין ושינה לרשעים הנאה להם

(מח"ס פז; ; נ"ה"ל [רלס]; ; רס"ל ב, ס:)

עא: מנוחה ושקט לצדיקים הנאה להם והנאה

לעולם (יש"ק לט:)

עח: תספר מאחורי הגדר (ד"ל מז:)

פב: קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרונוקא

(פר"ל-ב ס; ; פר"ל-ה ז:)

פב: בת יתרו מי התיר לך (ל"מ פ; ; תה"ש כה:)

פב: נתעלמה ממנו הלכה דבועל ארמית

(רס"ל מד:)

פב: לא יהיה לו ער בחכמים

(ל"מ פ; ; מח"ס כט; ; תה"ש מ:)

פב: ראיתם בן פוטי (פר"ל-ד ז; ; נא:)

לפ: מיניה וביה אבא ניזיל ביה נרגא
(אז"ל ט; ; תה"ש ח:)

לפ: גדול מה שנא' בעובדיה ממ"ש באברהם
(יש"ק כח:)

לפ: ירך מתוכה מסרחת (ל"מ נג:)

לפ: מפני מה זכה עובדיה לנביאות מפני שהחביא
(יש"ק כח:)

מג: זוכח תודה הזוכח יצרו (ל"מ סב:)

מג: כל המומחים מתודים (תה"ש כח:)

מג: וכי דילטור אני לך (פר"ל-ב נט:)

מד: אע"פ שחטא ישראל הוא
(ד"ל סג; ; ל"מ עה; ; רס"ל לח; ; תה"ש ל:)

מד: חילפי הסובבים האסא
(ל"מ עז; ; מח"ס ז; ; קד"ש יב; ; רס"ל לב; ;
נ"ה"ל [נכ], [רסב]; ; תה"ש לט:)

מד: את בריתי הפר פשיטא (תה"ש פ:)

מד: שלש שמות יש לו פיסקון איטמון
(ש"מ לט:)

מד: אם יבא אברהם ושרה ויעמדו לפניך
(פר"ל-א ל:)

מד: לעולם יקדים אדם תפלה לצרה
(נ"ה"ל [קסט])

מו: שכינה מה לשון אומרת קלני מראשי
(ש"מ ו:)

מו: ויגע איש בעצמות אלישע (תה"ש פה:)

נב: ת"ח דומה לפני ע"ה בתחלה לקיתון של זהב
(תה"ש עד:)

נו: גוי שעוסק בתורה חייב מיתה (רס"ל עו:)

נו: כאשר צוך במרה (פר"ל-ה יג:)

נח: עכו"ם ששבת חייב מיתה
(יש"ק סב; ; ל"מ נז; ; מח"ס עד; ;
רס"ל עו:)

נפ: עכו"ם שלמד תורה חייב מיתה
(יש"ק סב; ; ל"מ נא; ; רס"ל יב:)

נפ: חבל על שמש גדול שאיבר

(פר"ל-א נו; ; קד"ש לא:)

- פז: ג' בחי דינין (פר"ז-ה מח:)
- פז: בין דם לדם בפלוגתא דעב"מ ורבנן (ד"ל נח:)
- צ: בכל אם יאמר לך נביא עבור שמע לו חרץ מע"ז (מח"מ נצ:)
- צ: כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא (יש"ק נד, סא;; ל"מ נב;; מח"מ יד:)
- צ: ואלו שאין להם חלק לעוה"ב (ד"ס ט,; ל"מ לט;; פר"ז-ד פג:; תה"ש עט:)
- צ: לעולם ירשו ארץ (ל"מ נט:)
- צ: א"ל תרוויהו מן המקרא (פר"ז-ה נח:)
- צא: שמסר להם שם טומאה (פר"ז-א לז:)
- צא: אל"כ בועט במעי אמו ויצא (ד"ל יח:)
- צא: חיגר וסומא (ד"ל פא:)
- צב: ברוק טבעו (יש"ק מט;; מח"מ סז:)
- צב: מעשה של יהושע בן יהוצדק (מח"מ ל:)
- צב: זה ספר דניאל (פע"ק כג:)
- צב: מורח ודאין (קד"ש יד:)
- צב: בן כוזיבא אמר אנא משיח (פר"ז-ה כא:)
- צב: וה' עמו שהלכה כמותו (ד"ל ה,; כט, עט;; יש"ק כג, כד;; רס"ל לד:)
- צד: ביקש לעשות חזקיה משיח (ד"ל פז;; תה"ש ו:)
- צד: גיורא עד י' דרי לא תבוי (פר"ז-ג מז;; תה"ש כה:)
- צד: ואלף גפן באלף כסף לשמיר ושית יהיו (יש"ק יט:)
- צה: על ירך נטרד דואג (ד"ל לב:)
- צה: שלשה קפצה להם הארץ (קה"מ לב:)
- צו: מבני בניו של סיסרא (פר"ז-ה ע,; רס"ל מז:)
- צו: מבני בניו של המן למדו תורה (ל"מ פא,; מח"מ יא,; עג;; פע"ק ד, יח;; רס"ל כד,; תה"ש כה:)
- צו: עמון ומואב שבבי בישי דירושלים (מח"מ פא:)
- צו: מי שהחריב את ביתך וכו' (ד"ל פז:)
- צו: רפינו את בבל ולא נרפתה (מח"מ פט:)
- צו: כך העולם משמט אלף שנים לוי' אלפים שנה (פר"ז-ג לו:)
- צו: אחריה דשמיה קושטא (קד"ש כט:)
- צו: מעמיד מלך קשה כהמן (רס"ל פח;; תה"ש נה:)
- צו: אם ישראל עושין תשובה נגאלין (מח"מ כג,; פר"ז-ה מו,; רס"ל לה:)
- צו: יצאו מה שיצאו (מח"מ נו:)
- צח: אי בטלי יהורי (פר"ז-ה ח:)
- צח: דור שכולו חייב (לה"ל ננז,; קי"א)
- צח: אין בן דוד בא עד שיתבקש דג לחולה ולא ימצא (פר"ז-ג יא:)
- צח: מה שמו כו' דבי ר' ינאי אמרי ינון שמו (פר"ז-א קב:)
- צח: ייתי ואזכי דאיתיב בטולא (לה"ל קלז)
- צח: אי מן חייא הוא כגון רבינו הקדוש (יש"ק לז;; מח"מ נה:)
- צח: אין משיח לישראל (ל"מ עד:)
- צח: ללבי גליתי (פר"ז-ה טו:)
- צח: תמנע בת מלכים היתה (פר"ז-ד מה,; רס"ל לב:)
- צח: איני יודע אם לעמל פה או לעמל מלאכה (ד"ס יז,; ד"ל נה,; יש"ק לה,; פר"ז-ג קח,; פר"ז-ד ל,; קד"ש א:)
- ק: להתיר פה עקרות (לה"ל קיח)
- ק: הקורא בספרים חיצונים זו ספרי מינין (סה"ז כה:)
- ק: בת לאב"י מטמונת שוא (קה"מ כו:)

קב. מקום מזומן לפורענות	(ל"ה"ל [קע"א])	קז. ראויה היתה בת שבע לדוד	(תה"ש לט; מז:)
קב: מהיכי קשרו המוציא	(רס"ל ז:)	קז. אלא שאכלה פגה	(ד"ס יא.; תה"ש נד.)
קג. שחקתי עם אמציה	(ל"ה"ל [רס])	קז. מה י' שנטלתי משרי	(תה"ש מז:)
קג. עשה לו כמין מחתרת	(תה"ש ה:)	קז. מ"ט נסבית יפ"ת א"ל רחמנא שרייה	(יש"ק כו.; מח"ס כט:)
קג: דרש תורת כהנים כשני מלכותו	(תה"ש נו:)	קז. לא לשחצו ביה רבנן	(תה"ש מה.)
קג: ירבעם מאה ושלשה	(פר"ט-ה ז:)	קח: הטעמן הקב"ה מעין עוה"ב	(ל"ה"ל [נצ]; רס"ל ס.)
קג: עבר בים זה פסל של מיכה	(תה"ש כב)	קכ. נעשו קופין ורוחין שדין ולילין	(ל"מ עו.; ש"מ מג:)
קג: כלום אני עושה אלא כדי להכעיס את בוראי	(ל"מ קכ:)	קכ. שלשה כתות היו	(ש"מ מד:)
קד. ברא מזכה אבא	(מח"ס סא.; עט.)	קכ. בסדום עפרות זהב	(מח"ס פב)
קד. אבא לא מזכה ברא	(ד"ס ד.)	קכ: ביקש יעקב שלא יזכר שמו על הקלקלה	(ל"מ ג:)
קד. כל המזמן עכו"ם גורם גלות לבניו	(ד"ל פז:)	קי. חשדוהו למשה מאשת איש	(ד"ס ז)
קד: בקשו למנות שלמה עמהם	(ד"ל נו.; ל"מ מ.; קכ.; תה"ש ה.; כג.; פא:)	קי: קטני בני רשעי ישראל אין באין לעוה"ב	(תה"ש מא.)
קד: דורשי רשומות אמרו כולם יש להם חלק לעוה"ב	(ד"ל נו: יש"ק סא:)	קיא. חבל על דאבדין ולא מתשכחין	(פר"ט-ז ט:)
ל"מ לו:;; מח"ס מז.; מה.; סא:;; פע"ק יא:;; רס"ל ז.; מד.; תה"ש ז.; כ.; עט.)			
קה. מלכותא בלא תגא	(ל"מ מט.)		
קה: אני עושה לך מעשה אישות בלילה	(מח"ס נד:)		
קה: מ"ב קרבנות של בלק	(רס"ל מד:)		
קו: בלעם בן ל"ג נהרג	(רס"ל מג:)		
קו: רחמנא ליבא בעי	(ד"ל לז:)		
קו: תורתו מהשפה ולחרץ	(ד"ס ו:;; רס"ל ז.)		
קו: לא יבא לעלמא דאתי	(ל"ה"ל [קמח])		
קו: מגדל הפורח באויר	(מח"ס מו.)		
קז. אין ראש אלא ע"ז...			
(ל"מ פח.; מח"ס פח:-פט:;; תה"ש לט:)			
קז. אפילו בשעת חליו כו' בכל לילה	(יש"ק ד:)		
קז. דלא לימרו עבדא זכי למריה			
(ל"מ פח.; תה"ש מז)			

שבועות

פ. הביאו עלי כפרה שמיעטתי	(רס"ל טז:)
יג. עצומו של יום מכפר	(רס"ל נו.)

מכות

ז. אילו היינו בסנהדרין לא נהרג אדם מעולם	(פר"ט-ט נד.)
ז: בגלעד שכחי רוצחים	
(ד"ל מ:;; ל"מ פב.; פר"ט-ד קו:;;	
ל"ה"ל [קי]; קה"מ ט:)	
י: הקב"ה מזמנם לפונדק אחד	(ל"ה"ל [קעה])
כב: כמה טפשאי הנך דקיימי מקמי וכו'	
(ש"מ י:)	
כג: בא חבקוק והעמידן על א'	
(ד"ל י:;; מח"ס ז.; יד.; לג:)	

כד. אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה

(ל"מ עב, עג:)

יז. ר' אלעזר בן דורדיא

(ד"ל מא; סד; ז"ל רי)

יז. יש קונה עולמו בשעה אחת

(ז"ל [קמט]; רס"ל פז.)

עבודה זרה

ב. חד תני אידיהן וחד תני עידיהן (ד"ל מז:)

ב: וכולם לא עשינו אלא בשביל ישראל

(יש"ק נו; פר"ז-א כד; פר"ז-ה קכא;)

קד"ש כו; תה"ש לד:)

ב: כלום כפית עלינו הר כגיגית (יש"ק מד:)

ב: גם ישראל לא קיימוה (רס"ל לא:)

ג. אלמלא קבלו היה מחזיר עולם לתוהו

(פר"ז-א נג.)

ג. מצוה קלה יש לי וסוכה שמה

(ד"ל מג; יש"ק נג; מח"מ מט, סב;)

רס"ל עא:)

ג: משחק עם לויתן (מח"מ מט:)

ג: עם בריותיו... על בריותיו

(ל"מ עו; מח"מ מט:)

ג: ג' שעות אחרונות מלמד

(ל"מ מה; פר"ז-ה מ; רס"ל סג:)

ד: לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה

(ד"ס ג; פע"ק כה.)

ד: לא ליצלי ר"ה ביחיד (מח"מ טו.)

ה. אלמלא קבלו ישראל התורה (ש"מ כ:)

ה. אלמלא אבותינו חטאו אנו כמי שלא באנו

לעולם (ל"מ לו; מח"מ ס; תה"ש יג.)

ה. שהקים עולה של תשובה

(מח"מ נח, עז, נג; תה"ש יז, לו:)

ח. ישראל שבחו"ל עובדי ע"ז בטהרה

(יש"ק מט; מח"מ סח; פו, לא:)

י: אנטונינוס גחין לרבי שיסק לפוריי

(פע"ק טז.)

יא. דלא פסק מעל שלחנו לא כו'

(יש"ק ו; תה"ש נא.)

יד. במס' ע"ז דאברהם היה ת' פירקי

(ד"ל מד.)

יז. כל דפריש ממינות מיית

(ל"מ קטז.)

יז. ולא עוד אלא שקורין לו רבי

(מח"מ כה:)

יז. נכפיי' ליצרא ונקבל אגרא

(ד"ס ב:)

יח. כלום מעשה בא לידך

(פר"ז-ב זב:)

יח. אשרי שעושה תשובה כשהוא איש

(תה"ש לו.)

יח. לעולם ילמוד אדם ואח"כ יהגה

(ש"מ יא.)

יח. בתחלה תורת ד' ולבסוף תורתו

(ד"ל ה, כה; ל"מ עה; ז"ל [קפד];

רס"ל לו; ש"מ י:)

יח. יכול יגרר עצמו בשינה

(ד"ל יא:)

כ. לא תחנם וכו'

(יש"ק כד:)

כ. צפה רע"ק ברוה"ק דעתידה להתגייר

(ל"מ פ; תה"ש כ.)

כ: מכאן אמר ר' פינחס בן יאיר

(יש"ק ב:)

כ: חסידות... ענוה

(ד"ל כה.)

כ: פרישות... קדושה

(יש"ק ג:)

כח. שינים עצמם אקושי

(ל"מ סו.)

לה. חביבים דברי סופרים יותר מיינה של תורה

(מח"מ נח, עג:)

מד: מרחץ של אפרודיטי

(ד"ל פג.)

נב. מה מזבח טעון גניזה

(תה"ש מז.)

נב. ע"ז של ישראל אין לה ביטול

(ל"מ קט; קכ.)

סה. אית לכו כהאי גונא לעלמא דאתי

(ד"ס יד; תה"ש ל:)

סה. עינא דבעא למיחזי לנו בישותא תפקע

(תה"ש לא:)

סה. אתון איכא עלייכו אימתא דמלכותא

(יש"ק לו; רס"ל עה:)

ע. רוב גנבי ישראל נינהו (מה"ש יט.) ג, ז כל שחכמתו קודמת (פר"ל-ה מ.)
עו: ר"י ובאטי בר טובי (ד"ל מד.) ג, יז אם אין חכמה אין יראה

(ד"ס ו; יש"ק כז:)

הוריות

יג. מלך קודם לכה"ג וכה"ג לנביא

(פע"ק יד:)

יג: מי ימלל גבורות ד' מי שיכול להשמיע כל תהלתו (ש"מ ו.)

יג: נהוי אנא אב"ד ואת נשיא

(ד"ס יא.; מה"ש כט.)

יד. מי הם שמימיהם אנו שותים (ד"ל ד:)

יד. שלחו מתם סיני עדיף (פע"ק כה:)

עדיות

א, דאבות העולם (פר"ל-א עו.)

ב, מהאב זוכה לבנו בה' דברים (ש"מ ט:)

ב, י משפט רשעים בגהינם (מה"ש עת.)

ה, ו לא אהיה רשע שעה אחת (מה"ש סה:)

אבות

א, א זקנים לנביאים לאנכה"ג (רס"ל פא.)

א, א על ג' עמודים העולם עומד (קד"ש א.)

א, ב תורה עבודה וגמילת חסדים (מח"מ יט:)

א, ג על מנת לקבל פרס (ד"מ ז:)

א, ו הוי דן את כל אדם לכף זכות (ד"ל לו.; לה"ל [קפה])

א, יב אוהב את הבריות ומקרבן לתורה (מח"מ עט.)

ב, א וכל מעשיך בספר נכתבים (ל"מ מ:)

ב, ח אם למדת תורה הרבה (ד"ל עו:)

ב, ט ר"א אומר לב טוב (יש"ק סא.)

ג, ה כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול ד"א (פר"ל-א מז:)

ג, ז כל שחכמתו קודמת (פר"ל-ה מ.)
ג, יז אם אין חכמה אין יראה

(ד"ס ו; יש"ק כז:)

ד, א איזהו חכם הלומד מכל אדם (יש"ק סו:)

ד, א איזהו גבור הכובש את יצרו (ש"מ ד.)

ד, ב מצוה גוררת מצוה (לה"ל [רמא])

ד, ב שכר מצוה מצוה (אז"ל ז; יש"ק גג.)

ד, ג אין לך אדם שאין לו שעה

(יש"ק נ; פר"ל-ד ג; רס"ל לה.)

ד, ז המקיים תורה מעוני (ל"מ פו.)

ד, יג וכתר שם טוב עולה על גביהן

(מח"מ כה; רס"ל יג.)

ד, יז יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז

(ל"מ סו.)

ה, א בעשרה מאמרות... ליתן שכר טוב לצדיקים

(יש"ק סג.)

ה, ב עשרה דורות מאדם עד נח להודיע

(פר"ל-א ט:)

ה, ו נבראו בין השמשות

(פר"ל-ד קד; רס"ל עח:)

ה, ו הכתב והמכתב (מח"מ מג:)

ה, ו השדין נבראו בין השמשות (ש"מ מג.)

ה, יג ארבע מדות בנותני צדקה (ד"ל ז:)

ה, יט מה בין תלמידיו של אברהם

(ד"ל גג.; פר"ל-ג מו.; רס"ל מז:)

ה, כג לפום צערא אגרא (ש"מ יא.)

ו, ב בכל יום בת קול יוצאת (פר"ל-ה עו:)

ו, ד כך הוא דרכה של תורה (פר"ל-ד פח.)

ו, ה תורה נקנית במ"ח דרכים (ד"ל ה; כה:)

אבדר"נ

ב, א המקבל עול תורה מעבירין הרהורי (רס"ל כז.)

דרך ארץ זוטא

י הנביא נקרא מלאך והחכם נקרא מלאך

(ש"מ ה:)

בלה

והלא כל בני ישראל יש להם דרך ארץ

(יש"ק ה:)

סופרים

א היה היום קשה לישראל (פר"ז א-פ:)

ב מזוזה בימין ונר חנוכה משמאל

(פר"ז א-עט:)

כא אכילת אברהם כנגד ע"ד אנשים

(מח"מ פג.; קד"ש לא:)

זבחים

ה. ר"ל רמי אמועה (תה"ש נא.)

ז: עולה דורון הוא (תה"ש נט.; סא:)

סב: ושמה יוחני (קה"מ כו:)

סב: קרי עלייהו בני קטורה (פר"ז א-לז:)

פח: בגדי כהונה מכפרים (לה"ז [רסג:]

פח: אבנט מכפר על הרהור הלב (יש"ק נט.)

צא. מוספי שבת קודם למוספי ר"ח

(פר"ז ב-פו.; פר"ז ד-קית.)

קב. אל תקרב הלום למלכות (ל"מ סח.)

קב. משה נקרא מלך (ל"מ מז:)

קפו. בשעת מ"ת נתקבצו או"ה לבלעם

(רס"ל מג:)

קז. נכנסו אצל בלעם (ד"ז נג.)

מנחות

כפ. נתקשה משה בשרצים והחודש הזה לכם

(ל"מ פה.; פר"ז ב-קט:)

כפ: ב"ה צור עולמים

(ל"מ סו.; לה"ז [רמח]; רס"ל ב:)

כפ: חטריה לגגיה דח' (פר"ז ד-סב:)

כפ: בשעה שעלה משה למרום (פר"ז ה-סב:)

כפ: לא נתקרה דעתו

(ל"מ מא.; פר"ז ה-סג.; רס"ל עט:)

כפ: ולעייל בהך לא מסתייעא מילתא

(מח"מ כב., לח.)

כפ: שתוק כך עלה במחשבה

(ד"ז עד.; מח"מ יח.; פע"ק כד.;

פר"ז א-לט.; רס"ל מה.; תה"ש יב:)

לד. ר"י החורם (תה"ש נו.)

לו: לילה לאו זמן תפלין (ד"ז עח.)

לו: שבת נקרא אות (ל"מ נב.)

לו: לך לאות ולא לאחרים לאות

(ל"מ עז.; רס"ל כז:)

מא. מלאכא אשכחיה לרב קטינא (רס"ל כז:)

מד. טפחו ציצותיו על פניו

(מח"מ סה.; לה"ז [נה]; תה"ש כ.)

מד. אותן מצעות שהצעה לו באיסור הציעה לו

בהיתר (לה"ז [קנט]; קה"מ יג:)

מד: בדיקת תכלת בחמירא (קה"מ יא.)

מה. פרשה זו אליהו עתיד לדורשה (פר"ז א-פ:)

סד: ע"י חכמת יונית העלו חזיר (ל"מ קיט.)

סה. משה אוהב ישראל היה (ל"מ ע.)

סה: ממחרת שבת ממחרת יום טוב (מח"מ מ:)

סו. העומר מנופה ב"ג נפה (ל"מ נד.)

פז: שולחן בצפון ומנורה בדרום (ל"מ פג:)

פח: נר ישראל (ד"ס י.)

צב: צריך לנהוג כבוד בזקן ששכח תלמודו

(קד"ש כא.)

צב: בטולה של תורה זה יסודה

(אז"ל יב.; תה"ש פג:)

צב: קרא ק"ש שחרית וערבית קיים לא ימוש

(מח"מ ה:)

- ק. גם הוא למלך הוכן (ל"מ נב)
 קג: זה הלוקח מן הפלטר (סה"ז כד)
 קי. כל העוסק בתורת עולה (ד"ס י)
 קי. מקרטגוני מכירין את ישראל ואת אביהן שבשמים (ל"מ עו)
 קי. שקרו ליה אלקא דאלקא (ל"מ עד;; מח"ס עד;; פע"ק י)
 קי. לא אמרתי לכם זכחו כדי שתאמרו (לה"ל [מנ])
 קי: בני מרחוק אלו גליות של בבל (פר"ל-ג נט)
 צא. מאחוריה אתא ונשייה (מח"ס עו.; קה"מ לו)
 צא. צדיקים ממונם חביב עליהם מגופם (יש"ק יב;; מח"ס טו)
 צא: חביבין ישראל דמזכירין השם אחר ב' תיבות (יש"ק לו.; ש"מ יד)
 צב. אלמלא עליא לא אתקיימו (ל"מ סט;; לה"ל [קנה]; קה"מ לו)
 צה: כל נחש שאינו כאליעזר (קה"מ כה)
 קלג. רבא נזוף הוה (ל"מ פו)
 קלפ: בשגם זה משה (ל"מ נד)
 קלפ: המן מן התורה מנין (ד"ס כ;; מח"ס יא.; רס"ל כד)

חולין

- ד: הא על דבר אמת משרתיו צדיקים (לה"ל [קס])
 ז. ר' פינחס בן יאיר הוה קא אזיל לפדיון שבויים (יש"ק יז)
 ז: אם בחייהם כך (יש"ק כא)
 ז: ישראל קדושים יש שרוצה ואין לו... (יש"ק יח-יט;; ל"מ קט)
 ז: עניה זו הולכת לעשות רצון קונו (יש"ק יח)
 ז: ראה אצלו פרידות לבנות (ד"ל פד;; יש"ק כ)
 יג: עכו"ם שבחור"ל לאו עוע"ז (פע"ק כו)
 מז: לעולם שוחטין (פר"ל-ה לו)
 מב. טריפה אינה חי' י"ב חודש (ש"מ ו)
 ס: הביאו עלי כפרה על שמיטתי את הירח (פר"ל-ד ס)
 סג. רחם דעביד שרקק (ל"מ סג)
 פפ. קשה גזל הנאכל שאפי' צדיקים גמורים א"י להחזירו (פר"ל-א נז)
 פפ. אומנתו של האדם בעוה"ז ישים עצמו כאלם (לה"ל [פת])
 צ: בג' מקומות דברו בגוזמא (ש"מ כג)

תמורה

- פו: משמת יוסי בן יועזר בטלו האשכולות (פר"ל-א עד)
 פז. בשעה שמת משה נשתכחו ג' מאות הלכות (ל"מ מת.; מח"ס לט)
 פז. אם ברך וגו' הרי טוב (לה"ל [ריג])

בריתות

ו: כל תענית שאין בו ממושעי ישראל
(ל"מ נג; קד; רס"ל נב:)

ערכין

יא. תורה לא איקרי טוב (קד"ש כ:)
יג: כמה נימין בכינור שבעה (קה"מ ו.)
יז. פרנס לפי הדור (ד"ס ט; ל"מ מו.)

תמיד

כת. כל זמן שתוכחות בעולם נחת רוח באה לעולם
(פר"ש-ה-ה:)
ל: הקולות היו נשמעים מירשולים ליריחו
(ד"ש עג.)
לב: אמר פתחו לי בבא א"ל זה השער
(פר"ש-ג-נ:)
לג: יום שכולו שבת (מס"ס עה, פג.)

מדות

ב. הטי' מעלות מע' לעזרת ישראל (ד"ש ט.)
ב. ו ראשי פספסין מבדילין בין עזרת ישראל
(פר"ש-ג-פה:)

נדה

ב. שמאי אומר כל נשים דיין שעתן
(ל"מ קטו:)
יג. כל היד המרבה לברוק בנשים (ל"מ קטז.)
יג. לא תנאף לא תהא כו' (מה"ש סג, סג.)
יג. רשע שעה אחת לפני המקום (מה"ש סה.)
יג: משחקים בתינוקת ומקבלי גרים
(לה"ש [קסא])
יד. גמלין כולם רשעים (לה"ש [נח])

מז: צדיק ורשע לא קאמר

(ל"מ פה; מס"ס כו; רס"ל מא.)
בא: א"א לפתיחת הקבר בלא דם (ד"ש סט.)
בד: ארוך בדורו (אז"ל יז:)
ל: נר דלוק על ראשו (קד"ש ל.)
לא. פיו סתום (ש"מ כד.)
לא. אביו מזריע לובן (ד"ש ית.)
לא. אשה מזרעת תחלה
(ד"ש יז; כד; לה"ש [רמז])

לא. מי שהוא קדוש יציץ בדבר זה
(יש"ק סה; ל"מ עח; רס"ל ית.)
סה"ש לא; מד.)
לא. חמור גרמה ליששכר שיוולד (ד"ש ל:)
לא: זכר ככרו עמו (ד"ס ה; ד"ש יט; כד:)
לא: כדי לעבור שבת (קד"ש ג:)
סא. עוג שפלט מדור המבול (פר"ש-ד-עד:)
סא: מצות בטילות לעתיד לבא (ש"מ כח:)
סה. כיון שניתקו שיניו (ל"מ סו.)
ע: ירבה בישיבה ויבקש רחמים ממי שהחכמה
שלו (רס"ל סד.)

עג. כל השונה הלכות בכל יום
(ל"מ קטו; פר"ש-ג-פט.)

נגעים

ב, א כל ישראל אני כפרתן (מה"ש מ:)

עוקצין

ג. יב להנחיל אוהבי יש (ש"מ כג:)

ירושלמי

ברכות

א, ג חביבין ד"ס יותר מיינה של תורה
(פע"ק ו.)

א, ח	עינא ולבא תרין סרסורין דעבירה (ל"ה"ז [קף]; רס"ל ב; מה"ש מד.)	יבמות	ב, ד כל מי שפורש עצמו מהעריות כו' (יש"ק ב.)
ב, ד	מחזיקנא טיבותא לרישא דכי מטי מודים כרע מנפשיה (ד"ל לו; מח"מ פט.; פר"ז-א סב, עמ.; ל"ה"ז [רט], [רלג]; רס"ל ב, כב.)	קדושין	ג, יב ההן ולד כל מה דהוא אזיל הוא מתעלה (ד"ס ז.)
ב, ד	בט' באב נולד משיח (פר"ז-ד קיז; רס"ל ח.)	מכות	ב שאלו לחכמה (מה"ש ה; ו.)
ג, ה	מרחיקין מצואתו שמחשבותיו רעות (ל"ה"ז [ריט])	עבודה זרה	ב ננתקה... ציצית ותפילין (ל"מ עו.)
ה, א	לא יהיה הפסוק הזה זו מפיק (ל"ה"ז [רלנ])	ג, א	הראו לר' אבהו י"ג נהרי אפרסמן
ז, ה	אם נזדקנה עמוד וגודרה (ד"ל כו.)	ז, א	(מה"ש מח, עד.)
ז, ז	אברהם עשה יצה"ר טוב ודוד הרגו (מה"ש ט.)		
תרומות		בראשית רבה	
ח, י	ליבא בכיסא תליא (מח"מ טו.)	א, ד	בשביל התורה... בשביל ישראל (ל"מ מא.)
י, ה	ביטול אחד מתתק"ס (ד"ל ט.)	א, ד	ישראל עלו במחשבה (ל"מ נו.)
שבת		א, י	באותיות ברא הקב"ה העולם (ל"מ סג.)
טו, ג	לא נתנו שבתות אל לעסוק בתורה (קד"ש לב.)	ב, ג	יהי אור זה אברהם (רס"ל נ.)
יומא		ב, ה	ואיני יודע במה הקב"ה חפץ (יש"ק לד; מח"מ כו, מב; מה"ש סו.)
א, א	כל מי שלא נבנה בהמ"ק בימיו (ד"ל סד.)	ג, ה	ויבדל אלקים בין האור ובין החושך (פר"ז-ד ב.)
ה, ב	אפילו אותם שדמות פניהם פני אדם (ל"מ קיס; ש"מ יב; מה"ש מז.)	ז, ז	היה בורא עולמות ומחריבן (מה"ש מג.)
ח, ז	האומר אין עולה מכפרת (מה"ש סב.)	ו, ה	ג' דברים נתנו מתנה לעולם (פר"ז-א ד.)
ראש השנה		ח, ה	חסד וצדק אמר יברא (ד"ל ו.)
א, ב	אף שמות המלאכים עלה בידן מבבל (ש"מ לג; לח.)	ח, ה	שלום אומר אל יברא (ד"ל יד; פר"ז-א כה.)
מגילה		ח, ה	עד שאתם מדינים כבר נעשה אדם (רס"ל כט.)
ג, ה	אין מפסיקין בין פרה להחודש (פר"ז-ב קז.)	ז, ז	טוב מאוד זו שינה (ל"מ עא.)
תענית		ז, ז	טוב מאד, זה יצה"ר, מות (יש"ק מג; מח"מ עו; רס"ל מה.)
ג	הקיפתו [לר' פינחס בן יאיר] אש מן השמים (יש"ק כ.)	י, ו	אין לך כל עשב ועשב שאין בו מזל (ש"מ ל.)
חגיגה			
א	אין למדין מתקוע (מה"ש ה.)		
א, ז	הלואי אותי עזבו ואת תורת שמרו (סה"ז כו.)		

יא, ב	בירכו במן וקידשו במן (רס"ל ג.)	כד, ז	ח"א שמע ישראל כלל גדול בתורה (ד"ל כו:)
יא, ב	ברכה וקדושה באור פניו של אדם (פר"ל-א סד; רס"ל עו:)	כד, ז	ואהבת לריעך כלל גדול בתורה (ל"מ נד; מח"מ עד, עט:)
יא, ב	זימן לו הקב"ה שני רעפים והקישן זה לזה (פר"ל-א עג.)	כו, ו	אש יוצא מגופו של רשע ומלהטתו (תה"ש עו:)
יא, ח	כנס"י הוא בן זוגך (פר"ל-א קא; פר"ל-ד לה:)	כמ, ג	ג' מציאות כו' אברהם ישראל דוד (קס"מ כד:)
יב, ח	הקב"ה ברא האדם הזה (פר"ל-ד נב.)	ל, ל	לא הוצרכו סעד לתומכן (ל"מ ס.)
יב, ט	בהבראם באברהם (ל"מ נו.)	ל, י	אברהם האיר במבואות האפלים (ל"מ עד; רס"ל פד.)
יב, טו	עלה במחשבה לבראות במדת הדין (רס"ל מה, נו:)	לא, ח	הריני עושה אותו של נחושת לשון נופל על לשון (אז"ל כד.)
יד, ט	נפש זה הדם רוח שהוא עולה ויורדת בו (ש"מ כג:)	לד, י	הרשעים הן ברשות לבן והצדיקים לבן ברשותן (ד"ל כא; מח"מ נג; תה"ש ג.)
יו, ה	נובלות חכמה היא התורה (ל"מ מא, נד; מח"מ כד:)	לה, א	ב' דורות לא הוצרכו לקשת (מח"מ לה:)
יז, ו	כשנבראת חוה נברא שטן עמה (ד"ל ס; ל"מ סו, עא; מח"מ עה; רס"ל כט, עה; תה"ש כג:)	לה, ב	לדרת חסר פרט לדור של חזקיה ושל רשב"י (תה"ש ע:)
יח, ד	בלה"ק נברא העולם (ש"מ כב:)	לפ, א	אפשר לבירה בלא מנהיג (ל"מ נו; לה"ל [רסא])
יח, ד	היתה מפעמתו כל הלילה (ל"מ נא.)	לפ, ז	היה אבינו אברהם מתפחד (פר"ל-א כ:)
יח, ו	ראה אותן עסוקין בדרך ארץ (ד"ל סג; ל"מ עח; קד"ש כו:)	לפ, ח	הלואי לא יהיה לי חלק בארץ הזאת (יש"ק ה; פר"ל-ג קי; קד"ש א.)
יט, ב	ואכלתי אין כתיב כאן (פר"ל-ד לו; פר"ל-ה לו:)	לפ, ח	תאמר שיש בידי עון (תה"ש צ:)
יט, ג	דחפה עד שנגעה (ד"ל סב:)	מא, ד	היכן מצאתי דוד עבדי בסדום (ל"מ קיג; מח"מ ג; כז; תה"ש עג:)
כ, יב	בתורתו של ר"מ היה כתוב כתנות אור (ד"ל ד; ל"מ קה; קד"ש יג:)	מג, ב	וירדוף עד דן (מח"מ לב, סה:)
כא, א	מה אני יחיד בעליונים (קד"ש טו:)	מג, ו	כל יין שכ' בתורה עושה רושם (פר"ל-א יח:)
כא, ו	אין ועתה אלא תשובה (מח"מ יט, כו; תה"ש ו:)	מד, ט	אם עתיד אני להעמיד בנים ולהכעיסך מוטב ואני הולך עירי (יש"ק מז:)
כא, ו	פתח לתשובה אין פן אלא לאו (תה"ש עב.)	מו, א	אין כך פסולת אלא (רס"ל ג:)
כב, יג	מזמור שיר ליום השבת (תה"ש עג.)	מו, ה	ד' ערלות הן (פר"ל-ב יא:)
כב, יג	א"ל קין עשיתי חובה מפשרתי (פר"ל-ה לו; ק; תה"ש ו:)	מח, א	ומבשרי אחזה אלוך אלולי שעשיתי כן (פר"ל-א כב; פר"ל-ב ט.)

סה, מו ולא שמשתי אותו א' מק' ששימש עשו את
אביו (פר"ז-ג עג.)

סה, יט אביך נתברך בן ע"ה שנים ואתה בן ס"ג
שנים (פר"ז-א מג.)

סה, כ כל זמן דהקול קול יעקב אין הידים ידי
עשו (יש"ק מז:)

סה, כב ריח בגדיו ריח בוגדיו
(ל"מ נג:; פר"ז-א עה:; קד"ש יא.)

סו, ג מטל המן ומשמני הבאר (קה"מ לא.)

סו, ב ראה שנכנס עמו גיהנם (יש"ק מד:)

סו, יג כוב על כוב הוסיף (לה"ל [קסו])

סה, ב אשא עיני אל ההרים למאלפני ולמעבדני
(פר"ז-ה קנג:; רס"ל כ:)

סח, ו וכי לא יצא משם אלא הוא (פר"ז-א מט.)

סח, י הקב"ה מקומו של עולם (אז"ל עז:)

סח, ז מלמד שהראה הקב"ה ליעקב בהמ"ק בנוי
וחרב ובנוי (פר"ז-א נ.)

עא, א בכל מקום עני בישראל הכתוב מדבר
(מח"ס מו"ה נה:; מה"ש כא:)

עא, ב כל ישראל נקראים שארית יוסף
(רס"ל פה.)

עא, ה אחזה פלך השתיקה (רס"ל ס:)

עא, ט בא גד מי שבא לגדל משתינתן של אר"ה
(מח"ס כח:)

עא, ט בא גדא דעלמא (מח"ס ל.)

עב, ה שמח זבולון בצאתך בפרמקטיא (ד"ל כט:)

עב, ז אין עמלק נופל אלא ביד זרעו של רחל
(ל"מ פא.)

עג, יא ששים רבוא עדרי צאן
(לה"ל [לא]; קה"מ לד:)

עו, א יעקב מובחר שבאבות (מח"ס סא.)

עו, ח ותעבור המנחה על פניו אף הוא בעקא
(יש"ק כו.)

עז, ג תקע בכף יריכו בצדיקים היוצאים ממנו
(ד"ס יט:; מח"ס ע:; רס"ל פג:)

מח, ג וירא אליו ה' אם אמאס משפט עבדי זה
אברהם (פר"ז-א כו.)

מח, ט א' נדמה לו בדמות סדקי וא' בדמות נטווי
(פר"ז-א כו:)

ממ, ב שלח ידו ואחז עמו (רס"ל פט.)

ממ, ב בתחלה סוד ה' ליריאיו ואח"כ ולישרים
(ל"מ מו.)

ממ, יא אלו הרגני אמרפל לא הייתי עפר
(פר"ז-ג ס:; פר"ז-ג נ:)

נב, יט אין ארור מתדבק בברוך (מה"ש יט:)

נג, יא ג' מיני צחוק (ל"מ עח.)

נח, א יודע ה' ימי תמימים (פר"ז-א לא.)

נח, ג ר"ע היה יושב ודורש (פר"ז-א לה.)

נח, יח י' פעמים בני חת נגד י' הדברות
(ל"מ סא-סא:; פר"ז-א ל:)

ס, יא יפה שיחתן של עבדי אבות (ד"ס עז:)

סא, א ב' כליותיו כב' מעינות (ד"ל כג.)

סב, ד כל מקום שנאמר ויהי אחרי חזר העולם
לאחורו (ל"מ מז:)

סג, א מילתא עמיקתא היא (פר"ז-א כג:)

סג, ב יעקב אשר פדה את אברהם
(רס"ל כז:; לח.)

סג, ו ויתרוצצו... בטרם אצרך (יש"ק לד.)

סג, ח כולו כאדרת שער (יש"ק נ:)

סג, ח עשו נולד קודם כדי שיצא הוא וסריותו
עמו (ד"ס כ.)

סג, יג דם שנאת, דם הפסח והמילה ודמו של
אדם בגופו (מח"ס פ:)

סג, יד עשו אמר ניכול ידידיה וניחור עליה
(יש"ק לט:; קד"ש כז:)

סה, ט עד חזקיה לא הוה חולי דאתפח (ד"ס ה.)

סה, ט כהו עיניו ע"י שראה מלאכים
(מח"ס עח:; פע"ק ג:)

סה, טו משל לקוץ וקרח (פר"ז-ה קיד.)

עו, ג	ח"א שייצא וח"א סידקה כדג וח"א פירשה ממקומה (קה"מ לו:)	צג, ו	רי"א הגשה למלחמה רנ"א הגשה לפיוס רבנן אמרו הגשה לתפלה (פר"ף א-טו.)
עת, א	מי גדול השומר או הנשמר (ש"מ ט:)	צה, ג	ב' כליותיו כב' מעינות (ל"מ נד:)
עת, ד	כתוב אחד אומר מונה מספר לכוכבים (ש"מ לד:)	צו, א	למה פרשה זו סתומה כו' (פר"ף א-קיא.)
עפ, ו	ויחן שנכנס עם דמדומי חמה (קד"ש ט:)	צח, ו	יצא משם פנה זיוה פנה הדרה (פר"ף ג-נב:)
עפ, ז	אין או"ה יכולין להונות את ישראל (פר"ף א-נט.)	צח, יד	היה יעקב רואה שמשון וסבור שהוא משיח (יש"ק ט:; ל"מ נא.)
פ, יא	הנבעלת לערל קשה לפרוש (מח"מ כא:)	ק, ה	יעקב נתן כל מה דרכש בבית לבן לעשו (רס"ל נג:)
פב, ה	עתידין בניך לעשות גוי כקהל עמים (פר"ף ג-יג.)	ק, ז	ואל יוסיף עצב עמה זה האבל (ד"ף סא.)
פב, ז	האבות הן הן המרכבה (ד"ף לו.)	ק, ח	גדול השלום שאף השבטים דברו דברים בדוים (תה"ש פב.)
פג, ה	התבן והקש והמוץ מדיינים (רס"ל כה:)	שמות רבה	
פר, ג	ביקש יעקב לישב בשלוה (ד"ף מא::; מח"מ ס::; רס"ל פו.)		
פר, ג	קפץ עליו רוגזו של יוסף (מח"מ פא.)	א, א	חושך שבטו וגו' ואוהבו שחרו מוסר (פר"ף ג-ז:)
פר, ח	דמות דיוקנו דומה לשל אביו (ל"מ ס:)	א, ו	ישראל מקוראי (מח"מ ג:)
פר, יד	זרעו של זה עתיד להשיא לבעלים (מח"מ לה:)	ב, ב	לא זוה שכינה מכותל מערבי (ל"מ פג::; ד"ף ג.)
פר, יז	זכורה היא לעולם תקוה היא לעולם (מח"מ סא.)	ב, ג	אין הקב"ה מעלה לגדולה עד שמנסהו בדבר קטן (ד"ס ט.)
פר, יז	מאכיל לחם לכל באי עולם (יש"ק מב.)	ב, ו	ביקש כהונה ומלכות ולא ניתן לו (מח"מ פד.)
פר, יח	למה תתענו ה' מדרכיך (פר"ף א-עה.)	ג, א	פתי יאמין לכל דבר זה משה (קה"מ ד.)
פה, יד	מלך בבל היה לו פלטרין ביריחו (ד"ף עג.)	ג, ח	היה סימן זה מסור בידם (פע"ק ו.)
פפ, ג	אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו זה יוסף (פר"ף ג-י:)	ה, יח	תכבד העבודה וגו' ואל ישעו (פר"ף ג-ג:)
פפ, ד	הרשעים הן מתקיימין על אלהיהם (מח"מ כג.)	ו, א	נוח היה לשלמה להיות גורף ביבין (ל"ה"ף [קכ])
צב, ד	אין הכן אלא שבת (פר"ף א-נג:)	ז, ד	כך קילוסו עולה מן הרשעים (מח"מ מב.)
צב, ה	וישתו וישכרו עמו דעד אז לא שתו (מח"מ פא.)	יא, ה	נס גדול נעשה בשחין (פר"ף ג-יג:)
צג, ב	כי הנה המלכים נועדו זה יהודה ויוסף (פר"ף א-ק.)	יד, ב	מהיכן היה החשך (פר"ף ג-כד.)
צג, ה	ונגש חחורש זה יהודה בקוצר זה יוסף (פר"ף א-קא.)	פז, א	שני בני היצהר זכותו של משה ושל אהרן (פר"ף ד-קז:)
		כ, ז	מי צוח וי פרעה משל למלך (פר"ף ג-ל:)
		כג, א	נכון כסאך מאז (פר"ף ה-סא.)

ויקרא רבא

א, א	ברכו ד' מלאכיו במה הכתוב מדבר (ש"מ ו.)
א, א	ויקרא אל משה (אז"ל יח:)
א, ו	מתלא אמר דעה קנית מה חסרת (פר"ג-ג:)
ב, א	א' מאלף מצאתי זה אברהם (ד"ל כ.)
ב, א	הבן יקיר לי אפרים (ל"מ קיז:)
ג, א	טוב מלא כף נחת זה יום השבת (פר"ג-ג:)
ז, א	צו את אהרן וז"ה שנאה מעורר מדנים (פר"ג-ג: ט:)
ז, ג	בזכות המשניות יהיה קיבוץ גליות (ד"ל ט; מח"ס נה.)
ז, ג	דרך ארץ קדמה לתורה (ד"ל נה.)
ז, ג	מורשה קהלת ינאי אין כ' כאן (פר"ג-ג: ג; פר"ג-ה קלה.)
יא, א	חכמות בנתה ביתה זה הקב"ה (פר"ג-ג: מד:)
יא, ב	חצבה עמודי' שבעה אלו שבעה ספרי תורה (פר"ג-ד: מח:)
יא, ז	כל מקום שנא' ויהי אין שמחה (פר"ג-ג: מה.)
יב, ה	מיום שנשא שלמה בת פרעה נגזר החורבן (מח"ס נב:)
יב, ה	ישן עד ארבע שעות ומפתחות ביהמ"ק (נה"ל [רמד])
יג, ה	כל האומות נקראים על שם אשור (ל"מ נא.)
יג, ה	פושט טלפיים כחזיר (מח"ס מט:)
יג, ה	גמל שפן וארנבת... בבל פרס ויון (יש"ק נו; ל"מ פט; פר"ג-ג: מט.)
יג, ה	מקלסות להקב"ה שמגדלות צדיקים (ל"מ פט.)
יג, ה	מלכות זו מצעת הבימה (ל"מ פט:)

כו, ו	לץ תכה זה עמלק (מח"ס נ; נה"ל [רנט]; רס"ל נט.)
כו, ט	שברתם נעשה הזהירו בנשמע (פר"ג-ד: ז)
כח, א	התורה היא במקח ובמתנה (מח"ס לו:)
ל, ג	משל למטרונה שהיתה מהלכת הזין מכאן והזין מכאן (פר"ג-ג: מח:)
ל, ט	[מצות הגוים נקראות] מצות גולמות (יש"ק כג.)
לג, א	מכרתי לכם תורתי כביכול נמכרתי עמה (פר"ג-ג: עג:)
לד, ב	זר דשלחן רומז לכתר מלכות (מח"ס פג.)
לו, ב	הוא מאיר לכל העולם ומצוה להאיר לפניו (ל"מ עד, עה.)
לח, א	וזה הדבר אשר תעשה להם הה"ד לעולם ה' (פר"ג-ג: פד:)
לח, ה	עד עתניאל לא נאמר כבוד (ל"מ מט:)
לפ, א	חייבין לי ישראל מה שלוו הימני (פר"ג-ג: סא:)
מ, ג	איפה היית ביסדי ארץ (פר"ג-ג: קס; רס"ל מא.)
מא, ג	מתוך הפוצטלין שבתוך פיו (ל"מ מה:)
מג, ג	ויראהו לא נאמר אלא ויורהו (יש"ק מג.)
מג, ח	שמטו אחד מטטראמולין פני שור משמאל (מח"ס יט.)
מז, ה	אין רינה של תורה אלא בלילה (מח"ס פג.)
מז, ו	הלוחות ארכן ו' טפחים (ד"ל לא; קה"מ לג.)
מח, א	לכולם בשם יקרא וכתיב אחד אומר לכולם שמות (ש"מ לה.)
מח, ד	בג' דברים הללו נברא העולם (פר"ג-ג: קיא:)
נב, ג	הקב"ה מראה לצדיקים מתן שכרן והם יושנים (מח"ס פא.)
נב, ה	לא זו מחבבה עד שקראה אמי (רס"ל כח:)

- יה, ה אפילו אם יהיה חסיד שבחסידים
(תה"ש לא; מג:)
- טו, ד משל למטרונה כו' אל המלך אל תתייראי
(פר"ג-ג נו:)
- טז, ב כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה
(ל"מ קיט; ; פר"ג-ג קג:)
- יז, א תורה קדמה שני אלפים לבריאת העולם
(פר"ג-ה לה:)
- יח, ו פייסו לגדלת והוא למלכה והוא למלך
(מח"ס לג:)
- כ, א כטוב זה דוד כחוטא זה נ"ג (מח"ס פח:)
- כא, ד אורי בר"ה וישעי ביו"כ (רס"ל עה:)
- כא, ה אם ירתק יפתחו לו (ד"ש ט:)
- כא, ה באבר שבו חטא בו יעשה מצוות
(לה"ש [מט])
- כא, יב בשנה שמת בה שמעון הצדיק
(פר"ג-ה קז, קי:)
- כב, א מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש קיבל משה
(מח"ס נח:)
- כב, ב אוהב מצות לא ישבע (ל"מ קט:)
- כב, ב אלו ערלים ואלו ערלים
(ל"מ נ, סח; מח"ס לו, נח; ; רס"ל כו:)
- כג, יא יוסף דוד ובוזעו נשבעו ליצרן (יש"ק ה:)
- כד, ב רוממות אתה נוהג בעולמך (פר"ג-ג עו:)
- כד, ו כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה
(יש"ק ג:)
- כד, ט קדושתו למעלה מקדושתכם
(יש"ק מו; ; מח"ס ב; ; תה"ש מד:)
- כו, ד אליהו שלא חטא וחי לעולם (לה"ש [ריח])
- כז, ג ולא אמרו נירא את ה"א (פר"ג-ג כז:)
- כח, ד וכי אין או"ה יודעין להריע (פר"ג-ה לא:)
- כח, ז משל לבן מלכים שהיה לו דין (פר"ג-ה פז:)
- כח, ח ע"כ נקרא תשרי תשרי ותמחול
(מח"ס מח:)
- ל, ב אל תהי קורא כן אלא שבע שמחות
(פר"ג-ה קכג:)
- לא, ד הדלים שבכם חביבין עלי כדוד (פר"ג-ה ג:)
- לב, ד אחת היתה במצרים ופירסמה הכתוב למטה דן
(ל"מ פ:)
- לב, ה שרה ירדה למצרים וגדרה עצמה וכל הנשים נגדרו בזכותה
(ד"ס ט:)
- לב, ה היתה פטפטנית
(ל"מ פ:)
- לד, ג הלל... לגמול חסד עם הדין אכסניא
(ד"ש כו; ; פג; ; יש"ק ו-ו:)
- לה, א אם בחקותי תלכו הה"ד תשבתי דרכי
(פר"ג-ג קכב:)
- לה, א חשבתי ברכות חשבתי קללות (פר"ג-ג קד:)
- לה, ג בור"ד גוזר גזירה כו' (פר"ג-ג קא:)
- לה, ה הסייף והספר ירדו כרוכין (ד"ש ל:)
- לו, א עולמי מי בראך יעקב (רס"ל לח:)

במדבר רבה

- א, ב בשלשה ברכות נתברכו ישראל (פר"ג-ד ד:)
- א, ז בג' דברים ניתנה תורה
(פר"ג-ד ז; ; קה"מ ד:)
- ב, יג משה משל אותם בכוכבים (פר"ג-ד פז:)
- ג, ב אברהם בחרו אבל לא קרבו (תה"ש י:)
- ד, א צורתו של יעקב חקוקה בכסא הכבוד
(רס"ל יט:)
- ה, ה ד"א והוא פלאי
(ש"מ לד:)
- יא, א לכך סמך אחר פ' נזיר ברכת כהנים
(פר"ג-ד לו:)
- יב, ט נוצר תאנה יאכל פרי מדבר ביהושע
(ל"מ לו:)
- יד, ד אימתי הן כדרבנות בזמן שבעליהם נאספין מהן
(יש"ק לו; ; ל"מ פו; ; מח"ס סח, פכ; ; נד:)
- יד, ב בישראל לא קם אבל באו"ה קם (ל"מ לו:)
- כב, ב אוהב מצות לא ישבע (ל"מ קט:)
- כב, ב אלו ערלים ואלו ערלים
(ל"מ נ, סח; מח"ס לו, נח; ; רס"ל כו:)
- כג, יא יוסף דוד ובוזעו נשבעו ליצרן (יש"ק ה:)
- כד, ב רוממות אתה נוהג בעולמך (פר"ג-ג עו:)
- כד, ו כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה
(יש"ק ג:)
- כד, ט קדושתו למעלה מקדושתכם
(יש"ק מו; ; מח"ס ב; ; תה"ש מד:)
- כו, ד אליהו שלא חטא וחי לעולם (לה"ש [ריח])
- כז, ג ולא אמרו נירא את ה"א (פר"ג-ג כז:)
- כח, ד וכי אין או"ה יודעין להריע (פר"ג-ה לא:)
- כח, ז משל לבן מלכים שהיה לו דין (פר"ג-ה פז:)
- כח, ח ע"כ נקרא תשרי תשרי ותמחול
(מח"ס מח:)

- טו, ד משה נתקשה וחזר ונתקשה (פר"ט-ד מ.)
 טו, ו כל הנשיאים הקריבו חוץ מנשיאו של לוי (פר"ט-ד מאל.)
 י, ג הקב"ה פוקד עקרת וכן אלישע (פע"ק ו:)

אסת"ר רבה

- טו, ט נטל שכר י' מרגלים (ל"מ מד:)
 יז, ג בכל מקום אתה קורא אותה ארץ כנען (פר"ט-ד נ:)
 יח, ג טלית שכולה תכלת (פר"ט-ד סג.)
 יט, ו דברים שלא נתגלו למשה נתגלו לרע"ק (ל"מ מאל, נב; פר"ט-ט עא.; פר"ט-ה ה:; קד"ט יט.)
 יט, יח צדיקים במיתתן רואין (מח"ס עמ.)
 כ, ד אין כחו אלא בפיו (ל"מ סד.)
 כ, כ מחיצתן לפנים ממלאכי השרת (מח"ס מז:)
 כא, בא כאמעולם לא לן אדם בירושלים ובידו עון (פר"ט-ג י.)
 כב, א הה"ד ונשבעת חי ה' באמת (פר"ט-ד קצ:)
 כב, א אפילו באמת אין אתם רשאים להשבע (פר"ט-ד קג.)
 כב, ז ג' מתנות טובות נבראו בעולם (ד"ל לא.)
 כב, ז ב' עשירים היו (ל"מ פג:)
 כג, ג כאן ישננו כאן הוקרנו (פר"ט-ד קט.)
 כג, י מהו כנען ארץ של פרקמטיא (פר"ט-ד קי.)

שיר השירים רבה

- א ידע כיצד ממתקין התורמוס (טה"ט ה.)
 א תורי זהב זו ביזת הים (פר"ט-ג לו.)
 א שינת עצרת עריבה (מח"ס מאל.)
 א מלך והדיוט ומלך (ל"מ קכ:)
 א חביבים דברי סופרים יותר מיינה של תורה (מח"ס מז, פו.)

- א נעקר מלבם יצה"ר (פר"ט-ד נו.)
 ב סמכוני באשיות בשתי אשות תורה בכתב ובע"פ (פר"ט-ג נא.)
 ב האין אנו נגאלין וארץ מצרים מליאה מטנופת ע"ז (פר"ט-ג קיח:)
 ב מדלג על ההרים מקפץ (מח"ס לו:)
 ג לא זו מחבבה עד שקראה אמי (יש"ק נג:; ל"מ פט:; טה"ט קסד, קפז);
 טה"ט לה:)

דברים רבה

- א, א בלעם נקרא מחליק לשון (רס"ל ס.)
 א, א הפה שאמר לא איש דברים (ד"ל נב; ל"מ קז:)
 א, ז לאדם שהיה מוכר ארגמן (פר"ט-ה ג.)
 א, יט פנו לכם צפונה הצפינו עצמכם (פר"ט-ה ז.)
 ב, א מהו שיהא מותר לו להתפלל בקול גדול (פר"ט-ה יא.)
 ה, ה יהא השוטר כשופט (פר"ט-ה מז:)

ה	הקב"ה לבן של ישראל (ד"ף לו); יש"ק סא, סב; ל"מ נב; נו; עג; מח"מ ב; לג, נב, לו; נה"ל [סמ]; קד"ש י;. רס"ל לו; מז; נז; מה"ש מד.)	ז	עתיד כו' בצל החכמה בצל הכסף (קה"מ לד.)
ה	פתחו לי כחודה של מחט (ל"מ מז; מח"מ ז; מה"ש מז;)	ז	ג' שמות יש לכל אחד (יש"ק מז; קה"מ יח;)
ז	בב' מקומות פעלו ישראל עם הקב"ה (פר"ף-ג קיד;)	ט	כל הרואה דוד בחלום נזכר לתלמודו (ד"ף עט; מח"מ פח; מה"ש יח.)
		ט	תפוח עקבו מכהה גלגל חמה (ד"ף סו;)
		ט	במוצאי יוהכ"פ יצתה ב"ק (פר"ף-ה קיא;)
		יא	תורה של עוה"ז הבל לפני תורתו של משיח (ד"ף עו; קד"ש ד; כח; מה"ש יח.)

רות רבה

ב, יא	מהרוכלין המחזירין בעיירות (קה"מ ה.)
ה, ו	ויצבט לה קלי... אלו היה יודע בועז (ד"ס ט.)
ה, ו	אילו היה ראובן יודע שהקב"ה מכתיב עליו (פר"ף-א נח;)
ה, ו	לשעבר אדם עשה מצוה הנביא כתבה (פר"ף-ג ג.ל.)
ה, טו	וייטב לבו שעסק בדברי תורה (ד"ס יד;)
ו, ד	יוסף דוד ובעז נשבעו ליצרן (יש"ק ה.)

איכה רבה

פתיחתא ב

	ולואי אותי עזבו ותורתי שמרו (פע"ק ב;)
א, א	ג' נתנבאו בלשון איכה (פר"ף-ה ד.)
א, ו	מתישין כח של מעלה (רס"ל לו.)
ב, ט	אלו נביאי האמת (פר"ף-ה ז;)
ב, יז	יש תורה באו"ה אל תאמין (ל"מ נב; עג; מח"מ י; ע; תק"ש לד;)

קהלת רבה

א	ז' הבלים כנגד ז' ימי בראשית (פר"ף-ה יג.)
ב	גדול כחן של נביאים שמדמין צורה ליוצרה (מח"מ לג; רס"ל לו;)
ד	דמעת העשוקים, דניאל חייטא פתר קרא (ד"ף פד.)

מיכלתא בשלח

	ראתה שפחה על הים (ד"ף נט; קד"ש כז; רס"ל ט.)
	לא ניתנה תורה אלא לאוכלי מן (מח"מ לח;)
	בזכות ירושלים אני אקרע להם את הים (פר"ף-ג לח;)
	היה עמלק נכנס תחת כנפי הענן וגונב נפשות (יש"ק י;)
	צא מתחת הענן (יש"ק י;)
	אין מקבלים גרים מעמלק (ד"ף מד;)
	יש"ק סו; ל"מ נד; מח"מ יא; רס"ל כד, לג, לד, נד.)

תורת כהנים — ספרא

ג	וכי מה ראו ישראל להביא יותר מאהרן (פר"ף-ג מז.)
לא	ותצא אש מלפני ה' כיון שראו אש חדשה (פר"ף-ג מז;)
לב	ויקחו בני אהרן אף הם בשמחתם (פר"ף-ג נ;)
סז	מזרזים במקום חסרון כיס (קה"מ א.)
	קדושים ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה (פר"ף-ג עח.)

קדושים	אם מובדלים אתם כו' ואם לאו הרי אתם של נ"ג וחביריו (יש"ק 1)	צא	מי גדול הפוטר או הנפטר (ש"מ נט.)
בהר	מה ענין שמיטה אצל הר סיני (פר"ג-ג 74)	צב	מה תמר יש לו תאוה אף ישראל יש להן תאוה (ל"מ עז:)
בחקתי כד, ה	אוכל קמעה ומתברך במעים (מח"מ לט:)	קיא	כל עיסקא דשבת כפול (פר"ג-ג קב)
		קיט	גדולים מעשי ה' הוא גדול ומעשיו גדולים (פר"ג-ג לג.)
ספרי			בך בחר ה' אלקיך ולא אלקינו (רס"ל ח:)
דברים	אלו זכו ישראל ליי"א יום (פר"ג-ה ה:)	קמד	ידע בכל דבר שלא הוא הפועל כלל (לה"ט [קטט])
דברים	מלמד שהיו דברי תוכחות (פר"ג-ה 7)	קמו	ה' מתיר אסורים דעתיד להתיר אסורים (רס"ל פ:)
עקב	אין יצה"ר קופץ על האדם אלא מתוך אכילה ושתייה (מח"מ פז:)	משלי ט	לא יתבטל פורים לעולם
שופטים	מינוי הדיינים כדאי להחיות (פר"ג-ה מט:)		(ד"ס יג:; ל"מ פג:; מח"מ פז:; פר"ג-ג לג:; רס"ל טו, סו:)
תצא	זו במלחמת הרשות (פר"ג-ה נו:)	לא	שקר החזן וכו' כמה עשה אברהם ולא נתהלל (פר"ג-ג לג:)
נצבים	פן יש בכס וגו' או שבט וגו' זה שבט דן (יש"ק ח:)	שמואל ב	אם מצבא העליונים אני (פע"ק ז)
ברכה	החזיר התורה על כל לאומה ולשון (ל"מ פט:; מח"מ י:)	ד	לא ניתנו המצות אלא לצרף בהן הבריות (מח"מ לב:)
ברכה	אבל באו"ה קם (מח"מ ע:)	ה	עקרה ילדה ז' ורבת בנים אומללה (פע"ק 7)
		כג	ג' שמות נקראו לאדם (מח"מ פג:)

מדרש שוחר טוב

תהלים א מדמין צורה ליוצרה

(רס"ל לו:; מח"מ לג.)

מדרש תנחומא

כא	משיח ימסור תורה לגוים (תה"ש כא.)	נח ג	ראו אור גדול אור שנברא ביום א' (פר"ג-ה ז)
כה	אין הקב"ה מחליף הנשמות (רס"ל ז)		
כה	וכי אפשר לאדם להתפלל כל היום כולו (רס"ל ו.)	נח ג	כפיית ההר היה על תורה שבע"פ (מח"מ פד:; 74)
לד	אמר דוד השטות שבראת מה הנאה יש (תה"ש מז:)	וירא א	כמה ברכות מתפלל אדם בכל יום (פר"ג-ה חז:)
פז	יסודתו בהררי קדש הר סיני והר המוריה (רס"ל ז:)	חיי שרה ב	אשת חיל זו שרה (פר"ג-ה טט:)
		חיי שרה ב	בשביל ד' דברים הזקנה קופצת (פר"ג-ה לא:)
צ	כתב י"ג ספרי תורות לפני מותו (מח"מ עא.)	חיי שרה ו	למאה שנה הוליד בן (פר"ג-ה לב:)

תולדות א	בשעה שנולד יצחק היו הכל שמחים (פר"ז-א לט:)	תשא יב	היכן היתה איפה שלך (ד"ז לא:)
תולדות ז	יחד הקב"ה שמו עליו בחייו (קד"ט יב:)	תשא לד	עתידין או"ה לתרגם התורה ולומר אנו ישראל (יש"ק כב, סו:; ל"מ מה, נב:; מח"מ יג, יז, מט, נח, פד:; רס"ל מב; מה"ש לד:)
ויצא א	ההורג את הנפש בשגגה גולה לערי מקלט כו' (פר"ז-א מו:)	תשא לד	מסטורין שלי (ל"מ פא:)
ויצא ד	הגדולה לגדול (מה"ש יט:)	פקודי יא	משכן היה מונח מפורק טבת שבט ואדר (פר"ז-ד נג:)
וישלח א	אלו ישראל שהקדימו עשיה לשמיעה (ש"מ טז:)	צו א	אם יקריבו אלפי אילים ורבכות נחלי שמן (מח"מ יז:)
וישלח ב	בידו רצפה רצוף פה דדין (מח"מ לו:)	צו ב	ממה עסקו של אהרן כאן (פר"ז-ג ט:)
וישב ד	נורא עלילה על בני אדם (לה"ל ק:)	צו ד	(בובר) עתיד עשו להתעטף בטליתו (ד"ס יט:)
וינש ו	המצות הם שלוחיו (מח"מ כג:)	שמיני ז	וכי מה איכפס להקב"ה (קה"מ טו:)
שמות ד	יעקב ד' אותיות יש בו כנגד ד' עטרות (פר"ז-ג ג:)	תזריע א	התינוק הזה עד שלא יצא ממעי אמו (פר"ז-ג נו:)
בשלח יב	שמשון במה נתגאה (יש"ק ט:)	מצורע ט	כטומאת הנדה ולא כטומאת מת (פר"ז-ג לא:)
בשלח יג	כ' רמה בים וכ' ירה בים (פר"ז-ג מא:)	אחרי י	מלה"ד לעשיר גדול וחזק (פר"ז-ג סט:)
בשלח כ	לא ניתן התורה אלא לאוכלי המן (פר"ז-א קיט:)	קדושים א	ויגבה ה"צ במשפט אימתי (פר"ז-ג עו:)
תרומה א	את מוצא ב' תרומות (פר"ז-ג עה:)	אמור א	אמירה ב' פעמים מלה"ד לטבח (פר"ז-ג פא:)
תצוה ד	ה"ל הקב"ה למשה לא שאני צריך לנר (פר"ז-ג פ:)	אמור ד	הנשאל רואהו ואני שומע קולו (ד"ז נד:)
תצוה ו	הרש שבישראל שקול כאליהו (פר"ז-א עט:; פר"ז-ג פ:)	בהר א	מה כתיב למעלה ושבתה הארץ שבת (פר"ז-ג נד:)
תצוה ט	ל"ו דורות מאדם עד יעבץ (פר"ז-ג פב:)	נשא כט	נשיא לבני מנשה ילמדנו רבינו (פר"ז-א פח:)
יתרו ד	בניו של יתרו היו יושבים בלשכת הגזית (מח"מ פג:)	חקת א	מי יתן טהור מטמא לא אחד (פר"ז-ג קו:)
משפטים יט	שמו של הקב"ה משותף עם כל מלאך (ש"מ לו:)	חקת ו	פרעה שלח לשלמה אומנים שעתידים למות באותה שנה (מח"מ נב:)
תשא א	למה מתחילין באדר ותרומין בניסן (פר"ז-ג סב:)	חקת ח	תבוא אם ותקנח צואת בנה (ד"ז עה:; מח"מ יט:)
תשא א	עתיד לקרב ראשון של שבטים לשכינה (פר"ז-ג ק:)	פינחס טז	מפני טורח הגשמים לא הרחיקו (ל"מ קא:; רס"ל עא:)
תשא ג	בכל שנה שקורין אותה לפני כאלו אתה עומד (פר"ז-ג נה, נו:)		
תשא ד	אתה רבון העולם הסכמת בתורתך עמהם (פר"ז-ג קא:)		

מטות ב	כמה תקיעות תוקעין בע"ש (פר"ט-ד קג:)	א	ימים יוצרו ולא אחד בהם... שבת... יוהכ"פ (מח"ס עה; פג; קד"ש כג; רס"ל נו; עד; תה"ש לו:)
דברים א	כל הנסים שעשה לישראל במדבר (פר"ט-ה א.)	ב	יצאו מה שיצאו (מח"ס נו.)
ואתחנן ד	לא יאמר אדם הואיל ועשה דייתיקי (פר"ט-ה ז.)	ג	אני שמחתי מתוך יראתי ויראתי מתוך שמחתי (ד"ס יח; ד"ל ג; ל"מ עב; מח"ס מא; נא; נח; נה"ל [ר]; קה"מ טו; לט:)
ראה טז	לך ה' הצדקה (פר"ט-ה מב)	ה	יעקב זכה לחיים שלא בצער ושלא ביצה"ר (מח"ס פא.)
תצא ד	אתם זוכרין אותו מלמטה (רס"ל סא.)	ו	גוי ואשה ועבד ושפחה הכל לפי המעשה (יש"ק כח.)
תצא ד	אין אנו יכולים בו (פר"ט-ג לג:)	ז	שכרו של אשור שיצא ממנו סנחריב (נח"ל [קלו])
תצא ה	ר"ת פתח וזכרונכם משלי אפר לגבי חומר גביכם (פר"ט-ג פח:)	ח	מן הכל עתיד הקב"ה ליפרע (נח"ל [לא])
תצא ז	כאן כ' זכור ובשבת כ' זכור שניהם שוין (פר"ט-ג פז:)	ט	חייב כל א' לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי (מח"ס ו; לה.)
תצא ז	תמחוי מלא ותמחוי ריקן (רס"ל מ:)	י	מיכה בעט באנכי (נח"ל ו; ד"ל לא; יש"ק יג; תה"ש כב)
תצא ט	מהו עמלק עם ילק (פר"ט-ג פו:)	יא	במה אתה מקדשו במקרא ובמשנה במאכל ובמשתה (פר"ט-ג מו.)
תצא י	בעמלק נאמר ולא ירא אלקים (ל"מ פז:)	יב	בב' דברים בלעם גדול ממשה (ל"מ נה.)
תצא י	חתך מלותיהם וזרקן למעלה (יש"ק י; ל"מ עט; עט; קיא; מח"ס סד; קד"ש יח; רס"ל נד; תה"ש מג:)	יג	
תצא יא	כל זמן שזרעו של עמלק בעולם לא השם שלם (יש"ק מה; מח"ס י; פע"ק יג; רס"ל כא; כד; עה.)	יד	
תבא א	היום הזה ה' אלקיך מצוך (פר"ט-ה סח:)	טו	
נצבים א	ישראל נופלין ועומדין (פר"ט-ה עה.)	טז	
נצבים א	מפני מה עשאן משה מצבה (פר"ט-ה עו.)	טז	
נצבים ב	כולכם שוין לפני (פר"ט-ה עו; פד.)	טז	
וילך ב	במה היתה כתובה (פר"ט-ה נה.)	טז	
וילך ב	זה שאמר הכ' הלא כתבתי לך שלישים (פר"ט-ה נד:)	טז	

תנא דבי אליהו זוטא

א	כיון שקרא אדם תורה כו' ושנה הגמרא הפלפול לשמה מיד רוח"ק שורה עליו (יש"ק נד.)
---	--

ילקוט שמעוני

בראשית	ריבה ששמה אסתהר (ד"ל פג.)
בשלח	אחד מחמשים שהרשעים שבהם מתו בימי אפילה (ל"מ פד.)
בשלח	המן היה יורד בגובה מהלך אלפיים שנה (מח"ס לט; נו.)
ח"ב תרב	משכורתך שלמה שלמה (קה"מ ה:)

תנא דבי אליהו רבה

א	דרך זו דרך ארץ (תה"ש לג.)
א	תורה הוא עץ החיים בתוך הגן (מח"ס נט:)

מדרש המובא ברש"י

לד, ז הוא טרף וריפאנו (פר"ף-ה נצ:)

יד, ו אף הפרשה זו מזוקק שבעתים

(פר"ף-ז קה:)

כא, ג לא קבלוה (ל"מ נט:)

כג, א במה אתה מקדשו במאכל ובמשתה

ובכסות נקי' (פע"ק ל; קד"ש נצ:)

מדרש הגדול (שמיני)

יא, ז חזיר שעתיד לחזור להיתרו (מס"ס מד:)

פסיקתא דרב כהנא

ט מצרי שחים ומאויבי שחים (פר"ף-ה ח:)

כט הקב"ה נותן לו חלק בסוכתה של סדום

(פר"ף-ה קכה:)

מדרש חזית

סופו כשעושין רצונו של מקום עיני (קה"מ ט:)

מדרש לקח טוב (בראשית)

כו אם לקרבנן הזמין למאכלך לא כ"ש

(מס"ס לד:)

פרקי דרבי אליעזר

יד הנחש מפשיט עורו אחת לז' שנים

(ד"ף סו:)

כד בגדי החמודות בגדי אדה"ר (ד"ס יט:)

כט עשה משתה ביום מילת יצחק (מס"ס פ:)

לד בשעת מיתתו רואה (לפ"ף [קמט:]

מב מי כמוכה וגו' עושה פלא אמר פרעה

(ש"מ לד:)

מח מנצפ"ך מורים על גאולת האבות וישראל

(פר"ף-ז יז:)

פסיקתא רבתי

א, ג עתידה ירושלים להיות כא"י וא"י ככל

העולם (פר"ף-ז מ:)

ב, ז שבע חנוכות הם חנוכת ברייתו של עולם

(פר"ף-א לה:)

ד, ב משה כינס את ישראל להר סיני

(פר"ף-א פג:)

ה, ד והנה מנורת זהב כלה זו כנסת ישראל

(פר"ף-א לו:)

י, טו זה שהשפיל ישראל לבאר שחת

(פר"ף-ז נח:)

טו, ג תוחלת ממושכה מחלת לב כיון שבא משה

(פר"ף-ז קיח:)

טו, יח למלך שהיה לו אורלוגין (פר"ף-ז קיט:)

טו, כד ויקחו להם איש זה הקב"ה (פר"ף-ז קכ:)

כג, ט חד אמר לא נתנו שבתות אלא לעסוק

בד"ת (פר"ף-ז ע:)

לב, ג על שחים השיבו (פר"ף-ה נצ:)

לג, ד ד' שלומים הם (פר"ף-ה מז:)

זוהר הקדוש ח"א

ב, אם יהיו חטאים (רס"ל כה:)

ב, אשתלים בשמא אלקים (פר"ף-ה יח:)

ב: צדי אנת וצדיק אנת (פר"ף-ז יז:)

ד, ואינון דחבו בעגלא על רזא דנא אמרו

(ד"ף לא:)

יב, פקודא רביעאה למנדע דד' הוא האלקים

(סה"י לו:)

יז, בכל מקום מלך מצרים הוא השר (אז"ל ו:)

יז: קרח היה שירותא דמחלוקת (רס"ל נא:)

בו.	מעדן דא אימא עלאה	(פר"ף א כא.)	קמו: מה גופא לא אתקיים בלא הבל (ד"ל נג.)
בו.	ענג ר"ת מן עדן נהר גן	(פר"ף ד טט.)	קמח: ויצא יעקב וגו' רמזו כד נפקו ישראל מבי מקדשא
בו.	לעבדה ולשמרה במ"ע ול"ת	(ד"ף סג.; מח"ס עה.; קד"ש יא.)	קנא: דוד לא נודמן לבאר (ל"מ מח.)
בו.	קשה בקושיא בחומר בק"ו	(פר"ף ז פח.)	קעא: משה לא גרם לי' נגיעת כף הירך
בו.	תושבע"פ מסט' דעץ הדעת	(רס"ל מז.)	(קה"מ לח.)
לב.	האי דיבור אקרי שבת	(פר"ף ד קיד.)	קפר. ת"ח אית רוגזא ואית רוגזא (פר"ף א סט.)
לה:	רכב ס"מ על נחש	(ד"ף סב.)	קפמ. גם כי אלך וכו' נגד יוסף (פר"ף א סו.)
נב.	חויא אחרא דחייא	(ד"ף ס.)	קצד: ויריצוהו אתפייסו ליה (פר"ף א נג.)
נו.	רע לא אמר אלא מאן דמחבל אורחי	(ד"ף ס.)	רלג: ת"ח כל ברכאין עלאין כלהו אתמסרו
	(סה"ש מג.)		(פר"ף א קיא.)
סב.	אין מועיל תשובה על הו"ל		רמ. מעז יצא מתוק מעז דא תושב"כ
	(ל"מ נ.; קיא.)		(פר"ף א ג.)
עב:	עד דיתחזי האי קשת	(פר"ף ז ו.)	רמג: תיקונא דכורסייא היה נחש (ד"ף לו.)
עת.	ונברכו בך וגו' הא שבע	(פר"ף א יז.)	רמד. ת"ח ההוא נהר דנגיד ונפיק מעדן
פר.	איהו אמר בשמה דאימי	(מח"ס כ.)	(פר"ף ז טז.)
פח.	אחר הדברים האלה אילין פתגמי אורייתא		רמו. אית לחם דאיקרי לחם עוני (פר"ף א קטו.)
	(פר"ף א כא.)		רמו. דא הוא אתר דכלא מאשרין ליה
קיב.	לא מסתפו בניו מיצר הרע	(לה"ף [קיצ])	(פר"ף א קטו.)
קיו.	ובשית מאה שנין לשתייתא יתפתחון תרעי		רמח. יברכך ה' מדכורא וישמרך מנוקבא
	דחכמתא	(פר"ף א יג.)	(פר"ף א קטו.)
קבה.	אין חכמה כחכמת מצרים	(ל"מ סב.)	רנ. שלמה טעה כהאי
קבה.	פישון נגד מצרים	(ד"ף לו.)	(ד"ף לו.)
קלג.	וכי כל בר נש לא רחים	(ל"מ ס.)	רסד. מאי דכתיב יהי אור ויהי אור (פר"ף ד עה.)
קלו.	יצה"ר נקרא לבן דאתלבן		
	(יש"ק נו.; סה.; ל"מ עט.; קי.; רס"ל כט.)		
קלז:	לא צלי [אברהם על בנין]		
	(יש"ק מז.; ל"מ נט.; מח"ס נח.; פע"ק		
	ז)		
קמב.	בגין דאצטריך ליה לב"נ דיתעסק באורייתא		
	לשמיה דקוב"ה	(פר"ף א מה.)	
קמב.	בההוא זמנא ערב פסח הוה	(פר"ף א מא.)	
קמב.	עוז לו בך לענין זה שמצילות בלבכם		
	(לה"ף [קמנ])		

זוהר הקדוש ח"ב

ז.	קם מגרמי	(אז"ל ה.)
יא:	אשרי לויתן לחידוי לעלמא	(ל"מ עח.)
יז:	מכשפים מזכירים שם אמו	(מח"ס כ.)
כ.	גדולה צעקה שמושלת בעוה"ז ובעוה"ב	
	(פר"ף ז טו.)	
כג.	מהו וארא ואדבר מיבעי ליה	(פר"ף ז ט.)
כת.	פקודא דא קדמאא דכל פקודין	(סה"ז לו.)
כה:	מאי ואני ערל שפתים	(פר"ף ז יב.)
כה:	גלות מצרים היה הדבור בגלות	(ל"מ סט.)

לב:	מעשה תחתונים פועל למעלה (ל"מ עב)	סא:	מזונא דחבריא אינון דמשתדלי באורייתא (פר"ט-ד נד:)
לד:	לך אל פרעה מבעי ליה מאי בא (פר"ט-ג כא.)	סד:	נחש הא אתיידע צור (ד"ט נח:)
לה:	רזא דתנין הגדול (ד"ט נח:; פר"ט-ג מז:)	סז:	בעו למנדע (ד"ט מד:)
לח:	שבילא מנהר גיחון הגדול (ד"ט פד:)	סה:	לא הוה כהאי קרבא מיומא דאתברי עלמא (פר"ט-ג פט:)
לח:	ותנא והוה נהיר ליליא כיומא דתקופת תמוז (פר"ט-ג כז.)	סח:	משה ויוסף ברזא חד (סה"ט כ:)
לח:	זכאין אתון אברהם יצחק ויעקב (פר"ט-ג כה.)	עח:	בגין דהוה תמן האי רשע אסתלק מתמן אל"ף (פר"ט-ד טו:)
לט:	מניה חזא כל מה דחזא (ד"ט פט.)	פא:	א"ל השתא ישראל רביין דלא ידעי נימוסו (פר"ט-ד כ.)
למ:	לא אצטריך אורייתא למכתב אלא מהחדש הזה לחם (פר"ט-ג ק"ז:)	פא:	כל ברכאן דלעילא ותתא (פר"ט-ה לט.)
למ:	תרין מלין אינון ולא הוא חד (פר"ט-ג כג.)	פא:	בקדמיתא ברקים והשתא לפידים (פר"ט-ד כה.)
מא:	חזו גרמי רמאן בשוקא (רס"ל יז.)	פא:	אורייתא מס' דגבורה נפקא (ל"מ פה.; מח"ט ז; ג.)
מב:	ומסטרא דמיכאל אתקרי בכור (פר"ט-ג כז:)	פה:	חכמה ובינה הם אבא ואימא (ד"ט כב.)
מד:	אלישע זכה בהאי עלמא מה דלא זכה נביאה אחרא (פער"ק טו.)	פה:	האי מאן דאשלים תלת סעודתי (פר"ט-ה כט:)
מד:	חבוקק מסט' דיצחק (מח"ט ז:)	פה:	לסדרא פתורא בליליא דשבתי (פר"ט-ד לט.)
מו:	ר"א פתח אם תשיב משבת וגו' (פר"ט-ג לד:)	פה:	מהו שבת שמא דקוב"ה (רס"ל עו:)
נב:	אשכחנא ברזא דא בתקיעותא דרב בבבל (פר"ט-ה לז:)	פח:	מאן דנטיר שבת כמאן דנטיר אורייתא כלה (פר"ט-ג נב.)
נב:	כגונא דא שמא קדישא (פר"ט-ה עח:)	צ:	[אורייתא וקוב"ה חד] (ל"מ לט:)
נב:	בעתיקא תליא (ד"ט סו.; מח"ט לט.)	צ:	אביך זה הקב"ה ואמך זה כנסת ישראל (ל"מ מ:)
נד:	אסתכלנא בכל תושבחן דשבחו לקוב"ה (פר"ט-ג מ.)	צב:	זכר לדכורא שמור לנוק' (פר"ט-ג פו:; קד"ט ט.)
נד:	כד אתנהיר נהירו דעתיקא קדישא (פר"ט-ג כז:)	צד:	זכה יתיר יהבין ליה רוח (ל"ט [רכז])
נד:	מאן זיין דא חרב לה' מלאה דם (פר"ט-ג יד.)	צה:	עולימתא שפירתא דלית לה עיינין (סה"ט מד.)
ס:	עד כען לא אתיהיבית לון אורייתא (פר"ט-ג קג:)	צה:	טיקלא שחוטפת הנפשות (ל"ט [רס])
סא:	מזונא יתיר דקיק קאתיא מאתר דדינא (פר"ט-ג מכ.)	צט:	וידעתם אתת נפש הגר הוא מלה מנרתיקא (לז"ל ח:)
סא:	נצח והוד לבושי מלכא (ל"ט [קנה])		

קפו. יהי אור דא אור קדמא (פר"ז-7 עו.)	ק: אחר הניצוח לעשו בר"ה ויהיכ"פ מגיע לסוכות (ל"מ ק:)
קעג. קוב"ה כריך חויה סוחרני דקדושה (ש"מ לז:)	קג. אל אחר אסתרס ולא עביד פירין (ד"ס יב; ד"ל סה, לז:; רס"ל כג:)
קעה: גבורה נפקא מבינה (פר"ז-7 ג.)	קח: צינן את הנקבה (ל"מ פ.)
קעח: ה' ד' הות ובתר דקבילת עוברה נעשית ה' (ל"מ לו; קס.; רס"ל ע.)	קיב: בההיא שעתא בא הנשר (ד"ל פז:)
קפב: אלהי מסכה לא תעשה לך בגין לאבאשא גרמך (פר"ז-ג לז.)	קכמ: במקום שבעלי תשובה עומדין כו' (יש"ק לז:)
קפג. בפסח נפקו ישראל מנהמא דאיכרי חמץ (פר"ז-ג לא.)	קכמ: שארי למברי מסטרא דכספא (פר"ז-3 עה:)
קפה. הזמנת המן היא סוד שעיר לעזאזל (ל"מ נב.)	קלה: צלותא דמעלי שבתא (פר"ז-ה סח.)
קפו: ומאן איהו הדר דא צדיק (פר"ז-3 פג:)	קלה: זכאין אתון עמא קדישא (פר"ז-3 עו:)
קפח. שפת אמת תכון לעד אלין ישראל (פר"ז-3 קד:; פר"ז-ה נא.)	קלח. נשמה יתירה של שבת (פר"ז-7 עו.)
קצב: ולא זה שהיו תרין דיוקנין (ד"ל לז:)	קמה. דוד מקשט הכלה (ד"ל ע:)
קצג. אמר ירבעם ודאי ידענא (ד"ל לג.)	קמה. משה זוויג למטרוניתא בהאי עלמא (ד"ל עא.)
קצה. מה כתיב בקדמיתא מאת כל איש אשר ידבנו (פר"ז-3 קט.)	קמו: רוח אהבה שלימא סלקא לעילא (ש"מ מ.)
ר. אית ספר לעילא ואית ספר לתתא (ל"מ מ. מא:)	קמח: בעת אשת זנונים לאתתקנא גרמא כגונא דילה (ד"ל מז; נה; ל"מ עו; ; לה"ל רנו:)
רד. כד עאל שבתא אצטריכו אינון עמא קדישא (פר"ז-3 קי:)	קמח: מנחת העומר נקרא מנחת קנאות (מס"ס יז:)
רד. ש' רזא דג' אבהן ובת מתעטרת בהו (פר"ז-ג י.)	קנב: במלה דא חליש (ד"ל נא:)
רח. בההיא שעתא דקא מברכן על אשא (פר"ז-3 לו:)	קנר: בגין ההוא לחם מזונא (פר"ז-ג עב:; פר"ז-7 לו.)
רימ: ואיתימא אמאי איצטריך חויה (ד"ל סו.)	קנו: ודא איהו אסתדרותא דפתורא בההוא עלמא (פר"ז-3 עס.)
רבא. בתלת סטרין אתקיים עלמא (פר"ז-3 קיג:)	קס. באות הקו"ף היה יריעות עזים במשכן (לה"ל רנת:)
רמ. וע"ד זמין קוב"ה למבני יסודי (פר"ז-ה לט:)	קס: אותיות רברבין בלב ואמצעין במוח וזעירין במעשה (ל"מ נו:)
רנב: בסעודתא בתראה תליתאה (פר"ז-3 קיז.)	קסג. משל דזונה (ל"מ סו. קב:)
	קסו. גר מצוה השרגא והפתילה והשמן (פר"ז-ג יב.)
זוהר הקדוש ח"ג	קסו: האי אור זרע ליה קוב"ה בגנתא דעדני (פר"ז-3 יא:)
ב. אתון דברבין מהיכלא עלאה (ד"ל מט.)	קסו: ר"ז אינון בסטרא דימינא (פר"ז-ה ז:)

ב:	כל אינון משריין עילאין (ש"מ לט:)	פא:	תהון ודאי מדלא אמר היו (יש"ק מו.)
ג:	באתר דאיקרי קדש נציץ חד את בטמירו (פר"ג-ג ז.)	פא:	כלא חד מאן דדחיל מהאי נטיר להאי (פר"ג-ג עב; עד:)
ג:	מאן דמאמין לאחרא כד מזונא מתתקן קמי' (פר"ג-ג ג.)	פח:	וכי לא ידענא דבני אהרן נינהו (פר"ג-ג פב)
ז:	ישראל זנין כביכול לאביהם שבשמים (ד"ל מו;; מח"ס לז;; קד"ש ס:)	צו:	ובקרבנא דעומר אתבטל יצה"ר (פר"ג-ג יח:)
יא:	יעקב איהו שלים בגין דאחיד (פר"ג-ג ו.)	צח:	אתיהיבו תרין לוחין מסט' דאילנא דחיי (פר"ג-ג זב, כז.)
יא:	עשרה למעשה בראשית ועשרה למ"ת (פר"ג-ג ד:)	צח:	כד מטי לההוא ליליא ליבעי למלעי (פר"ג-ג נז, ח.)
יב:	אמת ושלום קשיר דא בדא (פר"ג-ג ז קט.)	צח:	זכאין אינון ישראל (פר"ג-ג פז:)
יב:	מאן דחמי יין (פר"ג-ג ח:)	קג:	מאן דאיהו מגוצא ושרשא דישראל יתיב תחות צלא דמהימנותא (פר"ג-ג קכ:)
כו:	שחקים ששוחקים מן (קה"מ מ:)	קג:	תיבו אושפיזין עלאין תיבו (פר"ג-ג קיט:)
כח:	אבל אינון חייביא ולא משתדלן (פר"ג-ג יט.)	קד:	אבל יצחק קאמר גבור בארץ יהיה זרעו (פר"ג-ג קיט.)
לג:	אחותי רעייתי ולית רעייתי אלא פרנסתי (פר"ג-ג יב.)	קד:	כמה דקב"ה נטיל לון לישראל בהני יומין וחדוי בהון (פר"ג-ג קיט.)
לח:	כד ברא קוב"ה עלמא נטל יצחק (פר"ג-ג מה:)	קה:	לית לך מלה ומלה (ד"ל נה:)
מב:	אשת חיל מי ימצא (פר"ג-ג נח.)	קז:	ר"א פתח זאת תורת העולה (פר"ג-ג נה.)
מט:	באתר חד אהרן הכהן (פר"ג-ג סב.)	קפ:	כל מלך סתם במגילה בהקב"ה מדבר (מח"ס סט.)
נא:	בכל עובדוי דב"נ לבעי ליה דליהו לשמא (פר"ג-ג נט:)	קפ:	תלמיד חכם כיום שבת (יש"ק ז.)
נג:	כל חובי עלמא מכפר עליהו בתשובה (פר"ג-ג סג.)	קי:	ר"י פתח בטח כו' (ד"ל מג; פר"ג-ג לו.)
נו:	מאי שיר מזמור כו' שיר דאיהו כפול (פר"ג-ג סו.)	קיא:	בזימנא דידע ליי ב"נ לקב"ה (פר"ג-ג לט.)
נו:	מאן שזיב כו' דלא אתיחדו (ד"ל מו.)	קיג:	אם בחקותי דא אתר דגזירן דאורייתא תליין (פר"ג-ג קב:)
נח:	אמאי לא כתיב במאי זימנא ייעול (פר"ג-ג סו:)	קיו:	כיון דאורייתא ומשכנא אתוקמו (פר"ג-ג זב.)
ס:	היתה כאניות סוחר מרישא דמוחא (פר"ג-ג סח.)	קיו:	באחד לחודש השני בשנה השנית כלא חד (פר"ג-ג נג.)
סא:	סיהרא בפגימותא (ד"ל מו.)	קכ:	או"א תרין רעין דלא מתפרשין (מח"ס זב.)
סח:	מאן דאכיל ושתי בתשיעאה (פר"ג-ג קט:)	קכ:	רזא דיחודא כעין סחרא דמדבחה (פר"ג-ג זב.)
פא:	והוא באחד וגו' אחר מיבע"ל (פר"ג-ג עט.)		

- קבא.** ר' אבא פתח אשרי אדם לא (פר"ז-7 כט):
- קבב.** תשובה תשוב ה' לגבי ר' (פר"ז-7 לז):
- קבד:** חכמים דדמיין לשבתות ויו"ט (פר"ז-3 פג):
- קבז:** מחצדי חקלא (פר"ז-3 יא):
- קבמ.** מצחא דעתיקא (פר"ז-ה פא):
- קלה.** רזא דשבת דאתאחדת ברזא דאחד (קד"ז טו):
- קמא.** מאן דעייל ונפיק (נה"ל רכד):
- קמה.** מי שיש בו יראת שמים זוכה לענוה (פר"ז-7 לד):
- קמח:** והוא כחתן ת"ח אילנא דחיי נהיר (פר"ז-7 מא):
- קממ:** אין ספורי בתורה כשאר ספורי מעשיות (ל"מ לו):
- קנב.** ווי לב"נ דאמר דאורייתא אתא לאחזאה ספורין (פר"ז-7 מה):
- קנב:** דאי תימא דבדרגא עלאה יתיר קאי (פר"ז-ג עט):
- קנג.** בחומר דא ק"ו ובלבינים ליבון הלכתא (אז"ל יא:;; קד"ז כד):
- קנה:** והמן כזרע גד הוא מה זרעא דגד וכו' (פר"ז-7 מז):
- קנו.** בשעתא דאמר ל"י הקב"ה למשה הנני ממטיר (פר"ז-7 מג):
- קנו.** מאן עצים הכא ומאן היא דא (פר"ז-7 נא):
- קנח.** אי יעלון ישראל לארעא נתעבר אנן (פר"ז-7 מט):
- קנח:** האם הפירות מעתיקא קדישא (ד"ל סח):
- קנח:** היש בה עץ אילנא דחי (ד"ל נב):
- קנח:** והימים אינן דאשתמודעין כלהו (פר"ז-7 סא):
- קנמ:** ואתקשר בריש ירחי ושבתא בנשמתא (פר"ז-7 נו, נט):
- קסג.** שככ"ה גימ' משה (פר"ז-7 סז):
- קסח:** קלין דאורייתא וצלוחא (נה"ל קפמ):
- קסמ.** הבלא דגרמי סוד אוב מארץ (ד"ל נג):
- קסמ.** קלא דהדרא (ד"ל עא):
- קעג.** ישלח עזרך מקודש דא קידוש ידים (פר"ז-7 מ):
- קעג.** כל מעלי שבתא כד מקדשין ישראל (פר"ז-7 נב):
- קעו.** כד ברא קוב"ה עלמא (פר"ז-7 סה):
- קעו:** לית עלמא קאים אלא על שלום (פר"ז-7 עא):
- קעו:** ת"ח משה ואהרן מסרו גרמייהו למיתה (פר"ז-7 סו):
- קעת.** דא הוא דבעי ב"נ לאכללא שמאלא בימינא (פר"ז-7 סמ):
- קעת.** תא חזי לא אתקיים עלמא (פר"ז-7 סד):
- קעמ:** לא זוה שכינה מישראל ואפילו בשבתות דחול (יש"ק ו):
- קעמ:** ר' יוסי פתח וזאת התורה (פר"ז-7 עג):
- קפא.** מרים סיהרא משה שמשא (פר"ז-7 פ):
- קפג:** אתחליש חילא דגופא (פר"ז-7 עו):
- קפג:** מ"ט זכתה להאי אתר (פר"ז-7 עו):
- קפד.** ב"י שעתא דחיל משה (פר"ז-7 עד):
- קפד:** חמא במשקופא דחכמתא (פר"ז-7 פ):
- קפה:** ר"ח פתח ויראני את יהושע (פר"ז-7 ז):
- קפז:** ואי תימא יתיר הוא שבחא דאברהם (פר"ז-7 פה):
- קפח:** חמינן בשבטים דלית בהו ח"ט (פר"ז-7 פד):
- קפח:** מאי הוא תנופה (פר"ז-7 פח):
- קצא:** יומא דכל יומין כלילן ב"י (פר"ז-ה טו):
- קצב:** כל אומות נתנו להם מתנה (רס"ל נט):
- קצב:** נישל זריחה והופעה מאו"ה וניתן לישראל (ל"מ עה):
- קצג.** אינון נבזבזין הוי (פר"ז-7 לא):

קצנ: עדי דבני ישראל אילין מתנן (פר"ז-ד כו).	רלח: וכל תנאים אתקריאו קנים דילה
קצנ: ואין זר פיד (יש"ק לג:)	(פר"ז-ד לה.)
קצנ: עצות מרחוק מאן נינהו תרי בדי ערכות	רמ: וממה הוי מאשה (ד"ז-ג:)
(פר"ז-ג נג.)	רמב: כהניך ילבשו צדק לוייך מיבע"ל
קצד: אינן חויין לא יכיל לון כל בני עלמא בר	(פר"ז-ד לג:)
ממלה דרזא חדא ימאי איהו שכבת זרע	רמג: ושכינתא תתאה איהי פרה אדומה
רותחת (יש"ק סה.)	(פר"ז-ד עד.)
קצד: מלכת שבא ובלעם (סה"ט עג:)	רמה: שמאי הוא שורש הדין (ל"מ קטו:)
קצה: תפלה לעני דמעטפא כל צליחין (רס"ל ו:)	רמה: יין אית מני' תרי גווינין (פר"ז-ד פ.)
רא: תלת פומין אלין אתבריו (פר"ז-ד פא.)	רנג: שידין יהודאין וגוים נוכראין (ש"מ מה:)
רד: ה' בוקר תשמע קולי (פר"ז-ד פו.)	רנו: אבא יסד ברתא (מס"ח ג.)
רו: רשע חייבא דבלעם (פר"ז-ד פג.)	רנו: אנכי מסט' דכתר (פר"ז-ה לט.)
רש: בעיין למהוי אינן מילין (פר"ז-ד פא:)	רנו: שכינתא אתקריאת שבת (פר"ז-ג יג:)
ריב: צדיק ששון איקרי (פר"ז-ה לא:)	רנב: אם יתן כל הון ביתו באהבה דא ס"מ
ריג: בשעתא דאתתא דפוטיפר הות אחידא ביה	(פר"ז-ה קכה.)
(פר"ז-ד לה.)	רסד: יחוד עלאה ותתאה (ד"ז כח:)
ריד: כגונא האי סדורא דהני יומין (פר"ז-ה קי.)	רעב: שבתא איהי מלכתא ואיהי כלה
רמז: יין אית מני' תרי גווינין (פר"ז-ד לג.)	(פר"ז-ה כט.)
רמז: יש ג' קדושות יב"ק (פר"ז-ד ק.)	רעג: ג"ס שבת רזא דענג ונהר יוצא מעדן
ריז: בכל הר ששים אלף רבוא חציר (ד"ז פט:)	(פר"ז-ג נה: קט:)
ריז: נרב ואביהו מאי עבדתייהו בפניחם	רעג: הדור שהלך הוא שבא (ד"ס ד.)
(פר"ז-ד לא:)	רעג: למבצע על ב' ככרות בשבת (פר"ז-ד יט.)
רב: אימא אנת בפומך (פר"ז-ד נב:)	רפב: וגרמת דמטרוניתא דאתקיים בה
רבב: צפרדע אמר לדוד שהיא מקלסת	(פר"ז-ה ס.)
(לה"ז [קעג])	
רבד: מוחא דאיהו דכורא רכיב על הלב	זוהר חדש
(ד"ז לג:)	זי: עד שלא נברא העולם לא היה מי שיקלס
רבז: רוח רעש ואש וקול דממה דקה (ד"ז נט:)	(פר"ז-ג קטו.)
רל: אנשי חיל מסטרא דימינא (פר"ז-ד נז:)	מה: עשר גרה דאהדר לאתריה (פר"ז-ג נח:)
רל: מאשר יקר מבע"ל (פר"ז-ג יט.)	בהר: וברזא דשמיטה ויובל קביל קוב"ה צלותא
רלא: הני תרי יומין דר"ה (פר"ז-ה לג:)	(פר"ז-ג לז:)
רלב: ערב רב עליהון אתמר מי מעכב שאור	מסעי: הנבעלת לנכרי קשורה בו ככלב
(פר"ז-ג כה.)	(פר"ז-ד קמז.)

תיקוני זוהר		מג	אילין נשמתין דאתגזרון מכורסי
א:	מלכים צדיקים חודים (פר"ז-ד קא.)		(ש"מ לא:)
ב.	שכינתא אתקריא לילה (ש"מ לו.)		נה סא: ל' אימא עלאה דאיהו מגדל עוז
ו	אלא כלהו צווחין בצלותא ביומא דכפורי (פר"ז-ה פו:)	סמ	וכמה מחשבין אינון דא לעילא מן דא (מס"ס ג-ז)
ו	בכל עץ דא צדיק (פר"ז-ה נח.)	סמ	מאן דנטל מלכות בלא ט' ספירן איהו מקצץ בנטיען
ו	חתונתו שכינתא עלאה שמחת לבו שכינתא תתאה (פר"ז-ג סט:)		(ל"מ מ.; סה"ז לב.; ש"מ מד.)
י	אורייתא בלא דו"ר לא פרחא לעילא (ד"ז ב.; עו:)	סמ קי.	ואתפשיתיה הוא בכל דור ודור כו' עד ס' רבוא כו' (י"ש"ק ח:)
יג	שיר דא חכמה (פר"ז-ה קא:)	ע	מאן דאחיד בט' ספירות בלא מלכות הוא מקצץ בנטיעות (מס"ס סג:)
יג	מאן דנצח בקרבא יהבין ליה ברתא (ל"מ סז.; לה"ז [רח])		
יג	דא הוד ודאי כו' וביה שבח משה (פר"ז-א עא.)		
יג	משה מלגו יעקב מלבר (ל"מ פט.; רס"ל זב:)		עשרה ולא י"א ולא תשע (מס"ס עז.; פר"ז-ג נח.; פר"ז-ה ה:)
יט כמ.	ש' בשבת הגדול בינה שבת הקטן מלכות (פר"ז-ג עו:)		אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע (פר"ז-ג סה:)
כ.	מה: רמז לכל ענין יונה על האדם (מס"ס ד.)		המליך אות ו' בהרהור ואייר בשנה (פר"ז-ג נא:)
כא	יום הכפורים כמו פורים (ד"ס כג:)		המליך אות ח' בראי' (פר"ז-ג נט:)
כא	ברתא דמלכא יתבא (ד"ז ע:)		המליך אות ת' בחן וכו' יום שבת בשנה (פר"ז-ג נא.)
כא	רע"מ תבר כל הקליפין (ד"ז עא.)		
כא נב:	ברתא איהי על מגדלא דפרח באוירא (מס"ס מו.)		
כב	ולקבל תלת אבהן אתמר בויכלו (פר"ז-ה עח:)		
כה	בתקונא תמניסר דאיהו בר"א ש"ת (פר"ז-ה נט.)		
כד	אילן שאכל אדה"ר חטה היה (פר"ז-א ד:)		
ל	אנכי דא שכינתא (פר"ז-ה נא:)		
לו	יהי אור דא פסח ויהי אור דא ר"ה (פר"ז-א ז.; פר"ז-ג קכ.; פר"ז-ה גג.)		
לז	לא תצפי לרגלא דמשיחא עד דתחזי קשת בגונוי נהירין (סה"ש מה:)		

ספר יצירה

עשרה ולא י"א ולא תשע (מס"ס עז.; פר"ז-ג נח.; פר"ז-ה ה:)	אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע (פר"ז-ג סה:)
המליך אות ו' בהרהור ואייר בשנה (פר"ז-ג נא:)	המליך אות ח' בראי' (פר"ז-ג נט:)
המליך אות ת' בחן וכו' יום שבת בשנה (פר"ז-ג נא.)	

אותיות דרבי עקיבא

צדי אל תקרי צדי אלא צדיק (פר"ז-ג כ.)

ברייתא דמס' גן עדן

הכיעור שבהם דומין פניו ליוסף הצדיק (סה"ש עד:)

ספרא דצינעותא

ספרא דתקיל במתקלא (ד"ז מו.)

In Loving Memory of
our Parents and Grandparents
לעילוי נשמות

G. Leonard Rubin
גרשון ליפא בן ליב עזריאל ע"ה

Julius Feigelman
יהודה בן יחיאל מיכל ע"ה

Beatrice Feigelman
בוניא בת חיים אשר ע"ה

by the Elman Family

לזכר נשמתם של הורינו

הרב ישראל בן הרב אברהם דוב הכהן ז"ל
ואשתו מלכה יוטא הי"ד
ובניהם, שלמה צבי הי"ד, שמואל הי"ד,
שלמצו הי"ד, וחיה חיה בילא הי"ד
תנצב"ה

והרב יוסף יהודה בן הרב שמעיה נתן ז"ל
תנצב"ה

by
Barry and Penina Katz
and family

לעילוי נשמתם של הורינו היקרים

שמואל יצחק בן מנחם מנדל הכהן בינהקר
נפטר ח' שבט תשל"ט (5739)

שרה בת פנחס הכהן (לבית ברכר)
נפטרה ט' אייר תשס"ג (5763)

In memory of our parents
by Alvin and Rosalind Mishkin

לעילוי נשמת פינחס חיים בן דוד ע"ה ניימאן

ואלו יעמדו על הברכה

In honor of

Sugar Family
Reifer Family
Rosenberg Family
Mr. and Mrs. Chalavna Meth